

St. wilibaldus epus

St. walpurga

S Sanctus wilibaldus natus est ex sancto richardo sue
lori dnce. ang. anglos. rege. Dunnagh. castella fe
mina eius uxor. Qui cu dyrofolima ang. terrā sanctam
peregrinus uisitaret. et inde romam. euemisset. a grego
rio tercio summo pontifice. Cuius pater religionē in fides
sinceritatem dilectus fuit. sancto bonifacio maguntine sei
dis archiepiscopo commendatur. et a sancto bonifacio (q
eius auiculus fuit). xj. kal. Augusti presbiter ordinat.
Et hurnigie in loco cui Salzburg vocabulū est anno sa
luto. 740. sue po etas. 41. episcopo Eystertensi presi
ditur. qd sanctus bonifacius ex pāpā et mancipio a furi
gero comite deo donans crederet. Efficiatur enā sedis ma
guntine scriba. quem vulgus cancellarium vocat. hocq
privilegio totatur. ut ipse eiusq. successores officio scribe
solis in aguntine perpetuo fruamur. Et in concilijs et conveniētijs a ceteris archiepiscopis maguntini pri
mū locum semper obtineant. accepit enā in vestem insignem. quā rationale vocant. Quā veteres sacerdo
tes utebantur. ut ea etiam successores super. ostēd. liceret. Hic vir sanctus wilibaldus supra ripam flumi
nis quod alimunt vocatur. In valla solitudine. fucalis nemoribus. ciuitatem Eystel edificare cepit. In
qua et monasterium sancti monachi ordinis sancti benedicti celebre sardophago sancte walspurgis virgi
nis admirabile. que fuit soror sancti wilibaldi. De cuius reliquijs manat sacer liquor. egrotantibus pre
bens remedium. Hic presidet ecclesie eystertensi que et aurearctus nūcupatur. presul dignissimus wibel
tus ornis ex nobili familia reichenaue.

† EYSTETT †

E. Gebelmann

quod ordinis huius benedicti ad sancta egiptu recipiuntur quent. in
 firmare ac sano corporis functione migravit ad dñm. Cuius sanctus corpus ad indomitos dolores ad
 loci sepulture ductus. ubi insignis afflicta in eius nomine extracta fuit. Cuius postmoda summi pontificis
 pater octava miracula in sancto coelestis nunciis aggregavit. pater murtan' quus papa. ois scilicet
 universum orbem. nra. k. l. septē. celebrat iussit. Quod ubi apud Thurembergae summo bonae
 quotannis colit. ad Thurembergae p'dura verbi maris buius dignissimi parenti. augmenta in omni
 horum gloria vobis fensit.

Luprandus superius dictus filius longobardorum rex. fessit ad huc p̄
regni accipiens. regnavit anno vi et triginta. et mensibus septē. **Zu**
et tanto principatu dignissimus. Et ad hoc gigante corpe atq; vallo. et manu
adco p̄cipuus. ut nemo co pugnaret libere. iusticia vero ac clementia ita in
signis habebatur. ut difficile iudicaret. quia remaneat p̄meretur landes. ip̄i
nissimus etiā adco fuit ac religionis amator. ut nullas templa sine suo fuffragio
edificare p̄miserit vñ. p̄ ap̄e quoq; templa plurima muro circumtaxata erant. **Za**
rolus aut m̄ arcibus bene coarctat et amississimus fuit. et ei iustitiam copius cō
tra f̄eracem et ytaliam r̄m̄m̄. papam quoq; fuisse in cisalpinis galliis. ut ei re
more capilla fucaret et r̄m̄m̄. que luprandus beneigne suspiciens totam mi
nerbiam ad p̄ntem remisit. Sed quod dōmo regni sui anno (capitulate im
perdi motu) capis atq; quoq; oppidum. romanam urbem oblidere cepit. gre
gotius p̄miserit legrosse iust q̄ terrestris timore nō licebat. ad caroli francie p̄
cipem illam munit. q̄ homine rogaret. ut primo quoq; p̄ laboranti romē et ci
delle iustit f̄erret. **Za**rolus rogatus gregoriū p̄uroam ecclesie suspiciens. **Zu**
p̄m̄m̄ copare rogatū bē ne oblidet. obtemperat. que urbe oblidione soluit. Inde sachani p̄m̄m̄m̄ boarati romani oppi
di et sabens erepta reddidit nūq; p̄m̄m̄m̄ gregoriū et amonā et p̄m̄m̄m̄m̄. Et q̄dā longobardus. r̄m̄m̄m̄
etrua occupantur fuerat restituit. Et nō ita multo post eate gradicus. v̄te sue carsum explevit. **Zu**
corpus in basilicā ben̄i iudani sepultum fuit.

Richoldus frater noster dicit hoc anno ad predicacione wolframi scitomenfis epi conuerſe. qd cū baptiſmum
ex pambus meis plures fuerint in inferno an in paradiso. Et audiens qd in inferno. Illius inuicem retrahit
pedem. dicomo. Iam dicitur est ut plures qd pauciores ſequar. ang ita in ſua ſanctitate reſuſcit. moſte in ped
meditatur a reſpice etc.

C Omite duo hoc anno Januario mense per dies. xv. in celo visi sunt. Quoy vnus solern pcedebat.
Alter vo vesperi sequebatur.
Februarius

Abstract

Othmarus ex provincia alamanie natus a fratre suo ad curiam byzontinam litteris ac vrbis infuifit. Inter nullo feri florent ad sacerdotum primor. et p vincte comite ubi feli reliquos ac famam in plati affumpit. et p v alchamii i cellis bel galis i pepini aucte in abbate electus. quoc loco poffeffionibus plurimis auct. acq. edifi. co. mra obfuzano abhincant. pauperi amatores. et elemofinarios largitor. et alio p equo vrbis. Et gonio ac lepofos fepe vifitau. ubi pauperes diceret. Ideo be fpirale p eis curauit. Ab emulo tri fequebatur. Infamatus de femina ad curiam edommanam. ad infula rbeni relegatus. ubi poff. multas miferas fedecio ka. et comitate bono fine genuit. poff. natus. et ad monafterium famco. ubi p laci paffent fem miracula vidit. et fed na tempore pda p fuit. Clafcula modici vni plu. num poff. refectibus monachis quocumq. erubuit. nullu remanere vult.

Concilium rome ppter ymagines

Consilium mille pene episcopi celebravit gregorius
interitus ponsiter romane. I. basilica beati petri
in rome. In quo quidam leone imperatorem. et dicitur
est. imperio sumi et fidelium eorum priuauit. eo quod sta-
tuas et sanctas ymagines temerarius efficit. In quo co-
cilio decreuit ymagines summi cum veneracione p-
ut antea colerantur. declarauit idem ponsiter in eo co-
cilio ymaginū sanctas veneracionē esse lites. Et hu-
iusmodi statum violatores excoicationis sententia
immoderat vt habet in canone de conse. di. iij. c. per-
lari. Cui et Leo. iij. impare agit inuicti in pontifi-
com no possit. edictum pponit. vt officio qd sub inspe-
no romano essent. sanctos oim martyre et angeloru
statu atq ymagines et templu. abradere et iussu
seruere. tollende vt ipse dicebat. ydolatriā cū. qd vero
fecit fecisset cū se p hoste publico habuisset. Grego-
rius aut tante imperitiam omnes catholici post co-
cilii admonet ne in tantū errore timore ve. edicto p-
cipuillo modo dilabuntur.

Carolus marcellus pupini senioris filius hgo
augustus pallano regis francie pfectus qd pupin-
breuis semo cōfessio rebus humanis cōtempnus ē

Carolus marcellus
Eugenes erat pupini vnica filius carolus cui marcello fuit cognomen. calpade
pama vxore genitus. suppellex erat puer plectrudis vxor. qd carolus vt gatum
imponens qd nouerant venerabat. Nec tū continere se potuit odio sa mulier. qd
adulterio exadeo subiacet. hunc dagoberto puto rege. R. qua fredi impulsu co-
pū in pupini totumna parante. carolus nūl ingenio vltis auisugisset. vix cū p-
apam in carcere amississet. Paulo post carolo marcello iam carcere liberato. obijt
dagoberto. Inde apud francos carolus marcellus se re obipenico francie rege
et agnificio illius gubernatore vltis cupiens magnū parauit exercitū. Ad pri-
mū po pectū clamores hū duo in fugam vsu inuenientum carolo victoriū reliqu-
rit. Postea metu nouore insidiar. se liberare pōtur. Coloniā itaq ducens ceter
auisbe munatissimū in qua plectrudis se cū pupini quondā thesauro coniebat.
illū vt cepit. et potius thesauro cū nouerit. Illud etiam omnibus longū emisa
ter ad dāmbū et co transmissio pūctū ad burgaros. Cū postea solus regnū francie obdauit. multos tamē
adherantibus. in maxime vō Eudene aquitonie dūce. et obipenico rege. Cui postea solus regnū francie obdauit. multos tamē
sequū flūio in aurdianon mouena. vno impetu hostes fundit. fugat. et regno francie solus potuit.

Carolus marcellus
Remittente transiens. sarones. alem. inos. sacuos. bauaros regno suo adqut. Nec cū intelligeret sarra-
cenis ad Eudene in gallis euocatos. magnis inuenibus in hoste pfectis et vinct. non longe a Tyro-
no simbus. et et saraccenis trecenta et septuaginta quing milia fuisse occisi. Cui et francos mille tantū et qu-
gent fuerit interfecti in eo pūlo feribus hostibus. carolus aut rogari gregoriū pūenici ecclesie suscipiens.
lupandū regē amicu et copiatum rogat. vrbē ne obidicat. ac pontificem vrbē. Is obitū atq vrbē obdi-
dione soluit. at carolus pacatis ytalie rebus in burgundione vltis. eos vt caput. et pūe modetū locos ap-
pellat. Inice animū induxit insensio comare tūc ydolatrias. et spūm noto inimicos post frusū victoriam
upamā ē reseruit. Agidūm qd arelate massiliā re vologothus occupat. vt caput opportunitate loci pūo ar-
plū vocat. Is itaq cum magno exercitu rhodani traqenno amonitū et alibim saraccenū regem i au-
pūat. inde interfectus saraccenū. marbone pfectis. baud. pūe inire in vallem cotūmā descendit. vbi
enerat planities ad dūicandū apūm. am. zeras alter et saraccenis bis pame rex arbitratū. carolum ibi
fugam arripens nauigū natus in hispaniā vltiorē fugit. et saracceni bis cladihus domini inter pyre-
neū se contempō pūenit. vnde visqūthū omnes in caroli potestatem deceneret. Postremo carolus marcel-
lus graui morbo correptus. suadentibus amicis regnā a se amū occupata. filijs suis diuidit. Nam car-
lo lūmo maiori nati austria et suaria. pupino vō iuniorū burgūdiā. et pars francie obngit. Et ostent aut ca-
rolus vir anxi magni et sapientia singulari apud vemicā vicum ylaro flūio conuenientem. Anno ma-
gistratus sui (quem maiorem domus vocant) quinto et trigesimo. Sepeliturq parisiū in basilica beati
martyris.

Codem ferme tempore cum in sardiniā beati augustini episcopi corpus. eo ante annos ducentos qu-
tuaginta et suppona translatum. quando vandali catholice affric ecclesie amianū tradiderunt.
tuabereh inquam adas. Quare lūpandū longobardor rex in sardiniam mittens ad beī augustini cor-
pus magno reuerentia pūcio in ytaliam perducit. Et inde papam deferri curauit. et egregie de loco reco-
dūq in fuit. Saracceni inde terris vt iura pyreneū amia caroli formidarent.

Anno mundi. 5935. Anno xpi. 734.

Madrianus papa. natione grecus. et pie pollicarius. post gregoriū pōnifer
q̄ inter optimos principes natiuitas. fuit et vir mitissimū ingenij. miris suae
tanti et gratie omni vniuersū p̄datus. clem̄ ac ppli romani amator. q̄ in unio pōnifi-
catū adēdū bellis ytalij muerē. legatos de pace cōpōnēda statim ad lumbi-
per mūdū longobardos regē misit p̄cāpienti bello transiūda spoliata dūcē. Et q̄
a legatis eadē re nū fuerit ipse comitante doro romano i fabinos phiscatur.
fuerit aut octauo miliano a narnia reges pōnifici honoris causa obuii factus. et
equo referendū de p̄cedibus vniū sanctissimū i vrbe comitati fuisse. qui sequen-
die inter missas solennia obonem publice habuit eleganti. in qua ostendit quid
matre reges xpiāni deceret. siue pacē siue bellū gerat. ac oīone p̄mōtus rex ar-
bitriū om̄e cōpōnēde pacis ei cōmisit. Zacharias autē pace vbiq̄ parts militas
basilicas ruij mūdites restituit. Porciū quoq̄ acrumm an basilicas lateranē
sem a fundamēto erexit. bibliothecā beati petri restituit. Ides quoq̄ basilicas
beati gregori in velabro cōdidit. Eoq̄ loci caput xpiū sancti collocauit. Tene-
nis p̄terea inbibat sub anathematis pena. ne seruos xpi signo notatos furace-
nis et gonitibus venderet. et mercatores facere cōsueuerat. Cumq̄ greca lan-
naq̄ lingua eruditissimū haberet. Quatuor dialogos libros beati gregori i
greci t. misit. Cū vō ita sancte et integre populis dei annis. x. mensibus tribus
ei maxima oīm benedictiō gubernasset. moritur ac sepelitur in basilica petri. ydi-
bus marcijs Eius autē et morte c̄p̄atus tuis vacat diebus duodecim.

Anno mundi. 5945. Anno xpi. 744.

Stephanus secundus papa. natione romanus. p̄ce cōstantino pontifex circa
suis humeris oīm iudico erat omnibus gratus i basilicā saluatoris q̄ cōstan-
tiniana dī exportat. Erat et vir singulari religiois et p̄uēdē. amator et clem̄-
mosus restitutor. ipse vniuersū diligēs p̄dicator et scriptor. p̄ pauperū. pu-
pilloz et viduaz defensor. q̄ assilpbiū longobardoz regē romanoq̄ agm̄ inuadē-
tem verbis et munibus licet frustra a rāio seclere auertere conatus fuit. Et rei
causa phisla ad pipinū regem frācie inuoluit. Cui pipinus caroli filij adoleſce-
tem. qui postea a rebz gestis magnus duxus ē ad cēcūmū lapides bonosq̄ cō
sit obuii misit. Pipinus tertio ab vrbe lapide et cā descendit pedes vni sanctissimū
crefcentianus ē. f̄renū papas equi regēs ad palatium vsq̄ perduxit. ac pōnifer
cōfessum pipinū in regem cōsecrauit. atq̄ impetrū e grecas ad francos trāstulit.
quā postea leo iterum eremiti mādauit. fons itaq̄ pace parts atq̄ aucta. Sy-
nodum habuit i qua oues suaz. atq̄ eoz pastores recensit. relinquentes castigat.
errantes et iam rectam reducit. Ignaros docet et admonet. qd̄ deceat c̄p̄m. quid
presbyteris. quid t̄m̄is oīs sacris institutis p̄uenit. restituit et basilicas q̄dam
ab assilpbo dum vrbe obsideret cōmunitas. Eadē de t̄co. de patria. de cultibz
suis. deq̄ omnibus xpiānis mētibus. pontificatus sui āno quinto. mēse vno mo-
nuit. Et sepelitur in basilica petri collacrum iūbus omnibus tanq̄ cōi parēre or-
bano. scito kalē. obit. Et acit tū sedes dico duos et triginta.

Paulus primus papa. natione romanus. p̄tre cōstantino. stephani secun-
di frater. homo sane mitissimū ac clem̄tissimū. qui i p̄sarchatu mores
et doctrinā ecclēsiasticā perdidit. sub gregorio secundo. et zacharia pontificibus. a quo in dyabolū
mo ordinem cum fratre statuit. Et cū mortuo fratre in ipso pontificatu cū successore quereſet. fuerit
theophilicū archidiaconem p̄pōnere. post longā contentio nem solus bonoz oīm iustitiaz oīm
regentem vite et doctrinā paulus pontifex decernitur. cōstantini et leonis temporibus fuit autē salu-
tis nostrū imitator. et nulli vniq̄ in alium pio r. alio redderet. sed contra malos a quibus perſepe muna
faciebant in bono vincent. hic autem tante pietatis et bonitatis fuit. ut noctu eius duobus et eo ampli-
tribus familiis cubical pauperē egrotantū circaret. vniq̄q̄q̄ coram et verbis et elemosinis ad re-
cuperaandā vniūmūdes cōhortatus. Carcerē quoq̄ frequenter adibat. Undeq̄ p̄ter oīs et alio necro
perſoluto creditoribus p̄ccato dimittebat. Pupilloz ac viduaz circūuentas a fraude caustidicorū nabant. et
elemosinis sustentabat. Idem quoq̄ cōgregato clero vniuersoq̄ populo romano corpus beate petroni
le petri filie vni cōi sepulchro marmoreo huius lateris notato. petronille filie dulcissime. et ea ap̄ia i vni
na reſtulit. canentibus (et sic) sacerdotibus. populozq̄ celebrare agente. atq̄ corpus ip̄m. sanctissimū in te
plum appollinis ad caput basilice petri dedicare collocauit. obit autē paulus in basilica pauli via beſte
si. restituit quibzdam ecclēsiis vniuersitate collabentibus. pontificatus sui āno decimo. mēse iij. Eius
corpus magna et solenni popa in vaticānū deferret. vacat sedes tū annū vniū. mēse i.

Linca summoz
pontificum
Zacharias

Stephanus secundus

Paulus primus

Bangolfus

Bangolfus vir sanctus circa 12 a dicti constantini in burgundia duxit. Hic quondam fons in galia canit cu oari fecit in burgundia. Is cu videret suu ad adulterio argueret. At illa vedemeter negasset ait. si vis et credi. tonda brachia tua. et affer lapilla de fonte sine lesione. q cu immerisset flamm cobui flui rerrant. dimisit ei q dimidio pec subtilite. Inde oculus est in toro sua a cleno q adulterium comisit. Quos corpus in fero cu duccet ad sepelien. multos infirmos sanitati rethent. q cu anella vron nodasit frides ait. Ita gan golfus miracula facit. vt anus meus clat. Atqz anus fons torpes ac numerosos emittit incedimter cepit. qd ei postea cuncti in omi vita sua ferus serps. in qua vir martyr e effectus. quocirca vbi aliq pteret. tonens ab ano turpe sonitu fecit. qd pipinus eperni dignatus est.

Amelius et amicus epibus pipini regis francoz orti miro mo sibi cofirma les. De his duobus pueris et geshis eoz narrat mirabilia. Cuius fac

et comite aluereti. Alius et milite quodam berchamo. q cus a parentib⁹ bapofus gra romi ceterent. In laca ciuitate semine inuenerit. Et lo ceterate inier se firmata romas ingressi sunt. Larag inter puillos locetaz et volitaz erat. vt enus sine alio nollet cibum sumere nec in alio cubicu lo edere. qui oblan summo pontifici ab eo bapofan sunt. Multo roma not militum eos cu gaudiu de sacro fonte suscepunt. postea mira gescit in vita. q recensenda cus ad longa duccent. quos deus vna cocordia puit in vita. morte quoqz scpar noluit. Cu in diuersis ecclesijs tpe e roli sepulti eent. mane corp⁹ ameli cu sarcophago iuxta ameli sarcophagu in ecclesia regali inuentum fuit.

Berkardus episcopus beropolensis sanctitate et miraculis duxit. Bo i anglia ex nobilissim a parenta floruit cus fratre Guidino postea ibi epio q perrant accosanguini. a. bonifacii fuerit. berkardus studis liberalibus traditus cum doctus euisset. natali solo relicto gallice comate limes amingens in budili loco sub habitu peregrini delinuit. postea p bonifacium archiepiscopo et monacho cum Zachario summo pontifice romane ecclesie pceat) in episcopatum ordinatus fuit. vt vtriusburgie oppidii dioecis sue coniugium q auocacitatem apostolicam. episcopalem cathedra fortiretur. Acta est igitur bec insignis noui pontificatus apud urbem vtriusburg. Anno tunc inuice incamari tions septingentesimoquingiesimo primo ad incrementum ecclesie vii germaie. maxime ad salutem orientalis franie. et confirmatione sacre iur papae. q pipini principis franie. mediante bonifacio pacule beato berkardo primo pontifice. vixit autem in omni virtute et abstinencia ac elemosinaz largitione. Tandem megangrado cum inuehura episcopatum concessit. et naum coften dit adueniens ier monachis et codices quos scripserat ad castellum habenburg proficiscitur. vbi i cōtemplatione ac omi sanctitate m graui ad xpm anno saluta septingentesimo nonagesimo primo. cum per quadraginta annos cum omni laude pcehisset.

Carolomannus caroli marcelli filius. Cum pater graui morbo correptus ad omnibus amicis. Carolomanno maiori natu iuxta et succia pipino do iunior burgundia et pars franie obigit. Carolomannus autem baud multo post patris obitum seculo abrenuicare conuenit. Itaqz suo eius ppositi deli deno fram pfecto et paucis vce comitibus secum ductus. romani se conuulit ad Zachariam pontificem. a quo in clerum ordinatus et habitum monastionis in eo et perpetuo comorandi ponam misit. postea conferens se in fra cia m. vt pipino fratri aduentum in ytaliam et bellu in longobardos distulderat. illam a duxio cassinensi profugam in vienne monasteriu relegauit. Thibaud multo post merens indigni bundusqz interijt.

Albenus episcopus Andegauensis. miraculis et sanctitate per bec tempora pcedens fuit. Et remigius episcopus Rothomagensis.

Salutis quoqz episcopus albrancensis cum discipulo suo valentiniano mibum martyri adeptus est. Epus sancti benedicti i. rrru. ius effugis furtim a gallis monachis vna cu corpore sacro sue scolastice ablati p pces carolomanni ad sacra nam q pipino fratri et floriacensi monasterio. quos moleste minus coactum fuit. vt monachi cassinenses reportarent. quos quide ferit. cu monachi floriacensi vnde res se tatio pte orbati ad oibem cu lacrimis se pculisse et corp apd eos gmisille.

Pipinus rex

Cum Pipinus esset puer, cum regis melius obere munera nesciret, habendum regem, francos publico consilio regis Pipinus deciderat regem childebrandem in clero confortato, ita regis familia meronigum regem desit in gallia, regnauit annis. 296. sub regibus vno et viginti. Pipinus autem a saccharia papa, et postea a stephano pontifice confirmatus. In ecclesia romana ducem ac bellatorum patra aululphum longobardorum regem posuit, quem in papa obsecrat, quod pace vltro obtulit. postea apud francos rex pipinus gloriam in unum subdidit. Et saraceni eius amicitia panno ponti trecentos equos in quinquaginta expeditione habentem dare permisit. Quibus ante negotium fuit pipino in aquitanos debus subigendis octo mibus laborauit. Tandem pipinus fecerunt indulgentiam cum expeditionem omnem carolo filio adolecentem duci remandandam, profectus in adriaticam, carolum barbarum claremontem, et multa reuerentia cepit. faustisq. auspicijs multas carolis inchoauit. Et anno inde septimo duci alterum a pipino genitore et ipso carolo expeditionibus, adriaticam suam degressa fuerit subacta. Quo in tempore pipinus in throno apud sanctum domitium est defunctus. Erat annus in quo hoc habebat pontificatus pauli tertius, quod et eius vix vltimus fuit, quod eius pontificatus ipse vix vltimus interitus vltima aut roma sacra agitata.

Cum interitus meliora sedes experirent, hic primum asiaz invadentes, alanos primo, post colchos et armenios. Unde asie minoris populos, et ad extremum persas, sarracenos agros direptionibus, et mortali magno replevit, aut coegit ad reges cedibus infestare. Anno domini septingentesimo quingentesimo quinto, fuit et ipsi turci scythae et his qui alexandrum macedonem intra hyphozecos montes ferre clausis repagulis, eius alij tradidit semprocos, tum brios bionum affinitas. Turci enim ut cunctis pibus tradidit asianae scythia vltra pythicos montes et thorasit asius infusus contra adlonem ebera scetis pamas habuere. Sed multa et ignominiosa in cunctis stupra et lupanaria, comedit quod ceteri abominantur. Regibus apud francos pipino caucasos egressi postea cruce potum capto ad regem transgressi, ad reliquas finitimas gentes sensim illapsi sunt. Tantus autem habuit vna turcorum infusus, et sarraceni pace feci hinc nulla alia ponantur ratione, quod restituitur gluz regni noie, quod sarracenos fore et trachy tribus in sui ostendimus confudisse. Ubi post multas illatas iniurias et acceptas clades, de pace inter sarracenos et turcos puenisse coeunt. Et ut turci in plide habitabunt sarraceni appellarentur, atque equore aio sarraceni in asiaz regere turcos passi sunt. Et quod eis cos brevis acceptis noie mobumetant suppositoem videbant, adeo et ite cor ingenua ad malum pna, tempecedenti tpe no soli potum et capodeat, vix gallan, bythinia, lyconia, pili et vix q. pbenig, pampbilis, alia, cana, et oem asid quod minor vocat vltra catrag thauz ad ozas iome, et lora greci maris occupant. De quibus suis locis infra dicemus.

Archari regni finis eo tpe, aut paulo prius occupata, ab aululpho longobardorum rege raucenna fuit habuit, postquam migrans archario, a constantinopoli in ytaliam missus anno quinto et septuagesimo supra centesimum, in agno romae ytalie male, narsete decedo et calamitatis inchoauit. Durauerat autem usque ad hoc tempus sub decem exarchibus, ipsa namque exarchatus appellacione penebat omne, quod ad placemum, agrorum papiensis finibus padi inter apenninum paludes stagnaque venetorum ad adriaticum pertinet, in quo raucenna cesarea foelitus, fore pompilius, fore concludit hinc ymola dictus, bononia munus regum pama et placemum, quod pipinus supato aululpho pontifice re, conauit.

Origo gentis turcorum.

E. Eucherius

Eucherius lugdunensis episcopus hoc tempore multis miraculis clarus fuit, qui cum et nobilissimo senatore viro otus fuisset, ad religiosam vitam habitumque coeuerit dum ultra speciem causidam septa in ozanombus et iunioribus deo deuotissime seruauit. Deinde apud presatam urbem reuoluit angelo in potestatis cathedra solemniter collocatus multis quoque ad vix clarus miraculis. Eodemque item ryanensis episcopus vir sanctissimus et multa lacerantia et insignitus hac tempestate clarus fuit, qui et nonnulla memorata digne scripto mandauit.

Anno mundi. 5065.

Anno rpi. 764.

Constantinus eius nominis secundus, papa natione ro. paulo pontifice successores. Tum cum paulus pontifex apud beati pauli ecclesiam spiritum in cernens duceret, theodosium nepulum suum ducem q longobardos comp studium desiderium impulit germani sui nomine constantini pontificem a romam sui scipi curaret. In toto romae habitis magna visus audacia, copias a nepolo ad tra coctas armis stipatus constantini familibus quidam amicos largitione et pollicitationibus corruptus pontificem creant. Alter eius philippicus pariter a paucor factione in pontificem pbatatus, beati est decatus, cum statim abdicare se magistrum amicus copulatus est. cogitur et gregorius singularem episcopi statum ipse: lacer facis statim unicare atq episcopii iungere. Et magna ob eam rem et tanta misericordia ducitur ut eas omi admoneri non possit. Cum vo constantinus munera pontificatus per amicus oblatione extenuisset, et episcopos presbiterosq more pontificem ordinasset, tandem a sede decessit a paulo romano ira et indignitate rei pto et pnteritus ipsoe coacto. Stephanus tertius canonice in pontificem est electus, qui congregato concilio in laterano inde constantinus oculis capitur in monasterium indulus turpiter equat. Sicut et cum inter pontifices non emmerant.

Anno mundi. 5071.

Anno rpi. 774.

Stephanus eius nominis tertius, papa natione siculus, patre obito dno s domini septingentesimo sexta selmo octavo pontificatum inieit. Hic certe doctus atq eruditus, et in rebus agendis, maxime vo ecclesiasticis strenuus admodum et constans, hic cin a tetrico amicus romae veniens mandato gregori tercio in menasterio sancti christi goni rationem bene vitendi et doctrina ecclesiasticam perdidit. accepto clerici ac monachi ordine. Elevatus deinde a sacerdotibus in pontificem in patriarchatum lateranensem. Cum eius vita et doctrina ab omnibus probaretur, sancte ecclesie presbiter cum timore instauratur, postremo in basilica sancta baduana inter tria for a tribus episcopis consecratus, et ab vno versio clerico ac populo ut verus pontifex saluatus, ad corrigendum mores animi odigit. audiendo itaq concilio et gallia pscitum et ytalica congregatio denum in lateranensi basilica, multa inter se de componendis rebus ecclesie colloquit. constantini predictum abrogant et primo eius decretis abrogatis, instituit e omni consensu ne quisq laicus, nisi per gradus ecclesiasticos ascendens pontificatus occupare auderet, sub anathematis pene. Constitutum est praeterea ut qui constantinus in ecclesia egisset iura haberentur, praeter baptismum et doctrina, huius sententia peractis terroris est, ut die sequenti supplicaciones haberent, quibus et eo gratias agerent, unum est a lateranensi basilica ad sanctum petrum in duos pedibus a pontifice et bonumque qui tum aderant, in tanta omni religione. Tandem hic passus est diligentiissimus et verus petri successor de rpi imitator, quanto pontificatus sui anno mortui mense, v. die, vij. t. xx. sepeliturq in basilica petri, sedes sui vacat dies, 9.

Adrianus primus papa, patria romanus, patre theodoro summe nobilitate viro, pontificatum usque nequaq a maioribus suis degeneravit. Hic et magnitudine animi consilio doctrina et sanctitate vite cum quovis optimo pontifice comparari potest. Hic patria et solioque sua dignus, ideo natus ut eo fastigii euectus fuisse videretur, ut caroli magni francorum regis virtuti correspondens, rem romanam ytalicamq ab illo erigi adiuveret. Hic dum facta summo sensu suo pontificis electio in publicis emerit, cum magnanimus et patre vite affectus carceratos ab affluca liberavit, cunctis in piam reuocavit, qd ei restitisset desiderans tantum vult ianuarii ne frater regis adberet, occupare qsiunt, legatos mittit, ut sedera fecit, et in primis cu longobardis inierit, ad querenda biberi q videntur sedera septimo anno pontificis, pmissa totiens violasse, misit ad caroli oratores ope immortu nre ecclesie implorent. Interca carolus desiderium regem t clausos fecit in pupa longobardos illa obsequium bonum p amicae sue cum partecopare committit, and reliquit. In sexto mense obsequium carolus sancti reformationis commisit pascia in urbe celebrare constituit, assumptis sanctis episcopi et abbatibus pontifex obuius qui dedecere misit, carolus adrianum pontificem ad summam que erant bni ptem basilicae marmoreas scalas in aeno creptantem non cernuit, si omnibus scale gradibus prius et postea pontificis pedibus oscula figenda saluavit, postea unum est ad basilicam, ubi mutuo sacramento seruanda perperno amicitiae obsequerent, inde synodum habuit et a terrore bellico securus ad exornandam urbem sacras basilicas animi adigit, corpus beati pauli laminis argenteis indolis multe aequeductus naves et murum instauravit, Nil praetermisit in vita, qd ad bonum principis et optimi pontificem pertinet, mortui aut pontificatus sui anno tercio et vigesimo, mense decimo die decimo, sepeliturq magna cum laude in basilica petri sexto kal. Januarij.

Linea summo pontificum

Constantinus secundus

Stephanus tertius

Adrianus primus

Alircam Laminā hūde i gubus apud pſtanmopolim in ſepulero cuiuſdā inuentū fuisse tradunt. In q ſcriptū erat. Xp̄s nāſcitur ex uirgine maria. ⁊ credo in eu ſb pſſimo ⁊ byrene. o ſol itez mercedibz.

Desiderius rex

Desiderius uirginis longobardorū rex aſulpho rege defuncto poſtea regna uit annis. 18. hic pmo abrahā rex fuit. q d aſulpho obitū aſulſſet. ſtatu regnū inuſurum longobardorū copias vndiqz p̄mittit. Et ut id obſeruet p̄ache ſuū q monachi habuim ſumpeſcit. multa pōſſia ac romanā pollicitus ē. Quam obrem eos in ſuis ſententiā traxit. Et ita regnū in pace cōſecutus eſt. Eo dperit longobardorū vnu ob reſiſſo languere cepit. Et deſiderius oim aduerſa nōz meū liberatū a ſpoſiombz pontifici ⁊ romanis facie. amūū reuocauit. multaqz miras illas inferre cepit. Cū poſter Zacharias ad caroli magnū rei clamans. rogat ut deſideriū admoneret ab infeſtandis inuicis pōſſis cauere. quē p legatos admonet ut res inuſſe ablatas pontifici reſtituat. paritur igiſ vnuqz ceteras ſi caroli mira celeritate viſus. p̄miſſa p̄ce copiaz q in tranſitu alpū. ſi vnu motum occuparet. cū reliquo exercitu p monte emiſſi in vialis deſcendit. ſiſ qz ac fugio deſiderio omnia ſacio. omnia longe ⁊ late populat⁹ ⁊ caput. Deſiderius aut exſperans reb⁹. nō accepto incomodo papā ſe recepit. vroz ac libens veronā miſſus. at ſpolicenſi reatui ac longobardorū q cas regiones incolant. audita deſiderij calamitate romā venientes. ſe ac ſua oia romanū pontificis ſedi cōmunit. Dū ſecū exemplū incontinenti augmētis firmati. Et caroli relicto bernardo patre ſuo in obſidione nomenſis urbis ac parte copiaz veronam p̄ſiſſat. aldeguiſus vō deſiderij filius inter abicū ad imperatōz cōſtāntinopolitanū p̄ſugit carolis acceptis in dedicationē obſibus ſerme tranſalpine vialie verbiſus. romā p̄nt. Cū reſtuo cōpōſuit carolis cū bona hadriani gēſ in tranſadānā rediens. ſeruo eſſe poſſica qz obſidē cepta ē papam reditione occupat. Inde paulina ⁊ alucin⁹ uſdem pene vbiſ habetū lum tui caſtra reuerſum. p̄cipue p reditionē pontis. additiſſe in fraudē deſideriū. q ad locoſ ſuerat rede gatus. quibz alq ſcribat. Qz in deſideriū clementia viſus. boſem ſpolicenſi regno nō enā vira lugdunū am vroz ⁊ liberaſ erulū munit. Cū poſtea longobardis francoſ p̄ſent. qui cog in pace retinerent. atqz ſiſ bucentis tam ingenta ⁊ pene oimibus annis maiori vialie poſſione pontis. nūl tam exteri p̄ter nomen t nnebat. ſuit aut ſb duobz. ⁊. re. regibus ab alioy vſqz ad deſiderium potrectum.

Duſius longobardus byſtonicus ⁊ aſquigentiſ p̄ſarchatus dyaconus. Deſiderio regi ſuo ob doctriā ⁊ ingeniū admodū carus. Quē cū carolis magnus in galliā duxiſſet. libertate donauit. in p̄ciqz aliquūdiu habuit. Cū poſtea compenſet boſem deſiderij libertatem dēre cū in diomedio inſulam relegauit. Cū poſt aliquot annos auſugēs ⁊ ad arachū perueniens rogatū adſperge deſiderij vſqz ad arachū vroz Entropij biſtorie. duos libros addidit a iuliano penape vſqz ad p̄mi uſtiniū tempa omnia p̄ſcribens. Quotuo deinde arbi. caſſimene cōmū ingreſſus reliquā vire ſanctiſſime vſqz ad mortem ducēſ. Depe ad carolū regem literas elegantes ⁊ humanitatis plenā ſcripſit. abeodenz q quo fuerat ob literaturā ſuatus vſuſſim accepit. Rogatuz caroli vſqz ⁊ lectiones cuiuſbz ſanctoz ſcholarū puenientes collegit. hymnos quoqz elegantiffimos edidit.

ſſardus monach⁹

Aleximus natione gallus caroli magni vſqz aūa ſceſt p̄t. Cū graca latināqz lingua egregie doct⁹. nec nō ⁊ rheolog⁹ p̄horumqz ſui temporis p̄ncipos. hīs temporibus cas ob res apud carolum magnū martino in p̄cio habuit eſt. Cum cum in dyalena rhetorica ⁊ aſtronomia eruditum ſceſt. Qui ⁊ bonifaci archiepiſcopi magnū p̄ciab⁹. orationes miſſales atqz alia eccleſiaſtica officia (gothorum perturbatione ceperdita) omnino reſcit. atqz eius rogatū carolus gymnaſiū ⁊ roma paruius tranſiſſit. quod etiam ab Alſidius eo loco tranſiſſum fuiſſe conſtat. qui ⁊ cenobium ſancti martini thuronis condire carolo regendum ſuſcepit. quonā omnes religioſi volup̄uoſe viuentis in eo monaſterio nocte vna ab angelo infeſtati perierunt. hic cū eruditus rheolog⁹ habereſ libros de trinitate cōqueſtionibus ſpeculū puuloz. de eccleſiaſtico dogmate. de rōne aīe ⁊ p̄ſes alios libros ad p̄pānā religionē pertinentes edidit.

Alan⁹ p̄cepto caroli

Anno mundi. 6005. Anno xpi. 804.

Leo eius nomen papa. annuo pte. pontifex creatur. Cur qdē tēcti-
mus. q ab incite crete. ita erat educat. et erudit. disciplina ecclesiastica.
et dign. etia qdē crete. erat pterea castus. integer. pudicus. facio.
doctoz vnoqz ita amatoz. et eos vnde quaqz ad se ptingit alliceret. Eoqz con-
suetudine munitimēdū delectaret. p dicationibz qz ad omniomibz quibz
plurimū ob eloqz et doctrinā valebat. egrotos visitare. elemosinas indigen-
bus ptere et peculare fuit. Idē certe munis ingenij. creatur itaqz pontifex vno
oim pfectus. q postea dū supplicantes a bto gregorio in iustitias rome agit cu
pplo et clero pfectus. s pmitteretur et copulna pibere qz vite sordēs a supio-
ribz vrbis alij in iustitias fuit. amano sup an illū interceptur. quoz fū
dibus apud eadē bti siluestri capē. et pontificali amicu pūatū. Et carissime
tebile vrbis pontifex. pferentes lingua capus pū illū exccutur. pluribz
enā dignis et incantis vnguibz qz oculos fore possent cōcūta effodiebant.
Et multo madēs crude leo apud fcti crasini monasteriū in custodia ē habiti.
Quo in loco loqim illi et vsum affirmat bibliothecanus diuino munere re-
faturū. affuit tūc affuit senis rebus aurio vnius albi. cubicularij fides. q
noce cōcūta custodes fallens ad bti petri basilicā pducit. et vnguis dūcē
spoliatū p fido accersit. Et p mōis ibi morans dies leo ad carolū pperit.
Transgressū alpeo pūatē in saxonij pontifex summa accepti reuerētia et
redire in piam erhorat. Rediunt romā leoni clerus pplūqz romanus ad
milui vqz pontē pcessit obuius. Inde veniēt romā carolo q ordinū dispo-
sicio occurrit saxonū frātoz longobardoz qz enumerare possit. Excepti in
pnapis aploz basilicē anno carolū. leo cū ad eū penerat eduxisset in vrbē
demisit. Et nō multo post carolus dē et pplū in bti petri basilicā pducit
pontifex ambone pfecto cuiusqz xpi cernuus tenuit et iururādo affirmant
se oim rez qz sibi obijcebat infante esse. Et ita dies
yduū decēbas anni saluto otingensitū. Et in die
natalis dñi inter missas solennis ad ipas. b. petri ba-
silicas celebrata. leo pontifex ppli romā sato pabul-
qz. carolū impatorē romānoz reditatus. bti ad mare
venitū impator capitis gestamine coronauit. Tūc
pplū romanū q aderat frequēssimū ter acclamauit.
Carolo angusto a tro coronato magno et pacifico im-
patorē vrbē et victoriā. sacro munigenisqz pfecto balsa-
mi oleiqz lūmine ad pipinū se conuertit. cuiqz vrbis rei
qz reditatus pariter inuēit. Tandē leo a fundamētis
edificatio apud fcti petri amplissimo hospitali quod
greci remododion vocat. moris primo ac vigesimo
pontificatus sui anno. Quo etiā cometes apparu-
it. et nōnulli putat ante calamitatem indiū. Sepelī aut in basilicā petri
die yduū Junij. Etus in morte nūm scdco vocat bti vno decem.

Cometes

Etus in morte nūm scdco vocat bti vno decem.

Anno mundi. 6013. Anno xpi. 814.

Stephanus quartus. pta romanus. pte iulio. q pontificatu suscepto mēse tercio ad ludouicū imp-
tore in galias pfectus. q in auctianus erat. et honoratissimū ei quoz obuiū misit. maxime bto
dolpū auctianoz epm enī clero. ipē ad primū lapidē pducit cū maxime venerat ne in vrbē intro-
dit. et ita stephanus et nobilis genere otus tante doctrine et integritatis. et facile apud oēs ferat nomen
olscet. et vrbē ferat lucouici inuēit atqz coronauit. et cū sepe tē cōponēdis vrbis rebus collocatus fuisset
romā redit fcti crasini pōdēs magni pōdēs cōmunionis dēruit. quā ludouicus sua pēnsa beato petro
dicauerat. et sanctissimū pontifex ad vrbē rediens septimo pontificatus sui mēse vrbē huncus. in basilicā
petri sepelatur. Sedes autem eius morte dies vnde nūm vacat.

Piscatus nō nōis primus papa. pta romanus. pte bonoso. nulla interposita spatoris auctoritate pōi
fcti creat. hōc obtinē vbi pontificatus ingit. statim legatos ad ludouicū nūst. q eū resculpam annis
in dē et pplū reuerent. q ab hīs et coactus esset pōnficiū munū obire. accepta hac satisfactio latro-
cus ridit pplū et clero maior in iustitia et pata frūda. caueret ne deinceps maiestate dederet. hūc autem ita
pbanus pōnfex dū vinceret ob eū vntus et doctrinā monasterio bti stephani martyris. et vaticano pfectu
rat. Anno igit pontificatus corpz sanctoz munū religiose iacentū in vrbē cū maxime venerat ne in vrbē intro-
dūto bonothore loco recōdidit. pte dū templū a fundamētis extruunt. et bti ecclesie. coqz loci et spūs vrb-
gins et eius sponsi valentini et yburij martiri. vrbani. lucij pontificum corpora collocant. Quibz
qz basilicas vntate quassatas rehuat. Tandē nullo religionis pietatis humanitatis exemplo pfecti
nullo. pontificatus sui anno septimo. mēse tercio. die decimo septimo moris. sepelitur in basilicā petri.
Vacat nūm sedes dies quatuor.

Leo summus pontifex
Leo tercio

Stephanus quartus

Pascalis

[illegible]

Anno mudi. 6023.

Anno xpi. 824.

Eugenius eius nominis secundus papa. p[ro]p[ri]a romanus. p[ro]p[ri]e h[er]editas. p[ro]p[ri]a
filius sufficiens. Cuius t[em]p[or]e octava kalenda fuisse ferit. Inter h[uius] eugenium et
quidam notie iunior p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a discordias fuisse ferit. Inter h[uius] eugenium et
nam iunior insignis. ob h[uius] iunior et eloquentia. om[n]i p[ro]p[ri]a tand[em] obtinuit. q[ui] in
pontificatu. ip[s]e r[ati]o oib[us] humanis. et p[ro]p[ri]a fortunae bonis. ad manifestat[ur]
et liberat[ur] vltis. Adeo rom[an]i frumentaria curant. et nulli vltis. q[ui] rom[an]e
amona redierit. ac p[ro]p[ri]a pupillo. vidu[er]e causas et vltis iunior est. et ab
oib[us] m[er]ito p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a diceret. Tand[em] cu[m] optinuit h[uius] pontifex bus artibus
pontificatu amos quatuor vltis mon[is] collatim iunior oib[us]. Et fuisse p[ro]p[ri]a
q[ui] morte sanctissim[us] vltis vltis. cu[m] m[er]ito et ad felicitate via optatissima est.
Quid[am] ferit ab et amulus oculis excec[us]. ac martyrio coronat[us]. Cuius corp[us]
in basilica p[er]m[an]et ap[ud] p[ro]p[ri]a cum om[n]i deuotione sepelitur.

Valerianus papa. p[ro]p[ri]a romanus. p[ro]p[ri]e leo. q[ui] apud pascali et eugenium et
Aros sanctissimos. et doctissim[us] et rom[an]i bene ac sancte viuendi a tenetis iunior
vltis ad m[er]itu[m] etate didicert. Non ludis n[on] iocis aut voluptatibus intenuis.
et p[ro]p[ri]a officis adolefcentis facit. s[ed] doctissim[us] et b[er]n[ard]o viuendi normam et lectone
vltis et exemplo sanctos pontificis sumens. Cui[us] t[em]p[or]e vltis et sanctissim[us] est.
et non d[icit] p[ro]p[ri]a. s[ed] aconus summ[us] pontificatus gradu[m] meruit. Postremo
aut p[ro]p[ri]a. et om[n]ia liberat[ur] ac. cum in vltis p[ro]p[ri]a. n[on] in pontificatu nulli ma
ior[is] fecit et habuit. h[uius] ob res om[n]i consensu pontifex creatus. m[er]ito bo
nissim[us] q[ui] t[em]p[or]e et id fortasse eugenibus quadragesimo pontificatus sui die mo
ritur. et in basilica p[er]m[an]et sepelitur. cu[m] q[ui]ntibus oib[us] cu[m] boles sibi morte sclaru[m]
esse. quo stante libet[ur] in rom[an]a libertas et xpi[us] a religio vltis poterat.

Anno mundi. 6033.

Anno xpi. 834.

Gregorius quartus papa. p[ro]p[ri]a romanus. p[ro]p[ri]e iohanne tituli sancti marci p[ro]p[ri]a
hytor. Cui nobilitate insignitus. sanctitate clarus doctissim[us] et eloquentissim[us]
capuus. qui tante modestie fuit. et electus a clero p[ro]p[ri]a rom[an]o n[on] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
filius minus obire voluit. q[ui] a legatis ludouici imperatoris ob cam cam rom[an]i
missis. q[ui] diligenter tunc cleodum ducit et p[ro]p[ri]a iunior et fecerat id ludouicos
n[on] sup[er]bia moris. sine iura imperij amoret. quippe q[ui] natura dem[on]s et b[er]n[ard]o
nissim[us] sit habuit. quae iura ecclesie et dignitate s[er]uare curauit. Cui pontifica
tu suscepro. mor corpus. b. gregori[us] transiit. atq[ue] eo loci collocant. vbi m[er]ito
et magnis adhibitis ornamentis. ferit ab eod[em] corp[us] s[er]uatum et reburci et a
m[er]ito in quibus ante tacebat ad basilica p[er]m[an]et translata fuisse. Insup[er] et roga
tu ludouici imperatoris om[n]i iunior celebrat[ur] kal. nouebus m[er]ito obfusa
qui q[ui]dem comemorant[ur] galli et germani p[ro]p[ri]a obfusa reperiunt. Cui[us] rom[an]i
quoque a rom[an]o monacho theologo insigni carminibus et p[ro]p[ri]a laudat[ur] fuisse ferit
bunt. Post multa aut bona opa mon[is] gregori[us] pontificatus sui anno. xvi. se
pultus in basilica p[er]m[an]et. sedes eius in morte digbus. xv. vacat.

Pipinus rex

Pipin[us] caroli fili[us] nati maior cu[m] p[ro]p[ri]a papa yta
lie rex declaratus. regnauit annis. ix. Cui[us] q[ui]dem
clarissimus nec p[ro]p[ri]a villa in vltis dissimilis. quae p[ro]p[ri]a
in virosos milit. quos cito gravibus p[ro]p[ri]a sup[er]itos ad deditione capulit. Ego
bello co[n]fecto. ip[s]e in benedicentiam misit qui grimaldo duce finissimos pontifi
cis agros turpiter exalbat. eosq[ue] p[ro]p[ri]a. et egre se m[er]ito n[er]t[ur] inde
ate obfusa capta. vi. cuius p[ro]p[ri]a simul et uicinis et subiecta. Ott[av]i[us] canit et
paulo post lucera in deditione accepit. h[uius] cu[m] p[ro]p[ri]a in vltis sibi falso am
toris misit et gradui atq[ue] edicti iunior p[ro]p[ri]a q[ui] m[er]ito familie nobilitat[ur] vltis
arbit. q[ui]bus g[er]it[ur] et nullis alijs p[ro]p[ri]a egre co[n]fectio medio lanum ven
tib[us] etiam cum multa gloria in pace finit.

Linea summorum pontificum

Eugenius secundus

Valerianus

Gregorius quartus

Bernardus rex

Bernardus caroli magni nepos post pipinu[m] a carolo magno ytalie rex deda
ratur. Et regnauit annis. 9. h[uius] carolus p[ro]p[ri]a. et i oib[us] ludouico filio cu[m]
et successor[is] obsequet. T[em]p[or]e carolo mortuo m[er]ito obfusa noluit. q[ui]busda[m] ytalico
ep[iscop]o et lodouico cu[m] iunior ab ip[s]o oino defecit. Et citates ac p[ro]p[ri]a i sua
p[ro]p[ri]a iunior coegit. Et cu[m] reuoluit ip[s]e. et in p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. nepot[is] lese m[er]ito
enimie d[icit] in. bo[n]te iudicauit. Et n[on] copio coacti galliar[um] germanie et b[er]n[ard]o
or[is] p[ro]p[ri]a i ytal[ia] dicit. Reb[us] et ytalie b[er]n[ard]o pacana ip[s]e nobiles ytalicos p[ro]p[ri]a
d[icit] iunior iunior iunior iunior. Bernardus aut[em] et si illico ad imp[er]ator[is] aduenit
m[er]ito deposuit ad m[er]ito iunior p[ro]p[ri]a. Et simul ep[iscop]o iunior p[ro]p[ri]a. Et p[ro]p[ri]a
tu rex sup[er] ludouico adq[ui]t[ur] h[uius] b[er]n[ard]o iunior m[er]ito. Ep[iscop]o p[ro]p[ri]a iunior
deposuit in mon[is] altero releg[us] i sunt.

Ludowicus eius nominis primus cognomento pino, post caroli magni
imperatoris patre carolo defuncto anno saluto. 813. imperium suscipiens. im-
petavit in lothario filio annis. 2. 7. Egbert in aquitania hibernia ludowicus
legatus illi caroli pino obisse renuntiavit. est. que aquisgranii cetero reclar-
tor quidam qd gentiores venerant primo audire. deinde puniciali celebra-
to coeunt. ea que romanorum imperio et francorum regno admixta indus viti-
sunt necessaria ordinavit. Legationis autem primarius leonis constantinopoli-
tani imperatoris. qui michaeli p d tpsu sufficiens erat. vbi innotata fuerat se-
deri. pmi cruce et positione bernardo rege comitante. ingressus est in ba-
nos. Desinit vbi bencio cum id pelagus glacie coherum erat. qd iam impe-
rator raptus intellexit. medio ferme bencio itinere ad paderbornas saxonie
quiritatem exercitum in hibernia conuocavit. Et qd iam byenne media quid esset
allunt et ytalie romanorum primores in leonis pape mortem decessisse. impe-
rator regis in ytaliam ire iussit curant. ne quid temerum regni ytalie pateret.
Ingressus romam bernardus rex illuc in grane piculofonaz morbum inadit.
res romanas p gerardum comites compulsi. Inter steph anas quartus papa.
qui tunc qd creatus erat mense in francis accessit ludowico imperatorem apud
aurelianam inuenit et imperiali dignitate insigniuit. Qui impio suscepto co-
tra guiscones grauissima bella commisit. tandem eos in sua potestate redegit.
Deinde benciores seu anglos res novas molientes armis in officio conuocavit.
et postea sarracenis Cesar augustinum incolebibus pacem concessit. Abbas in
mundis danoz regibus negotia impatori fuit. qd saxonis obsequant limite.
Et tamen paulo post occasione oblata fieri cum solamo et geofredo filijs costi-
puit. illisq puelis suis heroldum in pacemum dacie regni reducere. Tam multis rebus uarijs in locis
boni gessu ludowicus imperator conuocatum in aquisgrano celebravit. in quo ecclesiasticis rebus coposi-
tis. Lotharius primo genitum imperij consortem dedit. ppiusq tunc scilicet filius aquitanie. Et luo-
dowicus tercius bozane reges appellati sunt. Que dum fierent bernardus rex sanu adolefcent ingre-
ssus quorundam magnatum ytalie insurrectione inter quos fuerat mediolanensis et aurelianensis
episcopi impatori et premissum est rebellant. capitali sententia puniuit. Cum brutum ad alios motus se
ppararet in andegauis misit. ad hos sedandos conuulit se impator. Eo cum uenisset omnia repente
quiescit. Sed aliud accepit in modum. qd emicardus yroem ex qua tres filios reges tunc fugientes suscepit.
rit. longo consecrati morbo amissit. Lotharius postea filium in demotus bernardi locum ytalie regem redit.
que romani a pascale pontifice populo romano vocatum pontifex ipse in basilica. Hoc pmi inuicem co-
ronatisq regem ytalie primo. et postea augustum appellant. Ludowicus deinde missum impator ingre-
ssus semper nullum fidei apostolicę retulit. Fuitq adeo et quatuor romani pontifices quos viginti septem
anno illius imperij tempore habuerit. aduincito nūq caruerit. quo in romanos plicanones sepe
ingredi ausos. sola mittendi in eos errantes ostentatione a moribus abstineret fecit. Lothariusq ytalie
pacata in galliam rediens. cum ludowicus pater carolum (cui caluo postea cognome fuit) nam munum
fratribus ceteris omnibus preferret. Inuidia stimularius ludowici in custodia reclusus. Nec eodem anno 17
tercio conuocatus facta liberatus. imperio restituitur. Tandem michael ipse impator grecus primo et bencio
post gregoriū pōntifex et ludowicus ipsoz eodem ferme mēse. die obiit. ipse i bni amolphi basilica sepelitur.

Metum huius tpsu in scilicet clauis delm extinctione facta late in media commisit. delata i scilicet clauis uene-
nū fuit. duo ei fecit. dicitur. b. marci euangeliste corp' a qd' mercatorib' et alia dicitur uenens delatum e ta-
li ordine id factu reuerent. sacerdotis pmissionib' mercatorum duem caps' qd' sibi fuerat corp' apra. illis spor-
te ipsofuit qd' mercatorum fuit comitanti ad naues pferre psequerit. Tūc gan ad id assumptos vestru fordidissu
mi colones spora aliorū potius inqz carub' supieet pleni medio sero uocabūdi pgebr. obuiauerit a lar-
razens potiori cratores. potius inqz carub' qd' machomoni supieet uoca. pūber. adeoq visu quo
q' abhorret. inter olera repne canis qd' porcus eoz ligia ē spozē ad naum fere pmissit. ut p oluclum
potui coit. vbi pūerit. qd'no et sequi eoz a nūc erat feli marci ueneris eduhari cepit ē. Et tūc sena-
tus ueneris iura yuagūe tanqz vrbis patroni in uiculis ceteri statuit.

Robanus monachus

Strabus monachus

Robanus monachus natione german' abbas ful-
den' postea magnus archiepiscopus theolog' qdem
pdrissim' ac insignis poeta. p 5 tpsu. in pla et carmine
plimū ualuit qd' ex ingenij sui magnitudine multos edidit
libros psepue op' miradū d' laudib' fidei erud' pūerit
ē idē libru palipomeno et d' d' abbeoz hūit ē fmo des
fatis elegantes ad pplum pmissum in celebrare oim
sanctos. Sediqz annis. r. anno saluto. 846.
Strab' isē mōch' gall' emicentissim' gall' et omēta
not diligenssim'. robanus pdel audior. p' qd' tps
iplo pcepore suo inuenit non fuit. qui in libris bi-
bule pūleret cōmentatus est. Scripsitqz et officia ec-
clesie ad ludowicu impatorem et multa alia.

Lotharius Ludouici predicti imperatoris filius, post patrem impator cum ludouico filio, quem impator cōsortem fecerat annis. xv. Qui mortuo genitor nobis romani cōtinuauit imperator. Ludouico autem vix diu ad sepulchrum apud reuerendos clero. et episcopos defunctus impatoris frater lotharius. ludouicus et carolus ad regni italice successorem uerbine uisimus inter se odio exacerbari. et illico armis correptis. in avaritiam contendenti. moribus omnium. quos post castellanici cum athala pectum gallic fecerunt. Namque in anstiosoreli agro apud fontanici copiosa copia. qua se uisusque eorum summes conatibus ducti. potuit. pluri est cōsumptum. In quo et ferpiorces tradidit. strage francorum gentis quita nullo alio hunc factam. Tunc autem ludouicus carolusque supiores euaserunt eorum tamen sicut et lotharius viros adco unimur. ut finis ab extremis nandoy facultas singulari adempta. fugiens et ea pugna lotharius cum fracto laceroque exercitu suo. ad galiam se recepit. Et ubi infestus frater illo item oppido disturbatur. qui vixit et ei hunc fecit rapinem p lagnam vicini celatus copias repaui. Tam multo in te gallicae et germanie ponaat. ac vrbis et optumati legatibus pulsari in sumpti fratres. ut inducatis cōfessentur p quas occasione de pace et patre hereditaria diuisione. agi est cepit. Et ex italia qdam nulli sergio ptem sunt. inter quos georgius archiepiscopus rauenas primus est basiliensis. qui cum fecit pteho apud lotharium componere rei causa esset. ac fortuna ad ludouicum et carolum induxerit. totum constanti in pteho amittens. Et cum trecentis equitibus venerat. ut solus et tanta strage plus sit. Atque si cōmune totius regni calamitate et interitui miseram fecerat pacis in hunc modum incit. ut carolus caluio oaditralis patrem regni ptes a britanico oceano vsq ad mosam fluuiam. In qua parte regni francorum maneret nome possideret. ludouico cederet omnes germanie terras vsq rbeni flumina. et transrbeni quinq gentes possideret. lotharius cum imperij nullo romani haberet et itali. ac p tota galliaz romanā q oum narbonensis dicta. Et ea galliaz item pncula scaldū inter et rhdanū fluuium. que acceptam tūc ab eius impatoris subuentione nūc enā semet lotharinge nomen. Rebus aut ita cōpositis lotharius ludouici filii quem regni sociū aluerat pferit. Et tuncq anno q a fontemencio pteho quinquiesimus lotharium impatorem abdicasse se imperio et monastio indusse habuit buldus tradit. per qd tempus alter eius frater ludouicus in suo germanie regno obijt. Et ei regni inter filios diuiflisset inter effectus relinquentes ludouici impatorē. nō ita multa post vitam cum morte mutauit.

Enterit et tūc gallic sicut et italia cōfart accens. quāni mali impatoris lotharij et fratris discordia ac militibus suis. Namq noimā in quibus emergis appellatio sunt duos romano eorum rex et ligens huius oia ingressi. aquitani i omne deuastarūt. Et nullus qui resisteret efferentibus obuijs berta ab illis uisita. aliquidque monasteria sunt creata. Et tunc noimā p gallia longe lateq vagant burgaliam sanctorum ongolindā parisiōs et buroni nouomāgū aurelianōs pietatos. Et nulla oppida. plurima castella populata sunt. nec tamen alijs sunt vi cepis de franca vrbibus diu moram trahere. Sed in aquitaniam rursū. Et iam pro sede regni propriam tenere constituerant.

Eandem tunc magnitudinis huius temporibus in gallia decessisse tradit que peccata multa. et ad nullū bonum interire. Tūc ē tūc in ipis grandinibus grām durissimā domus longuissimā.

Ere quoque motus italiam cōcussit. Inde incens loca vrbes et mōres coarctur.

Entis insuper innumerabiles ser alas habentes et tentes duos lapide duriores. in gallia velon nūc terrā occupat. herbos legentes et arbores ac vniuersa vnditate hūmā deuastat. Tandē pietate in mare et ad limora in terrā eiecit. secuta ē magna pūctio. Et inde mortuitate magnā. acce infestiores generatq boim interitū solatari. Anno quoque lotharij impator secūdo apparuit cometes.

Apod ostium vrbem affinis tūc in italiam rediit. bus pōsse pagnariū romani. Tūc saraceni cōtinuē ad italiam eam fecerūt andonij vi capū spoliataq incendit nec fuit maior cladio accepto consolo luno. quā ppli faga mediterranea delapsi. magna ex parte maiorq manus impator euasere.

Edenipbus rex

Edenipbus anglor rex vir dēsp rianissim⁹ et romane eccie ruanissim⁹. circa illa tē a pmo totius anglie monarchia tenuit. regnū accipiens. regit annis. viij. rom i pterent. q inter cetera memora tu digna ob singulariū religionem vniuersam isulam ro. eccie tributari fecit. Et tunc nāq vi singule rom⁹ qramis singulos argenteos eccie et sancto petro tributum persoluerunt.

Edemūdos rex

Edemūdos postea āgloz rex. vir dēsp fugide et scitate popu⁹. q cū est acerum⁹ rpiane fugio nis defensor. mltā bella d danoz in hūdeos gessit tādē supatus martyro coronatus. Eius caput ab infestum lupus suus illum serpsit.

Benedictus terrenis papa. p^{er}tra romulus. p^{er}ce petro. Jo ob vite sanctita-
tis merito benedictus appellatus est. & accepit unumq^{ue} gram. p^{er} gregorio
enim militans ab eo subdilectior gradu accipiebat. ita tenebris erat. ut mox
loque rante pontificis succedere habere. ad huc itaq^{ue} in eius demone ocs
tanti ad omni & benignissimū fidus a deo in terra missum cō pōnificē dece-
runt. Qui hinc a deo ex sanctis tellus faciens. ne quicq^{ue} digni esset. q^{ui} tante
fedi pharece dicebat. Sed omnis beatitudinis acribus & eius electio em probabi-
lissimū pōnificia mun^{us} suscipiens. in atris lateranensibus p^{er} p^{er} in sede pe-
ni collocat. unde in equo albo sedens ad eos illam facere mase adp^{er}se dicitur
suumus mīdo & obomnis vacatur. tū rogam^{us} ut sibi liceret sancte & ecclesi-
asū integre gubernare. Et tū rhodanis pōnificis epi factum fecit. am-
stus a leone pōnificia electum p^{er}ferre conan fuerunt. sic conito errore veni-
am potentes hominē sanctissimū te morte avarit. Idem fecere & ludovicū
peratores legat. ad p^{er}sumandū dēi ac populi dēi eos romi missi. tante epi
mansuetudinis fuit. tanta dignitatis coepte. amno. ut tam in magnā confusio-
nis q^{ui} in vira p^{er}uata omnis carus & gratus videret. nūtan ecclesiis veni-
te collabentes restituit. A q^{ui} imbutus non v^{er}is ratiis se re ipsa comprobavit. fa-
cedorū q^{ui} funebres semp interfuit. egrotos p^{er}tra misit. paupes aluit.
calamitōsus consolatus est. viduis & pupillis acerrime iurabat. Vis arduus
viam sanctissimū continue dicebat. mortuus fuit corpus aut fides eccle bea
n p^{er} apostoli sepeli mandauit. pōnificatus sui anno secundo. mēse sexto.
die nono. interm^{us} vō dies. re. c^{on}grua erat.

ଶିଖାର ମୁଣ୍ଡା. 6065. ଶିଖାର ଟିପ୍ପ. 8642

Dignus cuiusdam primus, patris romanus, pater theodosius bene
fuit et sanctus et ceteris annis educatus, primo subdiaconus a ferreo, mox vero
diaconus a leone creatus, qui medicum corporis sui manibus non sine laboribus
tumulo collocavit. Quem post multas vigilas et orationes in basilica sancti b[eat]i
michi pontificis licet abfentem erant, et fugientem in vanciam, confestim in atriu[m]
lauerantem perducerunt, et nolentem in solio apostolico collocarunt, tandem in
basilica p[er]m consecratus, sumpta te mox pontifica coena, multa cum ludori
o delectare qui tum aderat collocutus est, ad pontificationem, tum ad imponen[ti]am
pri[est]ati. Et postica multo theodosii filius constantinopolitane urbis impator
legatos cum numeribus romam misit, Pontificem aut dignitatem consules ioan
nem archiepiscopi ranciam aem ad sedem apostolicam, apud obiecta crimina reu
sationem venire dignitate priuatum, que deinceps in ap[er]to recepti. Liberatus autem
pontifex a varis molibus ecclesiam dei generosius et potius antiqua pie noua
appellat, iohannis regem bulgarum cum omni prouincia ad fidem p[er] litteras et
sanis admonitionibus conuenit, et eis ep[iscop]os et p[re]sbyteros cecidit. P[er]actum inter lu
tacionem et beneuolentiam ducenti consopulit. Postica letuoso p[re]sente et appor
tante multa infestius, que in corpore iuris infesta sunt. Et de cetero in offiij genere
veritatem illustratus, nono pontificatus sui anno, mensis noui, die, xij, moritur.
Et ante fides basilice beati p[er] testamentum ad p[re]decessoris sui exemplum se
pultur. Sicut qui sembi post mortem eius annis p[er] ambros sedem vacasse.

Badrianus eius nominis secundus, patria romanus, patre Zalaro episcopo legio pontifici famulus fuit. Qui quidem optimus liberalisq; ac in pauperes maxime munificus. Hic et alij vniuersum tanto in prelio apud omnes fuit, ut cum de pontifice creando sermo haberetur, certamini omnes vniuersum badrianum deligerent, quem ad basilicam Lateranensem nolentem cedere. Quo audito luduicous imperator consilium legatos romam misit, et basiliadum electionem approbare romanos admodum laudauit, et summum pontificem sine te integre creantem, non expectat aliorum voto. Hic autem pontificatum adepti omnia que ad honorem dei pertinebant diligenter circumspectat, verbis exemplo, auctoritate, non sua maiore vniuersumq; ad bene beatque viuendam cohorant, archidiaconus etiam aliorum iudicia, et penitus acerrime tutatus est, habet etiam synodum constantinopoli passus est, qua et pulvis pbeccus vir solatio suis et rebus suis igneque iam ante annis pulvis, a basiliano quoq; rogatus, ut vniuersum te et coemeterium signem in, puencia in mueret, ut in fide retineatur qui aliquos misit, quosq; basiliani a constantinopolim mo corrupti pulvis ianus sacerdotibus, grecos receperat, badrianus vero sefe omibus ecclesie hostibus quoq; ad fieri poterat obpans, cum mortuo luduico carolum filium muerat, esse mortui pontificis, sui anno quinto, mense nono, die duodecimo, Et in basilica petri sepelitur, Et nunc cessant papatus dies duodecim.

Linea summorum pontificum

Benedictus termino

Ticolano primus

Adrianus fecundus

Carolus eius nominis secundus cognomento calvus anno primo iohannis pontificis imparecepit. et regnavit annis. 6. Is cu biuionibus bellu p qd q annu gessit ihoa. et teleret no auderet. ventus ne cu in normanos dnce se cepisset. si bonione a tergo premeret resistere neqret. Carolus aut interea bo mentos beneu dnce primo. et postea crispoio et filio supano ocalisq. bntan na ponia. se in rege lomone verbu vngi curauit. Et fracia cum exercitu in e gressus. per qd etia ipi aliter et frater baiuon: et germanoz rex i frackford. obiit. Simptan tuc recipiendaz fracie verbu bello caroli calui assumpsisse rot manu impetu. et regno germanie sua impossuisse pndia magis consue ac node trahi ab oibus. apud omes tn sempiternis consist qd carolus caluus impatoris pte assumpto roma se comitit. et a iohanne octauo pontifice romano coronatus et carolus. qd ex defuncto ludoico fratre germanie rege nepotes illius erit creati ex oibus germanie puicis coacto. in ytalias aduersus patruu ducere phmerant. mouerantq signa. qui caluus cepus ytalie raptum subsequi iussu manu accessit. Aleniam eo filio ducturus. vt in salubris tndemius nepos in ingressu ytalie phiberet. Sed cu apud mantua liguore animi egrotare cepisset. venenata potione quid sedechias hebreus (quo vebatur medico) tradit mortuo e. Ca caroli calui morte audita iohannes pntifer ludouico eius filio in albo coquoine fuit fracie regi vt impator cedat. aref fluit. Contra vo nul bi et nobilitate romia a caroli tercio germanie regem. qui vt ostendimus cu ca romano fratre exercitu in ytaliam ducendu habebat patru impatore fieri adu autit. Et capiti pontifici in custodia habuerit. Ille vo fuga plapsus vt pmissus ead ludouico d albu rege in francia se comitit. Et p annu ibi moratus. cus rege anollime ex morte mutasset. roma a carolo tercio impatore vocatus rediit. et quipiam imperij vt admatre oriauit. fuit aut carolus scidus vir xpianissim et reuolansus. multa monasteria atq eccias celeberrimas bnt inde condidit. Errem diuinam admodum auit.

Linca iperatoz
Carolus secundus

Carolus secundus

Carolus tertius

Carolus tertius cognomento grossus impauit annis. 12. anno ab incarnatione dni octingentesimo octaua gessimprimo. hic gallic et germanie rex et iohanne pontifice vt in urbe roma liben vt uolueret impai corona conatus. Augustus appellat e. Cu em ludouicus duobus annis imperasset. et iam assumpto veneno obiisset. caroli bnt munit et solus impauit annis. 12. q impetrij diademate insignit. ple fuit in normanos copias duxit. et franci et lothannigz infelabaz rapinus et incendijs. compta em morte ludouici. secunores effecit nobilissim galliaz verbum reuenim inuadit. et in eca dni puicaz adiacemz igne reuastatit. cu carolus tertius in ytaliam effer et a principibus germanie et gallic vocatus. vt regnu patrem a normanis liberaret. qd illico assumptu longobardis baiuoniz sacombus et insombz alenmis ac thannigz s normanis inuener exercitu. Eos aut breni adco pressit. codulugz vt rochufredus cor rex pace penta. se passus sit fieri xpianu. quem impator de bapstimo foras leuauit. Sicut q scribit stephan qnt pontificis tpe carolo cognometo grossus q iam annis. 12. impauerat. pntie teneat ab optinibus suis fuisse. ob sepnitaz coipis et ingenu tarditate. in locuz eius amulphu nepotem suffecit fuisse. Anno sequit hedeuicus filius caroli regis fracie obiit. ac in monasterio sancti dyonisi sepelitur. Reliquens carolom annu regni herodem. qui non multo post ab apo in venatione perussus. diem obiit. Et inde carolo impator q ac illepe caroloz solus superesse videbat subiuqitur. serunt nonnulli carolom ad tanta penuria in egrotatione decessisse vt ab amulpho paucos redditus ex acante accepisset.

Congregat caroli calui comitatus flandresis exordiu sumptit. Necq tamte opulencie ac nois. co tpe erat Aliau tuc cernit. si a foretiaz regis fracie regeret. quoz lidenus et ingentibus et audacibus se p pino et carolomano et ludouico reuores flidre fueri nec tuc comico decessit. Ad idem aut fili audaci ra put iudibz fili caroli calui. ppter qd ab oi ecclia consensu epoz excoicaz et ex iussu caroli. Inde epoz et opu manu suoz ptilio reuocitatus. carolus impator balduno et iudibz flandriam dedit. In comitatu perpetuo possidendam. ac eorum hereditibus.

Iohanne Scotus

Euamea Scotus vt pspicaz ingenu ac diuini. et mellie facidit. et i diuis sepeus eruditissimus. apd caroli ptem. multo i pao fuit. Is ex scota puia i fracia ad caroli venies. ipi igatorz iussu et regatu biez rarchia diuoniz anopagne et greco iannaz fecit. Eposuit et liboz nature diuifide. demu mifficetia elidit. al lecti venit i aqis et apd mo. am melberese a dispuul qz trectat illos pforas morte puit. et martyru. Z ber et deuch miffa postea i vellefi synodo a leone no no celebrata d iuraz. e fecit et cometare i bierachi.

Alfassat eode ro. bibliothecam eo tpe vtrazq lin. quaz plimz crudet i pao bnt. septima vltim suo du et vna dyo. bierarchia ac miffa scotz vtraz caroli i gatorz poci gra i lannu trallut. et pla elegit pposu

Anastafius

Anno mudi. 6095

Anno rbi. 894.

Formosus papa post theophanu pontifex creatus. Hic post mortem epus ali-
qui iohannis pontifex fecerunt ut videretur. epus autem sui deferens in galli-
as fugit. Tunc cum revocatum redire abnueret. anathemate notatus romam veni-
ens omni ecclesiastica dignitate privatus. postquam in iudicium simul cum meritis affu-
erunt. Sicut q. arbutur hoc id formoso accidisse. quod eius conraturatione cōfite-
re auctor fuerit. quia iohannes capitus et in vincula coactus est. hoc itaq. cōfite-
re motus formosus ab urbe discedens iuravit adeo affirmavit semineq. postea ve-
romi vel ad caput rediturus. Et vero martinus pontifex iohannis successor. bo-
mine postea iuramento solutus in patriam et pristina dignitate restituit. vñ ad po-
ntificatum non ita multo post largitione pontus quā virtute solennibus quibusdam
affirmatur. Qui statim iure magistratu. eccles. b. petri principis aplosus leu-
pictus creatus. Tandē pontificatus sui anno qmo. mense sexto moris. Tūc
catum sedes diebus duobus.

Sed theophanu lateranensis vigintiunus summus pontifex. q. p. eos sui
erit ad sexaginta annos gestis. adeo nuda scribit ut vix parenti. patremq.
pontifici illor. nomina. et quot in pontificatu fuerint. vel annis vel mensibus
vel diebus pontif. ceterosq. senptores et si de gestis rebus. pontif. vñ origi-
barent. aliqua et aliqui vana et supflua dicunt. p. uia tñ ad romanū impetū ro-
manosq. pontifex et senptor. audiat faciens. Inno. ad. l. p. quos dicit pon-
tices vixerit altissimū repetimus. Tunc nescio quo fato accidisse dicimus. vt
vna cū in iudiciū impator. simul etiā pontifici virtus et integritas referretur. q. d.
dem temp. infelicitatū esse arbutur. cū auctoritate Platonis tales solent
esse reliq. ciues. quales sunt in republica principes. popule autē h. octo scēti
res pontifices h. vñ tpe sederūt. variisq. cōtentionibus agitant. Tūc theophanu
iohannis facta cōfirmat. formosum damnant corpus eius mortuū. abscisus vi-
obus dignis manū in iherosol. p. p. mandavit. Karus theodoricus acta the-
ophanu reprobā. formosū approbavit. Sed senptor pauca laude digna sanctitatis

Sed theophanu summus pontifex. q. p. eos sui
erit ad sexaginta annos gestis. adeo nuda scribit ut vix parenti. patremq.
pontifici illor. nomina. et quot in pontificatu fuerint. vel annis vel mensibus
vel diebus pontif. ceterosq. senptores et si de gestis rebus. pontif. vñ origi-
barent. aliqua et aliqui vana et supflua dicunt. p. uia tñ ad romanū impetū ro-
manosq. pontifex et senptor. audiat faciens. Inno. ad. l. p. quos dicit pon-
tices vixerit altissimū repetimus. Tunc nescio quo fato accidisse dicimus. vt
vna cū in iudiciū impator. simul etiā pontifici virtus et integritas referretur. q. d.
dem temp. infelicitatū esse arbutur. cū auctoritate Platonis tales solent
esse reliq. ciues. quales sunt in republica principes. popule autē h. octo scēti
res pontifices h. vñ tpe sederūt. variisq. cōtentionibus agitant. Tūc theophanu
iohannis facta cōfirmat. formosum damnant corpus eius mortuū. abscisus vi-
obus dignis manū in iherosol. p. p. mandavit. Karus theodoricus acta the-
ophanu reprobā. formosū approbavit. Sed senptor pauca laude digna sanctitatis

Sed theophanu summus pontifex. q. p. eos sui
erit ad sexaginta annos gestis. adeo nuda scribit ut vix parenti. patremq.
pontifici illor. nomina. et quot in pontificatu fuerint. vel annis vel mensibus
vel diebus pontif. ceterosq. senptores et si de gestis rebus. pontif. vñ origi-
barent. aliqua et aliqui vana et supflua dicunt. p. uia tñ ad romanū impetū ro-
manosq. pontifex et senptor. audiat faciens. Inno. ad. l. p. quos dicit pon-
tices vixerit altissimū repetimus. Tunc nescio quo fato accidisse dicimus. vt
vna cū in iudiciū impator. simul etiā pontifici virtus et integritas referretur. q. d.
dem temp. infelicitatū esse arbutur. cū auctoritate Platonis tales solent
esse reliq. ciues. quales sunt in republica principes. popule autē h. octo scēti
res pontifices h. vñ tpe sederūt. variisq. cōtentionibus agitant. Tūc theophanu
iohannis facta cōfirmat. formosum damnant corpus eius mortuū. abscisus vi-
obus dignis manū in iherosol. p. p. mandavit. Karus theodoricus acta the-
ophanu reprobā. formosū approbavit. Sed senptor pauca laude digna sanctitatis

Sed theophanu summus pontifex. q. p. eos sui
erit ad sexaginta annos gestis. adeo nuda scribit ut vix parenti. patremq.
pontifici illor. nomina. et quot in pontificatu fuerint. vel annis vel mensibus
vel diebus pontif. ceterosq. senptores et si de gestis rebus. pontif. vñ origi-
barent. aliqua et aliqui vana et supflua dicunt. p. uia tñ ad romanū impetū ro-
manosq. pontifex et senptor. audiat faciens. Inno. ad. l. p. quos dicit pon-
tices vixerit altissimū repetimus. Tunc nescio quo fato accidisse dicimus. vt
vna cū in iudiciū impator. simul etiā pontifici virtus et integritas referretur. q. d.
dem temp. infelicitatū esse arbutur. cū auctoritate Platonis tales solent
esse reliq. ciues. quales sunt in republica principes. popule autē h. octo scēti
res pontifices h. vñ tpe sederūt. variisq. cōtentionibus agitant. Tūc theophanu
iohannis facta cōfirmat. formosum damnant corpus eius mortuū. abscisus vi-
obus dignis manū in iherosol. p. p. mandavit. Karus theodoricus acta the-
ophanu reprobā. formosū approbavit. Sed senptor pauca laude digna sanctitatis

Theodorus secundus papa. patria romanus. pontifex creatus. vestigia se-
culi doloze sequitur. Nam et formosi acta restituit. et eius scetatores in pre-
cio habuit imperante adrian in yralia (vt quidam volant) amolpbo. De isto p-
per beatitudinem temporis nulla habetur memoria. In em Theodorus viginti
mo sui pontificatus die moritur.

Dominianus. que est gallos regni pars. a nominis nuprime ad fidē cō-
uersis diu am cotendens no men assumpta qui autem fuerint nominati vt
quidam scribit habet constat. Sunt tamē qui dicant eor. et Thomasia in galliā
descendisse. In nunc vna cum daniis per galliam igne ferens. debachantes a
carolo multo pacis amiti coacti sunt fides xpi accipere. partemq. gallie illas
ad incolendum concessit. que vltra sequant flumē est. et hodie no. adia dicit.
Hic tamen lege vt singulis annis vicigal francie regibus aliquot afferant.
Tūc vi sed benignitate eius loco illa obtinuisse videret. post Rothfredū regem
duces plura bella gesserūt.

Linea summus pontifex
formosus

Formosus

Stephanus summus

Romanus

Theodorus summus

Dominianus

Amulphus septimus galloꝝ impator. post carolū magnū anno saluſis
oceangetimo nonagesimo primo. in locū caroli tertiū ſuſſecutus fuit. In
nepos eius. impator annis. 12. Et cū eſſet germanie rex. cū formoſus pontifex
pſequentibus humiliter ad ytaliam in ſui tunc illa euocauit. Et primo qdem ingreſſo
ſu bergamo capta ambroſioſi eius comitem ſuſpendio necauit. Indeꝝ romā pe
rens ſoſanum pontifice in puiſt nā dignitate reſtituit. a quo deinde coronat
in franciā reſiit. hoc primo ſimpſio amulphus ſtrenue magiſtratus rebellauit. in
de in noſtendos. qui cū dāno alioz dānoꝝ. 11. annos galiam inſenſibiliter vaſta
uerant. adhuc rebellantes. magnis cladibus pdomuit. Amulphus poſtea to
tam orientalem franciam q̄ ibeatonica regnū dicebat. ſ. bazonā. ſueua. ſaxoniam.
dunungiam. friſiam. et lothoringiam regi. franciam vō oſſo ſaxoniam ductis filiꝝ tenuit.
in amulphi auctoritate. Cendebulo filio re nō cōiuge nato lothoringiam totam
aut. ſic poſtea nimio ſuccreſſu clarus. ita cōtinuaz in omnes. tū vel maxime in
catholicos factus ē. que ſeruiſ pediculos vermes. quos ſola caro humana ge
git. ita toti inuaſiſſe corpus. vt nullo poneret medicamine adiuuari. qñ eo in
ſolatio et cruciatu vitam apud omnes in basoaria amiserit. Eius ſepulcrū monſtras ſec nobis ſancti bome
nūm Ruſſione. Deſiit aut in amulpho gene francorū imperij romani culmine deoꝝ. ad annū circiter
centiſimū. poſtq̄ ſeclitibus et cum multis eius. et punctioni. ſu ytalie ſauſſiſſimus auſpicijs carolus cepit
egreſſe. Et quis vero eius tunc geſſas res. et vniuerſum ytalie regimē. cū ad ſera pnta qui ſequi. annos
ceparat. pſeco intelligit. nulla vñq̄ tempora ſibi nuice magis fuiſſe cōiaria. vt queadmodū afflictus
lucrat. et oſtibus bonis ſub exarchoꝝ et conſtantinopoli muſioꝝ tyrannide ex aulam ytaliam. Caroli
q̄ ſolū eius ſuccreſſor magnificencia domitas liberalitatisq̄ erecti inſtaurauit. ita p̄ eos ad ſeraginta annos
ad adrianū tertiū ſine ad totius diuodecimi minia pontificatus diſtendentes. inter ſe laniis nomis pncipes.
turbaſſantes barbari ac externi. eam p̄modū ad triſolādem interitūq̄ pduxer. effiaq̄ boy tēpoꝝ ma
lignitas. vt omnes ſere ſcriptoꝝ diligencia ceſſarent.

Eſt gēs ſarbyca. q̄ ſupioribꝝ diebus innumera pene manu. ſinibus egreſſa. nō prius i inuere ſecū
cepit. quā ad pſanguinea. vngaroꝝ. p̄nomias incolores puenit. pualitūq̄ ea inuicior. gēs. et ſat
as humaniores. cōtinuata cū nſis p nſta ſecula puerſatione. Et buius p̄mo bauaroꝝ et poſtea vngar
roꝝ dūto p̄p̄rio expulſi ſedibus. traditꝝ videmus cū gēre. qñ tūc p̄mū aduenit. calētibꝝ adhuc patre
monibꝝ. eradio carnis et aliqñ būmā veta ſolati. Poſt paucoꝝ itaq̄ annos q̄ aduenit Amulpho apud
ſilp̄o ſep̄bam et vocumū. qñ p̄nificat tpe in ipatore creato. longobardi loca nūc longobardi dicta i
uolētes. ſueꝝ. qñ in p̄dicte vngaroꝝ gēns p̄ſidio aduerſus amulphū impatore iuguerunt. ſue ex rebꝝ ytalie i
mānū adductis diſſidui romanos p̄ſecerunt. illos aduerſari ac ap̄e inuicem cepit. Romanisq̄ et ce
teris ytalū nullū ab ipatore noſo diſſidui regno ſrac imp̄tato aulū aduerſus rebellioꝝ longobardos af
ſueꝝ intelligit. bergarū ſorobulem dūc roma omniū creā ipatore. ſuani ſicem ſueꝝ q̄ ipi aduenit
ſurp̄p̄io dien ſunt vngari. p̄mā i germanos expeditioꝝ delan. nūc mortaliſ vñq̄ cēſu vñq̄ cap. loca ſacra
vñq̄ ab ipa et ſp̄lari. et ſero ignis telitruſit. nec nūc i galliis. vñq̄ p̄dā vñq̄ vñq̄ dūcēte

Abbas ſancti ſigmar et c. l. unia

Bernig q̄ actio doren. cyus et cyponēdis ſcriptura diuina et humanis

Gallidinus cognōtore
aquitane dūc. et aliter
nie comes. Hūc cū t̄p̄idꝝ. et
ſide puerſatione moribꝝ redig
oneꝝ atq̄ doctina in p̄mo
maximo ſuit. q̄ cū vñq̄ prole
careret. c. l. unia cēſe monaſt
riū burgūdie in p̄mo ſundo
magnificentiſſimus inchoa
uit opibus. Et bemonē vñq̄
doctiſſimū eidem loco abba
tē p̄ſecit. maxime p̄uēbꝝ
et deſignans. vnde monacho
poſſent viuere.

Berno abbas ſigmar et
c. l. unia p̄ia burgūdie et
q̄dā comitū clarifiſſima famy
lia nāc b̄io t̄p̄idꝝ ob ſcitāre
et clarifiſſimā doctina iudiſ
ce laudatur.

Rudolphꝝ corona ſibi
poſita rex burgūdonū
ſtatuit. q̄d regnū multo ſen
pore durauit.

Sunderoldus in aguncie
archiep̄us a normāis
doctinae martiryſatur.

Rudolphus rex

Item nonis papa, p[re]s[ent]ia romanus, post theodor[um] pontifex creat[us]. for-
mosi causam in integritate statum restituit, aduersante magna populi romani ge-
te, qua et de tanta seueritate orta e[st], ut paulu[m] admodu[m] ab iusto p[re]lio abfuerit. Is
aut[em] rursus p[re]fatus. iij. et lxx. ep[iscopos] habito concilio, et theobanu[m] reo g[ra]tis
emp[ro]bavit. et formosi acta restituit. diuicia p[ro]p[ri]am a theobano factum, qui
cessit eo uter ordinandus esse, quos formosus ad sacros ordines aluauit.
beatus. q[uod] pontifices ipsi a p[er]ni p[er]sistit dicesse. cum vel maxime, quia
res publica ip[s]a ignauos et debiles principes habebat quos maxime intere-
ras n[on] publicas p[er]ni fluctibus exagitari, ne si gubernatores aliqui respiceret, p[er]ni
open ip[s]os et malos n[on] autas et repu. reueret. Ioannes aut[em] pontifex sui anno
secundo. die. xv. mortuus. cui te se dignu[m] memoria relinquit, nisi q[uod] seditiones
quidam p[re]e existas reuocant.

Benedictus quatuor papa, p[re]s[ent]ia romanus, pontifex creatur, ob eius humil-
tate et clementia, qui maxime a curia laude, n[on] maxime in t[em]p[or]e corruptis
pontifici moribus v[er]it[ate] co[n]sistit et sine infamia n[on] potuit. Et nec quocuq[ue]
ob ip[s]o factam co[n]g[re]gi habem[us]. q[uod] maxime laudari possit, acciderat ei illi etiam
q[uod] omnia t[em]p[or]a, tam in capite, q[uam] in membris ex homin[um] ignauia co[n]sumpta fuerat.
T[ame]n ubi op[er]ibus laqueis cepit eccl[esi]a v[er]is cultibus a seueritate ad laqueos,
petit hec potesta, a q[u]ibus ambitione scissima p[er]ni sedes occupata e[st] potius q[uam]
possit. hec t[ame]n b[e]n[e]dict[us] laus e[st], q[uod] in t[em]p[or]e corruptis moribus grauius et constan-
ter v[er]it[ate] ducens, p[on]tificat[us] sui anno. iij. m[ense]. iij. m[on]s[is], vacat n[on] fecit dieb[us] lxx.

Leo quartus papa, cui[us] p[re]s[ent]ia historia non ponit pontificatum aut[em] ade-
ptus, a christoforo eius familiar[um] dominu[m] cupiditate allecto cap[er]e, et in
vinculis conuenit, q[uod] sine magna seditione, et multo[rum] intentu fieri non ponit
christoforus itaq[ue] sedem occupat, et leone in pontificatu die qui videt[ur] se bo-
noze spoliatum et maxime a familiar[um] cui multa co[n]sulerat beneficia dolore ani-
mi paulo post perit, cum ab eo p[on]tiffim[us] honore spoliatus fuit, quos ip[s]e, vel su-
p[er] p[er]ni domi aluerat, vel illud theocriti eunio le. p[er]ni qui re comedant.

Cristoforus papa, cui[us] p[re]s[ent]ia et cognomen ob ignobilitatem ignorat
leone decto pontificatum malis artibus adeptus, male amittit. Septimo
enim m[en]se, dignitate ac merito quidem electus, monasticam vitam vniuers[is] cal-
lamatofore refugium obire cogit, in monasteriu[m] cui[us] tam[en] in insula clerici ma-
le de ecclesia dei meriti relegant. Sergius aut[em] eius successor postmodu[m]
cognata bonitatis iniquitate illum et monasterio traxit, et in custodia publica in
vinculis co[n]tinet, nec multo post ad maiorem sui penam in arduis custodia cu[m] re-
uincit, ubi et tandem miserabiliter defecit.

Apparuit michael

Michael archangel[us] apparuit, sine hec temp[or]e
in apulia iuxta Ep[iscopatu]m vrb[is] in monte gar-
gano facta fuit, in quo postea ob hui[us] memori[am] op-
pidu[m] vna cu[m] templo edificat[us]q[ue] alioq[ue] apparatu cla-
rissimo condatum fuit, ad q[uod] nunc v[er]is totius xp[ist]iani
orbis populi maximo concursu frequenter dicuntur.

Dicit hec quoq[ue] rep[er]ta (sine facies in celo et fletu
le micantes discant v[er]it[ate] p[re]ter consuetudine v[er]i-
te sunt. Unde non ita multo post, v[er]it[ate]n[us] italiam cu[m]
exercitu ingressi, multas v[er]it[ate]n[us] insultare accepereq[ue]
clades. Cometaq[ue] solito rutilantior apparuit. Et secu-
ta est magna inundatio aquar[um] p[er] capne in saponia.

Sergius cui[us] nom[en] tertius papa, natione ro, p[re]s[ent]ia benedicto pontificatum
suu[m] ena, basilicam lateranensem, que tum co[n]struat[ur] restituit. Dicit itaq[ue] dia-
conus existens formosi facione ne pontificatu co[n]secr[etur] plurimu[m] p[re]sentis fuit
ea p[ro]pter a formoso rep[ro]batus fuit. Is ip[s]e suscepto pontificatu i gallia p[re]f[ec]t[us]
Lombard[ie] g[ra]t[ia] et amicitia fulmo in italia rediit. Et christoforu[m] monachum pa-
pam musorem capiens in vinculis reuincit, formosi acta ita emp[ro]bavit, ut
tenno ad sacro ordines eos admittere necesse fieret, quos formosus antea sa-
cerdoti[um] ordi[n]e digno co[n]secrasset, et in v[er]it[ate]n[us] sue iniurie, eius cadaver sepul-
cro tracu[m], capitali supplicio, ac si vueret affecit, co[n]spuas ip[s]u[m] in tyberim p[re]ci-
pissit, itaq[ue] sepultura et honore b[e]n[e]dicto indignu[m], semit pulc[er]o co[m]p[er]it ip[s]um
inter piscanda rep[er]it, ad basilicam p[er]ni deuolu[it], itaq[ue] d[omi]n[u]s fuit co[n]secr[atus] sc[ilicet]
ymagines que i templo locare crant, corpus ip[s]u[m] veneramus fuisse. Serg[us] aut[em]
bus ambus v[er]it[ate] ducens, septimo p[on]tificat[us] sui anno. m[ense]. iij. die. xvj. m[on]s[is].

Linca summo pontifex
Ioannes nonis

Benedictus quatuor

Leo quartus

Cristoforus

Sergius tertius

Ludouicus etas nominis tertius. arnolphi impatoris filius. phi successit anno saluta. 905. regnauit aut annis. 10. Confuso autē existente imperio nuncupat ad coronam impii puenire ponnit. que in franci in regē frācorū germanorū regē gentis in arno impii subrogauit. Et loppido forde rex creat. vey gen tūdo cui panopea loto arripit aduersū dūtur resistētiā faceret. ad regnum uero belige vocatur. quo cōperto cendebuldo lotharingā ferro igris tūstabat. tandē comitū scēfano gerardo t manifestō in bello occidit. Anno aut ab incam. xone dñi. 900. Ludouicus filius bosoni. pūcie romane t burgūdie regio filius p tamerino ytalā cū ingressus. Cūq. totus ytalie regno p suo arbitrio potēret. diuissio milite. veronā cū paucis se cōmūt. ubi a quibus dūm traditione captus reuocato bereng. ano oculus pūat. Inde berengamus regni ytalie cū imperio accepit. latouicus aut rex germanie t apud frācos ger manolū impator sine herēdibus mortuus. in quo t fratre cendebuldo carolo ni genaloga finē habuisse dicit. ac sic imperiū qd annis centū t totē caroli magni progenies possederat. tēniū ad longobardos trāssit. Ludouico autē de lūdo. osto dñe fazonū ab omnibus puit. Jo pūnceps clarissimus senio gra uis regnū recūabat.

Cōradus primus. filius conradi. quē conth albertus occiderat. cōstlio adūm dūca ottonis. q regnū accepe renūit. cōfensio olim francorū rex cre at. anno dñi. 900. que alio pōit nōmīnūm olim carolorū. hic ad coronā sperā nō puenit. t cū in ytalā nō impauerat. ytalī cūmuer impatorē nō nu merat. impauit tñ apud gallos t germanos. anno septē. annū regni cū pmo bergari ad depopulandā terrā nūlus effusi. a fucius t biao arno iuxta rhenus feniuer. post dñs biao arno arnolpbus cōrado regi cōtaris cū exore ac fi lio ad hungaros dūerit. ubi usq. ad obitū conradi pmanet. cōradus aut mo nendo anno regni sui septimo corā regni sui pūcipibus beinmū ottonis fa zone beinmū saluū tēfignatū regni successorem.

Denricus primus dñe fazonē ottonis dūcū filius in franciā orientali re gnauit t anno domini. 900. in germaniā imperiū assūmē impauit anno. 18. occidentalē franciā. tūm carolo rege pārisius regente. Denricus au tem per pōntificē coronatus nō fuerat. fuit aut in cohercendis hungaris atq. bobemis vir gloriōssimus. quos ingressus violenter fazonā incredibit ce te pōstrauit. hic beinmū humilis vocatus exorem habuit matildūm. qū lūmīfima mōnōna mire suauitatis t grāte ac mansuetudinis mulier. cūm qz aliq. virtutē splendore illūstrata fuit. de qua nōnulli celeberrimi scriptores mi ra temē. que sua virtute fazonū familiā plurimū exaltauit. ex qua genuit ot tonem magnū. t beinmū dūcem bāuare. Eorū aut bāuā beinmū baba ge nūc albertum comitem de quibus in sequentibus bystione pōnitur. Denricus quoq. sacra lūcācam mirandi opus t clauis xpi tibi crucifixi sanctificatam oradolpho rege burgūdie mūno extorsit. addūno munentibus t parte prouin cie sueuorū. Et hanc ad insignē t titamē impēij postēus relinquit. Eam tamē aliq. a bolone rege prouince fuisse t rāssitā. anno regni beinmū. 10. osto filius eius exorem dūcū filium eduardi regis anglorū. Eadē dum ad obtinendū impēij coronā romā pergeret. diem vitam clausit iō licet in vincendis inimicis glo riosis emēret. tamen pācificus. nō effugatis ab ytalīa t rāmnis benedictōem nō accepit impēiatem. Relicto filio ottonē primo. qui factus est impator.

Cōmpositus Ludouici tēci albertus nobilissimus comes frācorū ottonis fazonū dūcū ex filia re gis cōradū q a quibū dūmōtia regio fili fuisse dī occidit ob ea rex ludouicus albertū in castro ba benberg bello inuadit. Cū uirū se posse pferre dubitaret. batonius archiepū magūmū dolo. ad impa torē dūcū capite plectit. Cū uirū t dēfēpione curat. babēbergē infra lūā pūchit. Et cū sanguine alberti comes ba benbergēis

Linea impetator
Ludouicus tertius

Conradus primus

Denricus primus

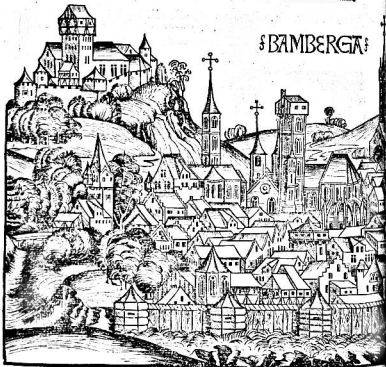
Conradus primus

anno archiepū magū unctus.

Batō maguinus archiepiscopus. qui successit cōradolō a notuāms oculo. Jo cum comi tem albertum de babenberg dolo t rādidit occidē dū. postea rex cōradus cū in dūcem fazonē beinmū sollicitatō. ob pōtētiā eius sibi suspēctā. ad qd cū ias torquē aurerā archiepū fabuāffer. Que collo dūca scēi cōmūmūm inuēret. dolo pūto frustratus est. Et post trādū mōrbo vel languore t ytalī scēi fūl mūno tēu mērti. t a demōnibus rapit. In pūci ignis in monte fūlie pūcupat. dūcne voce tē ac re. Sic peccata lūca. fūq. tuendo rapē.

Bamberga predara ciuitas franconie, quā Radianna flumini (vernacula lingua rednētis dicta) induit. In dono ac loco sita. Bo flumini nō longe a Thuremberga pugnato ante eponeratur. pōt qd bambergenſib⁹ oblectamentū variū ac vtilitatē ob nauigij plurimū accommodat. deinde in moganon descendens qd nō paucas franconie plures vrbes, supra ciuitatē in edito monte arcē nāpata et arte munita. Quosus princeps francie suus quibus claruit. cui⁹ fili⁹ otto, genuit berniciū hūmiliū pōmū, romanorū regem qd genuit ante profuit. Et filia babam, a qua hēc ciuitas bamberga vocatur. Quāq; nōnulli montē pānomia appellant. Hec baba comissa bamberge, duos genuit filios Reynoldū, quē cōradus dux fracie occidit. nongentesimo et sexto saluū iūo. Et albertū nobilissimū francorū comitē, p̄sēpti oronis francie ac burungae ex filia baba neposē qd cōradū francū ludouici regis romanorū ob necē fratris viā p̄mūit. Quobrem in arcē vrbes se cōmūt. Et aliquādiu regis obsidione p̄mūt. difficilis expugnatio loci videbatur. Ob quā rem ad violos recursum ē. Hato ep̄s magnūnus nūmūter scilicet inueniū ē. Qui p̄fecit ad albertū lūas arbitriū se daret. Rogantq; albertū, vt ad impatorē in castra descendere, qd vel pace ei daret, vel in arcē reduceret in columē, credidit albertus, accepta iuramentū religionē, descendere, qd vel pace ei daret, recepta fide et p̄missione banoni archiep̄i, cū eo p̄gens a castris suis. Tūc autē arces egressi tū hactē p̄terea inquit, ne diu apud impatorē morari oporteat. Cūq; fortassis cōsiliū erit, pauis sumptisse cibū. Tandē aut albertus verba p̄siliū. Et in castris rediens, banoni p̄mūit redit, nulla alia fecit, tate ab ep̄o requisita quē sumptis ad impatorē cū eo p̄erat, vbi mor capī⁹, et capitiū sentētia dūmā⁹, eodē comitē monēt archiep̄i p̄sceptū de facta securitatis sue p̄missione. Rediit p̄ter religiosus ep̄s, se fidei et p̄missioni satisfecisse, ip̄m qd a castris egressum, in columē scilicet in castrū suū rediisse. Cū ad p̄diciū ingreſsit, viros reducere nō p̄mūit se. Inſelix albert⁹ gladio obmūcat⁹ ē. Obdēt⁹ romani qd pari fraude vti vult et capiu⁹ ab hūmili bāle romay missis, vincti mittere, p̄dici albert⁹ hūi ip̄s postea cessit, otto vo. iij. ip̄ator p̄dici p̄terea duo bernico tradidit vt in p̄uilegio eius scribitur. Nouerint oēs xp̄i fideles qualiter nos obintrauim⁹ dilectissime

gentibus nostre adesse de caro nepoti nostro baso anoni duci benicio quoddam iuris nostri predicti. cuncta
re videlicet habebat nolatam. cu oibus ad hanc respectantibus. et nra impiali potesta i ppetue vltis ppetuq
coactum. firmiterq conuimus. Et. Eam vrbē deinde benicio impatori sancti plurimu croenauit. Eode
si a iulio episcopi celsentim in ea fundauit. cu sua conebat ali sancta vigne hunc gada. Na nil in vita p
temulit. qd ad honore dei pmeret fecerit. q post morte in eade basilica summa ac regali. multa mura
colis daret aliq benicio sepultus ē. q regni ytalie usurpauit. Et ab onone primo capto in germanias
duena. illic curiam obijt. Quamuis hec ciuitas edificata publicis ac sacris edibus ppelebas. habet et sancti
cu onone eius loci episcopi palmeram. cu velle dui geora. credit quos duas ē sex ydrius ibi esse.
in quibus vini et aqua facit. a domino saluatore. euangelizate tradit bistoria. Et gladiu cum quo pennis
malcho auricula amputauit. Laudem ho vrbis ac descriptioe gontendat vterbicus elegans bythone.
hys sequentibus cedit.

Quaricus flumens vulgo radiantis dicens
flouea rura fouens. varicos vagado relit
flouea pauonis. vrbis amena colit
flouie vulgato mons habebat vocatur
flumens crassatur. vicinaq terra rigatur
pousq supstrat. erigit vrbis laus
flouia landa a nient modis sbercat ab imis
flouiebus ab vrbis in culmina clerus habet
flumens muros. fereq pincta domoy
flouiebus laus. munio sit domoy.
flouiebus forma. nient caput auger et omat
flouea pauonis by collen sibi collateralis
flouea qd colles. vrbis quoq principales

Ipe mris medus. pomet ableganti
pulchrior silou. loca maxima dat monacoq
Templaq multoq reliq dant canonicoy
Quarta po flumio pber vrbis forum
In croas si modis. posuit sibi pauo colonoy
Erat medius petrus. stephan sibi dexter b
Terre stat Jacobus. leua michael rennet
Fereq scus flumio. virgo maria totos
Celsus benicio faneq cognomine claudij
Hec et maiora multa fuere bona
Cuius et ossa bona sunt ad miracula pona
Hoc opus hec bona sua pulchra alma corona
Ite vocat bistoria pauo reate vale.

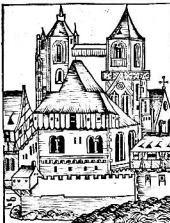

Berta etas mundi

Anastasi' terti' papa. p'tia roman'. sergio pontifici furrogat'. pontificatum
 m'it. Quo landolphus benedictus p'nceps gran' p'cho in apulia cu gre
 cis decertauit et vicit. Hic vir bon' modelle et integre in pontificatu vixit. nec in
 se q'equa habuit. q' respicendi possit. que pontifici h'c vna i re laudare possum'.
 q' nemine cor. q' an te in pontificatu fuere igitur omnia aliq' notauerit vel maledo
 centia p'scatus sit. a q' cu nil memoria dignu' gessit sit. secundo anno pontificat'
 sui moritur. Et in basilica petri sepelitur.

Lando papa p'tia roman' anastasio succellit. Hui' aut vita ita obscura fuit
 et cu' a fine q' cu inter pontifices no numeret. maxime vincentius histo
 ricus. aliter marian' senar. et gothofridus q' scribit. Lando autem suu' interposu
 it. q' minus heret. et radolphus comit' guidonis fili'. inter se decertaret.
 Lando aut sergio pontificat' sui mense. die. xii. mortuus. in basilica petri sepel'
 Ordo cluniacensiu' s'd regula d'ni Andacen incepit

Ordo cluniacensiu' an
 no d'ni nongentesimo
 tercio decimo. sub regula d'
 ui p'is Andacen ab oddone
 abbate viro vniq' sanctissi
 mo iuuu' sumptis. Na heri
 no abbas moritur'. oddo
 nem olim musicu' cluniacen
 sis cenobii p'stituit abbas et
 q' d'atote vt cetera cluniacen
 sis iocannis gignaceti p'sol
 ueret. xii. centenos. Ad
 do autem ac uicopabulis
 sanctitatis in monastica di
 sciplina seruans. cu' eiusdem
 ordinis mochi. a p'nis cor
 pus b'ndicti institutibus
 p'ntu' decemauerant. Quib'
 obrem p'mot' oddo abbas
 seruicem seminostior ter
 nuo exortauit. et multa ad
 monachoru' instructionem scri
 psit. Et Landabelis i' i'itruo
 b'ri b'ndicti in diuersis cen
 o'is reuirtit. Hic a remigio
 antistodoren' in musica et
 dulcencia a p'mo e' eruditus

Oddo p'm' p' cluniacen'

b'ndicti re sancto s'd armo edidit. Ebi et paulo post
 in tombo sanctissime quiescit.

Et d'annes eius nonnis decimus. p'tia roman'.
 patre sergio. pontifice anno domini nongentesi
 monono pontificatus inier. p'cul rancas is aute
 fuerat. q' an relecto ppli tumultu. Cleru' Lando mori
 tuo pontificatu adeptus. sp'us militares magis q' re
 ligiois reclusos gessit. Indigebat autem huiusmodi
 pontifice ecclia. q' p'st'm' p' saracenos yrali i multo
 locis occupatos cu' albertico beturice marchione i an
 rilu' accito p'stat. et superis ab vrbis finibus s'mo
 ut. p' i triumphu' me du rom'i redire alberti ordinu' i
 se conuocant. et cu' cu' e roma expelleret. vngaron i yrali
 vocat. q' plus calamitatis q' saraceni yrali intulere. Joannes aut fedinico
 militaria militib' guidonis comit' capessit. et i vincula p'ccatoru'. ceruicali in os
 p'ccato necat. pontificat' sui ano. xii. mense secundo. die tertio. Eius locu' alter io
 annes subrogat' vix q' vt sedo occupauerat. Et loco statim reiectus consumera
 in inter pontifices non meruit.

Leo fext'. p'tia roman'. legimus suffragio p'nter creatus. vir vniq' bo
 nus. q' nil ex iuuat i vita p' se talit' negre et modeste viti' ducen ac re d'm
 ne p'sulens. reuocare quos ad p'cedu' iuocitate p'or' p'ntu' ad huc tumultu
 anteo. coponere res yralic. pacare extenu' hostie. p'pulsare barbaros a ceruici
 bus yralic conatus e'. Sed d'ui in h'is opibus Landabelis' efaret. septimo m'e
 se. die quoddecimo pontificatus sui morit'. sepeliturq' ad sanctu' petru'.

Siclonm' i saroni' p'p'ant. ab bernico germanie rege ap' merib' g'ia
 ing'it d'ace sup'an sunt. et' d' vita m'suerudiu' et religiois plena fuit. q' secundo
 pontificat' sui ano. m'e se vno. die. xii. mon'. Inq' b. petri basilica sepelitur.

Lando summus pontifex
 Anastasius tertius

Lando

Joannes cecilius

Leo sextus

Stephanus septimus

Berengarius eius nominis primus, forovicianus dux, roma defundus ex
 longobardis regum stirpe, pgenitus, et in bellica armis pendensissimus,
 ludovico predicto supposito, primus in ytalica imperii sibi vendicavit. impetrans
 anno .4. romani cum et ceteri ytali vallo ab imperatore desudique regni francie im-
 ploro. auxiliu aduersus rebelles, longobardos affuturus intelligentes, berenga-
 rium ducem forouicensem creantur imperatorem, nec tamen adeo in creatione illa
 herine cōcordes, quia gaudonem spoletanū ducem alij regi ytalie declarau-
 rat. In ytalica quoque creati principes noui, inter se dissidentes, aliquot commissa si-
 lis coarctati, pmissis in cōgressibus gaudo berengariū incomedis affecit. Et
 berengarius vir magnanimus ac rei militaris scientissimus breui super eum
 in gaudonē in emine ciuitatibus q̄s tenebat, in suos ducatu spoletano se ope-
 ratione continere. Tandē fecisse dē ambrosio alio bergomensi comiti. Quibus si-
 lio et interfecto berengarius in unū top̄a sua contraxit, cū romani etiam
 bellum gessit, q̄s quidem londonis pape pendencia cito sedatum sunt. Eundem
 an mortuo, lambertum filium illi in regno successisse certū est, cum quo plurimas
 portationes habuit, a quo (ut nonnulli affirmant) postq̄ ab ymagis cū quaru-
 colorem amatoz multibus apud foroviciū fugatus fuerat, apud veronā si, p̄
 d. Berengarius imperij sui veteris nomēq̄ ad eam ytalie p̄mā q̄ nec longobardis
 dū alioz yfeg obinebat. Magna enim erat inter ytalos germanos et frā-
 zos de possessione imperij concertatio. Tū et grauissima bella orta sunt, nec ex-
 acta sine multos interitus, om̄iq̄ p̄m̄iaz calamitate, amittebantur tamen ro-
 manis ytalicis imperij nomen in p̄m̄ia renere, seruit igit berengariū a lanceo
 repositus fuisse coronatum.

Dignos arclatensis comes post berengariū impauit in ytalica annis .x. hunc
 berengariū ytali contra rodolphū burgundū q̄ berengariū imperio priuare
 ratione coadū ab ip̄s contentione rodolphus in burgundia se recepit. Quia vō
 videntur hugo ytalie regno potius rodolphū regis exemplo admonitus susce-
 pit corā quibus vocatus fuerat fiden, et dato simplici cindam ex duobus
 his exercitus negotio, illos quid sit et p̄m̄iaz ignorantē in exiliū egit. Nec
 uenit hugonē regem, sua fama tota est prudencia, q̄ amoldus bauaror duc
 elachius crudelis, aliq̄s totū potentibus ytalos suis aduersus cū in yta-
 lia cū paratissimo exercitu venit, quem veronensis p̄m̄i regi ytalie appel-
 lant in tra mētia accepit. vbi p̄m̄iaz amicus et occurratim. Cūq̄ Hugo
 et veronensibus reuerant in radena ep̄m suū rebelionis culpam reprobantibus
 p̄cepit, ep̄us papam in exiliū est actus tandem hugo cum parasset inuicias
 ap̄m̄i pontificis malitiam elacsi, in ip̄o apparatū moritur.

Berengarius secundus post egone vel et alij voluit post berengariū primus
 recepto imperio impauit in ytalica annis .7. Hoc itaq̄ cū casipmā galiam
 unūm̄i tueret. Inter hungaros cedat, et in eam iam nēti, euersa verbibus in-
 gentem fidam aspectant. Per idq̄ tēpus post pacatos vulgarios imperij yta-
 lie, et restitueret aditente berengario tyranni quibus formidolosa erat et po-
 tentia p̄m̄iaz ytalie machinamionibus resistere perreuerit. Rodolpho ber-
 gundionū rege suasionibus pollicitationibusq̄ in ytaliam accersito, qui perā
 utrum bolm ytalie magnū potius q̄ exercitus sui viribus fretus, berengario
 posse in illius quondā imperij p̄te ytalie tribus annis regnauit. Nec tamen dū
 arduū vltio, que bonos eaz regionū eque ac p̄m̄iaz affluit. Et berengariū ad
 quos berengarius cōsugit, glorioz dūc in ytaliam venientes. Et om̄ia q̄ que uidebant ytalicos, pa-
 riam obiderunt et vi captam ferro et igni absumerent sunt admissi. Tandem berengariū osequio quem yta-
 licū pulsum ad hungaros cōsugit diximus, apud illos, vel et aliq̄ habent scriptores apud bauaros vix
 simo, berengarius tertius in ytaliam venit.

Berengarius tertius primi berengarij et filia nepos, in ytaliam uenit, anno salutis nominē gēsi
 trigesimo quinto imperio potuit, quem hō et quāu additenti erant, aut eius gentis ope adole-
 scens cui sit reditus nullus scribit. Sed apud multos consistit videmus ip̄m stephanū sp̄m̄i p̄m̄iaz
 q̄s quibus ytaliam ingressū esse. Sed interea sarraceni ad garganū sedentes apulis calabrisq̄ noua et
 casione uisitant, berengariū urbem obsident spoletanūq̄ intendunt. Quibus vix a progredi et romanos
 adiacent finis parāribus romani pontificis iohannis tertiū suasionibus impulsūq̄ adductū gaudones
 euenit coadū, ip̄os tumultuario telatu coacta persequunt. In in barbaros ducens furem̄is repēssit, be-
 rengariū q̄s impēu quietēq̄ in ytalica reintegrare cupiens, p̄ce federatq̄ cū huganis firmavit, huganq̄ ra-
 bie q̄ in ytalos tot p̄ annos afflicti fuerat in exterminio v̄sa aliamā tenuis polare ac vastare ceperunt. Fe-
 rent aliq̄ hunc berengariū annis octo regnasse. Alij ea aliq̄s de quarto berengario similia scribunt.

Reges ytalie
Berengarius primus

Berengarius secundus

Berengarius tertius

Berengarius quartus

Anno mūdi. 633. Anno dñi. 954.

In quo sanguinis fons genue largissime effluit: huc magne calamitatis indicium. Nam et gentia a saracenis et affrica venientibus tum capis ac diripi et vagant ytaliam ingressi longe oia ac late populati sunt. Joannes aut pontifex carus huius anno quarto. mense decimo. die. x. moritur. vacat tñ sedes dies. xij.

Leo septimus papa. natione romanus. egone et iohannis in ytaliam impantibus pontificatus adeptus nil digni memoriam gerit. qd pontificatus assumpit. cu remissus esset. pontificatus sui anno tercio. die decimo moritur. Et in basilica petri sepelitur. vacat tum sedes dies. tres.

Eanne vndecimo pontifice. anno nonagesimo tricesimo quinto saraceni affricam incolentes et iam pmissum est. ingenti ducta classe oia omni terrae marium populati sunt. et gentia atroci. vrbes graui obsidione pressas cepit. in qua maxima vis fuit leuicia. vrbes ei spoliata. Et is qui arma ad defensionem inducant. primo impetu cessi. omnes pariter puberes masculos cu facta prodia nubus impiois abducent. Quid tñ scribunt impuberes genuentium et affrica in partem breui reductos fuisse.

Quam creatus est pontifex leo septimus. ad eius anni tertii tempora similibus fuit obisse. Cui sit in regno impiois nullo successore otto filius maribale saxonie regis filia de quo in sequentibus mentio fiet.

Stephanus octauus papa natione germanus. post leonem pontificatum imitatus. Cum pontificatum suscepisset ita a romanis seditionibus vexatus est. vt nil memoria digni ab eo geri potuerit. immo vero (vt dicitur refert) in tanta seditione multatus. curpiter aliquidiu. vitam duxit. Cum ob inbone ita vulnere prodire in publicum crederetur. parabat quidem rex bugo tantam iniuriam elaso. si in ipso apparatu moritur. Cui quidem iohannis filius in regno succedens. hac re nullam mentionem fecit. vel qd populi romani amicos esset vel qd breui regnauit. biennio est post mortem patris supatus. Stephanus po pontificatus sui anno tercio. mense quarto. diebus. xij. moritur. vacat tum sedes diebus. decem.

S. Stephanus

Bipertus quos alij Elgiberti appellant. iohannis runcie pueri nobilis princeps. vir sanctitate et ceteris virtutibus insignis huiusmodi temporibus ob clara miracula sanctus ascribitur. Qui inter cetera sue virtutis opera dñi videret germanie senosus in francia ppeis impensis. magnificentiis opibus breui cecidit.

Sanguinis quoque fons hoc anno vt premissum est huiusmodi testibus in genua vrbis maritima in loco vbi dicitur fontanella. p diem integram largissime effluit. qui et future calamitatis vrbis ciuibus demonstrauit. vt de saracenis et affrica soluetes gentem usq; peruenirent iam dictum e.

Martinus tercius papa. pna romanus. Cui quidem manifestissimus quipacabilitatem et manifestum stephani septimi imitatus est. pontificatum est adeptus. bella omittens. religione se totum addixit. templa veritate collapsa iustitiam. pauperes elemosinis pascens. Nō caruit tamen huiusmodi temporibus europa ipsa bellica rabie. Nam cum otto amitteretur ytaliam egredis. aduersante iohannis anno magne cedens veritus comisse sunt. adhortare tamē eos martino pontifice. vt ab armis discederent. cum vbiq; fame et penuria reu oim laborarentur. Tercio aut pontificatus sui anno. mense sexto. die. x. moritur. et in basilica petri sepelitur. sedes vacat dies duodecim.

Agapitus secundus papa. natione romanus. arcente tumultu bellico ytaliam pontifex creatur. homo sane magnanimus. qui otioem germanie regem contra berengarium impotorem. cognita eius superbia vocauit. Cui ope inter hunc pontificem et ipm berengarium quoniam sibi contra ius falsis cedebat lites composuit. fuerat die vir valde innocens. et republice xpiane amatoz pceptor. Cui pontificatus sui anno nono. mense septimo. die decimo moritur. Eo fere tempore quo oddo duntaxat. monasterij abbas in tonino quiescit. Et in basilica beati petri sepelitur.

Linea summorum pontificum

Joannes vndecimus

Leo septimus

Stephanus octauus

Adrianus tercius

Agapitus secundus

Loibarius n^o nolo secūdas hugonis p̄dici sū^t, p̄e defuncto ingūū susci-
piens impauit annis. 2. Berengarius em̄ tertio magno extorret addu-
ctus corp^o q^{uod} iⁿ ytalie reuersus. ad p̄mā causā aduentantis famā rebelles in egone
annū. multis iⁿ ytalie regionibus sunt obesi. Iⁿ cū p̄uissit ego q^{uod} vrbis ne-
quisset. p̄silo p̄uicere perent. m̄. sū nāq^{ue} ad helle iⁿ aduentūe orationibus
cū eo hūc conuult fedetibus. v^{er}o iⁿ ytalie discedente loibarius filius t^{er} beren-
garius ytalie reges equo iure oīa administrarent. Tūq^{ue} q^{uod} alia quorūq^{ue} solo no-
mine cōfessus. quod berengarius acri vir ingenio loibarius sp̄ciat. q^{uod} apud papā
cū vore alunda nobili ac ferocissima muliere. Cūq^{ue} totis iure cū ciuitate t^{er} mol-
ta oppida obanēdū se p̄nno inuā dūsimolauit. Elgo interm̄ post pax q^{ue} are-
lanū redierat diem obit. Loibarius aut romanorū amicus p̄ra otione deun-
ci filiū bellidūm sūmū suscepit. q^{uod} cū otto romā ingredi dūitaret. hic eidem ad-
uersari cepit. p^{er} quo maxime cedēs dūcandē cōmisse sunt. Secūdis nūc elapsus
p̄ra annus regni berengarij t̄erq^{ue}. quo in t̄pe loibarius solo nōle rex fatus est fun-
ctus. Et berengarius alundam. ne alius nuberet p̄monaj sui comitatus. Et ytalie
regnū p^{er} totos occasiones inuafuro. publice apud papas carcer mancipauit.
Eo aut mortuo ottoni nup̄it.

Rudolphus q^{uod} apud vironā berengariū fugauit. quē ferūt postea m̄b^o an-
nus impio ponunt esse v^{er} p̄missū est. Iⁿ rudolphus burgūdic dux. q^{uod} iⁿ
p̄uolubus diebus hugoni arelanti romā in ytalie cesserat postea francoz^{um} res-
tans regnauit annis. 2.

Quid iⁿ berengarij impatoris aut loibarij regis nomē auctoritas vel po-
tētia efficeret t^{er} an t̄res vel quatuor berengarij cūterint. v^{er} ignotet^{ur} facit
scriptoz^{um} arduitas. Iⁿq^{ue} cū obfcurē de berengarij mentio fiat null^{us} mirabit^{ur}. q^{uod} v^{er}
enēci b̄uacensis. framo martini polonicensis archiepi. Ricardi crononici
q^{uod} riciardi t^{er} guilhelmi monacho. gormedi vuerbēnsis. t^{er} framo p̄tolomei de
laxa chronicoz^{um} libroz^{um} p̄legent. Sic em̄ omēs cor^{um} hac in re etoz^{um} q^{uod} loiq^{ue}z^{um} cō-
neciamus. quā aliq^{ue} cor^{um} dūcti p̄mū berengariū q^{uod} uoz^{um}. t^{er} secūdū. t̄. annis im-
porum tenuisse. t̄mpa loibarij t^{er} t̄erq^{ue} berengarij ad. xij. annos p̄not abūt. v^{er}
q^{uod} ipso impatores lannos cū regibz^{us} t^{er} tyrānis intericis. p^{er} dūos duos de
magna t̄andem iⁿ ytalie fuisse vltimus dūctoz^{um} scriptoz^{um} lucēis asserunt. Quid
t̄m̄q^{ue} p̄uati dūctoz^{um} impator^{um} regū t^{er} tyrānoz^{um} t̄mpora dūctoz^{um} gūre possint. Quid
t̄m̄q^{ue} dūctoz^{um} a berengarij p̄mū inno imp̄no ad orbonis p̄mū et garma
nū legūm impatoz^{um} coronationem a iōannc duodecimo p̄tēficē romano fat
atm̄. annos ad q^{uod} iniquis gūta intercessisse. Et ip̄m orbonē berengariū in lōb ar
dū p̄mū regnare p̄mūssum. postea in cūto egisse.

Berengarius quartus que aliq^{ue} p^{er} t̄erco p̄mū. mortuo loibario imperatoz^{um}
re imp̄no p̄not. t^{er} cū alberto filio imperatū ānia. xj. Tur certe dignū
simus. t^{er} not animo t^{er} indūstia cēbz^{us}. Qui cum apud vngaroz^{um} exil^{us} a patria
mūtarer audiens henricū hāuare dūcem hungaroz^{um} sup̄asse. Iⁿ em̄ aq^{ue}legia
capta. cū forte tunc hūgari ytaliam inuadere dūp̄oset iustīnopolim aduenit.
quibz^{us} sese opposuit bannit̄. t^{er} cōmūssio bus p̄lo hūgari accepta p̄mū ite-
ritade repulsi in hungariā redierūt. Iⁿde omēs ytalie p̄e dūctissimā que acq^{ue}-
legū papāq^{ue} intercedit extorione populatus est. Berengarius repente flāno-
nibus exercitū papā p̄perare cepit. Quid cum habuisset exploratū bannit̄.
exercitū apud papiam a iudibz^{us} impositū deduxit in padū. Iⁿde continuato
t̄eo loco itinere intra iustriā se recepit. Postea berengarius vniuersam ytaliam
obtinuit. t^{er} impatoris nomen sibi iudidit t^{er} albertum filium ytalie regem mūci-
pauit. Cūq^{ue} nūmū onēbz^{us} t^{er} vengalibz^{us} ytalos p̄uicere cepit. Et alunda le-
tharij v̄p̄tem in Garda v̄conensis agrū cum sola ancilla carceri mancipasset.
t^{er} omē sibi conera m̄o vendicare. ytalie p^{er} agapū oibēnē regem in ytalie vocāt.
q^{uod} eo in regno ytalie t̄erurbauit. t^{er} alunda in v̄p̄tem dūct.

Reges ytalie
Loibarius

Rudolphus

Berengarius

Albertus filius eius

Albertus berengarij filius apud rauēnam constitutus venetoz^{um} mercatoz^{um} multis afficit in cōmodis
cōm adēns em̄ nauigio quod iⁿ b̄uā quāq^{ue} tunc tunc habebat iⁿ frenis. mare illud l̄etocūm t̄-
ndat infestum. Id cum venetū diuinus pan nec possent nec vellent. nauigio tūmūltuārie cōtracto. in coma-
dū dūcto oppido p̄mū imp̄no captum cum oppidānoz^{um} a iudibz^{us} incenderūt captoz^{um} autem oppidā-
noz^{um} et v̄p̄tem in v̄tra in p̄dām cūpā aduersum se obēdūt s̄b̄noz^{um} dūctissimā iustos. Quid t̄nde
contra berengarium in ytaliam descendit quem tandem post magnas cedēs v̄ctum in potestatem accepit.
Et itāq^{ue} alterum in constantinopolim. alterum in germaniam ep̄lo relegauit. vbi t̄mū embō v̄tam si-
nicūm.

Berta etas mudi

Zaris hungarie rex

Ab initio mundi barbaria pascua fuerat. furetesq; hungari ecce incendia ad populos dicta vastant. Albeni & marebo cum p inuadit in grauidines & roma pulsus fuit. vngaros ad oppidionē romane urbis accessit. Et aut gens romani agni fides qd in penus albenicus q̄suerat nequaq; attigit. Et tunc p oem quā al benicus silvas esse pactus fuerat. cōmissis fumina & alias inaudita impietate cedebus incendit & rapinis ppe celsitū celsitū reddidit omnes. cū mortales feminas atq; hac mares q cedibus suffuerat aut fuga p̄lū nequiterat in vngariā abduxit. Tandē sub otione primo impatore impetū in germaniam fecerunt.

Quemina aut dec ipā ad ipm cōuersa. vbi voracius vltim⁹ paganos dūci a bro methodio motum archiepiscopo ludimilla cōiuge ad baptismū grām p̄ducens ē. nonagesimo quinto anno. post christi saluatorems ortū. ludimilla sancta mulier habita cū miraculis claruisse fert. Christianā aut veritatē sp̄s fidei catholicam inter bobemos magnos ampliarū. ludimilla filia fuit comitis Slavobog de castello Bero quod postea melina dictam ē.

Sprungus filius Beroz bog primi xpiani ducis bobemie. post obitum ei⁹ principatum obtinuit. Jo cū et ludimilla sancta muliere talis duos filios sprungū & vranislā. primus patri successit. sed moriens sine filiis fratri p̄ncipatū reliquit. Comar aut vranislā drabomina de durissima gente lūcen. s. ris. mulier audax & ad scelus p̄ona. duos pariter filios viro peperit. viceslā & boleislā. p̄torem ludimille tradidit educandū. alia ipā nūtruit. alipm ex nū tribus inuati mores ventreslāus pietatem colere. mansuetudinē p̄te se ferre. xpianā sacra venerari. elargiri multa p̄cipibus. nulli obnoxius esse. boleislāus v̄ro locos in cultum am. bonores ambiciose querere. adulterari. rapere. occidere. in feda cuncta potabū. p̄ suprema ordinis ludimille quousq; liberi aculeus fū gubernationē p̄uicacē dimiserat. Id egre drabomice fuerat socerū i castello the tra singulari iussit. ipā impetū accipiens in omnes crudelis enū ventis suo filio infesta cui p̄ferre fratrem non dubitauit.

St. Henryslaus dux bobemie

Henryslaus dux bobemie filius vranislā quē bea. ludimilla. vi nepotē carissimū in fide xpiana gloriosissima natiōa bobemorum prima margaria. ac sacra lūteria & eloquiū peroptime imbuerat. Quem p̄tore q̄bus p̄tissimū fuisse tradit. corporis maiestate decos. virginitatem ad vltimū vire seruasse. diuina in templis officia diurna nocturnaq; nūq; neglexisse. Et nocens quidē tempore nudis pedibus super glaciem ac nūm in ageritvum frigidis minime cōfusse. In ipse eam iubente populo (ad hoc tūc temare) principatū creuerat tam ventreslāu nomē. miraq; populi caritate atq; ad mirationē celebrabat. Sed quanto ceteris dulcior. tanto acius se in odiū fratris marisq; cōtrahat. fit consiliū apud boleislā matre iudice. vocat venet laud qui & si montem iulare p̄cederet. facta tamē de peccatis suis cum sacrodo sanctiorem. Quo die celsus est ipi in deum testimoniu persuisse memorie p̄cederūt. Qui regē dacieq; vsum apparet. suo in martyri edem construi mandauit. ipm aut ventreslāu multis miraculis claruisse atq; ita ter sanctos in martyres ab ecclēia receptum tradunt.

Quo ex m̄bulo filia rheodoria regis saxoni & beinnici regis filius ei⁹ fac cessit in regno. Jo p̄lānissima multa in p̄machi regis frāce & germanie gentis. & cū q̄ virtutū fama enā in ytalā celebris haberet. agapit⁹ p̄nter multos q̄ potes berēgari albeniq; filij trānside exosi. illi⁹ opem reb⁹ afflicti italie p̄t polliciti. q̄ cū q̄baq; ita & eo v̄ aliq; volūt ip̄l⁹ amatoz nūbū r̄uorū. m̄ta et agta p̄ foruū regione via. itālā ingressus berēgariū impio & albertum regno ytalie cēturauit. Itālāq; p̄ntus alundam lorbary q̄nda v̄roz carere educū in v̄roz accepit. Reuerfus i germaniā v̄to ex alundā v̄roz anno vir dū elapso filū suscepit. Cui otioni postea secūdo fuit appellatū. Otoc rex interea boleislāu bobemō ducem inuicis i se amicos p̄ferentem tōmuerat. Quo felici tate dum omnib⁹ in locis res p̄stantissimas. idemq; vir op̄mū otio v̄n⁹ gloriosi & simul saluberrimū sanonū occasionem est natus cū hungaris bobemis v̄ infra p̄turbat.

Spitigne⁹ Gratia⁹. Duce bobemie

Oto primus rex

De progressu imperii ac translatione eius in germanos.

Imperialis titulus imperiūq; a romanis galliisq; ac longobardis ablati. Et ab ottone nunc suscepit. in
germaniam hic primū transiit. ubi et nūc vñ cōfirmatur. Et qm̄ deo auxiliante hoc in loco in ger
manos imperiū cōfirmum. Nō alienū videtur p̄c. huius excellentissime dignitatis cōgnitiōe. pauca de
progressu iam imperii in rēdum afferre breuissima et amplissima alius repetere meo. qđ maximi aucto
ris tam legē interpretet: qđ sancti doctores de cēfarea potestate sentiant. ac eius translatione in germanos

Bomana regia potestas. quā sacri imperium vocant ab ipsa humane nature ratione. qđ optime vñ
dicitur est. Et usq; officio parere oportet. originem ducit. Et ratio nāq; et paradiso delinarum primis
parentibus. Cum in agnis homines atq; in siluis bestias modo vagarentur. vñq; sibi sermo vitam pro
pagaret. Animaduertit homo. nō rōnis participē illum deas creauit. hominem homini ad beneuolū
maxime conuocare. societatemq; fore plurimū necessariam. Sic ergo qui segregari prius vñ in siluis mo
te ferarum ducebant. siue docente natura. siue deo volente rōnis nature magis in siluis conuenire. societas
instituerit. domos edificauerunt. oppida mūro cinxerūt. artes inuenerūt. et cum aliter artibus cōmodos
inueniret. placebat mūro inmodum singulis vita ciuilib. dulcisq; nimis videbatur et p̄p̄quoq; et amicis
cōsuetudo. Cuius fuerant prius eripies. Ceterum sicut ab homine multa parantur homini cōmoda. Sic
nulla est pestis quę homini ab homine non nascatur. Ceperunt itaq; homines violare societatem: fidē fran
gere. pacem turbare. inuicem cōditiūbus vicinūq; tum opibus rōi in inuicem inuidiam. rapere aliena.
p̄bas omne obtrūpere. nec em̄ pacis ciuilia maiā lina suisq; prodigia cupiditas passā est. diu manere ius san
ae societatis illesum. Cum ergo p̄m̄erēt ab inuicē multitudine ab his qui vñq; erat cōtinuo. Ad vñ
aliquem configere placuit virgū prestātem. Qui et inuicem prohiberet. inferri cēturisibus. Et equita
re constituta. summus cum infimus pari iure teneret. Idq; nēdū vñ in gente. sed in pluribus factum est.
Idq; hī sunt qui postea reges nomen obnuerunt. Quorū cōstituendū causam publica dedit vñq;
vñ prope mater et equi. Nec sane aliam ob causam reges fuerat opus. nec tante dignitatis fastidium cuiq;
cōtinuo oportebat: vt ceteris omnibus p̄ficeret. bene ueretur ab omnibus. ac p̄cepit omnibus. nūq;
vñ esset qui publica meretur. ac iustitiam ministraret. Ceterū cum plurimos reges orbis haberet. Cepit vt
se plurimas principatus diuideret parere. Tūq; cum modo te finibus. modo te iurisdictione p̄cederet.
Nec esset qui lites dirimeret. nisi gladius. cum nemo minorē se altero reputaret. strepensibus ac furenti
bus bellis. Tunc ciuitas cum ciuitate. nec p̄uincia cum p̄uincia conuenire poterat. dulcisq; illud ac sanissimū
rōi humane societatis cōmuni p̄bidebat. Sed affuit pestis benigna humane nature prouidentia. Que
sapienter ingenio ad optima tendit. nec vult qđ sunt quęq; futura sunt male disponi. Hanc igitur operante ad
vñ principatum. quī greci monarchiam. nostri vñ imperium vocant reduci singula placuit. Tunc em̄
vñ p̄p̄ poterat vñq; salū haberi. Hunc illud assidue imperiū cōtinuo est. Hunc grecorū principatus
alexandri magni virtute atq; fortuna ex europa in asiam ac libi ampliat. Hunc carthaginē. Sed cas
bec imperia nūq; sibi totū orbem subiecessit. Sic p̄p̄erea pacem vñq; salū parere non poterit. Pla
cuit siue humane nature altit. siue ipsius nature domino rectore deo. romanū imperium eratur. Ro
ma igitur vt p̄m̄issimū est ab inuicē per reges gubernata est. sepeq; regibus paruit. Quibus erat: duo
constant sunt penes quos summū ius esset. Ad extremū cū neq; populus neq; senatus sano p̄p̄e p̄uinc
ias vñq; regere datur ē vñ potestas vt rati esset quicq; ab eo cōstitueretur. Cui rati principis iūct
srem p̄stare non est am̄ignū. Constanti vt diximus p̄uincpe lege antiqua qđ regia nūcupatur. popu
s et in cum om̄e suū imperiū ac potestatem cōtulit. Nec em̄ vel popularē regem qđ pollicē. vel opti
mos cuiq; qđ antiochancum appellat. tam iustum tamq; p̄fictū esse potest. quā monarchiā qđ in roma
na p̄uincpe cōgnoscimus. Quod aliquando per ytalos. aliquando per bysantinos. Interdū per affros.
dalmatasq; constat adinistratum. Peruenit etiam ad grecos duce apud constantinopolim tante gloria
dignitatis permansit. Et quātū aliquando duo in siluis fuerint augustinus vt dyocletianus et maximianus. non
m̄q; eā placere. Id tamē translatione magis qđ iure cōtingit. In apibus en̄ inquit Gregorius p̄p̄p̄s
vñq; est. Erues vñq; sequitur. imperator vñq;. Obuenit autē hic dignitas nūc senatus electione. nūc po
puli votatione. nūc militari favore: nūc principis ordinatiōe. Deniq; vñq; negligētiū romā grecasq;
quāq; barbarorum. nūc aliorū direptionem relinquentibus. populus ille romanus qui suo sanguine nū
parat imperium. Quicq; filius vñq; vñq; fundauerat orbis: venientem in auxilium eius Carol
us magni francorum regis natione germanum. qui vñq; factaq; loca ab om̄i hostiū cōfusione del
tit. primo patenti p̄dē augustum concurrente summi p̄fensu pontificis acclamant. a carolo itaq; ma
gis imp̄iū dignitatem occidit restitutam. vñq; ad ludouicū amulphē filius imperiū apud gallos nō par
uit abibat incrementū: vñq; postea principum illorū ignauia. splendor ille romanū imperiū in obscuras tene
bras conueruit. atq; imperium quod annis centum et trecentis fana potius fuerat. nūc in longobardos
traditum est. Postremo in germanos duce ottone beirici regis filio translatum est. Et alio modo in ger
manos roma nūc imperiū consistit esse translatum. atq; vñq; in p̄fensū obscurum. Quod per varias man
traditum. Hunc ad fridericum tercium ac filius eius regem maximilianū per legatū electionem terna
tum est. Quibus supremū in temporalibus est ex alto cōmissa potestas. vt bella scilicet pagant: p̄p̄ de
coere. et reipublice statum sustineant. Ad quā res om̄es populi. om̄es nationes. om̄es reges ac p̄
cipales. vñq; imperio libēbus animis se submittunt.

સાનના ભાગમાં, 6153, સાનના પૃષ્ઠ, 954.

[illegible][illegible]

LEO octavus papa, cuius et Lateranensis ecclesie preboscenarius a clero populoque romano pulso in omnia posset creatus an bndictus, quo tunc in sede petri plurimatus, qd et fuerit potius et passionis obsecans occisisset, agens imperatoris spolia adquisit. Eo corruo et armis populi leonem fusilque, qd flammam et mortem inconstituit, periculis auctoritate oculi eligendi ponitum a clero populoque romano ad ungaros res insulit. Eo quoque tunc ad tercium mensem qd res statum fuerat succinsum fuit. Anno domini, mense octava maris.

[illegible]

Benedictus scilicet papa pius rōnus iohān i pōtificatu ⁊ calamitatib⁹ succed-
it. qd tpe a anno que rōno. ⁊ qdē sporenn i castella sci. angelis trifuas.
eo in loco nō multo post strangulat yd yr alq bñt fame morit anno prio . mē
le kzo sui pontificatus.

Intra summo pontifice
Joannes duodecimus

Benedictus quintus

20 OCT 1968

ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଶାନ୍ତି

Predictive Learning

Otto primus germanorum imperator, heinrici regis nobilis heres in regno
succedens. Anno saluto. 962. postquam in germania regebat octo annis re-
gnauit impator a pontifice declaratus, imperauit annis. xij. primo in palatio
aquilgrani. a baidberto archiepiscopo in agnino primo coronatus. Tunc vinctus
nullum a ceteris romani amator atque acerrimus defensor. Qui totum bohemum
bohemum ducem post liberatum iuvencium francie regem pacem regno redit. Eodem
quoque Otto magnus comes parisiensis a fozore atton in in marmomo debet.
Ludouico regi francie iterum inimicari cepit. quod cum intellexisset Otto ne con-
tinuando in fide fozore sano p hucios literas. p hiceret. secunda expeditione in
francia delatus ipse coepit. et regi parere ac subesse coegit. Burquoque
p hiceret a regis onem fozore habebat in vrozore aduersus francos vt bohem
ad andemati. p hiceret. vbi a francis victus fugiens in reno submergitur. Ret-
nir belgici ingressus tota in dedarones redegit. post dec rex ludouicus vidu-
p hiceret vrozore in conuicem accepit. hungari quoque siue ex vicinis p hiceret
bohemum ab onem totum in ad subactos indigne ferrent siue ex illam francie
expeditionibus occupati min⁹ resistere posse crediderunt. impetu in germania
fecit. atque sup licum flumina ppe ciuitate augusta cōfoderunt. Quibus Otto p-
bus vbi alia sanctissimi illius vrbis epi motus occurrunt. Duput vero in illas
magna spe. nec minus cōsiderata plenus Otto. et paribus animos ardoribus
paribus buncande edigis p hiceret. quod aliq diebus p solas noctes intermisit fuis-
se sent. accerrant e. Quod vō atton et germani vrozore ceteri truenissima.
Eodem em in eo filio gener regis coradas et bur mozmazensis. bōgari tamē
nō fuis supatōg potius q pene ad interuenient celi fuerit. Adeo q tuc emer-
uē potentes hungaroz vt nullas postea tribus se cōtinuerunt. Tres in eo p hiceret
tōs vroz p hiceret sunt. quos germani onem em vt p hiceret aduenerit. laqueos in hungaroz
de decus suspē-
sus necauerit. Ea tot tantarūq duu et nullas p hiceret i loq vrozore. onem fama
romi exaruit vt ro-
manā ceteram liberaret. Adoturus germania Otto filiu ex alunda vrozore
suscepit onem nomine annū et al-
septimū agerēt in germanie regē apud aquilgrani. coronauit. Onem rome
appropinquā romanos ob-
stant effusus fuisse. illūq cūpū apparatibus in urbem deduxisse multū
edocordant scriptores. Ioannēs
duedam onem in ceteram romanūq impatorē augustum coronauit. Sin ad
coronatiōem leoni oca
us ambuit. quā opmione Gracianū in bectus secum fuisse videmus.
Iude cum iōanne multis in-
firmitatibus itagans vtiā pontifice dignū duceret. Et cū suasiones p hiceret
prodece illūq geret. episcopi
pos italie cōuocari curauit. Sed p hiceret in rursipandē iōannes roma
fugiens in montibus celauit. Cū
magnus ad impatorē cōfusus factus. eff agitatūq est vt quēpiam illū
dignū pontifice designaret. Otto
medicia vliū ceterū se subente a dero et populo leone cōfirmari. quo facto
et rebus vrbis rome cōpositus
otto spoliens accessit. De quoq grecos in apulia et in calabria supauit.
Et romanoz impetu ad fracos orie-
tales rediit. atque in goslaria taxonia argenti fodinas inuenit
ad adburgam vbi sepulchus est ornatus
plurimus decotauit. et metropolim fecit. vtiāq item ab eo orolium vocatū
in italia constitum sunt. Alia in-
super sacroza laude digna inuenissimus hoc impator strenue gessit.
Et at em missimi et singularis dōmē
ne domo. Suscepit itag impetū dignitate singulari ppe annos
ex germania in italia veniebat. Tandē or-
tenit filiu admodū fene rome impetū confortē fecit. Quo facto in
germania p hiceret. senio p hiceret. vī
re morit. Cui corp⁹ in madenburg germanie vrbē ceterā. in tēplo
sai maunē q ipse sumptuosissime con-
struxerat sepelitur.

Linea imperatorum

Otto primus

Erit multa p dēgia nū italia apparuisse. Nū et lapis te celo mire magnitudinis cecidit. secūte vē-
lote et byndinū p hiceret. Et in vrbē multos signū crucis ac qdē cruce diuinit⁹ apparuit. qdē p hiceret
ma indicare mēgā ad dāden et calamitatē ecclesie multū interpretab anur.

Sextima quoque ceterū et vnde em fuisit Otto magnus imperator. deposito em iōanne cuius populus
ac ceterus ro. leonem creauit. absente onem a consanguineis iōannis leone cetero benedictum subro-
gauit. Indignatus Otto ceterū romanos abrogare benedictio leonē suscipere.

Cometa

Caddamaram rex sarracenoꝝ a Radamiro xpianissimo rege gallice in bello
superatus est.

En italia cometes mire magnitudinis apparuit procedens sumē. qdē secuta
est. Rex Otto corpus sancti Innocentij in vrbē madenburg trāsiit. at
nū quoque onem. xxiij. comes quidem eius familiaris rome a dyabolū arripē
et ceteribus se disceptaret ad iōannē. xij. papā reduciū. vt carbena sancti petri
in collo circūderet. fallacia dena aliam carbena adhibuerit. cū nūbū remediū
sentiret allata carbena qua petrie a metone ligatus fuerat collo apposita dyabo-
lus spumans ac clamans abiecit. Theodonius metensis episcopus arripet a dyabo-
lo. nūbū ablati a manu. se non dimisurū ait impator. ad sedandam litē a
papā iōanne obtinuit. vt anulū cuius carbene episcopi ceterū episcopus obtinueret. id
summo honore obseruauit.

Betta etas mūdi

Madaburga olim parthenopolis "enere parthenia appellata: q̄ ibi colebā. Et vrb̄s v̄ginis dicta: metropolis ac p̄m̄cia saronie v̄os. ad albiū flumiū sita. Is flumiū in montib⁹ creuit. qui bebe mūā motu am̄q̄s distendunt. Et p̄m̄cia mediā ferre pertulit. p̄mo in occidentē. tēde in septentriones versus. et p̄m̄cia relinquit p̄ angustias montū ⁊ abrupta puillū p̄ccp̄s saroni p̄ter. quā duas in par tes diuident. Madaburgā vrbem magnā alluit. Deinde in occidentē fertur. vbiq̄s a rhenō flumine cōfina rum spacio distans. nō min⁹ illo plabēs agnū. Neq̄ romani albiū ip̄m (et Strabo tradit) trāsierunt quē plerq̄s germanie terminū sarm̄ acq̄s quondā duxit. Nec inclita vrb̄s ingatorū pontificiq̄s bonitā sedes. Tres in p̄ces diuiditur. Estq̄s munia mem̄b⁹ ac propugnaculis. turrib⁹ quoq̄s ac fossatis cre dit. In caq̄s sunt magnifice dom⁹. p̄p̄olite placee. ampla ⁊ ornatiſſima tēpla. Carolo q̄s magnus nobiliū cōmū ibi ordinauit. Confecit cū longobardoz bello: potentissimoz rege capto. nullā morā interposui dū parauit. q̄n in galliā cōſectū rediret. Saronici d̄p̄ce intermissū bellū cū romiū reuocabat. saroni gens longe maritima erat ac cūā belluicōſissima pene germanoz olim. hi salſos solentes tēos. cū neq̄s diuini neq̄s humani iuris quicq̄s p̄ns haberet. nihil eque ac religioni nostram. hominēq̄s ex cedatis ode runt. Propterea erant franci. cum quibus continenter bella gerebāt. Nec palam cum carolo magno qua si diuino munice referata viderent. Sic renouatum est cum saronibus bellum. Quo nec maius vltim ice grāuius diutiusq̄s a carolo golum fertur. Tres enim ⁊ triginta annos cum ferocissim⁹ gentibus certatim constat. Tandem penitus saronē rebellant. se suozq̄ omniā potestati caroli permissit. Quos nec in posire leges et patris ceremonias. salūq̄ duo possibilia xp̄ianiū fidem profiterentur. magnū neq̄ obſidum daret. modicus terminus sepi. Erat autem carolo in bellis gerendis hic p̄m̄cip̄ p̄p̄olitus finis. ut xp̄iane fidei legem. quantum in se esset enolleret. adeo purgata saroniā decem ep̄iscopos in ea inſtituit. sedes p̄m̄cia pontificis ab eo fundata. ecclesia cōſinaburgē. super basam flumiū in honore petri q̄ sum me coluit. Secunda halberſtadei. in honore sancti stephani. que prius i cōſteruodē fuit. Tercia myndeſis ſup̄ viciſi flumiū in caſtro vvedekū. Quarta brementis in honore sancti petri ſuper vvederā. Quin ta padobornēſis fundata in honore beatiſſime virginis marie. Sexta verdenſis in loco ſardon dicto ſi-

per aleram finium. Septima monasteriū in bonoae sancti pauli. Octava bildensensis quā carolus
primū in aulica fundaverat. morte preuentus incompleta reliquit. Nona bambergensis in bāmonia
est iuxta castrū. quē olim aquilonarum caput fuit. Decima sedes episcopalis celeberrima est Madeburgē
sis in bonoae diui mauricij fundata super albiā in partienopoli quondā partena dicta. Ea tamen a cam-
pe magno inhiata fuit primo in Ery de super conuincio conuincio de Ery alenwoich. qui nūc de lippia ap-
pellatur. tēde trāsita ad valerleue. postea ad vrcē. Tandem per Ottonem primū imperatorem glori-
o sum anno salūis tricesimo supra nonagesimū ad Madeburgam mutata. Et eius suspicio in primaciū
alemanie sublimas. Cui primus episcopus prefuit sanctus Edebertus. vir omnī virtutum plenus. hab-
ebat vrbis insignis in bonoae sancti mauricij ex quadrato lapide templum ornatisimū. oronū cesarum no-
bile opus. Et in eo sancti florentij corpus. Credunt quoque vnam e sex vrbis ibi esse. in quibus vinū ex ad-
facili. a conuincio saluatore euangelistarum traditū historia hanc plebibus ostendunt. materia mar. noxa e
ac perniciosa. vini capax quantum equus ferre possit. Alteram tū minorē apud bildemenses esse affirmat
Gecilium quoque sancti mauricij hic quotannis offēditur. magistram vrbis aua ciuile romanorum abbre-
uiam tū tradunt. Eoq; in decisione causarum vicine gentes recurrūt. magna tū venerabilis earum legum aucto-
ritas habetur. Erat in ea ymagō perpulchra Rolandi. qui caroli ex sorore nepos fuit. Pictissus formidi-
der. Et post ingentem hostium cecidit in pectus cū de bisparia vicia exercitum in galliam reduceret. a va-
lentinus interisse dicitur. Hic est Rolandus quem vna fama est. tempestate sua corporis robore tū animi
magnitudine. longe ceteris alijs pectisse. Cuius forma facta per vniuersum ordinē celebratur.

Madeburga

...fuit. omne in pueris dicitur. et...

...fuit. omne in pueris dicitur. et...

...fuit. omne in pueris dicitur. et...

...fuit. omne in pueris dicitur. et...

...fuit. omne in pueris dicitur. et...

...fuit. omne in pueris dicitur. et...

...fuit. omne in pueris dicitur. et...

...fuit. omne in pueris dicitur. et...

...fuit. omne in pueris dicitur. et...

O Leo secundus imperator. quēto magis p̄ imp̄i cōfōrtē fecerat. quē etiā pōtēti cū theophania vīdētē lacerantē ecclia coronauerat. anno domini. 771. solus imp̄are cepit. Cū dē t̄ ip̄e optin̄ t̄ ecclie ro. accerrimus defensor. Cū dē esset vir strenuus an̄ acceptū imp̄iā pacem regno grecorū redidit. Et theophaniā ioannis p̄stantinop. sūram imp̄atoris sorore in m̄mōmū accepit. Nam otto p̄ filiū ottonē re i saracenos grecosq. bñ gesta. reuerfū p̄tētem imp̄erij aliam. Colūmā in ip̄eratore a romano p̄p̄lo ex p̄sca p̄suerat acclāuit. quē pōtēti munitū imp̄iali diademate insigniuit. Cū post mortem p̄is in gemitū rediit. Et berniciā bauarorū dūce sibi rebellem tenuit. Sed dūca occupat exp̄dētē otto imp̄ator. Lothariū rex frācorū in lothoringā copiosū dūcenō exercitū. cū romani imp̄erij pūnciā occupauit. Et adgrān. celatus agros populauit. ē. in quē cū otto ex bauariā duxisset exercitū lothoringa in potestate facta. Lotharius in p̄sūis est reuerfū. onog. in frāciam ingressus laudunensiu fūctionē agros vastans. p̄nsioz q̄s subvertit ac cedit. Cū in p̄mā copias reducit. apud auzonā flumē nō nūb̄ incōmōdi ac equi. Deinde vō cōparato maiore exercitū in ytalīā h̄ basilicū t̄ constantinū imp̄atores grecorū Ioanni p̄tētem cessantē suffragis veniit. qui iam calabriā t̄ eas p̄tem ytalie occupauerat q̄ ad siciliā vgit. apud bastellū sup̄ditus. otto imp̄ator fugiēs cum repente ad latus scipbe se cōmiserat a pyrrus quas esset ignotū rāndū interceptus ē. in siciliāq. p̄ductus. sibi agnitus. se se p̄missa siciliā in gentū pecunia liberat. rō rē p̄mā obtinuit. Et tē pyrrus sumptū ē a siculis suppliciu. Et us romā p̄uenisset otto p̄quiredis p̄gre gaudis fracti exercitus sui reliquis diligenter opam impendit. Et q̄ copias p̄sidiū testuunt. in deserto m̄sigit. romanos anī aduicere nō auderet. Irā in benedictinos exercitū vrbē caput t̄ incedit. Trāssa vāte sauci bartholomei. corpore romeq. in insula rybernia collocato. Eo iōa maxime q̄ olim iouis doct̄a lygona dicebat. ferunt ottonē benedicto delectū in vrbē romā reuerfū de quibūsdā sumptis supplis eo nō multo post translatū sancti bartholomei corpus romē mouit. Et in verbulo. b. petri. q̄ paradisum vocat. latro porphyreus. q̄ adhuc inuocandus ad leuā apparet bonoscentissimē sepulchri redi ad ottonē tercio filio succedere. ac acclūsū filiū. Sarani montis ferran marchionis vrbē.

Linea iperatoz
Otto secundus

Bruno episcopus

Eduardus rex

Rodonicus rex

Bruno Coloniensis ep̄s. Omnes p̄mi germani ob vte sanctitacē maximo in p̄cio habuit. Et q̄pter tōmā t̄ s̄citatē m̄sternū celeberrimū apud colonias s̄i titulo b̄i p̄anthalcomis martyris fundauit. ac maximo imp̄is tandē p̄fecit. Is post uisū dū arduatūm coloniensiu suscepit. hui⁹ opa a roma coloniā corpa s̄cōz Elysi. patrocī cū b̄acio sancti petri translatū sunt.

Odiolo post marcolū s̄c̄m abb̄tē cluniacensē in cluniaco magnū sui apud posteros vira t̄ miraculis exemplū reliquit. h̄ac tēp̄estate floruit. q̄ clerico bernacensē in m̄dachū p̄siliū cluniaci sit abbas. Qui rexit monastēiū p̄ annos. lxx. m̄ro religionis seruatore. Qui inter cetera sue sc̄itatis memorāda cōmōtationē oīam testuorū post s̄c̄ū oīam sancto rū in burgundia p̄mū adinuenit t̄ instruit. Qd̄ dē s̄c̄m instruit ad oīes ecclias ioannes. xvi. pontifex obfuzandū trāsmisit t̄ approbavit. Is anno incarnationis. 1048. nocte circūscisiōis sp̄m b̄m reddidit deo.

Edwardus angloy rex. Et ip̄e cū regno tūq. sc̄itacē clarissim⁹ exiit. qui postea nouerit sue colūiac fr̄ audib⁹ interfecit. martyriū palmā adept⁹. miraculis claruit nūptis.

Alp̄arabius nāde arabū insignē dē p̄m b̄ndem t̄p̄ib⁹ v̄guisse multaq. scrip̄isse tradunt t̄ q̄b̄us etiā pauci apud lannos d̄ntur cōmestari.

Uldonic⁹ q̄r⁹ ex⁹ nois frācorū rex t̄ vltim⁹ ex ca noli magni genere nat⁹. p̄ lothariū fr̄as regē cepit. cū nullus ex b̄lica d̄nt filios. burgoni strenuissimū milē ex tello regnū t̄ vrbē tōtāt. Cui⁹ genealogia ac posteritas nūc apud fr̄ancos regnat.

Oedald⁹ Canisfr̄gēsis oppidi comes arb. v

h̄i gelis insignis. Cui⁹ ob meritā pōtēti iōānes ferrariū ytalie vrbē ad p̄sidentē i. cecit. Qui cenotū b̄i agro montano celeberrimū i. bou. re d̄m b̄ndicti fundauit. Qd̄ postea gloriola mandis filia c̄. ce. leberrim⁹ p̄fecit magnis adibitis ornamentis t̄ p̄dijis.

Odiolo abbas

Alp̄arabius p̄bos

Oedaldus comes

Getta etas mūdi

Edmundus sextus decimus, papa natione romanus, pontificatus sui tempore imperatorem, sic non dum coronatum imperio adeptum, fuit autem tante doctrine et pietatis, quod eleganter edoceret. Signatus tenens sedem suam a crescentio consilio romano impia verba fuisse vendicare conante, cupiditate hominis cedens, exulavit in bellum. Abiecit, ut foret cunctis cognatus. Quamvis indignatione, quod tunc contra se et crescentium in italiam vocabatur, ipsius pontificis cognatos et amicos quod in verberibus remiserat, ad dolorem mentis rogantur, et omnia concordandi ceterorum cura, ad verbum et patre, redcat, pollicenturque se in obsequio obtinuerunt. Per hoc verbum signumque, pignus ad verbum cunctis peditate obtulit crescentio ad obsequium magnitudinem urbem a multitudine. Et crescentius cum emaciatis solisios perita venit pedes pontificis creoscalani sunt, utque in procedi rediret viis suis quere in fine tradidit. Quod ait pontificis, qui anno, t. m. c. lxxv. m. die, t. x. m. c. m. finem duxit.

[illegible]

Eunice decimiseptim^{us} placet^{ur} c^{on}s. vt dicitur^{ur} pontif^{icatus} creatus^{us} roma^{nus} cōsulat^{us} frer^{us}, quē pecunia corrupisse credit^{ur} ē. tpe gregorⁱⁱ qm p factō nem pontificat^{us} occupat^{us}. quā pecunia ē cōlūmne poli detulit^{ur}. fōlma i g^{regorius} n^{umerus} fuit inter istos pontifices. Ceterum hic t^{empus} die durat^{us}. Nā cū ignominia moritur decimo usurpat^{us} pontificat^{us} mense. vacat^{us} tam sedes dies viuant^{ur}.

Silvester fecit papa natione gallicus. Silvester antea vocatus, hic malus viribus pontificatus adeptus est. Adolefcentis enim et florantis cecidit in auream dyocesi postero. cum monachus esset relicto ministerio se totum diabolo tradiderat. byssalium cunctis per byssanie bonorum artium causis peruenit. Tibi cum doctrine cupidus esset. quia in re tantum profecit. ut breuissimum preceptum culescit. Et ut ferunt oratione imitatus est et Robertum regem francie. et alios insignes peditores viros habuere discipulos. Igitur ambitiose et dyabolice tomulid. cupiditate impulsus largitione primo archiepiscopatum remittens inde ratiocinatum adeptus. pontificatus postremo maiore copiam adiunxit diabolo consecutus est. Huc tunc lege ut post mortem testis illius esset. Impetorem non ut philopoli sed ut pessimi magis celebrari fecit. Exultans dyabolo equum in pontificatus viciniam effert. Respondit. Si non attingas iherusalem diu uiuas. Dum itaque pontificatus sui anno quarto. mensis vno. die decimo. in basilica sancte crucis in iherusalem romae sanctificaret. sano se monitum statim cognouit. Unde penitentia motus. Et errorem suum coram populo fassus. Et oēs primo post habita ambitione. et dyabolici fraudi huius ad finem ueniendi adhortatus est. Deinde vniuēque rogauit. ut post mortem corpus suū medietatini detineretur discens et lateratū. super curru imponeret. eoque loci speciem et spōte ad eū vocari solet. Ferre itaque dei nuntio. pudentia ut loci fideliā apud deū locum venie fieri relicto. ita. si in uita aliquid peccauerunt. coram ipso sponte ad lateranensem basilicam peruenisse. Eoque loci se pulum in corpore fuisse.

ଶିମ୍ବର ମାଧ୍ୟମି. 6205.

Anno mundi. 6094.

Ethines et nomenis reamfectus papa. Cui cognome et patria ob
ignobilitem ignotatur, quarto mēse die vigesimo post iuratum pontifi-
catum moritur. Unde ob breuitatem pontificatus, nō debet vlti quopis alio
getum memora dignus scribitur, nisi qd alio quinquagesimo pontifici ac multa
prodigia apparere futura mala indicant. Tūsus et comites, et terremotus
multe vrbis conuulsio.

Linca summa ponsan
Boanica sextidonne

Grocotus detrita

Discussion

Staphylinus laevis

Joannes transtiberinus

Ozio tercio, secūdi ottonis filius impator. āno nonagesimo octogesimo quarto admodū puer pñ in regnū succedēs. impatoris. reig. lxxv. appa-
rentibus in fratribus obitus ecclesie romane refectione nō regneris bel-
li mulexena cū gloria impem cōleat. Et aut post obitum ottonis secūdi de no-
no impatore creādo cōsultatū habere. Et alij ottonē tercio secūdi filij. Alij
hominē bairiā dūcē pñm ottonis et fratre nepotē exproscerēt. Infractis ita
lēdām vī crecentio nūmentano res cōmūneret. germani statim q̄ nū frēntes
rome ad alij omē tercio relegere. pñter aut ne sedano aliqua cōfess
nos ientiam approbāt. q̄ postq̄ impator creatus fuit. pñter romā pñter
et cōponēdas germanorū res. xj. āno cōsumpsit. Inter romā pñter a gre-
gorio ex latōni gente cōsanguineo quē obtinuit pñter declarā. breui post
impator romani bōdianē diadēmaq̄ accepit. Eiusq̄ facti celebratē finitā
ōno impator archāgeli mēb actis edom. q̄ ē in gargano mōre. votis se exolu-
nus q̄ pñdem emiserat inuist. inde romā reuertis breui se cōtūlit i germani-
as. Interle iniquo animo gregorij facti creatōne quare vix dū crecesset itala omo. gregorius minus et
māledictis exterminis impatorē adij i germaniā desiderē intellexit romani futurū vō impatoris furens ro-
mā rediret. Idco crecentio cōfess creauit. Venit interm omo i magis frenus quas adduxerat copias
etdempne in circuitu obfedit. poplus pñe impatoris supplex orauit. germani admisi. Et iōanne pñter
frāz crecentius in sancti angeli arcē se abāderūt. t cū ad impatorē se pñter crecentio. i medio iuvene li-
mpator. t crecentius euēligia cōfess. Sōine oculis orbatus ē vī pñssim fuit. nō gregorius qu-
nus ad vindicem quā abierat mētem rebrutus. tērmis de accepta a romanis iniuria pñtem sumptis
interfices vō rānis mirabiles fuerūt. vī enus pallidū mōes sarracenos vel sanguinarius alter mirabil
lūmōdi cognominari meruit. De cū qdām scribit. Etō post omo regnauit tercio omo. Tandem ytalā
pñter cū in germaniā redire docerūset rome veneno amonitus obiit. Et corpus in germaniā repōsi-
tū post vī maiore sepulchro inuēret. Cerrā est em romanos q̄ ottonē ob factū eo impellente de impatoris
ēmore sanctiōe odēret. cū ferro armatis munū neqrent cōfodere. veneno interfecisse. Nec tamen au-
tū si tunc cōtā romanus populus sanctiō vī contra facient inuēntare.

Adalbertus epus
Halt etus nobilis genere apud bohemos natus post diuinaz primū pñ-
ge epum. hoc tempore ob papā eius sanctatē i doctrinā pñteris ep-
scopus mazaro i pñce habitus ē. Et cū sibi facultatē regēde pñteris q̄ rap-
tus t adulterij aucta non esse cerneret. abijt romā. ac cū fratre suo deate vire
gaudenti in nōu alterio sancti alexij. tamdiu velut videret iussu pñteris ma-
nū suas oues repetere iussus ē. Quibus cū esset pñteris ingratiss. in hunga-
riam pñteris. Et stephanum hungarorū regem cū euērio forme eius pñter ad
baptismi grām perdunt. Et poloniā ingressus gaudenti frēm in ecclesiā gnet
suenti pñteris euāgeliū ordinauit. Posttrio pñteris adijt apud quos dū
xpi legem quā dū gentis hinc pñteris. gladio celus. martyrio vīa finit. post
cū obitus sanctus stephanus rex in bonore eiusdem adalberti fringentem
metropolitani ecclesiā fundauit.

Blatetariā vctulissimā t regia flūmine prouince familia. bis tōbus ex
germania i ytalā vctio. plurimo aduērio t tyrānos romāno impērio
fui. Ob cū? dñica aq̄ fuita omo tero? cesar ammanū vrbē eidē pñteris. Et multo ac magno pñteris
pñteris t gnetis illam extulit. Que familia postmodū in suos crecentis octus ex ca multū clarissimi pñteris
simili ac grauiti mī sen atores emeritūt. qui plura loca edibus ac sacellis exornauit.

Wolfgangus epus
Wolfgangus epus Ratisponēsi i ordie. rj. 3o nātē fieri? et nobilis? orus
pñteris. in comobio augst. ac i herbipoli pñteris edicēs anē indūctā. Cū
pñteris arte dñatā t dñat? euāgeliū. sui nōi rōnem i amāno posuit struere
elōdū i amāno lūpābulus āst. Inde necessitate beinico archiepiscopi tūe
mūctus. officiū scolasticū ererunt ac i clerici ordina. tēcan? clerici
nōu bonēfate vout. Etz archiepio rome mōrto ad tps brunonis colonien-
s archiepiscopi adiecit. postea reles mādaltib? pompis mōstheā habim induit.
Et pñ. vālnū epim fact? pñteris. Thōdē sui dñmān bīa lūctū sui abbāt
em i nouē venies orientē vīas pñnomi pñteris gīa pñter. vbi beinico
cū vālnū epim scimonia pēgit. frē? auctio pñteris pñteris epus ac auctio
et ottonis locū impatoris Ratisponēsi eccle pñteris epus. Vbi i oīm tēcan
tālabat ac tēcanbus pñteris Ratisponēsi pñteris. vj. t. r. pñter. Tandē āno
bē. 99. 4. cū sine dñe. a leonchono summo pñteris ob crebta miracula sūo
rem numero additus. Deius cū dñz bāo arc beinico deuotionis grāa accedens ad sepulchri sancti
wolfgangi eius monū repertū in muro exarātū. post sex. 3o pñteris tēcanbus diez mēsum annos
se arduatū se mōstheā. dñis tñctus in regē romāno? meruit coronari. Idco pñteris sancto wolfgango
pñteris. Bonuēnū alijs clarū miraculū.

Ruberius episcopus

Ethicus rex

Theodorius episcopus

Ado episcopus

Donatus in vascula

Ruberius episcopus veronensis prius monachus antipope moriturum que in ciuitate adana prius erat fuerit scriptis impugnauit. sed parum durauit. Ille cum episcopus crudelissimus et ceteri copiosissimi alii episcopi viri animo occurrentes exterminasti. Diebus autem antipope moriturus ut grauius. etiam. q. in. scribit pro eo q. adana ruffia simplicitate totum humanum membra habere que i diuina libris scripta sunt arbitriantur. antipope cum grece latine nūcupatur homo. Ignorantes domini vocem qui ait. Spiritus sanctus est deus incorporeus et nec cum membris distinguitur nec corpore mole censetur.

Ostianus archiepiscopus Cantuariensis miraculis magnis. et vite sanctitate clarus fuit. Is plura monasteria fundauit. et in die sue defunctionis ut ferat angelus anapbonam vidit. o rex gentium et terminator eorum

Ethicus anglorum rex post ethelstanū patrē anglos regnare cepit et regnauit annis. ix. Et per omnia christiani. ut quo habet q. inter cetera virtutis sue opera singulo pene anno monasteria vna constructa

Ado cobaldus quidam eltracensis episcopus fuit q. temporebus. et sciencia et probitate vite floruit. qui et multa in laude virginis marie et sanctissime crucis egregie scripsit.

Theodorius episcopus metensis vite sanctitate clarus. et in ordine episcopatus septimus. Is relictas res italicas ad se deferri curauit. et sancto sine decessit anno archiepiscopus adagimus prius abbas

Fuldcus. is wilhelmo filio ottonis pmi. quo re potest hadenarius abbas fuldenis monasterium fulde magnifico opere costructum in episcopatu successit. hic a multis deuotus in ribeno peribetur. q. multitudine pauperum in horreo tempore famis quasi daturus collectam elemosinam conseruari precepit. Tomen quoque eius mures delentes a pauperibus et capenibus abierunt.

Odo episcopus cantuariensis clarus vite et sanctitate hac tempestate floruit. Similiter aufridus traicten. episcopus. et gerbardus episcopus cameracensis.

Ones isti abbates venerabiles circa hoc tempore floruerunt quibuscumque dimonensis. richardus viridunensis. popo itabulensis. osterus leodicens. ber no augensis abbas.

Monstrum mirabile i vascula apparuit duo habens capita. ab umbilico et sensus diuisa. habens quoque duo pectora. et in vna parte comedens aut dormiens alia neutrum faciebat.

Digo magnus cognomēto caputis. ludouico fratri rege defuncto et ipse rex regni obtinens regnavit vna cum vxore annis. 4. Et q. dicit cum comitissensui et dicit fuisse eius p. q. d. robertus tyrannus fuit. que dicit florentin poeta in suo tractatu de purgatorio ca. 20. 6. Et amato macellari fuisse dicit. hic in q. rex regni nō ca. splendide obtinuit. quo et p. p. p. et ceteri reges possidere. Tūc tēni oia transalpina gallia austera et magna germanie pars franco-rum finibus clauabatur. Sed transito in saxonas imperio nō mō germania et belaceta et magna pars belgice. Minimo burgundia imperio cessit.

S. Dunstanus

Adcobaldus

Hadto archiepiscopus

Abbas insignis

Dugo. rex francie

Dedus Imperialis regisq; potentia non solum vi uariis introducta est ad publicam utilitatem. Sed etiam per totum salustorem nostrum ibi ipm ter filium. in cuius manu sunt omnia regna mudi. Et verbo comprobata reperitur et facto. qui et nasci voluit cum vniuersis descenderet orbis. Et augustinus cesariensium dicitur. nec hoc consensus. dant etiam pax se ac petro imbutum iussu. Interrogatus quoque an cesariensium dare liceret. Quis nōmismate. reddere inquit q̄ sunt cesariensium cesari. et que sunt dei dei. Dine beatus ambrosius. Si imbutum inquit pax imperator non negamus agni ecclesie soluant. Inter iustitiam cesari imperio sibi a celis maiestate radium asserit. Nōq; sicut in spūalibus romano pontifici. singuli pax mare pax atq; ceteros pontifices et prelati subiecti sunt. quāuis et hoc aliquando greci negarunt. Et adducit periculum dissuadem genus inficitur. Sic et romano principi temporales quoslibet liquet esse fidei bicos. Posita est igitur sequens figura que in eligendo imperatore tamq; firmus columis foris ita fuit Cognita est imperij imbecillitate. varietateq; forme. quo diuinus apud germanos. summa potestas remaneret. Illeq; preceteris preceffer. qui finale et dignitate cetens preflaret. Gregorius quintus summus potestatem sanctonem retulit. dāud abnuente oratione te imperatore eligendo. quā vīs ad tempora nostra seruata videmus. videlicet solus germano licere principem deligere. Qui cesari et romanorū rex appellatur. in terminis peraror et augustus habetur si cum pontifice confirmasset. Et cum canonū auctoritas imperatorem in temporalibus eos precellere dicitur qui ab eo recipiunt temporalia. Quis nō videt et populos et principes oēs ab imperatore qui mundi totum est recipere temporalia. subiq; idcirco debere obedire. Tūpe quāuis aliqui parere romano negent imperio. Nemo tamen post augusti octauianū monardum. tantam vestigia induit. vt sub alio quā sub romani regis titulo mudi totum omib; principem se ausus fuerit appellare. Ceteri vt boni sententiam expendamus qui se tanta frates asserunt libertate. vt nūb; omnino ne nannur imperio. Quādam se potiri dicūt exemptione. quāuis illorū poterunt potius annus quā legis obuiandū foret. vt quo iure se putant exemptioni codem se farent esse subiectos. Liber tamen aliquid ut bac se scribere. Ceteri pfecto qui sub iugo se negant imperij. aut id privilegio se asserunt assecutos. aut vitate aliqua. prouilegium autem ex beneficio imperij suscepisse aut aliunde. non est opus confutatione. Cum enim romanū imperiū adeo saper omnes mortales in temporalibus sit erectum. summi iuris est neminem esse qui ei possit inferre prouidū. Ceterum est talia prouilegia non valere que summi aufferunt potestatem. Nāscitur enim ex hoc discordie frequēcia. sunt rapine multimode. cōmittuntur cedēs absq; numero. Cum pax turbata bene atq; inde bella trāssunt. Exsente nomine qui maior omnibus iuris ordinis linbus possit imponere modū. Qd si vno sub capite viuamus. si vnam omnes sequerentur obedientia si vno duntaxat in temporalibus supremū principem recognoscereamus. Floretet vbiq; terra pax. optima deusq; omnes concordia frueretur. Cur rei signum manifestum qd ab initio nascimus mudi vīs in hoc cui nūq; pacem fuisse legimus vniuersalem. Tū cum ad vnus cesarem augustinū in modum celestis regni totus orbis oculis dirigebat. Quā licet ob reuerentiam xpi redemptionis nostri tūc conuenit qd nostram humanamq; formam induit. Sufficere tamen debet diuini illius mudi fabricatozem viam hac ostēdisse pacis habende. cum orbis sub vno principe regeretur. Liqueat igitur prouilegia que monardus regum obuiant. Et quāquā veniant potestate non habere regem. Eaq; non solum per successorem si ab eo quoq; qui concessit esse cassanda. Nec em̄ tollere primapem decet. que ad subuersionem tendunt imperij. Sed alit̄ aliqui proprio se vinctibus id prouilegiū se meruisse. Quis imperij nō interuenit auctoritas. dicit em̄ se suis armis. suozq; sanguine. prouincias vendicasse. qd vel a barbaris vel ab hostibus xpi aut nominis occupabatur. nec romanū recognoscebant imperiū. Quod qd indiculosum atq; iniustum sit et superioribus licet intuent. Semper nāq; maior est voluntas publica q̄ priuata. nec cōmittendū est vt potestas aliqua erigatur imperio similis. qualis in exemptionis esset. qui nullum superiorem admittent. que rei monardice dignitatis neruo elidit. scilicet sub imperio facit. Et omne humane societatis concordia diruit. Nō tamen pperce regum et aliorum principum magnam esse potestatem inficiamus. sed esse eas sub imperio dicimus. Eozumq; correptionem quando tyranni efficiunt ad romanū principem pertinere. Cuius regum asserimus cesari remittendas; sciri omnes pro salute cōmuni imperatozū parere. venire ad bellum vocatos. conferre impensas. mittere auxilia. pberere trāsitum. elargiri cōmēciū. nūb; fugere qd cetera maiestas mīperat. vt quā a suis subditis obedientiam exigunt. Tandē suo dño pcedit imperator.

Ranilato ad alemānos romano imperio. quo solidiori firmitate subsisteret fundans. firmatūq; de cetero. supra quatuor colūnas. scilicet quatuor duces. quatuor marchiones. quatuor legationes. quatuor burggrauos. quatuor comites. quatuor barones. quatuor liberos. quatuor milites. quatuor quatuor villas quatuor et rusticos. vt sequē figura ostēdet.

De institutione electorum imperij.

Electorum imperii institutio

Sancione de impatoris electione. Secu gregori⁹ q^{uo}nto, ad vndeimū quā obierat mensent romense
 stinus, accitū de accepta a romaniū iuria ylmone sumptis. Et tunc em tercio p^{er} successione nō si
 ne difficultate impatore creato, idē pontifex ex eadē gente nat⁹. cognoscens impij imbecillitatē ac fortune
 mutabilitatē, et dicit⁹ apud germanos summa impij maiestas remanere possit. Synodo p^{ro}gregata ita
 tū nūc de impatore deligēdo, s^{ed} licet germani, q^{ui} inde electores sunt dicit⁹ p^{ro}priē deligere. Quā faret
 onem huc vlt⁹ p^{er} annos supra q^{ui}dringentos fuerat videm⁹. et iⁿ futurū nō p^{er} longius successione impleri
 ducet⁹. s^{ed} p^{er} solos germanos. p^{er}ea, vna cū bohemic rege impator deligeret. Quis esset tūc r^{om}anoni
 rex dicit⁹. si a romaniū pontifice coronabit⁹ impator august⁹ appeller⁹. De q^{ui} p^{ro}firmatione p^{ro}tem⁹ b^{er} extra de
 elec. venerabile. Suntq^{ue} b^{er} electores, et in figura claret. adigunt⁹. Treueris, r^{om}anensis archiepi
 Et marchio brandenburgensi. p^{ro}latū⁹ comes. Dux saxonie. Rex bohemie. Dilecta sunt aut^{em} inter eos
 officia, et tres primi sunt cancellarij. Germanie prim⁹, scilicet Salie. Italic⁹ tertiū. Et brandenburgensi
 marchio camer⁹. Comes palatin⁹ dapifer. Dux saxonie ensis portitor. Rex bohemie sit pincerna. quē
 n^{on} b^{er} additi ferūt ad tollend⁹ electoz discordias. De h^{is} quid iⁿ scribit⁹. Sunt aut^{em} officiales isti adigun
 tinus Treuerensis Coloniensis. Quilibet impij sit cancellari⁹ boi. Inde palatin⁹ dapifer. dux portitor en
 sis. Et duo p^{ro}positi camere. pincerna bohemia. H^{is} stant rege seruatiq^{ue} p^{ro} ordi^{ne} legem. Atq^{ue} erant
 dñi cūctis per secula summi. Quid in quo hec functio facta est p^{ri}mi vel v^{el} alijs scribit⁹ scdm supra mille
 fmm tūc saluti fuisse inuenimus.

Foniam autē et modū diligendi regem novū per septem principes electores romani imperij, et eorum
 ac quo ordinē, circa bulla clarissime edocet, quā carolus quantus romanorū imperator in solenni dieta Na-
 renberge Anno. MD. cccvij. edidit, electus deinde cesar et romanorū rex appellatus, tū tenui imperator et au-
 gustus habet, si cū romanus ponatē confirmat. Nostri em̄ imperatores tū eligunt, an consecrationes cono-
 nationēq; romanorū reges appellat, quasi plurius existimandū imperatorē q; regū nomen. Aliquo pacto ro-
 mani post expulsum Læquiniū sup̄būm ob odiū regū, nomē regū funditus sulsulerūt. Scimus consil-
 io stantibus ne quem deinceps regem in urbe esse luceret. Cum imperatores p̄ multis tot annis re bñ et felici-
 ter aduersus hostes gesta bonoris causa appellarent. Tres em̄ gradus maiorū dignitatis apud romanos
 (re quos principe loquimur) fuisse rex dictator, imperator. Ex his suprema olem potestas rex fuit. Post re-
 gem ip̄o senatū tenuit dignitatis locū dictatura post dictaturā imp̄i tertio gradu cōsequitur. Jul̄s autē cesar
 cū sepi⁹ post partā victoriā, esset imperator ab exercitu appellat⁹, nō imperator aut regū, si dictator, nomē vlti-
 mū, tantū odiū regis nomē in urbe ferat. Cū autē cupet regis nomē, et verteret ppli indignationē, molis-
 sus expeditiones in p̄thos atq; asserēs in libris Vellianus cōtinet. nō nisi a rege partib⁹ sup̄ari posse, se
 regi dicit p̄curat. Qd̄ maturāde mori fuit cū p̄buit cōcurat. Est it̄ ip̄enū amos exercitusq; ad curādā
 augēdāq; republā cōmissū auctas. Vex qm̄ mos ille aboleuit om̄ino. Nec solus ex vlti, si ex memoria q̄s
 germanorū abijt. Huc recensionē per plures ferme annos seruati antiquū arbitreimur. Sequamur a nris
 maiorib⁹ reliquose instituta, et ad nos vlti tradita que consensu sp̄itūclū approbavit. De deinceps di-
 ligentissimū tractamur: hīstoricoꝝ scriptis (q̄ vniū ē refugū) oblectemur. Nec curioſi qd̄ ceteri loquuntur.

Anno mundi. 6105.

Anno xpi. 1004.

Iohannes octauus papa. p[re]s[ent]ia romanus et regione porte metropolita-
ne. anno pontificatus suffecus. qui pontificatus mens. ad octo conuersus. Et
ipse n[on] dignus memorari gessit. Is aut[em] et q[ui]dam auctores serunt pontificatus sui
anno quanto. mensis item quanto. m[en]se. Sepeliturq[ue] in basilica petri. vacat t[ame]n
sedes diebus vnde viginti.

Sergius ei[us] notis quartus papa. p[re]s[ent]ia romanus. p[re]s[ent]ia martino or[ator] fuit. post
iohannem predictum pontifex suffecus. Cur sanctissime vire gratieq[ue] co[n]suetu-
dino. Et an pontificatus t[ame]n in ipso magistratu fuit in pauperes liberalis. In ami-
cos et familiares sociatus. in delinquentes deuotus. in primum acies modelus. Ta-
te p[er]e[re] pendente fuit. et toto suo pontificatu n[on] co[n]summ[us] sit. quo inchoat[us] rep[re]-
bendi gubernans negligencia possit. In deo est mentem o[mn]i co[n]u[er]tes. q[uo]d fa-
cere pontifices officio deberent. iuste ang[ust]e integre o[mn]ia ex animi sui sententia diu na-
tura et moribus instans gubernabat. Anterea v[er]o huius co[n]silio et monitionib[us]
principes ytalie co[n]sulto sedere co[n]silia inu[n]t peliendi iuracemos et sicilia. id[em]
q[uo]d mo[n]i paribus ammis et co[m]p[er]is infirmis. Unde et Guibelmus magnus Zan-
credi notit[us] diebus filius aduocantib[us] etia[m] campiano et salernitano principi-
bus illos et sicilia deus ip[s]is spacio expulsi. Du[biu]m est ytalie et apulia agerent.
Lib[er] ante ytalie et fere toto v[er]be terrar[um] fame ac peste Sergius v[er]o sanctissimus
secundo pontificatus sui anno. die. xv. m[en]se. sepeliturq[ue] in basilica petri. vacat
t[ame]n sedes diebus octo.

Anno mundi. 6105.

Anno xpi. 1014.

Benedictus octauus papa. p[re]s[ent]ia tusculanus. p[re]s[ent]ia Gregorio. Qui inchoat[us] p[re]-
s[ent]ia et in demotus octonis terti[us] loci be[n]edicti impatore scdm[us] institutio-
nem gregory quatuor creati corona imp[er]ij tonat. Unde o[mn]ibus in rebus be[n]e-
dictus cesaris defensione v[er]ebat. Sed eo mortuo defensor et sede pulsus per sedi-
tione. alio in loci cui suffecit pellitur. Nec postea inchoat[us] cum inimicis suis con-
cordia. pulso adalberto pontifice. in v[er]bem eius dignitate rediens. Hoc multo
post v[er]dicam pontificatus sui anno. m[en]se vno. die. xij. m[en]se. Sepeliturq[ue]
in basilica petri. Sunt etiam qui referant p[re]p[ar]at[us] petrus d[omi]n[us] totos et alio
benedictus. ep[iscop]os quenda[m] v[er]d[ic]e die quadam in solitudine b[er]e benedictum
papa[m] equo nigro insidentem. cu[m]q[ue] interrogasse. quid cause hoc esset. cur mor-
tuus equo nigro v[er]ebat. Respondisse dixit. grauius torquet. Tum benedi-
ctum domine rogasse. vt p[er]uenias quas oculis auerat locum indicat[us] p[er]p[er]en-
bus suo nomine rogaret. Nam que ante date fuerant elemosinaz n[on]le. n[on] ei
profuisse. quia ex rapinis parua co[n]stabat. fecit mandatum ep[iscop]o p[re]p[ar]at[us] ac statim
ep[iscop]o parat[us] se abdicans et vitam monasticam amplectus est.

Iohannes eius nominis vigesimus papa. p[re]s[ent]ia romanus. p[re]s[ent]ia Gregorio. ep[iscop]o
ep[iscop]us p[er]ueniens vt quidam volut vel vt alijs placet nullis sacris an[im]i inu-
catus pontifici munus suscepit. eo temp[or]e quo contradius in temo[n]io be[n]edicti
locum imp[er]ator creatur. accepta deinde ab eo imp[er]ij corona. Quis postea vol-
uit seditionibus et apertis p[re]latis plurim[us] vexare. Sed Conradi cesaris
auctoritate et potentia liberatus fuit. Romanus quoq[ue] et n[on] interminatus est
si diuites quodammodo ceperant pontifici seditionibus v[er]cassent. Johannes au-
tem cui[us] vita m[un]d[us] laudatur. Undecimo pontificatus sui anno. die nono mo-
ritur. vacat t[ame]n sedes diebus octo.

Anno mundi. 6125.

Anno xpi. 1014.

Benedictus ip[s]ius nominis nonus papa et quidam volut benedicti octa-
ui nepos. p[re]s[ent]ia tusculanus. p[re]s[ent]ia alberico. Hic romani tanq[ua]m domines
ignati et nullius p[re]s[ent]ia et sede v[er]cassit. In cuius locum suffecit Jo[han]n[es]
n[on] solum ep[iscop]um. Solus t[er]tiu[m] appellantes. Quo post noue et x. die-
bus pulso. tenuis benedictus restatur. Is autem post inchoat[us] et die. x. c. annis
ceret[ur] se iterum subituri eadem discrimina. Jo[han]n[is] archidiacono sancti Jo-
annis ad portam latina[m] qui postea Gregorius sextus appellatus est. pontifici
munus libere cessit. v[er]o vt quidam affirmant vendidit. Hanc obrem merito ab
o[mn]ibus b[er]edictis ip[s]e accusatus est. et iudicio diuino damnatus. Co[n]stat est si
mulat[us] eius admodu[m] monstruosum post mortem eiusdem apparuisse. Inchoat[us]
gatus quid illa bo[n]reda ymag[is] pie se ferret. cum antea pontifex fuisset. quia
inquit in v[er]z sine lege et ratione v[er]it. Ideo volente deo et petro eius sedem o[mn]i-
bus probus sedant. simulat[us] m[un]di plus sentans q[uam] humanitas in se habet.
Nam cum annis decem mensibus quatuor. diebus nouem per interualla sede
petri occupasset. tandem moritur. Nec vacasse t[ame]n sedes dua possit ei pontifi-
catum vendidit. De[m]onstrat[us] igitur. n[on] ecclesie co[n]solatione ac scilicet plen[us] fuit
inter benedictum et alios.

Linea summo: pontifex
Iohannes octauus

Sergius quartus

Benedictus octauus

Iohannes vigesimus

Benedictus nonus

Henricus 6us nōs secūdas impator anno dñi millesimo par-
tino. vel vt alij voluit. anno incarnationis terco supra mille-
simo. oratione mortis gemant electores pfecto iun tñc primis iun-
tibus beatus dñe baurie cesare declarauit. qd nō p successione
ab electorib^{us} pñal cesar t augst^{us} electus. impator anno. xxi.
Hec ab hystoria pñem ytalico henricus pñm^{us} appellat. vt
dñm^{us} iñ c^o pñm^{us} bābēberge in qd^o se secūda scribit. Dñbñm^{us}
quos pñm^{us} iñ c^o bñm^{us} secūda t post cū antonius florēt
mō epū claudū filiū deuilegē vocat. Hic vocacionem ipū in se
quēdo obseruabim^{us}. Cū aut tradit videm^{us} suū in ytalā aduen-
tum p. annos. xij. distulisse. Dñm^{us} cū cō galis plurima cō mēte
sibus bella gessit. ante pñm^{us} sibi amicus dñm^{us} principem
in regē regni inuiguit a miligis magistro archiepū saluōs itē
pñm^{us} amicos sibi imbutat nos fecit. Postea a bñdico octauo im-
pator augustusq^{us} appellatus ē. dyadenatē ornatos. Qui pñm^{us}
epōdico sicut pñm^{us} sic t felix in capū dñm^{us} saracenos ibi fode-
as. ytalā: lūgē cōpūlit. Et dñm^{us} vrbē i apulie finib^{us} reditōes
q^{us} oppidanis oblatū acceptas. cū dñm^{us} dñm^{us} romā ē reuer-
sus. fuit aut xpianissim^{us} princeps t vir sanctissimus. cum hunc
grāda vrbē q^{us} uatatem v^l certe dñm^{us} caritatē suauit. Quorū
uisione t pñm^{us} instātia stephan^{us} bñgane rex t sibi sibi ppli
ad dñm^{us} xpī fuerūt pñm^{us}. Dñm^{us} cū suā regē bñgane t vrbem
olārat. Ita aut casē ac sancte cū vrbē vrbē vt vrbē in mō
reparatū dñm^{us}. In vrbē cū nō pñm^{us} qd ad bonos mō
reparatū dñm^{us}. Nō t bñm^{us} fundatū epū. Et dñm^{us} im-
pator multa pñm^{us} dñm^{us} ac omamētis reorauit. Dñm^{us} cū
pñm^{us} bñm^{us} bñm^{us} vrbē a puero enunius rictoris edocuit fuit. Dñm^{us}
gā. Dñm^{us} dñm^{us}. Dñm^{us} bñm^{us} q^{us} bñm^{us} immanitate aduocentū dñm^{us}
uallate fuerūt restaurat. Dñm^{us} post multa bella in bohemia germania
ytalāq^{us} strenue gessit. Obijt ad annū salutis xpiane primū t vicesimū sup mī
lesimū. magno de se relicto apud suos testitō. Qui t post mortē eā multa
dñm^{us} miracula.

Conradus secūdos origine ficius fuit vt ceteri volunt natione franco.
t ex matre de pñm^{us} francoy regibus q^{us} a Troia venerūt originem traxe-
re. testificio beinico impatore anno salutis. m. cxi. ab electorib^{us} in germa-
nia fuit electus. Qui in beinico impatoris milicia ordines dñm^{us}. Et suū
in ytalā aduentū annis ferme tribus distulit. pñm^{us} qd ipū multas ytalie magna-
tes t populi cōuocatione inita se se in libertatē offerere. Et declarari cesare cū
absoluerit armis repellere pñm^{us}. Id cum intellexisset Conradus. nec cō
in ytalā obire. veniens in ytalā copiosum dñm^{us} exercitū. Mediolanū cū ve-
llet armis ē repulsi. ideo agro vastato mediolanū obsedit. Nō pñm^{us} inde motus se comitatus q^{us} pñm^{us}
inter in cū vrbē solo equaret. s^{ed} dñm^{us} in die pentecostes colonie archiepū missz solēna in xpian^{us}
beccia celebraret. pñm^{us} vidit. cōradus dñm^{us} beati ambrosii germanus exiuit. nisi abscederet comi-
tati. Itaq^{us} conradus motis a mediolano castris. romā veniens aurea a iohanne vicesimo corona t imperij
mulis inter eundē anglos t rudolpū burgundionū reges ē ornatus. inde roma pñm^{us} pacas post se
loquens ytaliam in saluōs primo. postea in bñm^{us} dñm^{us}. cōpñm^{us} illic motibus exercitū apud tre-
ueros mētemq^{us} reduci distulit vrbē in hiberna. Conradus vō impator apud treueros pñm^{us} cum
rudolpū burgundionū rex fuor seditionibus vexatus fuit. Quod dñm^{us} Conradus hūc t pñm^{us} se comitū. re-
gū illi appellatū ē. Rex aut anglos filiū suū beinico cōradū impatoris filio in mīmonū collocauit. Inde cō-
radus treuorū cū romā veniens pñm^{us} aduocātū rediō dilempanna acris multos amittit pñm^{us} res
vrbis instātia in tractatō uisitōi mortuū. anno regni sui. xxi. impij vō. xii. fuit vt annis strenuus
omniū pñm^{us}. sapientia forenti pñm^{us} t ciuili. t in religione xpiana deuotus.

Linea imperator

Henricus secūdos kungūdos

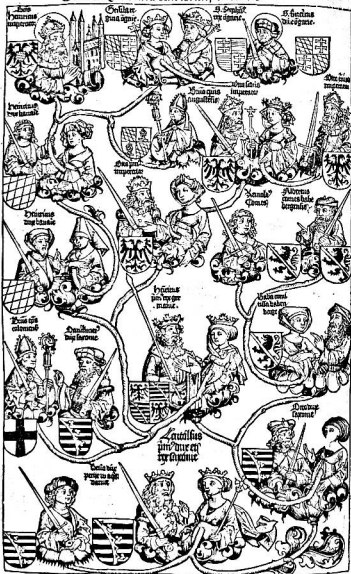
Conradus secūdos

Cometes Anno tercio beinici bombis aspectu
apparuit. Almas huc atq^{us} illuc dispersas. Scito
item edipio anno eius septimo facta. Lunax in sangui-
nem versa visa est. Et terremoto fuit magnus. Jolig
t facula ardens instar turris cum in agro frigore celo
decidit. Quibus malis confectus in ytalā maritū. t in
toro ferme terras orbe valida famēs cū subsedit. pau-
loq^{us} post in ytalā tanta peste laboratū ē. vt plures mori
nt q^{us} superstitēs haberentur. quā calamitatē fons in lo-
thoringa in sanguinem versio funt an indicauit.

Berta etas müdi

Genealogia diui heinrici imperatoris

Gloriosi atq[ue] sanctissimi imperatores beinrici: Qui inter ceteros reges germanie cū sua comitatu di-
na kunegunda v[ir]gine sancta. vere sanctitate ac drumbus precebat. Qd[em] etiam merita. arborē de eius
genecologia. p[ro]p[ri]e de maiori⁹ kunegunda imperatrix posuimus. Qui i morte miraculis multis clare-
uit. Arbor aut signata. in qua radice iustitias saxonie dux ponit. r[ati]one p[ro]p[ri]e p[ro]geniti pater. Et in ramis et
fructibus ab eo descendens. filij et nepotes v[er]o ad beinricus sanctum ponuntur. distincte deservit.
Et a carolo magno origo v[er]o eius manifestatur.

Conceptus inuenit filium imperatoris caroli magni. qui nulla interposita mora i saxonie ydolatrias
destruxit. cū quibus ad plures annos bella gesserat. vici. et fidem xp[ist]i suscipere coegit. Unde il-
lustrissimus dux saxonie iustitias nomine regimē p[ro]vincie suscepit. Is romā pergit. corpusq[ue] sancti inno-
centij a summo pontifice obtinuit. Eius filius natus maior Bruno bella cū tunc gessit et i mare balibeo pel-
lam. Dux alter filius in ducatu saxonie successit. Iste habuit filiu[m] qui beinricus dicitur dicebat. Et filius ha-
bitus marci alberti comitis habenbergensis. De cui⁹ nomine idē moni habenberg dicitur est. quem ob ne-
cessitatem Conradi ludouici imperatoris vt p[ro]missum est teccolauerat. Et ludouico sine filijs mortuo
Conrad⁹ occisi coradi filius. in regno instituit. mortuo quoq[ue] sine herede corado. principes beinrici bu-
nde coronauerunt. Is duxerat maritūde scē pueri saxonie feminā. Ex qua genuit ottonem magnū et bein-

Genecologia sancte kunegundis imperatrix.

Berta etas mudi

ricum ducē barto. magno magnus genuit otonē ruffum q̄ otto fecit dū genuit terciū. Henricus dñe barto. me genuit henricū fanerū. Jo barto. dñs q̄ ab incarnatione dñi. 997. obiit sepultus Ranspōne in cenobio fanen dñm. Ami cū talē p̄gratē. Henricus romanus regis p̄i t̄ defūto legi barto. me cū p̄i est. ber dñe henricus sepultus. fuerit cū nā dñs filij t̄ filia unica primus p̄us henricus b̄ bambergensi filij postea ip̄ator scōus barto. eps̄ augustij. filia aut̄ cōsilia q̄ nupta stephano regi bugarie regni ad ip̄i fr̄ de p̄uati. Dñi aut̄ henricus ip̄ator erat et v̄tore diligens. quā m̄is cognovit. Et p̄lem se nō barto. rā faret. terrenā in celis cōmūtas ep̄atū in honore sancti petri sc̄is georgij p̄stuit. plurāq̄ alia p̄i opa. Jo appropinquis mortis multatū ingēs temonū magno strepitu an cellā heremici sancti orij fieno. beremita ap̄ens fenest̄ā v̄lenti t̄ societate interrogas. q̄s esset. Jo m̄is lego temonū sumus. q̄ ad mortē celsus p̄paratus. si in eo quid repensus. Ille adurans diaboli v̄t rediret. q̄ temonem ait. Tibi p̄fecim⁹. bona em̄ t̄ mala eius in statera posita. adusq̄ ille laurentius oīl auri immensū pondus au nūlet. Et dñs super asse videtur amur illa ad bona p̄icta. pond⁹ exēssit. ideo iratus aurē v̄nī oīl p̄fegit. Rpi pellatus aut̄ cūlōs diaboli oīl q̄ imp̄ator ecclē meriburgensi in honore dñi Laurentij fieri fecit. aut ob magnitudinē dñe aures inerte q̄ ad huc p̄p̄o quotannis ostendit. Repertus ē imp̄atorum. bernhardū tūc ad dñm migrasse. Et v̄nī aurem calens fuisse fractam. tercio ydus Julij.

Carolus p̄uatiū tandē semo grauis latrocinij filiū aquitaniē regē t̄ imperiū successore reliquit. Luitp̄t eius aut̄ cognomēto p̄us imp̄ator inter ceteros filios. tres filios habuit. Et uolū regem gallie. Alterū lūo uicū regem frācie. Tercij Sigifridū rheni comitē palatinū. Jo ex v̄pore sua machabū tres filios ac filiā v̄nicū genuit. Theodericus primus ep̄i m̄etensem rexit. Alter adalbertus canonicus m̄etensis. Tercius palatinus rheni henricus nocte p̄uatiū barto. me sibi adiūxit. Cui filia a deo barta fuit oīl p̄obuit t̄ son cimonij omnia. filia her nobilis kunegidis dño henrico imp̄atori in iuniorio nūta. cū eo in oīl cūcta t̄ v̄s ad obitū v̄nī celebre pegit. Alterū insignante diabolo ē t̄ m̄is suspectū hūit. ideo sup̄ cadentes vomeres. r̄. p̄sibus nūdis pedibus ē incedere fecit. q̄ ascendente ait. Sicut me o t̄ ab hominē t̄ oīl bus alijs intactū nouisti. ita me adiūta. Et v̄t v̄t audita ē dicere. Virgo maritē t̄ v̄gini liberabit. Totum q̄ cadente maffam illela p̄currit. Tandē cū post obitū mariti in monasterio a se fundato in basilica oīl sanctitate ac v̄tūbus diuinis āno. r̄. v̄tūflet. migratur ad dñm. Sepulta deinde bambergē ad lūm barto. me quā iunioris q̄r p̄p̄a. p̄ crebra miracula sc̄is cetui aggregantur. Cui⁹ festi tero m̄arē celebrabit

Colestantes per annum

willigisus ep̄s

Etia v̄go nobilissima soror henrici ip̄atoris stephano v̄ngarie regi collocata.

Cui⁹ opa rex ip̄e t̄ p̄p̄i bugarie integram xp̄i fidem accipere.

Constat quibus henrici i-
operationes mirabile p̄i an
audita. Cū in ylla q̄das sapientie
in m̄adeburgēsi diocesi. vbi et
ecclē sancti magni q̄dā sacerdos
mūfiam celebraret in vigilia nū
uitans dñi. tecum t̄ octo v̄nī f̄
cū. r̄. mulieribus i cūmteno ec-
clesie vbi celebrabat. choros tu
cendo alta voce caneret. sancto
temq̄ ip̄i celebratē impedire
dñm ad illū sacerdos. v̄t ex-
eret aut̄ inde recederet q̄ faciendo
nō v̄tba t̄ndentes. t̄clitērent
lacrimis. Jo amantissimū imp̄m
do inquit. placat deo t̄ sed nū
p̄mo v̄t ita cantantes p̄m̄antē
v̄t ad dñm cōsultant. Et etia
cūm ēet toto illo anno sine nū
nūfione aliqua. cōsultando can-
tēt. Mirabile dictu toto illo t̄pe
nec ros nec pluuia sup̄ illos cōu-
dit. Sed nec lassitudo nec fames

S. Stephanus

S. Stephanus

S. Stephanus

Stephanus hungarie rex. filius george. et sroble filia gyula naz in adoy
lescentia sua bellu p Eupam duem forte t potetiam gloriosum gesta. t
victoria obnuat. postq regie celitudinis coronā buam adeptus fuit. famo
sum bellu p gyula audaculu suu pgit. que cepit ac cu vixit t filio in hungari
am inuit t fignone ei vltra filia hungarie adiunxit. Accepta po vixit gessila
mariona sanctissima beatrix p dnu sororis aduicte alberto p pgeniti epo pot
mus stephan rex vixit. t postmodu oes regni populi pueri. t ipsi se fides
subiugari. sui em innoctia. benignitate. religione. gra. ac hospitalitate reg
ia insignis. Post bec stephan rex deunat duce bulgaros opulensissimu. ex
cu pspolia cenobiu in bonore sci petri in ciuitate. q versus budavocac citru
lent. Cu vo omnes vicinas nationes subiugasset. coronam emicuo t adere volens
vt diuino obsequio ac cōtemplationi vacare posset. Jo m morte puenit
Stephan igit excrebat graui morbo corrept. Tandē sanctitate t gra piet
nus. ineffusoscriptu sui regni incarnationis dnice. d. rrrviii. in die adu
pionis mane sanoy psonu adiungitur. Sepult in basilica albens. qui in bo
nore dei genitū construxerat. vbi crebris daret miraculis cu sua comitoria.

Stephanus hungaror rex stephani regis ex go filia vixit fil. Cum plures
habuit filios. Ille p cetena in primo adolescentie flore supra communē
bois naturā. diuino munere sblimatus. isthica prudētia. manufactudine. mi
sericordia. largitate. humilitate. t pacētia armatus. sancto deo amabilis t bo
minib honorabilis. Cui p administratōis t gubernatū regni sollicitudinē
cōmissit. bñs dur morte puenit. pps. rapnus de medio. ne malitia mutaret
intellecū. Et adhuc cu sponsa vxoris sue ego christene. migravit ad dñm. Quē
postea pter eius frequentia miracula. sanctus ab omnibus extimatus est.

Stephanus hungaror rex. fide catholicus pietate pspuus. cō pntu ad
regni gubernacula electus. qst luo dñmū data ppo interpret. Jo ob
celestē coronā. regal capu suo nung impouit. Vultu pto regis fuit consola
tor afflictor. sblenore oppressor. puer p orphanor. t ab inculo regni puer
rer appellabat. adauit republiu hungarie. dalmacia atq croacia adiunxit.
Hec q plura p amos bñt. de qo mirabilē victoria diuinitus obnuat. Et d
muntis dñs cunus. t rex cu mupbo in būgariā rediit. Inuasis t rufas q regē
fidelitāt pollucit sunt. Inuasis in polonia t bohemia. de quibus cu gaudio
ad pnia remeant. Post bec in procidia castri bñt az inter flumē kerevas in ve
natione sua inuenit locū. vbi angelus amonuit mōstru in bonore vigne ma
rie que locū vocat nolauit construxit fecit. scilicet tamē ac pñmū pñmū mi
grauit ad psona angelor. anno regni sui. m. lxx. sepulū vocadim. anno dñi. d.
xv. tercio kal. Angulsi.

Stephanus rex fide ea tēpitate. nō min pām.
guā regalē vā dacebat. Tū t tōmina t fci
tate oes reges xpianos amebat. vt disputatōib
nulli scidus habere. que merito laudamus. Cui
pcterea tanta fuit religio. vt qñs sibi p occupatō
tes bellicas liceret. bozas canonicas vna cū sacerdotib careret. Id ac aut pie
tate b meritu scitū. vt cu oppidū gēdā ex hostib obfideret. neq bozas suas
intermitteret. menia bozū diuini contruerūt. statimq irruentib suis oppi
dū capere. Et cu pñssimus eis muscus ferūt cū sequā dñalispus affut no
bis qo cōposuisse t alia.

Stephanus rex fide ea tēpitate. nō min pām.
guā regalē vā dacebat. Tū t tōmina t fci
tate oes reges xpianos amebat. vt disputatōib
nulli scidus habere. que merito laudamus. Cui
pcterea tanta fuit religio. vt qñs sibi p occupatō
tes bellicas liceret. bozas canonicas vna cū sacerdotib careret. Id ac aut pie
tate b meritu scitū. vt cu oppidū gēdā ex hostib obfideret. neq bozas suas
intermitteret. menia bozū diuini contruerūt. statimq irruentib suis oppi
dū capere. Et cu pñssimus eis muscus ferūt cū sequā dñalispus affut no
bis qo cōposuisse t alia.

Stephanus rex fide ea tēpitate. nō min pām.
guā regalē vā dacebat. Tū t tōmina t fci
tate oes reges xpianos amebat. vt disputatōib
nulli scidus habere. que merito laudamus. Cui
pcterea tanta fuit religio. vt qñs sibi p occupatō
tes bellicas liceret. bozas canonicas vna cū sacerdotib careret. Id ac aut pie
tate b meritu scitū. vt cu oppidū gēdā ex hostib obfideret. neq bozas suas
intermitteret. menia bozū diuini contruerūt. statimq irruentib suis oppi
dū capere. Et cu pñssimus eis muscus ferūt cū sequā dñalispus affut no
bis qo cōposuisse t alia.

Stephanus rex fide ea tēpitate. nō min pām.
guā regalē vā dacebat. Tū t tōmina t fci
tate oes reges xpianos amebat. vt disputatōib
nulli scidus habere. que merito laudamus. Cui
pcterea tanta fuit religio. vt qñs sibi p occupatō
tes bellicas liceret. bozas canonicas vna cū sacerdotib careret. Id ac aut pie
tate b meritu scitū. vt cu oppidū gēdā ex hostib obfideret. neq bozas suas
intermitteret. menia bozū diuini contruerūt. statimq irruentib suis oppi
dū capere. Et cu pñssimus eis muscus ferūt cū sequā dñalispus affut no
bis qo cōposuisse t alia.

Stephanus rex fide ea tēpitate. nō min pām.
guā regalē vā dacebat. Tū t tōmina t fci
tate oes reges xpianos amebat. vt disputatōib
nulli scidus habere. que merito laudamus. Cui
pcterea tanta fuit religio. vt qñs sibi p occupatō
tes bellicas liceret. bozas canonicas vna cū sacerdotib careret. Id ac aut pie
tate b meritu scitū. vt cu oppidū gēdā ex hostib obfideret. neq bozas suas
intermitteret. menia bozū diuini contruerūt. statimq irruentib suis oppi
dū capere. Et cu pñssimus eis muscus ferūt cū sequā dñalispus affut no
bis qo cōposuisse t alia.

Stephanus rex fide ea tēpitate. nō min pām.
guā regalē vā dacebat. Tū t tōmina t fci
tate oes reges xpianos amebat. vt disputatōib
nulli scidus habere. que merito laudamus. Cui
pcterea tanta fuit religio. vt qñs sibi p occupatō
tes bellicas liceret. bozas canonicas vna cū sacerdotib careret. Id ac aut pie
tate b meritu scitū. vt cu oppidū gēdā ex hostib obfideret. neq bozas suas
intermitteret. menia bozū diuini contruerūt. statimq irruentib suis oppi
dū capere. Et cu pñssimus eis muscus ferūt cū sequā dñalispus affut no
bis qo cōposuisse t alia.

Stephanus rex fide ea tēpitate. nō min pām.
guā regalē vā dacebat. Tū t tōmina t fci
tate oes reges xpianos amebat. vt disputatōib
nulli scidus habere. que merito laudamus. Cui
pcterea tanta fuit religio. vt qñs sibi p occupatō
tes bellicas liceret. bozas canonicas vna cū sacerdotib careret. Id ac aut pie
tate b meritu scitū. vt cu oppidū gēdā ex hostib obfideret. neq bozas suas
intermitteret. menia bozū diuini contruerūt. statimq irruentib suis oppi
dū capere. Et cu pñssimus eis muscus ferūt cū sequā dñalispus affut no
bis qo cōposuisse t alia.

S. Stephanus

S. Stephanus

Betta etas mudi

Silvester eius nomis terra papa. pia roman. pie lauretio. in loci pulsi
benedicti fuerat. non dui in pontificatu misit. Nono ei qd ageremus
die facione suo benedictus restituit. Cū ergo unius occupati aplicam sedem
diebus unde in quagregis tenuit. benedictus non in reddita sibi sede in vno
mese. diebusq vno supra regimū pmanens. cū Joanni archidiacono pmo
suo vel vendidit vel pmissi raledis majo. qd gregorius sextus appellatus. eo
enī num pontificatus decernerat. et qd plus largitione et ambitione. non scitate
viri et doctura valeret. Is tantūto dignitatis gradū bonis opibus et reat
obtinere. que mox vna nō remississent nra tpa. Ille cū pium sabū carala
lis nō a collegio filargide pontifex creatus. quo pulso bidier tenus relatu
tur. remissitate verbe et nūc emū. nunc aliū appetente. Cū pplus recto caruit
malos plures qd bonos faceret.

Anno mundi. 6233. Anno rpi. 1054.

Gregorius sextus papa. sancti iohannis ad portā latinā archidiaconus. et vel
aliq scribit archidiaconus. pontificatus a benedicto (vel dicitur) accepit. has
ob res bonitatis tercia sibi nūciata. unq et debuit alio sereno. copias in ita
luo ouedas ad diem puenire iusserat. in italia cū magno exercitu veniens ro
maq natiā rem ecclesiā cōponere ē annis. pibus itaq nō romē solum
q vicinā qd italie genū ac ordinā dūcūq. religiosi ex more cōvocatis. Si
nodus celebrata ē. in q bidier nomus. silvester tertius. et gregori sunt dāta
ti. Cūq tanq ita tēmina monstra abdicare se magistratu coegisset. Synde
gerū bābū gregem epim cū Clemens secūdo fuit appellatio. pōntifex erat.
Gilbert in bistoria impetor affirmat Gregoriū bene de ecclesia dei meritum
esse ad sedem apostolicam libe acatam sua magnitudine breui restituit eū
larrones quoz seuita pēgnia ad verbum religionis causa apedentes necabat
tur. e medio suffulit. ideo a perniciosis hoibus homicidam et sanguinis bina
ni appetent istū bābū idq a cardinalib pōntifex solūm. Bonum grego
riū in ea cōgruētia quā pōntifex motu. cardinales vocatos verbis caligat.
qd id qd iuste scilicet luore reprobēderet. Inquit ad mortuus fuero co p an
fores ecclesie sūstite vobis obsecratas fecere mād ita atq pōte cohorro gra
ui vobis aperte sunt. et corpus eim admiracione intolans magne sanctitatis
opinionē. qd in pontificu sedit ānis duob. mēib. vij. dur ante solmate.

Clemens eius nomis secūdo habebat gēsis qps antea syndegorus voca
tus. pōntifex creatur beatico tercio celare annuente. vel impante. in sy
no to ad hoc collecta. ab eoq beatus augustinus impatorisq nūlis pntē synodo
ē ornus. Tradit qd multū būc clemente romanis ne i crotes supiorib illes
inaderet. iurura dō adactos a pōntifex clementib phibuisse. nisi iussu im
poris id facere cōgerent. scit id impator cū videbat eo locum faciosum que
qz et potēte quā ignobilē creuissē. et corruptis suffragis tād dignitate cō
sequit. Interim beatus capū vīq pōntifex pōntifex sūis pūnciā composice
rat. romā et inde in germaniā ē reuersus. Cū bū beatus germaniā attinge
rat cū clemente pōntifex sui āno norio obijt veneno. et aliq dicit absumptus.

Damasus secūdo nōne dauat cognomēto bagnar pōntifex post
clementē inqit. Is an stephan vocatus. qd stephani cura clementē fuit
secū. qd cū rōne aliq credit. qd illico post clementis mortē pōntifex p vim
occupat. damasus aliū tantūto cres t. r. buo vnt. Adco em inuolucrat hie
mos. ut iam cuius ambicio loqueret petri sedem inuadere. Sed obijt te vnt
xxx. ut is ceteris exemplo esset.

Leo nonus natione alemānus. Anno dñi. m. c. xij. pontificatū hac rōne
inij. Nam vacante sede romani penus te noui pēnapis creacione dāq
intenterat. beatus impatorē in rāonā agentē adierunt. pontificem ab eo de
malis cōsuetudine pēnturi. Cūq rex illis sanificare cupiens nullā theuonice
gemo platum ad sue volūtatē assensum inducere possit. ad germanos seuer
at putatq pibus brunonē epim nullēsem pūū simplicem. Cū q vesūniam
in pōntifex bābū romā pēnti abbas dūiacēsis et ydebrandus monach
sua cruxa urbe omūdus forte obuauerit. vīq adeo aū dictoz religiosoz
suo valuit. ut episcopus pēntis apostolicē curare cupiens. papalia tēposu
ent ornamenta. reduxerit illū romā pēnti bābū incedere. Tandē die se
pti mensis ab inchoata vacationē coluita. in leonem nomū romanū pontificem
canonice est assumptus. fuit autem vir pietate innocētia benignitate grātia
hospitalitate adeo insignis. vt eius tomū peregrinus et pauperibus semg pa
ruent. Et leprosi ante fores inuentum in lecto suo collocari precepit. Is mane
quidam nūq reperit rpi pauperis loco rebus creditum fuit. obijt
autem sui pontificatus anno quinto mēse. 2. die. 6.

Zanca lammus pontifex
Silvester tertius

Gregorius sextus

Clemens secundus

Damasus secundus

Leo quintus

Capitulus astronomi

Eugo abbas

Theobaldus

Theobaldus

Theobaldus

Melancholica quedā auguriatrix. in angliā fuit quā mortuū
demones horribiliter extraierūt. dū clerici pſallentes
Et imponētes sup equū terribilē p aera rapuit. Elamores
quoq; terribiles vt feruē q; quos feruē militaria audichā
Empetib; quoq; bonna terq; impatoris ecclia glō
A nōse refurrexerunt in burſalem. q; ab arabibus re
ſtricta fuerat. a fidelibus recedificata fuit. Poſtq; ei egyp
tū oñ potentia contra perſas inualere cepit. an thurotorum
aduētiū ab egypto in antiochia regiones vniuerſas oñ
p aruit. Cuius quoq; ſancta ci adiacente regiō in eoz dōe
nit poteltatem. Inde pſecutus calipha oñi impietate pſo
tūo t hominū odibilis. inter cetera nebanda eccliam ty
manice refurrexerunt. (que per venerabilem virū martinū
cuſſide loci cpm pſepit conſtantino magno auguſto tū
ficatū fuerat. poſtea per mocheſtū tempe beradiū impa
ris inſtaurata) funditus tēgi mandauit. Quota ē autē mo
ab incarnatōne domini. m. c. xxiij. quo tempe et pſent
vir ſincero o berchus nomine cuſſide tyranni ouiculus. mſus
eius frater. Inde cōditus fidelū ex colore melchiſimo t pia
ribus auguſtis in petus ſe vit. Exempto rebus humanis
pſcepto tyranno. filius eius d abemitus expentio cō
ſtantinopolitani agere cepit. recedificandū poteltate fidelib;

conoclit. Cum autem vires xpianorū in byeroloma p
inſtauratiōne non ſufficientes eſſet habita penſione ad
imperatoriū conſtantinopolitanū. Ita vt pſo ſiſo
ſumptis neceſſariis miniſtri pcepit. Eoz vt nūc eſt
eccliam ſancte refurrexerunt anno ab incarnatōne dñi.
m. c. xxiij. mro ardore recedificatū.

Capitulus celeberrimus doctoz. t magni astro
nomus. Ex tempore in pſecio exiſ. nonnulla
accuſatione ſenbit. ang erotem aliquandulū. in pſo
tū magni aſtronomi. calculatiōne adiuuēt. videlicet
quo ad lunę t ſtellaz motū. et eniam in nonnullis alijs.
Hunc tamē pſeculū virū excuſatum habet. cū hoc tñd
pucit. ob ingenij defectum. vtz ob penuriā tempus.
maxime quo ad motum octauę ſpēre ad quē longi tep
requiritur. eius theoria ac computus laude digna ſunt

Vido quidam celeberrimi nominis muſicus. pa
ma ciuiſcus ex ciuitate arreno natus. Et ipſe per
hoc tempus plurimū claruit. t canendi modus in ſacris
videlicet per ſecuras t digitos notas dinumerādo me
luſulum reddidit. ac regulas tradidit.

Eugo cluniacensis abbas homo ſane pſter doctri
nam genere. pietate religione. clementia atq; inſi
gnis. per hoc tempus in odilouis abbatis loco ſubſtitu
tuo nonnulla perſcriptis eruditiōne t laude digna.

Lanfrancus natione papienſis. doctoz quē eximi
us. t antiochi egregij doctozis pſceptos. Hg ſicem
ipſius in gallijs inſignifiſim⁹ fuit. q; cū apud parifiū ſe
gendo. ſenbēdo. diſputādo clarifiſim⁹ haberet. tacz dū
vino ſpiritu ſcol abrenūciat. t ad pſia remeant. vbi
rebus ſuis paupibus erogatis maxima cum vilitate q;
ad vix ſolū tēto tamq; verus xpi ſu⁹ militauit. q; poſtea
ex abbate cadem. fact⁹ archieps ciuitatis. pſerq; bo
na in ecclia anglic fecit. Hic p ceteris libz inſigne note
ſcintillare p berengarij errores cōpoſuit. t alia ſclara
edidit.

Theobaldus enī nobilis frācus vir religioſus biſcō q; ipſius apud vici
nos t uermina t vte ſcilitate multo i pſo fuit. ac quedam compoſuit.

Erman⁹ pſecra pſens t ipſe religioſus pſia alemān⁹ ingenij pſtantiſſim⁹ vir
ba cenā tepeltate cū i humanis exercitiis ſim⁹ eſſet. multos q; dcm t egregios
cōpoſuit hymnos. atq; in bonore vginis marie nonnullas celebres cōpoſuit. inter q; Salve regina p
apua habet. Sed et q; dſtatura circuli mſa t doctē t accurate deſcripſit. ac quedam alia.

Lanfrancus

Erman⁹ cōrauo

Erman⁹ cōrauo

Corpus gigantis. ea tempore pallantis Euandri filij. an qdam sepulcro repertu e. ad cui caput la-
ocetur more suo iacet hic. boni veritas hic no ednos ardetur. quibus carmenis ias latinas inuenit bi
atur. si ab emmo vel alio pocta antq. habebat id cadaver in medio pectoris vulnus. Cui biaz quatuor
pedibus t semis mensurat e. lucerna aut ardens inuenta nullius ligno aspergite aut flatus violente ex-
tingui poterat. Sed qda stulticia ingenij subitus flammam hinc forane fecit. Quo facto mox et aer sinter
perdensibus flammisq. infusum. cōm mortaliū corruptione agnouit. soluta tunc aerisq. flammibus.
Berengarius

Berengarius doctor rathene rutenens andegauens archidiacon p hie te-
pora eius diu sanctitate t doctrina insignis t clarus fuisse. t darum fuisse. ob doctine sue
amplitudine primo cōsultus in eucharistie sacro turpiter errauit. et multos alios
ipso suo errore infect. Sed diuina postea illustratus grama errore suū publico cō-
silio vellellis habito emendauit. ut in teoreis bi te cose. bi. 1. c. ego berengari
Emendaciones facta. statim sopbustice discipline studio omisso. paulo oia pau-
peribus erogauit. faciens pdignum labore manuū suar quo ad vici viceret
voluit. t vniuersum vit sue tempus sanctissime contemnit.

Consiliū q. vellellense se quibus annis in vellellis ytalie vrbe leonis pō-
nificis iussu cōtra istū berengariū t eius errorem celebrat. in q quide cōcil-
lio idē berengarius andegauensis archidiacon cōfessū ecclie istius errores auctor
damaū fuit. Et postmodū q. dictū cōcilium illustratus optime vixit.

Obra idem tepus anno pñi. m. x. cl. xvi. b. iohes fundator t illustrator or-
dinis vallis ombrofe. sū regula milirantis bti bēdicti. cu qbusdā pñturo
Ordo vallis ombrofe.

ribus eorū supadditus. Et in habitu griseo. que religio
multa monasteria in tuler t longobardia superiori ha-
bet. hic itaq. gloriosus sanctus t cunctis florēte or-
andus pñe gualberto milite florentino natus. hac te cau-
sa. vt ex eius habetur hystoria ad religionē se conuulit.
Cū munitias aduersus finitimos geroet q fratre suū
ebriauerat. Die quadā ex agro florentiū rediens ar-
matorū multos in manu spatus. oportune in cū q fratre
interfecerat nō. post a monasterio diu miram in mōia
nas inodit. Cū cū se circūuentū videret. nec salus spes
sibi pñerret. Ad huius iocunis gualberti pedes diu
mulier. pedit. supler p ibm spū crucifū cancellans
numibus ad pectus. pectus ipm venas dari. t fraterne
colis culpam ignoscit. qbus pñibus cōmorus iohannes
emec illud qd suscepere odiū. de fratre necē statim iſtre-
git. t culpā cōm cōdonauit. At cū vltra pgressus ecclē-
stiam diu miram occurrentē intrauit. t an crucifū effi-
gē cōstituit. t omē cruce remissit. Illuc cūq. car-
nēbus crucifū ymago motu capitis illud cōprouit
se visa e. q. ob eius reuerentiā capitali munco pcepiss
Bēdic crux illa p iudicio tani miraculi in ecclia muni-
ans pñe florentia in monte cui veneratione vsq. in hoc
ipso temonitrat. vbi olim fuit monasteriū nigroz mo-
nachoz. nūc aut alioe id ē monas oluaz. Talis ipi
miraculi monumento var fact pñor. statim se religio-
ne cōstitit. t vt beremita in cl appensim pñem q vallis
vmbrofe dē fecerit. vbi t vte sanctitate dei sumit in se
S. iohannes gualber-
ti monachus

gram maiorē cepnis e. atq. ita primus monachus deuotissimū illius sacri ordi-
vallis vmbrofe illas in locis templū posuit. a quo postea multa alia loca nomē t
origine duxere. Hec qdē religio postea vix floruit t sūa clarissima floruit. Ioh-
annes aut fac religioſus iunior t abstinentia esse t potus ac vlgas carnes to-
mare cepit. t oculum vixare. t orationibus t pñs operibus infestis. Tandē mū-
raculis fuit copiosus. lan guidos samitan reſtuit. Tandē beatus pater senio cō-
secrus infirmatus congregauit omnes abbates varq. ex locis pñicis sui cñtū
beatos omnes ad obseruantiā regule t vnitatem. t dilectionē fraternā semp
teuans sacramēto spm cōlo reddidit. Anno m. arnatū. m. lxxv. quarto pñ-
uili ecclēstia pñis miraculis plurimis clarus. quā ob causam paulo post grego-
rius huius nominis septimus pontifex cum in numero sanctozū reſult. Sepul-
tus autem fuit post obitum tertia die i ecclēstia monasterij de palignano. post cui
transiit deus omnipotēs multa per eum miracula fecit.

Berta etas mūdi

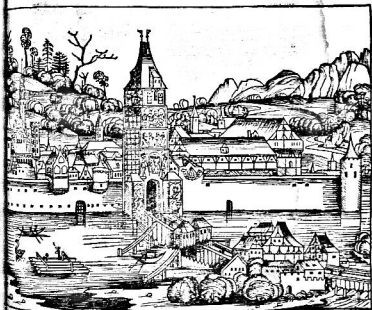
Ulma insignis urbs facit. ad vltiorē danubij ripam sita. qui flumē et biluro et blauo flumini
Abus in co loco eroneatur. indeq. n.avigabilis redditur. et Sirecia. baioana. austria. et p.ionia. ob
navigia danubij non parua sentit. ant. comoda. Cum vo. hec inclita urbs in fundatione imperij. inter villas
quatuor ponitur. ne ab extēis sine ornatu ac muro esse censetur. Cum galli ingenēs ciuitates veluti pa
nisiū et thronon villas nominabant. Ipsa vo. vlmā rū muris fossans ac mēns atq. publicis ac priuatis
edibus pōnata existat. Et nobilibus famis. a. r.ibus caroli magni imperatoris aucta sit. ideo in eius laq
dem ac descriptionem urbis metra heroico reducta carmin e. odita sunt.

Ulmā decus facit: qua primo ab origine ducit
P.riusipium: nullis sit certum amabilis etas
Et q. et antiqua et p.riusipium sit: probat ipsum
Nomen: quod ludo desumptum est fonte. q. apta
Ulmus plena posita est eliquē terra
Namq. vbi desodatur arci urbem: gluta crassio
Arboribus tellus ioculis reperitur: et inde
Aurbane speta: nomen capivlmā latinum:
Urbs libertina est. romani subdita duo
Impero regat: villas et quatuor vna:
Non quia villa sit. sed quondam forte reuicta et
Uli belli vastata. iterum constructa carebat
Temporibus certis mura. firmissima tam nunc
Ipsa: conuicta bos a parte danubius aluco
P.riusipium: hic lapido repletus piscib. item illam
Per mediam labens urbem cursu blauus intrat
P.riusipium: clacta est fossans ipsa profunda
Lombus excelsis. domib. implera decoris

Affluit et pluri populo. q̄ multa per orbem
 Oppida: que septi spacio perlacui errat
 Pulcras inter habet structuras: grāde labore et
 Arte atq; expensis opus celsissimi gentium
 Sacram diuinitas: cui vix equabilis orbe est
 Simpla quidem valce: grandis quoq; molis in altis
 Sulentat laquearia magna: capaxq; frequentis
 Turbe multa inibi festiui multa sole
 Conueniunt: hic magna dei veneratio crebris est.
 Quo sol rous exurgens a moribus ignes
 Exargit: vix templum parochos continet vnum
 Alma senatores prudentes obiter illi
 Publica sagaci disponit comoda seipso.
 Unde breui creuit: locuples et paupere feruor
 Facta beta: q̄ muleas id opulencias censibus vbes
 Perpetuus superat: comitatus his fere tu in omni
 Appendice fac: tenet prompto tre coemptos
 Nam inter plurimum paruo deniq; fracta
 Mercem aq̄uat: panno lino lamq; paruo
 Helicantes hunc aliqui vocitant tracata frequentat
 Negocii variū est: boim hunc pars maxima fide.
 Hec nam: percant multi diuitur in ipso
 Venti alie laudes vime quas promere cunctas
 Mono matere prohibet breuiata valce

ΤΕΛΟΣ ΜΟΝΟΡΡΟΝ · ΑΥΘΥΡΡΑΜΑΧΤΟΣ

Bertaelas mundi

Uictor: secundus papa gebhardus antea vocat. eccle cisterien (q' olim aurea-
ta dicebat) ipse in ordine decemumfuerit. n. nationalem eni. et b. u. a. i. a. p. o.
tificalem in suitate post tunc adeptus. magni beuina gra. q. q. ad aliq. f. b. u. i. a. p. o.
bena suffragio. Ceteris eni. clene p. p. l. i. a. s. r. o. m. a. n. i. beuina potentia. viatores
q. i. p. p. o. n. e. r. e. g. a. t. o. r. i. b. l. i. d. e. b. a. t. a. d. ad beuina ob. c. a. r. e. m. m. i. s. s. o. q. o. l. a. e. t. e. n. e. n. t. i. a.
r. o. m. a. n. i. d. e. n. t. i. m. p. e. r. a. t. o. r. i. b. p. f. e. a. t. a. e. t. e. n. t. i. o. i. n. f. e. d. e. o. i. m. p. e. n. s. u. c. o. n. f. i. r. m. a. t. u. s. m. a. g. n. i.
f. u. d. i. c. i. o. n. i. b. u. s. a. d. m. o. d. u. m. i. m. p. e. r. a. t. o. r. i. b. f. l. u. e. n. t. i. b. u. n. t. In q. u. a. n. d. e. m. i. l. l. o. s. e. p. o. s. u. i. t. s. y. m. o. n. e. t. i.
s. o. n. i. c. a. n. o. n. i. s. c. a. u. s. a. e. p. r. a. p. t. a. p. u. n. t. d. e. n. t. i. g. a. d. m. o. n. u. m. q. u. d. m. a. r. t. i. n. e. d. i. t. i. n. e. p. i. n. e. r. e. t. i.
p. o. s. s. i. t. p. e. n. a. b. i. d. e. l. e. g. e. s. c. a. n. o. n. i. c. a. s. n. i. s. p. r. o. f. e. d. e. r. e. t. S. u. n. t. q. u. i. f. o. r. m. i. b. u. s. v. i. a. t. o. r. e. s. a. d. b. e. u. i. n. a.
i. p. s. a. u. t. p. e. c. c. a. t. i. m. a. g. n. i. f. i. c. a. n. t. i. m. o. d. o. b. i. c. o. h. a. b. i. t. u. r. i. a. l. i. q. i. f. o. d. i. b. e. n. t. a. d. o. c. o. p. e. n. t. i. a. p. u. n. t.
I. s. e. n. i. b. e. u. i. n. a. n. i. m. p. e. r. a. t. o. r. i. b. n. e. a. l. i. q. i. s. e. p. e. t. e. r. e. t. i. n. u. i. s. s. a. d. e. m. u. l. t. a. c. a. p. i. e. s. p. i. d. e. b. a. t.
d. u. m. f. i. d. i. a. c. o. n. e. d. i. t. i. l. l. i. m. i. s. s. a. q. u. o. p. o. r. t. u. n. e. a. c. c. o. r. d. i. t. u. s. i. m. p. e. r. a. t. o. r. e. g. r. a. t. i. u. q. u. o. b. i. s.
m. o. d. o. b. i. m. p. l. i. c. a. t. i. b. e. u. i. n. a. n. i. s. i. l. l. u. r. o. m. a. n. o. r. u. m. r. e. g. e. s. e. t. e. n. e. d. i. c. e. n. t. i. s. C. l. i. o. t. o. s. a. u. t. p. o. n. t.
p. e. n. i. t. e. n. t. i. a. s. u. s. a. n. n. o. f. e. c. i. d. o. m. e. s. t. e. r. n. o. d. i. c. q. u. a. r. t. o. d. e. c. i. m. o. m. o. n. i. s. v. a. c. a. t. i. u.
f. e. d. e. s. d. i. c. e. s. n. i.

Stephanus non papa fridericus ita vocatus, natione bohemius, cisterciensis abbatis, vixit defuncto in stephano non pontifice canonice et creatus pontificatus adeptus statim curavit, ut mediolanensis ecclesia a romana budena fecit amice in solenniter se subtraheret. Inter alia cum iusto finitorem recognovit. Et pontifici omni fere ytalici atq; burgundiani labe symoniaci und nata intelligens, ydeobanda archidiacone ipsius purgandam reformandisq; pium ecclesiarum misit. Qui eo munere fuit et cetera diligenter atq; felicitatibus, cum polli florere puocare cepisset ad octauam mensis octauis puer diem defunctus est. Florentes quos in cathedra ecclesie bonifacio spelat.

Benedictus beatus in natione campan^a, qui prim^{us} iustus dicebat^{ur}. huius vi-
reque pontificis theobaldi in floribus celebrat^{ur} crisi. ci romani potentio-
res oppida et castella in urbis terra possidebant campanico nunc appellabatur. pontifi-
cis et factione sua creare solentur. p^{ri}m^{us} q^{ui} omni generis de iustitiano ex ge-
te p^{ri}m^{us} romani munus voluerunt q^{ui} in iustitia ac rectitudinebus cardines ius-
tu detent^{ur} qui romae tunc erant. in romani pontifice acclari ac haberi obtinuit.
qui benedictus voluit appellari. per id vo^l reges agnoscerent beneque imperatores
relicta filij regis adolefcentia regi rati administratores nomen gereret. p^{ri}m^{us} igitur
voluerunt in romani pontificatu iustitiam. yldobrandus archidiacon^{us} cardina-
les et episcopi alij ecclesie alij cum canonici deationem rone nequirent facere.
scias accesserit. vbi plurim^{us} p^{ri}m^{us} yldobrandi instante. Gerardus vir tanto
magistratu dignus electo benedicto pontifice creatur. benedictus itaq^{ue} mense no-
no. die. ii. pontificatu decessit. velut ac exultatio abijt.

Nicolaus secundus papa nane allobogum garbardus antevocatus episcopus florentinus ob virtutem 2 anni prelatum abrogato benedictus legem creatio ponnifer magnus fuit decemius. 316 presidentissimus ponnifer co in consilio fuit ponnificum romanorum cardinalibus eligendis in istius ob bullitione vigesima terra iuris ponnifici trecenta nunc habent. Secundum qui institutionem factam ponnifici pambule placuit generale concilio apertum convocari. 316 anni communi obellio quinquagesimo nono. Eodem habito ubi episcopi et proceres interfuerunt benedictus abdicare coegit, unde romam profectissimus. Secundo apud lateranensi concilio legem tulit ut in trecenta haberetur. In eodem consilio quidam reuocatum ab errore suo berengium fuisse qui arbut abatur in sacramento cum anthe non esse verum dicit corpus nati ut in figuram et figuram misissent. Sunt qui sentiat beatissimum quartum a Nicolaus fecit ut eorum impetu accipere. Nicolaus autem omni vita probus, terro potestificus sui anni. mcm. vi. die. vi. et. xx. moritur. Quatuor nati dies. vi.

Alexander fecit ut antilebanum ante vocaretur, patris mediocris, episcopus
pauca lacrimis, mortuo nicolao ab humanitatem benignitatem et doctrinam ab
sensu etiam ponit et reus. Sic lucas aceritum in pontificis habuit romam
ante. Ansero alpinus episcopus arborum ab dignitatem pronunciat per esse et in
numero aliquis egeret. Gilberto parmensi viri potentum, uno admodum inuen
te ab beatis impiorum obtinere. redimere agnere et aliter ponit egeret
Reueri iugis in longioribus pseudo qui contrabulo facit contra catula parmen
sem i inquit apud egeret. Cui alpinus officio obire mere, pter inuilibum optima
fomina. Superueniente deinde catulo in prano innoti anseri sub radiabum. Lure
mor graue plui inuenit. Repulsiu ab vrbe, que amans rdm poctem fuit, pofte
et arc adriani pdrat. Cogno etore beatus? Ipso alexandro rethit. Cle
menc ad vrbe ponit? vir uno. n. melle. vi. moisi. i. balfatic lacrimis fepul

*Linca summa pontificu
dictor ferdina*

Stephanus novus

Bonoforus boninae

វិទ្យាល័យ វិចិត្រវង្ស

Alexander Lebedev

Berthetas quartus beinicus terci pñici fili^o. anno dñi. m. lxx. patre te-
funo luy adolefcens ab electoribus cesar appellat^{us}. impauit anno. 48.
vel et aliquant^o inuaginta. Adoleuo n^o ang pñe lb custodia mñs fuc agens i-
perat^{us} fuit. q^u aliquando tpe prudenter ang^uu rexit. c^u pace gubernans. In
postmodu^m pñlo fuoz recepno. spenis mñs cōfessio ab eo alienatus. q^u dñfessio
fuo manne discorde fentilar^{is} fuit. Impauit autē religiofa mulier cum nollet
fuoibus turbatione inuolu. vñs religiofam elegit. 7 ad monasteriu^m fruaria
mentis se pñit. Inde decurfo mñ. c. et ab Ottomio colonienfis archiepi tyran-
de pubis. cōtulit se romā. ibi vñs celebrē dñfisse oñditur. Nā loco: fanoz: dñl
cedine capta fance ogi bus 7 elemofinis vacans. fano fene dñit. Cui^{us} corp^{us}
in occa. b. petri iuxta altare beate petronelle fepulch^u ē. Nec multo post tpe Cō
radus eius filius fcaido genitus quē pñ adhuc viuens ytalie pñecerat. monf
7 fñctis honorifice fepelitur. Beinicus autē reuictorofus romē coronatus
7 apulie ducto cetera in pñam cū bonoz reuerfus. fuit longo tpe princeps
admodu^m gloriofus 7 fortunatus. oē facundus. ingenio acutus. elemofinus
largus. in re militari fortunatiffim^{us}. quāuis in fine impij ob recōpensationē atrocit^{er} 7 pñecutioni. mul-
tus. ne dñi a principibus vñs a pñio filio gñit calamitates. adolefcenne vñs libertate fanoia incole
7 ceteris regionib^{us} cepit. Cui^{us} et cepiffet nobiles opprimere 7 venari ac ludo magis q^u admiñiftrare
line opam dare. Cens fanoia annis acrimia. cū tēpore ac plura in cū romano pontifici nūare ce-
pit. Relicta igit fanoia. alia regionē imperij gubernare propofuit. Inde cū fummo pontifici aucto-
ritate potētiā diminuire flaturit. Et p^{er} alexandri fecūdi faluara fustitit. Adol^{us} parmenien epum
agere et vñs redimere pontificē creans. inde cedē exote. Nū beo in ytalie fiente. Beinicus rex bel-
lo fanois implicatus. Et si illos in fñgi pñio fuparet. tamē flegere nequieuit. Nec tñ in victoria celfit in
oriente. q^u ceta fuoz multu^m dños milia amiffit. Ea vñ ex pñe ceta rano inuauit. vñ nephana quoz in pon-
tifcem fit aulio. pñm^{us} illi obedienā fubtrahere volens. Sigifredo cū archiepo magummo inuauit.
Cui^{us} editio apud moenaca cōfiliab elā pñeuit ē. 7 tñ abbates regnos beinici. ac gregorij in pñd
fiam habere fuit admoñit. qua impulfus cū gregorius dñs epōs cōmiffis pñauit ecclefis. Bein-
ic^{us} abfoluit. Inde filian princeps 7 ppli pars regni fbeconico: maxima annis ab beinico alienari cepe-
rat. pñm^{us} fanoes exarferit in bellum. Cogita itaq^{ue} gregorij cenfura beinicus p^{er} literas fupplex ve-
niunt pñeat. Cui^{us} pñeibus pñm^{us} pontifex canufum agri regem^{is} oppidū ad marbilium cōceffit. In
luc beinicus cū omib^{us} copijs. pñe. pñe. depofito impiali ornamēto. cōtēgatis pñmo die ligriflim
egñimter tollens. loco p^{er} noctē nō mouit. 7 glacie fent cōcalatq^{ue} deu nūe p^{er} afignu^m byem^{is} fydus fol-
lum. in quo rex fent vñ lacue. obriguiffe. 7 cū tēpū pontifex marbilis cōmiffis adelis fab audienfis cō-
miffis intuentu introductu. regē in fimo mñs ecce recepit. pace iururatio firmata. impator pñiam ver-
fus ita ampuit. vbi paulo post pacis fedet^{er} abripens. reb^{us} nouis fludere cepit. Et quorū dñ epōs fedet
nomibus pñam. gregorij pontificem tenso reponere fludit. Et babito cōfentū gubēti rauenatē ar-
chiep^{us} pontificē creat. cui^{us} dñemē appellat. 7 feci romā bñfili anno adduxit. vbi pñanata bñfili
pñi gregorij in adnari mole obfederit. q^u ad gulfardū apulie dñe mñit. 7 tam magno impetu romas
venit. paucifacius beinice in germaniā cū dñemē abijt. angulū vrbe obfedit. anno tēnde nullifimo na-
nagrimonono aquifgrat. filiu^m iuniorē beinici dñm regem fecit. q^u anno tēnde fctio in pñm ira cecidit
feno maximo pñcia ac pñobno affert. apud leodū vrbe cū filio fupauit. qua inuina 7 dño cōfractus
ac merore vñs egit in gubie. ac tenus cū dedecore aliam exalauit. ab hunc impatorē. nullum ipatorē a pñ
nūc fummo excoicauit ferit. In leodio igit pñmo fepul^{us} inde ad fpyrenem vrbe celtatus qñq^{ue} annis ubi
natus mñfuit. tēpū bonofice fepulchre traditus.

Linea imperatorum
Beinicus qñus

Rudolbus rex

Rudolbus fanoie bur. cum beinicus reb^{us} nouis fludere ceffuit. pñ
qñ fecera abripens. co alenanos principes in dignitate rā mptos pñ-
lit. apud forcheym i regē cleuaf. 7 qñbus deducens magnā in medio qñragē
ine a Sigifredo metropolitano i regē inungit. pñftitit beinico pñmo pe-
qñ beinicus a pontifice vñ rudolbū excoicantibus ab occupacione regni del-
pelleret. Id vñ cū impetare nequiuiffet fumpfis armis magna clade 7 incerta
victoria vñq^{ue} dimicauit ē. Abfiffi tñ qñdem ab vñq^{ue} legatū ad pontificē rogauit
vñ partes fuas declinaret. Quibus nil aliud ipē respondit. q^u vñ ab armis de-
fcederet. fed pñfca pñferentē iuffa. illi utq^{ue} pñmo grauore pño concurre-
rent. Et poftca audito nūcia pñre dñco pontificis fpoponderit. Subfecit
vñ erant miffi ad rea alenane impudēas pontificis oratores Albenfis epus
cardenlis. aquilenfis pñarcha. 7 paduanus epifcopus. quibus mñit bein-
icus nil rudolbū pontificē auctoritate excoimunicare f nullatenus affentire. Beinicus igit coactis
fummo canani copijs ad rudolbū regem in fanoia agentem inuadendū tñxit. Cui^{us} rudolbus adueniē
a tenio caftro obuius eff relatus. Congreffū cū quarto pñio rudolbus calu a fuis vulnerat^{us} longifuf-
fiter cōceffit beinicus fuga pñpñs loco tam abduo lantauit. fepmo tandem dñe pñerit ubi fpan fue-
rit inuagino. inter vulneratos rudolbus cōpatus in dñsburg fepeluit.

Ordo canonicorum regularium

Rafis medicus

sen. scilicet canonicus. **T.** s. c. 7. m. anribu cu appellat. q cu in alimonia verbe emittit
tus fuerit ibide lingua arabica optime didicit. Et in eades lingua et oibus an se
medicane auctoribus infrascripta collegit volumina. Et primo de medicina: co-
rectione l. j. antidotaria lib. j. De cura morboz uenerat. Libz continens oem
medicane sciam. Continens rasis appellam. 7. hinc alimonia ad reges cu nos
minis. Deq morboz pueroz libru. ac diuisionu libru vnu. In astrologia quoq
apbozino: atq in alchimia libroz duos t alia multa.
Medicus commissa nobilissima t optia atq illustri
scina. p hoc eps cu ro. eccia bene sentio. vnt t re
bus opime gestu clara t indita vbiq pical. Nec em no
bilissim bonifaciu t magnificu viru. t beatinu beatinu
sua bnt parces. Que cu vnta esset filia. post ipso parces
in dno luce. p me regu ferrane. m. l. cuq ac cu abru
ne pns qua nre pmonu vocam? successit. Quoboe i no
ty yralia clarissima fuit. Et pterea qndam pnapenole gonfredi in yralia potenssi
mū duxit mariti. Cu certe illustris femina no mo richardi t gualidini apulic t cala
brie duci. s. t bntina potenssi s ro. pontifices exerceat magnanimitate rege. s. r.
qz ecclesiasticis iure occupauerit restituere coegit. Utrcuis beatinus filius beatinu
scianu in yralia a pie missus dū apud parisiarum maribidm t a viru ptagaller. t gonfredu interfe
cisset. qz mulier agone censefuit. q pncipio viri in qro gradu ptagungm? et at ignozia: accepit mariti. Cu
quo p aliquot mēsoz cobabitā. tandē reco gnta gregozii cōsultat pontificē. qd sup hoc agere cōsuleret.
Cui pontifex impauit. vt pnn? ab ei? cōfectio abstineret. Ac sic diuorao facto dūncap oimibz t vici
liis t eo t ro. eccie militare studuit. Tandē dō dno salu nre. in. etate 22t fuc sexagesimo nono in bonde
ro agri manuum ogelbus bonis plena migravit ad dnm. Zelantissimū suū hoc mo cōfecit. In primo nō
qz omes suos t ancillos liberos esse voluit. Deinde vasa quoz aurea t argentea. velles quoz omes pce
nossissimaz ecclesijs pdonauit. Manuauit insup monasteriu ad ipsa p maiori pte sua impensa cōstruam.
ac canussu frizon. in qz mō dūstera. atq alioz bnficioru plurimoz pns t alijs donante uniuersibz am
plius. Itēz gestis in extremis cōstruta omia xpi facta ab andelino epo deuotione t reuerentia suscipi
mo. postq etā omē eius pmonu beato petro cōdonauit. sancta alim t eo reddidit. Quisqz corp? (nullo
benoio genere qd impendi magno pncipi possit non addibit) ab vniuersis dēntis t populus ad san
ctū benedictū agri manuum ceterunt. t mausoleo quod nūc cernit tepeliter.

Gregorius antipapa hoc anno ab beatinu celsu prim? epus male sententiū synodo habita. pta gre
gonum papam in germania pontifex creatur. t demens appellatur. Qui am beatinu t eius filio
tonensu copus in yraliam veniens romam pfectus. leonardus mox cepit. t in vrbe zelantius recepit.
adē post multa gēlla morte subitanea correptus scilicet penas cedit.

O Rdo canonicorum regularium. rpe gregozii pape se
ptimi t beatinu imperatoris anno dñi nullissimo
centagesimo restituit cepit in eccia bñi dñm beluacē
si. Qui primū ab aplos. postea a bño Augustino epo t
doctorē crmno regulariter institutus sub mēso yuone
venerabili eiusde eccie pposito. postea carmentis epo.
De illo ordine vlt insignes viri et doctores claruerūt.
bugo de sancto victore. Et richardus de sancto victore.
Et bugo de sancto sollicito. Ad istū dñs ordinē pnterit
des ordo pncipiostratensiu de quo in sequentibus.

quo episcopus

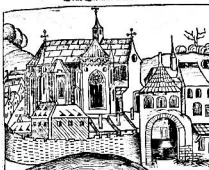

Batthildis celebratissimus. ac natus penus seu
apbrican? t ipse regit t clarissimus fuit. Cui alij
batthilo pnter nōne fuisse tradūt. s. Ausenna in tercia
mū fuit ibide lingua arabica optime didicit. Et in eades lingua et oibus an se
medicane auctoribus infrascripta collegit volumina. Et primo de medicina: co-
rectione l. j. antidotaria lib. j. De cura morboz uenerat. Libz continens oem
medicane sciam. Continens rasis appellam. 7. hinc alimonia ad reges cu nos
minis. Deq morboz pueroz libru. ac diuisionu libru vnu. In astrologia quoq
apbozino: atq in alchimia libroz duos t alia multa.

Marbaldus comitis

Order Confirmation

filicetque crepante parate sunt, ubi sepulture tradi deberent, ad quod honorandis ingenio numerus doctorum magis et aliorum concubaret. Corpus quo inuenerat in sacro polito ad crepue celebrareff foret. Et in lo-
co residens voce magna curas audientium clamauit. Iussit dei iudicio accusatus sum, quo dicto, et pa-
uente, de qua voce ortum tenent oblitusque trementis ne sepultureque nocte tradereff. hic fecit uerbu
conterit. Alma per oibem basulgata, nullis plures ad spectaculu conuenient et cadet forma placata ubi bura. Et
per centu buius reifare pe. Tanti. Tanta hic tota feruie curas confluunt. Tanta doctoru motus surgens
damabat. Iussit dei iudicio damnatus sum, ubi audientes pene erubescunt reddidit. ideo ecclesiastic sepul-
dumatur. fuit. Adterat ad hoc spectaculu bruno et discipulis aut. Chidens quo tam celeberrimus ac ob
hoc sanctus reputatus inuere perire. Tingt et non pene uolumus. et non potius saluari. non est locus saluti
nisi in iudicio futurum. Sic coponit foliolum querendum.

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း

Bromo vii fana et clarifum^{us} pban artholoeus natione it: eutonicus et
perbe colorata. lino a prima etate crudit^{us}, remeiss ecclie canonice scolari
et apud p^{er} m^{er} b^{er}de t^{er}bi^{us} ai i gallie legendo fribeto et difputado clarifum^{us}
baberet. Relicta scolaris et pompis c^{on} ai ferre viis decanatus inderem^{us} car-
ditate fecellit. B^{er}go mox iustro fructu possit monachi coherantibus fana vi-
derit ibide inlustrum. Que n^{on}te obfcurat^{us} post diu^{us} q^untingentes v^{er}ge in p^{er}
ferat amio fcoqtes summe obfcurat^{us} habet m^{er} plura stuma, omnibus ferna fe-
derum in p^{er}ne et aqua ad cu^m induit^{us} abftract^{us}, ai i grautima egritudine, ad
velut^{us} fignificat ad clarum induit^{us}, q^u ad foluindie, n^{on}te etat excepte p^{er} et p^{er}-
uatore, ai in cellis foli mager m^{er} artofolium, v^{er}gillus magnas b^{er}it ob officio p^{er}-
t^{er}itate, et in^{on} foli p^{er}olun b^{er}o gran^{us} mopolit^{us} ep^{us} q^u ad eode b^{er}uone habito
monachi p^{er}cepti au^{er}o fuit, feru^{us} et aliqui inter ceteros brunonis difcipulor^{um}
banum napari viro fuffic. Dugo e^{us} q^u mopolit^{us}

Dugo će granolita?

[illegible]

cum submitti vrbis adiacentem continuo poterat. Vbi superuenientibus et constantinopolim lembis non
pauca. in locis multis. rex olim inopia oppidani pressi. diei post duos et quingenta ab initio obsidione
redierunt facere. Inde munia nicea. iter p loca deserta facere necesse erat. distant copias diuisere. Quia aut
boamibus verbis solum ad nū quenda inuenisset. equos et iumenta reficere constituit. Subito eus far
pugnatum et vniuersi arceri. Eo aut pcelo quo medi tura syri caldi. sarraceni arabes interficere ad qda
ginta milia boam cecidisse sequenti die cognitum ē. Eodem die aut eoz dur effusa fuga inde abiens. Ince
ptant legibus tanti martirefcentibus adiut sine vilo incommodo pcomū primā lyaconie ciuitate puenire
Qua in portulata dedentibus quibus redacta. pari felicitate beatacam tarianam capere. Tum b aldum
pactano an imi et ingeni vir pcomū oim in asia dominari adeptus ē. Carlo conans. sicut inde in ali
cuius mior exaratus q minor amenia vocat. Capta deinde cesarea capadocie i ambiochia mouere. tras
messio aliusm mōibus. Aliquot inde. pgressi milia passus xpiani ad flumē puenere vbi antiochia. ppe
cōgū farfar noie. qō vado trasit sine periculo nequit. castris firmatis duces vrbē pcomplan. capnos
solat an sunt. q effect ciuitas forma. Rndunt regē illius esse cassianū. Ea vrbis sicut bebecoz monimen
ta dnt. Reblata prius inde ab antiochia omnia dñatore eius nominis primo. dicta ē annochia. duplia
q erodit muro. pars cuius lterior latericio. exterior qdrato lapide strata ē. Ea q superbas p se ferens
spere. turres qdringentas feraginta habet. colles quoz vrbē includunt. In quoz cellioz ad orientē solē
spectant. cacumine art ē. natura loci munia. vt oīes sit machinamētoz conatus. oia oppugnanti inge
nta facile frustrantur. regione incolē appellant celisyriam. singls vrbis fluminibus fontibz irriguus.
n alio vbi. rñ. milia passus. vbi farfar fluuius potui efficit. nauis etiam ceteras capaces. Accipit aut
ciuitas maxima ab ecclesie primatus exordio cōmācta. Qd petrus apostoloz princeps primū in cam
pamarchia ē inhiuit. tenuitq sedem. Theophilusq ad quē ead gdist Lucas ead orādis ciuitate ac
apostoloz insembi. Septimus a petro annites in illa cōstitutus vt xpiani regis antiochi nomen abole
ret. Eam de suo nomine theophilū appellauit. adeo sub xpi nomine ho. aut vt epōs tres supra quingenta
ta et centi pamarche suffraganeos. Et feraginta supra recentas eccias vrbē habuit. Cum itaq xpiani
ad eam vrbem natura loci densissimo sblmz muro munissimū du sedentari esse intelligerent. multa in
conclio agitata sunt a duobus prouis. anno igit saluta vobis millesimo nonagesimoptimo vrbis ant
ochia magnis operibus obfideri cepta ē. Et abomūto normāno roberti apule ducis filio viro vniq pā
nissimo. post durissimā obfidiōē capis pyrbo antiocheno que admodū potente vrbis ingressum pā
te. Qui boamūz ptem admiratus. rediitq se illas vrbem spondat. Si reliqui xpiani vrbis ingressum pā
te pāte boamūz potenter ingressi vrbem xpiani oīibus fere peperere i pldio sarracnoz tūmō
fecerunt ē. Cassianus aut rex ar loca montana confugiens ab amenis trucidatur. Sola arx superat. quā
dam boamūz acerrime oppugnat fenuz sagitta rāssit. Vtq superuenire corbane peraz regis mili
tiar pncipe. cum Semadolo cassiani filio antiochia recuperaturus. Boamūz tam q vulnere integer pa
grandi copiam facit. Penuria rēq oīs vrgente decetate inhiuit.

Lancea domini

Quia res xpianoz in antiochia pfecto afflicte erant. vt appareret omia despe
ranonia. plena in ppe diem futura. nisi deus noster xpianoz salutem tuclm
qz sibi esse cordi miraculo ostendisset. Tancq lancea q ibi xpi latus in cruce ague
per spertatem viro religioso sacram reuelationē. in sancti andree ecclesia est repoz
ta. Quo diuine pfectionis signo in magnam spem erecti animus. duces eius bo
stibus confingere statuerunt. Perlata itaq lancea illa tanq ventalo opmno. Qua
dñst latus transfixus a longino fuit. hostes primo acriter resistentes sup az boet
mūdus. ac cedat. Quozum de numero ad centum milia perisse constat. Et quide
am milia camelos ceperūt. inde xpiani tantā pcedam abduzerūt vt ab ceteris in
opta ad summā oim rēq vbertatem ob lancee ipsius miracu Bildebertus epus
lumi perueniant.

Bildebertus cenomānorū gallie episcopus. ver
genio et scientia diuinus. hac tempestate elegaco
carmine plurimū valuit. Is multis tribulationes ac car
ones ac vincula apud romā pro christo et eius ecclesia sustinuit. Vbi et epistolaz
plures elegantes edidit. ac versu s quosdam eleganciores de suo enlio. libris
populorum. de tedio diuini vite querimoniamq sui ipsius partem metrice. par
tinue profuse composuit. atq o rationem tenoz ad imitatz pulcritudine ac ad
vobis quosdam de eubamā. multa alia edidit.

Sāctus quoq Maurilius episcopus Rothomagensis sanctitate pcedi
tus. eo tempore vixit.

Ordo cisterciensis anno dñi millesimo nonagesi
moctauo. in burgundia a roberto religioso ac
venerabili molinensi abbate in beremo cistercijs pmo
ortu habuit. Que ordinē vrbis ppa sub dñi berem
dici abbatis regula, multis tñ additis cōtinuatisq
pfirmant. Et plurimis privilegijs totiusq. augmen
tū in toto ordo scatur. Cum in epato lingonensi mona
sterij religione pspiciū ac fama celeberrimū nomine
molani fundasset. Et vixit deinde possessioib⁹ aug
vris illustribus nictu iunxit. Cū diurnis ac copiosa
foctas vrbibus defecere cepit. celestem amatores.
Beremina spemētes ac pauperum eligentes. vii
t vngit mō acti cū pte roberto egressi. post abrupta
edallū. ac tunc de difficultate vntas. Tandem ad
cisterciū in cablonēsi dioecesi locū vasse solitudinis.
boerendi alce tuo deuenit. Berem igit a deo positi
nūi loci acceptant. p̄bq. nouū locū religionis t ordi
nē instituit. a q loco cisterciensū ordinem nūcupare
voluit. fredi deinde consilio od domus duas burgun
die. Et hugonis archiepi lugdonēsis sedis aplice le
gati. ac walten cablonēsis epi. beremū in abbatia ex
truxerit ceperit. Qua breui in oibus mirummodi cre
uit. ac viros inuēit abiles totiusq. t sanctimonii illu
stres pcomit. In latere finitimo eius ecclēsię viginti
tuos sanctos abbatū sepulcra cernunt. in dextra ma
gnū alim cum suo epigramate.

Beremius vir sanctus abbas molinensis ex campania ortus primo monasterij beati stephani in paj
brochia trecentis ingressus. Inde relictis monasterio cui alberico. odone iohanne. stephano. lealida
t petro monachis beremū penit. cisterciū auxilio ac auctoritate frer⁹ hugonis archiepi lugdonēsis ac or
nis burgundie duas vt distinctus in aay instituta obseruaret. In cablonēsi dioecesi monasterij fundant.
Inde ad molaniū reuocatus. Albericus vir deuotione clarus in eius locū successit. Cui⁹ industria in fci
Robertus abbas

religione ac laudabili cōuersatione pfectus. Et a pasc
li summo pontifice privilegijs exceptioib⁹q. totat⁹ fuit.
Sephan⁹ abbas cisterci religionis pauperis ac
discipline regularis amator. anno. dñi. cxi. ip̄b⁹
benetici dñi carmā caritatis auctoritate sigillit ap̄sto
lica cōfirmat⁹ p̄fcat. Et ob p̄uocantē ingrediturū alo
afflictus verētes obfcurā admodū rigidam. in nocte
p somnū vidit ingēte multitudinē hoim claustrū adq̄f
plico seqm die bernardus cui fratrib⁹ t comitibus
ingressas ordinē cisterciensū plurimū iuxta ac decora
uit vt infra patet.

Microscopum⁹ recugatio, t regni eius apud xp̄i
nos principum.

Dilecti christiane ceterpeditiois ad kalend. aū octobrū diem antiochie cōsenerunt. Boemū duo p̄m
cepto amiche declaratus. Intraea vō mortuo hugone magno reliqui duces Raymundo excepto q
cesari capadocie obsidebat p̄chrafa microscopū cū exercitu instituerit. in liciā simul cōuenērent. Lu
tosam oppugnare adort. quibus moribus frustra p̄sumpta. solata obfidione empolim mouere. Et pacem
supplicia illius regulo tederit. p̄cetera die nonat⁹ maij quarta. breuiter licet asperiorē p montes vū b̄ro
solum p̄terire inceperunt. p̄mūq. castris berbelon oppidū ardor in monte sicut est percutiunt. Scam
die ad vrbem zelant in cuius finibus alo aqua laborant est. Tercio ad flumē beram. Inde per calles
ardū superat⁹ montē. p̄ostero die quinq. castris b̄mūm vrbē maritima puenire. Et si inde ad sa
gita post ad furtū rebū. ad aeri singulis castris t tēfctum. petētesq. p die q̄ secuta ē inueni imit. nonant
oppidū cayphas noie tandē decima die ad cesariā applicuerūt maritima vrbē mēdū p̄fēfctū. quib⁹ beatus
asserit b̄mūm b̄rgos olim. id est b̄mūm vrbem appellatam. berodē p̄ maritimos infano c̄mūm
opere. de augusta cesariā octauij noie cesariā appellasse. d̄betan apud cay dies duos. tertio ramolus atū
tea. cay inuenit metu a turc⁹ fuit acensiq. deserti. Et inde mox de tertia vigilia castris sc̄ p̄gressi p̄fā

am milia. sole vñ dñs octo primū vrbis hierosolime menia prosperere. Videres tñ tñc vrbis summo in gaudio motus. pars damoctor in celi amelleretubilis pars t cancos opumū mazimū abscium vengerat. pars lacrima vberum in gulas fluenibus. in sacris pstrata sanctam vrbē. sanctū venerandūq sepulcrū dñi saluabat. Et aut vrbis vñ pmissum ē in supioribus in palestina sine regione ardao in monte sara: mō abius panter arduus circūlat. nec flamma inuē. aut primo in agro. nec fontes habet pter vnicus syloe omne tenuit t quq pstatem nulla fluenē aqua. Qui montē syon radens. vallem iospbat mediam fixat. quō ab aqua necessitate. cisternas aqua penentes pluuiā inuē t extra ager multas et ppe infinitas habet. pnter aut ciuis ager ad varias gentes xpiani nois inimicas. Tñ arabes moabunde t amonite ab orie tali plaga. Sedamē egyptū t philistia t mendionali plaga. Et maxime ciuitates ptolemaida q t Ecom Tyus t Tripolis. ab occidentali. rybenasq celarca philippi regno decapoleos t damascus a septentriona lī in hierosolimitanos fines spēdat. Itaq opumū ad hierosolime menia postascenti ē. nūl anti- quus duces duxere q vrbē in circuitu iustrata. metandis q oportune castna. loca duabus crenatūq dunder. Christiani igit compato omīfaram cōmēant. quor loca oppugnare vrbē magnū vñl aduē t. ad hierosolimitanos acriter descendētibz. ydibus iulys vi cepere. pcepta tñ in recuperanda tanta vrbē iūo gorbifedi fuit. q parte muni ei ac frambus ad oppugnandū assignatū primus consēdit baldunof q potestate fecit. vñ in vrbē descendens xpianis portas redunder. quibus certe irrupētibz tanta cetera facta ē. cū in vrbē vel maxime in templo vñ motuū cruor talen bolm iugredere. Et essent eadē quoz tē templū. nisi nos supēmisser. posthūc cū ad supēiora templi expugnanda reditum esset quibus. mī- lerabile voce plamēq supplicandibus. Et per eos pldiorū primor bus ē cōcessa vita. In buq modum hierosolima t xpiana capta ē. ydibus iulys nōmō t nonagēmo supra millesimū saluto anno. postq be- nediū impatoris tribus ca ciuitas a sarracenis fuerat possessa. Postn templo duces vrbis. t illū purga- nēte a cadaveribus sarracenis inuēta. eruerit arma. Et ad sanctū dñi sepulcrū cerni vel post repentes perterere. idem fecit omīes xpianoz multatudo. Pēnti postea lachryis pēditēs xpiani numero pmissi hierosolimis habere cōfusi. Quibus ostendētibz vbi tot minus ihesus in bōno capta. vbi vberat vbi passus vbi deinde obferuans. t demū ascendit in celos dūat omnis populus

Goffredus primus rex hierosolime

locum pertinere duntaxat ē. Anno cū vno post captū tot laboribus hierosolimi gorbifedus fecit cor- reponū innotur.

Baldunus frater cum goffredus febre correptus obijt. magno oim xpia- notum qui terram incolēbant sanctam consensu. non sicut frater dominus sed rex hierosolime est creatus fuit. is annus xpiane salutis supra millesimū cē- simus primus. quo in anno fecidus vrbis antus pontifex romanus tanq re ab iudibz data dominus xpianus feluster absoluta carnis humane cari- ambus t ipse liberatus est. Baldunus annis. xviij. regnauit cum sarraceni ma- gnos exercitus recuperande hierosolime eam conduxerunt. In quos parz pū- lous conficiatis. tandem vocauit genūes t venetos t acon vrbem terram nūq oppugnā obnūit. ad sarracenos fudit atq fugauit. indeq egyptos se- cūdo pacto superauit t calipā eozum regem intermit.

Baldunus rex fecidus hierosolime

Sella insolita hoc anno prima qdragesime hebdomada. feria sexta circa vñ- perū in austrū t occidentē lucere visa ē. Et per dies. xvj. eadem hora iemper splēdit. Cui ingens rabies visa est ex oriente occurrere. Post hoc in cōa dñi. vñ se sunt due lunc parum ante diem. vna in oriente t altera in occidentē. Non multo post ē cometas longos t flūmicos omnes per mane ducentis apparuit. De qua quidā monachus malinabere cimerus nomine. Geniti inquit Geniti malis ma- nibus legendum. dudam est quod te vidi. Sed nunc multo terribiliorem te inuē- eos parie buius exidū nūntem.

Berta etas mundi

Anno mundi. 629.3

Anno xpi. 1004.

Pascalus 6us noster secundus papa a natione ytalie et flumina provincie. patre crescentio. nre alia. Raynerius an pontificatu vocatus urbane pontificatus habuit. que grecorum septimus ob virtute et moderata feli clementis pfectus creavit. In q^{uo} d^{ie} datus ipse post urbani morte. eide pascali via p^{ri}ma p^{ri}mi q^{uo}q^{ue} antea monachus fuerat ena nolente et lincante pontifice creat. q^{uo} dicitur humeros suos neq^{ue} tanto oneri suffecurus. sed expectante p^{ri}lo. eligente clero collud ante cardinali seu an pontificu munus suscepit. maxime q^{uo} d^{ie} ruter acla mani esset sanct^{us} petrus et rayneriu veru optimu pontifice elegit. Cui postea pascalis nomen indidit. nra capiti eius imposita comitante p^{ri}lo et clero equo albo ad lateran^{um} p^{ri}ducitur. Inde post vinctione coronam de more accepit. ecclesie postea libent^{er} q^{uo}dam seditionibus consulturus. copias suas in gub^{er}ni antip^{ri}xi m^unt qui no multo post subita morte correptus. a malis m^u cecia dei no statim quieuit. Richardus campan^{us} comes albertu q^{uo}dam sufficit atellanu cuq^{ue} q^{uo} statim a bene sent^{er} omnibus abdicare se magistratu coact^{us} reliquit. Caverius aut agri p^{ri}ncip^{is} flur iacole theodan^{us} q^{uo}dam pontifice creauit. Et q^{uo} p^{ri}ma duci q^{uo}to et tem telmo die e pontificatu decessit anachorite habitu induere cogit. Pacata tandem eccia romana pascali vix magni ingeq^{ue} animi urbe castellan^{us} et b^{er}encen^{us} ab hostibus occupat^{us} recepit. In q^{uo} et alia plurimis facinoribus strenue gessit in casipen^{is} p^{ri}ncip^{is} ubi guarda illi agri cremone^{us} oppid^{us} conuenit multoru p^{ri}ncip^{is} et ep^{iscop}o habito de homⁱⁿ agis de secudo magna habita e^{ro}. Romie pacte^{re} ca eccles^{ia}. xv. co^osec^{er}ant. Dedicat^{us} p^{ri}ncip^{is} agapin basilica roma^{us} effice obuia urbane multitudi^{ne} bono^{rum} ci^u sande^{rum} rediit. q^{uo} d^{ie} ex frequ^{en}ta inualu^{en}idom^{us} in adon^{us} se p^{ri}mo post mortu^{um} cognouit. Quare accepit eccie sacris cohor^{is} tuss^{us} d^{ie} ad p^{ri}ce et co^ocordia. pontificatus sui anno. xvij. mense. vi. die. vij. mo^{ri} ruit q^{uo}ndocum^{que} kal. februarij sepelitur in basilica constantiana.

Gabstus secundus ioannes alia vocat^{us} p^{ri}ma caretan^{us} p^{ri}ce crescentio nobili genere natus ingenu^{us} et tenet^{us} annis educatus et d^{ie} in m^ure cassino religionis fundam^{en}ta perdidit sub od^{io}so abbate viro sanctissimo hanc ob rem ob urbane secundo roma^{us} accusat. Et ipse sanctissim^{us} et omⁿⁱ laude dign^{us}. si vna p^{ri}ncip^{is} sum^{us}. si mores. si co^ordia inspicias. Na et constant^{er} et sancte in tantis p^{ri}ncip^{is} humanar^{um} p^{ri}ncip^{is} vixerat. ideo vno o^{mn}i p^{ri}ncip^{is} pontifex creatur. vel r^u cinctus fregit^{us} an^{us} ura ob b^{er}encen^{us} p^{ri}ncip^{is} q^{uo} vni et suis cardinalib^{us} collegio p^{ri}ncip^{is} fuerat que pontifex eligeret. in monasteriu palladi^{us} cu amans satellitibus utripens r^uctans s^umbus obuia queq^{ue} p^{ri}ncip^{is} pontifex obroto collo in terra r^uct^{us} calibus p^{ri}ncip^{is} in vinculaq^{ue} coniecit. cardinales fug^{er} p^{ri}ncip^{is} ex multis et equis r^uctat nulluq^{ue} genus p^{ri}ncip^{is} p^{ri}ncip^{is}. No n^ul^{us} tant^{us} m^undu^{us} populus ro. co^ofecti liberat^{us} in lateran^{um} ducit ubi de more coronat^{us}. p^{ri}ncip^{is} de^{us} in illu b^{er}enico impatore in galias p^{ri}ncip^{is} ubi ab abbate d^{ie} m^unt^{us} magnifice et splendi^{de} suscipit intereund^{um} eccles^{ia} in nullano et in to^{mn}aco dedicat. tandem ad d^{ie} m^unt^{us} monasteriu p^{ri}ncip^{is}. Ibi b^{er}u multa i eccle reformad^{em} antel^{us} q^{uo} regibus et p^{ri}ncip^{is}bus mollit^{us}. p^{ri}ncip^{is} correp^{er} pontificat^{us} sui anno primo die quinto moritur. Sep^{er} tur autem eius corpus intra lumina d^{ie} m^unt^{us} c^ono^{us}.

Anno mudi. 635.

Anno xpi. 1114.

Gabstus secundus gundo alia vocatus natione burgundus. viennensis archiepiscopus origine a rebus francie anglie atq^{ue} etia alem^{en}te p^{ri}ncip^{is} ducens et vt ali^{us} habent comit^{us} burgundie frater a cardinalibus qui d^{ie} m^unt^{us} tum aderant pontifex creatur. veru non prius pontificu^{us} habitum sibi desump^{er}it q^{uo} m^unt^{us} f^uit ab h^{is} quoc^{um}q^{ue} cardinalibus confirmat qui rome r^u ytalie remiserant. Ren^uci^{us} cognita ro^{is} m^unt^{us} v^{er}em^{us} populo obuia p^{ri}ncip^{is} v^{er}bo^{us} ingreditur con^ugranulans^{us} o^{mn}ibus. Ab^{us} aut^{us} ex f^uente r^ure comp^{os}it^{us} benecuen^{us} p^{ri}ncip^{is}atur quo p^{ri}ncip^{is} conu^{er}tere qui iurando p^{ri}ncip^{is} se in potestate pape f^ure assu^{er}ant. Inde roma^{us} r^uctans legatos ad be^{er}nicam imp^{er}atore^{us} mittit. Qui pace line et p^{ri}ncip^{is} comp^{os}ita ad v^{er}bo^{us} r^uctans tabellam p^{ri}ncip^{is} ad lateranensem basilicam suspendere publica ig^ul^{us} lena^{us} exorta est. Pontifex interea benecuen^{us} r^uctans infausta in expeditione sua multos sibi can^uis mo^{is} scribis correptos amittit. Et ipse mala pariter v^{er}bo^{us} valitudine leticia in v^{er}bo^{us} eger m^unt^{us} r^uctans est. Calistus pontifex valitudine v^{er}bo^{us} dum reintegrat^{us} consilium lateran^{um} non gent^{us} p^{ri}ncip^{is} congregat. in quo cu^o p^{ri}ncip^{is} inter multos d^{ie} m^unt^{us} co^oposuit. r^u maxime ecclesiasticum stans reformant. Et q^{uo} plurimu facienda i d^{ie} m^unt^{us} m^unt^{us} venetoz ducem vt laborantibus apud hierosolim^{us} i x^{ri}st^{us} reb^{us} subuenire missis cum v^{er}bo^{us} eccle^{ie} m^unt^{us} exorauit. Tandem de deo r^uct^{us} bonis bene m^unt^{us} pontificatus sui anno quinto. mense decimo. die sexto in d^{ie} m^unt^{us}.

Index summorum pontificum
Pascalis secundus

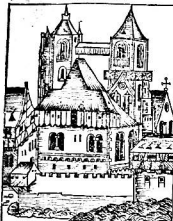
Calistus secundus

Calistus secundus

Ordo templarum

Ordō templarū milia (et multi asseruerunt) sub
 Calisto illo pontifice apud iherosolimā tanq̃
 sumptis et diuitiis ferme p̃ annos p̃durauit. Buit enī
 veteres post subactū a gothis iherosolimā Lotho-
 magie duce ibi regnū quosdā pios boies de milita-
 ri disciplina p̃p̃icos eo q̃ p̃ peregrinos veneranda lo-
 ca deuotione visitantes inuenerunt et latrocinijs ceme-
 rent infestari. eo suā militā deuouisse et apud ihero-
 solimā cōmorantes p̃egrinātibz vitro sua subsidia im-
 pedebat. Idus primo nūm̃ p̃parius et uoluntaria pau-
 perum. et mugister viuis in p̃oribz templi fuit. Et q̃
 enī foris cognomē. h̃bitantes itaq̃ nō longe a dñi se
 pulchro p̃egrinos ingens charitate suscipiebāt atq̃ eos
 per sacra loca armañ reducebant. et inde sine aduersa-
 rijs molestia reducebant. Idus uita fide et g̃ra multū
 p̃egrini in europā reducere mirummodū comēda-
 bant. et elemosinas domariāq̃ largissima eis conse-
 rebant. Et plurimo pio op̃i adhiberet ab honoris sum-
 mo pontifice palli albi p̃ habitū et vite regula p̃ces-
 sum est. cui pallio postmodū ab egerio successore
 bea crux sup̃addita. cui militarent armis p̃buit argu-
 menti. quibus et beatus Bernardus abbas regulam
 cōposuit obseruandā. Sane dū pene eos paup̃es no-
 uerit libidini uigat miline uoti et uiuendi cōbita-
 normā optime obseruata illos secrete sanctitate floren-
 tes. Etiam dū pio op̃i vendijs xp̃ianorū op̃a affluēt
 epem assērit. sentim̃ tubūrare celice atq̃ libidines

incepte. et vi a principio relictijs penitus diuersis boies sacro op̃i subuētrabāt. sic in p̃cessu quasi ad pa-
 ratos iherosolimā cepit impācens inopie euolare. inde castris uerbis populus impare. sibi quiesce. fer-
 uis bella cōmittere et miline magistratū oneris olim officiū in honorē postsumum subleuare. quibus sic
 dedisti a uirtute libentibus corum exterrimā onem sub demēte quinto pontifice infra edocumyus.

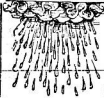
Anno dñi millesimo. xx. ab incarnandē. et ferbat Lincolniensis cepit ordo xp̃iani militie. qui dicitur fē
 Jobānis iherosolimā. bi regunt sub regibz beati Augustini habētes habitū nigrū mō laycali s̃
 ei cruce albi in pectore. qui tepui an sunt ad pugniā corporeali s̃ infidelis. quorum locus principalis
 Rhodus insula. qui sub dñi magno magistro rhodi. Similiter omnia cor oratoria p̃ obem dñi q̃ nul-
 ta sunt et opulētia. et q̃ pauci cor sunt denari. p̃uilegio in p̃sonali et reali dñi. gaudētes sunt. horafq̃
 suis et oratione dñi uidelicet pater noster indies p̃haui. de quo inferius fiet mēmo.

Apad iherosolimā generale et p̃cipuū est cognomē suoz patriarcharū
 Jobānis p̃biter. q̃s in p̃mis archiep̃ ap̃lus. tēsi cum
 dñis Calisto regine in ethiopia p̃stare. et iherosolimā Thomas
 ap̃lus ad fidē conuertit. Jobānes aut p̃biter non solū pontifex sed
 et magnus imp̃ator censet. Cui imp̃io duo et septuaginta reges pa-
 rare et tributa pendere quotannis dicunt. In quoz regnū. xxv. su-
 pra centū archiep̃i p̃sident. In ciuitate aut p̃maxima noie Aethiopia se-
 dem pontificatus et imp̃ij habent. Anno aut dñi. M. c. xx. Jobā-
 nes patriarcha vii de magnis iherosolimā uenit calisto pa-
 pe cardiñ albus ac ceteris p̃latis in publica assēntia narrauit quo-
 sanctus Thomas ap̃lus quotannis diuinitus sacramento popu-
 lum in India communicat manu sua potestati dignis et terram ab
 indigis apud ciuitatem Buitam.

Burdinus imp̃apa natione hispanus quē Heinrichus dñus
 imp̃ator secūdo calisto pontifice uiuo in ydoli crederet sumi-
 se conuenerat. cui benedicti nōmē dñi fuerat p̃ id ip̃o apud vrbē
 romā secūdo calisto pontifice romano rebz ecclesiasticis interco-
 tra cū pontificis nōmē usurpare uolēs. In ea uide cum etiam comi-
 tes et annuli defēderant. Burtius calistū concilio interco-
 as ilū claudiam et aureliam. adeo latrocinijs sedauerant et nemo illis romā rursū securusq̃ possit accede-
 re. quibz calistū pontifex copis vndiq̃ contractis futuri obsecrat. cuius oppidum infestē Burdinus
 et refugio cederet. Itaq̃ camelo uersa in bestie canday facie. imp̃osus romāq̃ ductus non minus in vrbē
 de q̃ in toto innere ridiculo plebi fuit. abstinens tamen calistū ab iniquis hominibz san guine illū in caue-
 monasterium detulit. Multa interim calistū in Rogerium Sicilie comitem se regem ytalie appellantes
 amio non minus callo q̃ urato dum molit. obit et supra p̃missum est.

Bernardus claruallensis abbas natione burgundus. hic et castellus burgundus. castro nobili ortu habuit et patribus nobilibus. cuius pater Zeffidus miles strenuus ac deuotus episcopus deontatus ipse deuotione. mater Eideb et castro montis bami. que pater Bernardus terra genitus quingulos ac filius sanctimonialis in loco pedit. quod abbas cohibet ac grossioribus. et liberius in monasterio de ferre possit. enutritur. Quid autem foris de in vico gesserit et bernardus castelli candidi in deserto submissum et latitante pascui futuro. et magnos latentes in terrarum ecclesie faceret. Et. xij. amplexus annu. xij. locis. relicta domo paterna in claruallensi monasterio anno d. c. xij. religiosus habitum conuersionis suscepit. quod a stephano religiosissimo viro an. p. annos. xv. summi extitit. in quo tam pfectus et beatus ipso spacio ob miranda sanctitatem et doctrinam claruallensis abbas ab obitu creatus fuerit. cui quidem loco maria cum gloria per et viginti annos pfectus. et in sua monasteria centum et. lxx. sui ordinis extitit. illustrata ecclesiam sanctitatem vixit et suauitate doctrine et miraculis gloria. Preter enim laudabile vitam et sanctitatem pfectam ingenii sui plurima edidit monimenta. et pfectissime ad eugenium papam. et ceteros pfectos. et amorem dei. libri meditationum et plura alia comelias quod variis. epistolae et sermones. Et apud orientales ecclesias verbi christiani oblata esset bernardus tanta notitia christiani iustitiam notitia idignissime tulit. Hoc principis platonis nobiles et populos galliarum pene singulos aduersus incedit et expeditio necesse crucis et barba pfecta pconabundam abbat. et corradum rex. regis ducere expeditiois munus induit. Denique pfecta multa miracula pfecta conuersionis vite sue annis crearet. lxx. obdormiuit in domino.

Petrus alfonfius circa annum dñi dñi. c. claruallensis genere iudeus antea moyses vocat. et relicto iudaismo baptismi sacramenti deuotionem suscepit. ac libere pulcherrimum p modum dei. loci elegit coposuit in quo contra iudeos et saracenos egerit depulsa. Alij in scribit illud ad conuersionem venisse circa annu dñi dñi. c. vi. et ab alphonso hispanie rege ex sacro fonte suscepit. et id factum hic naratis apud petrum pauli. vñ ob venerationem et memoriam et nomen impositum fuit petrus. et ob hoc alphonfius cognomen habuit. et a gente sunt in sede bohetis nuntius. qui pfecta christiana lege omnibus presuntione esse conuulsi.

Sacro igne hac repelente in occidit mlti accendit. mltibus illar carbonum nigrescit. et pfecto anno dñi dñi. c. xxiij. mlti dñi pfecto succionico sacro igne succit ad ecclesiam b. marie et cunctar succionis fuit conuenerit. ibi diebus paucis mltis tñ et beate dñi pfectolantes fuit.

Sanguis hoc anno idub. iunij in agro emulato consecutus fuit. liano et flumico pluit et apud rauenam et parma. quod res plurimas teredilum bois facit habent. eode quoque anno pulvis gallie qdrupes nax. effusus igne apparuit in celo q p tota celia sperse pluuia parte notis vñ et stelle plures de celo et terra occidisse vñ sunt. supflata ad fum. cu sono crebato.

Antea quidam in lignensi portochus recte vixit in gallo emula et por. roci fuit edilum bois facit habent. eode quoque anno pulvis gallie qdrupes nax. effusus igne apparuit in celo q p tota celia sperse pluuia parte notis vñ et stelle plures de celo et terra occidisse vñ sunt. supflata ad fum. cu sono crebato.

Antea quidam in lignensi portochus recte vixit in gallo emula et por. roci fuit edilum bois facit habent. eode quoque anno pulvis gallie qdrupes nax. effusus igne apparuit in celo q p tota celia sperse pluuia parte notis vñ et stelle plures de celo et terra occidisse vñ sunt. supflata ad fum. cu sono crebato.

Antea quidam in lignensi portochus recte vixit in gallo emula et por. roci fuit edilum bois facit habent. eode quoque anno pulvis gallie qdrupes nax. effusus igne apparuit in celo q p tota celia sperse pluuia parte notis vñ et stelle plures de celo et terra occidisse vñ sunt. supflata ad fum. cu sono crebato.

Sacer Bernbardus abbas claruallensis

Petrus alfonfius

Berta ctas mundi

Danubia pœclara. diueſq; olim ciuitas. inter danubiũ. Enũq; ſita. quam p̄ſciſa ceſares eccleſie tradide-
runt. vernaſcula lingua paſſauo appellata. Danubius ex montibus ſueuic venit. ynnus ex alpibus. q̄
germaniam ab ytalica diſſerminat. atq; in loco mirus danubio nomen amittit. Urbs ipſa in longũ ſen-
ditur. nec magno negotio forma in ſale ſuſciperet. Si quis ab eno. foueam in danubium duceret. Nec ynn
quingenti paſſus ſunt ex vna. in alteram aquam. Super yno pons eſt ligneus. qui ſedecimi habet arcus
et ciuitatis partem que tranſflumen eſt ciuitas maior conũgit. Eſt et alius pons ſuper danubiũ. per queſ
via eſt ad montes qui bohemiam reſpiciũt. Poſt hos montes fluitus alius niger admodum perlabitur.
qui ex boemia veniens oppidulum iudeorũ. Et terciũ patauie partem diuidens ſub caſtro præſulũ danu-
bio. quaſi ex oppoſito yno ſe immiſcet. Itaq; tria flumina vno in loco conũgiũtur. ac propterea locum iſtũ
quidam verbo ytalico paſſum hoc eſt tranſitum vocant. Nam et per hunc locum merces ytalice in bohe-
miam ſerebantur. Et ſuperiores theſſalonici aſtriam vel hungariam petebant. ſicut et hodie fieri videm⁹.
In medio vrbe templum eſt dñi ſtephani primi martyris huius epiſcopatus patroni. egregie ceptum. ſi
nondum perfectum. Chorus huc admodum pulcher edificatur. apud hoc templum eccles epiſcopi ſunt ad cã
partem que reſpicit ynnum. tum capaciffime. tum ſplendidiſſime. Tranſdanubius due quog; ſane arces epi-
ſcopi altera in ſummo monte cacumine. altera in radicibus apud aquas vbi danubius et niger bohemie
fluit⁹. (q̄ enã ſort emones) coniũgit. Eſt ad ſublimiore arcẽ grãdus aſceſus atq; diſſilis. q̄ tanta creno agui
lo ſit oppugnari. Et tot ibi ramiones addite ſunt tã muroꝝ ut q̄ foueat ut expugn poſſe nulla vi domi
videat. vbi et aule ſunt et camere ſplendiſſime. q̄ q̄ vident. nec ornata aliquid. nec minor⁹ vſq; eẽ patauie-
ne. ar vbi ceſſederis i arcẽ q̄ iſta ſacra ornata maiore videbis. reſtudentis camerat. et aulæ q̄ p̄ſciſant

en theutonicis mirabiles in athenis. officia quoque gentes in architectura superant. Ornatusq; bec etas
tas insignis putaria corporibus sancti valentini. qd tartro dux bano ante ad cu loci dedant. Et sancti ma
similiani archiepi laureacensis. p. a. Ruperu et laureata in parauis transfari. fuit cu laureata yrbis ad
modu insignis in ampla campos plantae. Et sup flume qd anasum vocant. a quo muerbis nome anasum
habet. Vbi olim ecclesia metropolita floruit. laureacensis dicta. beatusq; maximilianus (ve piemissus e)
archiepsico pacem rexit. Et inde martyrio coronatus fuit. Sed postq; actula rex dumoz. urbem hanc cele
uit vbi arx erat. opidu ex nomine fluminis restrictum est. Sedes vo metropolita in Salzbunga missata

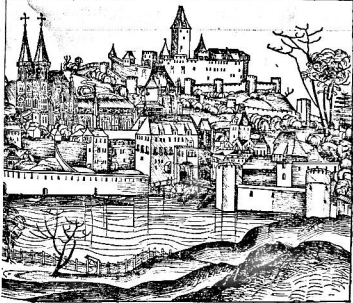
Uogo de. o. victore

se spiritum reddidit.

DUgo alter de folio q fieri petri corbicus affert fuisse canonicu singlaris
et claustru vir q libe re claustro ale admodu notabile cōdidit. in q de securita
re claustru. et periculis seculi. Et de ordinatione claustru materialis. de abusi
bus claustru. Et de claustro celestis vana narrat laude digna.

Uogo de folio

Imperator
Conradus tertius

Conradus eius nomis tertius Henrici quinti nepos genere Suevus
Leobonio impatore rebus humanis exemplo apud consuetudinem comū
principū voto ad gubernandū impū assumit p̄sente Theodorico portuensi
ep̄o aplice sedis legato. a quo tenet aquilana coronā regni accepit et im-
peratū annis. xv. resēdit in sacro et benigne bauarie dux. beneuolē
comominat sapibus. Cōuentio principū bubenberge postmodū extitit.
vbi cum vidua Lotharii ad pacem et grātiā regis sunt recepiti. Henricus
vero bauarice dux qui insignia imperialia a castro Thumberge occupabat cū
ad regnum aspirabat. conatus tandem crucē lanceas et alia reddidit. rediit
principū a rege p̄cipuus quatuor comitatus milibus sacro nam p̄ciit.
vbi quā finit. Conradus igitur qui in regnū romanū nois successerat. baba-
tie in germania in milia nōmē dedit. fuit enī princeps inclatus ac de-
nominatus a baba. Henricus abbatē plurimū dilectus. cuius hortatu in sacra-
nos crucē vna cū ludouico fratre rege ac alphonso hispanie. et henrico an-
glie regibus alijs plurimis principibus sumptis. et conradus copijs nō
et Henricus in agis et Galijā frenus ingenti multitudinē quam eterne
vite spēs accepto salutis crucis signo traxit Constantinopolim est de-
latus. henricus secundus grecorū impator vir celestissimus christiano
nomi cōtra ac simulabatur hostis aduenam duce blande excepit quū porius
dolosis artibus in suā pollicere amicitiam est aditus. p̄cipuis cōpelliuit
nullo cōpato cōueniunt comū stant. ducere. et cū p̄stari oia que exere-
nt necessaria erant Henricus pollicebatur. Obsecra ē vrbis natura et ardu-
no munita alij dū et acriter. et dum idus ceciderat magis et oppugnat
certatissimē alitudo et nō magis copios et animos egrediendo quolq; valentes con-
sternat. Nec satis intellectus est nūc qd ab ipso postea refutū grecis moribus quā effrenis edocuit pas-
sum fuisse ac p̄nti que greci importare fuisse cōmuniū. quibrey Conradus re infecta in Thraciā terro-
cessit. postea cōradus lodouicusq; reges greci impuorios dolos malis suis edocuit summa conuenientes
egregiatū Baldunio regi biserofolimitano suā operam sunt polliciti. visumq; est nihil magis condicere
et damascum copios ducere. tādē iherosalem guernis secutus fuerat lodouicus in rege ducito in rege
nomis quidē ep̄os caritatis alie que Eugeniū papā sedis aplice legatū miserat iherosolimā. itaq; ducit
n in Damascum nōc p̄pam regem. cardinalem qd legatū et simul patriarchā iherosolimitanum. multos
quos ep̄os expeditiōis interesse curauerat. iunctis copijs animisq; magnis conantib; obstitit. quū vrbē
senos abrabie fundisse cōstat loco capiti naturāq; ando sed arduis vberē anq; secundo. ager enī effol-
sis caniculis ducitū fistulis vntē irrigari potest murā vberatē p̄ se fert. p̄cipuus annis in regione vni-
cus p̄terlabes singula quāda facit in qua castra posuerant vñ facile cōbtere ab aquione oppidant pot-
terant. verū assino quodā p̄sidente cui maxime baldunus in reb; arduis credebatur. castra ad alterā ver-
bur partem transierant. Damasceni inde ab aquione eos p̄hibet. quare cū fin famēq; laborare et solu-
ta cōsidio cū tantis exercitū re infecta ad iopē rediisset. cōradus lodouicusq; cōmuniū male habitos
et exercitus suos in europā reducentes ad p̄pā sunt reuerfi. Rogimus qd a p̄sente in regem sublimatus
Guelfonē p̄dici bauerit francem in germania pecunijs inducū cōtra cōradus ad bella mouit. qui apd ea-
strum winiberg victus. Eudem postea bauerit filius cōradi qui post eus regnatus erat si sapienter
bello deuicit. Tandem rex cōradus anteq; bōditionem angulē peripere potuisset anno dñi .m. c. lxxij.
apud Bubenbergam vita cecidit.

Multū extitit ab isto Guelfone duce bazoarie Guelfos appellatos. cuius p̄sente nomē marie in
Italia mutauit. cū auerit vntatē et pacē vñ nūq; inde poterat eripari. nā dū Guelfo viuentē cōra-
do se impuorios imposuit. bi populi italicoz qui impiale dominiū in italia teentatē vñ in diem bodier
nam guelfi nūcipant. sed qui in italia aliā partem fouent gebellū. Ceteri aliam causam assignant vnde
buerit fautores ecclesie guelfi et fautores impuorio gebellū. de quo latius infra fiet memo.
Lodouicus rex francoz

Lodouicus rex francoz Lodouici filius pater in francoz regno succedens re-
gnauit annis. xlvij. vir ingenis animi reuerens. qui diligētē ea qd sunt
decimo quarto regni sui anno vna cum cōrado cesare cum ingenti multitudine xpi-
anorum ad expugnandū terrē sancte in subditis xpianoz qui ibi indies se
rebant tescere) animosissime transiit. veniens Constantinopolim inde rāpē
bellis pontum in bubumam descendit iterea q aliquot dies ep̄bels cōmorat
Tādē appropinquas ad iherosolimā rex romanorū cōradus patriarchā
obitum misit in vrbē et ad venerabilia loca docuit. post eadem ac fallas q
accant apud damascum ferme q annum in iherosolimitano regno p̄misse cum
vntē sua. ceterum cum principibus in p̄pū regnum reddidit.

Ab eo tempore latius p̄ditio apud orientales regiones indies in p̄pū
gere cepit. cum p̄pū sola eoz nomia hostibus formidari erant. Tādē
boz principum p̄sentiam sine damno respexerant. Inde nec vntē xpianorū
suspectas habuerūt. iteo nosodm̄ anno dñi .m. c. lxxij. p̄ncipiam moleare cepit.

Eldegardis

Eldegardis in regione alemante apud wingiam ⁊ iuxta rheuū virgo admirabilis floruit. pfecte etatis cum rapti diuina virtus graui conuuleret. vt eius laica ⁊ illiterata esset mirabiliter in rapta frequentius in formis disiceret nō solum quod verbus effunderet. sed etiā quo scribēdo lanne ducaret. vt ducando catholice doctrine libros cōficeret. que multa scripserit p̄dixisse de futuris. ad quod scripserit de eis etiā beatus bernardus ⁊ carualleſis. hoc ad colonienſes scribens de futura deuotionū tribulacōe. dicit qd clenis glorijs absq; merito habere voluit ⁊ mentis absq; oge.

Gracianus.

Gracianus sancti pauli monach⁹ patria crufius d. **S**ūta curate tulſe natus. Cui anno dñi 8. c. xlii. apud bononijs italie urbem ob eius ingenij ⁊ doctrine magnitudinem maximo in p̄cio habueret vbi monachus sancti felicijs in ambitu sup̄iori carnis oſtēdit cū plura p̄dixisset. cū inter cetera sue incubracōis opera ⁊ de cetero libris accuratissime collegit. cuius p̄ncipiu ē **H**umanum genus duobus rapit. qd qdem celeberrimum opus **E**ugenius pontifex approbavit. ⁊ legendus publicis gymnasij p̄cessit. Ip̄m aut librorū in tres diuisit partes. videlicet disinctōes. causas ⁊ de cōsecracōibus. primā aut partem in vnam ⁊ ceterum particulas distinxit. Secūda in sex ⁊ triginta causas. Et tertiā de cōsecracōe nūcupauit. ⁊ hāc hīs in quinq; distinetōes diuisit. Quis aliqui fecerūt compilacōes canonum vt ysaieus ⁊ suo carnotensis. tamē alijs tractatus hoc solum in vsu est. Petrus huius commentos seu glosas fuit bugo. Secūdas **J**ohannes hieuenensis.

Petrus lombardus

Petrus lombardus parisiensis ep̄us ex nouaria cāsalpine gallice urbe oriundus. p̄ qd hīs t̄p̄is (vt **V**incēcius gallus testat⁹) apud parisi⁹ inter doctos. nō solum sue etatis sed ⁊ priorū seculorū lris ornantissimus. ⁊ bonitate vite atq; ingenij acutissimus ⁊ celeberrimus fuit. cuius rei grā sententijs libros accuratē doctrinamq; composuit. laboriosum certe opus ex multis sanctorū patrū dñorū vultus compilauit. hic quoq; maiores glosas p̄fatusq; ⁊ ep̄los pauli de multorū dictis ostendunt. nam cum esset inter fr̄atē multos opinantissimus glosaturū ep̄los ⁊ p̄fatusq; ab ant̄b̄tano p̄ glosulas interitales marginales distinxit. ⁊ postea a **S**ilbio de primarijs p̄dixit latus ⁊ ap̄m explicuit. multaq; de dictis sanctoꝝ addidit. atq; sermones multos ⁊ doctos an̄ elegites ad populū habuit.

Petrus comestor

Petrus ceconomus comestor circa idem t̄p̄orū fuit cū p̄dixit nō carne sed virtute frater. in **S**calis vt **V**incēcius gallus narrat bishorū scolasticum cōposuit vbi vniuersū testamētū bishorias diligētē ⁊ accurate explanauit. Insup̄ et quēdam incidētia de gēsis gentiliū ex libri **J**osephi iudei. ⁊ quorūdam quēdam um bishorias locis p̄gruis inseruit. Alia nōnulla edidit. sed ⁊ versos gēsis in laudē b. marie virginis pulcherrimos cōposuit. In isto igit̄ cōtēnario annorū post 8. c. diuice incarnacionis ecclesia in doctrinis multū illamata est. Quiday affirmat hos tres fuisse germanos ex adultero natos. quos mater cū volere nō posset inuictum sibi fuit. de hoc r̄tus dolens quod nō potes tollere. verū nō con temperanti fuerit quiescens tempore.

Guilhelmus puer crucifixus

Guilhelm⁹ a iudeis in die pasce in urbe norwico. de q̄ postea mirabiles visio legatur.

Senectus hac tempestate cū et diuione diuicissim⁹ ⁊ gloria ad modū clari haberent a cōrado isto cesare signandi pecunia et auream ⁊ argenteam primigiam obtinuerunt cum ip̄s salus nota. qd ⁊ nūc vsq; apud eos in si dem p̄missorum fideliter seruauit est. nam vsq; ad id t̄p̄us vt **I**acobus eorum theolog⁹ refert genueses nisi papensis moneta et quibūdam parulis qui b̄uaret dicebatur vñ fuerant.

Auzenna

Auzenna medicus oim clarissimus. emendatissimus ingenij et. his temporibus veniens obi clarissime habet. q. et ferit dñs coadude et penceps vrbis eius. cedit in magni opam ceteris medicis. faciendo et a pñis inuicti in sua vrbis conuicti dolerale habuaculi. vbi innumeri pñebat infirmi. quos tpe vrbis abire. homo fuit colore brunus. et a. cōdus. q. pallando et canendo libi. fect al. cor. Et vt for. fatus inuenis mortuus ē. Tñ cō ampti dñq. agacimū dñi. Con. pñt in vbra medicā in oim genere desolpne. Et in naturalibus et mathemat. et moralibus et dualens. fuit ergo vñmō pñcep. pñctus in medicina et in oim genere dñpñe eruditus ē. Quō aut tpe fuerit cū multū nūl cerni kñdant. hoc tñ cerni est qd tpe. ius bean angustū nō fuit. nec esse potuit. vt aliq. somnauit. dñ. cñ. t. l. annu ferme fuit. ergo becanissimus angustin' fuit. Quō tpe auzenna esse nō potuit. Quō aut repertū ep̄las multas inter vrbos q. abstrūda est. muradile est cñ. cū in volumine ep̄las angustinū ad viles pñas ep̄le scripsit fuit. Et ep̄le ad pñpē habuit nō nominentur. Auzenna quoq. conculari asportatā d. lano iacobo notat. q. tpe angustinū non erat vbi nō ē. sp̄anos item notat et oim cōsuetudines de carne et corallo. cū xp̄iani pauca nominis erant et nō manifestos ritus obferuantes tpe angustinū. Crediť igitur fuisse tempo re auctoris aut pñ. ante. Hicelast enā et alfarabens videtur fuisse cōtemporaneus auzenne. q. fuerit tpe auct. rois. Dedit autē et go impetio ro. et arabibus bñpñam occupantibus floruit. Quō cū in oim doctrina eruditissimus esset. libi excellētissimū cōposuit. metaphisicā tēde accuratissimū emendatū. Distinguitus ac clariss p̄ ceteris medicis post alios medicos in lingua arabica. postq. oim medicos scripta videt. dñ. dñcū omne in dñq. libris tēscipit. Scripsit quoq. de vñ. bus coadus et plura alia.

Auctoris quoq. medicus cognomento cōmentator. philofophus quidē. et tpe apud cordubā bñpñe vt bē hoc tpe vt et libro eius. de celo tractat ba deur floruit. fuit cñ a natiuitate xp̄i anno. d. cl. et affert coadi not. Et egidius roman' in suis sñbñis. q. de vñtate intellectus. vñtē vidisse filios auctoris l. anta fridmū impetiois. Multa aut cōposuit et adeo excellētē in omnes archonē libros scripsit. vt cōmentarios cognomenū pñuerit. Deinde de sñ. oibus te nñ. aca. libyū q. pñtū de medicina Coluget appellatū et alia multa cōdit. aut tēne tamen ac medicorum cōmūis dñus fuit.

Auzennar medicus

Suar enā medicus cognomento sapiēs. q. auen' soar dñ bñdem rubus fuisse et clarissimū ueniet i po. tracatus fuit. qui tñbñs inuictū libi. f. d. c. v. testat' est. atq. cū ab oib. auzenna in earembus fuisse codē libi meminit. Dic cñ esset crudelissim' vt libi medicis noie tñbñs ad dñm regem dedit. Inde pñ nonnulla cōsilia cōposuit. Quātq. se vñuerfām medicā amplissimū volumine euoluissē. Sub ali. Abnecm sunt nōia arabica pñs et aut significam. Aben cñ et abū apud arabes idē ē qd fili'. Abos cñ. et omnes asserunt apud arabes fuit. et scriptores in tribus nemē pñs et aut ponentē et suū sacri. et maioribus bo noies tēferent.

Auctoris cōmentator

S. Thomas archiep̄o Cantuari.

Abus granosus. relicta curia regali in Anglia a theobaldo archiep̄o in archidiacono assumptio. In dñ regno hñmñia regis anglie cancellariū effecit. vt sua pñdētia in aliquotus bñm scitū sparet. q. post decessum archiep̄o occie pñficere pñrauit. Cū autē rex fecti thōmā ad volūtate suā in tēmentū egie inuictē conaret. Cūq. post l. numeras iniurias dñscit. dic. rñ. ad potū venit. et in nauicula parua cū duo bus sacerdotibus tñfuccus in flandriā. quē papa alexander nīc fionis manēs bonoficē suscepit. romā adicm. pace reddita septimo calij sui anno reuersus. Vir aut optimus et sanctissimus ab beato anglo regē cum iura sua et eccl̄as tās dignitates quas sibi pñctus rex et publica eius pñs vñpñuerat restatere. et in flū pñtū reuocare amiserit. post cñsū damna cōmūcia atq. obpōbina postq. parentū et amicor pñscipioem et alia atq. alia supplicatāne mar tino coronatus ē. Sepultus tandem in sepulcro marmoreo. Anno domini. dñ. denij. Interfectores eius quidam dignos dentibus auferebat. Alij sane tñfuccm dñccit. quidam paralisi dissoluti inuisa obitus iudiciā pñtērit. Cñ alexander audis et cognis et obis ip̄os beati thome miraculis. cum in sanctorū catalogo ascripti.

Dortegia pñuincia bñsdem quoq. temporibus vñuac pñdicationē albanēsis ep̄isopi. xp̄i fidem recepit. ob cuius beneficium atq. vñuicm postea anastasio quarto defuncto. maximo oim cōfensu pñnifex creatus. bñdñus quartus appellatus est.

Berta etas mudi

Anno mundi. 6535.

Anno crist. 1154.

Adrianus quartus papa a natione anglorum Albanus episcopus cum a tercio Eugenio cardinalis in Theologiam missus esset: ut pmissum est pueniret omnium re cognite occidentaliu ynnuici et gentis multitudine copiosissimam primum omnium christianorum christianam effecit. Anastasio rome defuncto in pontificatu successit. Et itaqz erecto pontifice romani consules suos sicut per Anastasium ipam administrati vixus pfectum. tentatisqz a romanis rom pibus in manus et consulibus liberam administracionem elinqueret. vix in laetis phalseret faciente consecrationis causam. qd facere recusauerit nisi prius Arnaldus britanni ante ad Eugenio damnatus et vix pelleret. interea cardinalis sancte fridericus via sacra ad pontificem accedentem. Romani ad Cosme et Damiani eade annis aggressi si vulneribus afficeret. Pontifexqz videri romi ecclesiastico suppositum interdictio. et forte postremum tunc erat sacri quadragessimales ieiunij dies. qd cum populus egerime ferret: pe natus prudentior sententia et Arnaldo seductore pulso et consilibus depositis pontifex sancti in laetis celebrat pascha. Guilhelmus Sicilie regis qui multas ecclesie occupauerat vix deinde graui anathemate notat. fridericus aut prius impator ex it. Et alipius galia cum exercitu ingressus: cum ad vix venisset et pontifex in basilica petri friderici imperij corona donaret. et a romis tumultu exacerat. pontifex pibus impatoris iem. bis postea ro. dictione plurimu. autit. na et circa laici sancte trisine multa castella munierit. et Radico. pbus ad nunc Senensis obnoxi muro et arce ppe inextinguibile reddidit. Cum pibus pontifex vix veterem inhabitauit. a quo ex vix cultior reddita. Et p ro instantibus romanis ad vix redisset veterat qz a consilibus libertate romana nam restitueret conantibus Anggani pccit. vbi no multo post mortis pontificis ras fuit anno quarto mense decimo. corpus romi delatum in basilica petri sepelitur non longe a sepulchro Eugenio pontificis.

Anno mundi. 6539.

Anno crist. 1160.

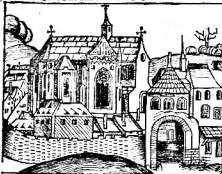
Alexander tertius papa patria Senensis. pater Ranucio. mortuo Adriano pibus et viginti cardinalibus suffragis pontifex erat. Eius canonice lectus fuit multas variatqz in pontificatu passus est agitationes. quibus incuti dedit Detranus quidam romanus tituli sancti Clementis presbiter cardinalis. quo victore appellatus a tribus tamen pstantis. Victor ad fridericum impatore: Alexander bonitate philippo franco rege Lotaring. pfectus consensu nauigio in franciam contendit. coeuntes in Clai romonte habito anathema in impatore et Detranum statim emittit: quibz ob causas fridericus tres alios bunc Alexandrum successit pontifex creauit. na Victor mortuo primo pascale. post Calisti. reuere In nocentium cohsuit. Et vero romani creatis consilibus Alexandro pontifici amicis cum statim ex franciam reuocle congratulantiibus omibus pbemigne suscepit. Et alipius igit Gallie populi in spem libertatis erecti anno salu mulesimo ceteris feta sedimoquinto in friderici arma sumit. idco copato exercitu in ytaliam veniens Ancona discedens romi mouet valius referans illi fuerent ingredi pnterit. bis inellectis pontifex sibi in mris noce intempta cum sua familia vix abiit et Beneuentum accessit. cuius qz vixes pborrefecit coqui fuit vixibus sumptis. co in habitu venetias pflugit. Et ad diue virginis de caritate monasterium paulo ante a marco italico conditum pfectus. ad molis recipit. Et omio pfectus. Post aliquo et vix menses cum quidam romi mne comodius cum ibidem agnouisset. velut in senatus confellum ad sebalthanu ducent. accessit. Et silenter in vix venetia adesse pontificem romanum retulit. Qui re cognita. mox senatum congregans. cum omi ap parati ad pontificis diuersoru accessit. copetitoqz ibi pontifex ro. ad solentibus ad diu marci templum cum omi gaudio puenit gredutur. Cum ibi ex more cōcedisset. primap et senatu cum omi populo bndixit. Impator vix audiens pontifex venetia adesse otione huius sui cum armata classe ad repositis pontifex venetias misit. Et sebalthanus vix occurrens facto congressu ipsum supiauit. et venetias vix pntit. ad pontifex ductus co pcurante par inter pontifex et ptem angustij componit. Altera vix qz secuta et dies fridericus venetias venit. Sed feder inuato alex. pon. confellum ad ianuas templi diu marci accessit. Et ibide vixitioz allante populo. im peratore iussit. ut sebum. pnterret et vixi domo postuleret. ar pontifex cesario colum pede compromissit. Vixitioz est sup apsidem et basilicam ambulabis et cōculabis leone et dracone. ar fridericus. Ad nū inde sed petro. cui successor eo parat. ar pontifex et mibi et petro. ac sic inter impatore et pontifex pace populi. Et duccm atqz senatu erom aut. agente postea ibi seculi pontifex alexandri beatrix regis anglie oratores vix ecclesiasticos adert. regem ipsum ab inuita nota purgari. quem necto beati thome committit. archiepiscopi quidam fuisse crebro romanis allatum erat. Quibus audis pontifex duos cardinales in anglia misit. qz reuerti retulit inter multa in senatu: martyre christi nume retulit. Cuius tercio sed pontifex romi pfectus effect apud lateranum concilio celebrat vix ad christiana rempub. necessaria pnterret. Interim populi logos et assiduos labores tam quatuor a tyrannica perturbacionibus. pontificatus sui anno. xxi. die. ix. romi mouit. sublatu prius et medio quatuor saluina.

Linca summoqz pontifex
Adrianus quartus

Alexander tertius

fluebant et tunc boni patrem ordinisq. instauratorem paruo adhuc sub tugurio observabat. 30. cu. alteri
enium ordinem in gallico modico tpe. plurimu. aucti et maximo in pto. h. b. d. m. f. u. g. beremitaru. ordi
ne adeo in omnibus labefacti diuinaq. atq. vltatim vt nulla quasi religio facies in eo videret. Col
labenti in atq. videb. argumen. a. collap. oratoria. defecit. oratulo. et laborantem sine chantate et im
pia offendit vt nullu. ferme religio. indit in eo videbat. Ordinis sui vir sane. calamitate pnotus alit
ut instaurand. adiecit vt b. m. c. a. l. e. f. e. m. et multitudine religio. et monasterio. meliore. facie. ordo. de
ut augustinus in gallico p. se. tulerit. hanc obre. ordinis. cōdator. appellatur. Guilhelmus. vulgo. appellabatur
Hec itaq. cōdatione. anastasi. pōntificis. ab. ad. n. t. m. s. u. c. c. e. s. s. i. o. n. i. s. r. e. l. i. g. i. o. n. i. s. b. e. r. e. m. o. c. u. i. t. a. t. e. p. r. i. m. i. c. u. i. b. e. r. e
m. i. t. i. s. i. n. c. o. l. e. r. e. c. e. p. i. t. et p. r. i. m. i. m. o. n. a. s. t. e. r. i. u. p. a. d. p. a. r. i. s. u. s. u. b. m. e. d. i. c. a. n. o. n. i. s. t. i. t. u. l. o. c. e. n. t. u. r. b. u. i. u. s. a. u. t. p. e. i. p. o.
albertus gallico fuit. qui viuendū sua tōtina et vte sanctitate ordinem
postmodu. auct. huc siquidem. Guilhelmus itaq. titulus in gallico vlt. ad
necesse. quam pōntificis tpa p. c. e. n. t. u. r. v. t. v. e. c. o. m. a. n. d. i. t. e. p. o. s. t. h. a. b. i. t. a. c. i.
t. e. n. o. t. a. t. i. o. n. e. et o. m. n. i. b. u. s. d. i. u. i. a. u. g. u. s. t. i. n. i. b. e. r. e. m. i. t. i. s. a. d. c. u. i. t. a. t. e. s. v. d. i. c. t. u. s. a. c. c. e. s. s. i. o. n. i. s. i. n. n. o. c. e. n. t. i. u. s. et s. u. c. c. e. s. s. o. r. e. s. o. m. n. i. a. s. u. b. v. n. o. t. i. t. u. l. o. b. e. r. e. m. i. t. a. r. u. m. s. a. n. c. i.
en. augustinus appellari voluit atq. precepit.

Soles tunc p. hoc tēpus nonis septembriis in occidentem sinu. vlt. fuit
et post duas horas cecidit. cecidit. b. u. s. q. u. i. m. e. d. i. u. s. f. u. e. r. a. t. s. o. l. ac
c. e. d. i. t. S. i. m. i. l. i. t. e. r. m. o. d. o. p. r. i. m. i. s. a. n. n. i. s. m. e. d. i. a. n. c. e. a. p. p. a. r. u. e. r. e. et in media
s. i. g. n. u. m. c. r. u. c. i. s. H. e. c. v. i. s. i. o. n. e. i. n. t. e. r. p. r. e. t. a. n. t. a. s. i. e. n. n. u. l. l. u. s. i. n. d. i. c. i. u. m. e. s. s. e. d. i. c. t. o.
d. i. e. g. r. a. n. d. i. s. s. i. m. e. c. a. r. d. i. n. a. l. i. u. i. n. e. l. e. c. t. i. o. n. e. p. a. p. e. et p. r. i. n. c. i. p. i. i. n. e. l. e. c. t. i. o. n. e. i. n. t. e. r. p. r. e. t. a. n. t. u. s. c. ū. c. o. n. t. r. a. a. l. t. e. r. a. n. d. i. v. t. s. i. m. i. l. i. t. u. s. q. u. a. r. t. u. o. r. e. l. e. c. t. i. o. n. e. f. u. e. r. a. n. t. q. u. o. d. s. a. s. t. a. m. a.
x. a. n. n. i. s. r. e. i. j. d. u. r. a. n. t. T. e. r. t. i. o. m. o. s. t. u. s. c. ū. a. r. e. a. h. o. c. i. p. s. p. l. u. r. i. b. a. n. n. i. s. n. o. n. u. l. l. a. s. q. u. a. s. i. f. u. e. r. e. p. r. i. n. c. i. p. a. s. et c. e. n. t. a. r. i. e. m. b. i. r. a. m. a. t. q. u. e. c. l. i. c. i. a. s. i. n. q. u. i. b.
m. u. l. t. e. v. e. l. e. s. d. i. u. n. u. t. a. r. u. t. q. u. o. d. i. c. u. m. m. a. g. n. a. p. o. p. u. l. o. r. u. s. f. r. a. g. e. l. c. o. n. t. r. i. c. t. u. s.

30. m. e. s. e. m. e. d. i. c. u. s

Eobannes medicus mēse filius qui mēse
aliterius fuit filius H. amed filij H. ali fil
lus ab dele regis d. amaleon. et tpe hūdes tē
poribus in mōdendis larguoribus datus et
aliterius. de mēdicarum solutiarum recensan
one ac eorum p. p. t. e. r. a. n. t. u. s. l. i. b. r. u. m. v. n. i. c. s. e. r. i. p.
s. i. t. Alii quoq. aromatizati ac mēdici p. u. n. t. e.
quem a. n. d. i. c. t. o. r. u. m. a. p. p. e. l. l. a. n. t. g. r. a. b. a. d. i. n. e. d. i.
d. i. s. i. n. s. a. p. i. n. t. h. e. c. a. n. o. n. e. s. v. n. i. u. e. r. s. a. l. e. s. p. o. s. u. i. t. et
c. ū. t. e. c. u. r. s. m. o. r. b. o. r. u. s. f. e. n. b. e. r. e. o. r. s. u. s. f. u. i. s. s. e. t. a. c. a. p. i. t. e. i. n.
c. o. a. s. s. e. t. f. e. n. b. e. r. e. t. e. m. o. r. b. u. s. c. o. r. d. i. s. i. n. t. e. r. i. t. e. m. a. n. c. h. ū.
o. p. u. s. r. e. l. i. q. u. i. t. q. u. o. d. p. o. s. t. e. a. p. e. r. u. s. a. p. p. o. n. u. s. p. a. t. a. u. m.
p. e. r. f. e. c. i. t. l. i. c. e. t. e. n. a. m. i. n. c. o. p. l. e. t. e. f. r. a. n. c. i. s. c. u. s. t. a. m. e. n. d. e. p. e.
d. e. m. o. n. i. a. s. e. g. r. e. g. i. a. m. a. d. d. i. c. i. o. n. e. m. p. e. r. f. e. c. i. t. A. n. i. p. i. a. n.
f. u. e. r. u. t. q. u. i. d. a. m. d. u. b. i. t. a. n. t. l. i. c. e. t. t. a. n. c. f. i. d. e. l. i. s. et b. o. n. u. s. d. e. u. m. g. l. e. p. e. a. p. p. e. l. l. e. t.

Eobannes carmencensis epūs et beati thome cantuariensis familiarissim⁹ bo
na doctrina et eloquentia clarissim⁹ hui⁹ temporibus in p. t. e. n. c. i. o. n. e. l. i. b. r. u. m. de vlt. g. i. s. p. h. i. l. o. s. o. p. h. o. r. u. m. et n. u. g. i. a. c. i. r. a. l. i. u. m. c. o. m. p. o. s. u. i. t. ac. e. n. a. m. v. i. t. a. s.
i. p. s. u. s. l. i. c. e. t. A. d. m. o. e. a. c. c. u. r. a. n. s. i. m. e. c. a. s. i. d. i. t. A. t. q. u. e. a. l. i. a. q. u. e. d. a. m. s. e. r. i. p. t. o. m. a. n. d. a. u. t.

30. c. a. r. m. e. n. c. e. n. s. i. s. e. p. ū. s

Bartmann epūs brixē

Beat⁹ Bartmann⁹ brixenſis epūs in territorio pataviſi ortus in adoleſcen-
tie primordiis mundo renuncians. canonice regularibus ſancti Nicolai i
paraviſi. vire traditus. ubi in ſancta vita moribus ac licito edoctus cuſit. Cō-
radus ſalzburgenſis epūs cū vivente monaſterio pſecut. Inde ob perſonem Leu-
poldi marchionis aſtricti in ipſa domib⁹ noui pſeantem regendam ſuſcepit.
morale pſoſit. ag facit⁹ compoſuit ſum multo cunctis viciſſis aliſq⁹ ſupplis
cū vebementer afflavit. humilis inſup religioſis cunctis libentiffime exoravit.
Abbas aut⁹ Reinbert⁹ epō brixenſi in demortui loci communi voto cleroꝝ in
epiſcopum poſtulat⁹. ubi in omni ſanctitate et miraculoſis vitam peregit. mūda
nā ac carnalis reliſa a ſe proſus abdicavit. oratōis ac pſemplationi ſe tot⁹ de-
dit. Summa inſup eius abſtinentia fuit et mirabilis vite aſtrictio. Cū ſicq⁹ ſibi
habitu viret aſ. cui lactantiaq⁹ ex precepto archiepiſi ſolum ſumptis. carnem cū
ſua planitiā macerabat. a friderico impatore pluriū dilectus. in eius in aſeram
drem papam mungans. qui et patrem ac coſeſſorē dnceps cum ſemper colebat

Elanierunt igit⁹ eo tpe due ſolue in ecclia dei. Eberdardus archiepiſi ſalzburgenſis. qui in ſolſhio dñali
x. kal. iulij migravit ad domini. Et beatus Bartmannus qui glorioſe epatus brixenſi pſuit et omne ipſo
vigilando aut orando aut cōtemplando aut legendo cōſumplis. et qui pcepta ſalutis habet. lites durissime
plenius tandem de ipſo poſitis in balneo aquar⁹ in ſolſhio biemali. x. kal. ianuarij libenter animas deo red-
didit. ſed poſtq⁹ ſanctiſſimus vir celo receptus pluriū miracula flouit. pōpū multatibus grauiſis in
partu eius meritis mirummodū auxiliū inuocantibus vberime poſuit.

Almerius ſecus iherosolim⁹ rex defuncto tercio Baldano eius frater in
regno ſuſcepit. regnavit annis. 11. virg omnia ſtrenuus et multo memo-
rati dignus. qui aggrediendis rebus magnis illico incubuit. nāq⁹ aſcolonā de-
plariq⁹ a fratre balduno conſeſſam primo regni anno magna reddidit communitā
inde expeditus cū in egiptioſ duxiſſet dregmoni regilegiptij copiar⁹ pſecut⁹ cō-
geſſus magna in barbaris cedem edidit. Alexander paulo poſt celum primā
nam egiptior⁹ vebem quā traximus ſaladin⁹ turcoꝝ regis pſecut⁹ ſoldano egi-
ptio fraude ſubtraxerit. aſiſina pſeſſit obſidione. et alexandri cū nullo paxie
ſpūſus ſubijci ſint paſſi. Eten⁹ almerio regi ſe pſeſſerit et in ſoldani poſſeſſi-
tati p manibus ſuis reducerent. almerioſ pſecut⁹ ingenti a ſoldano accepta ſe-
dit illi recipiende alexandri poſſeſſatē. in peculias diſſolūde cū fraude almerio
interſe intellegit. in agno vir animo in ſoldani ducens carras nūc dñi vber potentiſſimas ouſidit
quā cū aliqui obſeſſatē poſtūdi quidam ſpe nō caruit. ſed a mulore quodam de planta ſeductus pecunia
a ſoldano accepta abſiſſe inſecta. pauloq⁹ poſt in aſcolonā vberem egreſſi duxit. cū expugnāde emanul⁹ gre-
ore impator contra aſcolonā magna ſubmiſit auxilia. et tamen almerioſ parandis comenb⁹
negligens fuiſſe ſemota in caſtris deſiciende obſidionem ſoluerit ſit coactus. Eo autem almerio band dux
B. Albert⁹ beluacenſis poſt defuncto Baldano ſilius ſucceſſit.

Philipp⁹ rex francoꝝ

Philipp⁹ rex francoꝝ

Almerius miles glorioſus poſt glorioſa certamis
martino coronatus eſt.
Anſelmus epūs beluacenſis p hoc tpe cū in omni
ſanctitate moribusq⁹ pſectus viſſet die obiit. ad
cuius ſepulchrum diuinitus lampades accenſe ſunt. et
cepta vna cui oleum vſitatus quidam adminiſtrabat.
bilippus francoꝝ rex lothouici ſupior⁹ regis fili⁹.
poſt patre regnavit annis. 44. In poſtea cū audif-
ſet iherosolimā a ſaladino capā dñe pſeſſe admo-
nēte. nūc muli xpianor⁹ pſeſſi ſiſi adnauigant. cūq⁹
pſolomade emā cū richardo angloꝝ rege ſe recepſiſſet. et
inde iherosolimam reperturi eſſent ambo de iherosoli-
mor⁹ regno cōtendere ceperūt. domū philippus brix-
dignatione cōmotos ſimulata inſirmitate in europā di-
miſſo richardo regreſſus eſt. ubi in regni ſeū introgreſſi
reliq⁹ vite ſue tempus in pace ac ſanctimonia cōſumplis
ſeruit buſſone hunc philippū religioſoꝝ orationibus mi-
raculoſe ſuſci nūc. qā cū lodouico pater iſi ſeragen⁹
libera carcerē vniuerſis populis pcept⁹ et dñm inſtanter
deprecantur. quo facto hunc genuiſſitum.

Elisabeth monialis

Elisabeth monialis beata in ſaxonia miraculis clarū
aut. vſiones mirabiles ſimplicis angloꝝ reuelat. ſci-
poc librum vitarum comitiū appellatum.

Antea summo pontifici
Lucius tercius

Urbanus tercius

Gregorius octauus

Anno mundi. 63842

Anno xpi. 1174.

Lucius eius nōis tercius papa natione tuscus lucia urbe t gēte nobilitat
undus. Cū Alexander pōntifex romanus gloriā magnā q̄ annis plenis
dūm obijt oīm p̄fensū pōntificatū inijt. cōsulēs autē a romanis depōiti curā
uit. multo em̄ et nobilitate populōq̄ ro. ope t auctō quos iam dū castris
mis ad rapinā omīa p̄fensū saluissēt inuētibat. sed adeo cōsulano facin
p̄culatu vt lucio urbe tēturato in fauores suos crudeliter sit fecitum. Ho
mo em̄ apud romānos exēplo quorūq̄ pōntificū studuisse cōpūm est. qui su
ga sibi cardus p̄fulerunt cōfiliis oculis sunt creati. t pōntifex fuge sue neces
tate ad bonū p̄fensū p̄filiū quod rome tēstaturat veronam p̄filiū cō
uocauit. rebus iherosolime tūib. iūbus suppetias allaturus. veronā p̄fice
cōsilio habito t romanos licentiam ac suspiciōē impetibant. t p̄fensū om
nēs xpianos adhortat. est vt in asia laboratibus succurreret. verū dū ob hūc
rem nūcūq̄ vltro annoq̄ mitterent lucius vir optemus pōntificatus sui anno q̄
to mēse secundo die decimo octauo verone mori sepelī q̄ magna adhibita
pompa ante altare cathedrae basilice. hic ante mortem q̄o immensū patre
sue cam ornauit. Ab friderico imperatore quo cum in pace vixit obitūit ne
berusa alia q̄ moneta lucensi venteretur.

Urbānus tercius papa patriā mediolanensē patre Johanne gente cr
uella pōntificatū inens quo tpe fridericus occubitalis ro. impatoris beat
nem filii p̄fensū t rebibus quas ex italia romanū tūc possidebat imperi
p̄fensat. Qui q̄primū pōntificatū inijt reuocare ad cōcordiam xpianos prin
pes p̄fensū annus est. ne dissidentes a barbaris opprimerent. Et verbanus
que audita iūndos iūsticiā regis noui t impolūtati comitis dissidia. t quē
se iūsticiā virtus fama p̄fensū sui pōntificatus tēstaturat cōbēti xpianorū
generalī edicto de mīstēdis in alīum cōp̄s monuēt. Idq̄ quū xpianus nēg
genitasq̄ ardore sui animi quo ferebat fieri cerneret. veniens petere cōsiliū
erat xpianā eo mīstēdis scilicet xpianus cōp̄s iūsticiā sua p̄fensū cōuocaturus. Idq̄
ferrandū attigerat quū i felius p̄fensū rumore p̄fensū. post certiore. atq̄ q̄ erat ma
iore xpianūq̄ tēstaturat cōbēti nūcū ad se plato febre t dolore cōp̄s ē. et q̄
bēti nēg ferrandū iūsticiā mōst pōntifex sui anno primo mēse. x. die. xro

Gregorius octauus papa patriā beneuentanus summo oīm cōfensū pō
ntifex creat. q̄ ardore animi pat suo p̄fensū. sed tpe acceleratore ba
buit mortis euētiū. t statim nūcū t litteras ad p̄fensū xpianos mīst
cos cōbortatus vt vrbibus omnibus vna scēi cōp̄saro cōtēti terrā martij
iherosolimā ab hostibus capā recuperarent. t cū ad mīstēdis in terras san
ctam xpianorū militum auxilia totis animi cōp̄saris vrbibus insudat. p̄fensū
se p̄fensū. quo p̄fensū inter. t genuflecto acerrimo cōtēti bello pacem fac
lūs cōponeret vt vrbibus populū bello maritimo p̄fensū in sanctam est
p̄fensū exataret. pace aut plane cōp̄saro adiecta vrbibus parti cōditionem
vt clāse armata in barbaras duceret xpianos in asia vrbibus dū bēti mēst
cura vt sanctissimus agit p̄fensū mōst pōntifex die sui quindagēsimō septio.

Eo adūm abbas calaber ad vrbānū pōntifex verone accessit. Jo maxime to
cū tne t excellētissimū ac ppe diuini ingenij vir bacip̄a rēp̄tate apd gual
belum regem t calabros omnes clarus t inditus fuit. qui sp̄m̄ p̄fensū
vt aūm̄ replens futura quasi p̄fensū dūstēbat. cū prius nō multū ab domie
doctore didicisset donum intelligētie vt ferat diuinitus accepit. adeo vt faci
de scripturaz difficilē tēp̄s enodaret. t cum plurimū cruditis esset nōnullos in
sacris codicibus edidit cōmentarios. t q̄m̄ tpe in apocalypsim. vbi t multa
predixit. t p̄fensū t ordinibus medicannū. Item cōtra petrus lūdar
dum theologiū librum cōp̄saro. qui postea dāminat t reprobāt fuit. sicut p̄
i p̄fensū libi: decretalū. fēf q̄m̄ mīstēdis. librosq̄ suos dño pape emē
dandos obtulisse. t ei multa de futuro rēfensū aut de duob. regibus francie
et anglie apud messiniam hiemantibus aliq̄m̄ interrogatus quid sibi de expedi
tione sarracōnōz sperandū esset respondit nō dum adesse tempus quo iherusa
lem recuperari posset. Sup̄ his aut que scripsit de futuro tempore nōs reg
incertarum p̄fensū relinquare conuenit iudicio posterioz. alia quoq̄ popula scripto mandauit.

Baldunus septimus rex
Iherosolime

Baldunus eius nomis quattuor Almerici superiotis filius septim^{us} Ibero-
solum rex p^{ri}mo regnauit iherosolime annis sex. qui cū lepra percussus
fuit. regnū sēmiter p^{ri}uideretq; administrauit. nec amicus illi. nec rei militaris pe-
nia infertor habebat. Cū em ad tertiū virtutūq; regni annū ap^{ud} Ascalonē pre-
lio p^{ro}uallente maceo Saladin copias Baldun^{us} iudit. et altero uis p^{ro} ap^{ud}
Thiberiadem p^{ro}misso inter eas viginti milia Saracenos Turcos et Arabas
plene Saladino maceo copie Baldun^{us} p^{ro}figarunt. Baldunus igit^{ur} Sala-
dino necq; regi p^{ro}stantissimo q^{ui}nes p^{ro}grederet^{ur} sēmiter resistebat. et tamē illas
virtutē eximia et suū ip^{ro}ius lepre in modū leat^{is} rep^{ro}tas futuris p^{ro}ponit. asie re-
bus p^{ro} sua p^{ro}adētia p^{ro}spicere cōstituit. Cū em dēteret morbo vixit ducere no-
luisse liberos spe testit^{ur} nepotes q^{ui}sunt relin^{qu}ere successores. duas namq; so-
rores suas in matrimoniu collocauit. q^{ui} primogenita nōie Sibilla Dubeldmo
marchionis montiserran Longaspata cognōe appellauit nupsit. q^{ui} primo anno
filiū peperit cui^{us} Balduno de auidē note appellauit. iherosolime tande quattuor Baldun^{us} lepra magis q^{ui}
fimo confectus interierat. quattuorq; Baldunus et ip^{se} rex successerat.

Ordo humiliorum

Ordinē humiliorum bēdē ip^{ro} quā marie in C^o
salpina gallia mūis sumpisse scribit. Quidā tamē
scribunt sub impatore Denico gesta. Alii cū frideri-
cus p^{ro}dicus barbarossa t^{er}tiā salpinā gallia vāris in-
comodis laceraret infinitos p^{ro}pe viros cū mulierib^{us} et
liberis in Germanias p^{ro}peruo exilio damnauit. reli-
quos multos annos eos retinuisse t^{er}tiā enūq; falsūm cōp^{ro} p^{ro}sent
su vestibus undū albis ad impatore accessere miam
depercauer. q^{ui} humilitatē et vidit cesar puerat p^{ro}mo^{re}
annuit vt i^{us} patris rediret. Reuersi exules et forte ex vo-
to emisso plantini in vniū p^{ro}uenerūt facultates suas i^{us} la-
nifacio expoluerūt. exērit viciā vitare. biali velle ince-
dere. cepit odor p^{ro}ie puerfanones p^{ro} regione illi dūm
li. Sedo vixit relictus exērit ac vici in vniū habi-
tare et fecerūt mulieres exerecia copalia p^{ro}nuileas.
Denū numero multiplicas et p^{ro}pagie in dēno dūm
nis offitio se applicarūt. Sumpsiuntq; p^{ro} norma vici
du p^{ro}parē regale b^{is} Benedici supiores cōp^{ro} p^{ro}posuit
noiantes. Deinte facilarit^{ur} i^{us} p^{ro} p^{ro}lonat numero mūm
in modū creauit. in monasteriū t^{er}tiā fratrū q^{ui} monialiū
p^{ro} p^{ro}tea Lusice et Logobardie. Deinte anno dñi. 1140.
ob religionē et vete scitātē approbat^{ur} et ordo et mod^{us}
viciū p^{ro} p^{ro}noctū t^{er}tiā. et postea p^{ro} successores mul-
tiplicat p^{ro}nuilegias.

Iherosolimitane vobis vltima capitula.

Quido lufignatus Sibille Balduni regis leprosi
fororis maritus. morbo Balduno et eius nepo-
te Balduno parvulo octavo loco regnū suscepit^{ur} regnauit annis duobus. Post obitū em baldunū lepro-
si quattuor baldunus puer et ip^{se} rex successerat. cuius regit curā impolitan^{us} comes et Sundo lufapere cupi-
entes nec vniatimes eflent. dūq; res ip^{ro} magna christiano^{rum} iherosolime agencium similitudibus tractant^{ur}
baldunus puer regni iherosolime christiano^{rum} ad octauū aūiculi necis mētem defunct^{us} ē. cū puer regis
mortem Sibilla genitrix p^{ro}gnatū tēnt fuitq; q^{ui} apparetat vena. Ne impolitanū comitē populus et mil-
lita ois in rege iherosolime accessit. multosq; altaria mēter nō magis pollicentoni^{um} q^{ui} lufignoni^{um} et
p^{ro}marcha. epis. p^{ro}ecibus magnanibus. Sūdone vniū sūb p^{ro}sent et ip^{ro} instantē iherosolime regē creare
obtinuit. tūc p^{ro} grauitat tanta inuina Raimund^{us} comes impolitanus inuicias cū Saladino cōstituit. q^{ui}
impolitanū comitatū a fauore christiano^{rum} penitus separat. quā enā Thiberiadis et gallice p^{ro}ncip^{is} p^{ro} bere-
ditate tenentē nobilissimū mulierē sibi matrimonio copulā. eūde quoq; p^{ro}ncip^{is} ad regnū iherosolime per
nuptias abfuit. Erant tūc ip^{ro} Saladino cū christiano^{rum} induit quas vt altissus abrumperē ita p^{ro}debat.
cū sēmita eius cōsiliū comitū addidit. p^{ro}b^{is} Saladinus ingenn p^{ro}cedit et equū exerecio copio p^{ro}lo-
maide p^{ro}mo p^{ro} beruti et manima occupant. postmodū in Ascalonē ducit. qui alio aucto copio. q^{ui} ad
Arabiodchena populatōe defugerant iherosolimā dūnt. qui ab occidentale plagā obsedit. oppugnatio-
busq; p^{ro} bēce dico frustra ibide cōnuatō. alia atq; alia p^{ro} viginū item dies infra sēat. obseditq; ingē po-
puli multando desperatōe magis suspectat adducti q^{ui} oppugnantiū timore p^{ro}ectū. cedatōe ēa fecerūt
cōdēione vt cū supplicanti quā bumenis singula ferre possent abire p^{ro}merent. Amicum^{us} facti cōdē-
tione secūda die octobris Anno nono et octogesimo postq^{ui} in christiano^{rum} fuerat potest^{as} ne. Agnūm iher-
osolimā christiani p^{ro}heradii p^{ro}marchi et clerici facto agnie sunt secū. quāz pars Raimund^{us}. pars Tyros
pars Alexandriā p^{ro}egit. Saladinus iherosolimā ingressus Campū p^{ro}ima turribus tēat^{ur} basilice rebe-
ctam. eccle christiano^{rum} tumentis in stabula sunt complete preter templū Salomonis olim colobru-
m. manserunt cūq; vrbe christiani Alia exundi Summi Arment Jacobus Boogam et Bēda.

Quintus tertius. pñ a roman⁹. pñ iohanne cognomēto scolaris. temēdā
 tñ sibi pñpātū accepit. pñificauit inuēta statim de bello in laticrono
 gonēdo edictū pñuēt. Rem pñificauit in aīa magis magnificū pñdāt
 in intelligēt. Generalitē et in simulū aīolet edictū pñanos admonēt. cre
 tū. bonitē et crucis salutare signū non magnib⁹ mūnīs q̄ cordib⁹ affixū
 annū i barbaros affundit. et eterne felicitatis gloriā triūphū (singulis panis
 ra. Edictū uo ea romani pñificat exhortatio pñtū oīb⁹ pñncipēs friden
 ci roma notē pñnotē cognomēto de barbarorū pñloppū regi francie. Richar
 dū regē anglie. addēne duē burgūdie. quos innumera pene archiepiscopū
 epōs et alios pñncipū viros multitudine secuta ē. Quin et et ystria uenēt
 pñfani dāsses pñfiliū ducere. Et frisonū⁹ quoq⁹ et dāna tñmces q̄
 quaginta. duodecimq⁹ et flandriū⁹ pñfani expēdicos sunt secute. et quī
 belmū scilicet reuelmū oīam opam tantis multīs exercitib⁹ nauatū. q̄
 dāssē sua mace a barbaris pyranīs pacatib⁹ reddidit. Insuper annuū
 et apulā fidiāq⁹ impōnit. In pñncipēs et aīa pñnotūdū varia yī fū
 na amēt pugnāt. Et demēd ad pñpōndas res ecclesiāsticū animū adscit
 Nam et mores demōst quāndā nō sāt pñnos pñnos edes non medioc
 Et dāssit fūci laurētū extra muros edificatū. et lateranī edes non medioc
 impētia reūitū. templūq⁹ uermulato ope ac musio cōstruatū. Edictū
 deinde anno pñficanū sū anno tercio. mēse quinto. in basilica lateranēsi
 fūditur buga inuēti fūctio pompa.

Quod electus romane pape, nane romanus, ppe petro cognomēto bubo
nis, ante a iactus diuconus cardinalis grideus vir et forte insignis
in terrā celstine ē fuffet. Quis egrediet apertū scilicet rebellione in sui p
deceffore impudēssime inuentat eos cōpescere cōstituit. Vir qdē p omnia
bonus et bonnū colūmā cōstituit. Et quod uicū nū ptermissit, quo ter
ra fecit. Ita cū bueforolūm uocant, ita cupit, in tantū aut pterbatiō
bus rec, tantqz sumptū bellū cōtra cgregiū, nū apud sanctū petri nūm ad
later mē edificatū, qua reaps pontifex p cōmōde possent. pterea bō no
mē uictorio dedit, ecclā autē carbedale fecit. Postur aut pontificatus sui
anno sexto, mēse septimo, die vndecima. Sepelitur in basilicē petri, bonis
omnibus se dolore et bēdictio bonūm lram mētibz.

Galaditus per

fridu reges amos octo t. ... magica cum magna gloria poffederat) post maxime xpianis qui itaque ipi plurimum
e copit. t. de ca mupit aut. Temploſus falomonis qui turas piter t lacrimas ficut xpianis confueuerat
fancit. et illudque prius qui faladin' ingredi uoluerat. ad iuani refocac. t. fua iuftra ian' excretionis' cura-
uit. pferit unde impiger faladin' iſtyr dunt. qua urbe ceteris' maribus no magis auib' qua ceteris de
pſugit et xpianis publico pnuicte collio tefenanda t ppena ditione accepta. Hic appie faladi-
nus dantim' fuit. cui nubil aliud ad funera defuit laude nifi xpiani tota car-
er. Qui moriens tande mād aut in ſummi' trophæi tale an corp' ſuus deferri
ſpeciali. uidely pānū nigri l lancea faladinis. Cui pſecet' ter pſeco damianus
Alie tot' domitor et tanto regno tūſuſ opib' mories. nil aliud ſcā defert.

Bernardus eius nolo scire friderici primi filius. anno dñi M. c. x. defun-
cto genitoris pñsū principū romanorū impator electus impavit annis
octo. a patre aut prius rex telignus coronā aequalitatem acceperat. In primo
in colonienſis bella morat. occiſo leodiēſi epō in gratiā rediit. Anno tñpde
electiois ſue tñsio & cleſtini pñſer romanus poſtride coronandis ſor
bernardus ſeruat friderici barbaſſe in armenia deſcendit filius a germanis cleſ
monibus declaratum in regem romanorū impatorem conſtituit. ea mñſa cōdi-
tione vñ bernardus ipſe regno circa vñſaq; ſecum ſiculum pñſis recuperat ſum
pñſus & cleſm ſolueret annuū & tñsio eccleſiaſtica terram ſibi redderet poſſide
dam. idq; quo rex ſacilius aſſequeret cōſtantiam normanno rege natam virgi-
nem in monaſterio pñſer agentem occulte edux carauit. cāq; manu gradioris
q; dñ filio. pñſura videtere diſpenſatione aplica illi in matrimonio collocauit
Reddidiť vñ bernardus impator primū olm urbem iuſculam pñſer celeſti
no. cuius & romane eccleſie iuris erat. Iſq; pñſer dec vñ in re pñſer annuſſimus
ro. po. pñſit. a quo nullo additioe aut pietate aut mōa fundatus eſt caſa. et
vñ omnes in ſunay inſtauratiois ipſe adimeret munay aliay ſara romay ſunt delata. que in duo butos
temporis capitolino ad memoriam conſerua. f. In greſſi regnū cum exercitu rex bernardus & regis primo
empñj anno neapolim. bſederunt. ſed cum peſtētia exterius inualluſſet re infecta abiecit in alomānis
acceſſerunt. Poſtea iterato a cleſtino pñſer romano vocatus magnū in ytaliam exercitus duxerat. ve
neratq; ſecum & cōſtantiay vñſer friderici filii aſſerens primū. que pñſer omnia opñſiones nūmū annoſa pe-
perat. Iſq; ſecundus fridericus poſtea vir ſacrus eccleſiam pñſerens eſt. paruoq; negono primo neapolim
poſt quicquid in ytaliam ſilie regat vocabulo cenſet. & ipſa ſubinde ſilia in cor poteſtate ſunt ſara. & o-
ſtano vñ ſara ſara ſut bernardus pñſer agentem theſaurū ingentē a normānis regibus tanto prius com-
poſe. tantay ſuccedatq; pñſeritate cumolaram clam cepulatum in germaniā tranſmiſiſſe. Iſ a pñſer ſara
aſſerens vñſer & filio pñſer relicto ro. ſe cōſtitit cō cog pñſer celeſti. multa eſt vñ recuperande theſo-
ſolūne curam ſuſciperet. Quod quidē manus ſi pñſer noluerit per legatos exequi ſopondat. pñſer ro. et
italia decederet nauigij et omni ſilie regno & impendenday vere primo copias parari curauit. pñſer
ſtopes tranſgreſſus archiepiſm magnūmū & ſaronū bucem legatos declarā onus illū inuñt copias et ol
germaniam. vñ. vñ. qua tempeſtate ſaraceni aſſerens mauritaniam incolentes ingenti claſſe in diſpaniā
obtenoſe delan co- reſſum pñſer caſtelle rege ſup pñſer cepit. & plunima ſara ſe gēſ barbara de diſpaniā
ſubegit. quoy pñ. & betbica olim. nūc gramatay vñſer in beſera Anno. i. 4. 9. tenetur. Tandem cū in re-
gnum bernardus reddeſſet obſerens in ſilia agēs cū grauior egrotaret ad ſim octidum poſtremū ro. nū
comitay ſub ducat titulo cōſecret. qñ in ſe ſut ro. impñj & ſimul gubernationē regni ſilie quoyſq;
ſitens adoleuſſet ad adminiſtrationē reuñere queſuit. cōſecroq; teſtamento pñſer vñſer obſer. ea ipſe moſus
et rem in aſia xpñſianā & ſimul omne germaniā maximū inuoluit monibus. ſut em in agēdis rebus ſitens
us. ut hoſtes acer. in largiendo munificus. ſacūdus eloquio. ſara decora. ſara medocus. ingenio pau-
berdyādus monach

Linea imperatorum
Bernardus regis

om eſſet diuini ingentij vir in legibus optimos cōſect app aratus ac ſummam ce-
leſtrem edidit. que apud omnes etiam nō cūo magno habetur in pñſo. Inſuper
vñſer vñſer aliter paſſus appellat.
Martianus ſimiliter boſianus & aremonenſis eius doctrine & profeſſionis do-
ctos. et quo in gloſis pñſer ſu mēno eo ipſe ſlorat. quem auguſtus de peru-
f iuris locumay & mundi ſpeculum appellat.

Bernardus in territorio belluaceni. frigidū monach bis tēponibus
religionē ſacundia ac doctrina clarus oſſuſit. qui cū eſſet vir doctiſſimū ac
diſcretiſſimū. diligenti cura re omnibus rebus geſitū chronici p pulſi ab imo
mundi vñſer ad beſ tempora compoſuit ac in multo volumine digeſſit. Et hoc op-
ita diſſipatū & diſperſū ēv autq; totū repenſat. ſcripſit & alia opuſcula ſermones
Ep̄as natione longobardus in latina & greca lingua egregie doctus p beſ
tempora ſlorat & multa compoſuit. & inter cetera pñſer latina vocuſula. que
diligenter in ordine redegit. & de ordine duodē optime ſcripſit. ang plures ep̄as
elegantis doctay compoſuit. **Quo doctos interpretes**

Anno mundi. 6405.

Anno christi. 1204.

Linca lumbos pontificis
Innocentius tertius

humane. et libros de sacramento eucharistie. de sacramento baptismi. habuit item sermones temporibus et se-
lenibus diebus accommodatis. Decretales quoque antiquas composuit quas observari mandavit. Et do-
centibus et omni conatissimas virtute. co pontificatu sese dignum breui ostendit. nam inter ceteras decretales
quas extantes reliquit tres co pontificatus sui munus edidit. Primam q de inducendis habet. Quoniam vobis pe-
ceps alter in altero delinqueret correctione ad pontificem romanum spectare. Et venerandos esse principes
quoniam maximus sacerdos et secundum p se ferendum. Damnavit et errores aliter hereticos qui postea pariti-
bellum quendam non sanam doctrinam p se ferendum. Damnavit et errores aliter hereticos qui postea pariti-
cu feceratibus suis cruciatus est. qui affirmabat ydeas que sunt in mente divina et creare et creare. cu in eo mi-
nisi eternum et incommutabile sit. dixerat pterea in charitate constituto nullis peccatis imputari. Nec Innocen-
tius opera pictatis in tanto pontificatu premissit. Extant enim romae duo huius pontificis opera sunt. vultu-
te et vultu longe distantia. hospitale sanctissimum in Saxa longobardis et Baronibus ibi solus habitare ap-
pellatum. quod in vicinia suburbii celebre et diuissimum hospitale amplissime defertur vultu. Et aliter
ris appellata communis vestris operis. que muro oim totius vultu rarissimo sublimitate surgit eximia. Et
ad forum olim necne ad veteris subire principis que p etate nostra et diu ante in habitata nulli omnino vi-
eff aut fuit. indeq basilicam sancti fieri que extat in auentino celebris nunc diuitum instauravit. Tertio di-
rursu tollende discordie causa. que inter venientes et pisanos vicebat. pfectus fuisse monit. pontificatu
sui anno decimo octavo mense septimo die. xvi. Cuius vita adeo pbata fuit vt post eius morte nil carum i-
rum que in vultu egeret laudarent improbauent immutari sit. hic quoque p. n. ordine dicit Augustinus
remittam sub tutela apostolica suscepit.

Suo duo maxima hoc anno apud Lateranum ab
Innocentio pontifice pfecto. p recuperanda ihe-
rosolima celebrat. cui interfuerunt mille et trecenti pla-
ti cum iherosolimitano et constantinopolitano ponti-
cha. Metropolitano septuaginta. Episcopi quadringen-
ti duodecim. Abbates. priores. conventuales omnes
n. Graeci et romani imperij legati. Reges vero iherusa-
lem. france. hispanie. anglie et apud ceteros. Cene-
re multa tum quidem in consultationem nec decerni sa-
men quicq aperte ponat. q et pisanos et genoveses ma-
ritimo et italiam terrarum bello inter secebatant. ve-
rum decreta ibi. placata fuere quibus tam lincorum q
clericorum motus componerentur.

Robanes boni ordinis heremitarum bini augustini
institutiore nante dantantibus temporibus
flamma et umbra vitam religiosissimam ac sanctissi-
maz dunt. multa monasteria ibi erant. Inde fratres
sabbote vulgo appellantur sunt. Tandem cum vir fan-
ctus. 30. annis in flamma ymorat fuisse et patri re-
uerfus plen dicez et opib bois. ano a natiuitate dñi
1222. migravit ad dñm. Cuius cor p translatum in
monasterium ordinis sub titulo sancte agnetis fabre-
factu summo structur bonore vbi indices sunt miracula.

Philippus fuit princeps et ceteris dux beinico imperatoris frater. que idem beinicus mortuo filio friderico reliquerat totum regnum accepit. verum beinico mortuo maxima inter electores orta est dissensio. in germania enim electorum pars orthonem ducis Saxonie qui in asia fuerat germanum francie delegit. pars philippum qui ab beinico institutus erat consilium conservandum. et res bello dissidit. de ultimo acta quod philippo rex francie orthonem rex anglie subiecit. propter hanc dissensionem imperatoris deligendi etiam neque philippum neque orthonem ad imperium admittunt. propter id tantum quod inter coronationem et depositionem orthonem interfectum. et per reliqua vero eorumque tempus vacante imperio sentunt. philippus autem anno dñi. cc. aliam bello theuastano argennam obsedit et in suam potestatem accepit. sequenti anno simul in theuastano pedit. langraunum tuncquam in gratia sumptis. Innocentius vero pontifex quia collabat beinicum et fridericum patrem dei romani ecclesie etiam orthonem imperatorem. punxit. philippus ita succensus arma parat et contra orthonem philippo rege francie faciente in expeditionem prodegit. Orthonem composito exercitu una cum iohanne anglo rege pugnam in campis facit. huiusmodi singularia certamina pape apud coloniis. Sed annus dñi ponit. Innocentius octavo anno ille que res. rex imperatorem infirmitatem a philippo vbiq. succubuerat agnoscit. Colonia germanie verum preterea orthonem pulsum postremum etiam conservat qui verum philippum arma pressis obsequio. orthonem facta eruptione congressus sapientis a colonienis est expulsus. qui tempore deinde philippo imperatori debuit obedientiam servare. Tandem principis theuastanie defuncti bellum pace confecta philippus romanorum imperator electus. et sic decem annis non sine molestia hanc dignitatem retinuit. nec tamen diuturna fuit philippo in adepto vbiq. p. arma unguis quos. quem langraunus theuastanie principis multum in suam sententiam trahens circumdicens. vel ut alii scribunt octo comes palatinus de vniuersis bamberge interfecit. et kalendis iulii. corpus bamberge inde spore iussu friderici sepulit. fuit autem benignus ac largus. debilis corpore anni virilis. facie venusta. capillo fluo. statura mediocri decorus.

Omo dux saxonie huius nominis quartus anno a natiuitate dñi dñi. cc. ix. cum philippo imperatore a comite palatino interceptus fuisset. imperator a germanis suis electus imperatorem annis tribus. qui statim romam profectus ab innocentio tertio sequenti anno in basilica sancti petri coronatus est. venit post acceptum ab ipso pontifice diadema iuristandi quo se de more obligauerat religionem post habita terram ecclesie hostiliter inuasis. in radicopbanum monte saltem sue ut corrupte appellant nationem et tota pene romandiolas p. buer fas legiones diuersis legatos occupauit. et ad regni neapolitanam regiones conuersus ut eas q. caperet effecit. friderico secundo quoque romani pontificis auctoritas et pmissa prece seque redderet. nihil tamen motus suspicant. eos vero motus pontifex innocentius iniquo sereno animo ad orthonem misit. qui cum suadendo. hortando. admonendo punire conarent ut capta de ecclesie terra scudatano redderet. q. p. tota inde res molebat. unde pontifex cum anarbenate primum gressus. tunc p. fuerant. in et vias omnes romanas latrocinis infestans imperio et aliam regno primum depositionem. punxit. Secundo cum pilatus et p. tota ac oia alia imperii ac regni populos eatenus sacramenta religione qua illi obligabantur absoluit. venio magis posuit q. deberent ab eius imperio reuerentia et obedientia se subdere. quod rex bohemicus. langraunus theuastanie ac archiepiscopus bagunna. Treuerensis dux austrie et ex insubris splaniores quique dñi. cc. x. etiam germani electores imperii philippo suadente francie rege q. primum de prauione orthonis ceteros huiusmodi friderici secundum suile regem viginti agentis annis in romanorum rebus declarauerunt. philippus in francie rex orthonem totius regis anglie ex sorore nepote rebus et potentiam deici exoptabat. quibus undem beinicus malis atq. periculis orthonem in alemania se recepit et quicquid de yralia cepit in romanam potestatem suile regis potestate redire. vbi posita a philippo francie rege apud tornatum sup. arma. Tandem anno dñi. cc. xviij. octo imperator melius languentis alio dñi obijt. Tunc autem rebellantes cretas in fide armis continentes anno saluto dñi. cc. xviij. eandem in colonie forma redigere. missis eo cunctis qui et testes in officio continerent.

Basilidus archiepiscopus colonienis post destructam mediolanum a friderico imperatore coram tui regis ad coloniis raduxit post gloriosam vitam in dño quiescit.

Richardus quocumque parissus a iudeis maritum passus multis clauis miraculis. q. obrem philippus rex francie intelligens iudeos p. plura quotannis mala p. gisse in vituperium xpianorum patiens bonos omnes ex regno francie expulit.

Ordo cruciferorum

Cruaferorum ordo in sinodo lateranensi bti incho-
atus sed aliqui intermissus ab ipso Innocentio
tercio pontifice anno pontificatus sui xviii. restituit.
et confirmat ac multis fauoribus commendat. 3d qd
maxie facit e eo qd quedam albanensium peshera bel
reus surrexerat. que tanta in populo romano ferox
sed non excoitauerat qm vniq amica. qd obde totius
pnter ipe multos cruce signatos impulsit eos an
ma suscipere. quibus tunc cruciferoru ordinis cas
sopitu et obliteratu instaurans multis pntilegijs et
gratis mirabiliter auit. eides aut ordini postmodu
innocentius quartus deuotione affectus apud lugdu
nu enisens reguli coposuit et debet in quo pceptu
sua religiosi semp cruce in manibus portare. ipsius
aut ordinis auctores et du-
ce. Quiracu epim et marines
tpe constantini magni. Dele
ne matris primu fuisse tra-
dunt. qui etiam cu Juliano
apostata cu multis christia-
nis passus fuit. sed idem or-
do ad nubulum sermepisq in
pactens redactus.

Lazarorum regu pnti-
cipium

Ouid quidam persa ex
ignobile familia inter

cos natus tartaroru gentis rex vir quide magnanimus p hoc tpe ex indie montibus vna cu oib⁹ sue
gens viri ac miterb⁹ hostib⁹ aio egressus p vicinas quasqz verbes spolia multa eregit et populu suu b mo
allent. quibus spolijs allentus inde paribos venit et pari terrore mediam. asiam. persiam. persiam. amienam
et samaritanu no longo tpe quadens circa meonidis paludis limote concessit vbi et accolis suis sedes consti-
ens in maximi euasit potentia vt regnu eor⁹ nunc multu creuit in finibus hungarie polonie et iuxta mare
ponticum et in aqualone. et hi nunc vltione cassana habent principu. Sunt autem tartari boles turpes oculis
grossos pmanentes habent latas facies et frontes natosqz latos mediores. et statura tante arrogantie vt
dnm suu chm sicut capellent. pluraz de eor⁹ moribus huiusmodi scribunt.

Ordo carmelitaru p hoc tpe in Syria apud carmelu
monte ab Alberto iherosolimitano patriarcha
excoit et multis pntilegijs ab eo sublimat. atqz ei-
dem reguli suo iure colecta obseruand⁹ primo obtu-
lit et confirmauit. in qua pro habitu fratribus eiusde
ordinis capis superuocet et synco cu quibudaz largis
vurgis ses albis et gusen circulat⁹ more helye pbe-
te vt tradit⁹ assignauit et referend⁹ pstituit. 3sqz ordo
cu in orde diffunderet ac locus et vms pstantissimus
indico multiplicaret multas impugnaciones p mul-
tos annos ab emulatoib⁹ pstat. sed postmodu Ro-
notius pontifex eius noia tercio censens ipam fan-
ctam religionem et ordinem multo impugnat et aliqui
psecuti cu no satis probati cospiceret deuotione mo-
nus primo pontificatus sui anno mutans prius circula-
tis claudibus ob honore beate virginis marie in al-
bas sub tunulo virginis marie de monte carmelo ap-
probauit et confirmauit. aut cu ordine istu du in Syria
cu habitu illo procedere maxime in reueretia et deu-
tione apud soldanu egypti transisset multas illi elemo-
sinas et beneficia contulit. sed eo habito mutato cu e
finibus et regno suo excoit. qd obre necesse fuit illius i
europi in aucte vbi muru inmodu eterescere clari-
fimos et sanctitate et sciencia vno prolit. Quoru te nu-
mero pcpai fuisse Angelus declarator ordinis huius
Albertus siculus Ciriillus grecus vir doctissimus. q
pser libros multos a se edatos spu pphene datur. Et
aliq clarissim.

Ordo carmelitarum

Dominicus bispanus vir sanctitate et totius plurimū decoratus. p̄dicato-
rū et pater multorum. ac ip̄iane religionis q̄i manumū sydas emicuit q̄ hoc
ip̄o. In i calogura al calogura p̄go exomēsis diocesis nar. Cui p̄ felix appel-
latus. mater iocunda q̄ tres filios habuit. et p̄olica lina edocit sacerdotiū accepta-
rit. Terentius beatus dicitur cui mater p̄didit in somnis se gestare carulū accēt am-
ore faciliā basulā. Qui egressus ex vico totū mundū incedere videbat. p̄figu-
ratus et cā p̄dicatore cūmū nascitur. fuit cū viciō mirabilis oburgator. oppo-
gnator heresim. fidelū diligētissimū corroborator. ab infantiā quocūq̄ cū mīse-
ratio crederet. et canonico aut regulari a teo vocatus cū fribus sociis p̄dicatorū
ordine incredibili sermone fundavit. q̄ dūmūmū inhaute ab glorioſa dei genitricē
maria religionis habitū assumpſit. Et cū in theolōgia albenſis galliarū regione
l'etia pulu lasser. ac late t longe cepisset serpere. beatus dicitur tunc prima fami-
nosa cepit ad eas extirpandas se cōsulit. Et tū q̄ armis cā secerat tūci adu-
erſent. Quia comes totolamū notabat infamia. Quare datus est ab innocēto
pontifice t a francorū rege symon de mōre forti brō dominico adiutor. q̄ cū cobor-
te ab hierosolime expeditione reducia a sancto viro aduersamū arma conuulſit.
remittit. tancūq̄ cā heresi defixa erat radiabus vt q̄ septimo inchoauerat vt tū-
dem vltimo pontifice innocēti anno potuerit extirpari. pater aut religionis ex
istim. postea ab bonotio q̄ salmāticis apud theolōſas domos auduit. ordinis
vltimū iudicū obtinere meruit q̄ firmato cū plura monasteria cretaſſet. Et mul-
tis signis ac miraculis claruiſſet. ac varias regiones docendo t p̄dicando laſtra-
uit. Tandē anno salutis tercio vicesimo t duodeces centeno apud bononiā y-
lecomitacē. moris iugula migravit ad dñm. quē postea gregorius novus audir-
eū miraculis t vita p̄fecta in sancto numero aggregavit.

S. Dominicus

S. franciscus

Franciscus seraphicus natione ytalus ex assisio vmbroſo curiac o. ius. vir
viciū diuinus. ac primus institutor ordinis fratū minorū. t fundator muni-
ficus. Circa annos dñi. m. cc. xxi. primo negotiator biuinus t affabulis ac p̄di-
gus viciū ad annū. xxi. inde terrena oia respiciēs ip̄m in oīū vita ſecus ē. Et
cū aliquādiu pedibus calcit. t cōgregat cūmū inſeſſiſſet. Senēne dūce moris
dicēns. Qui venit ad me t nō renūciat oībus. non potest meus esse discipulus.
Abiecit oībus nūca inuitatū t cōtēmpublem fūne ſcū. tam inducens nouis
morē ordinē conſtituit. cum quo velut ſol i orbe radiis ip̄mū religionē plurimū
illuminauit. Tanti aut in ſcipo rigore austeritas creuit. vt in tēptatione car-
nis. in p̄uini tpe nūc vel glacie opertur. paup̄tātē quocūq̄ dñm suam ſemper
vocabat. Ad allebat potius de se viciū p̄ia q̄ laudes audire. oīūm studio p̄ceat
uebat ne paup̄tātē metas trāſſiens ad ſup̄bia diſſuaderet. ardētissimūq̄ martī
rū tēdēno ſeruebat. Ideo ſeruo cōuerſionis ſue anno ſymā p̄ceit. ac ad ſoldanū
acceſſit. qui cum o. m. bonore ſuſcepit. Duobus aut annis in oībū. eius vidit
in viſione ſeraphim vñū in aere ſer alas habente crua manibus cētēſis pedibusq̄
cōuēns aſſiſit. alay vo dūm ſup caput erexit. t duos ad volandū exteſas ha-
bebat. p̄oro duobus totū corp⁹ tēgebāt. Quos dñus cognitare app̄cebat
in manib⁹ ei⁹ quali ſigure clauoſ. laſſiq̄ ip̄mū tērmū velut lancea perforatum.
Inſerua cū fribus ſuis ſic ab eo inſtitutus nouū de diſſet regulā. t xpi ſignamēb⁹
inſignitus fuiſſet. t nomē ſui in orbe diſſuſiſſet. Cū nulla carni ſue requie deder-
at t p̄uerſione ſua. xxi. anno t multis linguonibus p̄teriti ip̄o effluſiſſet. duo
bus ſcōmēb⁹ grauonibus purgari cepit. Tandē plen⁹ bonis opib⁹. apud aſſiſiū
victim ſuam. Anno ſalutis iſte. 1227. nonas octobris i dño ſelaciter obdormuit
Quem t beatus poſt gregorius novus audire eius crebus miraculis magna
paus ob cū rem cōuēntū habito. in numerū ſanctorū ſtatim reſulit. Nicolaus aut tērtius papa anno. m.

ccxx. latoras de ſignamēb⁹ ei⁹. xpi fidelibus miſit

Etremotus atq̄ potētia multa hys annis viciū ſerme ſuſcitata vt annohic
t imolus atq̄ dñi aſſus magna et p̄te cōuēntū. Carina cū ſeſhe inſi-
lora aquarum naturas pelagus retroceſſit. t hoīes ſerme mīlia abſorbuit. In yta-
lia mīg grandine oīūm aſtram groſſoſa cecidit.

Oſtem eſt quocūq̄ ſignū mirabile in occidentē poſt octaſum ſolis in ſella poſita
in aſtro tēctū in occidentē tndūro ſydus quod aſtrologi cōconam
admagne appellant. Chriſtus t aduū quali t abes magna per multos dies aſcēdes
in aſtūmū ſeruaſſent. p̄dicatores hys temporibus multa alia ſigna cor-
giſſe aſſerebant.

Beractas mundi

Anno mundi. 644.

Anno dñi. 1214.

Honorius tertius papa. pñt romanus. pñt almerico que romano genit^o orator suffectus innocēti. Et ipm eius noia tercia. perulie cardinalis i ro muni pontificem creauit. Qui in creatiōe ad fernū pōcessoris dñm obij mus feta. maior solio addibita ē sctñā nā qđ perulim ciues difficultate biero solū e res. et bello ytalie secūdoz necessitates pponderat. Et co acto in cony dñm collegio penuria obi per dies singulos maiore facta et pper arēt. vñm bo nēssimā amulit. pferatūq pñter defūmā pōcessore pax. in ytalā cōt flumēne tractant p catores legatosq cōtinuauit. Ipse romā intra pñmū cre nomis mensem p labmōs se cōtulit. Sollicitat em cū petrus annūso dñm impator cōstānnopolitanus. quē paulo post et iolēm simul vixit idē pñter fect in basilica sancti laurentij. q yta tyburina extra muros insignis vultus. im periali diademate decoratus. Et rebus pñmōz in romana pñsturus q bierot solūm pñtare videtis. io annē de colūna cardinalē romanus portuensem epm apostolicē sctis legatū declarauit. unipaleq tñalos bonozius friderico secūdo cōtulit. Quē post iuribus cedebatibus sibi vñstipans anathemate not tati dignitate pñuauit. Quidē bērenuraz pñuē innocētiū fecerat ptegen dū cū suscepisset. Cñs orōnes pñdicatoz et minorz cōfirmare voluit. bieroso lūmōz roge et alia ad se romā venientē benignissimē suscepit. Et antē bono rō pñstibz decretales multē. nū romē oga sancti laurentij extra muros verbus reparata cū cenobio basilica. nūm sancti pñcto: ad lateranēsq ecclēsiā instaur rata cēnobis sanctimonie cōsōnū. Eñ aut ac beate vitā duces et bonū patio rem docebat. anno pontificatus sui decimo. mēse septimo. die. nū. morit. Se pelurūq in basilica sancte marie maiore ad pēsepe.

Regorius nonus papa. natione bernicus. pñt anagnin^o e familia comi tium innocēti tercij nepos. Qui et laterano vbi creatus fuerat ananiam p cēlū cūmāta se cōtulit. Cñ fridericū monuit et expēditiōē in terrā san ctam cui^o voto pñdes cruce signatus se obligauerat. tandē inuēt. forte cōmūa rer et nū bēuē exequere. exōdianēniū pñuānōsq sententiā ab bonozio pōcessore in illū pñulgatā. pñmātas cñs atq cñs aggrauaret. pñmōsq fridericus scē vouerit. dictūq ē veris ipūs ad pñuēndū brunūsi. vene rat eo magna multitudo pñpae vñt et germania lūmōz iūns basile. q brun^o dñs vñt cū magna pñe militū monuit. dū fridericus egritudine simulā in si cilia ē cōtinēt. pñt frāz itā cōpēhensū est. cōgita cñ lūmōz morte cel lerrime eo adnūm gāssē omāsq eius suppellectilem dirupisse. Cōgita igitur frāz friderici bonozio tercij sententiā io friderici laram pñmāuit. Inde per rufū pñnter alisū pñturus. et q de francoīo vñt sanctissimo miracula au dierat pñs cognosceret re comperta et audierat. in sanctoz nūmēz statim retu lit. Exerant iterum romani senatores qñqz vñt. qñqz bonos creare. Hambal qz et hūmbalza gente romana nobilis senator bereli pñmēbat. an quā multū inoderant sacerdotē. Ipūz pontificis rēdū formē ante cūmūlū cōnēctant rā si diuina vñt cōpēctū. Tyberis cñ cā in aliuonē cēterecēns. multa dā nā mortaliūbus intulit. Et tanta pñte laborantū est et decimas quīsqz vñt superfluent. Pontifex mirā clemē nā vñs publice oēs pñuātūqz cū dñstribura pecunia pñsolatus ē. veteres cloacas purgari nouasqz plu nias cōstrui curauit. Qñbz dignitati et valitudin vñt tempore cōsuleret. accessit post ad vñm reā nūmū pontifex curant. In ea zenis sūbēditate cōferuāntur. quā in vñt beatum dominicum in sanctozū nū mōrum reuēt. Spolēniū postea cñtate cum diuēstet beatum anthoniū cōgnōmento pñuātū ob inu mēra mī acula sanctoz cōfessorū collegio cōngregauit. Qui tandem multū quassā. erūnā a friderico suadētibz francē et anglie regibz cōuocauit omnes orbz xpiani ad cēclū. Qñ fridericus terram mātqz vñt pñdūit. Cardinales pñsā dāssis intercepti ad amalphū vñt ducti. in custodiū pñstōno mōm tēnt. Dum aut eo tārōtus capoz cardinalū et pñclatōz impēdimento. dēstīt a cōncilio pñnter. mēse augustū. Et primo quozā gēscimo salūtis anno supra duobecēs centeno obiit. pontificatus sui an no quarto decimo. mēse tercio.

Celestinus quartus papa mediolanensis et ganfredus et castillonez gente. sabincensis episcopus vi mētia ob dñonem fauente cōtinuāntem multū illum de futura pace vñstipantibus dēuere cōuā nus est. Sed pñuēq fridericus respondere potuerit. Celestinus ipse duo deuicēsimō pontificatus die dei funere ē. Qui et successoz daretur vñt et vñcimo mēse laboratum ē. Cūsam diuine vacatiōis apo stolicē foribz tēntis in mālōpñtano carere cardinales. ne ipūs absēdentiū fieret pñmōtū fū ille. Quibus et collegas alēnsile. vñdentes omē ytaliam friderici mōtibz quassatā esse. et imminere. pñt singulos dñs pñtialū ne vñt romā caperet.

Inca summo pontifici
Honorius tertius

Gregorius nonus

Celestinus quartus

Linea imperator
fridericus secundus

Fridericus etas nominis secundus imperator anno dñi. 1212. octone pñcio
potēte confirmatus t coronatus. impavit anno. 13. mar' et henrico sexto t cō
stantia forte regis sicilie. q̄ cum antiqua esset sub papilionē panormi in medio
platee. vt tolleret omis fupposito t mulieres libere haberet aditu in luce edibus
Ja sub gubernatione ecclesie t innocēti obzato pie enutritus. Deinde poten
tissim' impator ytalie. sicilie. sardinie. iherlm t sicilie. dñs quo nullus magnifi
centior romanu impator tenuit. fuit em armos strenuus linguaz. f. latina t val
gari. greca. gallica t sarracēica pr'. vigotofus liberalis t magnific'. Et vt vi
cip nō carui luxuriosus nihil curis nisi tpale. cū mltis pñficio' romane eccle
belli gessit. fecit tñ magnifica edificia p omnes ciuitates regni apulie t sicilie.
Validissima arcē capuana dicta in neapoli castre p'atense t arcē sancti munitas
habuit ex prima vixite henrici t cō. dñi. quos pñficio' regni fecit. Et secūda
filia 10. annis regio hierosolimitani iordanē ex p'obina friderici regē antiochie
manfredū principē tarenti postea regē sicilie. Et Rhenium quē fecit regē sardul
nie. fridericus itaqz pmo post habita magūne regū aleni anoz coronā. In sua
uia gentilitatis sue regione defecerat. Ja aucta clade qua ozo afflictus erat.
Aquilgraniū impatoriā urbe obfidiōne pressam recepit. vbi tēci innocēti ro
mani pñficio' auctoritate regū itez de morte coronā accepit. Et vt aliqui scri
būt ostēderet gratitudinē cruce insignitus. vovē se tunc publice obligauit sub
lōi xpīano in alia agēdas asserēdi. ne etas pñficio' quozs romano ingrat'
esse videret. comitatus de regno sicilie pmissit furdans ppetuo et' donacionis iur
de a romana eccle pcculitater possidēdi. inde in romāno regē elccus ottone
defuncto romā rediit. Quam bonotus impiali diadēmate insigniuit. Obiit
paulo prius cōstantia ciuit' mater p'clantissima mulier. nō magis annoz qua
pudente plena. q̄ vilo filiū adolecentiā supergreddi impetierat. Qui duos de
ingenta ageret annos. ab eam diē infirmit' vltā cōmūisse. q̄ ea de medio sublata. mores vñqzqz mutauit
In pñficio' em spēta iuridicā religioze anno coronacionis primo nilla t quide enotia ē aggrēssus
quē vt a flagitio a rebellione temperat. admodicē magis magnis inuicē spēxit. Tūde cū duxit ponti
fici antiochie nati respiciet' t ablata redderet dēuotūdi. sub ipm fridericus iungio pñuatus. vt reb'
psularet alēmanie. Quib' ob nō impatoriā subrogacionē timēbat. henricū filiū decem illi in regni
debit. Tūbus ab inde annis fugauit bonotus. p'romisit pñficio' fridericus qd vouerat. t quos pñficio'
gregorius volebat. Tandē ab tēciū ybus augustū cū omni clade deumbasio soluit. sed ceteri ad destinanz
in acceus cursum velis ardentissime remissis cōtēdūt. fridericus notu cū mrene dilapsus diuindum
ē reuerfus. Et gregorius pontifex cū intellet friderici in ytalā reuertisse. qñs ponit maledicōnibus
pñficio' ē. Inde nauigationē ingressus de qua cypri subfinit. Smercaloti miline sue mēso cū corpō pro
lomaidā pmissio. q̄ soldani conat' inspiceret. fridericus ab illo ac'entibus p'olomaidam aduauigauit. Nec
moti otancip in romā dūmēns. absolūonē a pontifice implorauit pontifex q̄ oia resisset repulām de
die. quōdē fridericus cōsiliuoz sibi duxit in ytalā nauigare. Et a tarentino portu quē primū de nauiga
none am gūt. neapolini antius aduolauit uerat p'olomaidas magister miline ibeatonice pñtēdū. q̄ cū
q̄so friderico in ytalā rediit. fauenna deinde anno obfidiōis. ppe in friderici potestate p'acionē ē facta.
Inde in bononāducens studio cū pñuauit. qd tunc primū paduū ē nāslauit. inde in mutincē ac regi
nos duxit. sola agroz vastitate pñtēdū. Continuatū postea ē duos sctate annos bellus amor vauig
t longobardie ac omi ytalie pñficio' omibus quos p ytalā partū gabelline t guelle labes infecerat
auxilio nō magis militū q̄ pecuniarū odio partū vñqz combuccnibus. Tandē qu'artus innocētiū pō
nifer excoicōnis tēposicionis pñuauit q̄ sententiā in friderici pñuauit. omibus iuramento absolū
tis. Et potestate elccōnibus attributa nouū quē vellent principē eligendi. put in scto de iudiciis nūc b a
beur. Et cum tanta pñficio' lugdum inde rex francie in egipto cum gloria t dignitate repub. xpīane ge
rent. xpīanos ipse in longobardia crudelitēte pñguntur. Inde apud parmā pñcho fugatus. postremo in
auctate iherosola in finibus abrucci infirmat' manfredi filij aulz veneno vel suffocacione interit. Cū hoc
epigramā affinit. Et prohibas scilicet vñuūm graui census. Nobilitas oim possent resistere morte. Non
sotet extinctus fridericus qui iacet inuas.

Eclipsis solis anno. dñi. octo. vel. tonus. circa horā nonā dñe. vi. Junij facta
est. t tanta obfcuritas aeris fuit. vt nocte adesse crederet. causas ignorantes
ad penitentiam redierant. Desigabat fm iudicium (quod fallax vt plurimum censet
tur) motum gregori noni t opprellionem ecclesie per fridericum.

Ere etiam motus maxim' repente cecidit. t adeo grandes vt in montibus
silujs ad quinqz hominū nūla pñficio' ducantur. Quo quide anno Italia re
gio a maximis flucibus pñe tota submersa fuit. Cū ad centum hominū nūla de
mersa referuntur.

Better etas mundi

Ordo predicatorum

magn⁹ petrus de palude. Iacobus de voragine. Antonius archiepiscopus florent⁹. Et alij innumerabiles doctores et sanctissimi confiteores. Et illi p^{ri}mi anteq^{uam} Roger⁹ et Albert⁹ barthelemi Ego de argenna Thomas anglus. Cunctus burgundus theodoric⁹ et burgundus. atq^{ue} alij doctorum plurimi et sua doctrina moribus et exemplis ordinem proferere et in fide decurruunt.

Obus bono^{rum} ponitur et ut ferit diffusum⁹ consilium firmum. flourat eni^m antiquus hostis hui⁹ ordinis in ecclesia dei admodum p^{ro}fluit. adeo obstat. ut ad neb^{ula} redigeret. Hunc itaq^{ue} ordinem diuinus franciscus tanq^{uam} voluptatis ac paupertatis omni misto labore plantauit. in q^{uo} et quicunq^{ue} et secun^{do} a mundi fluxu⁹ congar⁹ sol⁹ li deo uacare possit. Ipse franciscus beatissimus p^{ri}mo introuit. et reliquos sp^{iritu} alib⁹ et doctrine gl^{orie} aquis irrigaret. ibide^m ergo constit⁹ diuino affluente sp^{iritu}u. post sua ad dei p^{er}fecta conuersione. cernens accrescere fratri et filio^{rum} suoru^{rum} numeru^m. vite norma^m et regula^m composuit atq^{ue} desuper interposuit in ea sacri euangelij v^{er}ba. ad eius p^{er}fectionem seruicium ambulabat. suam d^{omi}n^{ic}am q^{uod} frates suos s^{ibi} p^{ro}p^{ri}o et templo educunt. Regula aut^{em} et vita fratru^m minoru^m ut ipse ait. hoc est d^{omi}n^{ic}i nostri ihu xpi sacri euangelij obfcurare. viuere in obedientia. sine proprio. et in castitate usq^{ue} ad morte^m. Et cu^m innumerabiles et hoc otulo emergerint vni q^{ui} ipsum signu^m et doctrina illustrant. inter paucos n^{ost}ros d^{omi}n^{ic}os ep^{iscop}os. anton⁹ vltorbonicus. donaucura cardinalis. Et bernardin⁹ senensis. in carbalgo sc^{ilicet} reg^{is}. Et Nicolau⁹ et notis q^{uod} r^{ex}. Alexandru⁹ q^{uod} n^{ost}ri. et S^{an}c^{tu}m q^{uod} n^{ost}ri p^{ro}fectus maximos. de q^{uod} et alijs laicis infra d^{ic}ta. Inter doctores eni^m s^{an}c^{tu}m sacri ordinis annuat⁹ alexander de ales. Richard⁹ de media villa. et innumerabiles alij.

Anno salu^{ti} p^{ri}mo m^{il}lesimo. ducent^o et q^{uod} octuagesimo. tantar^{um} q^{uod} orbis georgian⁹ armeniaq^{ue} maior⁹ bite prae vastitatisq^{ue} suo p^{ro}fecit impio. inde ripheis morib⁹ et m^{il}lissimis ad eas celat⁹ valissimas regionibus. Que transiliani⁹ p^{ro}ueniunt. in polonia^m et post^{ea} h^{ic} g^{ra}ui⁹ penetrarunt q^{uod} xpian⁹as regiones populando m^{ul}tos incendiq^{ue} late commisso magno affecerunt incedendo.

Berul⁹ sic erat q^{uod} a cordino magni saladii filio obediens⁹ damian⁹ xpian⁹us. q^{uod} n^{ost}ri vice fundit⁹ euer dit. ap^{osto}lo d^{omi}n^{ic}i tantu^m integro relicto. et cu^m sepulchro d^{omi}n^{ic}i nostri ihu xpi violare eni^m stant⁹ p^{ro}ced⁹ duo d^{omi}n^{ic}orum p^{ro}fectus ad sciend⁹ restant.

Ord^o predicatoru^m h^{ic} q^{uod} b^{ea}t⁹ veluti nouu^m fructus a b^{ea}t⁹ d^{omi}n^{ic}o diuinitus creaturus. Et sub regula d^{omi}n^{ic}i augustini instituit⁹. D^{omi}n^{ic}u^m eni^m ad latransie^m p^{ro}latu^m cu^m fulcone theolofano ep^{iscop}o. et ad innocentiu^m adij^{ci}ta. p^{er} tunc confirmat⁹. cu^m p^{ro}ponatur rei se diffusile ex^{er}beret. Theot⁹ in somnis videns lazarum. ecclesiam suis cop^{er}atibus resolu^{ti} graue munus ruina^m. Cui occurrat vir dei diuinus hunc⁹ suas casuras fabrica^m sustentare videbat. Quisione mo^{rt}is. p^{er}missione or^{di}ne acceptant. hortans ut cu^m fr^{at}ribus regulam eligant. reuer⁹ sus ad. xvi. frates theolofane regulas p^{ro}dicat⁹ ordinarunt. Interca innocentio mortuo ab honore illa p^{ro}fectio pontifice ipso p^{ro}te⁹ d^{omi}n^{ic}o instante auctoritate applica^m tand^{em} approbat⁹ et p^{ro}firmat⁹. Quid^{em} hic licet ceteros ordines et hereticos q^{uod} n^{ost}ri extinguedos s^{ed} imp^{er}u⁹ tuosissim⁹ est habu⁹. Et ne p^{ro}dicat⁹ officiu^m imp^{er}u⁹ retur. p^{ro}posuerunt terrenas possessiones et redditus annuales p^{ro}fus abicere. q^{uod} postea in cap^{itulo} generali bononie creacioni mandatu^m fuit. Confirmat⁹ ord^{em} itaq^{ue} ordinis s^{ed} regula^m augustini et c^{on}firmat⁹ addita ab honore accepit. Ip^{so} ord^{em} postea raym^{und}us⁹ t^{er} mⁱⁿia successit. ac reliq^{ue} vita et doctrina atq^{ue} ord^{em} n^{ost}ri n^{ost}ri mod⁹ auctore. Quoru^m de numero p^{ro}p^{ri}u⁹ fuit⁹ petrus martyr veronensis. Thomas de ag^{re}ne. et Cunctus inter sanctos relatu^m. Reliq^{ue} s^{ed} p^{er} petrus de Larmanis Innoc^{ent}us⁹ quinq^{ue} appellat⁹. et b^{ea}t⁹ d^{omi}n^{ic}us et. papa. Hugo cardinalis bible p^{ro}fectu^m. Albert⁹ archiepiscopus florent⁹. Et alij innumerabiles doctores et sanctissimi confiteores. Et illi p^{ri}mi anteq^{uam} Roger⁹ et Albert⁹ barthelemi Ego de argenna Thomas anglus. Cunctus burgundus theodoric⁹ et burgundus. atq^{ue} alij doctorum plurimi et sua doctrina moribus et exemplis ordinem proferere et in fide decurruunt.

Ordo minorum

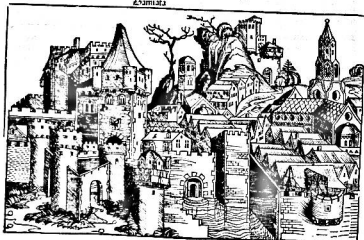

Berta etas mundi

De damiata et eius expugnatione.

Princes p[er]uicaci, quos olim ter[re] innocenti diligentia et lateri i[n]dolis polij beata ad hierosolimam
 de oratione inflantur it. in magni ceteris creatura, qui p[er]m terr[ar]um partim mari constantinopolim. Et
 inde cardine colima sedis apostolice legato reducere. accione se ostulerant. fuerunt primarij inter eos
 p[er]ceas andreas b[er]gane r[ati]o. venetor[um] nauigio frenus. q[uod] libet[er] cederet. q[uod] ius eis concessit q[uod] in omni dal
 maia roma b[er]gane ad ei die habuerat. Et d[omi]n[us] anstie. b[er]mancij n[ati]onem coner. Et qualiter re
 ga franci camerarius q[ui]bus ioannes hierosolime regi cōiunctis. in cōsilio aui est. damiata capiti v
 dem n[on]o cōtigua et prima o[mn]i caperet aditendū. Et em in p[re]te facta apparebat cayri et babilone cō
 ngu[er]s[us] verbes amplissimas et comode occideri posse. Et interclusas cometas facillime expugnari. Quos sol
 danor[um] gentis sarracene principij domicilio in xpiano[rum] p[er]itiam facto sunt p[er]fidebant. et ois ea barbaros
 sarraceni ne soli hierosolima et terra sancta. p[er] orbe ipso terrar[um] exterminaret. Itum e itaq[ue] nō magis capti
 emissum q[uod] cōfidentib[us] p[er]ce: multuq[ue] animis. Et mense maio anni saluis duo deuegelim et duodeces
 ceteri. damiata obfidio leuata. Et citas olim enopel a pinnace elio p[er]ditore appellata. Triplex muro[rum] la
 terno decessimor[um] munimeto cingit. Quā n[on] n[on] minus p[er]icul[um]. ad romani tiberis magnitudine ambr. et
 insulā p[er] oblogā areamq[ue] efficit. Et babilone q[ui]s noua iur ad damiata v[er]sus oritur. d[omi]n[us] ab ea diena tri
 bus. Itur quoc[um]q[ue] ad alexandriam occiderem v[er]sus distans a babilone diebus tribus p[er] terrā. sex per aquas.
 Porro v[er]sus ad damiata[m] septem diebus sunt a mome sinay. Sita ē aut damiata inter mare et flume nili. dol
 corant aut in. triuq[ue] turbis alio. s[er]uor[um] turri incertis numeris. Lurris quoc[um]q[ue] erat p[er]bare nō d[omi]n[us]
 crassitudine et celsitudine illa similis. quā ad p[er]baron et nili stante romano ingeo fuisse legimus. s[ed] q[uod] subur
 buū et micato[rum] appothecas ac publica botrea a pyras nocturnisq[ue] p[er]d[omi]nib[us] tutaret. quib[us] sub no
 stris ceteris accessum addidit soldanus suburbio v[er]sus p[er]sida et munitiones v[er]susq[ue] insaurant. Eas d[omi]n[us]
 nostri appugnat munitiones v[er]susq[ue] machinis quantis. multi p[er] dies singulos v[er]susq[ue] insaurant. Eas d[omi]n[us]
 maiore in barbare acilio cōmiseret. Eiusq[ue] formidino[rum] ex o[mn]i p[er]uina alterius pugnam[us] nostror[um] vir
 tus. Et post quantū mensem quā gallici in soldanū male pugnauerant pauci milites exploratari custodes
 alij sopitos esse aut p[er] errore ad esse p[er]cipio sonos aduocant. scilas coportant. portam secumbris malle
 isq[ue] relinquit. Accurres et ex sarracenis strepitu et audierant consoli. Christianis itaq[ue] patente in
 gressi porta. vrbe potui sunt. Anno tādē damidio anq[ue] integro possit fuerat obfessa. porta v[er]susq[ue] munt
 tionibus xpiano militi ad custodiā amburibus. p[er]ima v[er]sus o[mn]i machonaria v[er]susq[ue] primaria in glorio
 se vergans dei genitricis celestis insaurata. ac in episcopiū dedicata est. Habuit p[er] id tempus damiata
 amplissime opulentiissime ciuitatis speciem. repertamq[ue] in ea rerum o[mn]i copant auri argentiq[ue] et diuissi
 me suppellectiles v[er]susq[ue] m[er]c[er]ia. legatos regesq[ue] et duces ceterosq[ue] militi xpiano equa distributione largi
 ti sunt. Quin etiam de agrotum diuisione et tempore facienda actum est.

Damiata

Ante damiatam interea res xpiana p̄ singulos dies magis magnificq̄ floruerat. cardinalis de colu-
niā reganus apotholico. et andreas rex hungarie. et ceteri peccati in bonā venerat spem. fose vt solal
nē sarracenisq̄ breui cōficeret. Tandē placuit omnibus in castrū babilonēq̄ descendū ad quas urbes sol
datus omnes prope sarracenos copias cōtulerat. Postq̄ igit xpiani duces in castris populatōnibzq̄
viciis occasio solano obvenit. nūq̄ in summas ripas solito citius nene facit. Quia frenus occasione carba
rotati vbiq̄ defecit cur aut tūmēto sublatā in primis pascendi facultas. Et qd in castris parans erat de
struere et stramen tū nec aliquis fuit saluū quo mortales potuerit mōdo sustentari. In eam adducit carba
difficillatē. Alia quoq̄ angelabz maiore. q̄ reddidit damiatā alicui depreffis in locis aquas inebdere
verebant. Itaq̄ nullis orationibz pacē xpiani bus cōditionibus impetrare. vt damiatā cū rebz et ea
repente solano dimissa. gremiq̄ ligni crucis quā ille haberet redderet. Et caputis vicissim liberatis xpi
an. acq̄ibz frūq̄ rebrent. Quibus vrbibus et eaz oppidibz p̄fecto annis esset cū turco sarracenoq̄ ser
uanda. Que igit in gloriose v̄ginis purificatione habitari cepta ē damiatā. Ad cuius natiuitatis diem
reverta barbaros spūrent inquinaō. Itē ann⁹ saluū erat primus vicissim⁹ duodecim⁹ centenis.

S. Elizabeth

Inter innumera miracula q̄ deus per eas ostendit. xvi. mortuos potenter suscitauit. cccū nātū illum
nati. Quibz et ipse gregorius nonus ipam in sanctay numero ascribit et aggregari voluit. Et cū festū
p̄ kal. decembris celebrari precepit.

Decretalū libz q̄bz ad similitudinē q̄bz expositis sensus. hac tempestate Gregorio pontifice not
mo (aymūdo) barchinensē adiuuante. post innocentii tercū in ordinem rediguntur. Et in q̄bz
p̄terea distinguit. In quarta prima de summa unitate et fide catholica. deq̄z constitutōnibz. de retri-
et ceteris officijs tractat. In secunda de de iudicijs et cooperandis ad iudicia. In tertia aut de vita et bo
nitate clericorū. In quarta q̄z de sponsalibz et nūmōiis. Deniq̄ in quinta de criminibz et penis tractat eoz.
Raymūdus ordinis p̄
ceterum

Bartholomaeus barchi-
nensis doctor

Bonus generalis n̄q̄ post iordanē fecit. n̄q̄ magis
ordinis vii mox doctrina ac vite sanctitate cōspiciens
p̄ hoc ipm̄ tēpus Gregorio pontifici in q̄bz decreta-
liū libz cōponēti et laboranti auxilio plurimū fuit. Et
eoz in forma rededit. bonū ē q̄z ius canonici cōtra-
st. Et sup̄ illa de casibus p̄uile cōfiscat. Inde ordinatō
nes et cōstitutiones sub regulā obferuantiā extantes
in ordinē redegit. Et in cōuēntu barchinensē infirma
nūa lōnō dicit. et vt fess miracula claruit.

Accursus n̄anone floret. p̄uilegium vt. sup̄
no 20nis doctoris auditor. hac tempestate vt ip̄
met in autētica p̄cellat floruit. Quia cū bonay armū su
dignū erat. et etia sapia reipub. gubernāde pluri
mū insignit⁹ habere. Totus cūlus iuris corp⁹ p̄u-
mus glōris ostendit et explanat.

Bartholomaeus barchinensis clarissim⁹ decretorū doc-
tor. illis t̄pibz clar⁹ exis abudens ad decre-
ti glōrias eo ordine q̄ nōr b̄n̄r fecit. Et nonnullas
p̄sup̄tiones in decretalū libz cōposuit. Scri-
psit p̄terea eptay volumē ac chronici de italīe vrbī
bus tē.

Ofredus patria beneuentanus. doctor cele-
berrimus iuristis auditor. eo t̄pē cū vniūsq̄
iuris eruditissimus doctor esset. in eadem egregius
et vtilissimū opus composuit.

Otfredus doctor

Berta etas mudi

Anno mundi. 6445.

Anno dñi. 1244.

Innocentius quartus papa synchald⁹ antea vocat⁹ phila genuensis. sancti-
ficus et laudone comibus in legna presbyter cardinalis pontifex crea-
tur. Quo nūcio fridericus imperator nō admodum delectat⁹ est. Morat⁹ cū hois
pauit⁹ et animi magnitudinē. In cū mētia sue p̄sūs. ferat⁹ ex cōposito respo-
dit. Domi⁹ ē amicus cardinalis in acerrimū hoste romanū pontificem porma-
tasse. Innocentius aut pontificiū habuū indutus. romanū veniens. magno ap-
plausu suscipit. pacta q̄ tē more in cōsuetudinē pontificibus fieri cōsueverunt.
de pace cū friderico in. andi mētiōne facit. Verū cū paratū sibi a friderico iusi-
diaz compessit. Benueūtiū nauigio fretus qd̄ apud cōcilialia in portu cō-
sederat. Et nūq̄ sō genā incolūmus puenit. vbi p̄culosissimū incidit vālu-
nem. Et q̄ cū cōsulisset. ad philippū regē in franciā cōsulit. in gressu rbo-
dano amne aduerso francie regnū pōtēstie innocentū rex summa veneratione
excepti curauit. dedeciq̄ lugdunū. Quā in verbē cōsiliū pontifex eus celebrare
cōstituit. sue p̄mū p̄siliū honestat. friderici admonet vt lugdunum se cō-
ferat. Et cū motū grauit⁹ pontifex p̄siliū ferebat. Sentētiā in friderici ex-
ceccationis depositiōisq̄ p̄uiciat. Ad cū nūciatione et audist⁹ fridericus vt
necesse aruoz pontificis edes p̄mte et vallas sp̄ciosissimas funditus euerent.
Innocent⁹ tandem nono accessu sui anno gallicū et lugdunū vt in ytaliam re-
dieret mouere cōstituit. Quē gallicū omnia magno honore magnosq̄ fauore p-
secuti sunt. Qui p̄ter acta in cōsilio vix extant. libros doctrina plenos apud
lugdunū et scripsit et edidit. cōmētarios in ver⁹ testamētū. apparat⁹ nouellāsq̄
et iurēcas decretālū. Et de iurisdictione et auctoritate imperij petro de vinciis
respōdens apologēticā librorū fecit. Et sanctū cadimūdo cantuariensē in san-
cto nūmerū reuoluit. Lugdunūq̄ ab eo pōtēstie qd̄ seruatur p̄mū ē cōstitutum
vt romane eccle cardinalis et publici adēstrati galero rubicō insignitū. nō
sōlū quo a ceteri sint inferioribus cōspiciant. S̄ vt ip̄i admonēnt debere. qui illa
post pontificalem maiore olem omētur dignitate. ad effundendū p̄o fide catho-
lica et xpiani populi salute sanguine paratos esse. Cū vō perusiam iam peruenisset. penū veneciam vadit
nūc p̄dicatoz ad hereticos interfecit in sanctos xpi martyres reuoluit. Idēs fecit de sancto etiam filio cral
conuentū ep̄o qui in vita miraculis claruit. accessit⁹ deinde a p̄erib⁹ regij scilicet neapolim p̄siciant. ibiq̄
mouit. et sepelitur in ecclesia sancti laurentij. pontificat⁹ sui anno videscamo. mēse secūdo. die duode-
cimo. Et⁹ quoq̄s decretū fuit vt octaua natiuitatē marie virginis in ecclesia quotannis celebraretur.

Alexander quartus

Alexander quartus papa cum morte innocent⁹ ad antistitū quartum quinquagesimus duodecimesq̄
centum inchoantem mēse ianuano p̄recep⁹ est. alexandri hunc pontificem eo nomine quartum
et rymaldo cardinalē hostiensē natione campiano cardinales qui omēs in expeditionem fecuti erant in vr-
be neapolitana breui ceciderūt. postposita mota vt rebū ecclesie a manifesti violentia p̄uiderent. aban-
fredum statim admonet ne quicq̄s contra dignitatem ecclesie moliratur. Magni certe animi et cōsiliū vir be-
nēdictus. maxime vō erga pauperes xpi. et bñ de religione mentus. Unde libellos quosdam contra pauperes
tam editos a quodam giulbelmo de sancto amore perpetua edictio aboleuit. Interea alexander q̄s p̄mū
amicū fuit manifestum publica in cōsione excommunicauit et parandis corp̄s quas octauiano cardinalis
munter legato suo. operam addidit intentissimā. Et celsū de romano atq̄ alios tyrannos persequi vbi
q̄s non timuit. Sed et inter genuensis et venetios lites componere non destitit. Et ex visione qua beati
gustiniū vidit. vniōnē fratū benemurū a p̄decessore inchoatam ip̄e perfecit. Ordinēq̄ ip̄m (relicta bel-
remo) verbes petere et incolere coegit. vt et ip̄i doctrine verbo p̄uiter et exemplo. nection et confessionis au-
diende auct. sicut et ceteri saluū fructum afferri possent. In eodem quippe statu edicent ipsum p̄firmā
uit. Quibus etiam vti cum ordibus p̄dicatoz et nūmōz multa p̄uilegiū exemptiones et indulgē-
tias contulit. quos ceteri tunc beniuolentia summi atq̄ deuotione semper p̄seque non desistit. Et eandem
religōnē vna docēs admodū fuit. Et ad cardinalis ep̄iscopos p̄siliū dignitatem multos p̄uocauit. Ad
dem postq̄ alexander claram virginem pontificatus sui cetero anante in sanctorum collegiū reuoluit viter-
bium ad pacem inter venetios et genuensis tractandū se contulit. Quā in re diutius veratum eo loci
duo annū sedes moratur. Et in ecclesia sancti laurentij honorifice sepelitur. Pontificatus sui anno. vñ.
vixit tūc sedes mēsisbus tribus diebus quatuor. Et nā et maiora parte abscessit tūc omni pontificatus
tempore. tūc maxime cetero anno fortuna vñus qui omne regimē sibiē cōtra que de sauerat. Et vñ
floreuit in manifesti hostis ecclesie potestate uenisse. cōstantinopolim a turbotis amissam bellū in
aer potētissimū ytalie populos venetos genuensēq̄ eodem quo obiit anno vidit.

Fridericus cesar bñ pontifex pfectus cū maris calamitibus romanay se-
dem affectis tandem ab Innocēto in lugdunensi ecclia dñmatus est. et
imperatoria ac regia potestate depositus. et regnis sicilie et apulie priuatus. post ea
depositione vacauit unguis annus. et xviij. et ita ea rē inter regnū appellatū
vixit ab Gregorio tuncmō et Rudolpho impatore.

Conradus huius nominis septimus rex ro. cecidit. res enī germanie inquie-
tissime fuerunt eo qd germani electores imperij facie re friderico priuato
et simul auctoritate ab innocēto pontifice eis attribuit inuicem lantgrauum
thuringie huiusmodi alendiūq. romanorūq. reges designauerant. et Conradus
adolescentis aemulie rex a friderico genitore pudenti institutus illum regni
mercedem et possessione armis imperij sed pōdicata (subente pontifice) in Conradū
fridericus autem cruce signatus multos in noui regis lantgrauū pōdica fauore
nec cōcūit. breui tamē mortuus est lantgrauus pñtuo ventris sine herede
spulsum in sinu.

Wilhelmus comes holandie post obitū lantgrauū contra fridericū ab eci-
entibus in regno successit. vñ pauca annis regnauit et a frisonibus ē-
cessus. et hūmbo ad pñficatē benedictionē non peruenit.

Rudolphus et Sibellinus omnes

Welphus et Sibellinus pñciosissima nola ad totius italie in terris p hoc tē-
pora ex duobus aleniatis fratribus et aliqui scribunt rumulianis ad
hunc romano pontifice et friderico impatore pñs inuenta fuisse consilij. quo
inuentio cū sola careret sentia aliud mō scriptas pēpauerat. i multi enī ac pe-
re obus populus eo tunc demēte impetratūq. pñsus est. et quem pater fili
in frater frater videret cōtraria sententiā pñs pñs aut cōfoda re-
pugnāte. sacrisq. et stupenda celeritate et studia partu factionisq. et populo
in latione p omne eburnā pene dimiserunt. cui infectioni a friderico disse-
minat nola quos aut ipse aut ex suis germanis et pñsimi aliq. idēde. ver-
bo enī quod certe germani cū studiōsio cōcē Sibellus et impatore facitū
gibellinos placuit appellari. et vt pñoloneus lucens refert qui paulo post ca-
gū fōpfit. Et in sacra rebus italie nola pñmū apud pñolonia fuisse audita.
que paulo post omne italiā pñt vñcā vñcā infecere. tantaq. rabie quin
quaginta ducentis et eo amplius annis ab hoc vñcā sub infestisq. nomi-
nulo seuis est vt pñora inter scipos scelera qñs itali commiserunt. qñ
a barbaris et cessantibus fuerit pñs. vñs enī in vñcā populariter. pñora
in pñora. populi pars in altera nulla impellēte alia qñ huius partu causa
fuit bella quorū nullus victorie finis. nullus modus nisi in sanguinis effusione
et extorquendo est pñtus. nec vñcā inter se cōbātūq. soli ea debent sum
infamia et pietate. sed quingentis seuis pñs multus paupes egenti. et
se vñcā et facitū cū forte obui fuerit nefaria inuice cōmiserunt. non modo
enī diuisa sunt insignia in pñs pñcenda. sed colores. terre fractur. vñcā ba-
tine. ipsi hōis inuicem. dignos cōcepimus et omni huius sui habere partu
significationem. Et huiusmodi pñs Baldus iuno cōsilius tractatū cōdit.

Conradus friderici filius ex Jole Johannis iberosolumitani regis filius
suscepit. quē pater rex oīm herede reliquerat. Et genitor fridericus ap-
pñtissimū graui et periculoso laboris affectu morbo. ex quo et cōualesceret dñm
hōis filius ex cōcubina nobili muliere suscepit coparata saceno in strato
ere cū suffocant ad Conradū legitimo genitū in animo regno potētatēq.
ois successit regis iugē. Atq. Conradus a wilhelmo rege aemulie quē lant-
grauo suffocit ostendit. cōmūto pñc agitur bello post friderici par-
tū in sacra genitū sue partu pñs pñs cōmūto. Tandē Conradus ami-
nōa frectus egenti et pñs italie regione vñcā tyrannide obitūte
vñcā se cōmūto. Et quo portu paratissimū amplissimūq. exercitū in apulā
pñs portauit. Erat vñcā rex cūm et gēla docere Conradus genitor
friderico in dementia. ambitione et malignitate pñs similis. sed mox elegantiā
et pñs quā ille amficio quod pñs ferebat cerno et pñs illū vel po-
nō partu assūm. testuū vñcā. idē neapoli fures mīariq. redundās obfedit menta ipius multas
locos aperuit. Capue vñcā maris euerit et aquinā nobile oppidū incendit. partu in germani a tēdit.
partu recipiēdo sicilie regno vñcā ad obitū dñs intentus fuit. mortua nō sine suspitōe vñcā proci-
tū mīfrecto quod modici pecuniā corrupti dñs oia pñs Conradus filio dñs moribus re-
gū sicilie admīstratōē arduū curā reliquit.

Linca impator
Inter regnum
Inter regnum
Inter regnum

Wilhelmus

Conradus

Mons quidem maximus in burgundia imperiali a mōte debetē
valleye courtis multa agricolaz milia oppellit. et vt auctoz
facilia tpm refert euenit p multa milia ac dñg multa hominū
suffocant. et tandem ad alios mōtes mirabiliter accessit.

Sancr' cūll' grecus inclitissim' camel' pūoz doctor qm vite san
ctitate cū pphene spiritus cōspic' multa postera seculū p fu
tura cōsumpt' et copiosis miraculis deo pcurat gloriā mundoz
sup etem.

rosioni suae grossiori gens arabica eoz deuota suphinde soli
dano babilonis impellente ipseas i alia habentia pū tpsa
dueris agitatū in locis. p gressibz templarū et hospitalium
sepenuero male mulieratos repperit. deniqz iberosolimā delatū
me immutū. eoz ex ali' anco chulianis quos a saladm filio mta
dōz pcepimus esse seruatos. ipi marina confecerūt occasione. De
pūderū dō dñici ad ea intactu tpa suū quāda maria fieri ponit
ignominia et simul volūrate fedatis est.

S. Lodouicus rex frācie

Lodouicus beatus rex frācie defun
cto ei' gemitoz lodouico anno. 114.
etaz sue coronatus et inuictus et frācie

regnare cepit et regnauit annis. 1. hic cū xpiane religionis ardentissimus emu
latoz esset a blancha regina deuota muliere ab annis puerilibz in omni vīrtute
emertus. qui nū cogitabat aspiciat vel loquatur aut opabatur nisi que dei
fuer. ideo vīgesimo regni sui anno copiosissimū exercitum cōgregauit. cū antea
lodouicus rex frāciez gmitente vel vt videt' durante balduno impatore consiliū
nūopolitano pignora reliquit pcosissima veniens ab ipso impatore concessa lan
ceam spongiā et partem liqui crucis dñice passionis. Copios igit' xpianozum
in egyptu litus ad nūl' ostia xpositos saraceni domitū incolentes vrbe popula
lancet migrare cōstruxerunt. Inerat exercitū sedes apostolicę legat' patriarcha
iberosolimitanus. Inerat et ex galis epū et abbates. ad idus dande octobris
Robertus comes picardie. eius re gio germanus frater nouas ex galis damiatū copias transportauit.
quā lodouicus diuallimo pūo obtinuit eoz capta cū saracenis vrba pūa gessit. tandē ab eis supans rea
pūo damiatū p eius redemptioz reddo opus fuit. liberatus cū eis sepe pspere dimicans. morbo tandē
in exercitu eius pualente vna cū Joanne filio et mariano patriarcha et pceribus regni sui interit. quē post
modū bonifacius octauus audens eius frequētissimū miraculis merito inter sanctos confessorē reuolū
S. Edmūdus archieps

Edmūdus canbuarie archieps anno dñi M. cc. lvi. ab Innocentio
quarto summo pontifice numero sanctoz aggregatus. qui nō multo ante
ad diuū migratū. vir mīre sanctus et magne sapientie. Is ex albedonie an
glic vlla origines duxit a mundicia nōmē sortitus. vnde carnē suā nulla pollut
immundicia et vīrginitas incorrupta vīqz ad obitū pūmū. factus magister ar
tium missa in iudeos audire cōfiteretur et cōfiteretur scolariū suū pūmū. In
de sefe ad theologicū studiū transtulit. postea qualis pūicator egregius. disputatoz
acutissimus. vacante sede archiepūali canoniā ecclē electus magnis vīrtutibus
emercit. psecutionē dande passus clam fugiens ab anglia et mari transito ad po
tētiā cū monastēriū pēnit unde solaciū adit. post pcepnoe sacramētū infirm
cūdens in lecto sedens caput sup manū reclināz obijt. xvi. kal. decēbris. com
ad pōngiatiū in ecclā sancti iacobi sepulchrum miraculis et vīrtutibus fulget. te
em imificauit semī suū et ei pene genere lignoz colēddoz pūet vīueris.

S. Stanislaus epūs

Stanislaus epūs cracouensis in poloniarū doctrina et sanctitate illustis p
bet tpsa claruit. Is dī post multa vīrtutū opera sēclatē quieuit. Innocen
tius quartus summus pontifex sanctoz numero aggregauit. qui in vita et post
mortem miraculis cōfūlit.

Sancus quoqz Albertus de Sarpino camelita ficulus. vir meritis. signis
doctrinaqz clarus et totius perfectionis exemplar.

Lapis grandis in monastēriū sancti Gabrielis cecidit. habēs signus crucis
et imaginē christi expectam. et desuper auris litens habens scriptus ibet
suis n. s. aretus rex iudeorum. et ceci illū mīnauit.

Tempore decessit post obitu friderici et coradi filii anno. 1256. de impa-
tore deligendo providentes hanc dividunt. In q divisione duos im-
peratores plures elegerunt. I. Alfonso rex castelle. Et Richardus comitibus
comitibus vel comitibus. Item regis anglie. Et neuter confirmat inter regnum
ad hoc in aliquot annos. progas. usq ad tpa gregori decimi et rudolphi ro-
manorum regis.

Petronius lucensis re de qd rex eius tps gestu scriptis. vidisse pfa-
te carolo nide vt alij dixerit. Quosdam adit cardinales a diemere pmi-
ssice missos caroli in lateranensi ecclia bierim et sicilie regē et beatrix vxore
regni declarato coronasse. Corat et q carolus dicitur pnegotius corona
omnibus p solenne stipulatione cōscripta q extant annos duos de qnqua-
ginta mille aureis in feudi pensione sibi canonis et recognitionis romanę
spōndit ecclie. Usq in federibus actū nec successor capiat licere romanū
imperū. si etiā ob electorū demandari esset. accipe administrandus. Nā si
terebat pōntificem friderici patris et secūdi impator memoris. pntis quocq
epis mori formidabat. Alfonso em rex castelle impū ad qd inconvēntia
dictus erat. armis et largitōe adhibebat accipe. Et comitē comitibus frates
regis anglie illius aduētiū pūfacientes. Germani electorē i caroli faci-
lior pntisfuerit. Nec id ei tulisset alio alfonsus. quē cōstat in ytalā ducitū
fuisse. Illi ei dūstinauerit beatrix friderici fratris suoz suspensio motū. quos
regno pulso extra bispānia exulare cepit. Beatrix em in gallias. Fride-
ricus in africa accesserat vt sarracenos hic. gallos ille ad castelle regni uncō
modo cōtaret. Et erat beatrix dūssim ex bispānia alfontana. Tandem alfonsus vt pūdes motus
richardo intū pōis volūntate corā gregorio decimo omni iure cessit.

Mirabilis pegrinatio ppiū q a perulū inapico. non solū ytalie ppiō. verūetū exteros adeo cō-
mouit. vt nō longis agniibus cruce sequētes ad cōtinuas ciuitates miseretū dū cōclamātes. et pacē
supplices cōmarent. Pueri quocq vlt. ad. 2000. diabólica machinatione cruce signati sunt. ac p legiones
ad vniuersas potius nūris peruenientes. multi a piratis capti. pauci ad ppa redierūt.

Albertus magnus

Albertus magnus natione sueuus ex oppido lauringen in ripis danubij si-
tus ostendit. Ransponch epus. et ordinis pūciator. pfectior. Huius tps p
nilius dāssim et oibus pferendus fuit. doctus ecclie celebratiss. spēdit gē-
manie. viciūitate et doc. nūc tamē fuit. q nemo ei dīponendus ne dū cōperat
dus sit. Quāobrem magni cognōmē adept' ē. Anno dñi. M. cclij. ransponch
ecclie epus in ordine. xxvij. pñat. Ob amōrē in doctrinē relicto epatu. p multos
annos colonie et parisiis publice theologas et pbiat docuit. Qui et oia opera
Archonius cōmētat' est. Et theologia xpianā acutissime aperuit. Sop quoz
sentētiā librorū scribēs. magni ptem biblie expoluit. Cūq gēta et epas pauli
cōgregē declarauit. De alialibus quocq libris pūpulari composuit. Et alia tandē
dignā. Tandē octuagimūseptimū agēs annū colonie spm deo reddidit. Et i
obito ecclie sancte crucis ante summus altare in archa fāxa assisente Sefredo
archiepiscopo colonien. summo bonore sepultus fuit. Miraculis quocq in vi-
ta et post obitū vt fertur daruit.

Bonaucura natione thufcus. patria b alneo reginus. Joanne fidams. et ri-
bella fidelibus cōiugibus ornis. Anno etatis sue arriter secūdo et vicesimo
babuinū religionis sancti francisci deuotionē suscepit. docētissimū alexandro
de alio tantam doctrinā perfectionem adeptus vt septimo ingressus sui āno
leui libū sentētiarū in parisiensi ciuitate clarissime legat. Et cathedrā mīstale
accept. Tredecimo ipius ingressus anno ordinis minorū generalis mīster et the-
ologas eminentissimū. ac albanensis cardinalis episcopus pōter sanctitatem
maximā tantum in genij grātia et auctoritate maximā pceditū. Clarissimū in sol-
to oēde babuinū est. Qui pie ceteris doctozibus luculentissime et copiose tum sup
quāto: sentētiarū librorū scriptis. pōmīllasq super lucam et alia scriptis de cōtem-
platione de ser alio scriptis. Regulam nouitiorū. Huius quocq francisci bultoz
nouitiorū et minozū compilauit. atq ordinis cōstituciones. Eas ob res et ppe-
tus frequētia miracula cū etiam cor ipsius (incinerato corpore) incorruptus in
vnam fuerit. Signis quāuis pōntice summis anno domini. 1482. in sancto-
rum pontificum numero merito ascriptis.

Linea imperator
inter regni
Alphonso

Richardus

Bonaucura cardinalis

Berta etas mūdi

Alexander de ales doctor
irrefragabilis

Quido bonatus

Alexander de villa dei

Omnis de quoque ac lites maxime inter ianuenses et venetos ex quodā alie monasterio inuēti sumptere. Que adeo posthica contagione coualere, ut res ipsa ciuitatibus ipsi plurimū fuerit pernicioſa. Et uenerit xpiane religioni in laqueum magnam prouenit.

Alexologus imperij principij apud constantinopolim sumpsit. Cū michad paleologus grecus theodore imperatoris affinitate coniunctus pulſus eſſet et grecia gallos ac venetos. duobusq; theodori filijs parulis. qd eade ex testamento cōmendatos relequerat interfectos. imperij ſibi deſumens. imperauit annis. 45. In grecia ipſo vir. Et ita latino imperij finis fuit qd 6 annos. 8. r. 30. apud eos durauit. Exinde greci paleologa centum r. 96. annos imperauerit vsq; ad annū domini. 1434.

Bothenſis cardinalis

Alexander de ales paſſienſiū irrefragabilis r precipuus doctor r ſpebo. ipa clariffima reddidit. Qui i vino vite ſue oh eamā cū dei ſapias ac ſcipus eius tenorem. qd habebat ad beatiſſimū ygnē māriā minor. habuſſe ſaperuoluit. Cū ob eius amorē aliqd poſtuli ſi poſſibilitas foret. p vrbē a. i. implere pollicebat. Qui frater qd per vrbē cū ſacco elemoſinā petebat ait. Cū dū mūdo fueris cū magna fama r religio nēa nullū habebat mīſm. Rogo r dei amore r ygnis māria eius ad vilitatē ſie vſe r nre religioſius honore habetur aſſumatis. Ita rīder ſtam te ſcē r ſaciā qd penſi. ſeculum deſerens. dūne minor ingreſſus. Qui cū eſſet. accuratiſſime doctor ex mandato imo centū pape in theologia ſummi admodū copioſiſſimā r celeberrimā compoſuit. qd in partes quor diuiſit. inſup r vniuerſum ferme vetus r nouū teſtame. ti poſſeſſauit. ppter qd ſons vite appellari pmeruit.

Guido bonar astrologus p idē ipſus in ſyderali bus diſciplinis vniuerſo occiden. nonſum r celeberrim fuit. Qui adeo ea i ſacilitate aperta fuerit oia. ut nil apud eam illi incognitum fuerit.

Arinus ſcitus oſtendens ordinis. ut aut. frater magne doctrine r ſingularis vite vir p hoc tēpora rome in pſo fuit r buſoniā bene cōpoſuit. quas marianā appellauit. Hanc tū laudem predicator eoſ eudam ordinis ſui martino epo traduit.

Alexander de villa dei ſacraſ. iſaz. profeſſor. de ordine ſancit bndicti. quibus aliq ſrem minor ſuſſe ſe ſentant. p id ipſus etiam in grāmāca librum vulgariſimū cōpoſuit. quē doctrinale appellari voluit. Et i ptes tres diuiſit. Eius inuē Scribere dicitur rē.

Omninoſ gallos pia burgidus beluacōſis by ſtoricus r theologus ordinis picatoris frater p hoc ipſum tempus clauit. Et innumerabiles hyſtorias multos ſb voluminibus comprehendit. Quatuor em ſpecta edidit de omi ſobili materia. Doctrinale. doctale. Naturale r hſtoriale. qd vsq; ad annum domini r. 34. perdynt. atq; alia multa cōpoſuit. videt libris gran. libru de ſancio iohanne euāgeliſta. liby de erubione pueror regalium. r conſolatio iū de morte amici. Et quā maxime de laudibus due ac glorioſe virginis marie tractatum celeberrimū edidit.

Eroſtini mortuo friderico ceſare. qui eos plurimū vexauerat in libertates ſeſe vendicantes r quelpbos ab ipſo ceſare electos in patriam reducentes tempu. reſortmarit. Unde r duodecimantianos creauit. qui qd ellima reſſe rent. r ius populo dicerent.

Omninoſ quoque ac lites maxime inter ianuenses et venetos ex quodā alie monasterio inuēti sumptere. Que adeo posthica contagione coualere, ut res ipsa ciuitatibus ipsi plurimū fuerit pernicioſa. Et uenerit xpiane religioni in laqueum magnam prouenit.

Alexologus imperij principij apud constantinopolim sumpsit. Cū michad paleologus grecus theodore imperatoris affinitate coniunctus pulſus eſſet et grecia gallos ac venetos. duobusq; theodori filijs parulis. qd eade ex testamento cōmendatos relequerat interfectos. imperij ſibi deſumens. imperauit annis. 45. In grecia ipſo vir. Et ita latino imperij finis fuit qd 6 annos. 8. r. 30. apud eos durauit. Exinde greci paleologa centum r. 96. annos imperauerit vsq; ad annū domini. 1434.

Bothenſis cardinalis Bothenſis cognomēto etiā bothenſis. vir bñm dñm in pſo. qui ab ipſo pontifice ſimonius ſup toto decretaliū titulo lecturas pūles cōpoſuit. Sed r ſummi admiratione dignū ſi vtroq; iure cōſcripſit. Quam galii vltra montani compendioſam vocant.

Omninoſ alter a ſupiore celeberrim legi doctor. Iſis tñb ſonit. r ca i diſcipula nōnulla poſſuit. r qd maxie ſup cōdice digeſtoq; toto lecturas ſci curatiſſimas.

Aymonem anglicū ordinis minor generale miniſtri theologi ſanctiſſimus cum ſup. ſcripſit floruiſſe conſtat. Qui inter cetera ingeg ſui moſuſcoſa bñcanū alexandri pape uſu cor. erit r rubricauit.

Wincen galli or. pſi.

Thomae de aquino
no doctor

Thomae de aquino doctor, alberti magni discipulus et in regni sicilie rex esset, doctrine ac religionis vi transire videtur. Quo in tpe et ad radus ex gente sacra magis adiuuatus. Thomae pariter et genere nobilis, et in oppido primarij pira pfugis, castitatis cunctisq; monachis commendam reliquit alendi. vbi lras ac religionis operi dare cepit. Eius eni p̄ laudisfusus noie, m̄ theodora e neapoli oratione habuit. Qui t in ipso infante rudimentis dei gra pae ditimo deinde ordine dei diu in ingressu religiosissimā ac p̄fectissimā vitareq; in fine cregit. Eius eni p̄ter doctrinā maximā ad eā peruenit doctrinā excellentiam ut nomen p̄bie t theologie scia secundus habeat. Coloma ei p̄gens tanto p̄fectori ut post aliq̄ annos apud p̄fius primi in doctrina locum teneret. Eius quare liberos in sententia edidit, inde angelicus doctor appellatus, romā deinde ab vii abano accessit sp̄cia dignitatis q̄ vitro offerrebat. totū se lectioni et scriptis t̄ni tradit. Et eius rogatu multa cōscripta. Reliqui post summi theologie i tres p̄os beatissimū i ditionem destituit. Summi 3 gentiles. Carbone aurea. In quoru euangelia. Constatia in biblia. Et aretho, liberos t plima alia. Totam q̄ naturāle p̄bilois p̄ba ac morale commentationibus exposit. Declarat aut t Job. Compositus t officii de spi corpe. Quo i opere plime figure vt. neta. commemorat. Qui cū mir aculeo, gloria nolanisfusus causa, tandem iterato romā vocatus ut ad p̄liū indulgentie p̄ ore genti. t celestis andum accederet p̄ter 10. cū apud cassinū moltem fuisset infirmitate corpe p̄ domo domini 1134. sanctissime migravit ad dūm. Nomen marci. Que postmodum iohannes. 11. p̄fectori. p̄ter cetera m̄ racia in sanctorum confessorum t doctorum numero aggregare voluit. Apud auronē. re. hā. angeli Anno. 1134. ceterisq; a trāfusa eius ex mudo quinque agemus.

Carolus rex
Carolus ludouici regis filius; frater mansuetudo rege interfecto a diamete pa p̄a sicilie rex declaratus. regnavit annis. 1. atq; ita paulo post sicilie t apu te regna in sua p̄tatem redegit. In quibus cōpositus rebū euēctio vterbū ei vniuerso eternitū ad p̄onificū venit. vbi audiens cōtadini avocante cons rali sacri nepore in ytalā a gabrielus 3 gurg bōa fuisse vocati. In erratum. gbellinos domitio illico venit. ibiq; magna de hostibus strage edita. cōtadi m̄ cepit t capetala semina ponunt. Inde in regno confirmatus pacem cum p̄ famā iūte. Et cū cū in ap̄bēli i ludouici regis germani ibidūm p̄acēt. Bōp̄ ludouici fite et p̄esse mortuo inuato rō. Lūmā rege pace hac lege cōposit. ut p̄ petus annis singulis sibi iusq; iusceribibus m̄bitū aliquot pederet. inde i regni rediit. vbi petro a agonē sicilie se ibidūte reperit. tēq; t ap̄e carolus mortū. t neapoli sepelitur. Que ideo b̄erofolūmōz regnū declaratum fuit. q̄ maria anno d̄be p̄ncipis filia cui id regnū debebatur (q̄d hugo eius nepos occupauerat. illud carolo huic regi reuocauit.

Thelippus sancti ludouici regis filius patre germano in africa defuncta. ibidem regni munus suscepit. regnavit annis quindē. Eius certe vte facinorosa p̄m̄ p̄similis. qui vitande contagionis causa p̄motus. cūm illa ap̄rica. in ytaliam adiuuauit. pacem inter gentes t venetos ad quinque m̄ composuit. Abūta quoq; t laudabula p̄a fide christi cum domi nū formā ei q̄a p̄tatis opera. Et iter cetera memō. seu digna beate marie magdalene cor pus missile tam diu a beato marimano in ylla sui nominis eodam. ornatio re sepulcro. t maiore sacello cōtinuauit. Eiusq; caput scōlūm in theba argēta re dudens. Alia quoq; consimilia t multis maiora conficit opera.

Caroli rex
Caroli flagellanti in ytalā certam habuit. Et inde in ialem iūam t galliā p̄gressa d̄fatu. qui se modesto flagellio in q̄bus aculei inuolui et am flagellab̄ ant ad obsec rationē. Et quā secū multū graues errores p̄mitabant. in p̄teritis locis circa fidem. t sacra m̄ta eue. Que postremo in p̄e igne t gladio extirpata sunt.

Caroli rex
Caroli flagellanti hac orationem a summis v̄ris laudatam hac tempore. Benedicim̄ tē dulce nomē domini nostri ihesu christi. t gloriosissime virginis marie matris eius in eternum et v̄ta amen. Non cum p̄ole p̄a benedicat virgo maria amen. Et q̄ beate p̄m̄ vel oia uirtū t singulis iteratōibus accētatē Clementis pal pe ob p̄tōnem ludouici sancti regis francie t̄m̄ ap̄nos indulgentiarum habebit.

Thelippus rex

Berta etas mundi

Gregorius decimus papa natione italus. p̄a placētius e vicecomitū fa-
milia mediolano pulsa. theobaldus antea vocat. laudens archidiaconū
in aſſa crēs. Hic ubi collegio cardinalū pontifex creas. Cui certe in om̄i vi-
ta clarus prudētia regē gerendū. fornicie animi. q̄ pecunias ⁊ res humanas
coemēbat. vſus hūanitate. benignitate in pauperes xp̄i. ⁊ eos poſſimū. q̄ ad
gratuū ſedis aplice p̄ſuebat. Hic poſſicatu ſuſcepit p̄as am̄os. Genuē-
ſes ⁊ venetos magnus inter ſe clabibus afflictos ad cōponendā pacē aim adie-
cit. philippi p̄dum regis francoꝝ vſus prudētia. Eaq̄ cōſecta florentiā cū carolo
ſycale rege accepit. Agente florentie poſſice pulcritū p̄mplanū vrbem.
q̄ erat bonitate cōpaffio illius ex quibus q̄ gēno facioꝝ imperatoꝝ operib⁹
ea vrbē extores epulēſq̄ agebant. Et carolo rege in ſuam p̄ducto ſiniam illas re-
ducendū op̄a cum p̄nibus dare cepit. pugnādi ius interdixit. p̄fectus inter
poſſice recto ſuare lugūdus puenit. p̄ celebrādo generali p̄olio. quo ⁊ paleo-
logus impatoꝝ cōſtantinopolitan⁹. p̄fectus. Et rudolphus in impatoꝝ ab eis
ciuib⁹a delect⁹ ē. Re in eodē bñ geſta poſſice gregori⁹ iter ad italīa cū ſini
greſſus. Cū veniſſet belicadon⁹ expectantē ibi albonum caſtelle rege auduit.
Cui multas ē queſtus nullū v̄ debuerat rudolphū ad impetū electionē habuiſ-
ſet rōnem. Q̄ poſſice multas placuit rōnibus vt p̄ſentū ſus ſuū nouo im-
peratoꝝ designato cedere p̄ſentent. Inde per v̄cennā iſtānamq̄ tranſiſſit al-
pibus lōgobardia poſſice iter fecit. Eūq̄ arenū pueniſſet ſanc⁹ ⁊ ſumma be-
gnus veneratōne diem obiit. Poſſificatus ſus anno quarto. menſe ſecūdo die
tercio. Ad cui⁹ celebre etiam nūc ſepulcꝝ ſc̄itas ſua quanta fuerat miraculis
credeſcentibus cōſeſſum.

Innocentius q̄neus papa. natione burgūdius. Petrus ebarcaſienſis an-
tea vocatus ordinis ſancti d̄ici inſignis theologus. ſciens ſus doctiſſim⁹
anno dñi. m. ccc. x. aretū poſſice creatur. Sub ip̄m̄q̄ t̄p̄o florentini lega-
tione cōſolē romā miſſa abſolutionē ab excommunicatione ⁊ interdici amonitōne ab
innocēto impetrarūt. genuēſes ⁊ venetos diſſidētes in ſua ſiniam traſſerūt. nūi
repentina morte p̄occupatus fuiſſet. Qui ſecūda die ſexti menſis q̄ fuerat deſi-
gnatus in lateranēſi palatio deſunctus. Qui ante dignitatē apud pariliſus p̄
dicando ⁊ ſcribendo maximo fuit in p̄cio. Qui cum eſſet doctiſſimus in ſancti
codicib⁹ aliq̄ videret declarant. ac ſuper ſententiā liberos miſſa egregie poſſuit.

Bedruus q̄ne⁹ papa. p̄a genuēſi. familia iſtā orobobonus antea vocat.
Et ſuſtinebat eze comitū lauante genuēſi. romē i auro lateranēſi poſſice
aſſumpit. ſus aut innocēti⁹ q̄ne⁹ nepos. ſc̄icq̄ adriam diacon⁹ cardinalis ab eo
de creat⁹. v̄r certe magni ai. veterbiū ſtati p̄ſiſſat. vt caroli poſſicā mueret
ad rudolſumq̄ illū muerat. q̄ p̄ ac gregori⁹. x. p̄miſerat venire italīa diſſuſ-
ſet. q̄ bello aduerſus regē bobonie implic⁹. am̄q̄ ſura ſperne videbat. Aut
om̄q̄ italīa a carolo ⁊ alijs tyrānis reddidiffet. ⁊ p̄ſtutionē de eligēdo pon-
tificē in m̄iōre forma redeſſet nūi morte obſiſſet. Que ⁊ alia bus magis
bedruus mot⁹ alo. ad q̄nq̄ſimū v̄t vt aliq̄ bñi q̄dragēſimū poſſice die vi-
terq̄ obiit. ſepulcꝝ itq̄ in puenit ſc̄y m̄loq̄. vacat tū ſedis diei octo ⁊ v̄ginti.

Con alium lugūdēſe

Conclū ſeu ſynodus maxima hoc āno lug-
dun⁹ a gregori⁹ decimo p̄dicto pontifice in-
dic. l. vbi attentore in primis cura atq̄ diligētia
de offenda h̄erofolūne reb⁹ op̄e ē actum. Cū
tulit v̄o ſe ad id conclū michael paleologus gre-
coꝝ impatoꝝ. cū magno comitatu. p̄uictus totia
decima vice in ſententiā romane eccleſie grecoꝝ to-
tione deſideret. perarūt. Et v̄nionē oꝝietalis ad oc-
cidentalē eccliam tridētia tūc eius gentis p̄ora-
tione p̄ſentit. Secūq̄ illū p̄nū. h̄ tartare genis
ſuſtine p̄ceres ſacio baptiſmāno caractare p̄ſuſi.
xp̄ianos ſe ⁊ catholicos fore p̄ſſi ſunt. Et ⁊ ru-
dolph⁹ ab electoib⁹ germanis ⁊ rōnoꝝ rege im-
peratoꝝq̄ declarat. ea p̄dūde a gregori⁹ poſſice
ce ⁊ p̄lio ⁊ accepit. vt ſecūdi āno i italīa pacifice
veniens romā ad coronā inūctionemq̄ accipēdā
ſe conſerret. Et inde reb⁹ h̄erofolūne quātu p̄ſ-
ſet maximū opem ferret. Multaq̄ ibi decreta fue-
runt ordinata ad electionem ſummi pontificis. Et
ad chriſtianam religionem pertinētia.

Inca ſummi⁹ poſſice
Gregorius decimus

Innocentius quartus

Bedruus quintus

Rudolphus comes de baburg. post longa vacatione impii. et devastatoem
bononi regis rēnoe eleat. e. cor vito pūcipi. Et rex rēnoe designatus hac
pānē. vīfōmū āno romā pēteret coronā accipere cū. Cōfirmat o gregoriū
in fauore terre fēte. fuit ei vī pūdē i agendū strenuū i armis iust. deus ni
meno. Cui mī ad excellētiā lūdis deesse videbat. Robustissimo qdē corpe ac
pulcherrimo aspectu viguit. Cōfiliū qd ac magnitudine ai ac egregia liberalitate
erant decorat. Dūo pānēdō cefar facit impiaut āno. 19. implatus multis
agēdi i regē gērmāie. Cōfiliū hū pūfūfōe gregoriū pape ius omē fūi rudolp
pho pōfuit. Cū aut rudolpho curie mgi othocari regi bobemie olim fuerat. ve
rū ipfane publicē pfect. inde nō munus belli qd dōmī elat. nullus ab othocaz
legatū aulicū i carinibū ceterafqz vicinis ytalie pulcra tanqz iurū impū repe
rit. 30. et othocar. q. t. pūfō. ius dicebat qd. bobemie rex. cū othocari friden
cio dūc aulicū sine liber. foroz qd margarita hereditatē accept. bec an othocar
cari fēbi virū accuit. q nō tam cōfiliū erat qd hōies aīo volūens fēmile mīfimo
nūi pūit. t pūcipi aut nobiles cōfēat. Et vīnt qd eo tpe carinibioz pūcipiū tēbat i vīni fobole caretē
accepta pecunia carinibū othocaro carinoliā marchia idāoniciā t alia tradidit. Repertū igit rudolphus
qū nec aulicū muliebē fēdū cēt. nec carinibū i iuffu cefari vīnt. vēnūdare potuiffet. rēnuat othocar.
t impatori qd aliqū fūi pūfūfōe impacato mīat aīo. 35. interueniētibz amē eā lege rēcōdūm fūit vī aū
ftra impiaut cederet. Et in dāf acceptūqz fūit. affinitas vīntqz iugere pūfūfōe de qd ius efferat do
ftra fieret. t othocar i vība fua iurare mōre maiore expofit. Tādē pūcipi. qd vīnt othocarū col
lectio nouis copioz cōueniētibz othocaribz i campis aulicis t rā dāmbūz. cōmiffam ē aror plū iūa die
bei ruffi aīo fū incantatōe fūi. vī. t. lxx. pōf. ec. t mille. hūqz marte dubio pugnatū. Ad extremū rel
cūa i fūis rex bobemie dū fōmter pugnat occidit. 40. et pūfūfōe rudolpho i bobemiā t rāftrā regio
bononi fēpūit. Et vēntēfū aīo fūi regnū deinde obtinuit. vī. āno nāt. marchia brādeburgen. rutorio
noie. v. āno gubāzaur. Nicola. pōfiter nūb dūcē antīqz qd caroli pōftrā immūuet. i dōz intēatū aīo
pōftrā ē. vīcārāū ē impū i cūmā illi obliqz i rudolphū ipfāre cūfūfōe fūe pēndit. quon fūmūatū
opē bīrofolūme rebz qd pūfūfōe afferre rēfūmū rūfūfōe id a fē fieri pōffe nec debē nīfī vīfūpād carolus dī
mūfūfōe qd fūmūatū vīntqz pōfiter cōmūzaur. Rudolph. em hūo cūmā a caroli vīcārāū liberatē
facit cēlūfū rōmāndiā t rāuāntū cūrābāū pōftrā t cēfūfōe reddidit. Tādē pōftrā fractas apud fōlūmū
bononiēfū t fōrēfūmū copioz oīa rōmādiā impatoriū erat fēcūa pēto. Et mīmū qd fūngū dāre
populū mībūa pēcipiens rudolphū eos pūfūfōe fūi impērio nūlo liberos effe dūit. tūc rudolphū
fēmo t cūmāndū pēcipiens ad quē accēfū vēntēfū aīo cōfūfōe liberos effe dūit. tūc rudolphū
obit ad fūpūfōe deductus inter rōmānos imperatores fēpūit. Anno domini. 1273. die. rē. 3. Julij.

Līnez imperator
Rudolphus

conradinus morie ducar fūcūe cū fūgūo fūio nobilibz t armis defēct. Cūqz impū rōmā dūcē fūcūe vī
qz p āno. 12. 30. gloriofē rēfūit.

Conradinus ad pōftrā ē bērmē adolefcēo Richardi regi cornubiū olim comitis
vīnt defūcti fūi mīa pūi olim regnā negotia apud fēdē apūfūa tractant. fūido mōfēfōz t pūe adolefcēo cū philippo rege frācoz eodē fē pūfūfōe. fōrte ac
odit vīntqz ad rē bīuā fēcū. Jaurēfī cēfūam qd vīntqz ē celebris. eādē bōra pē
tē. fūido pōftrā pūfūfōe ingreffus pōftrā liberali ac regia pōftrā facit adolefcēo
cetera famulaz. Ipūm qd ex fūio indicatē richardi fūi cē dīdicit. a q fūmū pī
in angliā p bōli fūer at interfecit nullaqz loci rēfūe rēuēntē incantū aggreffus in
terfecit. Equitibz mīe fūis t pūfūfōe philippi regis deducētibz ad ruffū cūmā
pūfūfōe incolumis pēruent.

Regnū dūo bīuā polonē. vīdū mīe fēfūfōe. pūnū gen. ex bertoldo march
ione badēfī. dūcēz mēuāne. mīnū ex agnēa filia marchionis ouēfā t comi
tis de Roebūz pūit. Ipōpō kating lū o edocta bērmēo cōmūto cū bārba vī
uā dēfīe in vīntē bārba. rēo filioz. tōndēfū filioz genit. Cūm fēmo in bello pūfūfōe rēfūit. Nobīle
mūfūfōe oēdīa cūfūfōe i rēbūm bād lōge a vīntāūa cūmū. cū fūfūfōe dūcēfū cū cūmū fū
oī. Et pōftrā obitū mīnū vīntē cūbē i cō būit. Inter pūfūfōe quoz vīntē ab af. bēate fūmū cōmūe
mīo mēmo amplexabaz. in māmbūz gēfūe nēqz i mōrte demiffit. Tandē qd fūmū fūite ac abfūfūmū vī
tūm rēduiffet longam. fēdū fūne qūcūqz. quā dēfūfōe ob cēfūa mīfūfūa inter fūctoz rēfūit.

S. Beatrix

¶ Cum in traiecto bo-
mines variisq; ser-
super pontis coram ac va-
nitatis operis daret. Co-
nigit sacerdos ei diuini-
simo sacro eucharistie ad
egrotantem deferendi p-
trahere. Illi immortales di-
uine rei cultu vili ac reue-
rentiam adhibere. pontis
fracto in aqua dissoluit. ad
200. homines aq; abso-
psi sunt atq; perierunt.

¶ Alii qd nobis in pstanti dyocesi. cum paret insolentiam parui edu-
lit. Cum lconem visu mirabilem hac tempestate peperit.

¶ Indrum quoq; in fucina superiis apud oppidu vsunge vi ferit mulier
vnta ab ymblico vsq; ad summitate duo habens pectora. ac capitis fer-
uice respicientia. hacta quos semuice amplectentia et duo screnda. Illuc ta-
men post partum obijt.

¶ Omnes nobiles fucite qndecim sedere se pūgemtes. rudolpho imperat
tori molestias q; plurimas inferentes inter qn papus fuerit comites de-
montfort. hessenstun et de wittenberg ac Lockenburgh. cor m bonis ac possi-
sionib; vastatis. imperio subigendos perperuo cogit. Deinde castra pdonum i
germania in plerisq; locis deuastans ab alpius ytalie vsq; ad britanniā pacē
firmavit.

¶ Continuuauerant ad id vsq; repositi veneti et genueses bellū apud
ptolomaida iunctoati. et q aliq; repetere ad hoc tempus ei se oportunitas
loca debent ducim. ad annū tertiu septagesimus duodecimesq; centenu. Raymo-
seno dux. veneti qnq; et qnquaginta milites ad sicile eam muerunt. q; classis

genuesis ve sperauerit nō inuenta in asia nauigauit. Et aliq; apud : frus obuia genuesū i nūis cetera cit ex
pugnata. portū deinde venetus eadem qua nauim ceperat lenia ignefus tyro vi potref admi et amilq;
ad expugnationē terrestribus ptolomaida aconce accersino. Cessit m conat; manū. Quēstā interim red-
dendi comodi videri genuesis inuenit. q; nauim onerant. tardalq; decē venetis soluitur. quo in asiam
meramonia defendēt ceteros factus. Turones sexdecim ad gulphi fauces curauit post scopulus in insidias
expectaret. Se admonit ab exploratorib; veneti expolins in lit; meramonia ab cyprois pteci. nauem
vacuam amiserit. Tercio abinde anno classis veneta quor t. xx. mremiū. mib; genuesis mremiū q; ptefe
aus erat lamfricius borboni apud libetū fortuū obuia eos cepit. Et q; genūq; perlant educta aduola
ux duo de triginta mremiū classis. q; per qstū accuratissime veneti ad drepant portū repert. pstantib; q;
bit; e acerrim; an q; m azimus genues; respu. accepti in cōmodus. Rang mib; et fuis mremibus i pūo cre-
matis. cetero oca pūo sup ate vtriusq; crudelissime fuerunt capte. Que clades accepta a genuesis effect ve
mechad paleolo gus illi; fozetate spret; iudicis aus venetis pstituerit qnquēnales. Eodem anno mre-
mies genuesis. xro. adminto ac pteco arma. venetis. xxx. apud morbonū cōcurrere quū videntē retro-
cessit genues;. Et nūis onerata merob; venetoz magni valoris plena. apd campū expugnata portū suū
Eodem genuesis classis oia crece arcumem et ad illi; insule oppidū cepit. ppoloniaq; penitus dirupit.

¶ Erit ptoleme; hinc nēcolā pontificē nūi a; cōsilia mota occupasset. reges duos vniū id pōr die.
Salter; cūstis fuisse datus q; regib; sicile atq; germanias lqū nūilo abuzēb; euerēdā yralā; sicut se-
pe fuerat; admittet. inuictis venetis ei portū fuisse. q; alios ad id fastigū euectus. Quinēda pteci pōnēd
spū deurbādo sicilia carolo nō mibil mer; rebūse petro arragonēsi rege iolūis portūm opēi suūo. et iu-
re borendū pōnēd vprois sue pūco. id regnū reage admittet. Cōstūit vō is pontifex lege pūulata
nomine regis sanguine otiū senatorem vrbis docetere fieri. Et aliq; qnq; fuerit ann; temporis in magi
strum concedere nullis etiam fūm pontifisq; auctoritate licere.

¶ Artan armerus illi centū milia babilonē. supant. Et milia eoz interfecti in fugam vertunt. Sy-
ba quoq; milia hoc anno a carolo pcedico petro arragonēsi deiecit. Abi apulie princeps caroli ipi
fūgo nauali pteci ab aragonū filio cum milia captus in apuliam ductus et carceri mancipatur.

Martinus quartus papa. symon antea vocatus. tituli sancte ecclesie p[re]byter cardinalis. nante gallicus. patria tironensis. tandem post longi contentio[n]em qui ad q[ue]ntu[m] & dimidui in diuisione[m] melle[n]s. ytalicos versinos absentia sape rans. pontifice electus. viterbi coramari noluit. q[uod] ei curia ob impetu[m] in cardinales versino a sacro interdictu[m] a sacro putabat. Et v[er]b[is] veteris delat[ur]. ibiq[ue] coronat accipit. Reuertit[ur] econtra auct[or] die sex cardinales creant. Regi caroli ad se veniente. cu[m] in noui amicissim[us] pontificis amplexu[m] euernisset. oblat[us] ab eo senat[us] dignitate admun[us]t[ur] fuit. quo a nicolao p[ri]mar[us] fuerat rethit[us]. Euangelista paleo logi impatorem pacta lugdunensis polij non fuan[us]. Et p[er]u[er]to aragoneses contra ius falg[us] sicula occupante anarhemate notant. Nec primo pontificis martini anno saluta primo octogesimo & duodecies cetero gesta fuere. Eius q[ue] fecutus e[st] anni p[ri]ncipio perusini in fulgmates delat. post editas in agro v[er]itatis obfiderit vrb[em] q[ue] inde ei capta pontifex illico perusinos exco[n]sua uir. si missi ex anores co[n]t[ra] ingent[em] pecunia multat[us] eccle[si]e co[n]ciliauerit. Deilem tande in flamma contra foterulanos ab eccle[si]a rethit[us] gessit. Quos etiam breui adiuuante guidone monis serenti in fide recepit. Pontifex aut[em] tot curis circumsus vrb[em] eantans cu[m] tumultuand[us] (nam gibelini guelfos expulerant) perusiu[m] phisat vbi non multo post lenta febre diu v[er]uans. tandem moritur pontificatus sui anno quarto. melle vno. Sepeliunt[ur] in cathedra basilica. Ad cui[us] sepulchru[m] multa valitudo ar[is] delat. pulchra valitudinem sanctissimi pontificis martini a deo retere. v[er]u[m] cu[m] bone et co[n]suet[us] mentis a ola probe in pontificatu[m] gesta cum sanctimonia peregit.

Anno mudi. 6484.

Anno xpi. 1285.

Donatus quartus papa. p[ri]ma romanus. e[st] gente fabella vetusta p[re]terit[us] familia. iacobus antea vocatus diaconus cardinalis perusiu[m] pontifex creatus. Cum nec diuturni sedes aplice vacano. q[uod] cardinalis monis. verin quos alias diuturnos sedes aplice vacano dederat. Romavenu anno d[omi]ni millesimo ducentesimo octuagesimo q[ui]nto. frater eius pandolfo senat[us] dignitatem tunc gerente. per cui[us] temp[us] nigratus. romana res iuste & q[ui]tissime fuerat admi[n]istrata. Pontifex aut[em] apud sancta sabina in auentino habuit. quos ad eo tunc edificatas edes nunc deserta & p[re]t[er]ite religionis amantissimus. Tunc tunc carnalitate no[n] sana in co[n]silio p[ro]bat. mutans clamidib[us] nigris in albis. Et a multis impugnat[us] p[ri]uilegijs p[ro]m[iss]is. Sola aut[em] cardinalis iohanne boccamanum ep[iscopu]m fuscianu[m] suo pontificatu[m] creant. viros dices & coside bonos & doctos no[n] cu[m] rudes & nec humanat ignarus in tamu collegiu[m] coaptandos esse. adeo aulicos om[n]i[um] aut. et q[ui]nq[ue]m esse p[re]t[er]it[us] tybur. phisatref v[er]itatis eius vrbani cl. vii multe egritudine co[n]t[ra]. Cu[m] v[er]o annis a guidone seclano v[er]itatis. namcu[m] superato guidone tota flamma breui recepit. Tunc diu in post moris pontificatus sui anno secundo. dievno. Corp[us]q[ue] ei[us] a sc[ri]ta sabina ad basilica petri magna funera pompa trans[er]it[ur] sepeliunt[ur] sepulchro marmoreo q[uod] ad e[um] erat. Tunc tunc sedes mensib[us]. & cu[m] apud sanctam sabina[m] conclaue habet[ur]. multa cardinales repentina egritudine sunt correpti.

Adolfus imperator cancellariu[m] suu[m] i[st]u[m] m[er]itu[m] p[ri]ncipale de flisco egu[n]temi o[mn]es q[ue] p[er]itiam attribuit lib[er]tate dimissos ip[s]i fideles p[ro]mittunt. p[er] qua[m] occasione[m] lucifos duodecim milibus aurei datus lib[er]tate donat[ur] sunt. Et florentia p[ro]p[ri]o ad q[ue]m i[st]u[m] p[ro]ducit nouu[m] inchoant soluberrim[us] regim[us] formidat. Que i[n]tra q[ui]nq[ue] p[er] licet aliq[ui] a gallis regib[us] interrupta puenit. Creati ei sunt sex milia. miliares futuri. Quibus annis p[ro]u[er]b[us] fuit appellat[us]. Et septem breui addit verit[us] iustice appellatus.

Op[er]p[er]a q[ui]dani in sup[er]iori fucua q[ui] p[ri]us velle censet[ur]. Ab imp[er]atoribus mura cinere cinibus ac municipalibus lib[er]tatis donata sunt p[re]cipue Esking Reuling & heilbrina.

Piscem marinu[m] leonis effigiem habentem. hoc ipso anno apud c[on]stancia[m] mense februario captu[m] fuisse tradit[ur] q[uod] e[st] mari extrahere vellunt & bo[n]is pluri[us] rethit[us] ferunt. Et ad pontifice in v[er]o veteri p[er]latu[m] vnu[us] flos i[n] stupore fuit p[ro]curat. Et signu[m] magnu[m] distidij fuit.

Strulus villosus & v[er]itatis more v[er]gulus armatus his temporibus ex ip[s]ius martini consobrina nascitur. Quam ob causam martin[us] us rubore perfusus. omnes v[er]itatis ymagines & domibus suis ab[er]at[ur] fecit.

Linca summo[m] pontificis
Martinus quartus

Donatus quartus

Carolus secundus
rex Sicilie

Carolus secundus sicilie regis filius. hoc anno pater defuncto. adolefcentulus
apud in regno succedere regnavit annos. 25. Die gallor fuor exercitu frater.
pateri arragocem mouit. Et post multos annos cedens pateri ipm cas
solus vulnerat. band tanno post interit. Et deinceps ab aduersario liber reli-
quu tepus i pace consumpsit. quinto deinde regni sui anno eius ena vngarie rex
fuit viri pule defecisset ex vtriusq hereditate illud regnum accepit. Et ca-
rolo primo genito suo pcedit. Tandem cu. xl. etatis annos consumisset mortis qua
tuordecim ex mara vxore hungarie regis filia reliquit filios. noue. i. marcos et
quing. semellas. Quorū nonos fuere carolus cognomen marcellus vngarie
regis titulo insignitus. Ludouicus q ordinis minor regis marcellus vngarie
numero aggregatus fuit. Et ceteri reberti q illi et pater regni successores fuit.

Ventissimus et noster secundus. rex bohemie sextus. filius orthocari post litem
in francie gentioris filius. viij. annos nati ab ottone marchione brandeburge
si in francie adductus regni tutoris noster ab eo. v. annos gubernauit. Reuer-
sus pater sub imperio missus fuit. Regni deinde ex ventissili arbitrio ordinatum.
Quo regnante eo ipso anno q polomanda a farracenis occupata in hac vici die
tenet. Praga ferme quiescenti igne familiari crustis liberalitate regis cuiusq
diligentia atq impetu ita incensata ut fere incendit fuisse videret. vixit deinde
anno. Quibus filius rudolphi cesaris bella inter albertum fratrem suum et marium ducem
marchie. fecit aut i coronatione ventissili munus noue. cc. equitum milia apud pra-
gam ex regia curia cibos accepisse. pedum quo insinuat multitudinem patris subie-
cisse et polonus ventissili a quibus de adena suscepit. filii quoque sui notis. tri-
ginta nati petendos hungarie reges dedisse. Et q bonifacius pontifex maximus caroli adolefcentis re-
gis solus filius eo misisset. Et huius animi mutaret filii sui albe coronatus et sacra simul coronam ad se re-
cepisse. Nec tunc postea vixit. rex. sue etatis anno et tunc cu obisset scribunt. Mortes et bohemis magno
merore periculis. fuerat enim manifestus et clementissimus princeps et admirandus sanctitate. cui successit
ventissilius eodem nomine moribus tamen longe dispersus.

Uade florētū medici
Uadeus nanon florētū medius celeberrimus huius temporis apud bo-
nomia legendo clarus erudit. Qui cu doctissimus fuit adeo obscura omnia
hippocratis et aliorum principum medicina detegit et explanauit. ut alter hippo-
crates suo tpe huius fuerit. Et q nunc ad manus huius huius sunt. Expositio affonissim
hippocratis. et pironissim eiusdem. Quas expositioes diuersis tpe accom-
modatas sup libris Galeni. q de microtigni. hoc et minoris ars. In libro de pueri
sanitate. Et ad varias vultudines pila multa. In libro auctoritatis hippo-
cratis expositioem edidit ac tunc in synagoga iohannem et alij alia. Tandem octoge-
nariū mortis bononie circa annos dñi mille ducentos septuaginta.
Qui ob celebris eius famam. vniuersas cumulant vniuersas. illa a principibus yta-
lie conuocatus. i. aureos in mercede diurni pacis confueuerat. Ad bononiū
summo pontifice senel vocat. nō prius accedere voluit. qui ceterum iuxta illi in-
dignū statueret. Quā liberat pōtifer decem milia illi aureorum condonauit.

Philippus fraxor rex cognomēto pulcrē philippi regis filius hoc anno pater
ipso defuncto francie regnare cepit. Et regnavit annos. lxx. die pira edouat
dū angloz regē grauisimū gentis bellū multa incommoda accepit. atq. pūla-
ciū octauū pontificē pater ipius angolanā in carcere iudi fecit. Indecū cū tēpla-
rios milites oīno ettinguere statueret primo generale eoz. mignū cū malis exui
fecit ac alios crudeliter interfecit reliqui vni timore perterriti a regno fugerūt.
Iudeos enā direptis corā bono ob auariciā suam et quedam eorum malicia et
regno suo expulsi.

Egidius romanus ordinis heremitarum generalis
prior et bisuntensis archiepiscopus. ac primas ad
tunc declaratus. huius temporibus ob ingenij magnitudinem theologicorum pau-
per appellatus est. q quidem edictū potest si a curio leuote eius volumina p-
pice. hic nāq et illius colānciū rōnari familia natū cū lōgo tpe ordines suum
omnē ecclesiam doctrina et morib' illustrasset. plurimoz labore pceptoz sui rōne ad-
nam opā apō pēti' defunctus. tūc miraculo clar' deo fuit deus. Quo scilicet mo-
nito huius doctor appellat' ē. pētiq. edidit librorū volumina. Sup libris sui arm.
Cōpendiū theologic. sup oēs scriptos. librorū enā pētiq. qlibet et varia alia.

Philippus fraxor rex cognomēto pulcrē philippi regis filius hoc anno pater
ipso defuncto francie regnare cepit. Et regnavit annos. lxx. die pira edouat
dū angloz regē grauisimū gentis bellū multa incommoda accepit. atq. pūla-
ciū octauū pontificē pater ipius angolanā in carcere iudi fecit. Indecū cū tēpla-
rios milites oīno ettinguere statueret primo generale eoz. mignū cū malis exui
fecit ac alios crudeliter interfecit reliqui vni timore perterriti a regno fugerūt.
Iudeos enā direptis corā bono ob auariciā suam et quedam eorum malicia et
regno suo expulsi.

Egidius romanus ordinis heremitarum generalis
prior et bisuntensis archiepiscopus. ac primas ad
tunc declaratus. huius temporibus ob ingenij magnitudinem theologicorum pau-
per appellatus est. q quidem edictū potest si a curio leuote eius volumina p-
pice. hic nāq et illius colānciū rōnari familia natū cū lōgo tpe ordines suum
omnē ecclesiam doctrina et morib' illustrasset. plurimoz labore pceptoz sui rōne ad-
nam opā apō pēti' defunctus. tūc miraculo clar' deo fuit deus. Quo scilicet mo-
nito huius doctor appellat' ē. pētiq. edidit librorū volumina. Sup libris sui arm.
Cōpendiū theologic. sup oēs scriptos. librorū enā pētiq. qlibet et varia alia.

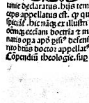
Egidius romanus ordinis heremitarum generalis
prior et bisuntensis archiepiscopus. ac primas ad
tunc declaratus. huius temporibus ob ingenij magnitudinem theologicorum pau-
per appellatus est. q quidem edictū potest si a curio leuote eius volumina p-
pice. hic nāq et illius colānciū rōnari familia natū cū lōgo tpe ordines suum
omnē ecclesiam doctrina et morib' illustrasset. plurimoz labore pceptoz sui rōne ad-
nam opā apō pēti' defunctus. tūc miraculo clar' deo fuit deus. Quo scilicet mo-
nito huius doctor appellat' ē. pētiq. edidit librorū volumina. Sup libris sui arm.
Cōpendiū theologic. sup oēs scriptos. librorū enā pētiq. qlibet et varia alia.

Egidius romanus ordinis heremitarum generalis
prior et bisuntensis archiepiscopus. ac primas ad
tunc declaratus. huius temporibus ob ingenij magnitudinem theologicorum pau-
per appellatus est. q quidem edictū potest si a curio leuote eius volumina p-
pice. hic nāq et illius colānciū rōnari familia natū cū lōgo tpe ordines suum
omnē ecclesiam doctrina et morib' illustrasset. plurimoz labore pceptoz sui rōne ad-
nam opā apō pēti' defunctus. tūc miraculo clar' deo fuit deus. Quo scilicet mo-
nito huius doctor appellat' ē. pētiq. edidit librorū volumina. Sup libris sui arm.
Cōpendiū theologic. sup oēs scriptos. librorū enā pētiq. qlibet et varia alia.

Egidius romanus ordinis heremitarum generalis
prior et bisuntensis archiepiscopus. ac primas ad
tunc declaratus. huius temporibus ob ingenij magnitudinem theologicorum pau-
per appellatus est. q quidem edictū potest si a curio leuote eius volumina p-
pice. hic nāq et illius colānciū rōnari familia natū cū lōgo tpe ordines suum
omnē ecclesiam doctrina et morib' illustrasset. plurimoz labore pceptoz sui rōne ad-
nam opā apō pēti' defunctus. tūc miraculo clar' deo fuit deus. Quo scilicet mo-
nito huius doctor appellat' ē. pētiq. edidit librorū volumina. Sup libris sui arm.
Cōpendiū theologic. sup oēs scriptos. librorū enā pētiq. qlibet et varia alia.

Egidius romanus ordinis heremitarum generalis
prior et bisuntensis archiepiscopus. ac primas ad
tunc declaratus. huius temporibus ob ingenij magnitudinem theologicorum pau-
per appellatus est. q quidem edictū potest si a curio leuote eius volumina p-
pice. hic nāq et illius colānciū rōnari familia natū cū lōgo tpe ordines suum
omnē ecclesiam doctrina et morib' illustrasset. plurimoz labore pceptoz sui rōne ad-
nam opā apō pēti' defunctus. tūc miraculo clar' deo fuit deus. Quo scilicet mo-
nito huius doctor appellat' ē. pētiq. edidit librorū volumina. Sup libris sui arm.
Cōpendiū theologic. sup oēs scriptos. librorū enā pētiq. qlibet et varia alia.

Egidius romanus ordinis heremitarum generalis
prior et bisuntensis archiepiscopus. ac primas ad
tunc declaratus. huius temporibus ob ingenij magnitudinem theologicorum pau-
per appellatus est. q quidem edictū potest si a curio leuote eius volumina p-
pice. hic nāq et illius colānciū rōnari familia natū cū lōgo tpe ordines suum
omnē ecclesiam doctrina et morib' illustrasset. plurimoz labore pceptoz sui rōne ad-
nam opā apō pēti' defunctus. tūc miraculo clar' deo fuit deus. Quo scilicet mo-
nito huius doctor appellat' ē. pētiq. edidit librorū volumina. Sup libris sui arm.
Cōpendiū theologic. sup oēs scriptos. librorū enā pētiq. qlibet et varia alia.

Sexta etas mundi

Anno mudi. 6487.

Anno rpi. 1288.

Joculus quous papa nane puenus. e curare aulama. Hieronimus ante vocat ordinis mueru frater deinde pfoyer cardinalis apud fan-

am fabula decimo mense post morte honore pntificis erat. E collocatur in pen ipius fan carbedra. Hic ille se cu curia ad vrb trahitur eccliam. Et post annu romam reuersus apud sanctam mariam maiore cumam tenore cardinales erat ex omni fere religione. Omnes em pariter amabat. nec plus se debere affixibus et cognatis quam cuius bono arbitrabat. basilicam apud mariam maiore cu iacobo colina archiepis. vt in forme maiori apparer. Tm saluatore ipius pntificus et iacobi cardinalis ymago adhuc conser. antioris qz et posterioris ptem basilice lateranensis restituit. Per ci vari alioqz boni semg multa i oebz xpiano infelicitima acciderut. In primisqz vrb roma cum agitata diuisio interda atqz eedes plurimas puit. Thuci in habuit scidus pntificis pducit an lentissim. pace argones iter et gallicos reges pntur. E vo cōstrute paco lenia b rud quaz fuit xpiano ppo diuina. In ptois em secundo pontificatus anno ferro ac flama a soldano cuert fuit. quaz multos milites pnapio ere trasitit. alioqz plures cruce signandos mtere curauit. Quarto demcep Nicolai pntificis anno Rudolpbus imperator germanus obiit. adolpbuz assumptus e. Nicolaus aut odio animi (vt qdam putant) qd male sibi cedere oia videt romae pntificis sui anno quarto mense vno. die viij. motus. et apud sanctam mariam maiore ad caput basilice sepelitus. Pontica cardinales petrus pntificis. vt liberius eliger pontificis lateret rem ipsam drcou dno interitus biennio nienqz tercio in longum deduxere.

Celestinus quintus papa petrus moronius ante vocatus. pessione ana dchonta pta clementis scido a fulmone militari cenobis incolens ad manile motus radices peligne genti religione p ceteris venerandis. mltate car rolo rege et latino cardinali pntificis erat. Hic decreto de sua electione facto boztante carolo rege asseriteno. Celestinus tercij nomie assumptus a collegio rogatus adduci no potuit. qui accessus ad se cardinalibz aquila vrb vsqz ac cessit. vbi cōferatus duodecim creuit cardinales. Seruauit vo eandz vite nomia austentanz celestinus in qua tot ante annos fuer at macer. paupis extrinsecus dignitat pcessis. Cui inferuare ac se accomoda re p vmbus e aditus. Sed pmi cum parua ac oino nulla desinit expenna. pmi calliditas et impetu na audior decipit auaricia. pmi effecti necetui corpus imbecillitas ad acione probuit. Et multa illico omitti. pleraqz ppter am et lordie comitti cepta. Inde ymicosas effert in senfam inepias plurimis ppropa lary vocat an sunt. Que sancto viro remittata sitasunt. et male populo xpiano sibi et ase sic per. assumpti pntificis munus omis abrenu. ido dimittet. id cu multis coicatu ad caroli regis aures puenisset. cu ppolit vt pontificis an insimul regni sui decus neapoli duccret. Qua in vrb facili aueru posse a pontificatus dimittendi. ppositio videtur. ferut aut bndicti Caietan cardinalis amant gratia dolose vltus qua apud pntificis ceteros antecederat. iuris pntificis decreta q excelleret docet erat vndiqz ad suu intentione selecta ea rone illa ondisse. vt impotit sibi salus alaz totius orbis omis vt timoratus suos pccos supauru cnsimio dimittere statuerat. Qd cu effi facturus pntificis edidit declararam pntificis lere romano pontificis dimittere dignitate. Post panqz cardinalibus collegialiter cōgregatis. pontificatu que pauloman sec nichibz admistr auerat se abdicas aliter subrogandi potestates illis arbitriqz pmitit. Hic mlti iterocessit dies cu bndict ipse pntificis e docet. cui octauo bonifacio sibi nomie. petrus autes morone ad pntificis anbelis heremi vna elidit neapoli e pfer. Qd cu bonifacio e remittatu. missis cqnibus retractu de via illi flosodia haberi iussit. Uerba em vii die altus ne ppli petri post sancta te recognita cōspiciu. q se doctina et clare reddidant. p petri vicario segrent. campame deinde in arce tam arcta tenet custodia iussit vt inde morte illa accelerata fuisse sit creditu. Snt q scribit cu post mortem miraculo claruisse. que ceteris qnt scdz niero ascriptis. Cui celestinus. iug. k. f. iug. obseruauit.

Agolimus epus

Celestinus quintus papa petrus moronius ante vocatus. pessione ana dchonta pta clementis scido a fulmone militari cenobis incolens ad manile motus radices peligne genti religione p ceteris venerandis. mltate car rolo rege et latino cardinali pntificis erat. Hic decreto de sua electione facto boztante carolo rege asseriteno. Celestinus tercij nomie assumptus a collegio rogatus adduci no potuit. qui accessus ad se cardinalibz aquila vrb vsqz ac cessit. vbi cōferatus duodecim creuit cardinales. Seruauit vo eandz vite nomia austentanz celestinus in qua tot ante annos fuer at macer. paupis extrinsecus dignitat pcessis. Cui inferuare ac se accomoda re p vmbus e aditus. Sed pmi cum parua ac oino nulla desinit expenna. pmi calliditas et impetu na audior decipit auaricia. pmi effecti necetui corpus imbecillitas ad acione probuit. Et multa illico omitti. pleraqz ppter am et lordie comitti cepta. Inde ymicosas effert in senfam inepias plurimis ppropa lary vocat an sunt. Que sancto viro remittata sitasunt. et male populo xpiano sibi et ase sic per. assumpti pntificis munus omis abrenu. ido dimittet. id cu multis coicatu ad caroli regis aures puenisset. cu ppolit vt pontificis an insimul regni sui decus neapoli duccret. Qua in vrb facili aueru posse a pontificatus dimittendi. ppositio videtur. ferut aut bndicti Caietan cardinalis amant gratia dolose vltus qua apud pntificis ceteros antecederat. iuris pntificis decreta q excelleret docet erat vndiqz ad suu intentione selecta ea rone illa ondisse. vt impotit sibi salus alaz totius orbis omis vt timoratus suos pccos supauru cnsimio dimittere statuerat. Qd cu effi facturus pntificis edidit declararam pntificis lere romano pontificis dimittere dignitate. Post panqz cardinalibus collegialiter cōgregatis. pontificatu que pauloman sec nichibz admistr auerat se abdicas aliter subrogandi potestates illis arbitriqz pmitit. Hic mlti iterocessit dies cu bndict ipse pntificis e docet. cui octauo bonifacio sibi nomie. petrus autes morone ad pntificis anbelis heremi vna elidit neapoli e pfer. Qd cu bonifacio e remittatu. missis cqnibus retractu de via illi flosodia haberi iussit. Uerba em vii die altus ne ppli petri post sancta te recognita cōspiciu. q se doctina et clare reddidant. p petri vicario segrent. campame deinde in arce tam arcta tenet custodia iussit vt inde morte illa accelerata fuisse sit creditu. Snt q scribit cu post mortem miraculo claruisse. que ceteris qnt scdz niero ascriptis. Cui celestinus. iug. k. f. iug. obseruauit.

Celestinus quintus papa petrus moronius ante vocatus. pessione ana dchonta pta clementis scido a fulmone militari cenobis incolens ad manile motus radices peligne genti religione p ceteris venerandis. mltate car rolo rege et latino cardinali pntificis erat. Hic decreto de sua electione facto boztante carolo rege asseriteno. Celestinus tercij nomie assumptus a collegio rogatus adduci no potuit. qui accessus ad se cardinalibz aquila vrb vsqz ac cessit. vbi cōferatus duodecim creuit cardinales. Seruauit vo eandz vite nomia austentanz celestinus in qua tot ante annos fuer at macer. paupis extrinsecus dignitat pcessis. Cui inferuare ac se accomoda re p vmbus e aditus. Sed pmi cum parua ac oino nulla desinit expenna. pmi calliditas et impetu na audior decipit auaricia. pmi effecti necetui corpus imbecillitas ad acione probuit. Et multa illico omitti. pleraqz ppter am et lordie comitti cepta. Inde ymicosas effert in senfam inepias plurimis ppropa lary vocat an sunt. Que sancto viro remittata sitasunt. et male populo xpiano sibi et ase sic per. assumpti pntificis munus omis abrenu. ido dimittet. id cu multis coicatu ad caroli regis aures puenisset. cu ppolit vt pontificis an insimul regni sui decus neapoli duccret. Qua in vrb facili aueru posse a pontificatus dimittendi. ppositio videtur. ferut aut bndicti Caietan cardinalis amant gratia dolose vltus qua apud pntificis ceteros antecederat. iuris pntificis decreta q excelleret docet erat vndiqz ad suu intentione selecta ea rone illa ondisse. vt impotit sibi salus alaz totius orbis omis vt timoratus suos pccos supauru cnsimio dimittere statuerat. Qd cu effi facturus pntificis edidit declararam pntificis lere romano pontificis dimittere dignitate. Post panqz cardinalibus collegialiter cōgregatis. pontificatu que pauloman sec nichibz admistr auerat se abdicas aliter subrogandi potestates illis arbitriqz pmitit. Hic mlti iterocessit dies cu bndict ipse pntificis e docet. cui octauo bonifacio sibi nomie. petrus autes morone ad pntificis anbelis heremi vna elidit neapoli e pfer. Qd cu bonifacio e remittatu. missis cqnibus retractu de via illi flosodia haberi iussit. Uerba em vii die altus ne ppli petri post sancta te recognita cōspiciu. q se doctina et clare reddidant. p petri vicario segrent. campame deinde in arce tam arcta tenet custodia iussit vt inde morte illa accelerata fuisse sit creditu. Snt q scribit cu post mortem miraculo claruisse. que ceteris qnt scdz niero ascriptis. Cui celestinus. iug. k. f. iug. obseruauit.

Celestinus quintus papa petrus moronius ante vocatus. pessione ana dchonta pta clementis scido a fulmone militari cenobis incolens ad manile motus radices peligne genti religione p ceteris venerandis. mltate car rolo rege et latino cardinali pntificis erat. Hic decreto de sua electione facto boztante carolo rege asseriteno. Celestinus tercij nomie assumptus a collegio rogatus adduci no potuit. qui accessus ad se cardinalibz aquila vrb vsqz ac cessit. vbi cōferatus duodecim creuit cardinales. Seruauit vo eandz vite nomia austentanz celestinus in qua tot ante annos fuer at macer. paupis extrinsecus dignitat pcessis. Cui inferuare ac se accomoda re p vmbus e aditus. Sed pmi cum parua ac oino nulla desinit expenna. pmi calliditas et impetu na audior decipit auaricia. pmi effecti necetui corpus imbecillitas ad acione probuit. Et multa illico omitti. pleraqz ppter am et lordie comitti cepta. Inde ymicosas effert in senfam inepias plurimis ppropa lary vocat an sunt. Que sancto viro remittata sitasunt. et male populo xpiano sibi et ase sic per. assumpti pntificis munus omis abrenu. ido dimittet. id cu multis coicatu ad caroli regis aures puenisset. cu ppolit vt pontificis an insimul regni sui decus neapoli duccret. Qua in vrb facili aueru posse a pontificatus dimittendi. ppositio videtur. ferut aut bndicti Caietan cardinalis amant gratia dolose vltus qua apud pntificis ceteros antecederat. iuris pntificis decreta q excelleret docet erat vndiqz ad suu intentione selecta ea rone illa ondisse. vt impotit sibi salus alaz totius orbis omis vt timoratus suos pccos supauru cnsimio dimittere statuerat. Qd cu effi facturus pntificis edidit declararam pntificis lere romano pontificis dimittere dignitate. Post panqz cardinalibus collegialiter cōgregatis. pontificatu que pauloman sec nichibz admistr auerat se abdicas aliter subrogandi potestates illis arbitriqz pmitit. Hic mlti iterocessit dies cu bndict ipse pntificis e docet. cui octauo bonifacio sibi nomie. petrus autes morone ad pntificis anbelis heremi vna elidit neapoli e pfer. Qd cu bonifacio e remittatu. missis cqnibus retractu de via illi flosodia haberi iussit. Uerba em vii die altus ne ppli petri post sancta te recognita cōspiciu. q se doctina et clare reddidant. p petri vicario segrent. campame deinde in arce tam arcta tenet custodia iussit vt inde morte illa accelerata fuisse sit creditu. Snt q scribit cu post mortem miraculo claruisse. que ceteris qnt scdz niero ascriptis. Cui celestinus. iug. k. f. iug. obseruauit.

Linca suumoz pontifici

Nicolaus quintus

Celestinus quintus

Bonifacius octavus papa natione bernicus vel cipan⁹ pria anagnin⁹. benedictus cunctis ante vocat⁹. neapolim pontifex creaf. invigila natalis dñi millesimo ducentesimo nonagesimo quarto. vir quide doctus et cetera perita nec insignis. sui em in curia versatus fuerat et p oēs dignitates gradus ad pontificatū pvenerat. nā cū esset sancti marini in montibus pibiter cardialis ad pontificatus dignitatē exoptavit et nō ambitione et fraude pveniret qd ad eā psequendā pvenire abiret. Quis clanculē quosāi subornaf qui in cubiculo celestini dñi simplici et pūaderet et pontificatū dimitteret si salus fieri vellet. Suscepit aut pontificatū oēs contemnere cepit. Quod clunio omnes odio psequer⁹. Ideo petri et iacobū cardinales coluntenses vna cum sara cor patris patris cathedra pūavit. hoc tñ laude dignū qd duplici celebratū et aplis et euangelistis et quor eccie doctoribus gregorio. augustinū theonimo et ambrosio statuit. Ide dñi in urbe veteri esset beati ludovici et regis francoz super ortus et carolo sede eisdem sancti francisci. pssum in sedes retulit. Et ar annus saluus et tredecies centeno scōs. Sexti edidit coedicti iussu pontifici celebrari. vrbem qd cubitiū que gubellanoz auspicijs ab eccia de seccat hanc recipiunt. Alberto dno austrie imperij cōfirmatione bis terq ppetuo negavit. Subleu qd idem retulit anno millesimo trecentesimo quo plenā delictor oim remissionem bis pūbat qui lūm aplor visitarent. ad exemplū testamētū veteris. Subleu nāq duquagesimo qd anno repetebat. Idem eni annus pontifici qd anno observari mandavit. Ob hanc rē eo anno tanta vndiq hominū multitudo romā venit et vir incedere p vrbem amplam quide et vāliū ceret. francoz regnū ppter violatū iugentū albanū impatori subiecit et nūlū imperij romani petus multonens demegari pcessit ut rē qd francoz fieri pateret. qd cū albertus confisisset pontificem eadē celebrare bñe philippi francie regno pūari unde alberti romano et illo ornati pveniant. p philippū pos invenit a sara edoctus gubellinū roma petere iussit. sara qm in lannā redierat regione. qui anagnin clam noctu ingressus adiuvantibus gubellinis quos bonifacius bis multaqz vcauerat pontificem nū tale mementē in domo patris capis. et in eodem in quo genitus fuerat cubiculo valuit et francū obshapescere. pducū romā pontificē intra quartū vicesimū diem dolore animi confectus perit. pontificatus sui anno octavo mense iuno die decimo septimo. Sepelitur qd in basilica petri sepulchro a se antea cernito qd adhuc erat in sacello a se condito.

Benedictus vndecimus papa natione tarantinus nicolaus antea vocatus cardinalis bohemensis romae haec dñis nouembris pontifex creaf. Tenuit em eo pontifici casu cardinales persuasi accessere vbi ad vultu odenū mortis bonifacii dñi benedicti ordinis pūator pontificē creauere. qui ab incite adolefcentia ordi dñe pūator ingressus tantū valuit ut ad generalis dignitatē puererit. Quis quidem pontificatū dignissimū qui magnū beati tempore virtutis sue documentū pūat. ita cū vixit et post mortē inter beatos merito censeat. Jo gubellinū cū qd quibus an animis excoato pūant. Regi francie titulus libertates et privilegia restituit. Johanne et iacobū cardinales de celina in grāda recepit. Inde mens sanctissimi viri fa erat pacata italia tūros syria et palestina ingressos xpianos iurare a quibus lūis et nuncijs ad tantā rem conficiendā pūno mutabaz et comodius efficeret statim cū curia pvenit. pfectus est. vbi infirmitate cōcrepit nonis iunij diem obiit pontificatus sui mense octavo die decimo septimo tē destinā omisit. Sepel⁹ aut magna pompa in ecclia fratrū pūator millesimo trecentesimo tercio. vacavit tū sedes menses .ix.

Sexti pontificatus libri bis annis bonifacius ipse pūter edidit. quē a tribus doctissimis viris et q budli nouis decretis a se editis cōpulari mandavit. et publico edito observari. et i publicis gymnasijs ludovici ep̄s rhodolan⁹ lega debere cepit. quem statim archidiaconus bononiensis epplauit. ordinis minorum

Ludovicus felix sanctus ex regali pgenie. patre carolo rege sicilie. matre maria regina sicilie et hungarie originē habuit. in etate tenella religiosum pceptum babens. bucius in cathedra cū duobus et fratribus suis dñs obfex p lū heronem regis caroli genitoris vbi p septennū a fratribus ordinis minor libralibus ac diuinis artibus instructus doctus casuali et publice ac priuati dispularet clero ac populo verbū dei manifestaret. fuit in orōnibus sedulus. factus sacerdos semie singulis diebus celebrabat. castitatis amator et excepta matre ac fororibus caiola nūq loqueret. corpus castigabat assidue. Unde ad penionē bonifacii pūtiā prius ordinem minor pssus et babitū suscepit episcopatu rhodolan⁹ rogandū accepit vbi mira opera pietatis pfect. Demū in infirmitate vltima constitutus suscepit deuotionissime sacramētis reholutus in mortem ad celum felicitet volatus. que dñi magnis miraculis magnificauit. consummatis estis opent⁹ bonis et pota multa cepit.

Zinea summor pontificum
Bonifacius octavus

Benedictus vndecimus

Albertus butas nolo primus dux austrie rudolphi olim imperatoris fili
anno 1129 a 8. abbas impatore oppresso ac interfecto geminorum
imperator declaravit imperatorem annis decem. Verum cum in prima electione non
omnes electores consensissent, non electionis in manus eorum resignant ne de
violenta regni usurpatione notaret. Iterato electores communi voto cessare
declaramus, et postea aquinfrans coronam regni accepit. vir vniuersi bello et armis
strenuus, licet quiddam in monachis et agricole aspectu auidius suscipere sen-
bant, cum liberorum suo et communi utilitati comodum proposuit. Cum suscepto in
perio a pontifice imperii confirmationem exposculauit, quod ab anto gannissimo
obtinere non potuit. Cum a bonifacio pontifice ut eum de morte confirmaret misisset
terram quater oratoribus impetrare nequieuerunt. Verum cum inter philippum fra-
trem regis et bonifacium ipsum (ut erat animo ambrosius) postmodum suborta
fuisse discussio eo quod philippus apud parisiensium magni ager gesserit conuentum
ubi bonifacii pmonetans inuicem sibi illano, ac etiam eius fraude in papam
occupando pmonetata ad fuisse pelium appellauerit. Bonifacius ira ge-
nitus palio habito non solum albertum pfirmavit sed etiam philippi regnum al-
berto hinc subiecit.

Linca impator
Albertus primus

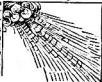
Que res militas discordias et occasiones inter christianos suscitauit. Dux Albertus
frater rudolphi imperatoris rudolphi filius erat, cum wenceslaus regis bohemie suorum nobile agnos misisset, quod
peage monens sibi sepulchrum faceret. Et ea nam et iohannes qui paterne hereditatis diuisionem ab alberto
partem petiit, et eum feruente unde in obprobrium misit. Adversus hic albertus cum multa strenue gessisset, et
obitu suum transisset iohannes patus albertus parui sui circa remissidem non longe ab oppido pruck
vel ut alij habent falsus dum simul amice iter agerent sua manu interfecit. Deinde penitens duos de
necem quintum pntice in annu qui sibi purgationem indulgeret apud aumionem adire. Pntice im-
peratoris occasum ab impatore iudicandum ait, venit quod pntice iohannes, ubi cum cesar hominum, vi-
cuius nominis impator pnticebat, a quibus religionem ingredi beremur sancti augustini, in eadem porpe
non penitire non recusavit. Spontus est in eadem regis et in eadem sui ordinis sepulchrum. Quia eius iohannis
condita mulier fuit et ingenio feroci, que cum accepisset germanum suum wenceslaum contentum regno bohe-
mie oblatum impetu reuulsit. Et ego inquit si regno potius glebaque vna mihi modo testis, aut quod rei
loqui et subiacent, aut imperio exeam.

Erant eo tempore secundo carolo regi neapolitano nati post sancti ludouici morte supstres et maria vro-
re regio hungarie filia marie ser. femelle quinq. coruq. minor nati carolus martellus hungarie re-
gum matrem, secundus robertus calabrie dux neapolitanus paterna hereditate expectabat. Terciusq.
philippus tarentinu obtinuit principatum. Natus prima clementia nomine carolo philippi regis fratre
primogenito natus erat. Seda nomine blancia iacobus arago sicilie rex humilis anno ante qnto Cal-
rolo martelloq. et ludouico postea franco quos tenebat obsides in matrimoniu accepit. Cum eo ut et
pauo federe leonora tercia fridenc* arago iacobi frater natus et ipse regni sicilie ornatus vixit babuerit.

wenceslaus tertius

Albertus tertius rex bohemie septimus filius pntice wenceslai, qui cum
bona diuiperet, alio temporebus illudret apud demum morantur ciuitatem du
solus in domo eccam pontificalis edis pambulabat tribus vulneribus cosof-
sus duo de viginti annos interit. Ignoratus est natus auctor quous con-
radus equos turingus cruciatum gestans pugionem eque regiam visus fuit, na
to prius oberuncatus est populo tumultu qm crimen confiteret. Venerat eo tem-
pore pragam dux carmibis beinicus, cui altera ex sororibus regis nomen an-
na natus maior iam pntice natus erat, hunc bohemi regem sibi deligunt. Ad
eum fert albertus impator, qui repente coactis copiis bohemi inuassus bein-

niam regi recurbat, rudolphumq. filium suum regem constitutus Elisabeth
femoris wenceslai relicta in matrimoniu et tradita quo regni eius soli-
dus effect, qui cum magna bohemos spe regere cepisset subitoaneo mor-
bo correptus primo regni sui anno ab his liberis recessit. Ob eius obitu
dissidens inter se bohemi, alij fridericum rudolphi fratrem, alij beinicum
quem dixerant pnticeuerunt, vixit beinicus facio mudatis alterius part
auctoribus. Et quia albertus impator cum magnis copiis bohemia in-
gressus regionem longe litae afflicta, beinicum in regno enere non
potius prius a nepote ut ante diximus occasus qm mediatu in bohemos
requeretur.

Cometes sane maxime claudis indicu hac tempestate in celo apparuit, afflictionem ipmorum indi-
cans, quo anno in solennitate sancti andree tantus repente terremoto exortus est quous ante mag
qui et multas diebus p interualla pcurans multa durat edificia.

Qum eo tpe quidam electores imperij. p̄cipue ecclesiastici principes ob diuersa discordia in albertu regē. Varias cōiurationes ac similitates arripuerunt. dicentes adiepbunt diuini sui in bello gemisse. adeo cū regia dignitate indignū censuerunt. Quā ob rem etiam principes p̄marij in regno germanie Rudolp̄um palatinū rheni imperij iudicem sternerunt vt canepso futuris temporibus sua industria hoc officij um p̄agere deberet. Et quia consuetudine reges romanoz mouerent ne aliquod malū vitupatione dignū in regno molirentur. ac indignū imperio iudicarentur.

q̄s tarentinus dux frater suus cū panfama classe illico est subsecut⁹. Sculi interea congregio populū inter ar-
mis sese aduersus egrum gallicū nomē vt tuerent terra marisq̄ parauerunt. t̄ friderici arragonē cayoatene
runt ratione et regnū trinacrie sibi enā tardiuscile aduēto p̄scruidi et. plene cōfusus copias et hispanis
traducend⁹. vel adhibita longiore mora contraberet. Nāq̄ auctat interea sustinere disciplina classis p̄bi
lippi principis tarentini et p̄ se ferens secutus rem quā ne excepta a roberto fratre omni scilia rebus officia
re. quā enā roberti et iſſi et carbinensi portu soluens illi cōprimis et longinquo apparuit abisq̄ bellis appa
re. nam annura obui⁹ est p̄gressa. in vnaq̄q̄ classis pan socordia sed motu ventoz dispari vicissim app
peccine sicutoz classis magno ordine. in vnaq̄q̄ apparuit. maximo animoz ardore relict⁹ est. p̄māq̄ imp
no quo possentoz nauigare ceperat roberti ducis classe armamentisq̄ bellicis nullo scilicet labore dissipata
est. partim ceteris partim intercepta est. partim ad hostiles portus adducta est. adeo vt pauca t̄mēn
se p̄māq̄ vſe accleracione cathenis ad robertū fuerint reuerſe. Vtq̄q̄ postea sunt scilicet cū philippensi clai
se p̄māq̄ bis duobus innotuoz robertus dux animi anis in fugā semina⁹ inclinat. et cathina itaq̄ in ei
uius potestate relicta et pauca que et vtrazq̄ classis saguierant t̄mēmbus in italia est reuerſus.

Duxius iuris doctor

Omnis iuglan⁹ iuris vniuers⁹ p̄missim⁹ doctor hoc tpe claruit. t̄ p̄māto
cū inter doctores in italia obtinuit. eo q̄ in dicendo. disputando. recidēdo
q̄ tantū loquēdi vim habuit q̄ eo p̄sente vniuersalis legalis p̄bie synodus adeo
videtur. t̄ p̄terea copiose eleganterq̄ totū civile ius multis voluminibus recita
rant. nā sup̄ informato digestozq̄ veteri ac nouo pulchre scripsit. In sup̄ t̄ t̄ man
dato bonifacij pape t̄ post archidiaconi bononiensis in iure pontificio lectū de
clarauit. scripsit etiam consilia elegantissima.

Detrus de bellapenta natione burgū⁹ p̄dicti duci p̄fessionis t̄ doctrine p̄sili
hisdē t̄pibus floruit. q̄ t̄ ipso dno nō min⁹ doct⁹ ac vtrazq̄ toto digesto
codicib⁹ ac institutis scripsit. q̄ abent enā eius centū disputaciones a se cōdite t̄
marino p̄io apud doctores habite.

Annū aduenerat salūtē millem⁹ terdeciesq̄ octen⁹ in q̄
vltis p̄sili p̄p̄s inuaz⁹ vt. te. annū instituit subleui. de
teno inde quozq̄ fuit anno. cur⁹ ea fuit rō vt q̄ de t̄r̄s̄p̄simo vlti a marinisq̄ vne
tes octo. q̄ et italia t̄ et insul. ro. dieb⁹ sacra vbi loca orādo obuert plenaria pe
camini vena donan cēnt. ad agnū ea sumi pon. indulgētia alicubi fructū annu
q̄ diffidētes aliq̄ t̄ accerimus enā ea p̄t̄s̄ib⁹q̄ inuicicij publice t̄ priuati
vſi in pacem benivolentiaq̄ conciliat. sunt.

Eacob⁹ de arena nāq̄ p̄m̄is iur⁹ p̄sili. q̄m̄sim⁹. cui⁹ op̄iniones t̄ explan
dis legib⁹ vt d̄not⁹ testat q̄ de mēte iur⁹ cēntest. bis t̄ q̄ breuiss⁹ vni⁹ q̄
sup̄ digesto toto t̄ codice scripsit. innotz disputaciones pulchras ac tractat⁹ t̄ et
cola⁹ de neapoli bis p̄p̄otane⁹ cēntes sup̄ p̄mā t̄ cāthone cōpofuit.

Informant t̄ toto volumine copiose t̄ pulchre cōscripsit. ac q̄dā alia edidit.

Bertra etas mudi

Anno mundi. 6104.

Anno xpi. 1305

Clementis quintus papa. nomen vascon. burdegalesis epus bernardus go-
ltho iura vocatus. pie bernardo milite nat. post longa pientione ponti-
ficis erat. Cardinales em coartati a perulimo in coactu tandem in huc bernardum
burdegalem epum iure agentes i gallias conueniunt. Is decreto clementis se fe-
sacio apud burdegallia accepit. lughinu se puit. Et clementis qm noie asium
pro. cardinales illuc ad se lueris accesserunt. q oia facta parandi mora mense sui-
gusto anni saluti qm terdecies centeni accesserunt. Quicq ea cum translatio
annis septuaginta quoz. Que multas rei ecclesie pueratatione. multa inuenti
piano populo detrimeta. Interfuerit lugduni pontificis coronationi philippus
rex francie. carolusq frater suus. in fracia et ytalica reuersus. Joannes dux bri-
tannie et qdquid nobilitatis omnia gallia tunc habebat. Dumq pompa eius cele-
bratus et more et p urbe disceret. muri pna gema pressura incubitum impuls-
sa coenit. Cui casu dux britannie et multi ignouores oppressi interire. carol-
regis frater debilitatus. et pnter ipse adeo in turba pcepta turbatus e. et mi-
tra et capite crucisq aspide piosissimu amiserit. Creauit vo clementis cardinales et gallis tam multos vi-
facile tunc coiectura omnes affequi ponatur. pontifice romani demceps no nisi ex gallis creari posse. yta-
lic aut et urbi rome visus e satisficisse in duobus iacobo et io anne colimilibus. quos ab capellani et inter
gra dignitate restituit. Ne aut romani cum absentia diuturniore sicut sibi coensus erat. futuris egregetis
animo rebellarent. tres cardinales attributa senatoij munere potestate roma accedere curauit. Quorum
suspicio ipa roma et ytalica omnis gubernabaf postmodu eius iussu dulanti heresi oppressa e. ac templa-
no religio penitus cuncta. veneno pterea ppter ferranā occupatā anathemate notauit. ac sacramenta
interdixit. Idem in florentinos et lucenses egit. ideo florentini grauisssimū crachonib derum grauari cel-
perit. Cui ad componendu ecclesie statum animu adieciisset postea habuit. vbi demennaz libet postea confes-
tus est. Vbi tū celsissimū papā sub nomine petri sanctis confessoribus aggregauit. Demceps vo varijs
egredandis affluat. nūc em diuina. nūc stomachi et latez dolore cruciabat. Quano pontificat-
sui anno. mense decimo. die quinquagesimo mouit. Quat tū sedes annis duobus. mēibus tribus. die-
bus. rōq. dum non satis inter cardinales constet quem pontificū deligant. Nec minor quidē discordia in-
ter electores impetū tum fuit. mortuo demenco. Eius autē corpus in vasconā patriā suā defertur. vbi
in beate marie de vesca templo beatis vaslensis sepelitur.

Dilectus et margarita xpi sui hereticarbe. apud urbe lōgobardie nouaria. cū anno salutis septimo
terdecies centio in rebus xpianis varijs motus agitantibz inaderit. secretos et uisusq serus ad
mille nati virus diffundere ceperant. Eo perniciosius quo sacerdotes et religiosos in populorum inuidiam
adducere. sperantes simulatē pntare quidam et innocentia uite pponere fecidū quā inuixi femel-
lus mares. lasaua ad libitū debacari. Que pchis duobus annis perdurans. Eos itaq clemente romādo
pontifice nūc in montem coactos cretsum alpihus cōnientem. fame et frigore confectos ad vniū fustile
runt. Capitis demiq dukano et margaritarcellas perducit iubentur. et primo lacerari inter eorum ossa cō-
cremari et in ventum dispergi precepit. Nec bec pchis omnino deleri potuit. quia adduc in montibus ter-
demnis aliqz eius relique remanserunt.

Consilium elenense

Anno domini millesimo. ccc. kal. Nouēbris
consilium generale in urbe marbonēcio gallic
viena celebrari cepit. et ante fuerat publicatum. in
quo aderat plurimū. ex. epi vltra alios platos de var-
ijs regionibz orbijs. Et cum clemente vi sanificaret
pmissum facie regi francie de deida memoria boi-
nificū cū rex illūm hereticū fuisse pbare mēredheae.
consilii assensu noluit. pcessum tū in regem fran-
cie inuisti declarauit. Statim fuit q omnia bona et
possessioes q fuerat templariorū mansioni hospita-
lis hierosolimitani assignerentur. Et ite fuerit in eo
cōsilio pntuores generales pntuores statū religi-
osoz. Et libit demennaz a se cōpositū i codēuēne
si pcho demenē edidit. Petri qz montonici q cele-
stinus fuerat in numerū reulit beatorū. In eo pcho
ad alterius anni medietatē paratens. de subuēne-
do hierosolime multa vba fecit. Que i vniū occide-
re. Et decreta pmlgauit cētanti quibus de suo
nōmine demennā appellatū persecerat.

Bernicus quoque natus octavo. vel et alij scribunt septimo (q̄ bernicum lant)
grauit ibi nungie inter imperatores nō numerat. Comes iubeurgē. quē
itali comaribz vocat. cū alberti impatore iohannes ex fratre nepos interfecit.
Eleonores germāni apud franchford. ā pueritē i romanorū impatore anno do
muni. m. cccv. cū telegit. quēz aq̄lgrani germāni regni corona t infu
la creauit. Legatus ipi regis. ont baiorū cognat. et t bno gauto be
nariuro frater comitis flandrie cū romanū pontifice auenione agemem ad
fent penā romani imperij cōfirmationē. Ea imperatū cōdōne. vt intra biē
nii itali ingreſſus roma coronādus accedere. Tū aut pſti termini funē erpe
trauit bernicus. ſ pſiſſus in italiā oratoribz ad p̄p̄nq̄a alpbz regni germa
nie loca italie cōmēta venit. Primum ex italis adit ſunt ab impatore orato
ribz florentini. quos impator creauit ſue imino apud franchfordiam deduce
rat nolo impatorū in italiāq̄ ceteros obſus doſſes eſſe. Nū multos cōſtat ita
los patria pulſos. pſerunt gbelluſus non erunt magis quā oim italie regu
nū. q̄ noua deligēdi creanone enā apud electores exportata illū magnā vno
rie t amplius ſpem erēt. quā agēdm puidendū eſſet ſubito edocuerūt. Tū aut bernicus im
perator vir ſapientia iuſtus t grac. oſau. i annis ſtrictus catholicus t bonellus. cōſilio t animo iura po
tens. p̄ interea elyſabeth alterā wenzelſii regis bohemie ſorez. viij. t. x. annos nazam clam uſſam ad
ſe venire. apud Epyram iohanni ſilo ſuo quātoz annis nūon m̄morus cōiūrit. Eo tē rēmbus q̄q̄z
geraribz vniq̄ ſpe in italiā adduxit aduerſus berniceſ. quos armis anq̄is impata ſacere cōpūit. Iō
q̄orardolq̄ omnes in p̄tatem accepit. Alterā aduerſus comites wirtenbergieſes dūcit. ſacro impio re
bellis. quibus ex. lxx. caſtellis ac munitiſſimis oppidiſ obſinēz dūc. t. lxx. annis epugnata ade
mit. Tercū ex frāconibus ac baiariis cōparatū dūc petro archiepo magigno. cū ſilo i bohemā miſit.
Traſgreſſo iunim alpes bernicus iohannēſes q̄ q̄ primū deſcenſus erat. populante obū. pſent
ſile t vrbem omni arbio gmuſte. Perat ſecurū athenſes q̄bus vrbibus res vicanos dedit. Tūc p̄
ſe comites ſymon collubianus vortellaz antonius laude vrbū primaz q̄z bernicus occurrentes vican
os accepit. Et ſcalgeri vortellōs obediētiā polliciti ſunt. mediolani vrbem ſanile dūc tūrtam t vix
cecomies potentia p̄p̄s gubernatū. Guido tūrtanus gaſſie. maribus vcecomes gbelline ſacromm
p̄p̄os et. Et bernicus aut exatū vrbū oppoſinquā vnoſq̄ tenuit. Et intelligēs bernicus pacis cōſi
quēde audas vrbē ad vrbis publico cōſilio in diuini accepit. Lepoldulq̄ aſtrine dūc cū germāno
cobombus vrbū p̄ſidio eſt impoſitū. Bernicus interim ſerream imperij coronā nō modice vt debuit
ſe mediolant recepit. Anterea dū bernicus primū oppugnāda poſt euerēda b̄nna occupatus eſt. Orato
res quos ab vnicis miferat redēctos paratam eſſe retulerūt. tam temp. nauigū quod poſtulaſſet p̄be
re. quo ad regiones vrbū rome p̄p̄nquiores cū om̄ſerentia tranſportarēt. Per q̄ ſum temp. vcecom
ſes vicanū t parauit t taruſium miſſos ad ſe vicanos accepit. Ipe bernicus dū apu. cum aſidit
erant amēdo ſubaudie comit t piſanoz genuſiliq̄ oratoribus p̄ placēnos genū ſe con. ſult. Et bern
nicus cum menſem tēroū genue gaſſet maris quā expectauerat tranquillitate oblata tremibus quadra
ginta genuſiliſ ſonſiliq̄ piſan peti. Equitaz terra per lxxv. p̄miſſo. Rome deinde coronat. Tres
en cardinales dicit b̄ſſona t clemente romano pontifice legatos romā veniſſe. Bernici apoſtolica au
toritate corōn aturo. t cardinali boſienſi t p̄tenti coronam accepit. Remente Roberto rege neapolita
no. florenti inde obſidione aratiffima citat. Piſan ſenſiq̄ in p̄tate habuit. robertum regē priuātū regno p̄
nāctum. Et dūc claſſem in illū nauigare uſſit. Tandem impator incidit in egritudine. et qua vt conuale
ſceret. medicorū cōſilio balneā adijci aceretentiā. cū autem ea balneo lonone minus recreari ac conuale
ſcere videre. medicus item cōſulētibz p̄uotus actus loca petere voluit. Itiq̄ et benedictū q̄ op
pidū duodecimo a ſenſu m̄lano bultano. dum obſidione incipit p̄uicere diem obijt. Regna veneti in ea
diuere app̄uſiſſe m̄lū ſenſere. p̄tolomeuſto lucentis affirmat veneno eius perſe t p̄ducator ordinis
franc in euch aſſiſa dato. Aluſiq̄ addidit id florentinoz inuſtrū ſacrum eſſe. quicq̄ ei rei ventis ba
beat. ſano ſiſp̄aq̄ certum eſt. non magis florentino t lucenti ac ceteris eius ſene eruiſis. quā roberto re
gi ſalutem in ea morte queſitū eſſe. Abulū p̄o contra a m̄toz incomoda perueniēz attulit. cū coo
pus in venetiſo ac nobis p̄ſat templo ſublimi loco poſt aram maiorem ſolam condiderūt. ſuit aut annis
magis. t non inſimul. ſi lon glori vira ſunctus fuiſſet. imperatū ſolū annis quinq̄ t menſibus
octo. quo mortuo vacauit imperium anno vno.

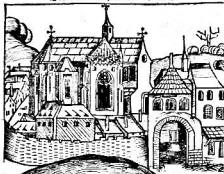

Linea imperator
Bernicus octauus

Erat autem imperij ante dūc bernicum quo ad rem italicam vacatio. vt omnes penē vrbes so
licite impeno parere tyrannus eodem penē capitaneus nullo appellato subeſſent. Trans meſ itea
imperatoris ab accēſſu in italicam abſtinuerant. vt nō ab abſurde imperium vacante itali dūc. b̄n vey
rona ſcalgeros. montu paſſerinos. padua carranſes habebat. Et marbionē athenſes quos anno ſi
ſezagſimo ſalingueta diecto ferrariā pro ecclēſia adminiſtrare ſeruit.

Berta etas mundi

Ordinis contemplatorum extimeno

tes a pontifice instituta. Quam aut ordo templariorum (ut in superioribus primum) laudabatur tantum nunc
morbis et sanctitas. iacobus burgundus origines et ex dominis molay genus ingenuis animis ad templario
rū militis se conuulit. In qua pfecta prioratus diuifum monēte mēto interuenit principū in magisterium sub
limatus emulat. Quod ē ut philippū frācorū regis et filiū ex sacro fonte fufcepit indignatōem uicē
ret. Quo eo uenit ē. ut pmutante demente pōntifice summo tēplarioꝝ primates omnes. vna et eadem die.
philippū iussu. p omne sui regnū capti tenerent. vna cū iacobo ordinis tā ingentis mēto. Et inde pfectū
dus regis occupata oppida. ibidem ornatis oēs. cū omni suppellectili i regis palatium redacti. captiuosq;
duci pmissi. Quibus diu pueris in vinctulis cū varia et oblecta obiecta essent. et frustra cūta negānt
Rex iratus magistro cū multis focis reguato. ceteri dānati mēdo. Tūc palis alligati et an oculos stare
ignis et carnes. quito cruciatu pateretur miseri voces i celos effēbant. se veros xpianos acerbis et san
ctissimis cor fuisse religione. Jacobus tēn cū tedio diuturni carceris effect amī. laudum deductus et exor
tanemibus variis suauis. Quēdā ex oppositis dementi summo pōntifici pfectus ē. Ideo retractus pfectus dū
corā duobus legat et lae sua legere. Ipe cū vno ex focis q; delphini vincti frater erat. se mori dignū. p
testatus. nō q; vniq; legēbat ppetrasset. bunc nō in telorem tēplarioꝝ bunc sua sēlecta. iacobus cū ffe del
phini ad supplicium deduxit q; ambo rege spectare intrepide et pīlāre libere. nil aliud q; d; duum occubere
testātes.

Rusianus medicus florentis thadei medicus auditor. aspēctare hac. q; pluris cō
mentis fup tegri gallienū mira doctrina pscriptis. Hic q; cū in practica artis
medicane. ut multū ferūt infirmitatū se pspiceret. religionis se totū dīcunt. Et car
thufienfū ordinis hīrū accipēs. corbūfū effect ē monachus.

Richardus aut de media villa theologi eruditissimū ordinis miorū q;dem tpe
bus nōnulli ostēdūt. Cui tanta ingenij magnitudo fuit. ut nullū līterā et
in diuina codicibus latuerit. Qui et iter multa ingenij sui monumenta. quātor
fina: libros optie tēnissimē explanauit. Errat q; t mīte et pōssibile et alia mīta

Eleobus de vterbo ordis heremitarū sancti Augustini sacre pagine celeberr
mus pfectus. et neapolit. ē ecclesie archiepiscopus dignissimus. et vniū oim
decoratus. hoc tūp in pīccō etis et actatū de regimine xpiano ad Elemen
tem illūm pōntificem dedit. ac magistru sententiā egregie exposuit. Et quod li
bēta quātor determinauit. Qui cū aeri et torfo ingenio habitus effect. speculanti
uus doctor appellatus est.

Richardus de media villa

Anno millesimo. cccxij. Tres sūt tunc in celo ap
paruer. Et fulgor quē dicit Cometeꝝ adione
vīus apparebat q; ad fine d'ignis trib' mēfibus. Et
eodē anno eo tēuēre in mēse nouēbri obijt rex frācie
philippus q; d'is. et 9. regit. Cū i venardē aper iter cru
ra eq; que rex edebat se i gessit. et q; de eq; cadēs paulo
post moctus ē. Hic fuit pulcerrim' holm sui tūp. Itatu
ra magn' optie apostola hīs mēbīs. Tūc dedit corp
ras oblectamētis pīccapue venānombus curas regni
suis relinquēs quibus nimius credens. mīta in regno
incomoda sunt secuta. Io post se reliquit tres filios
scilicet Ludouicum regem nauarre. philippum co

Et tempore cum adhuc Clemēs
pontifex cū cana morā dīet in a
uitate pictauit. rex frācie seduens (ut
fertur) ab officialibus suis. pōntifici del
nūcians mīgim templi et mansionis sup
olig frēs quiddā erroribus infectos. et
scelerib' involutos ēē. Adnotos et ma
li fomes replari multos an āmo in alie
bellis q; aduersus iudeos gesta sunt cō
ueni oim pīccolūfimi. xpiani cū spē
nentes blasphemiasq; ac penitus per
centes p q; pugnare placuerūt. eos tur
cis et sarracenis pīccolūfisse. et mōnē expe
ditomb' fuisse aduersatos pīccolūfisse. Tū
multos eorū vario affectis supplicio ce
ren omēs pīccolūf reddidit. et bonus q;
posidēbit amplissimū spoliū sunt. q;
pūm cōcessa sunt iudodis. bīrofolime
hospitālīs. pūm noua amibuta re
ligionibus in hispānia aduersus sarr
acenos bēnē olim nūc granatā n. colē
tes a pontifice instituta. Quam aut ordo templarioꝝ (ut in superioribus primum) laudabatur tantum nunc
morbis et sanctitas. iacobus burgundus origines et ex dominis molay genus ingenuis animis ad templario
rū militis se conuulit. In qua pfecta prioratus diuifum monēte mēto interuenit principū in magisterium sub
limatus emulat. Quod ē ut philippū frācorū regis et filiū ex sacro fonte fufcepit indignatōem uicē
ret. Quo eo uenit ē. ut pmutante demente pōntifice summo tēplarioꝝ primates omnes. vna et eadem die.
philippū iussu. p omne sui regnū capti tenerent. vna cū iacobo ordinis tā ingentis mēto. Et inde pfectū
dus regis occupata oppida. ibidem ornatis oēs. cū omni suppellectili i regis palatium redacti. captiuosq;
duci pmissi. Quibus diu pueris in vinctulis cū varia et oblecta obiecta essent. et frustra cūta negānt
Rex iratus magistro cū multis focis reguato. ceteri dānati mēdo. Tūc palis alligati et an oculos stare
ignis et carnes. quito cruciatu pateretur miseri voces i celos effēbant. se veros xpianos acerbis et san
ctissimis cor fuisse religione. Jacobus tēn cū tedio diuturni carceris effect amī. laudum deductus et exor
tanemibus variis suauis. Quēdā ex oppositis dementi summo pōntifici pfectus ē. Ideo retractus pfectus dū
corā duobus legat et lae sua legere. Ipe cū vno ex focis q; delphini vincti frater erat. se mori dignū. p
testatus. nō q; vniq; legēbat ppetrasset. bunc nō in telorem tēplarioꝝ bunc sua sēlecta. iacobus cū ffe del
phini ad supplicium deduxit q; ambo rege spectare intrepide et pīlāre libere. nil aliud q; d; duum occubere
testātes.

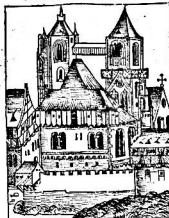
Trusianus medicus plurisq; commentator

Cometa

mutem pictatiosi. et caroli comite marchie. omnes hij tres paco tpe rege francie fuerut. vin puidbetri-
mi et in vrbibus eoz male foratuer. Ludouicus habens vxore filia ducis burgundie qua strangulata se
cit. p philippum vxore qua repudiauerat reassumpit quia multo ei amabat. Carolus vxore in carcere te-
nuit. Ad hanc infelicitate peruenisse opinant quia in gradibus pibibus peracerunt. vel ob inuicem gent
ordo rhodiorum militum principum

uerunt. Tionissime habueruntur turcorum imperatores grauer aggressus. et quo in sequentibus mcmo fu-
et. ferunt rhodios quoddam castellum sancti petri nomen habere quod magno sumptu custo-
diunt. ubi xpiani de manibus turcorum fugientes sepe saluant. in quo milites cines sumunt et noctu ce-
rastra emittunt. de quibus dicitur qd christianos odore cognoscant. eosq aduentibus blandunt
iobannes rex bohemie nardos aut latruncis prodant et moribus inscruent.

quo victor iohannes suos milites preda non modica ducit. et roge francos postremo aduersus anglicos
in auxilium vocat. pelloq memorabilis fuit immisus in qd cum milibus celsus interit. Relicto filio
carolo qui etiam tunc. xxx. annos agebat.

Quoniam aliquando patria florentinus vates et poeta pspicuum ac theologo
na pspu tempore istius dicitur. Et in cunctis suis egregia nobilitate
merandus. qui licet ex longa etiam damna tenuis illi fuisse subtilitate
per tibi pbius atq theologicis doctrinis imbuit vacat studijs. vnde cu flo-
rentia a factione nigra pulsus fuisset parisiis gressum accessit. et cum circa po-
eticam scientiam eruditissimus esset opus michi atq diuinam lingua vernacula
sub titulo comedie edidit. inq oim celestium terrarumq ac inferorum profunda eoz
plur singla qas historie allegorice topologice ac anagogice descriptis. Alio q
et non archa mdi. Die ei ex gallia regressus fuisset friderico arragonensi regi
et domino eius grandi seculigeno adhibet. Deniq mortuo cane principe verone
si et tpe apud rauenam anno dni. 1521. etatis sue quinquagesimo sexto diem
obijt.

Dantes poeta

hodie opposita hoc anno. 1508. in xpianis: pnt
centenens religionis bti iohann ducant succedere po-
tissas pmettas. Eo nemp religioni cu iberosolima
omnino repedita esset et templum in magnos ero-
res. plapi a romano pontifice fuissent extantes in eam
insula sese recipientes turcos eius dnos ececerunt. ne
q vilo pacto nardos vrbibus hie insula restitisset. na
si religiosi milites. qui et dnm est beato iohannis di-
cant eius insule cura suscepissent. et vrbis pene dirutas
insitantes et desolata xpianoz suffragis instaurare
runt. in aualiaq et classes reformidat. no solum insulam
ipam tutam sunt et xpianis et alijs finitimis xpianis colent
bus magno pfidio fuerunt. quoque vrbis quod in o-
rientis nostre religionis est xpo seruatum latere licet.
Ips igit milibus fide et grana ac religionis clarissi-
mus xpianam hie pfessione voto ingen vrbis tu-
rambus templarior bona sunt. postmodum deuotio-
ne fidei principes addita sunt. postmodum deuotio-
ne pmo etia regulam beati augustini phiten sponte
voluerunt. qui ob rem et a summis pontificib roma-
nis et pualibus et beneficiis plurimus ecclesiasticos do-
natos sunt. Soldanus egypti dnus quicquid annu-
ra classe cu conueyisset maiora pulis q inuila dnta.
Turci etia quatuor vrbibus duobus temporib co-
runt agros inualerunt. sed magnam cladem reperta

Gesta ea tempestate in italia

Marchio effensis qui ferrarij p ecclia administrant. mutine t regio vrbibus post annu iulianu freno
re suscepit. Anno tunc marchioni cedent in vrbem. Quis maritimonu bonore t lenia agno baud
dus gaudere potuit. Anno ciii quinto a iudeo t eius maritimonu panno friscus quida adollescent que
alena vrbis sibi filiu esse dicebat cu dolo capto in carcere moti coegit. t ferrariensib nonnullis epogun
mis adhibitis ferrarie mutine t regi dominu obtinuit. Rogatq vniu copias frisco auglariis cu na
gio immisit. castellu omi thealdu noie ponti erat impositum quo vadus ab vbe in rpa transmitti
conuenit bononi pducunt. quod castellum ab his nauigio capi posse friscus diffidebat. Eos motos cum
intellexisset cardinalis cognomine pelagus que demens pontifex bononi legatus miserat venens sub
nauibononie conuentione vt a re ferrariensi abstinere copias inde dedicerent. Quis machinis interea ca
stello thealdo appulsis t nauibus ferrariensib qui pposito de vulgi consuetudine mutato populi t ecclie
dominiu acclamabant vbiqz incensib. panti ds vrbis ponti contigua ceperant. nec prius exarandi inter p
liu tumultum legat iussu potuerunt qd pons t venens igni ferroqz interceptus t castellu thealdu fuerit. o
cupatum. friscus interea populu sibi rebellu domare aggressus rinaldo quoda re mardaria equitu diti
tore opo crudeliter nauarie frenas ferrarij pene mediam incendit. sedato purum a venens tumultu tu
ditione illis excluso frisco facere conseruauit. Tuncq ferrarienses tanq in subiectione accepti a moni
temparunt. Pelagus t legatus interum cruce signandos ppositus auctoritate aplice vite eterne ptemu
venetos ferrariensib bononi conuocauit. t pontifex demens datus venetis publice apud autionem
et communicans interdixit arscus. quos vbiqz reperirent capi iussu pro forasqz venundant. quid ob res
factu est vt apud londona flandrensib t galliis locamulti valoris venetoz mercomonia in pceda a loco
ru datus fuerunt direpta. abierat item demens pontifex romanus pter pelladur legatu duos ds in ebru
nam cardinales vt eius prouincie motus bellaqz pconerent.

Robortus rex

Robertus caroli secundi filius t apulie regio filius. patre defuncto in regnu
successens regnauit annis. 33. rex certe indurus t virtutu omniu singulari
deus. quicq t a multis in orationibus tunc pocho titulis plurimu fuit decor
tus. Eo q pter equitatu t rei militans disciplinam quibus plurimu valuit. etiam
inter ceteros sui temporis egregius theologus t pbus. ac singularis medicone
pcepto habere. t no modo his coteris b ena cu esset crute grandisus t se
ner ena in poesi francois petrarbus audire voluit. Hic regni realis a clement
papa in autione nre susceptus ex galis bononi ad legatu pelagus pfectus
que ecclie nomini tumultuanti ferrarie pfect. inde neapolim iturus vniu insig
beru mactans non fecit t regno priuauit. que res a clemente pontifice improbata fuit. Deinde genui
sum vrbem in potestatem recepit. Tandem nullo supstite sibi filio mones andrea bugarie regē nepote seu
post se regnare pcepit. lucto iu anno ei⁹ foroz regnu semp administrare voluerit.

Canis scaliger

Scaligerorum domini principum

Canis scaliger qui ex rebis strenue gestis magnus cognomento appellat⁹
est. Alberti scaliger capitanei filius. Vir vnaq magnus t rebus bene gesti
clarissimo pcom insignitus. Hierone sibi dominiu vendicis regnauit annis ser
me vigin. qua certe tata iustitia sapiennaqz ac pietate gubernauit vt ena pccatu
sue romandiola omne potius bonitate sua q alijs amnis aut missilib⁹ sibi sibi
egent. Etat namqz mulie eloquentie princeps comitib⁹ pbuam⁹ necno t in om
nes liberalis ars doctoz vnoz in eccliaqz tunc oratoz t bissonoz ac poetas
affidua familiaritate conueniens. Inter quos dante florentinu poetam ob eius
doctrin pstantem magnus bononibus sp prosequi voluit. Tandem cu vbe vrbis
nam maritima edificijs illustraret Anno dñi. 1329. die. 22. iulij sine vniu prole
reficans duobus nepotibus alberto saluicet t mastino fratribus vrbis dominiu
concessit. Eius corpus curato collactum annibus cu maxima fuentis pompa apud templum iuxta vrbis
foru sepultu fuisse constat. vbi supra templi ipsius valuas adhib pmagistrici extat sepulchrum sua ymagi
ne t epigramate notatum.

Ludouicus rex

Ludouicus philippi regis francoz filius post patrem regnare cepit t regni
cur annis duobus. vir quidem catholicus t xpiane religionis amator. qui
suscepit regno post annu pntiensis sparsos t diuersa galie oppida dea rebus
se. eo q in conclau apud carpenteratun re pontifice deligendo sedandoe gata dno
et cardin alibus interfecit fuissent statim eos in vnu coegit. t vt ludgandu congru
garent pto futuro pontifice deligendo suasit. cuius famo consilij ammentes la
cobus portuensem epim elegerunt. quo quidem anno cu pontifex esset elect⁹ ipc
rex finem vite sue fecit. relicto in regno johanne filio parvulo. qui puer diebus
tantum viginu regnauit.

Lazariorienſium regni principium

Martino carmenſium nobiliſſimo principo. cui parauit diuini reſumpſiſſet et in ea nō tranſiſſet ſi patre pluribus annis reguſſet. magni canis ſcalgeri uocatus potentia eidem uirō diuini ſponte ceſſit. ſed et ſequenti anno cane ipſo reſuncto poſt mēſe ab integro uirō ingreſſus domum reſuſcitatus. et annis re gnauit. ut certe mirandiſſimi animi et regie uirginitatis ingenuitas ac multū uir ginitus reuocatus. qui cū ſine uirili prole deſceſſet uirginitas pariter et ceſſaſſet in omnem ſuam hereditatem reliquit.

Anno dñi dñi. ecc. r. ciuitas ipſa ueneta numulū ſenſit. Cū buſimons rex no ſuū cupidus uia cū quermis et baſilio regnū affectans maximū numulus in uebe ceſſauit et perit grandemū dūce. ſi et pudentia cito uerbi quies data illi re domo quinnus cū eorū ſequacib⁹ et ciuitate pulſi teſtibus eorū domibus. beſt ſuit prima reſtrectio ſamilie ſacta uenetijs et partiſcanibus. Principibus res cū duobus florentinis decapitāt ſunt. adeo coſilij reſeruale in uebe incho atū ſunt. Deinde cū iob annen for annus ducati uenetoꝝ reſit iacobus quinnus et martinus barocus uiri pōtentes et domi nobiles tempore ſabuerere re pūſſent. pōtente communis capitali ſiſta pūmri fecit. quibus ceſſo ad ſecuranda in ſummo malo ſer pūat tores ſancti marci et ſenatus coſilio coſtituti ſunt qui rēpublicā diligenter curaret. Hic dñs paradiſum. et timore conſcientie uir ſeſena uenetoꝝ omnes ppter ſerrane occupatione et pūmſum eſt an adbenate Arnold⁹ de uilla noua florentis. diuiſa ſerrana abſolunomia beneſiciū ſibi et omnibus impetrant.

Arnold⁹ de uilla noua pūmſio magno philoſophus. pariſius dogma ſuū creauit. et p pbenam danielis et ſibille embece pbare nuchas adue tiū anuſpi et pſecutione eccleſie ſumit eſſe. inter dñ. ecc. r. dñ. ecc. dñi annū ſenſe l. dñ. ecc. lxxvi. anno ad eſſe. Sup e a re libri editit. cuius nūlus de ſpeculatione aduenus anuſpi. ſi in reprobanus et quali benedictus reputatus. Cū magnoſ pariſienſes cōplumino adactarios habebat uenetoꝝ ne ad manus inquittoꝝ reueneret clam auſſugit et pſectus in ſoliam. qui tandē miſſus a friderico rege ſicilie ad papam in mari mortuus eſt. Hic eſt ipſo. Nō eſt uerū noſſe qd uel momenta que pater poſuit in ſua poſſeſſate. Cū omnes uolentes reuenerant tē pūm in bōis aſſignare aduentus ſes xpi uel ſinia mundi etroni reperi ſunt.

Ditippus ludouici francoꝝ regis frater. Robāne ciuitates ludouici ſilio de ſuncto i regnū ſuccedeſ regnauit annis dñq. den⁹ re abano poſſato

Etros apponias ſeu de abano paduenſis patria parauit⁹ medicus celeber rimus et philoſophus oſ etate aduſt andas et peripateticus italicus oim diſſiſſimus. pariſienſi ciuitate doctor celeberrimus libri ibide in diſſoluias in medicina ſedantem. incho autē. conſolatore ſama coſumit tandē in ppta coga na uebe ſeſcator reſciuit. Hic anno legis gracie. lxi o. pſanditū illud pro plemam anſionis cōmentarij edidit. ppter cuius intentū conſtantiopolitana nā uidem ut greci diſſerret gmeuſt. quo tandē inſtruiſſimū multa galienū uoluntia nō parū medicina accomoda et ydeomate greco tranſſiſſe in latinū. Hic ſub regie uiribus padue cōmuni ppiotū regimine floſuit. liberaliūq omnis poi tiſſimus. pater in aſtronomia. in qua plurimū eſt. Lucidatote in qua op⁹ grauiſſimū ppiſuit. ſcriptisq iobāni pon. ro. libri de uenemis pulchrum. Et meſe libri in medicinis manū a corde uſq ad calce pſecit. ſerant quidē hunc dyſmas medicus magnum maximū fuiſſe et multa p eandem artem oſtēdē iſſe.

Dignus de garbo medicus florentinus bis temporibus clarus. qui cū bñ dñm patrem in arte eſturge medicum habuiſſet illum in pſifica crudenti dum rhadeo florentino medico tradidit. qui adeo erudiſſimus cauſe ut uſiſſima in auicennā eſſe dēnt pmeritana. ſcriptis et in galienū de malina com plexionis diuerſe. Atq in hypocratem de natura ſeius. qn et in philoſophia ac medicina uariis et pulcherrimis queſtionibus.

Gennilis fulgias perſuſus ſtabilis ſapiencie medic⁹ hoc ipſo tpe diu pmerit media nō infe rioris ingeniū ſame ſuit. q poſſimū eius acu rantiſm cōmentarij in auicennā libro teſtimoniū p bēbēt. ſunt cū ſubtiliſſimū rimator uerborū auctore Hic cū pter pſictos cōmentarios pſiſta uaria emā cōtra peſtem compoſuit. ac queſtiones ſapue deſi

abibus medicinarum ac alijs ſubtiliſſimis diſputauit.

Martino aut ſiluanum medicū in manianum genere nobiliſſimum buſſe tempoꝝbus floꝝuiſſe conſtit. eo q ad roberum ſicilie regem et medicus diuini op⁹ de oibus ſimpliſibus medicinis et earū ppietantibus docēnt. ac ſiſta quodam edidit.

Linea summorū pontificū
Iohānes vigesimū

Benedictus duodecim

centurā creuit. multos deniq; hereticos dampnauit. Et pſterum gloriā quādam fratri petri qui pſter-
tas ad imitandū xpi paupertē aluara. affirmātes xpm euſq; diſcipulos nūq; priuati vel cōmune ha-
buiffe. de quorū numero multi dampnati & exuſi ſunt. Tandē anno exatis ſue nonageſimo moſi auctiōe
pontificatus decemone anno mēſe ſexto. relictis in theſauris tſa vi auri q̄tari nullus ante ſe pontifex.

Anno mundi. 534.

Anno xpi. 1333.

Benedictus duodecimus papa parma thoſoſanus ordinis ciſtercenſis iacobus antea vocatus ſag-
poſice cardinalis. Cū iohānes pontifex anno ſalutis quarto meſimo terdecieſq; centeno deſun-
eſt ad dieq; abunde ſextū decimū in pontificē aſſumptus aſſumione. Qua celebrata legatione cardinalis
uſuſus aſſumione applicuit. Benedictuſq; in pontificatu nūq; duxit antiquuſ q̄. pūlgatq; a iohāne
in ludouici cenſuras obrogationēq; repetere ac cōfirmare. Per que tēpā pīncipos ppiſſe in itālia bello
ſocii hinc poſſitū morte audire in vidus bononie ad ſuas ptes acceſſione. etā oīa pſumebāt. q̄re verba
quātor q̄s ſolus in romane ecclie reuerentia iohānes bodem rex pſidū cōſeruabat. inter ſe pſtitutū ſe-
denſibus ſunt partitū et parma ſcaligero. regni gomage. mutua eſſent. luca cederet florentino. At poſt-
ſeruentis ne vacante impio itālia ab aliquo extremo hoſte inuaderet. Luchini vicecomitē iohānnem
quoſ fratē archiepiſcopi mediolanenſem. mediolanū aliarūq; viciū quā poſſidebant vicariis inſtituit. pa-
riſ padue. Et opio eſſentis ferrarie mutine et argenteuicariū auctoritate aplice habuerit. Et quia poſt
eo eſſentis data iūſſu eſſet romane ecclie cenſum illi tēo multa auctos impoſuit annis ſingulis pſoluentū
Sextū aut in toto pontificatu ſui tpe ſex pſbiteros cardinales creauit. viros egregios nō de ſua ſtipe.
ſed vendiq; ad tantā dignitatē vocatos. Tante pſtera conſtante ſuit vt dimoueri a recto vel vi vel ſi-
cano vel poſſiditionibus nūq; potuerit. bonos cū diligebat et viciuſ malos ac ſcleratos aperte o-
dio habebat. Et componere item pacē inter philippū francie et eduardū anglie regem ſepe temptauit p lo-
gatos ac ſuſſa. Pontifex aut rem ſepius temptatū omittens cdes pontificatus cū turbis et pōneſi
dedit ac pſent. ſuoq; ſuſſa impenſaq; diſſiſſe ſancti petri tecum reſtituit. quādamodū epigramma ad
eo ſtatū i cadē diſſiſſa poſſitū idcir. Mōſ aut pontifex ſui dno. vi. mēſe. ii. die. vii. Abſtū vi aut
nō cognatis ſuis aſſubus fed ecclie reliquit. In morte aut optimū pontifex et doctiſſimū omnes vere col-
lectum arant. Cuius tales fuerunt ſententie. Tāto eſt ſiluiſ quales gnatos habere cupis. malus morē
bonus aut magis viciū ſemidat. Que ſas legendo ſerua. que neſus legēdo diſce. Et que tpe et cetera
amici et eos ſepe mutare. Optime conſeru inſ. amia ſi pōt eoz cogitant.

Monacum verbo superioris germanie ad ripam Rheni fluminis sita. Inter urbes principū in germania p̄la
 missima in basia nō infima. Est inter nouas esse censet nobilibus in edificis in publicis in pri-
 uatis ecclesiis ciuitas antecellit. habet enī edes pulcherrimas. plateas amplas. basilicas ornassimas. Et
 quę temporibus oroniam primum imp̄atoris cōditionis sue manu sumpsit. A ludoico enī quarto iam p̄scripto
 imp̄atore amplius ē edificis ornata fuit. Otto primus cū in germania imp̄atoris anno dñi. 962. assumpsit.
 in basiana parte regionis beatus benignus hereditate possedit et in arce vicing demorari
 habuit. Quo tpe publicis et antisus sup̄ Rhenum in eo loco erant. Is dñe benignus pontes vltra flumen p̄-
 pe curiam monachos fieri fecit. in eo loco vbi nunc verba monaci sita est. cōmuneq̄ iter ibi fieri ordinauit cū
 oppidulo paruo. Super ea re antistes albertus frisingensis quicquid apud omne celsorem mouit. cū in suis
 theolongs et immunitatibus dñi nūi sciret. Imperator antiquā cōsuetudinem inuenio obseruandā pro-
 pe vicing mandauit. Inter ea obijt dñus benignus reliquens filiū emelsum nōmīe. p̄alog post vici De
 ioma odica filia regis anglie mortua fuit. Inde otto relicta benia dñe basiane dñi an adhibendū ac-
 cepit vocem. Cuius filius emelsum. ob egregia facinora apud ceteros in plenisq̄ locis gēta. omni gratifi-
 mus euasit. Peritq̄ imp̄atoris obire vt ex oppido vrbem cū publica via facere possit. qui post varios tra-
 ctatus consensu ea condicione vt quoramus. 10. lb. dñi. ad frisingam p̄soluerent. Ea forma hec verba unius
 cū regis p̄uilegijs ac immunitatibus ornā habuit. Cū itaq̄ hec verba p̄ emelsum manu sumpsit indices an-
 glicani in p̄lo ac structura sensu vsq̄ ad t̄p̄o salua t̄p̄i septuagesima ducentisimā supra millesimā. vbi cō-
 radus ep̄s frisingē. eccle p̄fuit diuisa in duas p̄dicias fuit. Cū prius sub vna basilica sancti petri. erant p̄-
 uia. qui basilicam alterā beate marie virginis cōmuni vtilitati adiunxit. Tandem t̄p̄o ludouici quarti dñs
 basiane ac romane imp̄atoris inuencū ingens habuit. qui p̄ muros futuribz et alia edificia plenas
 addidit. et arcem antiquā cū monasterio fratru minor. ordinau dñi francisci. et cnoibz beuennatē sancti Au-
 gustini in vrbe erexit. et post obitum in ecclā dñe virginis marie ante summum altare sepeli⁹ fuit. vbi co-
 rona imp̄ialis eius suo epitaphio ornata. Condita est igit̄ verba monacum in loco ameno prope r̄pas r̄sare
 vbi frater nōnunc negociator et vltia ad germaniā frequēat. habetq̄ nūc arcē ornatissimā. et ecclā p̄cipu
 amplissimā. in qua aule et camere splendidissime. q̄s qui vident nec ornant⁹ aliquid nec munus in eo loco
 vnq̄ fieri potuisse fieri putauerit. Zelitudinaria loca plura habent. mirari ergo pot⁹ q̄ p̄mendari possunt.
 Cū vō beuennatē vrbe varios successu t̄p̄i sortita sit dños. nunc hac tempestate verba dñi in incursu p̄u

Monacum

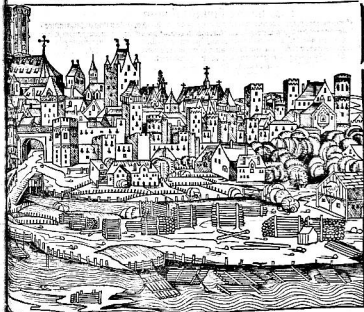

epo albertus gener friderici tercij romanorū impatoris bavarie bar possider. qui sua magnificentia pluri res nuntit leoncu. Et quā plurius scribat in europa inter achelou tantū nescim amicus leones esse s. lōge vint? pñsiores iō qd affrica aut syria gignant. In ea in vebe leenā catulos parere cōperum est.

Forestorū nobilium privilegium

Mapheus bergomensis ex nobili venustaq; forestorū familia natus nō mō iurū civilis et pñsiciq; ab illi docens. s. et elegantia et reu gerendaz prudētia insignitus tepestat hac ppter easdē pclarissimas virtutes apud ludouicū baturū impatorē marie in pñio habitus est et ex indulgētia et privilegio easdē gratias concessis optime prestans est. Nā eodem successoribz suis ob grata forestorū familie obsequia in ipm exhibita. munificentissimū privilegiū immunitatis et exemptionis liberalissime concessit. constituens cum successoribz eius suis palatium et iudiciū cū ab omnibus oneribus. dāno eis libertatem notarios et tabelliones creandi. Placitumq; ut naturales legitimandi. Insip enā concedit eis iudices ordinarios et regionis missos legitime posse constituere et ordinare. Id privilegiū datus fuit in ciuitate midentina die. xx. ianuarii anni. 1530. Approbatumq; habetur per potentatus.

Bernaldus estensis in archiepo aldrumandini ecclesie filius hoc anno post fratrem ferrarie dñatum accepiens regnauit vñz com nicolao franc. annis quatuor. Abortuo em arone in carceribus a frisco eius filio captiuus. Etz inde frisco a cōmibus pulso et interfecto. Aldromandinus fratri successit. qui mortuus raynaldum hunc et nicolaum forma elegantes et strenuos reliquit filios. qui verus principatum resū mentes statim gallos pñda excoerunt. et urbem ab eorum faucibus liberauerunt. Urbe itaq; in sua potestate redacta regnandi cupiditate alleam et firmo pñdio stabiliret argenti rauenatis ecclē oppidus regno adiecerunt. Euenit remde p circunam cepopalan sunt. Cum vo carolus et mamplredus ei delirando copiarum ecclē dñce eos hostes adouunt et in fugam vertunt. Inde legatus ferrariam obsideri cepit. Raynaldus urbe erupit et ecclē exortum dissipauit. Tandem cum bona pace montem obiens obsequem nicolai fratris filium regni reliquit successorē.

Ordo militu Iohis dicitur

diabulo et sanctas constitutiones approbans iohannes colligere fecit et in unum volumen redigens domi-
nanti condicere ab ipso auctore demente appellare voluit. In ipso ena beati fructus reguli ad verbum declarata
tam conscriptis. vt in. c. Enu. de paradiso.

Beisima vigesimum primum

Erris natione picenus corbanensis reanne diocesis ex corbano oppido natus ordinis minoru pro-
fessor hoc anno 5 iohanne pontifice iubente ludouico imperatore vel fauente in annipam pisanam. et
nicolaus dntus appellat. Hunc rufficum bonum. qui vxorem habens iuuenē remittentem plicio religio-
nis obita romano pontifice reuerentia auctoriz. et vt verus xpi vicarius a pluribus salutari. Nec reuerent
flagitiosi et illi similes apostate damnam capere. et alia pliciois turba qui t secuti sunt ydolum et ab eo adu-
t inas cardinali. presulatusq. et sacerdotij dignitate accepit. Qui contra erigentes iohanne pontifi-
cem publico edico hereticum dixerunt. et cu francellorum de opinione dei aucto et fautor existeret eandem
scilicet scilicet p vrbis augere animus est. Affirmabant em hij ad coagmentum sue iniquitatis xpm et
eius discipulos adeo paupes extitisse vt nil prauari aut comunitur habuerint. Propter quod et iohannes
pontifex creans septem cardinalibus vris doctissimis ena theologos multos cu eis synodo pgregata. re-
q diligenti disputatione discussa edictu pposuit. quo eos declarauit pnnaces hereticos. qui hoc decetero
affirmare tempraissent. quia ob re pontifex res ettrauagantes pposuit et in vnum volumen publicu transmisit. de
nuq cu petrus ipe a bonifacio pisano caprus et ad romanu pontifice in aumione pducit. fuisse vena penta
Augusti de ancono in carcere p menna mansit vbi et mortuus est.

edidit. Et p pntarbeu et pauli eptas sup oca comentatus est. Propter eius do-
ctine pntam in palatio patrum honoratus fuit.

Donauentura patrum item ordinis pducit. olim generalis prior et titulu sancte
ecclesie cardinalis pducit res temporibus doctrina et eruditione maximo in p-
mo fuit. qui cum acerrime eccie libertatem contra tyrannos tuetur et a caritatis do-
mino raudem sagitta et anisus martiris coronatus est.

Ordinem nouu militu iohis xpi bis regibus Roba-
nes pontifex summus instituit. qui milite sub
xpo diceretur in lufitania (que potugetalia dicit) et far-
racnis resisterent arcu quibus biscurreribus. et bechi-
cam atq. afflicam incolentib. Berberica apud antiquos
ca pars hispanie dicebat que ad mare mediterraneum
pertinet noster temporibus granate nome obtinens. coc
co (vt arbitror) quo ca pars hispanie maxime abundat
Locis aut nunc granat vocant unde lane inscuntur.
Huius aut ordinis (que dicitur a pontifice constituta)
capit in marino syluestro diocesis oppido repositus est
vbi pntipale domus constituit. milibusq. omnia bo-
na templarioru annuente rege portugalie concessa sunt.
quo liberius milite xpi vacarent. Cuius censo et mo-
derato est abbas alobaiani monasterij cisteraciensis or-
dinis vltobonensis diocesis. qui et conscribendi et ex-
suscipandi multam facultatem habet.

Clementinaru codicem etiam his regibus iohannes
pontifex. xpi. pfirmavit. et per gymnasia legendum
transmisit. mandauitq. doctoribus omnibus publicol
rum gymnasio vt librum ipm publice legeret. Clemens
en pdecessor apud viciam galie vrbē trecento pa-
tri vt premissum est consiliu celebrauerat. in quo pphi-
lunones plurimas religionis statum concernentes co-
stituit. vt habet eo in libro de statu monachoru et in
agro mendicantiu. quo ad pdicationes et confessiones
et sepulchras. vbi dat forma seruanda. Illas igit lau-
dant et pntipales constitutiones approbans iohannes colligere fecit et in unum volumen redigens domi-
nanti condicere ab ipso auctore demente appellare voluit. In ipso ena beati fructus reguli ad verbum declarata
tam conscriptis. vt in. c. Enu. de paradiso.

Beisima vigesimum primum

Erris natione picenus corbanensis reanne diocesis ex corbano oppido natus ordinis minoru pro-
fessor hoc anno 5 iohanne pontifice iubente ludouico imperatore vel fauente in annipam pisanam. et
nicolaus dntus appellat. Hunc rufficum bonum. qui vxorem habens iuuenē remittentem plicio religio-
nis obita romano pontifice reuerentia auctoriz. et vt verus xpi vicarius a pluribus salutari. Nec reuerent
flagitiosi et illi similes apostate damnam capere. et alia pliciois turba qui t secuti sunt ydolum et ab eo adu-
t inas cardinali. presulatusq. et sacerdotij dignitate accepit. Qui contra erigentes iohanne pontifi-
cem publico edico hereticum dixerunt. et cu francellorum de opinione dei aucto et fautor existeret eandem
scilicet scilicet p vrbis augere animus est. Affirmabant em hij ad coagmentum sue iniquitatis xpm et
eius discipulos adeo paupes extitisse vt nil prauari aut comunitur habuerint. Propter quod et iohannes
pontifex creans septem cardinalibus vris doctissimis ena theologos multos cu eis synodo pgregata. re-
q diligenti disputatione discussa edictu pposuit. quo eos declarauit pnnaces hereticos. qui hoc decetero
affirmare tempraissent. quia ob re pontifex res ettrauagantes pposuit et in vnum volumen publicu transmisit. de
nuq cu petrus ipe a bonifacio pisano caprus et ad romanu pontifice in aumione pducit. fuisse vena penta
Augusti de ancono in carcere p menna mansit vbi et mortuus est.

Augustinu ena achoniaru ordinis heremitaz dicit augustinu. pfectionis viru fa-
me et doctina et vite integritate celeberrimu floruisse hac tempestate pntu. q
et ipe libru de ecclesiastica pntate ad iohanne pontifice pducit inscripsit. et vltra cum
omnes sue trans theologos sine pntatione excellent a marcho exordiens totius
nouu testamnti accuratissime redarauit. Inter que pmentaria in pauli eptas ad
miracione digna habent. Et sup act. aplos sup apo. Albert. patrum or. bere.
calipsum et eptas canonicas ad instar beati thome opus et
didit auctu. Tractat. h. sup magnificat composuit.

Albert. filii patrum cuiusdam heremitaz ordinis et bea-
n egidii romani auditor eruditissimus theologus q
b ipm in declaracionib. ad papi pnceps pdicator habet
us est. et cu esset doctissim. copulimus fides cu aduagel
similem n diuiculis festuio ad cleru pphias eruditiss
calipsum et eptas canonicas ad instar beati thome opus et
didit auctu. Tractat. h. sup magnificat composuit.

Donauentura patrum item ordinis pducit. olim generalis prior et titulu sancte
ecclesie cardinalis pducit res temporibus doctrina et eruditione maximo in p-
mo fuit. qui cum acerrime eccie libertatem contra tyrannos tuetur et a caritatis do-
mino raudem sagitta et anisus martiris coronatus est.

Bochus natione narbonensis confessor: xpi apud montē pessulanū oppidum narbonensis gallie. agatha olim sue apud bopolis appellatū. et pater iohāne in mare vo libera (cuius oppidi dno) iugine t. ar. qui cu. m. amigisset annū a bo t. potu parafissimo yn cepent. mortuoq; patre ac matre hereditate amplas ege nias profusus distribuire cepit. t. principatu se abdicans pateris suo oppida pateri na pimentauit. t. obiectis reb' omnibus beneuolē indutus cū piteo t. pera t. ba culo ex gallia in ytaliam peregrin' puenit. ubi plures ciuitates t. castella viis romā aquā pendente. ceterā t. alia plurima loca musa pessilenna uexatas cruas impref sione sanauit. Qui cū omnē uere totā gallia me bo correptū plustratū. placē tiam in apud adanā uehem morbo infectā se cōsulat. t. ad quoddā hospitale diuertit t. egrotantes omnes ad unū uideri signat t. sanat. Labore igitur fonnos grauis a deo pmonitus qd cruciatus corporis pati debebat. statim aqua febre t. sagitta sinistra corā transiit fuit ut eo dolore ardoreq; nullū qui erē inueniret. expulsoq; ab ubi ad nemus ubi uicinū replit ubi bonā ualitudine a deo cōsecutus est.

Indeq; digressus in gallia longis itineribus celatus est. que annos threptu uerab' ac bello. in pacem ce nūq; oppido quod pateris donauerat exilens a hereticis tanq; explorator pbenfus inuicula cōiect' ad uicūq; reducit. inde in carcere quinquēniū tempus consumpsit. quo exato cū magis pateris t. uite au sistentare a pateris integritas decensus uelut aliter alernus romanus. Anno dñi. i. s. t. 7. lampas deuotissimū facramentis anno uis fuc. xxiii. migrant ad dñm. pateris orando ad dñm ut qui deinceps nomē suū inuoca rent a peste. pregerent. Ad latus eius tabella huius scriptis inuenta est. Peste labi orādo ad rochi patrociniū cōsugientes contagione illi maculensimā euasione significo. Quod ubi ad pateris principē celatū fuit cognoscens illi sui esse ex fratre nepore in lachrimis poulutus sanctissimū corpus summa pompa ad tem plum deseri fecit. ac templū erexit ubi q multos annos signis t. miraculis effulgit. Cuius uiri sancti meri ta dñi apud italos laudatū. Tandē anno. i. 4. i. 3. ad ipsos ad ex germania nomē rochi celatū fuit. eo qd con stantia germanie uerbū uel conalū generale celebrat' a peste manna liberauerit. ubi nūc facili t. are per ribes qd uicūq; t. castella extraxit. ad que cōsugientes eius merita experunt. cuius festū. xvi. kalend. sep tembris celebrat'. Cuius corpus anno. i. 4. 8. uenerat' a furim delatum a senatu t. populo summa gloria ex ceptum est. t. templū celeberrimū ingenti impensā cōstruere cepunt.

Iohannes andree pateris bononiensis iuris cōsultus oratio sue celeberrimū pō tificū qmā uine uberrimū fons tempore ista floruit. t. nouellā sup decretis les edidit celeberrimā. ac sctum demennal'q; accuratissime glosauit. Bui in sex to alias nouellā pposuit. Insup t. opus mercuriale. t. in adinonibus speculū aliud pgregiū edidit. t. in laude dñi iberonimi opus iberonimianū appellatū composi it. Ipius autē dñi filia gesta t. alia ad cū pñena ex addinonibus ipius extra deu it t. bo. de. in titulo de filiis pñerorū optime colligunt. Obijt autē anno dñi. i. s. 4. 8. bononie ex peste qd ei eius discipulus iohannes calderini meminit in. c. nostra te co habetatione de. t. mulierum

Cuius philosophicus ex nobili simbaldoz familia nāz dñi auditoz t. pñati iohā nis andree amississimū. cuius iuris pñatissimū sui seculi doctor qd temp' lecturā pñentem sup codice castigat t. accurata doctrina cōscripsit. atq; sup primo diglchreteris pte rñs ad u. Et ex notali cū agit. Et in secula pte sup unlo de re. cre. Sup reliquas aut ptes qd uā additioū cōposuit

Oletradi autē de laude consistoriale aduocati dñi discipulū t. iohannes andree familiarē doctrina legē ex moribus optimis insignē qd ipm tempus floruisse constat. Qui t. ipe in iure ciuili post se multas re liquit lecturas t. consilioz pgregium opus.

Iohannes calderini cuius bononiensis iohannis andree pateris filius t. discipulus eruditione t. sancti monis insignis. t. ipe qd id tempus pontificat' ius nū legendo. disputando atq; scribendo plurimū illu struit. eo qd ipius in decretalibus plurimū ceter pñentarij ac pñitor. in ca faculare pgregium opus.

Iohannes de monte villa Iohannes mandem qui a ceteris de monte villa appellat' nominatissim' do ctore medicine fuit. ac miles sue ceteris armatus ratione anglus. hic magnas partem orbis terre peregrinando peragravit. t. maximas vias circulator mirabū la munda. papae alie t. indie varq; linguas ad oblectationes pñscripsit. t. qd bec tempora felici fine quieuit.

Franciscus maronus ordinis minor theologus doctissimus t. ipe eodem te pore multa opuscula ad pñiā religionē gñetia edidit. t. gñetiam in sa cris codicibus possibiles memorata dignas composuit.

Micbael de cetera ordinis minor generalis nūstet bñdum temporibus cū sup exebat' t. sup sctissimū librum pñulebat scriptū. a iohanne pontifi ce errore quodam notatus generalatus officio pñatus. Bui em xpm ac discipul iohā nū pñatissimū h. bñdiffe. ipe tamen scriptis t. rānombus se innocentiā ostē dit. t. propterea suis scriptis in iohannem pontificem plurimū inuocatus est.

Etromannos

Etromannoꝝ turchoꝝ regni principium

Oturbi otomanni ab otomanno eorum primo principe nuncupant. q. nostris
temporibus totam ferme asiam minorem ⁊ greciam partem armis partim sel
dicombus sibi subdidit. tempellate hac adbus iohanne pontifice p'dato p'su
lante ab otomanno quodam turcho crugai confus ⁊ obscuri principia sumptez. a
quo postea Otomanni turchi appellati sunt. Hic primus turchorum rex. orta lter
turchorum principes seditione auctoritatem breui ⁊ nomen adeptus est tempore.
vobes ⁊ oppida nō pauca partim vi partim deditione in suam potestatem recepit.
qui mortuus ochabani filius successit. qui rati inchoatam a patre longe lateq. pa
gavit. quem secutus amurates filius duobus de grecie imperio discepantib. ab
altero qui superari nuncat in auxilium accersitus consulto bellis perabens vbi am
bo consumpsit viribus fractos aladuerti in eos arma conuersit ⁊ plurimū grece se
dit subiecit. Jovita functus duos reliquit filios solomānū ⁊ payatem. solomāno ex
tincto res vniuersa ad payatem deducta est. qui paulo post ⁊ Zamerlane expeuit res
magno in grece gessit. dimissus nil dignum egre ⁊ inglorius apud asias obiit. ar
mus filij complures. quoz primus colopius natus maior quinquē rex regnum post
patrem obtinuit. cui vita functo Otmani filio relicta erat adolecentulo relicto. ex
quatuorundam principum auxilio ad regnū beuuit. qui paulo post a moise patrio ex
inctus fuit. ⁊ non multo post ipse patrius nullo fugiat filio cecidit. quem malus
turchoꝝ regalos vi atq. armis oppellios regnis eruit. ipoz moxio aruraten filium dimisit herede. qui
multis p'p'is patrii sup'is ⁊ interempti viciis vniuersum regnum obtinuit. Hic mahumetum habuit filiū
viri p'actissimi. qui duo imp'ia ⁊ duodecim regnia acquisita suo adiecit. bene ē quo infra fiet mē
tio. hicq. testis p'atrem primogenitum ingratum adbus erantē dimisit. de quo otomannoꝝ p'genies
et origo. adeo q. turchoꝝ nomen auctum est ⁊ q. olim asia vocabat. nūc turchi vocat. a turcho curren
te possidentur.

Odericus vir sanctus de ordīne minorum in asia ⁊ india euangelizando discit
rit miraculis clarus. ⁊ quatuor sanctorum martiris corpora de ciuitate boz
meu transiit p. mare ad superiorem indiam in ciuitatem cantam nō sine miracu
lis. ⁊ decessit peregrinationem suam.

Bertholomeus natione pisanus ordinis p'dicatorum theolog. ⁊ insignis de
cretorum doctor p' hoc ipm tempus p'is floruit ⁊ multa laude digna com
posuit. Inter que p'mile opus ē quasi diuini ad cōfessorum instrumēto edidit qd
fama p'isani seu magist'iani appellatur. eā t'm (ipso referēte) p'seāt anno dñi. 1338

Albertum baptizū eundem p'sellimus ⁊ literarum licet maiorem sanctorum
viriū cum eodem claruisse ⁊ miraculis floruisse tradunt. qui p'ter sanctita
tem maximam ⁊ ipse summā celestē de casib. cōposuit. cui aliq. beati augustini
cum beato tho. aequitate apparuisse tradunt. eiq. dixisse thomas. mihi par est in
gloria virginali sed in inmundicia cordis prior.

Zudolph carthusiensis.

Ludolphus alemanus ordinis carthusiensium prior argentinensis vir doctrina
et morum sanctitate cōspicuis. hac ipa tempellate p'p'time vitam dñi nri ihe
su p'ri egregio volumine. ⁊ quodā celesti archao. immo potius diuina reuelatione q.
studie fabricauit. in quo certe se ostendit venerabilis virum ⁊ oim rerum tam diu
nariū q. humanariū. ⁊ p'cessum ipsius ihesu xpi vite. p'ut potius bol ē possibile ple
nissimā q. abussē notitiā. alia q. laude digna hic docet. atq. venerandus p' edidit.
Dona de argentinā ordinis heremitarū generalē eo tpe floruisse fertur. q. sup
q. tuos sententiā libris ⁊ ipse cōmentaria dignissima edidit. quib. q. solat'ia in
germania maxime vident. Cū plurimum aliorum scriptis p'stare censentur. etiā cō
stitutiones ordinis in formam redegit.

Obertus caruacensis marili p'auclius hoc anno iure
tum suscipiens regnauit annis sex. Hunc cum morib. de
ronensis princeps magnus affecisset cladiibus tandem la
teffinis eidem urbem tradidit. quia venetis ⁊ ludinis vicinior. p'curantibus pag
cōfecta est ⁊ vberino ciuitas reddita. quem statim benedictus p'oscer aplice ⁊ im
periali auctoritate ipm in ea cōsumauit. ⁊ deinceps quo ad vitz ipam in pace pos
sedit. ipō deniq. mortuo cum obitu filius eius filius successit. eodē anno a iacobo
vberino p'auclie cōspiracione facta interfecit. ⁊ ipse p'auclius vobis suscepit.

Albertum de ast' calupis gallic ciuitatem ordinis minorū omni doctrina ex
cellensissimū p'sellum eidem temporibus celestem ac p'clarissimū sum
mū tam in theologia q. in legibus edidisse tradunt.

Albertus caruacensis

Carolus eius nota quartus iohannis regis bohemic filius & henrici impa-
toris nepos anno saluti mulierino trecentesimo quadragesimo primo. na-
bente cum demente septo pontifice in lodouici redens & depositionem in carago-
ni fecerat declarauit ab electoribus impator designatus impator annis 32. Cum
multis lingua & si su permissum iustisq; & rebus ac muneribus bonos dili-
genter malos sceleratosq; odio habens. In obsequium nonnullas leges con-
didit que adhuc extant & caroline nuncupant. In viuentis patre aduersus tartaros
feliciter dimicauit. Lustrata lombardia a patre acceptas annis natus est. pugna-
uit adolefens cum venenosis eorum filio sudat. in ea pugna bis equo cecidit no-
dubitanter terrore confidere facinorosi formidini milino edere. Nomen huius ca-
roli in baptisimato mence lasso fuit. quod in confirmatione a carolo francoz regi
regitum est. apud que pueritiae rudimenta peregr. fuitq; carolus vir magnanimus

qui regni bohemic in religionis cultu no legum ac bonoz morum discipulo
instrauit. Nam scola liberalis artu ab eo in praga erecta e. Nona ciuitas me-
ribus cincta. pallaciu regium magnificentiis edificatam. non astra multa
fundata. arces construxit admirabiles. par totu regno tradita. Ademptis impu-
nitus italiam ingressus. Traxerit carolus rex diuturnu manue motum. cuius p-
sentis minoru reuerentibus patre ac ille expectauerat pacem effecerat. quare ad solis
ambelmas coronationem socos belli te lombardia cu viccominibus p indolentia
quiesce reddidit & mediolanu belat. ferrea te more corona insignitus est. Inde
notam peruenit substat in pisanos receptusq; in valem faciosos vtriusq; pns
a quibus immoluerat erat par in grannodie deprestit. Senescens illico sese illi adse-
qui volu sedere puluerunt. pariter volaterant. pariter miniatenses fecere. nec ab eo
poterat quin florentini ingium fuerint accepturi. Tandem venit roma carolus & a du-
obus cardinalibus quos ea te causa innocens papa miserat coronatus est. in
bellum qui campide florentia erulauerat euerit. guelcos in sui locum restituit.

u. lothobardos in pradem accepit. Reliquis exhibuit pambus p suo arbitrio leges dedit. Et coronat
in rome magnifico apparatu nouatos rex qui aduersus ecclesiam sentebat romano pontifici iudicandus
tradidit. Primum igit quatuor innocentij pontificatus annis carolus impator. bus de quibus durimus)
p italiam gestus rebus rome coronatus in ebitur. inde in lombardia. moxq; in germania rediit. Ioham
ni deinde fratri suo moriciam possidendu concessit. vicegradum nouis muris & pugnaculis commu-
et corpus sacru vin tepulu pragam. postem multauit qui eruditionibus conuerat in praga restaurauit.
Ecclesiam pragensem ad metropolitani recus erexit. Et antea magnifico pontifici subiecta esset. Carolus
profecto imperator neli ex aliqui scribunt bohemic regni gloriam magis q; Romani imperij quesi-
set. & concessit ex filio suo nati maiorem imperio sibi successorem adhuc viuentis ordinare conatus esset
Idcirco pccauit. in cum principis electores baud facile ad cum rem trahi posset. qd vixit obtinere no po-
tuit pao comparauit. Permissus cuiusbet electori centum milibus aureis. quos cu persoluerent no posset
publico illis romane rei p. vengalia obligauit ppetuu imperio malum. Nec post hoc extollere caput im-
perium posset. Carolus aut cu omni sentie etatem vltro atrox ex yralis in germania cundo & redando
consumplisset. Tandem etate iam grandis saluti ppe consiliens mence filiu suu pmissum est Anno
dnici 37 & o. cesarem faciens imperij successorem sibi delegit. ac sic cu patre filij imperauit annis octo. Ioh-
stremo carolus impator cum plurag gloriosissime in imperio gessit anno. 1578. huius funus vix decessit
Duntaxat comes de swarteburg

swarteburg

nocturni huius mortem tantum solis refectionem factam esse quam hunc antea.
vltim itaq; omnibus est tante motus planetarum etiam signa aliqua redidit.

Talipes huius vapor magnitudine hominibus boreali mouens regione magno
alpesiennu terrore. p celum dilapsus est & bestiolas multiplicato numero in
vntre e celo tradidisse ferunt.

Linia impatoris ro-
Carolus quartus

Beſta etās mūdi

Praga caput regni bohemicæ ciuitas p̄m̄a. Cuius deſcriptio ob vetuſtatem merito dudum poſita fu-
iſſet. Tunc carolus quartus imp̄ator tam magnifica in ea peregr̄a vi poſt geſta ſua de ea mentio fuit.
Cū t̄ in ceteris urbibus tempore antiquitatis ac originis non ſemp̄ obſeruatum ſuit. Et praga vt bohemi-
ce narrant huiſſe poſt tempore abrahe initium habuit. eam pontificumq̄ honeſta ſedes. Tres in partē
diuiſa quibus nomina indiderunt. paruiam pragam. veterem ac nouam. parua ſiniſtrum latus multauic ſui
minis occupat collis cōſtitit. In quo ſita eſt regia t̄ ſancti viti pontificale auguſtumq̄ templū. Cetera pe-
ga in plano iacet emuſta magnifica operibus adornata. Inter que ſtorum t̄ forum t̄ letā curiā t̄ collegi-
um imperatoris caroli nentiſſis effluunt laudib⁹. Jungat aut̄ mūoni pragæ lapideus ponte quatuor viginti
t̄ arcuū. Aliud ciuitatē a veteri ſeſſa diſtinguit. profunda. t̄ verrumq̄ neuro munit. Hec quoq̄ ciuitas ampla ē
ad colleſ vſq̄ p̄tendit. quorū alterū ſancti caroli. alterū ſancti karherine appellant. t̄erū vicegradū in arua
modū credidit mūn. vbi t̄ collegium eſt. Eſt aut̄ hec ciuitas inſignis in p̄uincia bohemicæ. que poſtea gema
næ eſt. aquilonis flantibus tota ſerme expoſita. ſoriam cuius rotundam tradunt. cuius diametrum m̄i dieq̄
inuenire cepeduo patet. ſilua vniuerſam claudit. aruſq̄ plumbus fluminibus ſed cunctos multauia excedat.
que metropolim regni pragam inſluit. De nomie ciuitatis cū diſceptaretur uſit libuſſa ex artiſciabundū
p̄mo occurrere rogari quid ageret. ac ex p̄mo eius verbo vocari oppidum. interrogans ſaber lignariuſ
quiſpiam. lumen ſe agere dixit. qđ bohemicæ p̄ba dicit. indeq̄ nomen vbi dant. ſi corrupto vocabulo po-
ſſet pragā dicere. In hac p̄uincia aliquo tpe amariſonice ſenine regnandi cupidine ducte dominiū bobue-
runt. Poſtea duceſ vſq̄ ad p̄mū regē vt m̄llau gubernarunt. qui. vi. t̄. lxx. ſupra mille ab om̄i ſaluatoris
xp̄i apud magnū in ſolio p̄ncipū ab imp̄atore henrico c⁹ noſo q̄nto rex declarat⁹ fuit. morauor regē qđ
pus eritū fuit in bohemiā trāſſuo. ſleſia. luſacia. morauia bohemicorū ipſo adicere. Eſt t̄ t̄recep̄i art
chiep̄i cū eo pragā mūn⁹ qđ cotā p̄uincia lib⁹ regē iungat regalib⁹ qđ adinet inſignib⁹. In eodē ſcō ſcō ſcō

manne populo transito regi salus honor atq; victoria. Jo translaus indulgente alexandro papa tertio na
 none senenti collegii canonicoz regularu in arce prageni erecti. in qua dum res ager diuina non pposuiss
 tantu sed et canas & sacerdos diuinusq; & subdiaconus rem diuinam facientes episcopali bus ornamentis
 ventur. Et pposuiss quide cancellarius regni appellatus pncipes honore cefungit. postea anstati primum
 regē pluribus annis inter regni fucile ferat. nō regis nōle h ducis tantū vifos. & vifantū vno loco vranstao
 nati ad impatore frederico primo sibi & posteris regū dignitatem obtinuisse vclant. qui pome sup multa
 nam qua vranstao praga muros iungeret magni operis edificauit. quē ranspōntem pferant in quatuor & xxx
 arces vt diuinus pntentiam. Deinde vincus qui carinibioz principum tenebat cū vranstao carcer ac
 cepta ex otibocaro rege boheme pecuniā carinibū illi carinolā. marchā sclauiamcam & potū naonm tradit
 dat. Tempore postremo caroli quarti imperatoris in maxima potentia & gloria fuit & augmentū mirabile ac
 ceptū vt pntentiam est. Nullū cū regnū tota europa tā frequētibz. tam augustis. tam ornatis templis dota
 tam fuisse quā bohemia reor. Tempia in celum erecta longitudie atq; amplitudine mirabili formisq; te
 gebant lapideis. Alia in sublime posita auro & argento quo sanctoz reliquie tegebant onusta. Sacerdo
 tum vestes in argentiā tece. ornatis omnes diues. pnciosissima supellex. fensdre alie atq; amplissime. colpt
 cui vitro & admirabili opere lucē pdebant. neq; hoc tantū in oppidis atq; vrbibus sū in villis quoq; admi
 ran lacebat. fuerat inter cetera monasteriū aule regie apud rippam multauit qua msa flumina illa iungit. fūm
 in quo regū cetera condebant singularis excellētie. nā pter eadem magni & memorabilis opus amplū tot
 mitorū. ceterasq; officinas monachoz magnifice constructas quadrata porticus fuit. quē nō parū condit
 sit optū. ambitu vocare. In huius lateribus vetus nouiq; testamentū ab inuio gnelis vifq; ad apocali
 ptis Jobannis ihu mauficulis in tabulis scriptum pntebantur. notis quo alius vrent paulatim crescentib
 ita vt altissimo vifq; decoram facias lecto preberetur. Nos igit bulco na Bohemia ducatur. quēcum inter
 principes atq; reges dulcissimam redolebat suauitatem. Nunc (volente fortuna) apud futuror sporec fēditū
 habet. fānt deū vt pōt redolentia atq; splendor par fiat. Eius bistoria & regum gesta papa pūo. secund
 in bistoria bohemia discitissime psequitur.

Calamitosa gens hebreorum
 in oppido bauranie nomen
 dectendo: fito in timore dani
 bu anno dni. 1337. inactane ibe
 fu tpi i diuinitissimo sacramento mi
 nimusmodu pcepit t religionem
 nostru i illuist. Ad p^o vana pun
 ctione in formace ignis posuerit
 uilium tui ab igne mair. in me
 de q^o malleis pauerit. Qua re
 (dummo nura cognata pectem
 oppidi baurmann^o ex dceberg
 cu enibus oppidi iudeoz dom^o
 unu aserunt. no scru. no etan p m
 centes veritate cognata debui pe
 nis afflicti ut t nea dederit. Es
 erant eni obseruati in caela sequi
 diti miraculis vana i eo op
 pido bonoz anu.

Fuisti q^o ocs qui in germania
 erit vnde anno dni. 1348.
 sequi videlicet tpe pbeisti sunt.
 eo q^o omnia regionis pntes in

Ene calamitatem augmentum dedisse iudeos in
 erbarid senescit odis beromaz dui augustinu sacra: lray clarissimu inter
 preti hac ipa tempore admodu fene obysse tradit. vnu eniq^o ingeniu e
 munculimu t bti Egidii ro. imitatore pcpau. q^o cu ellet in sacra theologia doctus

Gerhardus ordinis
 beremitarum

Gerhardus ordinis
 beremitarum

Conno famae p m subsecutus. ena de arte meden sumu pulchra p^o se reliquit
 Bartolus legi doctoz

Familiares quoq^o albergonia nanone solidus legum doctoz t explanatoz bartoli amiafimu^o
 et familiaris q^o imitator quedam extantia composuit.

Tacobin^o care aneio q^o marfilu interfect b anno postq^o qtuor annis in patauio scepra tenuisset. t tpe a
 gualidmo eius q^o pelice filio interfect. cur^o parricidii hec ca fuit q^o ab eo p^omulose spuri^o appellatus
 est. mox vt domum regressus est p^ontu in securo accersit t gladio impetio eis cofodit t statim in templo
 dui augustinu cum sepeliu fecit. vt no euacuet verbum xpi q^o gladio feret gladio p^obit.

Locuste ac beliole innumerabiles multiplicato numero ab oriente in
 occidentem instar dense nubis celis obducentes vastarunt. verbas t
 omnes fruct^o terre. q^ou corruptione t fetore cecorabz pestelena sbscuta e
 chos lugubris t misera anda hoc anno. 1348. incepit t p tres annos
 p t^ou pene orbz debz accata est. q^o pmo in aliis ap^o iudeos ob eside be
 tholas incipiens passim p. p^ouicias irrepens vfig in baurmannos. Per ma
 re igit anno sequenti irrepit regna ytalie. postea francie t britannie. demu
 germanie. p^ouicias t hungarie sua p^oagione infest. adeoq^o desinit apud
 omnes gentes vt ver decimus quicq^o ex millicimo homie sup^oeruit. In aliq^o
 dus lons vir tercia ps boim remaneret. t p^oeraz loca ne du campeltra.
 v^oerz areo. oppida t vrbes p^oisus deuicta sunt ac in solitudinem redacta.

Berardus ordinis
 beremitarum

Gerhardus ordinis
 beremitarum

Gerhardus ordinis
 beremitarum

Conno famae p m subsecutus. ena de arte meden sumu pulchra p^o se reliquit
 Bartolus legi doctoz

Bartolus saroferratus nriscolutor sup^onotu seculi princeps t eiusde p^ost
 thoms copiosissimus explanatoz. Eym t iacobi boithigary doctoz discipu
 lus t auditoz. Hic q^o temporibus vniuerso mundo (ca m doctrina) admirabilis
 fuit. Qui t p^otereno legi interpribus in digello nouo t veteri. ac infocatoz nec
 no et in reliquis legi codicibus p^oclarissimu edidit comentaria. q^oz celebritate atz
 p^olarit tpe vulgatilissimu habu^o e. Scriptis t yberiadis tractatz. ac alium de
 guelpibus t gabellinis. ferunt eti^o q^o p^olara p^ostioz volumina. Obijt aut anno
 dni. 1355. etatis vero quinquagesimofozto.

Familiares quoq^o albergonia nanone solidus legum doctoz t explanatoz bartoli amiafimu^o
 et familiaris q^o imitator quedam extantia composuit.

Tacobin^o care aneio q^o marfilu interfect b anno postq^o qtuor annis in patauio scepra tenuisset. t tpe a
 gualidmo eius q^o pelice filio interfect. cur^o parricidii hec ca fuit q^o ab eo p^omulose spuri^o appellatus
 est. mox vt domum regressus est p^ontu in securo accersit t gladio impetio eis cofodit t statim in templo
 dui augustinu cum sepeliu fecit. vt no euacuet verbum xpi q^o gladio feret gladio p^obit.

Carolus quartus gloriosus imperator eorum fecit habens et filios venit ad urbem pontificem ro-
me agere. Anno duo de septuagiesimo terdecies centeno: scilicet padua et bononia in ebrum iter,
duo pisis agere lucanos pisanis et minate florentinis rebelles in deditione p imperio accepit. nonnihil
pecuniarum exorsit a populo florentino rebelliones tunc. In quas subiens as de ebruna populi pro
duco erant. si modo principes pstanter assensum. sed is roma delatus et paucis pter que venerat cu pon-
tificis expeditis. intra tunc ad aduenit mensis italia crecessit. Agente rome urbem stimulant et apostro-
pheti et pauli caputa sequerent. que dei favore inuenta loculo condidit eminente in lateranensi ecclesia erante
multo argento aureos vendit gemmas plurimas et ornata. In sciam praesentem aliquando ingressus
carolus quartus romanorum imperator. cu disputantes liberalium artium magistris in bono quanto auditis
idcirco purpuram moleste ferrent ac tunc tempus adesse dicerent. mihi inquit tempus est. vobis minime. nas
cena mea hec est. Idcirco carolus bonum qui sibi nec parasset ad vocant. cing aureos mille dono te-
dit quibus nubilem filia nuptia collocaret illius se vocem misereret dicens que uatu grandis domi clausa ef-
fer. homo gratias agit regi. ad conspiratores egressus. nesciam inquit carolus qualis esset. nunc libera-
lem et misericordem princeps ferre nullo pacto possum. Quibus caroli tempore sedulo magna oratio e num
berge pclar a superentis germanie urbe. adherentibus em consiliariis et optimis caroli. plichea coo
contram sensit. Erant autem factionis huius auctores quidam ex collegio sabbatorum capitulae vulgo geyfip
dici. industria in caroli sedata est hec factio. repositis em consensibus et collegis artibus q vulgo iunsti
appellat raris monopolii feminand? i meliore polia vob pclar reducit. Mactellor aut collegii q ca-
rolo plurimisque adhebat ppeno huius ludo carissimum privilegia aut

Ordo interuentionis fratrum

Ordi interuentionis fratrum Urbano sequent
pontifice pstante apud senam ebrunecem in
itum sumptis. In namq turmas p domos seculari bal-
bitu induit religiosorum more cu ingenti caritate et sim-
plicitate quadam religiositate in sudore et labore manu su-
arum in vnu vultu et toto seruire operunt. quos cum
summus idem pontifex ad se romam vocasset eor qui-
dem vultu modum plurimum approbavit et a se lau-
datus cu tunica alba et caputo contempnib sibi p bal-
bitu datus abire permisit. et ad eorum pietatem conse-
nti nepos suorum grauissimum religiosissimum in pre-
tore assignauit. q et ipse mor ad bonitatem religionis
habitu auctoritate sibi concessa griseum claudie refug-
referend sine calcamentis conuulit. arg eos in prin-
cipio et gratias plurimas communi. et p privilegium spe-
ciale illos clericos apostolicos nuncupavit. nunc aut pluri-
mi multiplicati et per omnes ferme italie ciuitates de-
fusi boni precii et optime vite habentur.

Ordi item nouis canonico regulari qui vulgo
inter scopenn nuncupatus etia in senesi agro san-
cti saluatoris p hec tempora a venerabilibus religiosiss
et pambus. stephano videlicet et iacobo andrea natio-
ne sensibus ordinis beremur: tunc augustini unum
sumpsit et huius magno in pao causis. Qui quide ordo
congregatio sancti saluatoris appellata fuit. qui quides
congregatione postea grego. videlicet huius verba

ni successores approbans insigni privilegio inter canonicos regulares annuerunt. huius plane religiosissimi
viri inter ceteros cultum qui ob memoriam reuerentissimae sue patris religionis et pstantis habit? semp claustra
stale signum videlicet habui alba cum scapulare albo et alba sup caulem linea deferre voluit. et quodam
statuta et pmissis ordinis conseruare. ex redditibus em vultu. no predicam sed confessiones alioq mo-
re audiant. magni em pcc. miorisq opinionis in dei carisma nunc vlti habui sunt. vros em intergerimus
tun locum tuncq vite sanctitate potuit.

Jobannes francoy rex anno 1530. philippo patri defuncto franco regnare ce-
pit. et regnavit annis. xvi. diebus eduardo anglorum rege bellum a patre ce-
ptum. psequens sexto regni sui anno in putentis agro sepatur et cum philippo et
filio capis. et in ea quide clade pernamie gualterus advenit: bar qui apud flore-
ntiam pstantem exerat vna cum. ex. milibus gallis interfectus fuit. Et tunc
quintus sue anno ipse eduardus animi magnitudine motus iohannem ipsum
et omnibus capitulis hac condicione liberauit ac dimisit et nunc contra se bellus
gerere psumit. si no ita multo post hiderag. hoc pacem rumpebat eduardi ad in-
tegro arma capere et euulg ad internecionem psequi impulit. armatus igit centis et
quingda rostrat navib? ingens exercitus ptra iohanne gallia duxit et maxima dacevniuersi regni sui affect.

Anno mudi. 6777. Anno xpi. 1378.

Urbano sextus papa, natione neapolitanus, hoc anno gregorio pontifica, et barensi archiepilepo pōnser fufficit. Cur certe callidus et inuicatus mētor, ac videret malebat videri et mētor, pōnser qd doli. qd pontificatus fuffcepto verp ar erat no pae titer tñanos cōponere voluit f magis cardinalis et tō aneregare inuicias vñsa p vñbus conatus ē, pter qd hōcūmōs an adēmate notatos, vt i fua deducit fentētia abfoluit. Inde cū natura inder cēt opud nūcū i cardinalis creans quofdā et annūis in carcerē cōiecit. Inde genū pfectus vñs ad obitum caroli apulie regis romam reuerfus est, affirmans ecclesie curantibus cū bonore acceptus ad infidias dectandis nouem et vñginti cardinales vna die creauit, in quib' maior pars neapolitanor, tres vñ fuerit romani, quibus fupra paucos fupra dīco, pontificatus fui infelicitate acti anno vñdecimo mēse octauo, romē morē, fepeliturq in vñā petrā bafica paruos admodū eius morē, vtore bomini ruffi ac inextorabilis flemibus, hūius fepulchrum ad huc vñfur cum epitaphio fanis ruffico et inepto.

Sextuagēsimū fecundū oim pēlīmū fclandū lofiffimū quod p noies tūginta annos durauit hoc anno initium fumpfit, mortuo enī gregorio vñdecimo, cardinalibus ad fanctā mariani noua metūta de morte gregorio foluerent conuenientibus, romani cūcis blande petus exorant cardinales vt romani aut faltem italici pontificē crearent. Ad eam pōlla remittentur impudētia adducit fūnt, et fcler patribus in conctue claufis pariter et clauarum rubi nī terribile dūctū aut fa cū vt imprefio pōnuerit, pellant. Gallia vñ numero tēdecim annos habent pontificem enitēant, et inter quos et italia romanisq gentibus vñus gentē vñfius papasq ambibat. Tūto vñ casus vt barbolomei neapolitani creant pontificem vt pēlīmū est in vñbanam fclum fūnt affēti. Gallia vñ pōntētia dūcti ad vñna loca cetera vñben pfugerant, accepto a populo pōst in pontificem vñbanū et a cardinalibus qui manfuerant oculis ex latēbris pōderunt, et per tres mēfes habuit pontificē. Supremū vñbanū inde clāne cum manibus optata gallis occifio est obita. Otium nāq pontificē vñbanū aetis pēctis ananā cū legenti fe confert, vñde breui fundos confugerunt. Erant octo cardinales qui vñfiam fūffe vñbanū dēmonem caufā alū in pontificem delegerant gebēnfēnf eis fclūmo clementi mētra est appellatio, qd vñben fclāo diffeminant, clementem verum xpi vicariū, hūc fclūma magnū in ecclā dei oim cepit vt duo caputū in ea dīcerent, italia enī germania et pannonia vñbano, clementi vñ gallia hūpania carbolonia et britannia adbeft.

Clementi vñ multas acceptasq clades in gallias cum cūia fua pfectus est vñ apud auionem vt pontificum motus erat fclēm confūmēt vt verus pōnfer a gallis omnis venerat ē, et fclit annis, xv. Bonifacius hūius nominis nonus papa, patri neapolitanus petrus cognomento romacellus ante aetē tūginta effct dum pontificatum inijt, ita tamen tēnceps vñt in tam florida etate et tanta pēctandū hōcū et nulla ei volūptas obia pōtē, fuit pterea tantū animi cōfūq vt pūm' populi romani vñm onem in pontificem tranfūlūt. Creans fūo natū magiftrantibus omnibus munita arce fancti angeli et pontibus, inde tēmo pontificatus fui anno et afflūo vñi mūltis annis cōmōratus fuerat romā regreffus aut bīfcom cclat vñt. Et bonifacius romē vñbus ad ecclē fubiectionem reducere gloriā et pēctandū rubūo anno pēceptis iactis rem aggreffus est nouū que pōntēces romanos fclūffores fūos nō mūns vñbus pūm' am qd romē dīos reddidit, lege enī pmulgata conftituit, non licere cūq fclōdēt ad quod pmoueret, bēnficiū adipifci, pūm' pūm' illius anni clāmonis pecuniā pontificali erario diffoluiffet, folūq anglicū cū legi in carbolalibus pauerent, in mūnibus bēnficiis uiffa pontificis contempferant, Zafclūm pterea adolēcentem in paterno regno apulie collocauit. Et mūlū gen'ale dīmonis fūe cūctū rogant alibē afflūfū in mardionem conffet. Et vñdū am in fūneorū numerū reqlit. Tūm in mūlta rēu pūbanonē dū afflūfū doloze latrū tandē morē pontificatus fui anno quāto dēcimo mēfe nono dē. ccc. quāto fclūmū in bafica petrā fclūpūlbro marmozeo vermūclato.

Benedictus cuius nominis tēdecimus anno, 1394, clementi pontifici adulterino papa apud auionē in fclām ite fufficinas fclit annis, xi. vñs ad cōclūū conftāntēnf, cū dēmo antipapa alimōe obūf fclit in eius locum, pūbanus petr' hūpanus de luna an vocat' vt dōctiffimū et vñt omni, fclit ab ea tempore raffer ambūone pūbaniffimū. Cū in benedicto tēto dēcimo fuit a fūis fclātorib' appellatio, et qd vñt a cū et Conftāntie cōclūo oportūnis dūctur.

Unica summorum pontificum

Urbanus sextus

Clement sextus

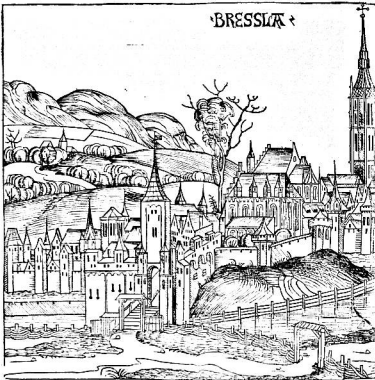

Bonifacius nonus

Uranistia. Hec uerbo illustis et inclita. apud germanos sarmatice gentes nominatissima. Cum amplissima ciuitas ad ripas oderis sita est. Hecia em prouincia germanie odera inuiga exstet. Huc flumens in septentrionem vergens germanicas gentes ripas ambobus alluit. Transoderam tamen polone ea lingua preuallet. Hec urbs a sui initio ob conuentionem hominum iura. priuata et publicis edificijs magnifice ornata. habet admodum decoratas basilicas inter q̄s eminet ecclesia cathedralis dno Joanni decata. Cuius episcopatum in iocis anticum vocauit. huiusmodi bella lucum reddidit. Joannes tamē post hoc tempore uerbis amicis iuris doctor ac uariarum doctrinarum consultiſſimus. hunc episcopatu gloriā et amplitudine plurimū iuxit. Non ista quoq; habet preclara. docemurā dno Guguthi ad. s. Exotheam. minorem ad. s. iacobum et dno Bernardinū. diuersarum tamen obseruantiarum. predicarum ad. s. Albertum. Canonicoꝝ regularium in ecclesia beate marie virginis gloriose. pœmenſtratiſſum ad. s. Vincentium extra mēia uerbo. Et atq; in ea ecclesia collegata ad. s. Crucem inter casta men precellunt due parrochie ad. s. Elizabeth et deuam mariam. minoreſq; ecclesias habet populus as. s. Barbare. s. Cistofri et. s. Lazarum cum plerisq; alijs. Cū uerbis rearijs principibus muſtanonem eo minis ſenſit. Dum egra a iohanne p̄ate caroli quarti imperatoris romani et regio bohemos recepta eſſet. Et hoc uranistia ciuitas q̄ dur Hec occupat beatissima. Legumū quoq; et q̄ plures alie Hec ciuitates ei subiectum in eo bello. In hac deinde urbe regnante hac tempore apud bohemos uentis ad rege. orta ſeditione. Conſules quorū prima potestas eſt. per ſenſuras et p̄torio in ſorum p̄uapit an. gladijs ac lanceis iram plebis excepit. derum ſpectaculis prebuit. Cuius rei auctores Sigismundus imperator paucis poſt annis ſecuri percuſſit. Sigismundus em celas poſtea imperans ob bereſcam prauitatem delendam. cum ad ſeſſum natiuitatis terminis huiusmodi eſt morante oppidū

BRESSLA

perijt. ibiq; piagenſibus veniam petētib; . Ea lege peperat. vt carbenas ⁊ repagula tota vrbe deponē-
rent. ſuoſq; magiſtratus acciperent. Paruit praga amonita ciuitas. Cum regi; p̄mores cleuans in eccl̄a
manibus aduentu noui regis gratulabundi expolarent. Quosq; rectores ſine cōſiderat̄a relique vrbes
aduenirent. Nec dubium videbatur quā tota bohemia labē buſticarum exceſſiſſet. ſi ex baina ſigismū-
di duo recta via fe pragam conuuliſſet. Sed diuerſe ille. vt fore aſſe ſan ſui erat. Tranſiit. ⁊ p̄ die ſe ca-
pit acceſſit quo in loco populus vrbani; non diu antea conſultatum vt p̄miſſum eſt a ventreſſas fratre
remittatū eſt. diſſiſe te venia ciues exemplum vt aſſuauentū veni. maniſeſto deſeruunt. Et alioq; p̄
m̄is cōſiderat̄a qui aſſe piagenſi p̄erat in totum regnum literas redere. Ne quiſpiam ſigismūdo adi-
uanti p̄beo. ⁊. Qui dolantur lingue hoſtis eſſet. Nec alia cura teneatur q; regni perdetūdi. qui antiquas
pauſenonem ciuitatem ordani ſure pignoris obligat̄is. Et andeburgienſes autē a corona bohemia alie
morum marie hungarie regi ſubiecta ſuit. Poſt cuius obitum iterum regno boheme. cum inclaus vla-
diſlaus rex hungarie ⁊ boheme regnis nunc p̄ſent̄ imperata ſacere poliuita eſt. muro autem admirabili
antia eſt. Et in parte q; odera nō alluit. foſſa p̄funda manu facta. Et muro latino manu enſit ca traſſ
ſeudine vt nō facile eſſingis machinis queat. Turres in mēbris crebre. ⁊ p̄pugnacula locis oportunitis
conſtituta. Platee ac publice vie in ea ample enſunt. ad decorem ornate in modum crucis. vt omi ſplēdo-
re cum equatione tymorum ſeſe aſpectu p̄deant. in ſoto ampliffimo p̄ciouum cum turri excelsa poſiti
eſt. Elbt bora cibatione ubiſque ſua p̄cludia exerceat.

Betta etas mundi

Untersaam bohemie regem inter purpuratos suos crebro sermone vsuipare solitum ferit. Ego si me dampnando hereticus gratia fore pntem deceat. Eter aru reri pceda milibus impartat. Qint tantimodo apud me spoli referabo. Et quis aut cellam vinaria in iustu meo facere ingressus gladio se necit. Hic principes electores vellet merem atq secundu vt premisus imperio doceret. Ruperio ba ioruo in loci eius suffecto. Ad quon ciuitates theutome omnes decerere. tempus Thurembergensibus. qui ventellas iurassent. ad ci bunc iurissur andi religione vereretur. inde vim bano arri nimeret. Legatos ad venis suu munit. Qui se iuramento solu petant. Ac si necesse sit. Surti virginis mala nūm in cam re offerant. Rer audius legatus. liberos Thurembergenses dicit. Si curus quos tradant. omillas vino qd fursenbergi bacare consuecant. id est inter renclia vna vt putant optum.

Jo mores de rapce illa
oednis minorum

Thoms doctus. tempore iherac. pter ea q in sententia libris accitaz doc etas scripserat. multa pderat mor fucura. in carceres trusus multa de futuro rāq ppheta scribere voluit. videli de duob' annis xpi. et de ecclie cōsuetudine et desolatione terraz. Et de cōuersione oim gentiu ad fidē xpi. et alia multa. q in ianuis adesse affirmabat. Et hec a dño ibi xpo sibi reuelata fuisse contestabatur. Que nō mō euenerē. s' oppositi in omibus fuisse cōstat. bndi aut. pnohificatores mlti ab imro de his archanis decipi fuit. Quib' san' fuisse filere q' talia temere lo qui. Que pater possit in sua potestate. Quāobrem fides hys pnohificationib' adhibenda nō est.

saluaretis gesta in ordine colliges. in qndam subdeuist libris. Quos de xpi ana religione intrinsecus. Sed et aliū libru de doctrina xpiana. de paternis. et sim boli cōpositione. et speculo crucis. et de disciplina spūaliū. opuscula autē hec miro et quasi diuino ordine colligit. Epistolas quoq' edidit plurimas documentis pluri mis repletas. hic florēcie q' in maxime spū. p bene floruit. et multo in ptego sua. Vbi etiam monasteriū sui ordinis monialiu a solo edificauit. Et nobiliū maro narum ac virginū illud repleuit.

Simon de Cassia

Estus visitationis gloriose virginis Marie. ab Urbano sexto po octauas celebrandū ad formā festiuitatis corpus xpi inflatum. ob imperiū illi emōne ecclie in saluaretis meritis semp virginis marie. fridol' carranensis dñs

Ranculus Carranensis senior. ynicus dñi iacobini et vxore gnatus. fre et' guilclimo et pelice interfecto. in regnū pñm succedens. regnauit annis .xj. Vir qdam splēdus et multis virtutibus ornatus ac plurima lude dignus. q parauit vrbē membris castellis turribus. ac splēdidissimis edificijs et edib' nū priuatis et publicis mirifice cōmāuit. Nec nō et pclara ac memoratu multo digna in pñis gessit facinora. p quibus regno suo multa pñit incrementa. Verū cū bernabouem vicecomitē soronū a galeano mana tenenti defendere. liberare stansisset. nō mō cū liberauit. s' et regnū omē ac tenijs vrbē pñā pcedit. Quia ab eodē tandē galeano sup ar' et capm' abduet' in modico furno seu carcerib' cū interire pmisit. Deniq' de octobrio mēse anni .i. i. i. i. cū vita excrevisset. Qu' filius franciscus ab duce corp' impetravit. et romāib' cōditi parauit cū maxio apparatu deseri fecit. Et regijs exequijs i maiori ecclesia sepulcro marmoreo sel pelui fecit.

Catharina ytalica senex vrbis cetrune oriūda. Cui' hystoria ff Raymund' de capis generalis oedis p'dicator' p'scripsit. Et p'ie iacobo pānotu mōtore et papa mēse p'genti. Cū iūu. et. amgisset ip'reto p'ugno p'dicator' terti' odis. p' fella innumerabili vrbū p'dicantia in mira austeritate et abstinentia vixit. et mirabiles victorias et abstinentia habuit atq visiones. quā xps cōspōuit. anulo habēte quatuor margaritas et ad amāre et summitate. vñs q's tot a' abstulit tribuensq' suū. i lute acutur mltis. dono p'pbene admodū insignita. Tūc dñs etas sue trig' sumo. mltis p'arac miraculis romē deuotior cā c'ris. vnt sue finē fecit. atq abidem c' cōsummū corp' in basilica de muerua odis p'dicator' marci cū p'p'os freq'nta celari. cū celebri deuotione et reuerentia sepelir. Quā sanctissimā virginem post modum p'ius secundus papa r'us cōstitit. anno saluē noctre. i. 460. kal. adq in sanctae v'gini numero merito aggregauit. Que quante sanctitudo q're q' virtutis fuerit idem pontifex memorabili relatu p'focauit. et.

S. katherina de senis

Berta etas mudi

Anno mundi. 6605.

Anno xpi. 1404.

Innocentius septimus papa parisi sulmonensis. cosimianus antea vocatus. sancte crucis pbeiter cardinalis. bonifacio successit rome pontifex creatus qui intrando collegio sponduu apum esset p vnioue requisitus pontificatu remanere. vir quidem sanctus et multar magnarumqz rerz capiens tam instructus. qui pontificatu suscepit in quibus rebz et bonifacio vestigia se attus est. quos pmanis carpebat. non modo quod tantoze laudibz efficeret. veru eni in quo animo ferebat si quis apud se ea de re verbu viliu fecisset. pterea adeo humiliter omnia gubernabat. vt eis romani instarent quol salua de ecclesia tolleret ipos ad lud. vnuem nepote tanqz ad carnificem misit. qui sta tam venditam et ipius (e fensibz decem) necan fecit. Quia seuta pmissa pnter romanus acato ladisluo rege armis aduersus pontificem cepit. qui statim cum ludonico nepote vteribz fugit. inde po. ro. iulicos eius interfecit. Ele nam capitolio et ponte miluio occupans ac cedibus pacis tra declinante roma in pontificem in gratiam receperunt. qui cum romam venisset nonnullos cardinales delegit. quoz de numero angelus cornarius vinctus. postea gregorius duodecimus appellatus. et petrus pblargi cretensis alexander quintus pontifex postea creatus. tertius orno columina martinus post vocatus creatur. et la domian pducum agri piceni marchionem pstituit. ipz fo non diu post rome mortur pontificatus sui anno secundo. sepelitur in basilica petri i sacello qd olim pontificibus dedicatum erat. quodqz vetustate et situ corruptus nicolaus quintus postea restituit.

Anno mundi. 6605.

Anno xpi. 1406.

Gregorius eius nominis duodecimus natione venetus. angelus corani seu cornarius antea vocatus nuli sancti marci pbeiter cardinalis pontifex creatus anno dñi m. ccc. vi. pridie kal. nouembris. pontifex siquidem maxime seueritatis et sanetimonie pcpus reuerend. qui pontificatu suscepit facta iterato ad deponendu pontificatum se fcripto adhibitis notariis et testibus obligant. si benedictus qui alterum pontificatu in gallia tenebat se quoqz abdicaret. Lobotantes isqz in principio sese pducit pontifices et ad manus abdicacionem offerentes. Cum vo de eligendo loco quo sine discrimine vterqz venire posset mentio haberet. neqz de ea re satis inter eos concueret. collusiones et fidefragi ab vtroqz cardinalium conuentu sunt habui maiorz diuisiones concitauerunt. Quapropter concilium pisce celebratu est in quo ambo de collusione accusati ambo pontificatu priuati sunt et alexander eligi. dñi gregorius abesse armis omnia rome creatus abant. gregorius quasi pfugus de concilio arminu pfectus a carolo malatesta pbenigne et splendide est habitus. Benedictus aut post habitum in perpusiano coalu quo tunc esset ad castellu panti scoble locum manufianu confugit vbi diutius immoratus. vterqz aut liceo in pisano concilio tractacione essent tanqz veri pontifices cardinales creati. maxime vo gregorius. qui dum licet esset de consensu cardinaliu qui nondu ab eo discesserant gabrielum carden. animum cardinalem creat. qui postea in pontificem electus eugenius qre ap pellatus est. Hic tande ad constantie conciliu carolo malatesta oratore misso pontificatu se liberu abdicauit p quibz abdicacione pte ois cu agri piceni legati creati si no multo p recanati al tolare decess vbi et pontifice conditus est.

Anno mundi. 6608.

Anno xpi. 1409.

Alexander eius nominis quintus papa natione cretensis petrus cajanus antea vocatus or dñis minor frater et doctor archieps mediolanensis. vir doctus et sanctitate vite pclarus hoc anno in consilio pismo gregorio et benedicto abrogatis olim cardinaliu consensu qui tu in concilio pisano erant pontifex creatur. qui in omni vte et etate pstant. ab adolescentia ordine minor ingressus adeo parissim liberalibus studiis theologicisqz displicere vacauit vt breui et publici scolum habuerit. et in libris sententiarz docti et acute profert. magnus quoqz orator. magnus pducator est habitus. ideo a iohane galeano duce mediola mensi acutus primum locu in consulationibus suis habuit. Et tunc deinde rogatu galeacii vicetini epis. postea nouaricia mutato loco. postremo pñil mediolanensis factus. ab innocento septimo cardinalis basilice bul odecum aplos creat. quo quide gradu pontificatu dignitatem adeptus. Hic ad munificus erat in paupes et viros fua benignitate dignus vt breui nil sibi reliquerit. vnde p locu iterandi ducere solebat se diuitem epim fuisse. pauperem cardin ale. mendicu pontificem. In eo defuit illa habendi cupiditas. que non cu re et etate accret simul. Ann pterea ammi fuit vt ladislu regem potentissimu qui diuisionem ecclesie vexauerat regno p uacaret. Solutu concilio bononi. pñificat. Tandem cum grauitate egrotare cepisset cardinales ad concordiam adhortat. lacrimantibus omnibus saluatoris verbu profertens. p ac me to vobz pace mea relinquo vobis. statim mortur pontificatus sui mense octauo. sepelitur in bononie in ecclesia fratrum minorum.

Linea summoz pontificu
Innocentius septimus

Gregorius duodecimus

Alexander quintus

Eugenius quartus

Rupertus bavarie dux ac comes palatinus rheni anno millesimo quadri-
gesimo vicesimo bobemo p̄dicto impatore tanq̄ unūci p̄p̄ter igno-
ram & locordiam imp̄no p̄uato ab electoribus imp̄ator electus imp̄ator
anno .x. & colonie ab archiep̄o colonienſi corona decoratus fuit. homo sane ipſi
amiffimus. iusticie cultor. in rebus bellicis strenuus & in defensione oppreſſo-
rum ſollicitus. p̄terea bonifacio pontifice in imp̄no confirmatus. Hunc
quidem florentini p̄p̄ter ipſius animi in agnitudine contra galeacii mediolani
ducem vltima deſperatione duci auxiliorē ea in italiam condicione acceſſus
runt ut non prius p̄miſſam ingenti pecuniam acceperet q̄ vicecomiti terras
q̄ exercitu antigiſſet. venitq̄ extremo autumnio imp̄ator & benedictiones im-
pericula a fummo pontifice acceperet. & agrum vt pecuniam a florentinis ac-
peret bñtiam. ad bena gardelacus oram ingreſſus eſt. ſed parte pecuniarū
ſani p̄cepta galeacii copioſa congreſſus fractuſq̄ in demum rediit. & olomendius
p̄ſeſſi & leopoldus aulſie dux ab imp̄atore abeuntis cū maxima copiā par-
te domū redierunt. vnde veneti vocantibus & m̄dico p̄fectus taruſius pa-
duam eſt delatus. ad quem florentini oratores ſumptuoſiſſimo quidem appa-
ratu. ſed copias iuſus deſiderio minores vt bellū reſumeret tranſmiferunt. Quorūſq̄ earum copiā ſuo

ſua attendulus cingula romādoſe oppulo occidens tunc p̄ami noſu cepit. & baldelar mu-
nitionis a fummo pontifice acceperet. & in alteracione p̄ mēſes p̄ſiſſerent & ſo-
luno pecuniaz negareſ indignacione concepti imp̄ator abire conſtituit. equitatu iſq̄ per terram ad taruſi-
um p̄miſſo ipſe venetias p̄ſeſſi viſendū causa ciuitatem mirabilem. Deſeſſus aut a venetiſiſſi ma-
gniſſentia cunctis exhibitis. que ad bonos & malos principes exhiberi ſolent. eadem receptam expeſiuit. tū-
dem vt cum neq̄ ponitſer romanis neq̄ veneti in fauore auxiliū eius palam deſcenderent. florentini au-
tem ea poſtulara que diſſimili facu videbant. diſſerent. re infecta mēſe ap̄ili parauit mouens longas in-
teribus tranſalpes in germania rediit. Rupertus autem ex v̄p̄o eis ab eis ſila burgauū numbergienſis
multos heredes reliquit. Rupertus & ſindicus ante patrem obierunt. ſup̄ſtes reliquit ludouicū. ſtep̄a-
nū iohānēſ oſonē indicoſ duces. filias quoq̄ tres. vna duci aulſie fridencio de abbeſ. alia comiti cloue
que ſigifmundus imp̄ator ducem fecit. tertia margaretha duci lotharingie matrimonio iuncte fuerunt. **S**e-
nator aut cum filijs v̄p̄is ad obitum ſub obediencia gregori pape permāſit. Conſilium piſanū nō rite ce-
lebratum educens. Tandem poſt glorioſa geſta in imp̄o & in germania. anno dñi m̄.ccc. .x. in opp̄ebum
montē obiit & in baldelberg ad ſep̄ſim ſepultus.

Conſilium piſanum

ſino decreta fuiſſent recte atq̄ integre facta eſſe omnia ſine dolo malo fraude anno ſere poſſit ſedere nec
perat motibus. quo anno laboratu eſt ſama ac pelle. **P**er hoc temporalis iudicis andegauici. fili' a'
ludouici qui cum carolo de regno conſentat. piſas veniens conſentationem regi ap̄p̄lic ab alexandro papa
recepit. Tūc ludouicus cuncta effecit quo conſiliū imp̄ediret. itaq̄ cum exercitu contra ludouicum m̄ſius
ēſus eo baldazar coſa ex latere legatus. non nullam tamen p̄ſecerunt. & ſere circa v̄rbem romam comorati
nec nec vltra p̄ogreſſe anno expto redierunt.

Conſiliū piſanum p̄ntone ecclēſie piſis celebra-
tus fuit. ſublata ſim ipſe conueniendi benedictū
et gregoriū anno dñi m̄.ccc. vii. de mēſe mai
cardinales recedentes poſt longā diſp̄acionē florentie
ne an ob peſſimū ſeſſina ecclēſie nouū cardiales cō-
ſiliū conuocare poſſent. determinati p̄ doctiſſimos
viros id licite fieri poſſe. vniūſq̄ pontificis cardina-
les p̄ celebrando vniūſali conſilio ciuitatem piſa-
rum decreuerunt. cui rei cōmunitas florentina coſen-
ſit. vnde ſignificanter geſta p̄ nōāos & iſas vocant
ad conſilia omnes ep̄os piſatos principes & cōmu-
nitates. conueniunt tandem in eo loco multitudo ma-
gna cunctas fere nationū. In eo conſilio accuſati de
colluſione pontificis ambo. decretum eſt vt oratores
nūmeret ad v̄nūſq̄ vt ad locum accederēt. quorū ope-
ram benedictus venetiſi. gregorius non ad eos per-
uenire congregare conſilio ait. Tandem ambo p̄ueni-
ſent & alexander natione grecus ad pontificatum af-
ſumptus qui pauco tpe ſedem petri tenuit. Teſtāſ
eſt per eam motum qui ante oculos eſt continuo cer-
nere dicebat nec reſoluidare cōſentia bene accer-
te motus ſe exiſtante & credere que in conſilio p̄-

S. Vincentius ordinis p
dicatorum

ta septenarius de finali iudicio et aduentu antichristi tanto terrore et omnes in timore conuenerunt. et per
cathecicos futuram dei iram abhorreant.

Franciscus martini ordinis cammelitarum theologus celeberrimus per hoc ipsum in precio existens. cum
multos eruditisset discipulos ad agendam inuicem librum de conceptu virginis dante posuit.
et arduus grece claret sanctitate vite et scientia. et inceptu peregrinationem in domos et plura scripsit
Johannes russbach claret habet. vir ad modum deuotus et illius. et in ista scripta i theonitico reliquit

Hilarius in ecclesia in vienna pannonie fuerunt.
Baldus iuris doctor

Baldus perusin' pcellentissimus legum peritus bartholi satorferatensis di
scipulus. et ipse una cum angelo et petro germanus hoc ipsa tempora clari
ma reddidit. qui cum post in agrum suum in iuribus oculis et pontificio obtineret
principatum infinita ppe edidit librorum volumina. Sup toto cum iura oculis cor
pore peregre commentatus est. Insuper et in scdo decretorum ac sententiarum scriptis. Ad
dones ad speculum posuit. atq clarissima consilia post se reliquit. Tandem
ob doctrine pstantiam a philippo mediolanensi duci publico salario pperio
canon. anno dñi. 1423. mensis aprilis ibidem defunctus apud fratres minores sepelitus

Bartolomeus de saluto iuris consultissimus per hoc tem pus floruit et in le
gibus nonnullos commentarios composuit. Hic et apud albertum effensum ferrarie marchione in p
ticol' floruit medic' no oer cu ipso egrare a bonis acio po. puilegu puocidi studiu i ferraria obtinere

Medicus etiam nominis medicus natione florentinus per hoc ipa existens.
arsile de serz sophia parauit medic'. et ipse militari reru cognitio insignit
dici et venenob' et doctis medicis exquisitis accurata lucubratione extraxit
et dicit deus florentie post multas curaciones anno dñi. 1412.

Marus cum quedam edidisset in medicina sup hippocratis libros multos scri
ptores ingenio et subtilitate pcelluit et sua patria doctrina et fama exornauit.

Tobes rauenar' gramane' et theto luculentissim' his tps' floruit. vir certe
maximi ingenij et singularissime doctrine. qui et leonardus aretius et de
sapulus testat primus fuit a q eloquente studia tamope longo postliminio in italiam sunt reducta. Hic cu
a franco petro archa egregie edoce' fuisset. et ipse viro a sequentes excellentissimos habuit discipulos.

Emanuel crisoloras byzantinus patria constantinopolitanus. vir domi nobi
politanus

Dius. ne du litera: grece penitissimus. veru omni doctrina ac virtutib' no
bilior atq pclarus his temporibus constantinopoli patria a turribus obfusa. ve
netus mari delatus peruenit in ex iudicia eius fama inuictus benigne ac posuit
et literas grece ibi docere cepit que iam septingentis annis continuant et per
eum reuiuiscere ceperunt. Hic itaq cu in italia venisset primo venetias multos ado
lescentes grece docuit literas. indeq a florentinis publico solario vocat' pluri
mos habuit discipulos. a iohanne rauenato p'dicto literis latine edoctus.

Inter quos fuit leonardus aretius. paulus strotas. petrus paulus vergentius
iustinopolitanus. omnibonus vicentinus. garmus veronensis. carolus aretin'
pogius florentin'. franciscus barbarus et franciscus philiphus et alij. indeq
curiam romanam cum secutus fuisset et apud constantiam ubi generale concilium cele
braret accessisset et p'dicti discipuli dulcedine verboru suoru affectu cu sequi volu
erunt. Hic aut et si omni scientia edoce' fuerit nihil in scripto qd extat reliquit. En
stante aut defuncto a pogio florentino melius sua orone cu epigramate honestat' e.

Zamerlanc

Uamerlanc magnus tartarorum seu parthorum rex incredibilis potētie vir. hoc annis .1402. vita excessit. Qui pēniti (ut autē) genere parthorum babilō loco natus. gregorios miles. adeo inter suos corpus agilitate crederetur. ut brevis multarū gentiū dux fieret. quibus parthorum imperio potius scribas. hyberos. alb. nos. persas. medosq. sibi subiecit. metopetarmia inuasit atq. armenia. trāsit itaq. euphrate cū quadringentis milibus equitū. fecerunt milibus pedum. oēm alia quā maiore appellam. obimus. Regē oīm potētissimū pasante thurocē dīm cū pari equitū numero et magnis pedum copie fūtes suos iurātem. apud amēnos p̄lo sup̄rum ducem milibus boim interfecit. vniū caput. caueatq. timor dū fore inclusum. p. omne alia circumitit egregiū admirandū humanarū rerū spectacula. Castra eius in urbes modū ordinata fuere. statim cuiusq. am loco ad vite vtilis necessaria. summa semp rex copia inueniebatur. cū nullus esset latrocinis lo nas. Inter a thonai flumine vsq. ad egiptū vniuersam asiam percurans. in ymnas annochū. sebatē. mpolim. dāmasū. multaq. validissimas urbes vi cepit. diripuit atq. incendit. Solda nū egiptiorū principē bello sapienter vltra pelusū repulit. egiptū ingredī parauit. vāte solitudinis et deserti loca auerterit vniū bellis armibus insignē. Dāmasco capta cū aris antiquae expugnatio difficilior vite retur. Construxit a regione altera q. antiquā altitudine sup̄aret vi cepit. Capta vbi dō genetiū nū colonia in thaurico chronocello. nō. paul a bosphoro cymico erudit. hic aī tamerlanc inuadere statuit. Echy raris negociatores simulit. q. p̄tiosissimas aialū pelles minorū quā p̄fuerūt p̄co venūdarent. Scens erat abfoudi posse. pelles subfodi nō posse. Thorax bello indico admontis vrbī machinis expugnata vī atq. amia ciuitate. Et auro et pellib. potius ē. In obsidionibus vrbū prima die albo tentorio vrbū arū secūda rubro. tertia nigra. qui scē dabāt in albo sedenti salūte confēbant. rubico color motuū indicā bat. niger ciuitatis exadiū. et oīa in cinerē cōuertenda. fāma ē p̄p̄os ciuitatū ciuitatis q. prima die cedens non neglexerit. pueros pulsatq. omes in candida velie rames olue p̄ se ferretis exuisset ut p̄ncipis irā placaret illi omes ab equitatis cōculari atq. cōteri iussit. et vrbē capū incendi. Interrogans ab homie genetiū q. et famulans erat. quā tanta crudelitate videret. Cōmōti doliōta facie ac spirantibus igne oculis respondisse. Qu me boim ēē arbitrans fallens. Ira dei ego sum et obis valuitas. cauetō ne post hac mibi occurras. forebant. q. Zamerlanc viderit cū babilō similit. Delens regibus vastans pluribus pūni cis omnia de victoriā genitū spolijs exeraui in p̄tū reduxit. Et ciuitatem marchanē condidit et delens spolijs exerauit. Tūta sanctus duos filios reliquit regni successores. qui discordia libidines effecerunt ne parthorum imperium rursus possit emergere.

Paulus venetus

Paulus venetus cremitari dicit Aug. Et ipse theologus et p̄boz p̄ncipis. Nec nō et disputator acerrim. Hoc ipso tpe in vniuersa italia nominatissimus habitus est. eo q. dicitos dialecticos p̄bos. ac sue etas theologos sine cō mouerit sup̄auerit. ac etiam tanq. aliter apollo post se fūnos p̄bos sue sapientie lacte nutruent. qui nisi matura morte p̄uentus fuisset. oēs antecessores suo ingenio iussit scriptis p̄passet. Būm in vniuersis sup̄ libros Aristo. cōmētaria scripsit. Et summa in p̄bia. logica breuē. Summū de naturalibus. atq. cōtra creaturam indeq. tractatum edidit. Sermones multos ad clerum. Tandem uti nemo satis moueno in sacristia sui ordinis sepulcro marmoreo sepelitur.

Bribolomeus de vrbino ipius cremitari ordinis diligentissimus doctor. et vrbis maris eius hoc ipso tpe clarus effluit. Qui et si multa cōdiderit in p̄tū vrbis gūstū atq. ambrosij singula dicta in alphabētum redegit. Et op̄ dū dū lio quū cōi vocabulo appellauit. Aliud quoq. de sp̄ali bello.

Endanis iū alen anis crudelis theologus ob ip̄i doctrinā et multarū antiquarū indagatiōe magno in precio fuit. Qui inter cetera p̄tū quadragesimale edidit. Apocalypsimq. p̄lere explanauit.

Eobius d̄s ordinis heronitarū theologus natione toletanus bīdē p̄bicus floruit. Et vniuersas ferme scripturā sacre am cōplanauit. et Sophologū cōposuit p̄cellētissimū ad diuinā sapientias perquēdas fūosū. Quod quidem volumens quam facidum sit multis epigramatibus testatur.

Uerona christiana et vniuersissima ytalie ciuitas. anno. 1403. lecto kal. iulij (a curiamis) occupata et p̄ssidenda. in venetorum manus concedente ioanne maria viccomite neapolani duce. q. franciscus gambacum. et iacobum fermē. et paulum scedlum p̄māuū reuēnt. Et nūc vsq. cū magno augmētō ioplus permāsit.

Plesteu potētissima ac superbissima etnice ciuitas florentini populi emula. hoc anno diuissima oblatione et acerrimo bello tota in ipsius populi florentini ditiones potētatemq. reuēnt. Impet iurātū fāto florentinos vrbē cecere. et ipam in libertatem reducere. Florentini ignominia non ferentes. bellū p̄santis insolentiam implacabile. Et cōmētibz vndiq. interclusis vrbem acerrime obliderunt. quā post aliquot menses fāma crudelissima laborantem. prodente eam ioanne gambacurtia iugum ab integro suscipere cōegerunt.

Potens magis potentie ac splendoris ciuitas anno dñi. m. ccc. obfisione archetis oppressa in
venetor manus reuertit. Franciscus eni iunior carran⁹ frascia senensis filius cu in vicinios exerci-
tu dunt. Qui statim venetor dux t senatus rebus mntens rogat ne vicinios venetiales bello attingat
aliqua senatu veneti habere inuicem. Et frascia durius crudelitate cepit. Indignati veneti cum frascia
ganaga sedus poenitentes generale ducē s cu constituerūt. primo veneti cepit pcedere mediolanensi du-
cti. Et capto iacobo carranensi veneti venetius transfuger. Inde in paratū exercitū duco p⁹ alijs me-
fes cu fama oppida etc. et pelle grauissima t cōtinuus oppugnationibus. galeas ganaga frascia frat-
ter ignorante carrano p porta sancte crucis sibi a quibus aperta copias introdant. Et casu carranū repe-
nens. vbi cōueniūt. et galeas casti comūno pcesso. apē carranū ad lenatū p mūfencordia impetrari
da cōmigrare. Et si q volēbat impetrasset. Euntas ip⁹ esset. Sin aut regredietū i pūfeno statu reuolueret
tur. Ideo carranus cu frascio tercio filio ad lenatū veste humili accessit. a q nulla grām pntaret. Eob-
urganēdibus multatus. i carcere cu filio recludi iubet. Et statim nullis cōsilijs ciuitas nōmē lena-
nus occupat ē. Que res galeas nō molestū ma fuit. Et iacobs postmodū stranguit⁹. fili⁹ q mortis gene-
re penitē dubit. Supplicat eius duo filij Obertus t daniel⁹ q an capitiuare vrbis ad ceruos pūf-
gerit. Et sic eo anno qto kal. troebus venet paratū obtinuer. Et dux potentissime ac illustissime famu
hē. f. Scaliger t Carranensū pper eoz dissensiones fac diuinitatis t potencie. vno glī tpe hūc ex-
perit. Qui in vrbem t paratū p annos multos maxima cu gloria impetij septē t tenuit. ac sic venet
plurimas ciuitates obtinuerūt. t eorum nomen supra modū excreuit.

Ordo monachorum montis oliueti

plantacione esse diuinā. nō humani cōsiliū. Et barbarasq pōneret illos vrbē t modū viuendi. sicut eorum
pauilegus pñare dicit. q libentissime comprobant. Et vt id diuinū opus sepiū stabilitate sūpseret sta-
tum albu habuit ad ducē ygnis marie reuerentiā cu regula beatissimi bñdicti cōdē conuulit. Quas ma-
nus pūilegus t gratijs cōmūicis inter mōchos dūm bñdicti amēderat. t mīla mōstera seclēda pcessit.

Ordo nouus mendicāti sub dñi hieronimi nūmo. pfulante Innocētio septimo pōfice nup desin-
to et tercio ordie seraphia francisi. a qda Redo noie mōns grandis comie apud seculanā ebrūne
vrbē primo creatus ē. Et aut co adiutor b m sero opere Gualterus marfus fuit. Et bī duo mire fan-
tans t integritas vni bñuice regularis obfūne t discipline fundatores t auctores fuere. Et sanctissi-
mus instituta cū doctrina atq exemplo mirummodū excre. Quē qdē ordinē gregorius. nū fiste pūfite
gno approbat sū regula bñfisi pñs Aug. quo ad vota principalia a pñe auocante pfirmant. Euge-
nius tandem qrtus vrbē vnoq religiosissimus t tpe eadē auocante addidit alijs pūilegijs mendicantiū
iter approbat t confirmat. Eisdem aut in memoria pñfite tercij ordinis religionis bñdicti gñfiam
pūicam cum clauide similiter grūca pño habitu concessit.

Ordo alius canonicus celestini habit⁹ cōgregatiōis sancti georgij de alga apud venetias bñdē rñb⁹
a religiosissimo vrbē pñfite laurentio iustitiano atq alijs religiosijs pñmum iustitiani fa-
notē t qda auctoritate mūū sumptit. Quā cōgregatiōis gregorius pñicus qbusd cōfratibus sibi
datis sū prima bñ pñi regula pfirmant. Que statim egrediū vrbis ac doctrinam valde creuit. Quotus
de numero Antonius Corarius gregori pñficus nepos. inde doctissimis cardinalis. Et gabriel postea
Eugen⁹ qrt⁹. Qui mō alterū a pñprie pñā hereditate pñmū aplauit t exornauit. fūctē t aliq ea i pñe
gno succēto recepit t morib⁹ pñfissimis. Qui religiosā doctrina atq opmuis exēplis p vrbis sua illustre
rñt. dñarū qmū cōgregatiōis t mōp⁹ cōtāren⁹ venet⁹ pñfite pñfite a alijs cōmplurim.

De heresi buffitarum et eius origine

Iohannes wideff

Densida buffitarum infamia que sub rege wenzeslao cratis sue anno dñique
 sumo ortu habuit. His temporibus germanos catholicos crudeliter inno-
 dum animo verare cepit. cuius originem t. p̄greffum hoc loco p̄sequi animus
 est. qm̄ ea p̄stia cū p̄ne totam germaniā conturbauit neq. adhuc critica regni
 bobemia magnam partē occupat. Rerertur scilicet pragensis p̄mo rheutones
 id molestissimū bobemius fuit hominibus natura serocibus atq. indomitis. Et q
 bus vir qdā genere nobel et domo quā p̄uendissus vocant apud exona anglic
 ciuitatem sua instructus. cū iohannis wideffi libris offendisset quibus de reat
 libris inuiculisbus nulus infensib. magnopere illis oblectabat complaria se-
 curi. atulit. inter que de cuius dño. de ecclesia. te diuersis quonibus contra
 clerum. p̄terea volumina uelut precolum thesaurū patrie sue inuulit. imbutus iam ip̄e wideffitarū ve-
 neno t. ad nocendū parat. virus in ciues euomit. Comodius autē scripta que amalerat. bis potissime qui
 rheutonicos odio tenebant. inter quos iohannes emicat obscuro loco natus. et illa bus quod anferē
 significat cognomentū mutauit. Hic cum esset ingenio peracit et lingua disertā multūq. diuinitas oblet
 erat et peregrinis op̄nionibus amaret auidē admodum wideffitarū doctrinam arripuit eaq. rheutoni-
 cos magistros verare cepit sperans eo modo confusus rheutones scoli relicturos. Quod cū non succede-
 ret a rege impetrant ut pragense gymnasium inu parisiensis gubernaret. Et res magis an̄ solet rheu-
 tonib. adhibuit. Quam ob causam comon magist. ac discipuli rheutoni generis uenitudo aduā vno
 die supra duo milia pragā reliquere. nec vni post erat tria milia secū apud lipsk misse autitē mū die
 rum inire a pragā distantem vniuersale studiū cretere. quod ab alexandro pontifice prauilegijs muniat
 ac confirmatum fuit. t. p̄ illustres duces sacre dotatū ac structū conuocatum. a quo lipsk in cancel au-
 gmentū sentit. Bobemius scilicet sue gubernatio libera parat. q̄ p̄cepit habuit. est iohannes bus lingua
 potens et munditijs vite datus. qui vbi satis fidei cōpaciam sibi crastinauit vident quod iam p̄idem
 occulte conceperat palam euomit. multa de libris wideffi in mediū atulit offerens in eis omne venturū
 p̄nenti. addeusq. crebro inter p̄dicandū se p̄stet et hac luce migraret in ea loca p̄stosia cupere ad que
 wideffi animā p̄uocasset. quem virū fuisse bonum celestis dignū non dubitaret. Alē in ludandā quadra
 ginta quatuor articuli in eius libris reperi ab archiepo cantuariensi et alijs ep̄is et doctis viris condē-
 nati. wideff exburnitus corpus cobutum fuit. Sequēti autē tamē iohannes den̄ sermo omnes ere alt
 eno grauius sceleribus insignes et ab ecclia catholica recedentes ip̄am valdensiū scitā et infantiū amplexi
 sunt. libris p̄stetere ac tam p̄idem dūmūse sacronis dogmata sunt. Romani p̄fulem reliquis ep̄i-
 scopis parcm esse. p̄rogatiuis ignē nullum inueniunt. Namque esse orare pro mortuis et auaricie sacrodo-
 talis inuentus. Deī ac sanctos imagines defendas. p̄dicantū religionē malos demones inueniunt. Sa-
 cerdotes pauperes esse debere sola contentos elemosina. Auncilarem cōfessionē nugacem esse. Suffice-
 re sua queq. deo in cubili suo consistere peccata. Syncretorum inanem vsum. Sacerdotē quocūq. loco sa-
 cris xpi corpus p̄ficere. In canonicis bonis frustra tpa teni. Beatusq. ab ecclesia institutus nihil inesse nisi
 nū. atq. alios p̄teritos errores edicare. Sed atulit nouam pestem petrus de censura. id est oppidū nisi
 ne super albiū sinui. qui apud ecclesias sancti michaelis populi p̄dicatio insuebat. iacobello misisti.
 ageressis murare aut docum vni errorem alū nō animaduerit. cōmuniōis eucharistie in qua s̄b vna
 tñ specie b̄siciū corpus ministratur. cū apud iohannē euangelistas et apostolū xpi sub duplici specie pa-
 nis et vini summi debere videat. Comotus bus iacobellus in vetustis codicibus dyonisiū p̄fitem t. cy-
 priani cōmuniōis calicis ludatū inuenisset publice cōmouet. populi cepit ne cōmuniōis calicis quo-
 quo pacto negligerent. libit b̄tine consentire baud modica gessentes leticia quod articulum inueni-
 sent in euangelica lege fundatū. Inde varia attemptata fuerunt vsq. ad cōclū constantiensē sine fructu
 apud cū glatouiani nobile monasterium fratū p̄dicatores extra mēia oppidi suū a fundamētis deici
 unt. eaq. prima ecclesiariū ruinā in buffitarum nouitate facta. recurrit in ecclesiis monasteriisq. passim nō
 bullissimā superis dicata templa. ferro atq. igne vastant. p̄ter idē ferme tempus surrexit et alius p̄sca-
 do sacerdos apud pragā iohannes quidā ex ordine p̄monitamentum ipsius monachos et in om̄e scilicet
 lus audat. q̄ nec bene sapere videtur monasteriū carnititatum inuastit. Sopbia interim antea quo p̄i
 do t̄neret crebris nuncijs ac litteris siglismundū vocare. vianorum atq. a petere atq. in omnes partes
 montem dirigere. Siglismundū malo vsum consilio in turbes qui se iam prius castris creuant arma
 petus mouere quā bobemiam petere libido incescit. q̄ si mor̄ ceteram pragā diuulsa anteq. vires b̄e
 reuorant cōallissent nuncijs ac incendia germaniam etuallent. Et ille cū turbes lacessere parat bobem
 am amittit et burganiā non defendit. Ep̄isopter cū serū esset eius auxilium regina ex thesauro regio copul
 so cōparauit. arcem firmavit. pugnamq. deinde hic nocens quicq. diebus scissimus ausis. multo vniq.
 cess. p̄torū incendio delenti ac magnifice domus exstet.

Anno mundi. 6609.

Anno rpi. 1410.

Iohannes eius nomie vigesimifertius papa. patria neapolitanus et nobi-
lissimus. Baldofar cognomento colina antea vocatus. sancti eustachij dyaconus
cardinalis hoc anno p'dicto alexandro mortuo bononie pontifex creatus. sedet
annis. 4. menses. 1. Sunt qui scribunt id factu violenter esse. qd legatus bo-
nomensis esset armatus milites cu in urbe tu in agnis p'statione haberet. ut
si p'cano id obtinere non posset minus et armis tandem consequeretur. Cum multi
p'duxi facerent nominē approbare voluit. date inquit mihi petri claudes ego
eam dabo pontifex. ille pallium humeris suis imponens. papa ait ego sum. ad
quos p'ambus displicuisset. vtrūq; est. constat cum pontificem creatu fuisse ad
eius dignitate semp aspirasse. Erat autē hic pontifex et ciuiliu iurū p'missi-
mus. ver in temporalibus quidē magnus. in spiritualibus nullus omnino ars
magister. et recte gerenda reuerentia magisq; vire auctoritatis p'cedens. Qui
suscepto pontificatu dies aliquot bononie cōmoratus. et postmodum romā p'
secutus est. fuerat enī illa prius aliquanto de manibus ciuicū ladiuilla. Inter eius
per agrum florentinū et senensem ad inferū mare. inde p' tarquinatū ad vrbes
fuit. post hoc apparatus facti. missos aduersus ladiuillam copie. duces militie
erant paulus vrbis et Sotina. Cui sequenti anno iterato iohanne bello verra
re cepit. Ideo pontifex timore correptus florentiā primo. postmodum bononi-
am venit. et nō ita multo post manū ad iohannem franciscū gonsagam. p'fex
eius est. ibidemq; et laude et cōmone cū sigifmundo cesare de pelendo ladiuilla
qui romā et multa ecclesie oppida occupauerat conuentū habuit. Inde ad con-
ciliū iohannes omniū nationū consensu citatus ad tollendū scilicet duos car-
dinales in germaniā misit. qui vna cum principibus gallice et germanice natio-
nis locū ydoneū deligerent. Constantia igit germanie vrbis ydonea est visa
eo p'fectum omnes. et iohannes pontifex ad monentibus quibūsdā ne id fa-
ceret. eo tamen p'fectus. Vtrū sup'ueniente sigifmundo multa crumina ponti-
fici obiecta sunt. quorū causa mutato habitu famelice clanculū noctu fugiens.
Cū iam amplius quatuor mensibus in consilio fuisset sch' affubus abiit burgundiā petere selisians. iussu
fidelia duos p' viam retentus imperator tradidit et in insula sancti marci in carcerē coniecit. Causam fu-
ge consilium disquirere tum cepit. ad quadraginta exante capitula contra eū probata sunt. merito et ponti-
ficis teletus. ad ludiciū igit baurie ducem missus in badeberga mōnito assensus est. Tandē co-
m' consilio m' annus pontifex factus gatus dū apud florentiā cisteret et a cosmo de medicis eius florentino
rogaret iohanne a carceribus liberari. Cū ad martiū venit sese pedibus martini subiciens eū vt ponti-
ficem vtrū et vnicū recognouit. Martinus ea b'nalitate cōmōtus. primus cardinalis efficit casulan'. Nec
annū integrū sup'fice florentie et verra migravit. vbi et a cosmo medice annuissimū bononificatissimo sel
pulchro in diuit iohannis baptiste templo magna adhibita funeris pompa sepultus est.

Anno mundi. 6616.

Anno rpi. 1417.

Martinus quintus papa. patria romanus. octo cognomento colina prius vocatus. Et illustri colānen-
siū familia natus hoc anno in celebritate sancti martini epi ex cardinali dyacono in constantiensi cō-
cilio nanonū omniū et cardinaliū consensu pontifex creatur. Is enī a teneris annis cura parentū moribus
et literis imbutus. vbi adoleuisset iuri pontificio perusu operam dedit. vnde ad vrbem rediens ob integrit-
atem et doctrinam vrbani scitu referendus factus. Inde dyaconus cardinalis ab innocēto septimo cre-
atus. humanior factus patrociniū suū omnibus p'restabat. In conuenticū constantiensī cū multe in vrbis
partem alterationes haberent ipse mediū quoddam tenuit comuni vilitati semp consulens. Itane ob rem
et imperator sigifmundo et cardinalibus omnibus gratus. Qui in pontificatu constitutus nō sōmo et o-
cio sed negotio et sollicitudini deditus oia ad rē p'ueniētia nūro p'fecit modo. Vtrū antea nequaquā sagax
estimatus sed benignus. In pontificatu in ita opusione de se prius habuit redarguit vt sagacitas quidē in-
eo summa. benignitas vō non sup'flua neq; minima reperiret. Peracto vrbis consilio reuersus p' fines mel-
diolanens. Romanosq; ferrariensī rancinariū florentiā venit. bononiā vrbem que se per id ipso in libertate
vendicarat. florentie vō biennium fere sedet poppositū loco ad rē ecclesie componendā. Tū et cū b'atio de
ecclesie oppida p'mula occupat optulantiū florentinus concordia fecit. Illiusq; post hoc fictus opa
bononiā. n' redegit in sui potestate. et ceteras vrbes vbiq; recepit. et quo eius plurimū creuit auctoritas. Ro-
renū tandem abiens ciuitatem metropolitano bonoe exornauit romā desideratus puenit. vniuersa vrbis et
dem obuiā effusa. que cū nō focus ac p'ame parentē expectabat. quā adeo vastitā inuenit vt nulla ciuitatis
faciē habere deberat. Quā ob rē pontifex pietate cōmōtus ad eā exornandā cōponendosq; aures ita animū
adeoat vt biem valescens meliorē faciē p'se tulēt. plura in vrbē restituit. Vtrū aut vtr in omni vita integer
Rem pontificatus sui anno quarto mense tercio romē apoplexia morit'. etas sue anno sexagesimo tercio.
Sepel' q; eius mandato in basilica constantiana ante caput aplou sepulchro eneo. comitante populo ro-
et clero non aliter fierē q; si eccia dū si vrbis roma vnicū ars optimo p'ntē obata fuisset. vacat tū sexies dies. rā.

Linea summo pontificum

Johannes vigesimifertius

Martinus quintus

Sigismundus caroli quarti romanorū impatoris filius, natione bobem^{us} ori-
gine rethomoniū hungarie et bobemie rex, defuncto rugeo romanorū rege
anno salutaris m^o. cccc. x. francifordie ab electoribus cesar electus est. vir quidem
strenuus et ad omnia pagenda p^{ro}priusissimus, princeps singulari p^{ro}vidētia,
magnitudine animi, benignitas et liberalitate insignis, corporis quoque m^ulta
te ac decore illustris. Erat enim p^{ro}laris facie, inditus specioso atq; robusto corpore
magnitudinis, annis sue p^{ro}prie bello crenatus ac in erogando p^{ro}fusus. Is
suscepit regē statū cōstitutū maxio vniuersam ferme cōsalpina gallia sedada bel-
li causa percurrit. Et cū multa eius egregia facta memorie prodita sunt, In-
ter que illud p^{ro}clarissimū q^{uod} ecclesiam catholicā in tres partes diuisam cōcilio
apud constantiā generali cōsilio ad vniūitē redegit. Italia, galiam, hūpanā an-
gliaū cuius rei causa pagana et erat xpianissimas cū totā xpianā rempublicā
p^{ro}ppter sollicita lēbēfaceratā cōspiceret, omniū nationū cōsensu p^{ro}stante cōcilio
vniūitē induxit. vbi iohanne p^{ro}dicto, gregorio, rō, et benedicto nono pontificib^{us} ab-
rogatus, electoq; martino quinto vniuersam rempublicā xpianā suā indelētia
suoq; maximo labore cōponere studuit. Bobes enī secularis q^{uod} clericali nimis
iam licentia lēbēfacerat, suo hōtati et virtute in meliorem reduxit formā. Italo-
do linamē dūci ut se regem appellaret missa corona induit, prius tamen illē vi-
ta decessit q^{uod} solennis cōmationis expletet, p^{ro}utissimū quā rex polonie fratri-
b^{us} beate marie testimonio armis ademerat restituit iussit, reuerentissimū bobemū regē
germanū suū q^{uod} regno inultis esset cōtēcti in vincula, q^{uod} negligenter custodi-
um magno republice malo quidā bobemū carceribus sup^{er}puerunt. Et citius
bello p^{ro}terius infelix, quem hō nardi dūmātur sed bobemū sepe acie fuderunt.
Et cū p^{ro}ima fuit maria ludouici regis filia cū qua regnū accepit. Illius causā
duos et triaginta regulo in bengā et p^{ro}marinos qui aliqui rebellāssent gladio
percurrit. Q^{uod} quā rem et paulo post regina sana fuit in vincula cōtēctas est.
mulieris vidue cuius virū interfecerat in custodiā traditus donec regni p^{ro}ceres supplicā decernerent
sed no defuit capto in crenis rebus p^{ro}vidētia, q^{uod} et erat faciendū p^{ro}cedius et potius mulieri longe me-
liore esse offēdit regū sanguine cōferre ac cōfundere, dūmēssus ab ea barbarā coniūx alie filiam dūmē
viorē, nec dū postea cōpatus auxiliis regnū vendidit, de p^{ro}duobus supplicā sumpsit, mulieris
vidue filios et hominib^{us} et opib^{us} inter primos regni p^{ro}ceres cumulauit. Bobemū post multas calami-
tates vir tandem potius est. Alberto duci austrie generi suo morauici ne defensor careret dona dedit.
Cū filia ab eib^{us} et barbarā natā ei in matrimoniu copulauit. Marchiam brandeburgensem fidenter
burgunio nūmbergensi dono dedit. Maria autē postea annos supraquingaginta regnauit. In sen-
um demū p^{ro}ductus iterato in italia venit, ad coronā augustāle obtinendam, et germania in lombardiam
venetis mediolanū ingressus, inde p^{ro} ciburnā ad senecū trāsiit, a q^{uod} bononifensium excepit ap^{ud} eos
aliquod mēse exegit. Inde ad Eugeniū pontificē romā se cōferens ab eo coronā imp^{er}ij accepit. Eā
dem romā abiens animū penit. Deinde p^{ro} sen arcensem agrū iter faciens manu p^{ro}curat, vbi aliquot im-
moratus dies Jo. franciscū gonsiā manūc dūm marchionali dignitate insigniuit. Donū cum venetis
p^{ro}cer facta alios gerantur et basilicā penit. diffidūq; patriū quod tunc erat cū Eugenio ad rep^{ro}s, sedano,
vltimū se cōtulerat. Illic audita thabonitaz cep^{er}u moriū eade legatos in bobemū mittit, bottas regni
quiesce. Illi magno numero apud ranspōnā cū cōueniant regēq; suū saluant. Exante p^{ro}sentibus bun-
gariis nauibus p^{ro} danubiu viciū budam p^{ro}ciit, vbi r^oformato retin statu vocatus ad se bobemū p^{ro}ciat
p^{ro}bus in albo regali, ix. milia m^uniū inter eos distribuit, dicta die qua vellet bobemū ingredi nec morat^{us}
tan iglauiam venit, vbi cōsilio cū bobemū habito legatos g^{er}sa cōprobauit. Illos cōposuit Sigis-
mundus imp^{er}ator, et kal. septemb^{ris} anno. vi. r. rrr. supra millesimū et quadringentesimū ab octa kal
nauentis p^{ro}gram venit, qui paulo ante hostib^{us} cētib^{us} extremis bononib^{us} exceptus est, barones ac cui-
tates intrarunt, et magnificus quos ipse cōtinuat accepit. Redierunt tunc mendicantes et monasteri-
orum abbates. Jamq; reges et populiq; xpiani de recuperato regno congratulab^{ant}. Eugeniū quoq; p^{ro}-
fecto maximo auct^{ore} rōsam indice sue lētie ad cū misit. Exprobre interea Sigismundus cepit, exagente
morbo senectutis incoquidū. Barbara iperatrix de renūdo imp^{er}io sollicita nobilitates ad se vocat. Ab-
sterū annus nouū coniūgiū mente complexa filia ex animo dimouet. Non lauerunt imperatōre furtim
femine exprogratas, in d^oratū se vbi iussu visurū filiū anteq^{uam} vita excederet. Illa cū viro Alberto ad
cūm in autūte venit quā iūmā vocat. Albertū successore suū nominat, bungarie ac bobemū p^{ro}-
mores rogat ut supplicā suū voluntate exequat^{ur}. Regna quibus p^{ro}fectus generos vltimā voluntate reliquit
dictis beati cū regni cū Albertus imperauit. Supremis ordinans inter amicorū manus defuit. Eos
p^{ro}p^{ro} eius in Alaradino vt in vltima voluntate placuerat sepulm.

Lancia imperator
Sigismundus

Expediitio in Bohemos hereticos facta temporibus Sigismundi

Martinus pontifex maximus vbi armatam heretici crescere indices animaduertit prout amplius inale
 meret cardinalem vintoniensem natione anglicum regia stirpe nati in germania profectus iussit. que co
 tra bohemicam libent in arma concurreret. Cui et imperator adiumento fuit. Instructi sunt tres exercitus
 Saxonie duces. et quos vocant stungales ciuitates in primis militauere. Secuti ex francionibus confiliu
 nam machinatio brandeburgensis ductauit. Tercio fuit octo treuerensis archiepiscopus. quos remenses secuti sunt
 Badooni quoque et ciuitates suorum imperiales ingressi bohemi in multis locis. silua penetrare. vincti sunt
 castrametati sunt. Sed cum heretici collecto rapim milite in eos sperare nuncaret non visum fosse fugerant
 Nam dum cardinalis exercitus affuerat fugientibus occurrentis magnus pugnatus ut redirent in posse botas.
 quod cum frustra niteret. v. et silua egressi supponentes bohemi postremum agmen licetere ceperunt. facta est
 furio: fuga. machinis quoque bellicis ponti sunt. Erant multi populi. Cum fraciona redirent in posse botas
 gentem agri nurnbergensem valuerant pecunia placari diuitie exercitum reducere. Sigismundus his co
 gnis nurnbergi. pfectus noua principu iurata copparat. Martinus quoque pontifex maximus. Juliano
 cardinalem sancti angeli lris ac moribus excellentem cum ea legatione in teutoniam munit ut bohemos bellu
 infestat. et adueniente tpe in basilienfi palatio quod ppe die futurum erat noie aplice psideat. Ite germania in
 fures: mori nurnbergi ad sigismundum se confert. quo in loco frequentes germanos principes conue
 rant. cetera est noua in bohemos expediitio ad octauu kal. ianu. Dur bellu fridenicus marchio brandebur
 gensis declarauit. qui cardinalem sequeretur. Ingressus bohemi in comitatu cardinalis. iohannes et alber
 tus principes brandeburgenses cum patre. Heribolen. habenbergens. et cyffelen. episc. et imperiali ciuitatum
 magistratus. Treueren. et colonien. amihites iurata miserant. et cum his pmaque suar pmaiores supra. et
 multa equata fuisse tradunt. Ingressus cardinalis numerosum exercitum ducentis multis villas oppidag: he
 renicos dirupit. Bohemi qui i ppe die fosse affuturi acceperant. expediitio in annis legiones coegerat. in
 terra sue. pdeno in exercitu bellicus fuit. qd plurimu putauere siue maius sua sponte merces boim pauor in
 uasit totis cultus trepidanti est. et prout fosse villas in pspetu dref sedissima capta fuit. miras iulianus
 inde bictimor. Quaderet ut focu aio fosse expectaret. si frustra apud eos cohortatio fuit. subilata sunt ra
 ptem signa et rapido cursu fuga maturauere. Fosse postea ex metu alieno ingenti pda ponti est. Allder au
 sine dux cui accepisset bohemi intrasse cardinale rapim ex iustitia copis in hereticos dirupit. si fuga cogni
 ta p moria que no diu ei parebat in iusta signa transierat. soo. villas ferro et igne deleuit. oppidari cepit
 moralia. maximu cedde fecit. adeoque genti illi assunt ut iugu eius accipiens parte sibi ea lege pmonstrat
 ut circa religione id sequi teneret qd basilienf concilio decreuerat. Exercitus in bohemia legatus basilienf se
 cundo non canonico regulariu congregatio celebratur.

q graeco colore in indumentis et romano officio vitur. Magne opum omnis in ecclesia dei castus.

Ordo nouus canonicor regulariu apud ciburiis
 in lucei agro monasterio frisonarie intitu sumptis
 a loco frisonaria dicta. deinde ab eugeno aucta laterane
 sus appellata est. et speciali privilegio canonicis regula
 ribus bti augustini aggregant. Sui a primo eoz aucto
 re clamide nigri cum nigro scapulari biretoque nigro sum
 plere. et albo scapulari reposito camisid linei eius loco
 induere voluerunt. qui ob re vulgo fratres de la camis
 id agnominauit. Habuerunt aut viros plurimos om
 ni doctrina et eloquentia et sanctumonia celebres.

Congregatio etia sci benedicti que scilicet iustine nica
 pas hac tempestate in paucis caruisa apud pa
 tauum iure in monasterio scilicet in fine primo p lindouici
 barba p amicu venent intitu seu reformatione accepit et
 ad via ventans rediit et ad regulare obseruantiu pdu
 cit. que congregatio viros pssimissimos et locis bonisq
 ti spalius q spalius cretensis. Eugenio qui antea
 pontifex cum maximis privilegiis fuit. deinde in ci manu
 merabiles viros no modo intitu ac sacre theologie doctri
 na. sed et eloquentia literarum tam grecaru q latinaru
 ornantissim fuerunt.

Ordo dñg monachorv eremitarv dñr iheronim
 et id pariu institutu collapsus a venerabilisfiro lu
 po bispalensi eius ordinis generali pposito nouis insti
 tutonibus et dictis beati iheronimi instauratus est. quā
 martino pape obitus tponitfer confirmauit. qui sub re
 gula beati benedicti militauit. et ipsa p omnia vitur. nesci

Allata erant Sigismundo cesari ex hungaria aurore quadraginta milia. Et iij adasperaret. eaq[ue] in regia recedera facere. Cum cubiti esset cesar. dū cogitat in quem nam ipsum eam pecunia conuerteret. formis cu testina. cum ille exaratus cubicularius. sic inquit octius. confidat nos ducesq[ue] milia hic accersit. Vocat proceres media nocte trepidi. cum ebant cū ne quid aduersi accidisset. imperatorem celeriter adducit et que causa sit tam repentine vocacionis inquirunt. Imperator confestim aperta archa iussit eos qui adloc merant pecunia distribua. sic inquit sem secure tranquilleq[ue] nobis dormire licet. nā quod mihi somnū ademerat vobiscum est.

Concilium constantiense

Concilium generale apud constantiam suorum verbis ad salua tollendū quod non ē t ingratum annis p[er]durauerat Sigismundi cesaris iussu t indultu Anno dñi. 1414. congreg. in quo quinq[ue] aderant nationes. italica. gallica. germanica. hispanica. et anglica. Quicquid h[ab]ere nationū suffragis decernebat id ita ratū erat atq[ue] p[er] conent aut p[er] notarium publicum p[er] aucta enunabat si omniū consensu posita confirmatum fuisset. Eo quoq[ue] p[re]fatus Johanne pontifex admonentibus in quibusdā ne id faceret. ne cū pontifex accederet priuatus reuocaret. q[uo]d tū contigit. p[er] officialis in cū vix quibuscum in omni genere doctrine p[re]stantibus duo multumq[ue] germanos disputantibus inter eos t ambiguis tema in quod pontifex decerneret. Ceterū sup[er]ueniente sigismundo sacrag[us] omnibus dicens quod liberet potestatem. pontifici licet inuitas se abdicant. Etegit rursū do carolum malit[er] i legatū mureno sponte se abdicant. Benedictus discussa p[re]gib[us] re pontifici tandem priuaf. reuocisq[ue] nationibus que cū eo seniebant. In eodem quoq[ue] concilio nonnulli hereses damnat. in quo de rebus bohemiis sermo habuit.

patrū mentes ingenti cura confecer. volentū animo quo nā modo p[re]uicia sanari possit. Condemnata est igit[ur] iohannis videlicet heresis t duo ex sectatoribus eius combusti sunt. iohannes bus t iberninus eius discipulus tanq[ue] hereticus. Cūq[ue] ibi quadrimio ferme ad tollendos solennit[er] t ad restituendam eade fiant ac emendandos r[ati]on[em] motes multi pietatis principib[us] p[re]senser. Tūdem de eligendo nouo pontifice sermo habuit est. placuit ex vna quaq[ue] natione viros sex eligi. p[ro]batos. qui cū cardinalibus condauit ingressi deligerent. Anno igit[ur] millesimo quadringentesimo decimo septimo. sexto ydus nouemb[ris] conuentionem cū tam quadrimio vero pontifice emanisset ecclesia. in celebritate beati martini Onto columba rot manus diaconus cardinalis pontifex creat omnia leticia. Effusus cū nimio gaudio imperator Sigismundus pontifex amplexus non secus ac frāne habuit gratias egat q[uo]d sua o[ra] pax tandē eade dei regit[ur] esset. Dñs gestis cū per annū in concilio p[re]senser t multa ad xpianā religionem necessaria decreta fuissent. Tandē anno xpi. 1418. concilio pontificis operatib[us] iussu desolatus fuit t in pace abiit.

Iohannes gerson cancellarius parisiensis t denonatus huc tempestate floruit t in concilio constantiensi nōnulla p[ro] rege francie t alijs oboluit. vir admodum doctus. theologus summus. p[re]stantiss[us] lator. Itaq[ue] christianissimus doctor. qui scripta varia t libros a se editos ecclesie p[ro]fuituros post se reliquit. Jo tandem anno dñi m. ccc. xix. superos petiit die. xij. iulij.

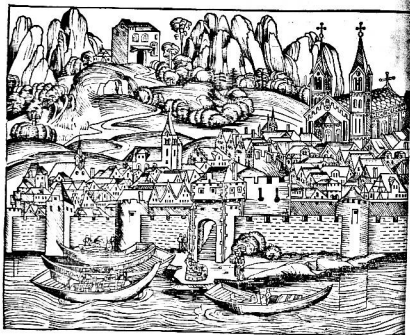
Caspar sick dominus inter principes denominat[us] Matre italica ex comitibus alio collis agri tarusini patre rheutonio natus ex familia lasani. p[re]uicia frāt conie. ingenio docto. faciliū suau. doctrine cultor. ad omnia genus quicquid ageret. quon[iam] simul atq[ue] forat[ur] atq[ue] virtus emulit. re quod erat p[ro]us mandatis m[er]it cesarem successit regnanti cancellane p[re]fuit. Titulus ex duabus s[er]uie fili t sibi in matrimoniu[m] tradere non recusauerit. Sigismundus egrum illi t cubiti t alia i frāt

Caspar sick cancellarius inu[m] cesarium

combustis oppida dono dedit. Aliterius in hungaria calidum t albam ecclesiam. fructibus in austria gressu. Elefantie p[re]feto ingenui t nature bonitas singulano que inter tot imperatores mortibus p[ro]fuitur disparis pari grana viuere potuit. Dñus amicitia v[er]sus etas p[ro]us episcopatum tergib[us]. vnde relique dignitates p[re]uicere consecutus est. Adortus est bohemic ex apopleia t apud carmelitas cū coniuge sepultus.

Constantia verbo germanice non admodum magna si opulenta atq; formosa eius, ppter mentis. Rhenus lacu emergens rursus in flumē redit. Pons in eo ē qui ab istius verbus porta ad germanos pñet. Ul traq; pontē crebra edificia secus alteri flumē ripā. Lacus aut omniū amenissimus est, multaq; castella & vicos endequaq; ripas habet, aqua munda fundo glaroso ac pspicuo, pulchri fert varios quodē & multiplices, sed pro tanta aquarū magnitudine non admodum copiosos. Cuius multi passui in longitudine pater lacum alibi, & alibi ad. xv. milia passui extendit. Rhenus est curvatus pcurans agrū dū fines constā censis amittit duos lacus facit. Ceteri scilicet & acroniū et veteres appellabant, inter quos constantia sita. Iq; nunc a loco & domingis fortis nomia. Superior constantiensis, & a castro & cō loq; domino de bod ma lacus bodmer dicitur. Inferior ab oppido dicto cella rudolphi cellacensis venoiaur. In infima lacus su perioris parte constantia. De constantia vo antiquitate & origine quos perpauci occurrunt et in alijs vti bibus, qui vel aut sui nomen & memorat, ne dērebus tenere vident. Si tamen diligenter pferctus tabu lam inuenies marmoreā vetustas lram continenti. Et quibus apparet a constantio constantini patre, q a duodecimo & marmiano cesar dictus est hanc urbē nomen cepisse cū prius vitudura nuncuparet. Ad hanc tabulā perpauci constantiensis l. gere sunt. Zeneris vulgus opinio esse sanctuarū quoddā pcepit religio omia. ita muliercule & cetera imperta turba faciendis per cā manibus & ad faciem refricandis. tam literal pene totas et tabula celerant, cum tamen ibi scripta sunt non sanctorū christi sed persecutoris christiane fidei nomina. dñores quoq; & instituta quātā sunt. Singulis annis vñus ex quibus suffragio creatur, apud quem summa potestas cum imperio sit. Illic non publicis ed. bus sū pauata domo sua & consueta habitat. Si quando per urbē incedit latroes habet vergas manu ferentes. Cetero aut habitu nullo a reliquis differt cūbus. Sic in caput vñusquisq; animaduertendi potestatis. Si de homicidio, de furto, de rapinis, de veneficio, de adulterio ac de ceteris criminib; agat. assant in palio bñ quos sibi ciuitas deputat. rei ipi in vinculis adducunt, ibi & accusatoribus & defensoribus dicendi contra reus, & pro reo fa

ritas habet. Auditis omnibus in sententia iur. Si reus dñaretur licetores magistratus supplicio afficiunt
Eodem ordine de cunctis causis cognoscit apud hunc magistratum et eius consiliu. quia libera iudicandi po
testatem habent. Gratia facultas plurimū valet. Itaq; si qui hñem repertum bi advocat in cunctis et
criminalibus causis adducit. plurimū et grana et dignitate in civitate possunt. Univerſa hec cunctas in dno
genera diuisa est. Alij em sunt equeſtris generis. alijs plebei. Plebes mercantio toſſantio intendunt. Equi
res octenbus patrimonio contenti reddendis alunt. Equitrem dignitate obſervant. Si quis plebei? de
ri. aut pollic dignitatem suā arbitratu hoc eū facere pmittit. Ita per longa tempora veteris ordo in suis su
nidus consistit. Et equites ad mercaturas et solidiora munera decantare in tempus sit. Plebeo autē ad
equeſtris dignitate se attollere nullo modo liceat nec nobilitas panat. Substantio tamen republice com
opidū erat. Helldirbyū id est opulentū atq; vrbū. Edificia habet spenosa. venenis et pomis plurimū
babundat. Finem quoq; rbeni ens in alpius nō longe ab eo loco cum ab italia transiit. Itē ex sinistra ma
nu. sed mox ad dexteram vergens et suo gurgite et multoz incrementis adiutum ingens et robustū occurrit
inter orientem et septentrione recto aluco conuerſum. Equam habet mediā coloris inter ceruleam et virides
cursus rapidum. alueum arenosus. solidum tamen. ita vi pedibus pteſſus vestigio non ſignetur.

Erant temporibus consilij in ea habent in hac induta civitate ingentem multitudinem hominum. fust
le ex omni natione xpiana. precipui tamen erant itali. galli. germani. hespani et angli. quoz suffragio
omnes consilij res gesse sunt. prestantiores quoq; in eo fuerunt. Johannes. xxiij. summus pontifex et
gimundus celar. Quinq; epi cardinales. xvi. pñates cardinales. viij. diaconi cardinales. pñardec. viij.
archiep. xxiij. episcopi. i. x. Abbates. lx. insignes. Generales quoz ordinis. L. x. xxiij. Conites
et. Communitates quoz vrbū tam ytalie q; germanie superiores et inferiores. post electionem vo dñari
in Sigismundus conclave ingressus nullo habito dignitate sue respectu gratias omnibus cum lacrimis
egit. q; necessarium republice xpiane prope optime elegissent.

§ CONSTANCIA §

Jobannes bus beati
archa

Jobannes bus obscuro loco natus, et villa bus quod asere significat cognos-
citur mutua. Die cu esset in genio parvi et lingua disertia multisq dialo-
gicis oblectatus, et peregrinis opinionibus amaret. Unde admodum disertu doctri-
nam arripuit. Iheronimu homine eloquentem condiscipulu praege habuit. Ista-
nam sigillimundo impatore suadente patribus in palio pstantem ubi bobemia sa-
nari possit iohanne et iheronimu ad synodu euocari, qui ceteris eius regni
doctores, tu quia doctores ac hereticu principes habebant, vocaret ambo no-
ti vertecande aliena diserte et suu imprudenter ingerere parati. docendi quippe
et discendi cupidiores, et auditi sunt in pscissu patrii. Jobannes tate auctoritate
per maior habitus, doctrina et sacunda superior iheronimu. Et ceteri ex omni nati-
one parces diuini ang bumani iuris doctores, scpe cu bis colloquiu habuere.
Iheronimu hereticus
dogmata eoru a lege diuina aliena esse monstrarunt, neq bonis conducere mo-
ribus, rogauerunt ne plus sapere qua ecclesia vellent, peregrinas opiniones re-
linquerent, ingenua sua videretant insana ne sedarent, in edocendis populis
no tedocendis crederent, possent in pscatu dei et in ecclesia militare sublimi
consequi locum. Steterit in, possito gnatas bobemot animi, fuerantque se fan-
ci euangelii emulatores, se xpi discipulos esse. Romanu ecclesiam longe a tra-
ditionibus apostoli abisq, que opes et telia as secrare, dominatu in populo et
quereret, canes equos alerent, ecclesiaru bona que xpi pauperibus deberentur
per lasciuia lutijs psumerent. Perimores magne synodis ubi pnamatu et imi-
mutabiles animos perditos; boim ammaducunt, membra ecclesie putida que
sanam non poterant ne reliqui corpus inficerent resecanda censuerat. Etia est in consessu patrii aduersus
contumaces sententia tremandos esse q doctrina ecclesie respuerit. Idcirco iohannes isg pbustus e, ihero-
nimus, ecc, xl. diebus postea in vinculis habitus cu respicere nollet sed descendens in laudationem Jo-
hannis bussi dudu ad ignem damnatu veru illum iussu et sanctu appellans illa morte indignum, se quoq
paratu quoduis suppliciu adire form animo et constanti. Multu illi accessit viri crudelitatis, pcpue car-
dinalis florentinus vt a sua sententia dimouerent, sed cu pnamatu in erroribus psecerabat et p consiliu
beati damianus et igni pbustus vt interrupt. Temo pbilosophos tam forti animo morte prulisse pbobet. Cune
res exultoris ne raperent a bobemiu in lacu proieci, discipuli eoz et eo solo terra abutit in quo ignis
fuit, canis veluti sacra secum atulere in patriu. Jobannes et iheronimu apud bobemos marmu dono
res muerere, nec minores q petrus et paulus apud romanos habui. Nuncians est in bobemia que consi-
stanne gesta fuerant discipuli eoz sequi ecclesie omnes in vnu conuenientes memoriam in primis defuncto
Jobannes rochezana rum consecrati, ceteribz andamq quotannis decernunt.

Jobannes rochezana beatiarcha apud bobemos plonga tpa pfidia semi-
nauit. Oppidulu est pragensis ecclesie no longe a pelina cu rochezana e
nomen. Ex hoc loco puer obscurus parentibus censuq tenuissimu natus ioha-
nes nomen pragam venit mendaciuq viciu quercus gramicam et dyalecti-
cam didicit. Cu adoleuisset nobiles causula pedagogus fact e, et cu valeret in
genio linguaq promptus esset in collegio pauperu recepti auditor iacobelli fu-
it. Postremo pibuer ordinatus pdicare verbu dei pragensibus cepit. Ex oppi-
do vnde ortu habuit rochezane cognomen ducente, et in de noie et auctoritate
valebat, et cu basilienis sinodus bobemiu scripsit vt legatos mitterent, inter
legatione, ecc, equito ad basilica missam iohannes rochezana pseudo pragensis apostolus reputatus fuit
et. Et postea sedente praege sigillimundo pao tribunali in foro quantus rochezana cu quantu pibitens no-
mine tonus deni obedienu romane ecclesie sese prestare pfectus est, et sequenti die obsequi ab anthe-
mate et p legatos polu in ecclesia introducti rochezane ghide sue non imenot altare allegens diuina re pl
acta vni que iusser et ex laico ad esse sacramentu et calice redit. Quis alter ex consilio legatus id sibi no li
Leobardus aretinus cere affereret, in quo errore psecerans tandem senio defecit.

Leobardus aretinu pben et oratore ac historiam elegantissimu ac pbatu te-
pitate ista floruisse constat, eo q innocenti septimi, gregori duodecimi,
alexandri et iohannis, rati, pon, ro, viqs ad palu Constantie summa integra te
sive secretarij officiu administrasset, deinde a florentino populo acutus cancel-
larie generalis sibi cura demandata vsq ad extremu vite xpi gessit. Inter viros
illustres ob dicendi elegantia oibus pferendus est. Cu esset optime doctus licet
multis occupatis negotijs ea m scribere voluit, et pmo cu adhib grecis auctori-
bus opera daret Basilicu et instruendos discipulos transiit. Cuius qz viros illa
stilu in plura rbo et viti acerosus pposuit. Et distulit qz libelli xenophoni de
tyranno, et aliquos libros platonis. Et aristotele economicu etibz eo spoliaco
ru libros, bisonu gorbos edidit, volumine cu eptae ac sua ipse bisonu, et lau-
dibus florentie et rebus florentinor, cuius historie cu senatus et singularis pre-
miu vsq ad morte pibuit. Que qde mors fuit anno dni. 1443, cu esset etas aetate, et 4. Multa pteca
alia composuit in quibus dicendi elegantia et summa ipsius ingenij vis apparet.

Anno mundi. 6630.

Anno xpi. 1431.

Eugenius quartus papa. pita venetus. familia candelmenta ppsari ddes
 Annuq. pte angelo natus. gabriel amica vocatus. hoc anno dnto no
 nas in archi pntice creat. Hic gregori duodecimi et sorore nepos. ecclesiam ha
 bitus canonicus aggregationis sancti georgii in aliga venetus fuit. et cum secum
 romi recessum duxit. et primo thesaurarii fecit. deinceps epim senensem. post
 cardinalis reulit. tunc pntice fact. nil eo honore clatior. nulla in re pntia
 vici mutatur. Principio aut pontificatus furialis consilij ductus. diuina hui
 naq. oia pntia aut. et pntia romani ad arma exant. Et cuncta basiliceni
 infinita mala orta sunt. auctore aut redit. approbans eor. pntice aplicas de
 cretus. Et postea ad scpm rediens oia prudenter ac constantissime egi. Cur
 aspectu insignis et venerat one dignus. graus in dicendo potius eloquens.
 modice litterature. multe cognominis huius pntiam. liberalis i omnes. tu vel
 maxime in litteratos. qm familiaritate delectatus e. Na leonardum aretini ca
 rellu pntia. iunspia trapeunm. blendus viros doctissimos. secretis suis ad
 mstr. ad iram no facile mouebat. ob iniurias illatas. et maledictus boim. aut
 numus et dicitur scribentm. gymnasia oia q diligenter fouit maxime vo
 romani. ad q omne genus litterature adhibuit. religiosos munit modis di
 tior. cons opibus et immunitatib. aut. bella aut ita amant. qd mru in pntia
 huc videti debet. Et elphm caroli regis francie filiu cu magno equitatu i ba
 siliceni coitauerat. Cu imperi dillipatus e couentus ille. Constantia pntice
 in pacis seruandis e habitus. nisi qd pollicentis fuisset qd reuocare q pntice sa
 nas esset. splendidi in victu familie. parcus in suo. Et a vino ita alienus vt
 oblitum mento vocaret. familiares hnt admodu paucos. s viros doctos.
 Et qd oia in grauius rebus vi posset. Imperator sigismundus cui sex mensib
 senis subsistat ad eugeniu couertus inuio cu eo sedere rom i. pntice. Coto
 na imperij donat. vera mortuo sigismundo impatore a q basiliceni palu inre
 mentu habuerat. Et tunc ab electoribus alberto austriae duce consiliu ferrari
 ense inchoant. eo pntice impator gregor ab eugenio suscepit e. inde hostia transiit. Et rom are te
 inde ecclesiam dei edificij et sceles e amicus. vt ex capella pontificia et enis sancti petri vltius apparet.
 Hic aut pontificatus sui anno decimo sexto. septimo kal marci. ano. d. ccccvi. Et in ingenio et gestis
 rebus insignis. crans sue anno sexagesimo quarto. q anno bnam nicolaum noletanu in sanctos reulit con
 fessorum. Expectatur in basilica petri. sepulcro maiore. hoc epistaphio. Eugeni tace hic quartus cor
 nobile cuius. Telleat vite splendida facta sue. Jhuus ante sacros se pntice alter ab ortu. Alter ab occasu cor
 sar vterq. pedes. Alter vt accipit fidei documenta latine. Alter vt iurato digat bonore caput. Quo duce et
 amicum graior. exempla secuti. Romanica agnouit cibipetq fidem et.

Eur quintus anno dnti. 1438. die. 17. nouembrius. eugenio pontifice a basiliceni palio philippi ducis
 pntice reposito. Et in castitate pontifex electus. sedit annis. 9. quo creato eustigio magne sed
 tione in ecclesia dei crete sunt. cu xpiana repub. infans ouis. aut felice aut eugeniu seget. Effentq
 neutriales vocarent. q neutri obtemperant. Hic itaq. felix primus subaudi dux fuit. q prius comites ap
 pellab. inf. Et sigismundo cessare titulo ducatus obtento. cu annis ferme. xl. post prius prouincie guberna
 cula tenuisset. Hic pntice imperio. pntice vndiq. pace. ac demu relicto principatus glorie fastio. in be
 reu se recepit. cu sex viris equitibus ordinis etate ena pntice. modo et pompis et renuisset. ad ri
 passu locu tanq. paradisiu delinax sibi delegat. Cui co in statu vici celibem in terris ageret a basiliceni
 ecclesio pontifex electus fuit. barba totondit q. pntice nutruerat. Ducatu primo genio suo tradidit. et
 delicias ceremonias didicit. supatas magna nobilium caterua basiliceni perrexit. Cui inter duos filios
 egregia facie adolescentem tanq. rone pntice eccle coronat e. celebrant sepe diuina
 bndict pntice. officia curie ordinant. cardinales doctrina et auctoritate pntice
 assumpti. Vtri cu pad et bndicti amator existeret mortuo eugenio pontifex illi
 nullis pulsatibus pntice nicola et successor huiusmodi eccle. Relicto mole pape
 cardinalatus honore retinuit. i pntice sua legatu de lue creauit. Et eue trans in
 senecate bona. fuit aut clarissim pntice pntice gen et sue elegit forni. ac reg
 iam dignitate et pntice cio qnta mouit. Itege. vta et religie scrius. i subono
 clenis. i bello magnanm. et loes iustissimus. ac demu nimu felix. si senis suos
 eccle asticus nulus non fedisset.

S alina b. xpi. iter eugeniu et felice vti ad nicola. v. ob varias disceptationes
 an pontifex esset sup palu pduant. si sine scidalo repub. xpiane.
 Quo facta e defectio et varia bella et dissidia secuta sunt. et cometa apparuit
 secuta est occasio hominu in leodio.

Linea summorum pontificum

Eugenius quartus

Felix quintus

Albertus austrie burg. Et pater sigismundi gener. ac boemie hugarie rex anno dni. 1438. xii. kal. aprilis impio: post sigismundum creatus. impio: autem nobis. Vir dñe optum. et in omni virtute decoratus. religiosus princeps. Et qui liberalitate simul iustitiam prebaret. fuit in bellis audax. et manu promptus. In primo apud albam regale cu puge sua Etzabeb kal. ianuarii summo pñsu et applausu populi coronatus ē. Inde pñse nonas iudiij rex bohemie designat. ad iudicium suscepit. Inter hec et elegans imperij apud franche fordā pñsenties. Eius felicitate admirant. et ipsi sui sanguine extollere decreuerunt. romanū imperiū alberto commendant. Et illi acceptare imperiū in iussu baroniū. et nisi primores hungarie indulgeret baud quāq̄ licebat. quoniam baud et vlti viderat sui regē ibi coronari. bñ sigismundus romanē et pñs turus. italici germanici ceterosq̄ pñmas pagis. sicut. hugaria turcorū direptioni parauit. atq̄ ob cā cūm arca iude albertū obligauit. ne suo in iussu impio acceptaret. Vocati tñ ad regem q̄ tñc viennē fuit. ab eis in veragis pñem dicta. Vbi pñbus popule fridrici dicti austrie tñc adolescentis. assensu dederet. un perū summa pñgratulatione germanosq̄ ab alberto suscepit. Ille imperio augens. boemiam rediit aduersus

Zine imperator
Albertus

turcos qui ralsam inuaserat arma monitus. Interca georgius palatinus trigonitū pñnter diem obijt qui coronā regni et pñnolam regni suppelleatē in arce hauerat. Quia te cognita albertus eo se confortat. regine dedit. q̄ dum thesauro regni corā baronibus ad eam rem seletis recognofat. coronā beati theobaldi regis quā sacrosanctā pñnt. eam sumpt. annos custodiendā tradidit. cetera obligans oed iudij ar annē et dñubū collocat. interca turcos impio: curio castello ex cecatoz disponit filio. cuius sorore in mammonā dñerat domū abijt. Alberti vbi expugnata synderonā turcos abijt cognouit. damisso ex cione budam redijt. Sed insolito feruente auguli calore vexans. dñ pñnt. nimis oblectatur. rem solutūonem inodit. Et igitur differtē laboratē fermenēq̄ periculi. viennā repetere statuit. siue monitus inter suos. siue q̄ aerem in quo faciat nuntius cōferte aliquid ad sanitatē sperabat. Inter igitur cōfessio cū iam trigonitū pñnter. et in itinere magis ac magis morbo affectus. relictā viam pñnt. obligatū toz testamento. in vella q̄ longa dñtur. vi. kal. nouembis et vlti decessit. princeps liberalitate et formidū non dñtur. qui magna tñ se xpianē republice pñntere videbat. Nec minus populi de sua vñte cōcepti rati pñntine pñnt bñntas vite nō sunt. neq̄ cū bñnto toto imperauerat. statim cū pñnt fuit. nō vultū et vultū corp⁹. facies terrifica. more gens crata barba. sup̄ius labri iussu vestem baud pñnt. dñm baldeus auro gratus dñtur. nec vñntatē defuit cñsa. corpus eius in alba reconditū est.

Concilium Basiliense

Concilium Basiliense anno domini. 1438. Et martini pontificis rectore congregatur. per mo tñ lente et pua admodū frequentia. auctoritate q̄ martini nuntium inde turba plurima cōuenit. q̄pōz et alioz pñntoz cū quibūsdā cardinalibus qui ab eugenio recesserāt. videlicet placennio boz nontensi. domino antonio veneto. ardensi aral goneti byspano egyptiano. Et domino siliano romano cardinali sancti angeli legato in concilio generali ibi deputato. Annuadueres eugenius illos congregatos non vocare ad campāonē becelis bodemoz et reformāonē ecclesie ob q̄ ordinatum fuit. Zūm pontifex anapin cōzā distraxit. Et quod in bellis vñdij pñnter. Et q̄ Basiliense conciliū augeri iudici cerneret. Concurrētes cō byspanie gallic germanie pñntieq̄ pñntibus. Qui omne republice causam in arbitrio concilij reponēbat. Illud primo q̄dam bononiam transiit. cardinaliū oim q̄ fecim dñt rati cōsensu. Sed imperator aliq̄s pñntes et pñntes qui cum basiliē erant non modo pontifici non obtemperauerunt. Clerticūm cum bis tere. monuerunt vt basiliē ydōcam. a martino celebratū cōntq̄ locum celestem. vna cum cardinalibus pñnterent. Alter se in cā acturos vt in pñntam. Eugenio cū dubius quid pñntimū decesseret. iussu tamen cō legato fr̄misco capuculista iure consulto pñntūm q̄q̄. qui eius causam iurerent. Alterum suggestibundis philippe mediolanū duos eugenii pñntūm. et Almedico dñt ad pontificatū decesserunt. Conciliū igitur pñntimū scilicet vocatū. Conciliū igitur pñntimū pñnta iussu. Et pñntimū pñntis illico dñnta

non obtemperauerunt. Clerticūm cum bis tere. monuerunt vt basiliē ydōcam. a martino celebratū cōntq̄ locum celestem. vna cum cardinalibus pñnterent. Alter se in cā acturos vt in pñntam. Eugenio cū dubius quid pñntimū decesseret. iussu tamen cō legato fr̄misco capuculista iure consulto pñntūm q̄q̄. qui eius causam iurerent. Alterum suggestibundis philippe mediolanū duos eugenii pñntūm. et Almedico dñt ad pontificatū decesserunt. Conciliū igitur pñntimū scilicet vocatū. Conciliū igitur pñntimū pñnta iussu. Et pñntimū pñntis illico dñnta

Bertaetas mudi

Basilica provincie beluacae ciuitas ampla claustrumque in loco regio cincta. Inde Basilica dicta, cui
 heretici in eo. grece regulis sonat. inde apud grecos *basileus* regnum dicit. Tel ob frequen-
 tes terremotus quasi sine base appellata. Quibus vulgo scribitur *basilica*. Et postea defectionem
 nomine vrbis reliquit. Nec vrbis rheno adiuat. et ea pene media diuidit. pote in sunt vrbis peca vniatur.
 30 flum? germanice celebratum? et rhencus alpeb? est. Qui v. aris monu impedimentis inuicatus. cu ra
 pub? coartat. tremulis fruentu eluentur. pape. ppe oppido. Sed affluens. ingenti impetu ppece nit. Et
 ite oppido lauffenberg. a tunc pennis. spuma albuissima p fruentu et collisione apparet. Tandem anor spu-
 mans amplo iurgare ad augusti raurici. vsq et basilica euoluitur. Et ea in duos picea distingat. Cuius q
 ac poma i oculo insidiat. cu terremotib? sepe numero huallata sit. Litora cu rotat. alios nonos dres.
 terra cauis. vena et ad replen. hos motus creat. Quobis veteri raurici augusti. cui? vestigia supra
 basilica cernit? decessit arbut is. Cui? nome basilica a descriptioib? p ea forma fuit. Ea vrbis rheno co-
 moditate magna bs. qz ino mlti bs nauigardem. vt cu magnis venterb? ad mltas regiones nauigari possit
 Circa qz diuisi v. gane cu sedalib? a colda nauigis p rhenu ad basilica ascende. baltic tradit. Rhenu aut
 et h accolis multa quos dno slet. vberate ni glebe offert. Cu h vrbis etate nra latensio domib?. pulcrr
 mas edib?. mltisqz replusqz magnificissimis. hospitib? aplis. alijsqz vrbis necessarijs cu mag ambina
 et mendi. fossiqz pfondus cernat. huc agru aplissimu inter motana pstratu. qz frumen vniqz boni fe-
 rati sum? e. Etqz vrbis celebratima et inq? cener i hac. qd i ceter. Inqz vrbis? qz descriptio pcessit? eue-
 nit. solct. vt reliqz et monumta qd vtriusqz opes pspia is. vtr ita natus et terramotib? qssa ac vtru
 flate ipa consumpta. vt nec ei? figure. nec ad que vltz fabricata fuerint. quibus diligetissimus ppece: qat
 agnosce. Nec in mirum modu iura. Et p terremoti cursus illurata. Nouissime nris tps? bonaz artu
 gymnasio ornata fuit. p? cu sum? p?ntet et? nois sed ob loca comoditate post susceptu pnficatu in
 ea vniuersale gymnasium condidit. ac p?ntisqz dotauit. Qui olim in ea vrbis tempore consilij basilien-

his plura egregie pfect. Sita ē autē i alfacia. cui qñdā beluctia nomē fuit. nūc gillia. nūc germania iuris pro
utia. Lū iudovic⁹ delphini⁹ vienēsis in ea agrū oēm fere militū gallicū eduxisset ingēniūq; metū basilicū
bus intulisset. 2. suscitō ex federe locū autan quoz milia milia lenissime iuuenis auxilio misisset. 2. acri
bello dubio marie pugnatū cēt. De ea pugna illico infer⁹ mentio fiet. Hic bec iudicia vrbis duas pces p fmit
fuit ē. Adior hys tēpōibz. in vno venisiliani dicit marie erat tēpla summūq; epalis sedes auxilio diu bein
ria ipatorū fcti oñgū. In alio canonici reglāre ad. f. leobardū regū. In t. eo ecclia scti petri sitata ē. p
mū q; monasteriū cū obbaq; ad sctm albanū in aie vrbis erat. Unde monos. augustinēsis 2. pōlicanos
karbennā 2. S. clarā 2. marā magdalenā. Adior autē p vrbis celeberrimū bz monasteriū carthufiensis. 2
ecclias ibedoni 2. scti nicolai ac alban basilicas. In hac q; vrbē multe sctōū reliq; sūt ac oñat. varq; q; vco
F ridentio postea ro. ipatorū amede⁹ dur sabaudie quē dē apō basilicū petegat. eugenio (rata existit
rat filia quā domi habebat viduā iuuenē 2. forma pstantē in mīmonū obtulit. filq; dēi nocte auri nūmū du
ceta milia. si eugenio relicto se petri successorē appellaret. bonuit cēsar minimeq; sacro suo ecclē sacra sedare
voluit. atq; ad suos pueris. vedere indē alq; pōnificatu solēt. hic libet etas si reperiat venditorem.
L concil⁹ etēsis ferrariē marchio pmo gen⁹ ex Stella nobili adolescentula pellice susceptus. patre Tit
colao apud mediolanū defuncto in ferrariēsi regno succedēs regnauit annis. ix. vir certe magnē bōi
nitas 2. prudētia ac liberalitas infigis. necnō 2. bonaz literaz egregie doctus. qui regnū pace 2. iustī
cia gubernauit. 2. vrbē ferrariēsi munis nouis ex parte padī angere cepit. 2. plura edificia superbissima
in vrbē erexit. 2. vias 2. plateas strauit. Adonasteriū scti marie ordinis scti dominiū erexit 2. se post montem
scti sepelein fecit. Hic iohannis frāscī gamsage manenti filij duxit vrbē. ex qua nicolau vrbis filius mire
pulchritudinē suscepit. cuius tutelam 2. regnū curā bōis moriens cōmīdit.

Albertus aulrice dicitur p̄dictus anteq̄ romanū suscepisset imperium in iudeos descensurus eos omnes i sua
banone occidi iussit qui nolent ad xpm verū & singulare eccliam conuerſi. multi tamen baptismum suscep-
erunt. Et quibus vni fridericus anteq̄ imperaret in cubiculo suo accipit. cūq̄ cū esset sub coeternae dilecti-
ōis post aliquot annos penitentia ductus ad iudicium fide seſe reuertit statuisse dicit. fridericus contra sua-
det ne eam vite ceterat. Cūq̄ verba sua nil proficerent theologos et viciensis scola accessit qui iuuenem in-
struunt. addit p̄ces addit lēnitas. promittit minas. Postremo ubi frustra seſe nix conuoluit inuitus iunc-
tici in iudicium requisitū tradidit. ille ad supplicium ductus nullis obſtinatus vinctus (sic enī petierat) ver py-
ram ardens videt debetū cū carmen incipiens in medias flamas inrepidus se p̄icit atq̄ ibi cū? exult? ē.

Anni aduocet religiosus quidem p̄dicator ex ordine predicatorū albertū celsarem Ladislaū patrem. quē
sermoneſ ſuū vicine audiret forisno grauati eſſe atq̄ aliquā voce. quero inquit ex vobis qui aſſatis.
ſalutem ne principes poſſint. Cūq̄ rem dubiam & admodum difficilem reddidiſſet. tamq̄ rer eſſentiaſ antē
tiſim? et appagere appagere aut. nāq̄ ſi baptiſmū p̄ncipes ac in cū abſolus mouant nō ē deſperata cor? ſal?

Paulus vergenus

Paulus vergenus patria iuſtinopolitanus p̄b? & orator ac iuris cō-
ſultus. nēnō & lingua graeca latinaq̄ eruditissimus. Chriſtoſote byzantiū
p̄b? auditoꝝ & carraſenſium p̄ncipū olim familiarissimus p̄ hoc tempus predi-
cans virtutibus celebratus magno fuit in p̄ccio. qui cum eloquentissimus habe-
ret inter cetera byſtoriam ſatis elegantem de geſſis carraſenſiū dñorū edidit. rē
ingenius moribus libellū. & in dñi iheronimi laudē cultissimas orationes com-
poſuit & alia multa.

Martheus p̄b? patris laudensis vir doctissimus. orator & poeta nō val-
gariſ. martinū pape datanus ob dicendū elegantē romē floruit. qui ali-
quot ednō libellūſ patrum micro patrum oratio nē ſolita magnā laudē ſortu? ē.
Inter quos tredecimū cūctoz libꝝ in verſu heroico compoſuit. Eius quippe
p̄curator nē impenſa reliquie ſancie monie ex boſſa iheronima romā tranſlate
ſunt. & eſdem capellā atq̄ ſepulchꝝ mīro artificio ſuo. ſumptu extirare fecit.
ubi & corpus ſuum in ea capella ſepelire voluit.

Franciscus barbarus patriaſ veneris crioſote in greco ſis diſcipulus excellentissimus ingeniū viri-
tū ob doctrinā & dicendū promptitudinem & republice adminiſtrandē prudentiam laudatissimus habi-
tus eſt. Hec cū cruditiſſimus eſſet pulcherrimū libꝝm de re? yctoria ac epiſtolas orationes edidit.

Lambardus quoq̄ iuſtinianus vir magni ingeniū vniuſq̄ linguae graecae & latine p̄uſſimus. Inde q̄
dam greca in latinū conuertit vtopie cūctoz & lucullū vitas. Hec bernardum iuſtinianū filius ge-
nuit doctrinā & prudentia conſimilem.

Carolus archiepiſcopus pocta graecae latineq̄ linguae vir eruditissimus atq̄ eloquentissimus frāſci philippi
cūctulis ſolidaſ temporibus floruit. qui nī micro ſi ſolita orōne multa compoſuit. & quēdā & greco
conuertit. quā ob rem a ceteroſ populo in ſuū cancellariū vocatus immunitatē beneficiū conſecutus ē.

Cicilianus patria� vicentinus patavinus canonicus theolog? & p̄b? ſui tēſ p̄cipuus in patavino gym-
naſio nī legendō nī diſputandō p̄ncipatū obtinuit. & iō acutius ſup octo libꝝ philoſophic? p̄uſſus.
eſt. & ſup libꝝ de anima & de celo & mundo ac alia poſuit.

Concilium florentinum

Concilium florentie anno dñi. 1439. ab eugenio
p̄p̄ſice cōtra baſilienſe celebrat. aduocū enī
ſigismundo impatore a quo baſilienſe concilium inſ-
titutum habuerat. creato alberto duce aulrice cō-
cilium ſerratenſe eugenij nomine cardinalis ſancie
croſis inchoauit. Eo p̄ſicif & eugenius eo q̄ ad-
uenire impatoreſ conſtantinopolitanū Jo. palcolo-
gum intellexerat. Jo ferrariū ingrediens non aliter
ſuſcepit ab eugenio eſt ac romani impatores ſuſce-
pi conſueuerant. Tūc cū p̄ſas ferrariū inoleuiſſet
florentiam tranſſerre conciliū placuit. ibi habito ſe-
p̄tus conuentu diſcuſſaq̄ grecoꝝ & latinoꝝ conten-
tione tandē eo veniū eſt ut greci rationibus vici ſate-
rent & ſpirituſ ſancū a patre filioq̄ p̄cedere. vtiq̄
aſſimo ſine ſermento trinaco pane corpus xpi comē-
tateſ. ac purgatoꝝ locū eſſe crederent. Poſtremo
vō ut ſacerent romanū pontificē verum xpi vicariū
petriſ legitimiſ ſucceſſoreſ p̄mū in orbe locū tene-
re. cui & orientalis & occidentalis ecclia merito p̄ſet
ret. Ab euntibus aut grecis. 22. nouembꝝ re hoc
modo compoſita gaudentes in patriam rediere. Ar-
men etiam cum fide noſtra conuenire. p̄ſetia ut patres augēdo baſilienſe conciliū inſtīraret. Eodē tē-
pore decem & octo cardinales creauit. Quoz de numero fuerū duo greci rutenus & nicenus ut eoꝝ auctori-
tate grecoꝝ natio in fide conuinceretur. que baud ita multo poſt in antiquos mores recedit.

Philippus mediolanciu dux occupata genua urbe. magnu exercitu inter fort. conuictu linijq. fortu con-
rauit. annis. f. xxy. Jafida in nonnig. t. infidat. plena pace intercedente.

Roma an hoc tpa du. in flore. nūc in microe fuit. Et illud regnu florentiffimu fupra modū per bein-
viam finuit. Joannes quoq. dux burgundie hoc regnu eque lacerat. q. breui post occidit. t. malorum
non confiterit. verū ioannes burgundie dux post ferrugas inuas. quā burgundi acceptant. Anglad
pliffit. in confpectu regis france atrociter occidit. adeo mala fuccedunt tempora. per regiones france.

Duo amantes

Duo amantes hys diebus in ytalā fuerūt. Adles vnus curialis noie Sy-
gismundū impatoris. curialis papius. Et laetitia in senis ebrumie vbe.
ambo cecati. amboq. pccatiffimu. Et laetitia nura pulcritudine pccellens.
Res acta scitis est du sygismundus ille regeret. Ibi nāq. ceco amore adiuuices
felo vultu exarere. Et tandē ad concupitū finē puenire. Et cum ibidem q. aliquot
tempo dies suos deduxissent. ob celas ablenā facta fuit fepano. Et qui tūc
vterq. conuincit miffiō. q. laetitia post longas lacrimas egredine mēdit. Et
q. cor fū aborat inter bacchia mams indagnies exaltat aliam. Curialis vo
postq. obfite verū amore cognouit. magno dolore pmoctus. cōfolanōe vllas
admitit nifi postq. cefat ex bucali fanguine vergentem califfimā fibi marmoreū
conuincit. Et quoz exēplis monetur. vt temperans mōdū fudat. Qui em
nāq. fēmit amore ignem aut lapidē est aut bellū. Jffe nāq. per teos medullas
non lacerat. horum bnficia pūa pon. ante pōmificatū pulere
delempit.

De aduentu Delphini in alfacā. tpe conolij bafilien.

Uixit per hos dies luduofus delphinus veneti. ac primogenitus regis francie. cuo magno exercitu
contra limes imperij. oppidumq. obfidiōe conuict. Cui nomē est mons belligradi. quod ab impo-
conitus de wertenberg habet. fcaudū. Jbi cum aliquaddu delphinus maueret. cū caftellano tandē conue-
nit. vt fibi ad certum tempus oppidum traderet. Quo lapfo id libere reftitueret. Nam alter vt decerneret
expugnare. vt locum haberet in quo morari poffet. quia non tēch ad regis filium in campis regere abfeg
tēto. poftq. aut delphinus belligradi pōnatus est. fama vndiq. aduentum fui publicauit. f. non vno mo-
to apud vniuerf. Et pūd aliquos nāq. fe in auxilū nobilitatis veniffe pcedicabant. tanq. in germania p co-
mites effect oppreffa. Apud alios vo vocatum fe dicebat per romanor. regem cōtra Armenices. nōnullis
aut fe velle vendicare iura domus francie fe affuebat. que vlt. ad rhenū pueniēte dicebat. Et hac cau-
fa videti argentū obfiffimū fe affimabat. dicebat t. ppter ducem sygismundū fe veniffe. Et hoc rumores
vbiq. publicari fludebat. Non q. ita effer. f. q. fauorem ob eam caufam fele putabat babere. Exe delphi-
ni exercitu varia dicta funt. quz miora probant quinq. t. xx. milia cenfent effer. Concordati effer inter del-
phinu t. alfaciē. quinq. t. xx. milia hominū ex fuo exercitu p byemes in oppidū alfacie recipi debere. tpe
q. delphinus t. eburacē. t. alio obfiffis ferre opem promittit. Clemch aut iam delphini gentes q. vulgo
vocantur armeniaci in fubfidū quoddā caftelli. quod fufceci. ppe bafilicam obfidebant. fufceci. vt de fen-
ferunt non expectantes boftibus obuiam pergunt. ptenafq. armeniacor. turnas inuadiūt. ftragem dāc. plu-
rimosq. neci pedent. armeniaci vo retro pedetenti fugientes ad maiore exercitum fe recipiūt. Jū fangu-
nis cupidū t. auidi victorie dū gloriā querunt. pxiā falutem amittunt. Clemch est ad bofpitale fance
iacobi quod viz ftradis quātoz a bafilica diftat. ibi vniuerfa multitudine armeniacor. in fufceci. aruit. Non
nullis anepotras bafilien. pofius qui excentes obferuarent cedentes. Comittunt atroz t. miferabile p-
linū. Eaditq. ex vtraq. parte q. plerimi. pxiū a principio. dia vlt. ad finem tractum est. Ad cētentes
non vici fufceci. f. vincēdo fangaz. victoria lugubris armeniacor. fuit. Campūq. libe eis miffit. nō vir-
tute. f. multitudine fupzantibus. Et armeniaci dicit aliqui plures ftragos effer. ex fufceci. magna ceteros
exortum fuit. plures ibidem cum fufceci. vltos volūt vitā amiffit. Dum hoc agitur rex romanor.
oratores ad delphinu mitti. difpofuit augufti. t. ioannē de aych doctorem. nonnullosq. milites perfu-
ratim. Quoz caufe fe quod impetuz cum exercitu fe ingreffus. Rediunt oratores t. cum duobus delphis
fuis ad regem reftitit. q. vire pftantes. Interim ex parte conolij bafilien. cardinales duo arden-
t. f. fance calim plaresq. alij doctores delphini accit. Et cum hys conolij bafilien. cardinales duo arden-
tio vel quātan nocent. Jb rursū fuis bafilicam cū hys nūcios mitti. Qui babuerunt diuerfos concol
die tractatus. Nam t. oratores felius pape ac dūas fubauidē tonufq. fufceci. factis illuc puenit. Ora-
tores qui Duremberge fuerant. dixerunt delphinu vocatu regis contra fufceci. veniffe. Tandem cū de-
fationem in alfacia peregerant. non fine nec fuoz ad pxiā reuerfi funt. Anno domini. 1444.

Veritas etas mudi

Berita olim nobilissima crenomanor galloz cingras. Et nunc qdem inter ceteras lombardie vrbes ad modum potens. antea hoc tpa. vi. ydus marcij in venetoz manus decuit. Qui ca sunt qd philippus dux quendam vnu pessimu ibide regis galibus psecerat. Qui intollerabilia quibus imponens. apert quod bnyas lacellat venens ciuitate obtulere. Suscepitq. bnyas carum alio qd santer crucis vltro atrozq. lapi mias transmissus. Tandem pace ca pdanone inter philippu et venetos coposuit. ut bnyas penerit. et oppida bnyanor crononensisue. qd antea tpi et mannan mandis ceperat retineret. Insipit et heronimuz cuius agru legatus et federe ipis venetos designauit. hac tpi codanone. ne locos venetoz florentinoruz bello lacesseret. ynde veneti tunc gillam et vilitate psecuti sunt. Deinde art vi et machinis vir etu cepugnat. Deinde bellu lucense a florentinis suscipit qd p annos tres maximo cu virisq. ppli bano ptrau fuit.

Cosmas Medicus cu
vna florentinus

uit in honore diti laureti. Quia opa vni magnificenti p se ferit. Porro cu sic annis multis vixisset. Relicto filio petro virtutis patre imitatore. anno domini. 1464. Kal. augusti defunctus e. in bona senectute. apud scm laurentiu conditu cu hoc titulo. Cosmas medicus patre pater. laurentius ex filio petro nepos omnes auitas virtutes atq. diuitias reuiuiscere fecit.

Nicolaus cuboicus legidimus eps latine et grece lingue atq. elegantie pn ceptis laudantissim habet. Qui in frecha florentino cooio medius assistens multas et crudas vris audientibus disputantiu yba atq. sententias n grece nu latine platas mira celeritate et adeo accomodate referebat vltro citroq. in vira qd lingua fidelissime et summo ornatu reddebat.

Ambrosius florentinus ordinis camaldulensis generalis abbas theologus insignis latine greceq. lingue accurate doctus. et bonis omnibus disciplinis ornatus in eo cooio clarus habetur. inter cetera sui ingenij monumenta. Dico geniu Laetia de monb et vita philosphoz ad Cosmii medicu et greco latinu fecit. Alia quoq. opuscula docta coposuit.

E omnes Ponticilius natione aretinus romani pontificis subdiaconus et cu bicularius. ac nicolas postmodu pontificis pruberualis et studior suoz in tantus comes greci latiniq. lris ac theologia n medioeriter doctus. hac tempore floruit. Qui inter cetera studio suoz opa defendendi rone opus pclaru edidit. Et orthographiam lris lris orna. Albanasq. quoq. vira ad eugeniu papu in latinu transiit. Et appianu historici aduerbu interpretatus est.

Antonius cernis anu
medicorum monarca

Ego quoq. scienis vulganissimus medicus. per hoc ipso tempus diuina quadam ingenij et medendi grata. omnes qui ante illum in citruria floruerunt credidit excedit. Qui super primo Auicenne et Hippocratis et Te...

Cosmas medicus florentinus potentissimus virus. Qui a florenti pulsus. Cu anno dni. 1452. in vrbe romoanis effit. gubernatorem oem republice flamen reformare fecit. An et multos alterius aduersi factionis in exilio egi. fuy it em apud florentinos eius primarius. omis no solum apud ytalos s forte et apud ceteras nationes opu affluentia ptim habitus e. Peracta prudentia hui manente. liberalitate honozue aru et plerumq. historiar studiu oem supauit. Tota fuit hui diuitia abbas antia vir suo auxilio frateris florenti mediolanciu ducatu obtinuit. Multa quoq. ecclastica edificia cultus reddidit. Et in primis celebre monasteriu apud scilais no longe ab vrbe florentia ordinis camonicoz regulariu extruxit. aliud cu in vrbe in honore bti marci euagelistae pdis sancti yficia a solo edificauit. In qbus bibliothecas extruxit adeo supbiffimas. ut omnes supen in ytal. libris notabilib et diuersis facultantib. no folu latinis s et grecis. q faciant nicolas de nicolis vni diuersi lingue vniuersu pnt in illi eromans. alia quoq. ea in vrbe extruxit monasteria et priuata edificia. Et no longe a domo habitacionis monasteriu seu canonicoru magnificu edificauit in honore diti laureti. Quia opa vni magnificenti p se ferit. Porro cu sic annis multis vixisset. Relicto filio petro virtutis patre imitatore. anno domini. 1464. Kal. augusti defunctus e. in bona senectute. apud scm laurentiu conditu cu hoc titulo. Cosmas medicus patre pater. laurentius ex filio petro nepos omnes auitas virtutes atq. diuitias reuiuiscere fecit.

Nicolaus cuboicus

uit in honore diti laureti. Quia opa vni magnificenti p se ferit. Porro cu sic annis multis vixisset. Relicto filio petro virtutis patre imitatore. anno domini. 1464. Kal. augusti defunctus e. in bona senectute. apud scm laurentiu conditu cu hoc titulo. Cosmas medicus patre pater. laurentius ex filio petro nepos omnes auitas virtutes atq. diuitias reuiuiscere fecit.

Antonius cernis anu medicorum monarca. Qui lectioni ordinate padue ligo tempore pfit. Que sequentes miris excolit laudibus. fuit homo bils no ac iocundus debite carnosus coplerionem a deo sibi donata optimu habes. q in senectute masculos pulcherrimos possit se reliquit. primum ex mente abocli calsum in seminis more tursifolutoz aperuit. Consiliaq. ex viscerib Auicenne ad omnes egritudines politerant reliquit. Dicit clausit extremu. anno legi gracie 1441. vicesima quarta augusti. sepultus apud sanctum Antoniu padue.

Bartholomeus de
montegiano medicus

uit in honore diti laureti. Quia opa vni magnificenti p se ferit. Porro cu sic annis multis vixisset. Relicto filio petro virtutis patre imitatore. anno domini. 1464. Kal. augusti defunctus e. in bona senectute. apud scm laurentiu conditu cu hoc titulo. Cosmas medicus patre pater. laurentius ex filio petro nepos omnes auitas virtutes atq. diuitias reuiuiscere fecit.

Nicolaus de Tolentino
ordinis heremitarum

Nicolaus Tolentinus eremitarum sancti Augustini pater, qui anno dñi. 1294. obiit hoc anno. 1446. frequissimè miraculis clarus ab ingenio pontifici tunc totius populo romano omnique cardinalis consilio pfectus nactus aggregatus. Qui uerat in iocundis. xxi. pontifex qd de eo sanctitate papam habuerat noticiam. Dicitur et bonorum impati. In multis bellis: insimulq; turbulibus uictis. ac etiam morte puentis. id hanc ad usq; die dilatus est. Is sanctus et pfecto oppido qd sancti angeli nuncupat sub firmata ciuitate misit amica. pie copagno medicorum pariter natus. aduersus facti corpus et aliam uino pfectum. In adolescentie pmo: dno mundo renouatus ordine heremitarum beati augustini complens est. inde missus iugiter uigilans uerbis compulso afflicto. et contemplationi se totum dedit. ois ei fmo aut rarus aut ai opus erat te morbo. de religione se totum dedit. ois ei fmo aut rarus aut ai opus erat te morbo. de religione se totum dedit. ois ei fmo aut rarus aut ai opus erat te morbo. de religione se totum dedit.

Laurentius uallensis
Elegantijs liberos sex et neapoli dedit. quibus nil uoluit concessu amicitiam sui contemplari in delectis et in opulenta comestans dignissimos. Epulas q; paull suo mo in laqueis uis. Domus insup et hereditas ei hereditatem dante latente loqui docuit. Nonnulla eni alia acti cura ac diligentia consensit. inueniens eni aduersus multos coposuit.

Mercurius palmerius natione florentinus byssocius et pbus ac oratoris diffinitum. ipso q; ipibus uiguit. Et inter peccatos viros in ecclesia florentino ammentatus fuit. Et breuiter culeb; de temporibus qua diligens fine emendat. Et ab anno domini quadringentesimo quadagesimo secundo usq; ad annu. 1448. ipse pfectus.

Blondus byssocius

Blondu suauis forolucensis uir doctissimus. et docti gra gratissim; eius: diuq; pñtissimas secretas dignissimas. In ipso tpe cas ob res multo habuit in pto. Qui pter orationes et eplis innumerabiles a se editas. maxima gloriae glorie comit. q; p ceteris latente sup mille annos byssocii tanta amica diligencia. ut duob; r. rrr. libris. candè diffule ornatq; ostendit. Nid omne ne dñi tra be si totius olim romani imperij pñtissimas regionis statu populare descripsit. Indeq; de roma triumphante libris. r. Et de roma illustrata libris. s. ac de ysaia illustrata libris quasi. 15. ac alia multa. Quinq; hic post se reliquit filios bonarum literarum feracissimos. nec piam infenocis.

Guarini veronensis crisolare bisantini discipulus grammatice. et orator ac pbus eruditissimus. grece latine lingue facillissimus. ferrarijs legendo docendo et coponendo cu insinuat pene discipulos turbis ad se erudendi transisset. maximu laudis perconu puenient. Tandem ueneris postea ferrarie. et victoriam manate publico salario uide. millos in uirga lingua erudire cepit. Inter q; eni manuerat et ferrarijs pñtissimas fuisse. Hic guarini q; cu ingens excellentissimis grammatice regulas uoluit in ordine redeget. indeq; strabonis geographi europai. et uita qñdam et plutarchi greco linnae eloquentissime ferat. Hic eni ipius coplunne elegantissime orones et eple a se edite. Dehinc tandem in senectute bona. ferrarie apud carmelitas sepulcro marmoreo. insigni decorato epigramate sepelitur.

Eorgiu Trapeduntii uerum doctissimu et apostolicum secretariu cum bis floruisse constat. q; ab eugeno pontifice romae publico gymnasio uocatus. multis annis byssanos gallos germanosq; uires pñtissimos ysa cum ytalico oratoru et poetam docuit disciplinas. Rhetoricu consensit et alia.

Regorius nphernus rhetor uenetus lingue eruditus strabonis aliam in latini conuocuit. Joas neo quoq; aurispa secretarius aplicus rhetor luculentus in pñtissimas et quodam coposuit.

Antonius guaynerus natione papicenis medicus celebratus. hoc ipsa tempora suo ingenio suauis i. signi doctrina clarioris reddidit. Qui in medicinis composuit de febribus. de fluxu et egritudine bub. de matrice. de artencia et uicuriis. et calculi passione tractatus coposuit. ferunt et ipsius de fluxibus de pleureti. de peste et aliqua alia composita laude digna.

Berta etas mudi

Anno mundi. 6646.

Anno xpi. 1447.

Nicolaus quintus papa. Thomas sarranus antea vocatus, a sarrana oppi-
do luceni agri. humili loco et familia natus. nunc andreas. pfe bartholo-
meo publico. pontifex oim consensu creatur pade nonas marcias. m. cccc. xlvij.
Tunc certe tunc pempapua doctrina comitite liberalitate magnificencia dignissi-
mus. Tandem cum eius liberalitas qua in officio vltis e. maxime erga literatos
qz officio curialibus et beneficiis munificat iuuat. Eos pempapua ad componendos
et aduertendos grecos auctores in latinu ita perpulit. vt sic grece et latine. q. ser-
uatus sint antea annis in lieu et tenebris iacuerit. nu demu splendore aliquem
adepti sunt. Misit et lras viros p omne europu. quoz industria libri digressi-
mus. qui maioru negligencia. et barbaroz rapinis perierat. Tunc cu oim virtu-
tum centissimus esset. Et in deū ac hominē bene meritus. vno eodemqz anno
et xpianum bononiciensem et cardinalis dignitate et pontificatus adeptus e. Qui
cu pontificatu misisset pter spem oim. mudi principes habuit fauorabiles. Vno
motus scilicet bontate etia friderico cesare pontificatu se sponte abdicauit. Quis
et re galorum cardinalatus et trasimisit. Et legatu germanie ostendit. Ea eorum
dita ne vti populus ro. et ena totus mudi a tanta seditione liberatus admouit
letatus e. Et fridericus impator creatus vna cu iconota cōtuge. p corona acci-
pienda roma cōcessit. Et ab ipso coronā et benedictione accepit. Multa etia glo-
riosus hic pontifex in vrbe et extra edifica magnifice et splendide edificauit. in
vrbe edes pontificias apud sanctā mariā ad pscpe. Restituit et templum sancti
Stephani. a fundamētis erecti sancti Theodori repli. panibz in medio vr-
bis positi. Ad agnippe opus plūbeo tecto restituit. In vaticano aut et pontifi-
cias edes in hac formā quā nūc cernimus redegit. Et muros vancianis prealtos
et laeos inchoauit. Et molē ingentes quibus coherere hostes possent. ne edes
pontificias beati petri templū et antea sepe factū dīpererent. Et tunc adhuc
vafa aurea et argentea. cruces gemis ornate. et sacerdotales vestes cu mira po-
nificia. q. boia munificencia ostendit. Libros gpuleros auro et argento redimi-
tos magnē multitudine cum adhuc impendiendi ars non pdisset. suo iussu extendere fecit. Elemosinas
multas in pauperes et vgenes inopes erogauit. auaricie adeo eperata fuit. vt neqz officiu vendidit nec
beneficiū simoniaci prauitate vili collocauit. Gratus erga se meritos. amato iusticie. pūis anctor et co-
seruato. libelli habuit. beatorum quozqz benedictu ordinis minor in sanctos reulit. Tandem siue tedio
animi quo maxime cruciabat post captam cōstantinopolim a turcis. siue sedte et podagra. qua potissimū
verabatur. pontificatus sui anno octauo. m. cccc. xlvij. Sepelitur in basilica petri. bononificissima
pompa. cum insigni epitaphio

In ea summo pontifici
nicolaus quintus

Calixtus tertius

Anno mundi. 6656.

Anno xpi. 1455.

Calixtus tertius papa. natione bypsanus et valenna ciuitate. patre iohanne. matre fransca. generos
aparchibus natus. alphonfus cognomento bona antea vocatus. libere educatus. Sexto ydus apri-
lis hoc anno iam decrepatus cardinalis suffragio pontifex creatur. Tunc certe magis consiliū et verusqz
natus patus doctor. Et alphonfi regis secretarius. Pontificatu suscepto. Calisti nomen de more suscepi-
tus bella turas statim indit. Id se ante pontificatum vouisse ostendens suo cyrographo. ad id persiciendum
predicatores per totam europam statim misit. qui omnes xpianos in turcos animaret. Et suis opibus et
adiuuent. Et hīs antea facultatibz ad serdecim miresmos rome edificatas in turcos animaret. Et suis opibus et
legenti pfecto. qui mienno manna hostu asianoz verauit. Infulas quasdam cepit magnas calamū
tates hostibus inuoluit. Alphonfus aut rex et burgūdie dur crucis signū suscipientes. viros scilicet pfi-
tebatur. vel armatos milites missuros. sacerdotibus interea aliquot dieū supplicationes deceruit. Ad
dauit pterea vt assiduo rogatu deus flecteretur. In meridie campanis signum dari fidelibus. vt oratio-
nibus eos inuarent. qui contra turcos continuo dimicabant. Ea de causa officium transfigurationis roma-
ni nostri ihesu christi ipse ordinauit. Iussitqz eo modo arg cum hīs indulgentis celebrari quibus celebra-
tas corporis christi in preno habetur. Et pterea ad vltimū casuū persursum et amene principē ad reges
Lazarorum ludouicum bononiciensem ordinis sancti fransca fratres misit. Cum multis et magnis mte-
ribus eos in turci creauit. qui persufu hominis magnas turas calamitates inuoluit. Pontifex quoqz
ad transigenda negotia pontificia animū adiciens beati Vincenū bypsanū cōpatriotam suū. Et beati
edimūdi anglicū in sanctos reulit confessoros. Calixtus autem in omni vita integerrimus cum elemo-
sinas xpi pauperibus frequentes daban vctu paruos. in sermone modestissimus. Pontifex
sui anno tertio mense tercio. die decimo octavo. Reliquit centum et quindecim milia nūmū aureorū. quos
in vasa bellicos turcos cōper iuerat. Sepelitur in vaticano ad sinistram basilicē sancti petri in re-
plo rotundo. quod sancte dicitur de sedibus dedicatum est. Nicolai impensis antea restitutum.

Fridericus eius nominis tercius imperator Ernesti ducis austrie filius. *Ante* anno millesimo quadringentesimo quarto cesar electus. Inde coronatus regni germanie ac apud civitatem aquesensem summo honore suscepit et imperavit usque in presentem annus. 35. De postquam defunctio annos triginta mori religionis induit sedum. ce. pignus rebus omnibus ducunt cultus augmentum pponere. quod sibi et sue nature bonitas et nobilitas sanguinis suadebat. Tunc domus austrie principis inter ceteros plures et reges et imperatores florentissimum sibi pperere succedere speraverunt cum divino cultui duceret constantem famulam fuissent. Quod vultibus fridericus secutus. Dehinc parentibus optime nutu emulit ut loci videret in quo nostra re dampno celebrata est adhuc adolescens transire navigavit sacra visenda loca. ubi natus saluator. pferatus in templo. baptizatus et creptatus. ubi genuit. ubi iudicatus crucifixus et sepultus et vnde celos ascendit. Quod multa consilium est terram ubi fuerunt pedes eius qui non redemit. felicitas reditum cum gloria habere. fuit cum principe catholicus et pius. etas florida. quia sapientia. gratia et vere integritas comitabant. corpore strenuus vegetus et robustus. apud paucos ad labores. fortis constantis animi. sobrietatis cultor. ppius. De sua tenet manifestum. de religione. de iusticia. de prudentia facendum verbum. ne cessatum foret. Quod nevalitate eccie romane nocentissimum et natione sua libi solent et obediencia germanici populi magno labore. maiori sumptu atque indu fia cugio et nicola rethiverunt. Unde secuta est qua nunc fruimur ecclesiastice societatis unitas. Dogremus in ingredi cum parvo navigio magni mare. neque nostra historia est que manifeste tanti principis p sua dignitate valeat explicare. ve nissus em imperij et amplitudo ac auctoritas et gloria dedecenda forent. et natio germanica que sibi obsequi. domusque et qua pignus est. Cum ea regni et imperatoris sedes et sepe hungarie sepe bohemie et alij polonie reges dedit. que la des eius habundie demonstrant. Demum gloria ppta que corporis et anime robur egregie pollet. Quod et tamen cedere quia manifestam tunc principis tenui ut nostra est historia pcurrit. Etenim cum ne quis ne pntet in hoc opere plerique scripsit in gratia imperatoris nostri ac pinde vanitatis arguendum esse. quod viciu a gravi viro plerumque scribentem longe assidue abesse debet. qui tamen novit fridericus nono aduatu et. Et cum adolent tamen modo dicimus qui mortali facta dictaque supra verum extollunt. Et hoc scripta eius laudes brevitate magis quam amplexu amant. quia em eius imperatoris egregia facinora habundie reventer qui annos tres supra quinquaginta sapientissime imperij gubernavit. Omnes tandem qui modo regnant quique regnatum post hoc fuerunt friderici tamque speculum quoddam virtutum contineri appetere arbitror. Et gloriam regionibus suis pncipalibus quietem parare voluerint. Quia ob rem non pnam bi bonum scribo. sed ea duntaxat excerpto eorum ptingo que ad exempla virtutum ac pbenas accommodari possent videant. Nunc igit ad sequenda gesta redeamus. Prohibente scilicet usque nicola quattuor romae coram nari testant. rebus germanie interum compositis. Quo pontificante ordinatis plicibus austrie pcurtus iter ad oppidum sancti vin puenit. ibique natus. ut dicitur festa pgit. Ad quem locum et ladsium regem ppi aia fuit. Inde villam se confert. id est oppidum ecclesie habenbergensis supra drava sitam non longe ab ytalie finibus. ibi thobem et hungari puerant. domi nobiles copulanti qui romam viderent. coronacione ytalie spectare mores. miline angula merem magnopere optabant. Sed quocumque austrie albertus germania cesaris erat. qui splendidi et fuerat comitatum ad se vocaverat. Cupidus et ipse quos romae in anno tubulos fuisset rursus ytaliam ingredi ac fraterne coronacionis adesse solennibus. Et cesar relicto villao alpe ascendit que germaniam ytaliamque disiungunt. pnuiso alberto cum parte copulanti. ipse regem ladsium secum ducens kal. ianuarij ytaliam intravit. anno post subleum primo. Legatos venetorum pmonos ad vi potentem obvio habuit. qui cum ingenti gudio exceperunt cum dero et reliquis occurrentes. Ad viciu omnia sine pao administrant quocumque cesar in ieritio venetorum puenit. Occurrit frequenter populi laudare splendidi cesaris comitatum. arma laetitia. decoras iuvenis iaces. fluviescentes ea prolosque comas. lactea colla. commendare speciem cesaris imperio dignam. ducere gravem aspectu. prudentis domini iudicare. multa super ladsio rege proloqui. angelicum vultum. quicquos mores. vltra etatem gestibus. psonissime autem transversam singulari affectu cesarem insperant memores olim sub binof ne australior fuisset. quorum adhuc in pretorio signa videntur. pstantum quocum non ignotantes ad un penum se permere. Inter hec teutonum plurimi ex Suevia franconia ibidem pambus per vallem melle nam Alconam obstantesque transcentes perrantem veniunt pccallantes cesaris advenum. Eae re cognita relicto pccallio ferrariam pntje. ubi boriss leto vultu honoratum se pccallio ad eum magnificetiam ostendebat. Quissa ferraria bononia pgit. ubi bellatione legam apud occurrentem reperit. Inde petenrus florentiam montes appenninos ascendit. Ingressus postea florentiam excepit bononie ma Anno. occurritur duo cardiales. Porcum aut florentia morat. donec edes cosine de melle ceterasque pple

Imperator
fridericus tercius

Berta etas mundi

de verbis structura et populi magnificentia spectaret. Senas pfectus est. Cui senis esset Leonora filia regis lusitanie filia alfonso nepos sibi responsa pfas venit. statim mediocris, virgo annos natu sedecim letis fronte nigerrimis atq; illustribus oculis. ore paruo. genis ad graui rubescensibus ceruice facie ciliata et integro vultu. Imperatrix igit senas deducta est ieiunij feda die. Occurrunt primo comes natu maiores. deinde albertus et ladi slaus. postea clerici. fridericus cu legatus ipdij extra duas vias vias portus ipd se adueni expectabat. qua visi in amplex ambo venire. Vbi beo gressu sunt Senenses murmore lapide creterunt. Et post intervis vob versus primum. Apud victoribus mandie pnfice ingens bonos illi et bibinas ad. Sed ydus in arat et statim iter romi summo mane accepit. et quicquid nobilitas in vbe fuit obui dani est. Tunc deinde cesar in eminenti colle vnde vrb spectare poterat. Eta ois nobilitas. cui caput orbis vbe visere dani est. cunctarum gentu columen romi. vbi de colle descensum est sacer senatus apst eis occurrit. Sequenti die in prius que prima erat vbi ois cesaris comitatus se recepit. Et sar trabea vestitus inter legatos ytalie eminebat. Imperatrix muribus ornata ciliabus potu galicibus circdata oim t se oculos ante habebat. Ad slaus hungarie et bohemic rex tenera etate purpuratus. Albertus germani cel sano milite ductor obsequatus sui cuiq; locum demonstrans. Duo cel marectilla fuerunt. alterum quod sancti georgij vocantur. deinde vetillius aequale. Postq; vbe cesar intrasset eius equi manu regere marcale nudu eisem ante cesarem tuler. Epus spoletanus vicarius pontificis ac plerumq; equi et abbates insulas san croe reliquias sceleris occurrunt. Et sar sub aureo panno quod vmbra diti vocant fuit baldachnu intro ducere vsq; ad gradus basilice sancti petri pcedentes. Ibi nicolaus pontifex sede sedes eburnea pnfica libus ornamentis indutus. sancti cardinalis circulante verbus patrum et supra modu benignis fridericu suscepit. qui pedibus eius crouisus aum in asiam obtulit. Tum q; ladi slaus et albertus ac tenui impetrant pedes basiauerunt. Nicolaus deinde rogat vt ce plenitudine potestatis se romae longobardoru regē coronaret. Idibus igit marcijs apud sancti petri summu altare fridericu in regē longobardoru coronauit. et Leonora p oratores responsa inter missam solennia. tenuo ei reuincta fuit matronu benedicti. Abiol luti mediolanensi coronatio postinde solennitas augustalis cepra est. Romani pontifex oim summum bean peti ara in sublimi throno pcedit. Extra cancelli duo tribunalia fuit. alteru fridericu. tenore alteru deputant. fridericus postq; usurus andi beato petro et nicolaio in ea forma pphit q; ludouicu caroli filiu iurasse teneat pfirmant. alba indutus in canonici sancti petri receptus. Inde augustale paludamentu accepit. in medijs basilice pfectus tunc benedictione suscepit. Exinde ductus ad altare sancti mauricii in scapulis argb; abbo tecto. p veteri more oleo sacro celinitus. similiter et leonora. Pontifex re diuini inchoauit. Inter celebri andi diuerse solennitates a pfas inuente seruate sunt. Secptu quoq; regia potestas indit est. Pomi quod mundi diem ostendit. Ensis qui belli iura demonstrat p varijs vices data. Postremo coronata iussa insulata basilice coopta gemmis cesareo capiti impolita. Imperatrix q; post cesare comitatus ce manibus pontificis accepit. qua piagis Sigismundi fuisse phabat. Et sar q; uis oenameta sibi pco inret diti cōgisset. In hac t solennitate palliu. eisem. sceptru. pomu coronatq; caroli magni ce archiepis nurni bergensi ad se deferri curauerat. Ut aut coronatoni diuinitq; rebus est impositus modus leonora in suis edes scaecit. papa et imperator ad gradus basilice simul venerunt. Ibi pontifex palafredu ascendit. eiq; ce sar detractionis offia q; aliquot passus crebuit. equo deinde conscio vsq; ad ecclesias sancte marie vna p feci sunt. Tūc papa in palliu rediit. cesar in ponte adriani pfectus ē. vbi albertu fratre pluresq; duces et comes ad milite. pueri bonos. ter quemq; gladio pectens. Trecenti eo die pessi milites referunt. de iode cu sol occideret ad lateranē se cōtulerat. Splendidi ibi panni habuit. Imperator igit fridericus mil lesimo quadringentesimo quingentesimo anno. die. xviij. mensis marci imperatoza corona donatus. Altoni regis arragoni precibus oratus vt neapolim sede cu imperaret. pferret. statim tanto regi motē gerere. Bā regē igit amio pfectus et post cu leonora. Qua aut magnificentia neapolim imperator introi erat plulsum arbitor reuere. Altonius qui antea nepos suū nancq; vidisset iuxta et in alto locu amplectus est. al pnti illa cesar et sancta eodem modu et octauo pasc. Ostendit quoq; altonius thesauri suū quicq; pccatum habuit. Inde cesar naves ascendit romi penturus. Imperatrix octo diebus apud auidulum postea mansit. deinde manifestredoni profecta est itagulo et loco p mare venecias nauigauit. Et sar romani poli diens itiduo ibi mansit. Rediens deinde hostium effensum munne et regij lepidi ciuitatum ducem creauit qui pio tanta dignitate suscepta pccatum dono cesari dedit. quod patrem vno triginti milibus au reis emisse sciebat. Iu postq; solennitas decalis absoluta est ingressus nauem q; flucta padu venecias p nte. Cum ciuitas pccatima esset nauigia infinita et armati et nobili occurrunt murabiles ludos pccat na. Francis roslan dux veneti vt grandeeus qui triginta et amplius annis republice pccatua cu recenno senatibus obuiam venit. inauditam insolitū amig; festiuitatem vniuersos ostendere. Mansit autem apud venecias diebus decem. Sumptus ei et conforti sue magnifice non solum in vbe. ad in omni eorum territorio prebui sunt. Deinde recedentem senatus vsq; ad latus profectus est. fridericus post missa ytalie cum germanie metas angisset. boenile visis dictu mirabile videri potest. q; turbidam aens fac mu ranq; cele vulum et flendit. quod pccatima future cladis multa indicauerunt. pccatima cum inuellerant quodam principes res nouas in germania et hungaria moliri ob regē n ladi slau adolescentem. pccatima ois ytaliam cesarem rogauerunt austriales vt Adslauum in paterna hereditate apud se dimitteret. Recta pentione. auctoribus omnibus Tilias elugo alie comite. altero cyringero pccatima amio redol

laure. Rediit et ytalica fridericus apud noua ciuitate obsidione tenere. Quibz et beuicorum consensu natione bobem qm ducem qnbus et mille pedibus se adiunxit. Cessit fureto poplo friderico. pupillis adhuc senex dedit. qm summa alacritate apud vicuiles excepti est. Hic gloriosus impator inter liberos et leonora generum romanoz. cu filia margareta vxore ducis alberti i baioaria. Althales aut et si fridericus cesare accessit. aequu cu rem aut sex milia numm quorundam pederet. Nouissimus aut ducibus cu maris hungarie rege bella vna gessit. qm nonnulla incommoda. et pcepit auxilialibus inuolui. Elennu cu noua ciuitate in austria pidiat paco et ois fuit. xpi anoz principu pter ruzoz inuoluntate couenit pcepit anno. 1471. Ranspo et pax murt. Ruzus venisse rpo. gladios in turcor et infidelu no in xpianoz videra pueni debere. Quis filiu rege plicet. Cu itaq cesar ni inclutus habundat potentia numero boim et copia gentiu non possit. p dentia et magnificencia putenda q pcepit fuit ad res arduas capecedas. Speram et ille aut fili eus det tempu xpiati et sancta cedat cadam. ad alissimi dei gloria et honore. Num animum ibi ad vniu versu si ptemper et cetera salute. Quod et diebus nostris conspiciere valeamus pietas diuina concedat.

Bernardus scilicet ordinis seraphici francisci professus. et instaurator egregi qm sua etate dedamur. Hic apud senam vede abruce nobili loco natus. qui postq istas didicit. ac postq iuris aliqui pcuria habuit. pmonio qnbus non tenuit a pcuribus iam vita suauis accepta inter xpi paupes erogato. abnegas multas cu ordinis aliu habente et institutione primu longe remota ostendit. re ducere francos in vii. cu diu frustra conatus fuisset. Neqs cu indurata maiora co uenau mores flecti poterat. Vocans ad se nonnullos quos sanctioris mentis inuenit. scotiam habere iustitiam. hisqz bonos ab vrbibus remotas et elemosina struere. Iubens ois vphis francisci volutas fuerat nudis pedibz ambulare. vestes lineas sine lino habere. cibo vinoqz vii modico. pluma ois effugere. si fac co dormire. nihil de crastino esse sollicitos. ppiu nihil tenere. pecunia vii vniu cu m alius pect fugere. vniu elemosina frere. humiles et. populis xpi et huc erit cultu pcurare. que oia primus ipe implebat. sobrius pater in pdicandis adeo plebi acceptus. vt alter paulus crederet. per. rrr. et co amplius annos vniu etiam ytalii pcuratio arduum. quibus rebus adeo religione auxit vt quinquaginta et amplu elemosina p ytalii sui ordinis a fundamenta erecta. et fratribus impleuit. Ados ei fuit inter pdicandu nome ihesu xpus lumen in tabelle tepicium ostendere. Cu rui nouitate cu pleriq improbarer. a martino pontifice iussus e noui ritu relinquere. bne in nomine ihesu curasse morbos. et sancti miracula no est ambiguus. Tandem apud aquilam beuicoru vii boni terrene vite cursu paco. ad celestem lucem migravit. vbi corpus eius sepulita. tercio et scagelimo vtet sue auro. auraculus conuictus. Ideo nicolaus quimus pontifex anno saluans. M. cccc. in iubileo aduocet te iocante te Caputano francioz ordinis ascriptis ac in cathologo beatoru patrum redegit.

S. Bernardus

Evidens hoc anno. M. cccc. romae frequentissimu hominu frequa fuit qui annus gratie magnus fuit et quicquidmodu ex lege veteri corporalis et animalis seruatus anno quinquagesimo contingerent. Remat tremurqz calpe. et onera peccatoru omnibus. que lumina sanctoru apostoloru sincera mente pquirent. Ingens igitur populi multitudo. ex ois xpiano solo p hunc annu roma pcurat. Licet aut quadraginta et annu plura hominu multa diebus singulis p vrbem templi foras vaderent. dissoniqz motes. desolatos habet ac diuersa linguaz genera coaurerent. Sapientia tamē pontificis acut est. vt neqz vniu necessaria defu erint. neqz nouitius interderint. Truca tamen horrenda visu et auditu stupenda. paucis diebus ante finem iubilaei calamitas accidit. Nam cum circa vespertina horam basilicam sancti petri frequens populi multitudo pcurat. neqz minor iam recepta benedictione rediret. facta est in ponte quon sancti angeli vocat. Ingens ciuitatis et reditui concursio. Cuiusqz angustia a supracientibus vrbem pcurat pcurat. tunc accidit alioqz mure. alioqz sup rueret vaderet. Cuius nonnulli equis multis viderent cam iuxta vna pcurat calcanqz sunt. Inde manus disrinent ortum. Nam pcuratibus pontis equato iacentu amulo. qui plures in rybren deo dicitur horrendum spectaculu. aliq vniu abforp. aliq inter hominu huiusmodi pcurat oppressi animas caluam. quoz corpora diligenter quidat. Romanus pontifex accurate pcurat. Ete quicqz bno solens fecit. Capellanus in armoream in eodem ponte paulopost construxit. diuinitas tunc datus memoriale.

Aliis precedit pestilencia inges q primo in asia ereta. ac deinde per illinu balmanas in ytalii serpens. plures postmodu annos ad vniu in germanie et galliarum fines mure. per omes fere populos dech abatur. Deinde in locis ytalie et quaztine mediolani defuit. Sequendibus annis vniu peste laboratum est. et pauci ex malis superauerunt. Quod quidem malu pcurat penuriam magnam. Etiam supemos solis defecio et frequens terremotus indicauit.

Alphonso rex

Alphonso ferdinandi arrogonic regis filius. Cuius pater iohannes vltioris
his byspanie rex. qui currens erui lapsu exanimatus fuit. anno. 1442. rema-
to fupato. et pulso in regno neapolitano succedens regnavit annis ferme. 22. Cū
dus antea regnasset in aragonia et fardina atq; byspania annis multis. Renas-
tus cū rex ludouicus andegauensis frater. ex franco genere natus a 10 annis regia
contra alphonsum regē in apulio regno vocatus et qui amor annis regnasset de-
cessit. qui missus in in muno venerat mari reuersus ē. Albus alphonso paterui
sanemus cū defecisset quatuor post se reliquit filios. alphonsum. 10. annē. bennatū
et pennū. Dū cū maior nati esset regnū paternū obtinuit. Et bellicarū rex glonas
p. in laudibus pferens ad id regnū oculos adiecit. in id magna classe deuenit.
Et pfectum artis maritime ad pditionē pellexit. et castelli cepit. inde bellū nea-
politans intulit. Alphonso aut regnū contra renatū mouēs adeo neapolitanā ve-
beni longa et durissima obsidione fangauit. et multi fame perierūt. Tandē nocti p cunctis hirtim melius
bus intromissis urbē cepit. et paulo post vniuersis regni. pceribus domus vniuersum regnū in suam poi-
testatē redegit. Eoq; tanto regno pacato neapolim rediēs. curru auro mūpbas urbē inuictus ē. post ma-
gnificā gesta. Cuius dicta ac facta antonius pancerius poeta clarissimus discretissime pferipit. qnto kal-
iuly. clausisse oculos traditur. nullis ex se relictis filijs legimus. nisi tantū ferdinādū. Albus etiam ex cō-
cubina filiū. quē et in apulie regno ex testō heredē sibi dimisit. In arrogonic aut regno iohannes filius suc-
cessit. Reliqui aut hic inclausi rex cū super ma regnasset regnū. tantas diuitias quas vnq; vltus alius
pdecessor regū fecerat. qui sine pueris regū principib; omnū quos nostra etas tulit. et sapientissimū
et fortissimū habuit ē. Rex inter voluptates moderatus inter adulatores firmus inter vana plerq; pri-
cipem cetera doctrinē studia h. aud omisit.

Julianus cardinalis

Julianus cardinalis cardinalis diaconus. Vir fidei xpiane amator feruētissi-
mus. Et omnibus vrbibus tam diuinis q; humanis ornatus. quos supior
diebus. eugenius pontifex legatū in vngariā ad cōponendū inter ladislavm polo-
nie regem et vxoie alberti impetoris pacē miserat. anno. 1444. apud budas regem
vngarie caput inter ipsos opemū pacis sedus iniecit. Eo cū regē ipm et vngaros
omnes rediit. et in magno cōpato cetera contra turcos europam occupare vo-
lentes phisicērent. Quos turcos finis cū ipso exercitu hostili animo ingressi. Inter
danubii fluuiū et andrinopolim a solis ortu vsq; ad occasum cū hostibus pugna-
tes. ad quādraginta turcos milia cō in cōflictu occiderūt. inter quos decem et octo
ex primoribus cō; principibus ceciderūt. In qua tamē pugna ladislavus ipse polonie
rex vniuersū pugnis sagitta saucius interijt. Julianū aut ipse mortuo rege ceteros
in filio exhortis. dū xpiani et milia die turcos terga vtrē p xpi noie occubuit.

Franciscus Sforza

Franciscus Sforza philippi marie duos gener. Anno. 1448. tercio kalē.
marci. iure hereditario pontius. Quare mediolanensis dux efficitur. Et
vna cum vxore blancha maria regnavit annis. 16. et mense vno. Vir cōte iudicē
do acerrimus et eloquētissimus. qui sua eloquentia magnanimitate fortitudine.
liberalitate. et prudētia. veteres quasi imperatores superauit cum in re militari
victoriosissimus fuit. Qui etiam ipso in iuuenile etate quantas in primo contra
bracium. contra florentinos venetosq;. contra eugenii pontificem. contra ne-
diolanenses et alios ytalos obtinuit victorias. inuis in locis clarissima etatē
nōpbea. Et que clarissime gessent in multis potarum oratorumq; scriptis ver-
sanur. Qui etiam permagnifice et splendide tum mediolan. tum alijs in vrbib;
bus edificauit. Et in primis castelles iouis mediolani. aliud in lauda ciuitate cō-
fecit. hospitale magnificētissimū in vrbe fundauit. Extra portas comanā apud
sanctas mariam incozonaram. monasterium cum ecclesia duob; theolais de toleni
anno dicta iussu vxoie blanchē marie a fundamentis edificauit. Tandem sex post se relictis ex vxore ma-
fauis et duobus femellis. anno a n. auitate domini. M. cccc. lvi. marcio mense notuus est. funeratus in
geni pompā in maximo vrbis templo loco sublimi.

Solis defectus anno. M. cccc. lviij. quarto kal. septembrio hora sexta facta
est. Quo anno maxima et cruentissima bella multis in locis succurrerunt. in
anglia cū et in gallia germania. flandria. perusia. pannonia. apulia. ac in vniuer-
sa ytalica (ut dictum est) cedēs rapine depredationes. incendia. vastationes. et insens-
ta prope mala et damna subsecuta sunt. grecis autem mortuo amurrate turcorum
principē. multo maiora illata sunt damna. et scelerata bella a malitioso eius filio
excitata sunt. Sequenti deinde biennio tanta vrbis fuit pestis et de multis pau-
ci remanserunt. Id etiam malum frequētes terremotus indicauerunt.

Sumacianus felicissimus p[er]saru[m] et armenie rex, cui ap[er]it nomen asimb[er] Anno .i. .34. sena p[er]fusa rege veneto ac interfecto p[er]fo imperare cepit. Hic p[ri]mu[m] regulus armenie cui esset aio v[er]bo, bello potes ac foentissimus p[re]ce p[er]uocoribus copis magnos fuderat exercit[us] et senio rege interfecto filii capiti in p[er]saru[m] rege coronare velle finxit et vsq[ue] in thauris v[er]be q[ue] p[er]saz columen e[st] p[er]fusa oia oppida et arces occupas. cu[m] satis sibi cauti putasset nouu[m] rege obtruncans p[er]sico regno p[er]fusa e[st] et sumacianus appellat. q[uo]d latine magnu[m] viru[m] significat. qui postmodu[m] bacchanos, medos et partbos t[er]ra[m] totu[m] partem orientis sibi subiecit. Cu[m] eo calatius pontifex amacianus inuenerat et magnu[m] honorem pontificis tenuit. Cu[m] eni[m] suu[m] magnas turbas calanitates intulit. Ad hunc senat[us] veniens negropote p[er]fusa quedam oratio misit q[uo]d antia p[er]a orbomanu[m] turbu[m] caputulare. Rex ab eo exorat[us] p[er]fusa copias suas recensuit et p[ri]mo impetu si nati ciuitate cepit. Inde traxerunt inuastit vbi ad .xxx. milia turbos interfecti nati non loqe ab armenie motibus his ad inuice p[er]fusa p[er]fusa. et p[er]fusa e[st] tur-
Jobannes capistranus

Sumacianus rex p[er]saz

mano[m] laudat. p[ri]mu[m] .i. .34. sena p[er]fusa rege veneto ac interfecto p[er]fo imperare cepit. Hic p[ri]mu[m] regulus armenie cui esset aio v[er]bo, bello potes ac foentissimus p[re]ce p[er]uocoribus copis magnos fuderat exercit[us] et senio rege interfecto filii capiti in p[er]saru[m] rege coronare velle finxit et vsq[ue] in thauris v[er]be q[ue] p[er]saz columen e[st] p[er]fusa oia oppida et arces occupas. cu[m] satis sibi cauti putasset nouu[m] rege obtruncans p[er]sico regno p[er]fusa e[st] et sumacianus appellat. q[uo]d latine magnu[m] viru[m] significat. qui postmodu[m] bacchanos, medos et partbos t[er]ra[m] totu[m] partem orientis sibi subiecit. Cu[m] eo calatius pontifex amacianus inuenerat et magnu[m] honorem pontificis tenuit. Cu[m] eni[m] suu[m] magnas turbas calanitates intulit. Ad hunc senat[us] veniens negropote p[er]fusa quedam oratio misit q[uo]d antia p[er]a orbomanu[m] turbu[m] caputulare. Rex ab eo exorat[us] p[er]fusa copias suas recensuit et p[ri]mo impetu si nati ciuitate cepit. Inde traxerunt inuastit vbi ad .xxx. milia turbos interfecti nati non loqe ab armenie motibus his ad inuice p[er]fusa p[er]fusa. et p[er]fusa e[st] tur-
Jobannes capistranus

frat[er] p[er]fusa p[er]fusa

Raniscum philadelphum anconitani eretustio Tollenti oppido nati e[st]e
 quidam laurentum. et l[icet] tam grecas q[uam] latinaz excellentissime doctum ad
 bee vsq[ue] tempora cu[m] magna fama puenisse constat. qui et greci p[er]fusa et latinaz
 orationem semp[er] exerceat. In omni genere scilicet dicendi et p[ro]sa et carmine. Ho
 itaq[ue] enisolare bizantium audior et generat[us] fuit. qui cu[m] ab eo doctissimus euasisset.
 p[ri]mu[m] apud venetos. postea apud florentinos. senenses. bononienses. et deniq[ue]
 mediolanis philippo in a[re]a duce vocatus greco latinazq[ue] l[icet] p[ro]fundo doct[us]
 fuit. vbi vsq[ue] ad h[ec] ferme tempora sub quatuor duobus cu[m] annua pensione
 fuit. vbi liberos a se editos t[er]reliquet scilicet Sphoridianu[m] Saryraz. de iocis
 et serijs. lyncuz. conuioz. de morali disciplina. epistolare et grecas q[uam] latinaz
 orationes. 60. orationes soluta. Hippocratis libros de flandis et coisq[ue] p[er]fusa
 nibus et in plura et v[er]ba galice et orbomanu[m] translatit. Obijt t[er]reuz bononie anno
 saluto[n]is nostre .m. ccc. lxxv. nonagenarius.

Conbardus de vino ordinis professor et sacrum l[icet] doctor tum diuinoz eloquios
 et fludorum diuinitatis doctrina. tum. vultu prudentia et ciuili grandine claruit. et multos p[er]fusa
 nce ad populos erudendos et de sacra p[er]fusa totum anni circulum post se reliquit.

Euassie friderici imperatoris nuntius compertit nisi cum in civitate aquensis apud belgas. et cum romae corona
 nuntius nullatenus alienatus. et modo hoc modo illud et ex petere. maluit avarus negando quod concedendo
 petentibus videri. Et ob causam petenti basilio in archiducem clientem ducatu munere tamdiu resistit donec moni
 stratum est. Et ducatum qui sub annuo tributo concederet. lueri magis quam alienationis speciem habere. si
 serui cum munera et regni in potestate sua non esset. In est quoque friderici caesarem tertium cum nonnullis do-
 cta probosita iactantem. referentibus aulicis. an nescias inquit fridericus. principis quasi signum ad signa-
 transiens rex bohemicus agitur si verbis tantum imperium.

Ladislaus hungarie et bohemic rex ac dux austrie filius alberti cesaris et si
 genitum imperatoris nepos. Et posthumus nascitur. qui moritur in loco
 prodit apud alba regale et baptisimū xpiane fidei signaculo et milite angulum
 et sacra hungarie coronam (quam mater penes se habuit) eade die accepit. Ince
 sublimis in tutela friderici cesaris duodecim ferme annis fuit. cui mater et ipse
 et coram comendavit. Et cecidisset in bello vladislavus polonie rex qui regnum
 hungarie assumpsit Ladislavus cum procerum consensu rex beligantibus suis auspiciis de
 incepto in turcos pugnare cepit. Rex autem paulopolis magnificientissimus appa-
 ribus bohemiā petiit atque in praega summos honores concessit regni coronā ac-
 cepit. manifestum ibi non puto tunc nec vniū hereticorum ecclesiam intravit. prius enim quod rediret
 in austriā vranslavia nobilē verbes inuoluit silestia caput. Postea comitis alba la-
 disto vranslavia filio in castro regio obtruncat. Offensus ea re regis animus do-
 lores mi supplescit. Rex budis se pueri vbi vranslavia filius in carcere capti iussit. et
 casso conatus ladislavi natu maiore capite plecti. matrem caputū duci iussit.

am. In austria de piange regi tradenda duo agunt. multe virgines offerbant. verū nobilissimo regi nulla
 dignitas vis est margaretha caroli regis francie filia. placet legatione munere qui sponsam petant. De loco
 nuptiarum eligendo pientio ptoxi. hungari budis. austriales viennā. bohemi praega tante celebrantē deporan-
 dam iussit. facione tū georgij pogiebatij solennitas praega destinata. Ordinis austrie rebus ingentem
 apparatum bohemiā peti. Inde due legationes misit. altera ad friderici imperatorem de pace. altera ad caroli
 fratrem filii adducere. In ea legatione. 800. equites profecti sunt. quadrigae auratae. manone et virgines
 splendor apparuit qui sponsam ducerent. Imperator et augustus vocati. ambe regis locotes et cuncti ger-
 manie principes. si bos cogitatus immatura mors regis interrupit. Ladislavus igitur. r. kal. decembris egro-
 tate cepit. Et in media accersit desperata salute. Georgius vocat cum quo plura locutus. finto fmonie de ca-
 ratione alia acta. xpiane more sacramenta exhibita. vbi alia amplius demerari non potuit. facta candelam pe-
 tite et interitus salutatoris in agnē oceanone diuici ostas. pmentato si libera nos a malo nil amplius locutus
 mortalis vix lumen reliquit. Et in unum gloriam. quod dignitates. opes. potentiam tantopere flagita-
 mus. Ladislavus nobilissimus adolescens duo de viginis natus annos in ipso etas flore tot regibus et genti-
 bus imperans intra. iij. et. xxi. horas postquam egrotare cepit extenuatus est. Mortis eius alij morbo. alij vene-
 no impetare. qui ad. viij. kal. decembris regis pompa in sinu proci sui caroli quarta romanorum impe-
 ratoris sepultus fuit in eade sancti viti praega.

Decodorus thessalonicensis vir greca latināque lingua apprime eruditus. pontificis iussu quom alia
 aegria grecoz volumina in theophrasti de arboribz plantisqz opus insigni in latinum conuertit.

Vana nunciata prodigia anno dñi. mccc. lvi. in sabino mense februario vicula capinus duobus ortum
 romae sanguine apud veteris portam. in ligurio carnes pluisse. In agro piceno ortus infans denti-
 bus sex. facie insolite magnitudinis. fuisse clamitans que postea secuta est magna pfectio indicia.

Cometeo gradu. 15. cancri in oriente mense iunio vidus est. Inde anno
 sequenti cometes quā nigri appellant dñi. mccc. lvi. anno iunio men-
 se gradu. 20. piscium m mense viisus vane mortaliū mentes affectit.

Munientes turchoz imperator ad themanni oppidū quod nū. albas di-
 cunt ad confluentes saui danubijqz sinu a paucis xpi cruce signatis
 fulus fugatus castris creatus est. Jobannes genere hispani cardinalis san-
 ctus angeli magnas illic copias coparans. quo cum erat iohannes capistranus
 de quo coati pñonij ad insequēdos barbaros maximā strage infusus do-
 stum numero parca manu dedere. Bellū autē gētiū est die sancti ier. qui ē
 viij. id. augusti. ob idqz calix. iij. pñ. eo die trāsfigurationes dñi pñantur.

Cretimotus pñantus anno dñi. mccc. lvi. die quinta decembris bora noctis vendemia. Et vntus
 xxi. die eiusdem mensis bora. rei. fuit vi in memoria hominū nō sit et nūqz legat tam ebdomētes fu-
 sile et tam magnū spaciū terre occupasse. pñapue in regno apulie. In neapoli beneuolent multos alios ciuita-
 tibus et villis circūvallatis. Et quo multa templa et in neapoli pallata. domus eius interitu magno homi-
 pecorūqz conuertit. Et in terra libonis capue. canete. aucte ceterisqz veteris campanie vrbibus. Fuit n-
 bolomius et alij terremotus pcepti inter pñū et scdm etiā postea pñenueo ita vt nullum dñmū edificij
 ac personae inuoluerit.

Beretas mundi

Anno mundi. 6659.

Anno xpi. 1458.

Petrus eius nominis secundus papa cneas cognomento pscobomineus antea vocatus. natione ytalus. senis oriundus. cordinum cneus patre filio. matre ygrona. Ideo prius cneus filius? pota vocatus hoc anno parit omnis consensu tercio decimo kalendas septembris pontifex creatus. vir quidem o lance dignus eloquentissimus copiosissimuse. prudens singularis. qui no ad otium sed res matinas agendas vocatus. Is cordinum cu p ctem ducere pontifex gramantem didicit. Anno po decimo t octauu agens senas phisef vbi a neced lario t cognatus adunus portas primo. mor ozatores adiunxit. quibus facultatibus tanto ingenio valuit vt breui preclara poemata linna ediderit. inde ad aus ciuile se conuulit. Postea domineu capitanu secut? basileam gemit. Deinde bar tholomeu nouantem epim. t post eum nicolaū sancte crucis cardinalem fecit. Item ad basileam phisefens semp in honore apud omnes est habitus. fuit eni scriba in illa synodo t liaz aplice abbreviator. In eo aut puenit ptepe orant. Legationes plures ptepe causa obiuit. Quorū deinde ad fridenū imperatorem a felice missus iannū dementate ingenij valuit vt cū corona poetica donatu in amicos t pthonotariū receperit. Retatus deinde in senatorū ordinem. quē prim epe in rebus grauibz consulit. Creato autē nicolaū pontifice dum ab eugenio subdyaconus creatus epi t ergastinus mori. in cui? locū cneus se quēdē initio a pontifice t imperatore suffensus est. q calisto aut pontifice in numerū cardina lū refert. ingressus condauit post obitu calum pontifex creatus. Accepta pontifica corona confirmata prius ecclesie ditione se totū ad curam republice xpiane con uertit. Sigismundū austrie ducem q in cardinale aduincula petri aniaduermisfit dnas exortationibus pfectus est. Pragmatū insup antistite sede tector. Bene uenturū q archiepim sumonit. nil regibus. nil populis timore aut auaricia co cressit. hasberunū senensem inter sanctas xpi virgines reuulit. pragmatū in gal lia abrogauit. fodinas inuenti cū alumis apud tolgū instituit. Cultor iusticie et religionis. admirabilis eloquio. Inter serdanicū regem t sigismundū malare stam iudicatus composuit. vt manuū vbi cōmūnem xpianorū cōtinentū iudicaret turo. phisef liceret. mediā igit? bieme ab urbe discedit. manuū postremo venit est vbi magnus erat principū numerus. magna lega torū vis. actus est pio illo dicente vt bellū cōmuni oim exercito turches indiceret. Turches aut romani multū exortauit edificia. t tybure arcē construxit. ac senis nōnulla ornatisima edificare fecit. fuit aut cōtinentis sime vite t oriū inuicissimus. homo staturē breuius. caput habuit ante annos canū. facie senecta. aspectu ser ueritatem facilitate conditum ostendebat. Circa cultū corporis neq morosus neq negligens. robustū et corpus natura dederat. quod tū longe pegrinaciones crebris labozes attulerant. accedebant morbi eius fa miliarissimi tussis. calculus t podagra quibus ptepe cruciabat. Quodeam cardinales suo pontificatu venteribus addidit. Qui tandē ancone dū veneratorum ducem belli focum ancone expectat vt contra turches cū innumerabilibus populis phisferent. diuturna t lenta febri afflicta? mori anno sexagesimo quarto su pra quadringentos t mille. reg. kal. septembris. anno vero pontificatus sexto. diebus sex minus. funus ancone romā deferretur t in basileā sancti petri condit? ad altare sancti andree. Delectatus ē aut iuxta scribē di genere ideo plura opa edidit. Caput sancti andree a peloponesso romā auertit in sacello ad id fabrefacto collocatur. cognitione q rex antiquus nō omisit cū pmentariorū librorū scriptis t plura alia.

Anno dñi. 6665.

Anno xpi. 1464.

Paulus secundus papa vana vetustus. patre nicolaū. matre polixena. petrus barbo antea vocatus. cu genij pontificis et lozore nepos famen mara pibiter cardinalis hoc anno pridie kal. septembris po nifex creatur. vir certe magni animi. corpus habens egregij maiestatis dignū. Is adolefcens adducit iunus in mercaturā erat. que apud venetos in piceo est. Et nunciatū est gabrielem auiulū suū pontificem creatū esse. substituit adbotante fratre paulo barbo. ac lūis licet tam adules effret? operam dedit. inde vocatus ab eugenio archidiaconū bononiensem. ac post epatum ceruie cōmendatione adeptus pthonotarius ab aui culo creatur. Tandem vna cū alouisio patuaino medico. quem postea patriarcha appellauit cardinalis ab eugenio creatus. Erat aut natura blandus. natura humanus. Quomo itaq pio in eius locū suffensus est. Quo bella quidem parua in ytalā suscepit. que nulla re pa? repenta bello s inuidijs inchoata postea deferuit. In colligedis aut pecunijs ita deligens fuit vt fere sp bnficia t epasus his pmitteret q officij aliq venale habere epos? priuilegijs ac nobilibus domo extorres. virgines. viduas. egrotos frangit iuuabat. Curauit iteq romē an nona ceteraq ad viciū gennēa vlt? q antea videret. Multa deinde edificia splendēre ac magnifice cū apud

Linea summorū pontificū
Prius secundus

Paulus secundus

sanctum matris. tum quo in vaticano qd ad munificentia pertinet extruxit. iustis quoq; habundis ē. hic pontifex ac demens inuolatus ē diuinalis canonico regulares ē sacro iohanne laterano pulso a calisto pontifice restituit. Cognita autē georgij regis bobemie p̄fida. in boiem vngaros ē germanos cōcitauit. Appara magnis p̄cipio ad amantibus sapibns inuagadis christolitis blasphemis vniouibus ē quicqd gemmarū in p̄rio ē. Tandē qd tūtem carandibus creatis. quoz de numero franciscus fauencensis eius successores erat. Cū eo due leuis p̄fistura habuisset. ē iocundissime cenasset. 1. 4. v. kal. augusti. secūda hora noctis anno p̄onificatus sui sexto. mensē. x. pepomū cū elu. canoro. p̄fistiloz. p̄fistū facide admodū t̄lectaba grandes comederat eo die. Quo sequenti nocte mortuus est. Eius corpus in basilica beati petri mane sepulture traditum est. Et tūc vacauit sedes beas nouem.

Altoninus archiepiscopus florentinus

Altoninus florentinus archiepiscopus ordinis p̄dicatoz p̄fessus pater. distictarū ac romane urbis olim auditor causarū. sanctissime vite ē mox vir. ē sacrorū dogmatū admodū doctus. hys temporibus. ob itaq; gloriā apud ytalos in p̄e eo habitus ē. Qui multa ē grandia volumina. magno qdem cōficio labore. lōgissimē lucubrātibns pollictan reliquit. que legentibus atq; audientibus magnā afferat doctrinā ē voluptatem. Et quibz extat summa acquirantibus in casibus cōficientē sacerdotibz ē necessaria. ē multos distictos liberos ad erudiendos mortales p̄posuit. Tandē anno domini. M. ccc. lxxviii. x. nonas maij. nō sine magna sanctitatis opinione fuit. cū crebris miraculis claruēt. Eius autem sancti corpus ex domo ep̄ali. ad sanctū marci ordinis sui delatū. cū magna populoz frequentia ē venerat in sepulcrum fuit.

Boetius marchio inde dux ferranensis

Boetius marchio maritimo frater. Et molai cōfessus filius. testamento leonello fratre maiore. in regnū ferrariē succedens. regnauit annis. 2. 2. Vir certe ingenio diuino. in quo nihil faciat. nisi suspodis. Eius verba sapientie plena. opa autē grauissima. ē semp regis. ad cū cum fridericus cēsar accedens. vīsa bonum cōfidentia ē animi magnitudine. il lum mutine ē regni p̄p̄m̄fissū ē bouem primo creatur. Deinde cratis multis annis romā accedens a paulo pontifice magnifice excepit. ab eodē vocatus ferrariē insignitus fuit. Titulus autē pater cū hos ē alios ex p̄fistibus genuis suis lino. cōto cōfessus. alios ex vīre suscepit liberos videlicet hercale ē sygismundū. quos motiens regni heredes sub leonello nūcia reliquerat. qui eos neapolim relegauit. ē regni omne occupauit. Et cū ludouicus gamsage sororem haberet vīre. ex ea nicolā cū suscepit filiū. Quao nato nō multo post mortuus. cū nī colas regno ap̄us non esset. hac condonone in boetū imperiū tenuit. vī post obitū nicolao succurrādo regnū restitueret. Boetius p̄p̄p̄m̄fissū suscepit cū prudensissimū esset hercule ē sygismundū relegatos re vocauit. ē eos ac nicolā cū filios carissimos omnes habuit. Et rat autem diuinit. bum amroz lūtera rō egregie doctus. ē doctorum viroz amatoz. Die vīre ferrariē minus edificatū occauit. Nam arcem nouā ē curi pulcherrimis edificis clariorē reddidit. Non assensū insuper toto orbe celebratū in regni imp̄fā cōditi carissimū a solo cōstruit. deniq; anno regni sui. xxi. in pace quieuit. Eius corpus apud caribulenses ingentū pompa delatum. bumili loco sepclū voluit.

Ferdinandus rex

Ferdinandus huius nominis secundus. alphonso regis ex concubina filius. hys temporibus p̄re testamento. ex eius testamento in neapolitanū regnū succedens. Alphonso autem sine legitimo filio testamento ad regnū sedatario ē antiquo iure ad sedem apostolicā resoluit cōfessio. Quod cum calistus pontifex annis repetere statueret. morte superueniente disturbata sunt omnia. Et ferdinandus metu liberatus ob causā successore pio papa regni cōfirmationē. recta manibus gallis accepit. Quao regno in pace adeptū multos hostes bello postea p̄fistigauit. hic pius pontifex cum vehementer diligeret. et regno cōfirmantū. ē regis corona donauit ac coronauit. Et cū enī annū censum in parte relaxauit. Inde auxilio pontificis iohannem andegauenses renati filij apulia fugant. p̄fio pontifex postmodū mortuo ferdinandus cum paulo eius successore. ē sequentibus pontificibus iunctuā suscepit. q̄ p̄terent tributi quod singulis annis ecclesie romane pendebat. ē ob bene meritis relaxatū operat. Inde multo maiores similitates cum senatu veneto ob ap̄e regni cōfessio. Et necum in venetoz (vī autē) cōfessio. Veneti igitur cū iuro pacem cōfessio. qui omne vīre belli in regem cōfessio. ē bydruntū in iūmā ytalie ciuitatem ē abfistit. Et venetū fuisse nūmā mūmā morte sublatū fuisse. plura damna regno apulie inuulit. Et vī mortuo. difficillimo bello vī boni bydrunt. rex per alphonsum calabrie ducem filium suum in armis strepitū recepit.

Berta etas mundi

Anno abhinc ferme sexcento & triginta inter fratres beate marie theutonicos: & iuditha polonie regis de regni finibus extra ditionem. Armis puris ingentes copias in bellum eduxit. Et primi proutem fuisse me ro muniti. tunc amoni fortia exultantes. duos gladios p fecit. regis misere. ut et bus que mallet. vni ac cepit. In cu vno de fratre. deo suo hostias limabat. q audito faciale. no inuitus inde pacis signum recipere. Consecratio q gladio que dederat. eo se curat. Et facta pugna diu copias. lincianos q auxilio venerat. pmos opponeit. quos fratre tangata copia prutem. Et ipa polonis supumetibus sterner crucifixum plus. ca die confecto victoria regis fuit. vni equitibus cedimus et religione qdringenti di ipo i magno nigro perire. Et cu e pbe multa milia. qui sup erit capti. pculia pter oppidum. h. mane omnis ad polonos defecit. Secimb amias casum rex polonie cu ciuitates munitas danyk & doth abstulit. affectens portione sui regni cne pusiam.

Albertus marchio brandeburgen. annis effluant bellum aduersus Thurebergenses emissum gessit. Thureburgen ab eo muniti et oppugnati s. Ad oppidum in valle iacet. r. milibus passus a mureber ga. muro & fossa muniti. Et cu vna d. n. ab vtriusq illata fuissent p ludouicum bano duc. ad hos tu multas sedades vocati. cu diu laborasset hoc bellum post vrias dictas sopiti sunt. Deinde cu post aluq te pota inter ludouicum bano duc sedati ac marchione brandeburgen. principes potentissimos. bellum susceperunt esse. Naud quide munita. & magna cum animi fiducia precessit. post plures strages pauci pces germanos pacem posuissent. Tandem res equo animo sedata fuit.

Ludouicus rex francie

Ludouicus caroli regis francie filius. bis rpb p in regno succedens. fuit aut carolus pientissimus animi. vir. s. ingenio ebens. Qui cu bellu s. henrici cu anglie regem. Et iohanne burgundioz ducem exarsisset. & multos occidisset. Inde ingens cede fusus fuit. & h. multas ciuitates ademerunt. Et nisi per puel lam deus miraculo se restitisset. de eius regno acti fuisset. Tandem iucolans cor duras sanate cruas ordinis carthusien. pace cu duce burgundie coposuit. ques in postica p insidias interficere fecit. qd in finis mala exortant. Huius itaq carol i primo genitus ludouicus. alpbina regis principis. regno suscepto mul tos pri deuolios regno depulit. Inde cu libertate ecclie in regno minere col narent. multos romanos pofuices habuit aduersarios. Inde cu carolus aqua mie & normandie duc & medio p cu subitus esset. que ob eius sapiam populi regnare cepisset. Sed cum regni pces & burgundie dux intelligens id e. sua pparatoz faciant. vtriusq odia renouarunt. asperates ingeres exercitu in cu dederunt. dux burgundie in picardia aduersus. ciuitate pugnator cepit. & planari fecit. et rex i suis debetur pulis comgrauit. regis salte tutatus. In normandia igit innumera oppida exuerunt. pofice aut rom annis ad hos tumultos sedandos. Bessione nuncio cardinali in gallis misit. cu diu laborasset tunc pteat. ut eodes ac incommoda sopita fuerit. Demu anno a natali xpiani. 1484. Remis defuncte. Caroli primo genitum sui anno. re. exantem habuit successorem.

Georgius postea rex bohem post obitu iuditha hungarie et bohemie regis. accessit puenit gubernandem suu no expirasse regis obitu dixit pragensis nihil morari se sue gubernationi comiseret. Ann ostenta duc qua no uis rex eligeret. Re pro regni utilitate discussa. rex pmonuatur milite domi qd apparet claus. Et in ad res gerendas nec cossitu nec etas defuit. Et res ne can suspensionem maxime auxit. Inde ex ptozo in eodem beate marie vbi roche sana posidebat rex publica salutaris crebiter fuit. Cum aut in eodem bohe mie regno vt pmentum est diu diu in pcuratidm iacobelli & hussitarii hereticu pmanerit. & c. muniione sub vtriusq specie de necessitate fore eterne salutis p fiteret. ppolapsum fuisset. Georgius q se catholicus affirmavit. In manibus lauari. & bacini. epori tamen sacramenta euangelica publice iurauerit. du coronationis rapti insignia. Q. vtriusq fidei & obediens esset sancte ro. ecclie. & cu se ac catholice cu libens tali iuramento obli gasset. per fidentia ro. imperatorum confirmatus erat. Et cu huius omnibus d. na ageret. & hereticos lectam foueret & amplecteretur. Inde translaui. & ceteri catholici homines pcellat. creculari. Iuxta pa pa pias. & post cu paulus pofice. gratissimus cesus cu cu totu regni bohemie fulminaret. Et paulus secundo anno. 1488. ceteri. publico consilio cu heret datur. dignitateq ac regno priuat. Tandem post annu. 71. supra quadringentes cu mille idem georgius bohemie occupator. morbo perit.

Georgius rex bohemie

Maximilianus tunc imperator. Expulso thoma palaeologo. & fratre seu deduxit. peloponessum oculi. pat. anno eius. 11. eodem anno trapezunt regis capto & interempto pontu. anno. 1460. obtinet. In te maxilene expugnat. d. rubeo. anno regni sui. 12. pofice. venen magna classe copisq. terrisibus in pe loponesso veteri muri fortissimq. ab veroq man in ipo. Istimo tumultuane opera pluribus simul locis eri gi pcurant. ac pmos ad nauem fugere coart. Tandem dux veneto. cum prestissimis senatori memi bus. 12. p. equosq. ornatis instructis. Sincona pofice pio adduc spirante venit. quibus & speculo p. cal velis papa. 19. kal. septembris gloria ingeni vita functus est.

Fridericus imperator. extra cenā nūquā vētur vīno. In cenā leuissimū bibō. et id aqua pōdmodū lēonō da si miser fieri veller. vīnū dēberet. Quod cū accepisset fridericus enca siluio vocato. Albi inquit. atq; in peratris dicto stentem te cōgēnt. quā vīnosam malit. p̄uide si me amat. vīnū odāre. Et id nūquā lēo uerim quā parere.

Adhuc reseruantie

Mathias in omnia bunadiis gubernantis regni hūgare filius. Ladislao p occupat. Eius pater proxima vga terra gubernauit. nec dum rex abfuit minor eo habens ē. hic p̄oftratus apud albam turbis. p̄st bicur tpe morbo cuncta ē. Comes alie cui caput erat a rege scōdū. et eius amicus. a Ladislao bunadiis filio in castro regio obrucit. Rex Ladislao quēq; vehemētē cōmōtus. tā atroci facinore colore in sup̄ressit. Rex budam repetit relicta alba. vbi secutus curia bunadiis filios in carcerē rapi iussit. Percausos comitē Ladislao nato maiorem. Qui quatuor triginti nans ānos cōgregio corpe adolefecit. flans de morte cunctis super humeros passū reuinctus p̄st tergū manibus talam atq; aurea veste indans capite cū p̄len iussit. Verbū vō capiti duxit in iussit. Et p̄o fecus in dohemia cū sequi mandauit. Cū aut apud pragā ol t mathias quā hic rex dūclit oculos eades pragā applicuit. quē georgius gubernator in custodia sua recepit. Nec diu postea rex dūngari deliquit magnis sponsonibus dimissus ē carcere. voluit ad regnū. facta em reconcalatione inter p̄oceres marib no octo t tēc natus annos nono kalēbrisz rex acclamatus. Cū vō id regnū sibi cōpetere cesar a summa rer. multa bella inter eos suborire fiant. regnū tamē ei cessit. fuit autē xpiane religionis s̄ turocos defensor t p̄uigilator acerrimus. qui pannoniā t alios. p̄uinctos a turocos impetu raturus fuit. Tās multus vobus ingenti p̄io turois fup̄atis. etiā p̄em bōnie recuperant. Et turo. in regnū incendia. populationib. cedē bōis imoluit. Sed t bella in dohemia cū casimiro rege polonie gessit. Pax in apollia hoc mō inter eos fuit. vt pannoniā hūgaria morauia ac s̄chia marie relinquere. t dohemia regnū vladislao casimiro filio re maneret. Hic aut p̄st annis sumus rex paterno more militans glorie appetenssumus. bello formaret. Eos videret friderici cesarem sibi aduersari. cū turo p̄ce cōficta in cum arma venit. ac vincti verben t alia si bi adduxit. In qua urbe tandem anno. m. cccc. morbo cunctus est. t ad alba ducens in sepulchris regum sepultus. hinc ferandanus neapolitanus rex filiam suam in matrimonio copulauit.

Nicolaus de cusa germanus. sacerdos romane ecclesie. titulus sancti petri ad vincula p̄rebetur cardis alio p̄st infimus atq; doctissimus. cū renep̄state datur. t tanta bonitate fuit dūruerit vt pauci meliores suo tpe non sint. vt cōtū oim bōis acerrimus. ambiciōis totus aduersari. integritate animi immutabilis. bonitatis labor indeclit etiā senectate p̄sentissimus. b̄nificendi et gratificandi admirabilis. Sane tanta doctriāz oim vderat fuit. vt dequā et tpe dicendū inuollet id copiatū differret. vt ei solū facult. in censet studuisse Vir fup̄ia opinione eloquens t latus. b̄stōias oim nō p̄ficas mō. s̄ modice tempestatis. nō veteres nō recentiores memoria recenset. In mathematicis dū fup̄ia suo tpe doctus eo fuit nemo. Ius quile p̄ntificatūz dūclerat. philofophie aristotelice acerrimus disputator fuit. Theologie summus interpres. b̄nī celeberrimi vni plurima erant summi ingenij opera. De visione dei. de pace si dei. t nobisno alchotani. de ludo globi t mathematica p̄fectione. De apice theorie. de doctā ignorātia t p̄terq; alia. In oim dū ecclie sue b̄nificētia iura ac t̄taret. a sigillatō aulice dūce capie. an bonetio suaf. carcere. p̄dūser in p̄us. cardinalis caputurū gra uer cōmōt. faciliā ofone i sigillatō publicē inueh. t cū p̄uōib. interduet dēteret. tandē liber cū sit ac p̄ce cōposita. dum p̄us antene vna functus fuit. cardinalis romē decessit.

Nicolaus de cusa cardinalis

Benian cardinalis grec

Benian. S. R. E. sp̄ cardinalis sabunē t p̄stnopolitanus p̄tarcha. Tū b̄m veneranda nūcupandē terrāz vbiq; celebrant t tpe flouit. tē q̄ sapie rissimo dūc p̄t. Cū q̄ cū fuit (vt paulus p̄dūclit sumus) p̄dabatur. In rez oim maximaz vni peria. Ea in cōfiliis v̄l gr̄antioz v̄l q̄scentia. vt nūcl de sum mueriūq; rebus factū fuit si tūcē vni tēfisset antas. In studijs cū m̄uōib t b̄uāis oib. cū facultatē t copia. vt plura legisse credi nemine possit acutus letā t recusus intell.isse. vōtūis p̄uictissimos cultissimos quibuscq; tempib. clausis sempisse. Et quāq; summe reipublice xpiane negotijs impeditus. merita tamen indignatione cōmōtus ac venustis studio incredibiler infirmatus. del tentionis platonice imo diuine philofophie liberos agressas est. tanta id maie stare egit. vt cōmūz artem calūmofum credi plato ip̄e diuineano secretum p̄st fū suggestisse. Iuste igitur platonis defensor. Qui tandē legatus ac fr̄antam in rediū dum p̄cem fecit in impere decessit.

Berta etas mudi

Ara imprimendi libris huius temporibus primū in germania enata ē. Quārum igitur literarū studioſi germanis debeant, nullo ſans dicendi genere eripiri poteſt. hanc apud magnā rhēni urbem ſolem ingenio librorū imprimendorū ratio. 1449. inuentā fuiſſe aūt. hoc tempore in omnes ſere orbis partes pugatur. quā omnis antiquitas paruo ere cōparata & poſterioribus infinitis voluminibus legatur. Eius laudes antea in problemis operis p̄habuit ſunt. Quā certe nulla dignior, nulla laudabilior, aut utilior eſſe ponit. Quod ſi hec ara eſſetis temporibus viguiſſet maxima pars operū Tū longi & Tullius de re publi- ca ac Plinius de bellis germanicis aliq; p̄clara opera malignitate temporis amiſſa nō fuiſſent. Ideo in e- ſſe quidā librorū ceant verſus. Quod ſcilicet noſtra memoria ad impreſſionē ſolus. Deſiderat quaſi totū qd ſunt dis in orbe. Omnes te ſummus igit nūc laudibus orient. Inuētoze nitent vtrūq; lingua tuo. Tūc paruo doctus quilibet eſſe poteſt. Et dūc qñ ara hec mira reperia ſunt.

Tuſcula peror^r Rhetor^r

Tuſculana perorans ſarſſeratenſis & Syronia^r epus egregius theologi^r ac rhetor^r diſerſiſſimus, ad hanc erat pueniens, nōnulla in diuiniſis laude digna cōpoſuit. Sed & ad pueros eruditione cōmode breuiterq; libellū edidit. Cōmentaria etiā in multis auctoribus p̄cipue in marnale opus variū comu- copie appellatū fecit. Et qdā e greco in latinū tranſtulit.

Berthus de lino ordinis minor^r p̄ſeffor. Et quate manſos ſeu abranſi vt dicitur epus in doctis ſacris doctiſſimus vir, & noticie oim eccleſiaſticorum dogmā ſufficiēter inſtructor. oim p̄dicatōr^r doctor. Diſſes temporibus eo ex- clariſſimū & admirandū p̄dicatōnis grām. ab omnibus ytalie multo in p̄cio habitus eſt. Qui tantū in ſcripturā ſtudio laborauit & ſcripſit. vt vbiq; Roberti p̄dicatōnes nūcupentur. plurimas etiā ad inſtructionē fidelū tractatus & ſer- mones edidit. Qui ab omnibus p̄ſerum declamatoriſtis ſtudioſe leguntur.

Mattheolus peruſinus medicus doctiſſimus. hoc tpe medicorū ac p̄borū mo- narcha. oimq; liberaliū artū ciuiarūq; ſciētiarū ſacile princeps. p̄ceptor meos erudiſſimū. Quē ego h̄m̄mūſ Schēdel Thurebergēſis doctor pa- tūm, m̄bas dñs ordinis legentē auſcultauit. a quo demum p̄habita p̄ eius orōne elegantiſſima. inſignia doctorū^r padue accepti. Ne ſua memoria periret. pauca de eius vita ac doctrina huius operi adiūxit. Cū enī ſepius meū animo co- gito. qd maximus ac ſingularis in omnēs amor ſuus exierit. Quis ē adeo rei rum impetrus qd nō p̄nter ob incredibilē virtutē ſua ſingularē ingeniū. ſum- mū rei eripientem. et perperā memoriā cōplectendū. Cui enī ignota ſua ver- borū ſuorum integritas. ſuaſiſſimus ſermo. doctorū^r ſacies. qui et artis poietice et oratorū ſummū cognitiōne habuit. Qui nullū ciceronis op^r aut maniani va- nis. aliorūq; poetarū diſmiſit intactus. In aſtronomia p̄o geometria & arithmeticā & muſica opera a veteribus edita totis vmbus p̄ſeratus ſuit. Terum nec p̄bia atq; medicā cōtēnus. demū ſacris literis delectatus. in eis tanq; meli ſuis dulcedinē addit ſenſit. Reddidit igit ſuos auditores auſcultando doctes. benignos. atq; ſos ac dulces ipſo orante. In eo nāq; maxima ſutunt omnia. ſue acūm ingeniū. ſue arnis pennam. ſue orō- nis elegantiā cōmoditatēq; conſidero. Reliquit aūt poſt ſe orationes lepidiſſimas. Cōmentaria in by- poeratem. galienū ac Diuicennū. Et arguta conſilia in medicina. Tandē ſenio deficiēs padue ſepul^r ſuit.

Planina diſtinctus

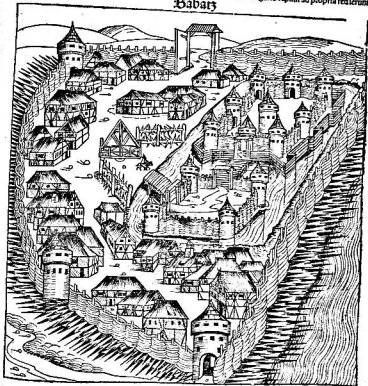
BApſta cognomēto planina. p̄ia tremenſis aplice^r abbas. et magni animi & p̄ſane vir. eruditione & eloquiū nulli inferior. buſde tribus i p̄- do ems. a paulo pontifice mario. bonis & dignitate indicta cō priuſ & i carcere detradit. Et ibi vſq; ad pauli mortē reſiſt. Et qd tandē poſt multas calamitates a ſuo pontifice eius ſucceſſore liberat^r. & in ſua p̄ſtami reſtitutus. neq; inge- mo ſuo abſuſus. p̄ter libz quē de natura rerū & obſerui ediderat. Egregiū etiā opus de vitis & montibus pontifici ſuo pontifici obtulit. In quo etiā impatorū principūq; ac ducū multorū res geſſas inſeruit. nōnulla etiā alia opera & epiſ- las ſcripſit. Demū anno domini. 1481. roma & peſte deſecit.

Omnicius calderin^r p̄ia veronēſis rhetor luculentiſſim^r. & tū greca q̄ la- tina & lingua nō mediocriter erudit^r. & i ſtudijs h̄m̄mūſ emineentiſſimus. p̄ hoc ipſo ipſi diuini ingenij ſecit opuscula. Iuuenale. in arale. ſuonon. et i p̄- ſonis interpretationes edidit celebres. Sapbos etiā epiſas cū p̄erco. et cye- rone opus ad artū cōmet^r. Et nūc imatura morte p̄uē^r fuiſſet. p̄ plura alia edidiſſet. Obijt tande anno domini. 1477.

Magnus philipbus frāſca philipbi oratoris fili^r eques auratus laureatūq; poeta p̄blic ſopbie et artū doctor. p̄ hoc tpe ſon ytalie clarus erant. Qui cū erudiſſim^r eſſet ſimbras orationes p̄e clariſſimas. & alterius maxime plurimas. & quidē elegantes h̄uit. Etā et i diuerſis metrorū generibus edita. Rhythmos quoq; & canonicos cōpoſuit. Demū & hic a friderico ganyaga marchione mantano publico ſalario ad lectiōnem vocatus ibidem in anno domini. 1480. vix ſineſt.

Lecodium galliarum clarissima et potentissima ciuitas hoc anno **M. cccc. lxxij.** a carolo burgundio ducem ca-
 pta et ingens edita cede, dimissa. Supra quibus cum annis inter leodueum et burgundionem ducem marie pæn-
 tiones agebant. qd. al. leodueus epus erigere cepisset a pœuibus suis vnde pulvis fuit. id eo summi ponti-
 ficis meyenensem epum legatum eo misit. qd. in carcere misit. Qui ob re indignatus ducem vnde in germania po-
 pulosissimi am prefente et fauenti. ludouico fratri regis acerrimo speru ac plio vnde expugnatus ac ei euerit
Muribus inclitus rex burgarie bohemie regni hac repectare aggressus castri iayra in loci natura in vo-
 muenio altitudine munissimam deditione cepit. Inter hec sacro regni hungarie trademate a manibus
 friderici romanos cesaris magna cu difficultate reuabito. rex ferru sui regni. Anno dni **M. cccc. lxxij.** in die
 cene dni astans. precibus cu solennitate mari coronatus. post hec maluerunt turchos impatore in expu-
 gnatione duci castri iayra in fugam verne. relicto machinis et tormentis generis inglori in turchis rediit.
 Tandem post aliquam tga castri suu castelli turchos sabars tenoiati ad lre flumini saue vel saui p. eisdem ex li-
 gnis terrarum multos comites inforti ope pparati. et sequeis figura p. omne diametri ac formis ostendit. turris
 ac fossatis ac vallibus. necno minus milibus muniti dero biemis sub rigore obsedit. in quo lignea memia
 et tabulis fabricata sunt. quas tabulas copago ita solidu est et vix ab inteno possit tuncura ppetuand.
 Summe. tridua ambu patione distincta poene in ol. colore disposit. Area vo curio ingens ambu dore
 et amplitudo ipsa regis aula ostentat. Dux rex actus plio insisteret. turchi rapio comite ad dore de vntibus
 ab exercitu regio ad castelli. eo interfecto caput ei. ab iaderit cu flauescere copiosaq. coma harte suffragis ad
 terrorem exponi iusserunt. Maribus rex indignatus et aggressus deditione cepit ac expugnauit ingens glo-
 ria. Notissime et. hi anno **M. cccc. lxxij.** iterato castelli inuasit. ab hungaris repulsi ad propria redierunt

Babary

Nelle monstru epistate itac in veronchi agro n. iaf que vni tantu caput habet s duos pedices. bu
te moueat. alia tenuiora t immobilia erant. veros eti duo circa stomachu conuoluti habebat. hanc pa
rentes p italia circiferentes pates ab inspicantibus mendicabant.

Ados t nber reliquos oca ytalie filii nouo die melle et multitudine imbuti ita excrevere vt extra al
duca effluentes multa accolis dāna intulerūt. qd nō fecit p vras morales nauigabit ac p cor fluminū
aloca facere confluuerant. Deceffentibus paulopost multa animalia qmagine nber secus manit. ex quo
rum putrefactione t flatu pestis maxima subfecuta est.

Enne regio filius belisabech am hennici sorore in matrimoniu traducta t assensu portugale rex beatri
ci iohannam filiam ex sorore sua nēptē fouens regnū diuifit. Anno sequenti ferdiandus rex hispani in
Bobianco de montie agro numantino portugale regem profugit.

Eobānes de morte regio alemā nō minor anaximādro. miselo aut syracusa
no archimede. vtraq lingua greca ac latina eruditissim germanor rex. hac
quide tēpestate oh astronomia ceteraq mathematicas disciplinas a matre a pā
nōne rege numbergēfibus ppetuo donatū spondit. t in germania. pānōia
ac romē multo in pōio habuit. Qui cū in bugaria kalendarij ppelebit ac dā
alia in astronomia magno cū labore suo celebri ingenio compolauerit. Epheme
ridēq a nostris deano dicta maxima cura ingenioq edita iudicio noue astro
nomie tabulis. reprobatissq gerardi cremonēsis theonici romā ad emendandaz
pāthētem diuifū computo a fūto qro pon. acatūm pliciaq possitān parat
nō sine maxima studiofū tatura morbo perit. Alus ē pceptore georgio burba
chio in mathematis excellētissimo. cur tbeonice sacēfūne impisse circiterū.

Nicolaus ctenfio q de impio ciuitatē cū beruile diffidebat. ferrariā dā ingre
fūo primo fepelbū primo ipetu aduerfarios exenit. mox conuulso Sigis
mundi fratris herculis ctenis vbe palude lantano capuit. nec multo post cap
te obtruncatur adolefcens omni virtute insignis.

Et francoia germanie nobilis prouincia (que ab incolari francor orientalis franca appellat) Anno
salutis m. cccc. lxxvi. in rebu xpianis varij mori agitantēfq incidit. Tempū illa quā aialius
binoz paffor apud viciu Nidafib autē vocitatū fectantes plures nactus viros diffundere cepit. eo pūto
fuo quo t facerdotes t religiofos in ppolz inuidiā adductos pmetas abiectionis habere cepit. Vbo si
multa puritate quandā t innocentia vite pponēbat. edocens vitā dēi fēmo minuloz fere. theolonia t pe
dagia dūo nō esse gloriēda. oēn aqo t memora oibus libera esse. ac nōnūla alia nephāda in populū fēmi
nang. q uitate gaudebat. ea fibi viginē manū enarrasse pūcabat. Undiqz igit gēus vōne occurebat.
Erebolūq fectis maximo pcurfo hominū longū fōrmōnē in odiū dēi traducebat. Eo igit a Radolfo epo
berbipolē. miffi exploratores inde fectatores pūcipalē ad berbipoli duces igni tradiderūt. poft cū morte
ber pegrimano veror t mulierē euauit. Numbergēfco qd ibi mulera ne qd te ciuib faus accedē pūbuert

Rhodis licet a narchia nō parua diffidia habuerūt. post nī cōsumnopolis expugnationē grauis sente
re bella. Et quōz et vīginti annoz curricula cōplura sibi vicinās ditones subegissent. animo infla
tus mabunet egrē admodū tuler rhodis velle suamā eius impio liberari cē. Abūmēto agi impator
ingenti classe maris ag bellator v rhodum petens. Hippolyti itaq; ci classis veloz centū decimo kal. iung
tūno incursi anōnis. 1480. militeq; in terrā expulsi pmo in vernice mōdē sancti stephāni et circa eius mō
tis colles castrametati sunt. et p rēn ferme menses vrbē bombardis aliq; missilibus indefinenter p duces
suos lastrauerūt et oppugnauerūt. Vbi perrus dābulon magnus rhodiorū militū magister xpiane religionis
amantissimus. vir pudentissimus ac magnanimus sic magnanimus. nō magnū experimentū dedit. diuina
enī fauente clementia pncipis et suoz vrbū fauente turche fundunt. ppulsiat. cedunt. itozq; impetu ter
em partem exercitus amittit. vbi celsus xpi ihesu ministr. pugnauit vbi multibus rhodiorū miraculo tur
che terrori fuere maximo. facienda igit hanc victoriā celo dimissam esse cū tam parua militū copia hosti
potēssimo tā muni ponto restitit. Et actū igit nouē octaginta dieb; ipse rhodiorū. tore dālico solū
pbisq; nauigare pperat. illic militēs et suppellectilē exonerat. vbi dies vndeque moras ad domosq; la
res cū clade et ignominia reuertit. perrus autē a pontifice sit et ceteris omnibus europē xpianis pecu
nijs adiutus. vbi laceratam insulam diligenti cura restituit et celebratores fecit.

A pud sanctos montanos ha
itali frugeros appellat band
longe a sinib; lucernisū in loco
vbi solus datus domo senex sol
tame vti abstinentissimū hoc rpe
p abbat. q p annos. xx. sine omī
corpali cibo vixit. quē fratre mco
sui appellabant. vir corpe andus
sue extraxit sola cute nectus
et ossibus compactus. Et qz be
renute diuini ieiunent. et illi p
per oia et vti vnde solam sicut i
carcerans ptingit nō raro et ib ter
a ppe. cū ppter indigestionem
plures in ipso aggregat supul
tates hegante crude. cū sint cōe
nate in deū inuicentes virtute apia
et vni; oculisq; naturalis vti no
tamentum nō videt ppe a ieu
mo. Et qz confectio in his sicut
et in alijs nō parua res. Vbi hic
domo quasi celestē vitam in terrā

egit. immo et a abis totide. quos nōnulli cū bonum gloriosum dixerit suoz vti ad iactantā interpret
sunt eoz mercedem accepisse pdicarunt. si sunt inique iudices. qui nō in melius que occulta sunt interpretā
tur qz que patent. Cur vni calumnient qui longā vitam in arduis paupere et solitudine duxit. q multos
annos in bona conuersatione accedenti eos consolando absumptis. an abstinentia errata et humilitate p
seuerant. qui nihil appetunt. qui nulli inuicis. parua sunt merces tamis laboribus humana. Lias. flauis
est qui ppter rursusculos hoim suū corpus affligit. suoz gremia fraudat. Is sanctus et iustus homo. qui
atq; a calcauit. bonos seculi subegit. qui patientia obient. qui nullū subbie somitem ostendit. sola fida
cia futuro; tenet arbutat. retributionēq; ihesu celestis expectare ponit iudicat. Iudicant hoc ppetua
bonis lenia. quem nemo melius vidit si vultu semp eodem. Sicut et in mortali culpa libet. bonus ope
ribus a pemptationibus intemū. Potuit cū paulo dicere. Gloria nostra a hoc est testimonij consuetudo nre.
et cetero repolita est mihi corona iusticie quā redet mihi in illū diem iustus iudex. Per amittent quoz
constanter in approbatus. Tandem scio ac vrbis deficiens eius senilem animū molliu dissolutū. foz
paz. sepulchris in ecclesia sui pallores non sine miraculis defat. q et finimū ppsis nōnulla vanciamā pda
idruat apulie manna cūtas hoc anno. 1480. ab exercitu in abumen turchoz pncipis dū capu

Bertra. Cum eius exercitus a farsone in apulā transuerus est in colle qui vbi imminet castrametati
sunt vallo et fossa munissimū ita biduū obsederunt vt nulla spes erat ferendi auxilij. Tandem diuini
membus addeperam pperata pugna. superat bidruatū. ingressi vrbem turchi. archiepiscopus obitusq; vt
nec verbi mactatus emittit pponit. qui in hostiū manus decenerat omnes capite pte; sunt. Franciscus
lurgus bidruatūq; dū caput et exanimis medijs pfectus est. supra duodecim milia cauerunt. tamū
duo et vīginti. ponti prima victoria b arbi ceperunt itam viciā oppida sollicitare ad bedinonem. et in
pauis iacēt et tarentum. Insuet igit apulā fuisse si obitus in abumen non interuenisset. quo morio
alphonsus dū exlabre vrbem valdā obfidiōne cinxit. Turchi audientes sui pncipis obtinū diffisi. pos
se vrbem sacri sui rebus suis sese alphonso tradidere. Qui vrbem ingressus omnia remittit et turchos
quosdam in mancipijs suis referauit.

Antonius rasselus iu-
nis doctor

Anthonius rasselus natione cretusca vir vtiq; bonus et multa prudentia
crisimatus iurii civilis et pontifici ac aliarum bonarum artium peritissimus
postquam multas annos parauit ius cum magna gloria docuisset sublatu fuit. Sepul-
tus ad sancti anthonium padue cum hoc epitaphio. Anthonius rasselus de
ropellia iurista mon. arch. Qui cum egregie doctus esset de monarchia et de pote-
state pape libros eruditos composuit et alia.

Martianus ficius florentinus ingenij excellentissimi vir. viri usq; lingue eru-
ditissimus et multarum scientiarum locupletissimus. atq; inter platonicos tem-
porales facit princeps. hac nostra tempestate septem et triginta platonis pbi li-
bros qui antea neq; apud grecos facile viderentur maxime cum diligencia lati-
nos fecit et in luce omnibus protulit. neq; eo quidem labore vi autem contentus
fuit. et ipsius platonis mentem partim argumentis. partimq; breuibus pmetra-
tis explicare cepit. De vltitudine q; lifato pscriptis et pleriq; vtilia.

Alumetb magnus turchorū impator octauus et
clansima orbem annosū familia natus Amuratū
imperator

principis filius. Anno. 1481. quinto nonas maij. postea q; in asia t greca. 32.
annis regnauit dū in orientis expeditione contra hungaros pphaseret anno e-
tatis sue octauo et quingentesimo in castria nō sine suspitione veneni mori et cō-
flamnopoli relatus sepelir. Is cū pater in regnū alie successisset quartus et vi-
ginti annos h abbat erat. Qui impetio suscepto pater in omnibus supere ant-
tus ē. Nec illico ob ē anmū magnitudine cūq; patris regni viū⁹ impetio co-
pias et alia in europā p bellis pontici dāse traxit. vbi multas grecorū vides oc-
cupauit. Castilio q; baud longe a bosphori litore ad curiū redente pidiit. Et
in deficiente ob grecorū iuuantia p fidio consilii antinopolim vides cepit. et poli aut
ac de ea triumphauit. et in ea impatori cedat atus. Et consilium peloponnesum omne
annus cepit expulsiū populū in seruitutē addidit. Inde q; in achaiā mouit ipso
et achaiā et cepit et maiore in accedente parte atq; bulgariā cū caesaria et scutia. et
quicq; ab andrinopoli. scilicet annē et danubij fluuiū intericeret misit. vbi
dixit etiam eas ob res timore pterita. bōnia postmodū in gressus cuncta vult. multū hūc inuag nobi-
lem genuerit insulam cepit. Et hūc in sinopem vrbē vrbissimā et trapesundam diripuit. caris incolas
vbi cū carū impetore captiuos addidit. Subitū insup vences insula inuast. quā vna cū calcede euas
insule vrbē expugnauit. In asia itaq; minore duodecim regnā obtinuit. videlicet pontū. bithyniā. capro-
ciam. paphlagoniā. ciliciā. pampboliā. liciā. carā. ludā. phrygiā et omne ferme bellespontum seu moecum.
et multa alia occupauit. hūc cū innumerabiles filios genuisset basiliū et zihabū legitimos post se cedere
pō quibus co moras tumultus vrbē consilino politanā misit. basiliū tamen impetore psequi conseruauit.

Basilius primo gentis mabumet Anno. 1481. sexto kal. unij impator pstituit et vbi in pñcia impa-
uit. Dūc alia vrbis frater q; magnos mori in asia p regno cōtatur. bursā cepit et se ibi regē pstituit
quē basilius bello supauit ac alie paternū regnū obtinuit et in libidine ac cōtate totū se immerit. Cū
aut anno. 1492. pannoniā ferro ac populacionib⁹ ceuallare cepisset multa dāna cedescē pūit. Zaliab⁹ de
fratē eius nati minor. qui postea in regno francie sub priore bosphorū sancti iohannis iherosolimitani
archiduch⁹. in summi pontificis innocenti octauo potestatem tradidit vbi in pñcia rome vbi custodia
ad recipiendum residuum europē de crudelissima nunc barbarorū seruitute.

Eius pmaxima i tota ferme italia et germania Anno. 1483. 7. 8. 4. fuit vbi ad plurimū defuit. vt mul-
ta milia hominū absumpsit. Eaq; lucos nurnberge a solithio ethualū vbi ad solithiū biemale quatuor
milia hominū detexit. Et nectis vō senatores et iohannem innocentij dūcem extitit.

Fredencus impetator anno. 1487. conuentū magnū nurnberge. p auxilio ferendo contra hostes su-
os. p fide xpiani habuit. et in eo principes germanie pgregauit. cōmunitates quoq; ciuitatū impe-
riū conuocauit. vbi de vniue ac p pace principū et conuocaciones h abuit. vtiq; omnia bella indutias ha-
berent condiderunt. Interca gloriosus impetator fridencus inter cetera gesta laudabilia Conradū celis
germanū virū crudelissimū in arec nurnbergeni appollunt laura decorauit. Bellag ea tempestate inter
figendum archiduch⁹ austrie et venetos sedata sunt. Nec minore diem principum rex duxinulianus
nurnberge anno salus. 1491. peregit.

Meleo rex mauris genere et religione mabumet⁹ hac nra tempestate in bethica puincia vltionis bi
biset. eo q; quociens que granata nuncupat vbi ad bectra regnauit. cuius pñcie ager excellentissimus p
bibet. eo q; quociens ad būni vici sunt necessaria affluensissime gignat. Eius montes et flumina auris
et argentum producere dicunt. Ammenta et prouides sine numero nutrit. hūc quidem rex ferdinandus
lufitane et ceteros hispanie et tarraconie rex vna cū bethabeta vrbē superentibus annis omnino eijce
re farracinos decuerit. Bellū igit malacen. primo pegr anno. 87. vbi expugnata malaca vrbē. Tandē
post longē obsidionē ciuitatis granate que incepit a mense maio anni nonagesimi primi farracini mui
n rediit ad magnā rerū inopriā desperante de auxilio post infinitos confictus bellicos. 25. novembria
pacta reditiōis pēctis fuit. postmodū septimo die iunij anno salus. 1492. rex t regina ac pproeres
et potentatus cum ceteris decem milib⁹ equitū et 1. milia peditū eleutorum ciuitatem intrarunt et eius post
fessionem libere acceptarunt. ac misitq; maiore in ecclesiā didicari mandauerunt.

Anno mundi. 6691 Anno rē. 1492.

Alexander sextus papa. natione hyspanus: et valentia ciuitate rhodorie? borica inter ecclesias. episcopus pontificis. Vacante sede post obitū Innocēti octauo. oim fuffragio hoc anno pontifex creatus. Et ad. 9. anno literarū fonn. rre. die augusti. coronā papali decorat. Chr magis animi. magnas poudenne. In adolescentia bononie itaque literarū operam dedit. gymnasiū illud scolasticū non paucis annis celebrant. Qui aduocatum gloria. et di saplinat laude. et adco singulari ac oim reu ornamento dotatus. et Calist⁹ ter eius pontifex summus sedans suo tempore itale rebus. cum nouem cardinales creasset. Et encl senfem in cardinalem assumptisset. Quos quoque et socer⁹ eius nepotes. cardinales et cauit. L. iouane cognomento malani ex forore nepoten. et rhodoriū huc botariū. cuius vtriusque glorie liquidissimi documentum erant. qd adhuc adolescens inter reuerendissimos et excellentissimos cardinales constitutus. Cui etiam qd nō multo postvicecancellariū locum sortitus. Hoc oim facinus pcedit et crepita referissimus. vere designatus et euocatus fuit. Qui fluctuante petri nauicula gubernaret. Et si beatus et regia ipsius facia dignitas ptelet fore re videatur. Zanen in prima accedit nobilissima eius natio hyspanensis. Inter ceteras vniuersitatis terre p unicas acris salubritate temperata. oimque reu copia et bonitate precipua. viros pgenit. qd et corporis agilitate. et ingenij acumen. et oim virtutum gloria summi clarissimique tempore creuit. Debut enim eius valentia ciuitas. que et sui antiquitate et sinu pulchritudine et viros copia. Et oim meritoriorum genere lōge reliquas habere ciuitates antecellit. Nec non et illustis botariū familia. que cum peperit. Qui vere nationem patriamque et familiā illustrauit. Et recolende ac beatissime memorie auctori eius Calisti semp omnia literarū discipline. faciem magis perma. et optima viuendi ratio. adclt humanitas illa inclita et auacitatis ratione seruata. optimū et salubre consiliū. adclt pietatis cultus. et oim reu cognite. que et in inclite dignitate credide aut vsui esse possint. Felix igitur tot virtutibus exornatus. In tam altissimi magistratus culmine collocatus. a deo optimo bene meritis. Speramus igitur cum vniuerso generi xpiano profuturum. Et per rabidos innerum amfatus. perqz sublimis et periculosos scopulos transigratum. sentiam tandem affectatam felicitate occupatur. Postremo ne longiori fce laudis encomiozantoni aliquid defangant oningat. Etenim sequentes eius acta laude digna persoluant. Ipse pontificatus suscepit a maiestatem cum iuocitate augere conatus est. Et si in principio sui pontificatus aduersitatem sentiat. Ad signa tū aio occurr. Remississimū de sua gra domet. et singla ad vtilitatem ac comodū reipub. xpiane psequatur

Enus domini calamitosus. et si supioribus tepol nibus in plenisqz locis germanie ac alijs prouincijs. diuissimis sacramentum. varijs temptationibus. molestijs. ac erroribus indignissime tractantur. precipue i Translata parata et transpona re. nec impune hoc flagitij inultum fuit. theuissime anno salutis 1492. die. 22. mensis Octobris. in oppido Sternbach sub domino principis magnopolensis auxilio petri sacerdotis. Eleazar iudicus et complices. sacramenti corporis christi. per hostiam maiorem et minorem obnantes. bus perforant. et cruor illico profusit quo linteum precantum ruborem accepit. Quo miraculo territi ad petrum referunt. Principes autem illustres bulthasar et magnus francus re comperta cum vestigia vulnerum (que remiserat) cerneret. iudeos cum maiestatem xpi conseruaret ac religionem illuserint conerant fecerunt. Recedit ergo omne inhi delitans ambiguit. Nec dubitet quisqz primarias creaturas. nuni diuine potēte. presentia summe maiestatis in domini corporis transire posse naturas. Quid em et possit esse difficile. Qui facile fuit dolent (ut premium est) de lūni natura figurare. Imaginem enī sue diuinitatis induere. Cui promissus est cū rursū suū reuocare de inferis. restituere de perditione. reparare de puluere. de terra in oculum leuare. et signentis suū in regni sui consorcio sublimare. Et qui corpus nostre fragilitatis assumpserat. nos in corpus sue immortalitatis assumat. Ad quam gloriosam resurrectionem pīs nos operibus piecare dignetur. Qui vult et regnat in secula seculorum Amen.

Maximilianus austriae ac burgundie dux. fili* imperatoris friderici tercii. vivente adhuc pater anno salutis. 1486. in fructu fordis eoi voto electus rex declaraf. tunc: vltis vna cu pte ipazit amig. 7. Cui summa virtute decoratus. corpe apuli. rex militans faciem insignitus. vtriusq; nomi cedens. immo humanitate et libe raltate ceteros reges antecedens. Rex certe dignissimus et bello fortissimus. atq; in omnibus fortissimus nec vlla virore: libe notatus. magnanimus atq; in ar mia strenuus. Idcirco inuentus in burgundia accessit. Et marci filium duces ca roli illusterrimum sententia in edange desponsavit. Et ob hanc rem burgundie dux cum sibi vendicant. Et per aliqua tempora in subiectis provincis cum gaudio ac iusticia regnauit. Quibus ludovicus francor rex. aliqua q; fecer possidebat ade mit. Gaudet atq; huc regio feliciq; omi. quanto dux celebratus fuit. Qui in istis optima iura dabat. Sequina quondam hedua duxa pfectiss burgundia no men nata. terra amica potens. habens agri lera munera. et nobilitatem virosq; antiqua. ob dux nouellu. panterq; comite gaudet. Strabana quoq; optima Lumburga. Geldria. Et flandria duces opū ac ppsis potens. Et mox huc lera videri sui gaudet. amosū item potens armis ac namurū. nobi lis bannonia. holandria atq; selandia cu summe colebant. Ob hanc atq; huma na et salua atq; frusta. et suo nouo domino erubuit. Cui dux potente aduen tasse comitit. Et tunc alij alios fugare colendo dicentes. Tenuit tamē gra tiam. Quo aut tpe maria euasit vixit cu omni pace et lenia regni possedit Ex qua cu genuiss filiu philippu. et margarita filiam. Ipsa paulo post casu equi currentis dclapsa. fractis ceruicibus expirauit. Anno vo sexto et octauogesimo su pta quadringentesima millesima. die. et. mensis iunij. Cu genitore friderico imp. iocē fructu fordis vixit ingressus. Eius die sedecima februarij peracto of ficio diuino. in basilica dunt Buribolomii. Electores romani imperi obsecrato ordine bullie auree. felici consensu cu in regem eligentes. Postea eodem anno die 7. mensis aprilis in ciuitate. Quasit cu in genni solemnitate corona caroli magni et archiepis Thurebergensi. p eos coronatus fuit. Placebat em in eo inaudita pceptandi scientia. in deli berando grauitas. in cōsilio celeritas. regnorū iusticie feruor et scilicet modestia. utem singularis belu ginitas maxima ac clementia. cu vite ac morū obsecranda. Quibus regis virtutibus primas. Regia fo biles. nulla et parte pscorū suoz laudibus inferor equalit. Cui post vrozis (et pmissis) casu equi currentis carcere decedens. A quo cu liber euasisset. infirma mala apud flandres scuta sunt. nec dū finit. Victorioissimū aut rex maximilianus q; ipianissimus inter principes ipianos cūct. mēte reuoluens. q; mo ipiani ad infidelib* arcidati sunt. Et in angulū coartati. potētissimū qndaz dū. et orbis possideres. Et qmū impū amiserat. q; nobiles vrbes. q; densissimas pūnas poliderat. Inter q; em iudei totū no bile. et dū sancti. terra in q; pūne nūc fides flores apparuit. Tacem* alexandria. rēbas. mēpbū. ac oēm egyptū. et antiochia. in q; pūmū ipianū nomē audiri est. fons igit et origo nūc salus ad hostes defecit. bucirosima noui et ve. testamēt mī. et pstantinopolis columē grecie. Id incit* rex aduertēs p singulas receperat. nulla labore citati debere arbitrat. Iudei em ei sedes archi amississent. p receptione. nal li belli pūtu videret. greca ob rapta beleni. decemle bellū gessere. Caribaginesq; pū fines paululus amphidoo cūctissimū pūta cu cyrensis* cōmiseret. Romani sope totosq; cu sumptis armis i pugna erere Bellū aduersus infideles possideres necessariū fore rececēti sibi pūsalis arbitrat. huc tante religionis ignominie. ac probio qui pūm pūlere. Et si pcedēs negligēs fuerint. honoreq; sui pūscerant. suum negligere et curpiditū notare nō pūct. Alē glosiam nomē cetera supore infamia iugere poprat. Quā obre bella germanie tota vūb* sopire conabaz. Conuentionē pūpū Thureberge p maximū anno salu pmo et nonagesimo sup dīngentesimū millesimū pēat. p dies ples. vt pacem ne dū germanie. fion oib possit ordiare. pūnos pūpū et cōitates admonuit vt huc salubri expōditiōe infideles adiuuente esse possent. Adempta a domo austria p regē bāgane genitorū nōstiat. pūc bāgane cedat. Vbiq; p biennium par vltis fuisset. restabat adhuc reliq; ceterosq; dūctie q; nūgrā legione vocabz. q; totio longe pacis af feci pūto agmē i dūctas vūpū pūnōm pūc eruper. dū multa ad cōfina morante et austria ista acie pcederat fortitudo q; ipi gentiler taberna vocat le munieres. Et q; erupitomb* fūis omia loca cedi bus et latocissis turbabant. Qui tamē frideric: ceteris iussu obidione cūc expūgnatq; fortitudo mal na et bis cūct. vltis capta. q; sepūgē superant. hū oppidū et baromb* q; fines iustitiae tradit sunt. vt digni illis supplicia irrogaret. Itaq; ceteros ferme vicennens laqueo necarunt. ceteros cyangerus sustulit. pūm ceterosq; pūm ad rogi affatos. pūm ceterosq; pūm immolus. vltis illis aduēct. Sed nisi infuilla copulano regio francie cum dūctis Būtrane Maximiliano in pūctem tradita inuenisset.

Zinca imperatoris Maximilianus

Betta etas mundi

Dauesanco pposito expeditione dedisset. fatis de^o gloriosus hunc aduersus finē. et ecclesiam. et religio-
nem. et fide xpianā. a barbaroz et infidelis incurrib^o defendere possit. Gloriamus em vniuersam fere asy-
am a phoeniciis et mediis ad hellisponnū vsq^{ue} turcos tyrannidi parere. Et oīes traciā occupare. et vniuer-
sam greciā. cibolos. epiroas. yllirios ad intra vsq^{ue} balmaciā omnia potestate decemina seruitute. Insu-
le pene omnia a sinu adriatico ad mare pontici lacentes vastare et desolate sunt. Et in primis germanos
et bugaros sepe numero impetus facit. Sperabimus autē regi maximi ano nūa diuano. victoriā band
dubie succellurū. dum ceteri nationes hunc regem atq^{ue} ducem optinū sequuntur. Cū diuē ytaliam. no-
belen galliā. fortem bypsanā. bellacofam ac populosam germaniā adiumento effecissent. hys arma. hys
equi. hys pecunie abunde suppetur. hys vires longo maiores. quā infidelibus assint. In deo quoq^{ue} spe
randum est. qui cause sue nequitiā terret. Et pugnaturos diuinū auxilū implorantibus minime desinatur
credimus. vinci et possunt. et sepe vici fuerit per suporiores principes vi premisum est. Minor est infide-
lium potentia q^{uam} ferarum. Nō dubium. cum ad orientales prouincias eius ingressus patebit. tanto maio-
rem ad eū concursum inuenerit cedentū se populoz. quāto validior eius fuerit exercitus. Cum domini glo-
riosum. principes occidentales secum fuerint. Id omī christiane republice felix et fortunatū erit. Cum ipe
maximū et florentissimū impetū adipsēctur. tum omnes qui sequentur amplissimas opes cōsequuntur et
hoc bello. proposita non facili solum. sed sperata certaq^{ue} victoriā. quo ad mundanam et celestem gloriā. plu-
rimoz quoq^{ue} et amplissimoz regnorum. et ingentes opes et clarissima imperia pueniunt. Demū auxiliante
domino ibeli cum insigni victoriā et gloriofio mūdo reuertentur. Cum autem redierit inuictissimus rex
maximianus. subactis turcis. liberata tracia et greca. ac alia spolia neptanda. Et terram sanctam xpianis
restituit. Germanie principes qui multū defuncti sunt hac luce. Immortales sibi apud mōrtale tūi
gratias peragunt. Et qualem ei curru apparabit italia et Germania. Quales gratias ager ecclesia. q^{uod} festu
omnis xpiana foetetas agitabit. Septemmonis et occidentis reges redeuntē magnū imperatorē xpiane
republice feruorem saluabit. Cardinales cūcūq^{ue} p̄sules ecclesiarum. et magistratus vrbis. longo extra
memia intervallo sacra ferentes obuiam ibunt. nūci stabunt. Ad frenā quiritēs. sternunt purpura et ostro
quociq^{ue} ab eo terra calcanda fuerit. Martone nobiles. virgatesq^{ue} rosas et lilia et teatē in eum spargent. Et
varioz ferra florum sacro capiti annexent. Ipe curru sublimis aurcos in p̄cedem nūmos iacet. quociq^{ue} I
soro. quociq^{ue} in mūdo subsistent. nouos ludoz faces offendet. Beclam abiq^{ue} omnis populus victoriā vni-
et gloriā. atq^{ue} ita mūp̄ans non in capitolū falsiq^{ue} bonis edem. sed in apostoloz principis beatū petri
basilicam deducetur. Ibiq^{ue} maximū sacerdotem alexandrū sextum verū xpi vicariū. Et regni etni da-
ues tenentem inuenies. largam ab eo benedictionem accipiet. Et impletus atq^{ue} deoscularis sanctissimus
patrem. secum in penitētiōem palati partem secedet. vbi et de recentī victoriā. Et de rebus germanicis et yta-
liis longos inter sese sermones habebunt. Tunc Conradū celis poete laurem mūsa. quasi ab inferis re-
surret. et poemata cōponet. Antonius Sabellicus historias scribet. mortalemq^{ue} regem immortalitati
donabit. Nos quoq^{ue} si quid strepere inter olores poterimus. aliqd^{ue} scōsum inueniemus. quod de tantō
rege ad posterorē referamus. Nec habuimus. que per oīū sturembergensis adgeremus. Nos valete et
boni cōsultē ex sturemberga. et kalas iunias. Anno ab incarnatione saluatoris xpi millesimo quadringē-
tesimo nonagesimo octavo.

✠ I A S D ✠

Certas aliquas sine scripturā p̄o sexta etate deinceps relinquere conuenit. iudicio posterioz. q^{uod} emē-
dare addere. atq^{ue} gesta principum et priuatorum succedentium perscribere possunt. Non emī omnia
possumus omnes. Et quādoq^{ue} bonus dormitat homerus. In terra emī aurum querrur. et de fluuiorum
alutia splēdēns proferitur gloria. p̄ciolosq^{ue} diuioz est ceno q^{uod} fluuio. Cuius quoq^{ue} mirabilesq^{ue} motus
in orbe indicē ero: iunior. Qui nouos requirunt libros. quibus ordine referantur. paucā tamen de vlti-
ma etate vi perfectum opus relinquatur in fine operis adqueamus.

Betrachtung der

CCLVIII

19	20	12	22	23	24	25	26
66	67	68	69	70	71	72	73
74	75	76	77	78	79	80	81
82	83	84	85	86	87	88	89
90	91	92	93	94	95	96	97
98	99	100	101	102	103	104	105
106	107	108	109	110	111	112	113
114	115	116	117	118	119	120	121
122	123	124	125	126	127	128	129
130	131	132	133	134	135	136	137
138	139	140	141	142	143	144	145
146	147	148	149	150	151	152	153
154	155	156	157	158	159	160	161
162	163	164	165	166	167	168	169
170	171	172	173	174	175	176	177
178	179	180	181	182	183	184	185
186	187	188	189	190	191	192	193
194	195	196	197	198	199	200	201
202	203	204	205	206	207	208	209
210	211	212	213	214	215	216	217
218	219	220	221	222	223	224	225
226	227	228	229	230	231	232	233
234	235	236	237	238	239	240	241
242	243	244	245	246	247	248	249
250	251	252	253	254	255	256	257
258	259	260	261	262	263	264	265
266	267	268	269	270	271	272	273
274	275	276	277	278	279	280	281
282	283	284	285	286	287	288	289
290	291	292	293	294	295	296	297
298	299	300	301	302	303	304	305
306	307	308	309	310	311	312	313
314	315	316	317	318	319	320	321
322	323	324	325	326	327	328	329
330	331	332	333	334	335	336	337
338	339	340	341	342	343	344	345
346	347	348	349	350	351	352	353
354	355	356	357	358	359	360	361
362	363	364	365	366	367	368	369
370	371	372	373	374	375	376	377
378	379	380	381	382	383	384	385
386	387	388	389	390	391	392	393
394	395	396	397	398	399	400	401
402	403	404	405	406	407	408	409
410	411	412	413	414	415	416	417
418	419	420	421	422	423	424	425
426	427	428	429	430	431	432	433
434	435	436	437	438	439	440	441
442	443	444	445	446	447	448	449
450	451	452	453	454	455	456	457
458	459	460	461	462	463	464	465
466	467	468	469	470	471	472	473
474	475	4					

64 58

86
87
88
89
90
91
92

uno con sugeto
primero y con
uno solo un
tempo y se
del y se dan

93
94

64 63 62 61 60

16
17
18

Betta etiam mundi

Solum celi

58
59
60

51
52
53
54
55
56
57

5
6
7
8
9

10
11

12

13

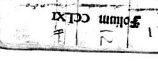
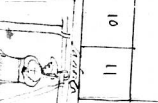
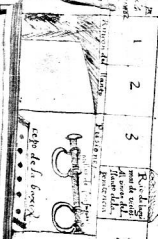
14

15

16

17

18

LIBRO SECONDO

De tractatibus mundi

Mundum deus (et primum est in principio opus) et hoc reu nare mirabile opus, sicut et in archa. Munda facit spiritus conuenit, sed dies spacio consumant. Denique septimū quo ab omnibus requiritur sanxit. Hic est autē dies subanis, qui in lingua hebrea a numero nome accepit. Unde septenarius numerus legitimus ac plenus est. Nam et dies septē sunt, et septem stelle que non occidunt. Et septem sydera, quod canit et cetera, quod disparat cursus et inaequales motus reu ac tempore varietates effluere creduntur. De scriptis itaq; sex etas sunt. Cum septima etas quiescenti iudicat. Ab ascensione domini aperta ianua etas. amū habuisse ferunt, vlti in presens cū fecta decernit, et vlti in finem mudi cum illa protendit. Cū nūc de vltimo fine mundi pateretur, et septima mentio fieri, que nec finem habebit. Cum requies animarum interminabilis sit. Sed ab octaua resurgenti etate suscipitur. Ideo liber Genesios septimū diem vespere non habere edocet. De aduentu ignis antixpi, et morte sine reu, ac de extremo iudicio, in vltima etate mundi differere placuit. Quomodo nūc consummatio futura sit, et qualis etas humanis rebus impendat, si quis diuinas litteras facite scrutatus inueniet, sed et seculanū prophetarum cōgruentes cō celestibus vocat, finem tertiam et occasum etas ante, deservientes, quasi sanguis, et de labennis mundi vltimū sēcuturum.

De anticristo

Edmittente iam tempore conclusionē. Duo sane certissimū, nec dum instantis iudicii indicia habem⁹. Fidem sibi abelance genus. Et regnū persecutionēq; antixpi, qui psecutionē triū semis annos furantur fides coelestis tenet. Sed nec hec improuisa veniēs oēs passim quos impetatos inueniet inuoluit. Enoch et Delam maximos pphetas et doctores, ante diuina exortum venturos iudicū aut. Qui sibi abelance plebem ad fides conuertunt et gratiam, atq; ad pfecturam tam nobilibus partem electos insuper abelam reddunt. Quis cum ipso primo tres semis annos psecutus erit. Et sicut de vno eorū dicit ppheta Malachias pater dicit, cōuertent corda p atris in filios, id est antiquos fides, dilectionemq; sanctos meos. Qui tūc vltimū sēcuturum plantauerunt. Tūc et antedictio illa horrenda psecutio, ipsos in primis martyrum virtute coronet. Deinde ceteros fides corripit vlti martyres ipso gloriosissimos vlti damnatos apostatas faciet. Antixpius autē et syna, vel et alij habent et abelance de tribu dan, mala spūtu genitus, caeteros ac proditor genus humani. Qui reliquias illius prioris mali cum ipso simul dedit. Ille tēterimus erit, et mendacior ppheta, et seipm constituet et vocabit, et se coluodabit, et dei filius. Et dabitur ei potestas, et faciat signa atq; prodigia. Quibus vltis imbecat homines, et adorent eam, per magicas artes a pssimis imbuitis magistra, addūgens se diabolus, totam sue virtutis potentia, per quā magicam ceteris omnibus maiora pparat. Indidūus comes annit. Subebit igne descendere de celo, et solem a suis cursibus stare et in igne loqui. Et sicut hec sub verbo eius. Quibus miraculis etas sapientū pluriū allicietur ab eo. Tūc erit et templi conuictus, et iustum populum psequetur. Et erit pfectura, et conatus quilibet q; fuit a principio mudi. Quicūq; crediderint atq; accesserint ei, signabitur ab eo tanquā pcedens. Qui autē reuoluerint notam eius, aut in montes fugient, aut cōpēbenti erigunt erunt annos necabitur, idem iustos homines obuoluet libris pphetarū, atq; ita cōmabit. Et dabitur ei desolare orbis terre membra, itq;. Id erit tempus, quo iusticia psequetur et innocens odio erit. Quo mali bonos hostiliter pculabuntur. Non lex aut ordo aut iustitie disciplina seruabitur. Non canes quicq; reuerentur, nō offit pietas agnosceret. Non senex aut infans miserebatur. Confunduntur omnia, et miscebuntur contra fas, contra iura namque. Ita quasi vno cōiug herodeno terra vniuersa vastabitur. Cūq; venerit hierosolimam antixpi se circūdet, iudicio se conuicti fore ostendens, qui adherentes templi insitauerūt, receptis munera copiosa donabit, quodā aut rita subiugabit, abiret quoq; per orbem legatos Delam et Enoch, qui per hec tēpora in paradiso vixerunt eo tempore, et pssimum est motus rebus evoluit. Deniq; iuxta rationem danielis antixpius ad vltimū mōtis olivæ dixerit. Ibi peribit, vnde saluator ad celos adscendit. Peritū aut illo perditionis filio, siue ab ipso dño, siue a michaele archangelo (et quidā docent et eterne visionē dñator. Non continuo dies iudicii secuturus esse credendus est. Alioquin fore possent homines illius cor iudicii tempus, si post tres semis annos inchoate persecutionis antixpi consensum sequeretur. Post quantū vō tempus eo summate deuastationis venturus sit, nemini proferus scire conceditur. Quis quidē aduentus horum amenitō sancti omnes diligunt, et etas adesse desiderant. Sed periculose sans agūt, si qui dant prope, an longe sit putare, vel predicare presumūt. Cum diuina sententia dicat, de die vltimū et vlti hora nemo scit neq; aut gēti edocui. nisi pater solus. Et vlti diuini Hieronimus refert. Beatus qui interfecit antixpi supra mille ecc, dies id est tres semis annos dies, rly, pfectetur, quibus est dominus atq; saluator in sua maiestate venturus. Quare autem post interfecionem antixpi, rly, dierum filium sit, diuine sciētie est. Tūc sōt te dicimus dñano regni sanctorum patientie probatio est.

Septima etas mudi

De morte ac finire cum

Parens hominum omnium Adam, ita plasmatus fuerat, ut manente illo decederent tempora, necesse terminum, quem a morte modum ab obolue temptationis appellamus, aliquo tempore ferret. Transgressione autem dominum percipit, in eo factum est, ut legem illam senserit in carne repugnantiem legi mentis sue. In sudore vultus sui vita illi agenda fuerit. Et delinquo in crinas exulare iussus fuerit. Timor et tremor, super eum venerunt, peccato obsecundum, offensa creatore, offendi posse cepit, posthabito obedientie merito bonorum imperium cepimus, expulso desiderio carnis corruptiones senserit. Innocentia expulsa nocere, nec minus nocere posse suo periculo didicerit, cum tempore declinaverit. Immortalitatem statim amisso corruerit, per incrementa vivendi ad mortem inclinauerit. Nos quoque qui ab eo originem trahimus, ad curas solitudinis, temptationes, tum corporis tum animi insuperabiles. Ad vltimum tempe, terribili mortem alligamur, statim ab eo hanc conditionem sortiti. A quo propagationem generis incipimus. Quid enim eos apello. Quos admodum precens vita oblectat, in hac velle miseriam, nec aliud invenimus quam nature imbecillitatem, fortune ludibrium, voluntatis inconstantiam, voluptatum inquinamenta, temptationum belum assiduum. Cum ingredimur in mundum ab infamia incipimus. Que etas quicquid videt ignorat. In te in pueritiam, in qua nihil solidum sapere possumus, procrebimur et pueritia in adolescentiam. In qua cum etate et sanguine voluptatum incensum coalescunt progredimur. Et adolescentiam iuventam ascendimus. In qua sicut minor per etatem audemus, ita maioribus curis implicamur. Et iuventam in virilitate confirmamur, in qua graviora pectora nos discerpunt, ambitu, auaritia, luxurie, libidinis, et varijs tumum amantibus, plurimum. Et illa senectus descendit. Si quis primum et quis nra senectus plena malis, et senectus in decrepita etatim, in qua totum horrore infestis, mori nos pulsant et irritant. Aspiciamus te nudum informe iter vagari, et lacrimas nascentes. Et quo late solidum tremulum, atque reptile opus indignum aliene quam pascunt et velant caduca corpora, si inferi morbo oblectis varijs subiecti passioibus, inuicem. Eosque inopem, alterna lenia et tristitia fluctuantem, impotentem appetitus arbitri cobidere nescium, quam quantum sibi expediat. Quos cibi potusque modus ignorat, nec enim. Cum alimenta corporis, ceteris animantibus in aperto posita, multo labore conquirenda sunt, quoniam somnus instat, abus distendit, potus precepit, vigilie extenuant, famines contrahit, sitis arefacit, audium timidus salubritatem, possit a reptat, item et pedibus simul et perterritis et futuris annis, superbientem inter miserias suas. Et fragilitatis sibi confusus vultissimis vortibus impetum, vite decursus, etas ambigat, vani incurabilis, ac mille generibus moris opesum. Omniaque ut compacta sumus, ut ocio tabescimus, labore frangimur, crapula opprimimur, inopia cretemur. Et quoque a medio recedentes ad aliquod extremum vertimur, dissoluta tempore non parum sedimur, per singula momenta temporis cum celo vertimur, et vertimur forme ludibrio sumus. Que summa infimis, in summis mutare gaudet. Ita per omne vite cursum angustiarum laborum cruarum, insidiarum plena, inima occurrunt. Et tamen arma caritatis et sancti fidei sumptissimus si ad alienus vite preparationes actiones nostras instruimus, quantacumque ea sunt que occurrunt superabimus. Mors quoque oim doloris solutio est, vltra quam mala nostra non exiunt, que nos in illam tranquillitatem, in qua anteq nascere mur, tacuimus reponit. Mors quidem bene pureque morientibus vita est. Hinc et dissoluti cupimus, qui bene vixerint, et esse cum xpo, ut bene acce vite premii consequantur lumen eternum. Et profecto mors vite que neque doloribus, neque meru, neque iniurie, neque etiam vilibus subiecta est. Nec ipsi quoque morti quicquam obnoxia. Et si alius aliquanto repetamus, Inveniemus mortem nihil aliud esse, quam peccandi finem. Nam cum Adam contra mandatum dei in flagitium lapsus esset, ne vivendo culpa reuulseret, et in peccato persisteret, eius corpus et terra factum, terre datus reddidit, non ut creature quod fecerat, sed ut peccato quod creatura ipsa commiserat finem imponeret. Deus igitur et principii et finis. Cum is vult nascimur, Cum vult etiam morimur. Et si alius bequidem proleus diuinitatis eius, Nihil ad nos pertinet, Illud quoque tantummodo nostrum reliquit arbitrio, ut bene recteque vivendo bonum nancisceremur finem. Hoc itaque quod vult nos scire, id est si in xpo domino nostro moriamur, summa opus adiuu debemus. Quod qui faciunt non plane moriuntur, si transiunt a corruptione ad incorruptionem, a mortalitate ad immortalitatem, a perturbantibus ad tranquillitatem. Non absurde fortassis quidam existimant, mortem non modo malum non esse, sed bonorum omnium inuentum. Hec eniuro quoniam neque euocationis diem, neque horam nobis scire datum est. Per quam salutare fuerit, preceptis non esse, cum deo sentientes, et mandatis eius obsequentes, nec diem differre tui est, si suspiciter facti ponis crismare, plerisque enim vidimus summa corporis incolumitate, vinctus integris nihil tale merentes, morte repente interceptos. Contra nonnullos vix ad medicorum desperationem redactos conuulsisse. Cum bece igitur omnia in dei manu poscitur, nec nobis reliquid videt. Nisi ut cum deo dei sentientes eius preceptis ut simus in omni vita, cum vite termino maxime obediamus. Credimus firme officio, quod deus hominem fecit ad ymaginem sui, Quod nobis scilicet potest accidere, quod dimittit letum corpore, vixit, et ad eum volentes redire, quod nos non redignat, et ad similitudinem sui facere. Quo spiritus dei non ipse spiritus repleat diuinitatis princeps, et felicitas et agat cum pectus inter angelos et sanctorum choros.

Morte nihil melius, vita nil peius unquam
 Quid sit mors homin. rectes aeterna laborum
 Tu scilicet iugum domino volente relinquit
 Quicquidque graues adimmo ceruice carbasas
 Et aliumque leuius, et carceris hostia frangis
 Enipis indignis. isth bona prius equano
 Atque immota mures. nulla exorabilis arte
 A primo prefixa die. tu cuncta quiesco
 Ferte iubes animum. promisso sine laborum
 Te sine supplicium. vitæ est carcer periculum

Septima etas mūdi

Quam fragilis sit vita hominū. q̄ plena malorū
 Quam breuis. & misera. volente mente cūctis
 Cum regna. nec comites possint depellere mortem
 Nec iuuenum numerus. nec numerus senum
 Ergo omnes iuuenes pueri cunctiq; senesq;
 Conspiciunt. omnis me tueatur bono
 Precipue qui me quondam videre potentem
 Quos mors dura suo prosequitur gladio
 Quid mihi diuiter quid opes quid gloria mūdi
 Profuerint nunc sum confusus ipse mihi
 Quid inuit argenti atq; aurū tenuisse talenta
 Quid tenuisse agros. amplaq; regna mihi
 Nam cuncta hec regio metuebat at nomina nostra
 Ducebat famam imperiumq; meum
 Nunc lapis seruis nunc me tenet improba tellus

Nunc bellam indicunt angues vermesq; meūq;
 Dilacerant corpus ossaq; lecta iacent
 Quibus diuitia fuerit mihi magna potestas
 Ut mea sit prelis equa. anda bonis
 Non tamen his copiis potuit vita mea tueri
 Quam mors eriperet meaq; priuaret eis
 Desolat hunc casum cuius omnis. omnisq; priuatus
 Dent lacrimas cuncti dent gemitusq; simul
 Hanc inopes timeant diuites iuueniq; senesq;
 Patres atq; viri cuncta creata remane
 Ergo omnes quicunq; legent hec carmina nostra
 Non dubitent iam iam talia facta sequi
 Itaq; te ceterosq; elegos qui legens stas
 Ut mors sit cordi confoctata tuo

Ultima etas mundi

sensum doloris officit. Quia autem felicitas existenda est iustis ac pio laboribus huius laboribus terre. p
fectis ad illum equissimum iudicem parentem indulgentissimum. qui pro laboribus requiem. pro morte vi
tam. pro tenebris claritatem. pro terrenis ac breuibz bonis. eternam & celestem largiatur. Uniuersos igitur
oportet opera dare ut se vel qd primum ad rectam viam dirigat. vel susceperis operantibz virtutibus. bñ? vi
te laboribus patienter exas. consolationem tecum habere mereamur. Pater em noster ac dominus qd con
didit firmamentum celum. qui soleni cum ceteris syderibus illuxit. Qui libratam magnitudine sua terram val
lavit montibus. mare circumdedit. ammbusqz distinxit. Et quicquid est in hoc opere mundi confilium ac pfe
cit e nihilo. perspicua erroribus hominū. docemur. qui nobis assistere vitam panderet. Hic sequamur
omnes. hunc audiamus. hunc deuotissime precamur. Congrediamur cum hoste quem nouimus. formet vt
victores. ac deuoto aduersario. triumphato premii virtutis. quod ipse promisit a deo consequamur. Et in
altissimum celum relicto stellato per illam immensam portam instat ins ingrediamur. vbi verba illa beatorū
causū atqz dei. mater nostra hierusalem in medio celi campis apparebit. Hec verba vt vbi Joannes i apoc
calypsi sonat. in se dei & lunari eius simile lapidi precioso habet. Cuius mirus magnus & altus. habens
portas duodecim & nomina scripta. xij. tribus filiorū israel. quaternis lateribus prout sunt partes mundi.
Murus ciuitatis que quadrata est habet fundamenta. xij. Et in ipsis nominibz. xij. apostolorum. fundamē
ta nūm ciuitatis omni lapide precioso ornata. Inuenturū igitur gaudio prestanoni nostri parte.
tam remigrabimus. Et quia omni in quo ozi sumus. ex malore multoqz prestanoni nostri parte.
Quia post longū crinosum periculosum exiliū eas regiones atqz illa loca plena magnificentiā. & ad
uentu nostro gratulantiā videntes exultabimus. Deprecemur igitur. vt nobis & omnibus. qui hoc audire
Concedat dominus. sive quā suscepimus custodiam. cursu consummato. expectare iusticie repositū coronā
Et inueniri inter eos. qui resurgūt in vitam eternam. Liberari vō a consuetudine & supplicio eterno. p xpm
dominū nostrū. per quem est deo pater omnipotenti. cum spūscō gloria & impio in secula seculorū Amen.

Completo in famosissima Nurembergensi vrbe Operi
de bystorio etiam mundi. ac descriptione vrbium. sei
lit imponitur finis. Collectum breui tempore Aluino docto
ri harrimāi Sebedel. qua fieri potuit diligentiā. Anno xpi
milleſimo quadringentesimo nonagesimotercio. die quarto
mensis Junij.

Deo igitur optimo. sint laudes infinite.

Eterea rex scriptores paratissime de Germania locuti sunt. ac si ea natio extra orbem sa-
 ceri et somniantes quodammodo res germanicas amigerit. namq[ue] si legamus venusta re-
 p[er]ta iuuenim[us] germanos olim n[on] vixisse barbaros. velibus v[est]is laceris. venatione
 t[ame]n et agros culture dedidisse operas. feroces quide[m] boles et belli appetentes. sed argenti
 prolixos inopes. quibus quippe nec vini v[est]is erat. Itaq[ue] germania intra mare et da-
 nubiu[m]. rursusq[ue] intra rhenu[m] et albu[m] p[er]uenit. n[on] v[er]o q[ua]m transgressi sunt suos limites
 n[on] ignorat. n[on] plus fere est q[uam] nati sunt in gallia. rheia. norico. vandelico atq[ue] in ipsa
 sabia seu sarmatia q[uam] q[uo]d inuis habuerunt. Etud memore[m] nobilissimas verba sp[eci-]
 alissimaq[ue]. distissimaq[ue]. opulenti[ss]imos principes ac platos. certe n[on] videmus p[er]ueni[ss]e esse que p[ro]
 tato omnibus germania super. q[uod] si resurgeret aliquis illos rheuoniu[m] qui t[em]p[or]e iulij cesaris vixit germania p[er]
 boy fructerat[ur] colit[ur] v[est]is v[est]is boim. vrbantate ciuiu[m]. splendor[em] v[est]is. tamq[ua]m n[on]d[um] polonia apud ger-
 manos conuerit. H[ec] h[ec] mutacione quis fecit nisi religio xpi. Cultus quippe xpi[us]ne religionis a germa-
 nis omne barbarie expulit atq[ue] ita expulit ut i[st]i greci ipi barbari. Germani aut recte latini appellari mere-
 ant. Siue igit[ur] noua coliderant seu vetera mente repetenti nulla p[er]noct. nulla ardore inter omnes natio-
 nes quas bello ydoneas iudicant germania videtur. Germanis eni[m] equis arma et pecunia sunt. et vbi tot da-
 nissim[us] principes. tot generosi p[ro]ceres. tot formidini equites. tot potestate ciuitates. tot diuine. tot auri. tot ar-
 genti tot feni numere. vbi tanta populi multitudo. tanta iuuentus. tanti animi. tanti robore. Et deinde ger-
 manie fines et veteres tradunt ab oriente vicella flum[en] et vngare limos fuisse. ab occidente rhenus. a me-
 ridie danubiu[m]. a septentrione oceanus et mare b[alt]icu[m] quod prutenici vocare possunt. nunc q[ua]m extra
 bos terminos possideant ipi videntur. Germani. eni[m] anglia pulsis britannis occupant. belgic[us] deluui[us]q[ue]
 finis ciceno gallis obnoxiu[m]. rheia et norici inuasione et v[est]is in ytaliam p[er]uenit. belgic[us] deluui[us]q[ue]
 migros qui n[un]c pruteni vocant[ur] ex manib[us] infidelium detraxerunt. Sili et altemus in germanico solo bobem
 sedent potensissim[us] et nobilissim[us] populi. sed et illi germanico impio parere se s[un]t. regib[us] habent principa-
 les et regni electoribus. Itaq[ue] igit[ur] bellicosi ac formidini deos accepti germani sunt. quib[us] adeo fines et
 tendit licet. et sup[er] omnes mortales romane potencie d[omi]ni sui obfistere. N[on] terrar[um] ille calicatus oim[is] et orb
 domitor iulius cesar quib[us] sub actis gallia sepe rheni r[ati]onem re[gi]s maximo in germania gessit. bellicosi
 fam[us] et i[st]i a[st]er[is] facies gene dimisit indomita. Augustus octavian[us] cu[m] et parib[us] et indomiti reges mune[re]
 ra munit. q[uod] v[er]o oim[is] romanoru[m] forum infim[us] credit[ur] est. Ille inq[ui]d[em] scelerissim[us] imperator nullav[er]gens nisi
 apud germanos succubuit. n[on] lolliani et v[er]mani clade in germania p[er]fecit est. Lolliani maiores infame
 q[uod] deminuit. v[er]mani p[er]ne exatit[ur] tribus legionibus cu[m] duce legatus et auri[us] oim[is] cesio long[us] effect[us]
 censere quos inuenerit ra publice molestias germani. qui et i[st]i romanoru[m] forme aliqui cesserunt. postea t[ame]n et
 ipi et romani. de gallis. de hispanis. de hungaris. atq[ue] alijs diuersis gentibus sepe numero m[un]dum p[er]uenit.
 Nec romani et r[ati]onem potens res magna sine germanis auxiliantib[us] p[er]uenit. quoniam tanta in bello virtus
 tanta in domo fides: fuit et cesari corpus custos cobors et germanis potissime legere. P[er]man[us] q[ue] hosti
 dum qui fuit lorbaring[us] dux cum solo transrhenanis rheuonibus et ab quibus gallia. panos italis hunga-
 rian[us] p[er]uicax. grecia p[er]uenit. alie. bellospona et i[st]is. alia p[er]uenit. iberosolum et potestate infidelit[us] vendi-
 casse. vicinis ac p[er]uenit omnibus que occurrerit in medio gentibus. quos et t[em]p[or]e et sarraceni numero redi-
 fere conarent. in eius exercitu ducenta milia pugnatoru[m] fuisse tradit. atq[ue] multo maiores copias sola Ber-
 mania cogere potest. N[on] et imp[er]ator conrado cu[m] Eugeni[us] tercius romanus p[er]uenit r[ati]onem createt p[er] u-
 relia terre sancte qua sarraceni euertere conabant[ur]. p[er]uenit cu[m] cetens vltionibus ydola colere ac acerbis
 expartionibus n[on] sarraceni aut alios vicinos xpi cultores infidelit[us]. Conrado aut dimissis sarraceni aut
 cetens vicinis qui domi cu[m] p[er]uenit ac reliqua barbaris decerent ipse cu[m] rhenensibus. fucius. franconi-
 bus. bairanis iberosolum i[st]i p[er]uenit. p[er]uenit q[uod] longa et lata sit germanica natio. Gelisq[ue] p[er]uenit. q[uod] exat[ur].
 q[uod] illi q[uod] p[er]uenit t[em]p[or]e q[uod] p[er]uenit. q[uod] illi n[on] nobilitas. q[uod] p[er]uenit et experta milita. q[uod] cetens
 oim[is]. q[uod] gloria d[omi]ni. q[uod] p[er]uenit p[er]uenit magnificenti. q[uod] p[er]uenit splendor vrbu[m]. que celis facies. q[uod] t[em]p[or]e vber-
 tas. cu[m] p[er]uenit ad de[um] cu[m] p[er]uenit sit comune magis admirari q[uod] recedere valeamus. Cu[m] igit[ur] hoc op[er]a
 b[us]it[ur] et officina numer[us] q[uod] p[er]uenit que v[est]is induta in medio forme germanie fuit q[uod] p[er]uenit de germa-
 nia in calce libri absolute[m] p[er]uenit b[us]it[ur] Ence p[er]uenit romani p[er]uenit rerum v[est]is gessit in caro-
 pa bul friderico tercio romano imp[er]atore. Is eni[m] est n[on]ne senensis sit sit germania facit cu[m] de se ferat
 sed cu[m] n[on] i[st]i annis supra. p[er]uenit. germania incoluimus n[on] rep[er]it[ur] extrane[us] crassimare debere. Cumq[ue]
 imp[er]ator ip[su]m nationi longo t[em]p[or]e summa fide magnis laboribus seruierit et n[on] ad cardinalit[us] recepti ca-
 curemus que nationis ip[su]m bono[rum] atq[ue] voluit coducant. et ita p[ro]lixus agant et n[on]ne p[er]uenit germani
 et ita p[er]uenit. v[er]u[m] cu[m] antiquiora illa t[em]p[or]a sub obfisc[ur]is ambiguitat[ur] p[er]uenit ferbentib[us] et t[em]p[or]e descripto
 baud facili cogniti. q[uod] q[uod] v[est]is legentib[us] fide. q[uod] q[uod] de v[est]is inter veteres discordia. qua inde n[on]ne
 orbatur. quia nec monu[m] nec flum[en] nec gennu[m] nota p[er]uenit. et p[er]uenit et gennu[m] termini multum
 varietat[ur] accipit. Et Strabone qui sub iherio cesare vixit v[est]is ad p[er]uenit alexandria qua et p[er]uenit
 p[er]uenit p[er]uenit orbis t[em]p[or]is. baud equide[m] magnu[m] ip[su]m est et cu[m] tanta noim variano intercessit et p[er]uenit
 pulos et bis nolan vident[ur] apud vnu[m] quos n[on] uerit[ur] alter. Ideo Ep[iscop]us. quippe cymus s[er]uans d[omi]ni
 pul[us] a suo t[em]p[or]e narrandi crocidu[m] cepit. Calistenes ac Theopomp[us] quos eade[m] etas p[er]uenit infima t[em]p[or]e
 t[em]p[or]e p[er]uenit qui omnes b[us]it[ur] mune[re] laude sempiterna celebrant sunt. quia mo[do] re eloquentiam. Enceas
 omisio p[er]uenit gessit in quib[us] scriptores n[on]ne diffinit ad recomones b[us]it[ur] sit conat. Etat igit[ur] in
 germania sub suo geo gessit sunt memoratu[m] digna et in ceter[is] regionib[us] europe in illo op[er]e vano et c[on]grego
 bunt in cardinali[us] ocio legat[ur] accurate t[em]p[or]is. b[us]it[ur] igit[ur] cu[m] t[em]p[or]e in primis p[er]uenit.

Bum pius Eneas fama super ether a notus

Eneas pius papa Frideric' terci' romanorū i peratoz

Parcere prostratis scit nobilis ira Leonis
Tu quoq; fac simile quisquis regnabis in orbe

Reuerendissimi patris domini Enee de picolominibus cardinalis
 B. Babine de his que sub cesare friderico tercio impatore p̄ Germaniam ⁊ Europam gesta sunt cū locor
 descriptione ad b. Ambrosiū cardinālē bilerdensē incipunt scribere.

Patronio sacro sancte romane ecclesie presbitero cardi
 nali bilerdensi appellato patri suo colendissimo Eneas eiusdem ordinis. non eiusdem
 meriti cardinalis sententia salutem plurimam dicit. Podagratem me nuper ⁊ arbitri
 cis doloribus (ut folco) laborantem Libanus quidam theotomicus adq̄ libellū affe
 reno in quo romanorū cesarū non tam gesta q̄ nomina ⁊ pauci temporibus continēda
 tur vsq̄ ad wenceslāū Caroli quārū filiū. Cūq̄ illa opusculo suos imperatores recte
 viderent. Nā Bencuenus hūmolenis eius operis auctor sub wenceslao decesse
 rat. Rogant me libanus ut adijcerem libello quod tērat. nolui turbare hominē. compleri ad etatem no
 stram imperatorū numerū breuitatem illius qui processerat imitans. Et cum subiret mentem multa ⁊ ma
 gna inter christianos gesta esse ab eo tempore quo fridericus imperium accepit vsq̄ in hanc diem opuscu
 lum fecissem edere statui in quo singularia quedam eius temporis sub compendio ad posteritatis memo
 riam transmiserem digna memoratu. Eddi igitur breuem hystoriam tuoq̄ nomini dedicari. qui cum p̄
 in morbo meci labores facile inter podagrandū scripsera mea ⁊ leges ⁊ indicabis. fuisse fateor. opere p̄
 um ab initio ponus etiam nostre in hoc eum vsq̄ res gestarū hystoriam texere quemadmodum menti
 mee sepe insidit. sed ea non erat vnus podagranus ⁊ p̄feram ieiunio quadragesimali occurrentis lucu
 bratio. Amat edes nostras ipsa podagra nec tam recedat q̄ reuertē f̄ libens fortasse ⁊ huc intētiō aliq̄
 do subseruet. Tu vñ ⁊ si quid acerbius in quemq̄ scriptum ostēderis non tam mee nature q̄ stimulus
 podagregens adscribere. ⁊ quicqd̄ infeste inepte absurde occurrenti sumpto calamo dele. Exvbe Roma
 quarto klendas apelis Anno dñi. M.ccc. lxxij.

Finis problemij

Sequitur hystoria

Que sub Friderico tercio ei⁹ nomis imperatore apud Europeos et
 qui nomine christiano censentur insulares homines gesta serunt memoratu digna mibz cognita trade
 re postea q̄b̄ crucili me libet. Cōmiserimus aliqua interdum ali⁹ repetita. quemadmodū locor rēg
 rano expostulare videtur.

De hungaria et gestis in ea olim pannonia appellata

Bungaria que austrie tyderna parte coterminā ē et in orientē vergit principii narrationis p̄stabit. Idem
 provincia nonnulli pannoniā vocant itaq̃ bugar̃ p̄nionioꝝ loco successerit. verū neq̃ bugaria p̄nionie
 terminos impler. neq̃ illa tā lata oīi fuit q̃ nostra erat. Bugaria tira danubii enī et alpen q̃ ad italīā et adri
 anici respiciūt mare. p̄nionia p̄nch as ab occasu notū enīq̃ amnē. ab ortu myson ac triballorū flumē sa
 uū p̄tingit. Intra q̃o limites austrie magna portio claudis et a theutonib⁹ incolit. Sina quosq̃ ysdē termi
 nus cōnect. valena quondā appellata. Bugaria vo q̃us inferiore pannoniā a fluvio scythia vltq̃ saurum
 cōpleta ē. danubii in tr̄ ingressā ad polono vsq̃ protendit. et q̃ quondā arua tenere expeidē daciq̃ possit
 dent. Simpū gens bugarie multo latius ē q̃ ipsa bugaria. n̄r dalmate quos selanos. et ilirici quos bošne
 ses et triballi seu mysi quos nū seruos nū ralcianos appellāt. et gerbe quos parimyalachos parim transil
 uanos notant bugaros impū subierūt. Et si nonnulli cuo nostro tureborū armis eueni defecerit hanc p̄uū
 eam quaten⁹ circa istū extenditur sub octauiano cesare romā primū obtinere baebone pannonioꝝ rege
 subactio et amāntio inter saū et draniū flumēs prostrans. Daciam vero trāsdanubiū que nunc bugarie
 portio est Traianus imp̄ator edomuit et in solo barbarico provincia fecit. Sed amissa sub Galieno p̄ Aure
 lianus recuperata est. Post romanos aliqui hui⁹ scythici gens. aliquando gothi et insulo baltici maris po
 puli. Deinde longobardi et germani profecti p̄nioniam occupare. Postremo hungarotum nano et vl
 timus scytharū simib⁹ inuaduit q̃ vsq̃ i bāc die regno ponit et vltia atraq̃ istū late dñat. Et ita adhuc nō lō
 ge ab omi th anis altera bugaria n̄r hui⁹ ce q̃ sermo ē in ter ligua et morib⁹ pene simit q̃us nostra quili
 or ē ipi cultus. illa nū barbarico viuo seruit ydolo. in bugaria quā danubius interlabit. respicere nostra

Regnandus caroli quarti romane impatoris filius natione bobem^{us}. origine theutonice. varia fortuna an-
 nos supra quinquaginta regnavit. princeps singulari prudencia. magnitudine animi. beneficentia & liberali-
 tate insignis. corpus q^{ue} maiestate ac decore illustre. Cetero bello piosus infelix. quē nō turbis daturat. sed
 bobem^{us} q^{ue} sepe acie fideret. Tunc et prima fuit mana lodovico regis filia cū qua regnū accepit. illius causa
 duos & magni regulos in hungaria primarios q^{ue} aliqui rebellassent gladio percussit. ob quā rem & ipse paulo
 post regina sine funtibus vincula pueri^{us} est. malitig^{us} videt causā vix interfecit in custodiam tradidit
 donec regni pueri supplicia decernerent. Sed nō restit capto in extremis rebus pudentia. qui vt erat sa-
 barum p^{er}am am^{us} continuo cū filia duxit vt tē. nec diu postea cōpans amicus regnū vendidit. de prodi-
 toribus supplicia sumptit. Obuersus viciue filiosq^{ue} bonorib^{us} & opib^{us} inter primos regni proceres cumula-
 vit. quoz adhuc alienus vixit filius. Transiit g^o canus comes regni palatinus multa b^{us} Regimū egre-
 gis sanctorū memorie prodita sunt. Inter que illud p^{er}arissimū q^{ue} ecciam catholicis in t^{er}ris p^{er} arcos diuinas co-
 grans. Gualdo l^o h^uane duci vt se regem appellaret nūlla corona indulsit. prius tamen ille vix decessit quā
 solennia coronationis expleat. Prulliam quā rex polonie fratribus beate d^une theutonici armis ade-
 merat restitui iussit. Cū veniens dux pipone florentino grauis bella gessit. Hec^{us} filius bobem^{us} regem g^o
 manu suū q^{ue} regno inuadit esset cōcit in vincula. apud negligenter custodiū magno republice malo quā
 dam bobem^{us} & carceribus sumptuaria coronā imperii q^{ue} Eugenio quarto pontifice maximo romē accepit
 Bobem^{us} post multas calamitates vix tandem potius est marchia brandenburgensis friderico burgario
 numburgensi dono dedit filia Elisabetha ex Barbara nati Alberto duci austrie in matrimonium copulauit.
 illig^{us} denu^{us} apud s^uoyinā mortuē curatē moriens regna quibus p^{er}uer^{us} solennia volumaria reliquit. ossa e^{us}
 in varadino iacent. Albertus apud albam regale cū p^{er}ge coronatus bobem^{us} q^{ue} dudum suscepit. Cuius
 felicitatem admirant germanie principes & ipsi suū sanguinē extollere decreuerunt romani ei cōsentientes im-
 perū. Ad albertū suscipere nō licet nisi priores hungarie indulgerent. quibus dux ex v^{er}u videbat ut
 iam regem theutonibus ungare. atq^{ue} ob cā causam iururando albertū obligauerat ne suo in iussu imperi
 um acceptaret. vocat tamen ad regem qui tunc Viennē fuit viciq^{ue} p^{er}bas p^{er}uere cōsentium. ille imperium
 nactus in hungariā rediit aduersus turchos. q^{ue} tunc rāsa^{us} inualerant arma moturus. sed dum bide morā
 facit. ea cū regi fides iudex autans natione theutonice^{us} hungariū quēpiā ob delictū suū dēcessit. illi b^{us}
 gari molestissime tulerunt. quib^{us} theutonici nomen cōsum est. Exatit cūstodis tumultus. hungari arma
 capicunt. obuios theutonicos passim trucidant. sit fuga in arcem qui rex se cōmunebat. burpūl negotiator
 domus. quoz pars maior theutonica fuit. Euangelizab^{us} ex eo t^{er}pe buddisius Jacobus marchia^{us} oedius
 minor professor doctrina l^oaz & v^{er}te famemoria clar^{us}. qui sedat^{us} tumultū simulacri saluatore cruciat
 mana gestans furem armatoq^{ue} populo obtutū factus vt ced^{us} parant vt rapina absintant vt arma depo-
 nāt supplicet orat. Illi verba eius minime intelligentes. neq^{ue} cū tempus foret vt interpretem b^{us} filie summi
 autumant qui ipm suū cepit dūcem habent. sublimēq^{ue} iacobū simulac^{us} cruciatū in v^{er}mis amollit ac ba-
 chon p^{er} bobem^{us} nūc illi dūc illi dūc cōplant. sunt tamē aliquot minores spolia. & a cedibus r^opnis est ob-
 presantiam iacobū qui nō p^{er}bas modo lachrimis furete incede plebis lenire conatus est. Sedato tumultu
 & cōspuuo palatinus singulensis eccie ponnit^{us} morit^{us}. apud quem p^{er}osa regni supplicet in custodia sal-
 ut. Rex singonum petri & regina cum eo. aprouneur archie in qua thesauros obseruabant coram regina.
 & electa regni buronibus. illa etiam subtraxit corona. q^{ue} sacram appellat fidelis. annū tradita archie
 claudit atq^{ue} obsequat. Albertus paulopost ad brandenmyss flumini. p^{er}uolant^{us} burgi castramet^{us}. maiores
 copias expectat cū quibus turchos inuadere possit. Emded^{us} comam vrbē rāsa^{us} obfidem^{us}. p^{er} m^{us} epugna
 nūc est oppidū q^{ue} auxilia veniant. ipse Budā reuersus cū dissimulata laboraret Viennā repetere statuit. suū
 montuans inter suos. suoz ex arcem in quo fuerat nueritas p^{er}te dūquid adstatum sperat. sed in inue-
 re magis ac magis morbo affectus relinquit exire p^{er}gnare obfidem^{us} tē lamento in villa que longa duat
 vi. kaln. nouemb^{us} & v^{er}te decessit. religio suis p^{er}incipes & qui liberalitate simul iustitiazq^{ue} p^{er}staret. fuit q^{ue} in
 bellis iudat & manu p^{er}pnas abotauit & Bobemos armis subegit. Polonos l^oaz vagantes in^{er}ta regnū
 filie cohercet. Magia & ex sp^{er}ane rei publice. p^{er}uenerit videbat. nec minora populi de sua virtute concepe-
 rant. pulcherrime ipi s^ussitūci beuicatis vix nō sunt. repente occidit que breui ad summū potens creme-
 rat. neq^{ue} cū ducem toto imparet. Statuta eius p^{er}cedat fuit. nervosus & validū corpus. facies terrificā mo-
 re gentis etia barba. superius labi inconfusū. velum b^{us}ud splendidū. Halcibus auro grauis cū. n^{us}. nec
 v^{er}g^{us} laren desuit casis. Corpus eius in alba reconditū est. Cognita regis morte puenientes hungari indū-
 g^{us} de periculosum erisumantes tam regnū vnus semine iudicio subiacere regnū magis p^{er}bas bertam
 tur Gladis polonie regē qui populi armis tūc sibi vt verū aliscat. Cōsentit mulier ea p^{er}sonne adde
 et nō quod filio p^{er}udicio fiat si masculi parat. Legum^{us} in poloniā p^{er}an ecdi^{us} & p^{er}incipes regni nam & ex
 eorum maiores. quibus iter agnibus Transiit posthumus nāscit. qui mox vt in luce p^{er}odit apud albam
 regalem & baptisimū ipiūne fidei signaculū & milie sigulū & sacra hungarie coronā quā mater p^{er}ces se b^{us}
 b^{us}ie eadem die accepit. inde sublatū in nuclea fridena cōfatis. p^{er} s^uerme annis fuit. cui mater & ipm & coro-

nam comedauit. Regem quibus prohibente regina Eladislau adire que magnis pollicentis onerant in hungaria transire et impolito diademate regis saluare. quo cum diu Eladislau mater vario clementis armis contendit hungaria in duas partes diuisa vltima comes alie diu confobone stetit lauslaog regnum defendit capta a polonis diu in carcere mactat⁹ est. Thomius archiepiscopus frigidensis qui polica cardinalatus honore donatus est genere ac moribus illustis vniuersi regi diadema impoluit. alteri volens alteri coactus. eo canis cum ad poloniam quibus publica fide accepta budam peruenisset non prius libertatem sacreditus e⁹ Eladislau in alia coram iure. ipse quoniam potuit domum reuocare polonos cenantibus summo studio aduersus est. Julianus cardinalis sancti angeli ab Eugenio pontifice maximo in hungariam missus per summo ingenio. singularem faciem et ecclesie doctrina quibus indigne belli inter Eladislau et Elisabeth ad certum tempus composuit pacem in efficere non valuit. regina mortua omnes pene hungarie optinuit ad polonos decedere. solus Subira bobemus rei bellice peritissimus et manu p⁹ lausla partes in hungaria tutatus est. qui sepe cum parua militum manu ingentes hungaros polonosque copias vicit. fudit. delecti bisque iohannem buniamem magnis cretibus circum castra eruit. hic iohannes natione valachus fuit baud alius natalis⁹ oetus sed ingenio docto et animo subituro et virtutis amator multa cum turcibus secunda pila fecit. et hostium spolijs hungarica templa diruit. primusque otru apud hungaros turcos acies et frangi et vici posse monstravit. quibus et rebus cretibus Eladislau et ipse plium cum amurata turcibus impare committere non dubitavit. de quo postea suo loco dicemus. sedus inter fridenciu imperatorem et eladislau qui se regem hungarie appellavit. Julianus cardinalis ea lege composuit ut liceret imperatori hungaros coherere si quod in austria sibiue damni inferrent. idem permissum eladislau est in fridenciu subsidio hungariam lacerare. Quia oppidum in hungaria est hinc atque austrum proximum hoc latrones occupare et plerique arcumicta castra la et quibus in austriam profecti magnam vim pecor⁹ atque hominu abegerunt. Quomodo ea re fridencius compari raptum cretatu in hungaria fratre munimenta expugnauit. ex latronib⁹. l⁹ furea suspenderit. Eius condidit in bello Eladislau conuentus hungaros apud Pestam habitus. locus hic transdanubius. buide opposit⁹ neque muris alia neque magnificis domibus edificat⁹. velle specem gent. hic Lanilus alberti filius comitum procerum consensu rex designat⁹ fuisse deinceps auspicijs in turcibus pugnare cepit. nec tantum se hinc sua pila quibus poloni fuerunt. De ianice buniamem regni gubernatorem assumptum absente rege proximum eius et iunt in virga ferrea gubernauit. nec diu rex affuit minor eo habitus est. hic prostratus apud alb⁹ turcos quomodo in rebus rase referentibus breui tempore fugaciens morbo extinctus est. Serunt cum eius agrotat noluisse ad se diuici corpus deferri. indignum esse aene⁹ ferat domum intrare regem. iussisse fese quibus dehiscentibus viribus in templum rebi ibique de more xpiano confessum diuinam exultantiam suscepisse atque inter sacerdotum manus deo animam reddidisse. Felix sp⁹ qui tunc rei quia gesta est apud alb⁹ hinc eius atque auctoris migravit in celum. Lanilus qui ex turcia iam pridem imperatoris emissus et in patria regna receptus turcorum metu ex hungaria in austriam se conuulit. audita turcorum strage et gubernatoris morte quo cum illic comes apertum gerbat odium impellente ipso comite qui velut sublatu emulo lacerandus id nuncij audierat. rursus in hungariam rediit. sed dum apud albam spolia turcorum et interceptor⁹ hostius ca dauera impie secum ipse cuius caput erat a rege secundum. et qui iam solus tanq⁹ regis auxiliu⁹ leges hungarie presidebat. Eladislau buniadis filio in castro regio obituncat inde necem consecutus unde sperauit imperium. Offensus ea re mirummodum regius animus dolorem tamen suppedit nec dubitauit auxilium iure celum facere. Cadauer defuncti in aliam missum est. rex budam se contulit ubi secutus curiam bunis odium filios in carcerem rapti iussit. perussoreque comitis eladislau natu maiorem capite plecti. Matru⁹ capitiu⁹ duxit in austriam. et profectus in bobemiam pence cum sequi mandauit. ipse paucos dies prage morat⁹. sine morbo perhiero et plerique tradidere. seu veneno ut alij affirmant die obit. nobilissim⁹ sanguis paterna origine ac materna ex imperatoribus ortus. Matruas qua die rex clausit oculos eadem pegram applicuit. quomodo regis gubernator in custodiam suam recepit. Corpus lanili apud p⁹ carolum quartu romanorum imperatorem in aree parageni atque in ecc⁹ sancti viti reconditum est. Desinito lanilo rege hungari ad elegendum successorem ad kath⁹. ianiam aduocatum consuevit. Proceres apud budam frequenter conueniunt inter quos michael tyllas magna militum stipatus exercitu p⁹ adest. xij. milia equitum. pedatum. vij. milia cum secuta feruit. quibus iturus in pestam fuerunt. Michael frater coniugis buniadis et matris auunculi⁹ fuit. cuius p⁹ necem eladislau nepos cum plerisque regni baronibus accurre simulat⁹ erant his potentia eius baud parum ingessit terrorem. nec iam paula metu cuncto liberam regis electionem futuram arbitrabat. Michael vo conuenit adueni non ferro circa armatus adduxisse aut. no et vim congregari inferat sed et eos terret. et. si qui sint qui libertatem principum ac popularium in assumendo rege gerbare conent⁹. Illud t⁹ seculum vnum ex regni accolis monere et iohannes buniadis beneficia meminere. qui vnus omnium turcorum arma ad hungarie regem depulserat. clarisq⁹ gentis victorias p⁹ indigna lingua mentis p⁹ reddita. et filio eius alteri crudeliter oculum. alterum in bobemia captum seruare posse. Barones memoriam iohannis extollere matruam ex capitiu⁹ redimere atq⁹ in eius regni sagisio collocare. Quod pater sua virtute fuat

fer neg ferendum ut ad externos ea potestas cederet se omnibus qui nepoti fuissent infidat. regni
 salutem ante oculos ponere si quoniam punitio conuictorum esse arbitrat. nihil obstat quo minus melior eliga
 tur. sunt res alijs diu accipis in baronum sibi quisq. numeret. postremo reconciliatioe inter proceres facta
 curio auctoris iohanne sancti Angeli cardinalis viri doctrina et moribus excellentem. qui cum legatus agel
 bar apostolicus tradidit. Mathias octo et decem natus annos et moribus excellentem. qui cum legatus agel
 qui medio in dantibus cum glacie confrecto imparetur magni sceleris elemosinis etiam expectabant rex ac
 ex baribus adolecentulis etate monibusq. pene pambus. alter ex regio solus dicitur hoc nupte thalamum ex
 otat teleret ad rumulum. alter dum caput ale iudiciu trepidus manet ex carcere vocat ad regnum. Liber
 penina lenia non examinatur cu ior claudibus afflicta filium prius regem appellari audiret q. vincit
 olem sepide confidit insignis latero examines nanone bobonus bullit. pellera labe infect. militem
 non illi mibutari sibi reddidit ex edificatio munitionibus cosig fratres appellat. et vniuersam regem
 modo in alteram parte desunt. et possit. predas in sine cuiusq. mensis vnum dimisit. ex quibus modo in vnum
 accepit qui totum mensis q. qui diem vnum ante ditionem in cistis suis numero fratrum asensum. id si
 berant equi mercedem. punit. Nec socetas cu longe lateq. rapinas ageret et iam q. multa pugnatio
 in annis habebat indolens crederet non aliter dissipari potuit q. ducit. Barum ad stipendia ladislar
 gas vocat. Transilvania regio est vltra danubiu sita qui duci quondam incolere feroces populi. et mult
 ponia originem habent viri fortes et bello exercitati a septem curantibus. sicut et balach. Ebonones et sa
 ses primo sermone appellat. Siculi bagaror. venustissimi credunt. primi omnium qui ex hungariis in
 hanc partem venerant. Eam ob causam quid agros suis colunt manibus ac rure videntes greges pel
 eos pisci. nobilem si appellat. et occurrentes sunt alter alteri genchosum dnm salutat. nec tribus pendit.
 nisi quo anno rex hungarie coronat. tunc quot sunt patrefamilias tot boues regi tradunt. quos numerum
 elalachi genchosu italici sunt quoniam ad modum paulo post referemus. paucos in apud transiluanos inuenies
 veros exercitatos hungarie lingue nescios. In hac punita oppidum fuit quod Beltrici vocauerit regie
 corone subiectum. In ladislar rex cu Themic ageret iohanni buntadi et ano dedux. Tulerunt id egre op
 pidam ducis reficere. coacti si impata fecerunt. Et moxio Bobanus cuiusq. filio ladislar bade octavo q.
 chactem sylagi qui p. Barba altero iohannis filio regni peribat turpiter rauerunt. Ille indignatus q.
 primum ladislar regis mortem accepit eo cu exercitu redire vi oppidum expugnauit. rebelium autem aliq.
 oculos eruit aliq. etiam amputauit aliq. necem gladio intulit. oppidum incendio delcuit. Ingressi sunt pau
 centi sibinenses et ipsi ebonones ad interitionem esq. delcuerunt. vicinos pda recuperata domum reducere
 Elit ciuitatem introierant. cu michael ex alia parte huius paruis ducem copias affuit quant. etiam paruis
 que distictis aduersus se opem tulisset. Sed cum sibinenses intra munitissimam de se contineret fru
 stratus celsideno suo mirabundum recessit. Apud bagaros obijt etate nostra Paulus vergetius iustino
 politanus grecus ac latinus literis apprime instructus. cuius plura etiam opera ab eruditis pbata. Bm
 aures qui alexandri magni gesta greco sermone perscript. Lanius ab eo redditus est bozzari. Euphrosi
 cesanus. Perscript de ingenuis moribus grecis et barbaris amicis compertis aduersus Malactas. qui
 maronem statum suo nostro claustrum. duos nouissimos iohannem epm varadensium. qui regni cancellarium
 obtinuit. Et alterum iohannem eius et sorore nepotes. qui sub Guanno veronensis grecas ac latinas linc
 ras didicit. nec minus versu q. soluta valit oratione. Notum tamen originem siluanicam ferunt. Scen
 dam turis plurim. pfecti sunt. Inter quos Dionisius excellens gente canysia natus. qui thronosq. sos
 natus est cedei an. bonorem quoq. cardinalatus vir ante dupmas emeruit. In re militari Nicolus rary
 da transiluanus. Michael versanus. et qui calisium inuasi pangratus nomen adepti sunt. Tunc datus
 habetur michael sylagi ex alia ruina magnus. Iohannes buncades cuius nomen ceteros obpudat q.
 eam hungari et q. valachis et quibus natus erat gloriam auxit.

Bertactas mundi Balachia

Ualachia per quā lata regio ē a transiluanis incipiens vsq; in Eurum protēns pelagus plana ferre
 tota et aquarū indigua, cuius meridie bister flumens exoritur. Septentrionem totam occupant. q̄s nra
 etas rubeos appellat et versus flumē thuram nomades scribat; genus quos tartaros dōdē vocamus;
 hanc terrā incolere quondā gēte, qui et danū belaspus filii turpi fuga repulerūt et tracia plumbus cladi-
 bus affecit, postremo romānis armis subacti ac telen sunt et colonia romanorū que dacos coherceret eo re-
 ducta duce quodā flaco a quo flacia nūcupata. Exinde lōgo tēis tractu corrupto vt sit vocabulo valachia
 dicta et pro flacia valachi appellant. Sermo adhuc genti romanus est q̄uis magna ex parte mutar et hōi
 mini italico vix intelligibilis. Inter valachas tempore nrae duae factiones fuere, altera danorū, altera dral
 gularū, sed hūc cū danis impares essent atq; ab illis multis anī opprimerent rubeos in auxilium vocauerūt. q̄s
 armis adiuti danos pene ad internitiōē deleuerūt. Danis vō iohānes hūmades hungarorū impio freus
 opē ferēs nō tā illos restituit q̄s sibi ipi claudere et opes adfuit. Quippe q̄ danos agros et p̄sire nircbo-
 rū creptos et sibi et posteris perpetua possēssioe retinēdo occupauit. Valachi et insulas bultri accoliūt, inter q̄s
 peuceu insulam apud veteres fama notauit. Et in tracia q̄s sedes habent. valachorū pars nircborū imperio
 pars hungaris paret, nō me latet difficilimam esse prouinciarū descriptionem q̄i et autores ipi quos imi-
 tari oportet non solū vāq; verū etiam inter se sibi ac magnope differētes, inuicem et ipsarū prouinciarū li-
 mites pro diānuū auctate ac potētia sepe multo pmutat, nā q̄ pulchra laetissima quodā fuit etate nra aut ex

Berta etas mundi

non tñ Georgio cōta refinit multa sibi q̄i retinuit multa cedit amicis neq̄ inuētiā cū t̄ ip̄e sua virtute rep̄
 lisset hostes t̄ georgij susceperat fides esset q̄i mediocriter hungaros ac turcos nūc hos nūc illos scelerat
 l̄ his tō q̄o religiois esset neq̄ romane eccle. auscultaret neq̄ maomethe legē sequerē. Libet q̄i buce
 nunt. est bu? opa ad fide p̄seque q̄i male pugnatū esset in p̄lo varmentū. de quo paulo? dicunt. singulos
 hūm̄ ades in knia se recepit. Sedit aduentu georgius atq̄ obuiā factus veniente interceptit t̄ quasi hostē
 cōceat in vinctū. nec pri? dimisit q̄ oppida sue dimones ab eo p̄de occupata recepit. Nec multo postea cū
 iohannes versus sopria copias duceret videtur q̄ nō parat iburos illatū? damna amaran oia bugaro-
 rum cōsilia p̄seque. vnde illi admonet? matiam i xp̄ianis inuoluit elade. q̄e admodū suo loco refert. Cū vō
 turbi cōstantinopolim euasissent ier in Seruā ducere exercitū minaret. Seco auxilij petens ad hungaros
 transiit in iustitiā vsq̄ p̄seque? Labillau adijt regē. granden? i iener dign? viceratu si recta de religione
 sensisset ea in eo formosius audierat ea corpis maculas fuit. Accersit hūc iohannes capitane? ordino nū
 notū p̄seque? vite mundicia t̄ inter p̄dicatores euāgelij nro tpe insignes quēsit an audire se vellet annuē
 n qd romana eccle credit t̄ docet ep̄olus diu scū p̄ interpretē de sacra eloquij disputant t̄ errorē sue gen
 tis relinqueret magnopere cobortat? est. Ille hoc tenaq̄ respōsum t̄edit. Amis. .x. vitā p̄diti nec alia religi
 one q̄ suscepi a patrib? noui. sapientē me cuos mei quos infelicē hacten? putauer. nūc nūc qd sepe agitat
 scies celum effugere cupis i i quo vici finire malum q̄ patri traditiones relinquere. atq̄ his diebus e conspe
 ctu abijt i piculoso est religione imbuisset d̄minatā. Recursus domū quom accipisset michi acē saluti q̄ nū
 albe cū p̄sidio p̄erat fratres eius iustitiā q̄driq̄ vectos vde castre milites misit quosq̄ atq̄ p̄p̄benderet
 vel occiderent. Michi ad vbi edisset hostes aduocatis cum desiliū equū d̄ p̄seque? ascēdēs velocius
 ga fuluatus est. I ad illas in q̄driq̄ rebus vultibus cōfessus ac bene ducib? ascendēs velocius
 neq̄ georgio cessit. Ego nouit t̄ michi ad pauca post dictus illum. ppe d̄ amib? n̄pam iter habere aggress
 usq̄ cū armatis caput abdidit. cū d̄tē manus duos digitos amputat cū se gladio defendere. Redē
 p̄us est georgi? magno aut pondere nō tñ diu sup̄erat cū tunc nū? fluor sibi nō passio descendit. Redē
 mis crinis fuit. Lazar? fili? post cū gubernatione suscepit creulo frē gregorio quē quodā an urates exco
 uat. I cū foreze quā nup̄isse amato dicitur? ad opes maomethe p̄seque? frustra eus auxilium impo
 rauit. Ebt̄ cōdō lazarus de cū? hereditate nō parat cōtēno etota ē. Gregori? turco? auxilio paternū
 regnum nūc vendicare. vior lazari relictā hungaricas opes imploiat. nec karibcausenayici comitis alie
 quondam vior ac georgij filia poenone hereditatis t̄ sperat. Jobānes cardinalis sancti angeli ad hungar
 imitat? eo p̄fect? et areas r̄stans q̄ turbi in hungariā aditū p̄sident. aut aplice sedis noie recipit aut
 hungaris tradi curat. reb? infect? nō sine grau piculo vix cū m̄m? turco? casuali Budda redijt. Nō amu
 ratis opa d̄ medio cursu reliquim? p̄seque? mur. Adign? hic vix fuit domi bellatū? suis amat? q̄ nro odiosus
 cū centi milib? pugnatō? intravit hungariā late popular? paucis. Itentis ann? impedimēto fuit ne regno
 potaret cōmēt? penuria populus redit. Iulianus cardinalis sancti angeli ad Eugenio pōtifice maximo ad
 uersus illi missus bugaro? cētulū alios t̄ arma fumere p̄suaſit. exerat? xp̄ian? vsq̄ sopbia ad arcū magnū
 p̄fect? ē. Epe cū turbi prospere dimicant nō sine Jobānis humanitatis ingen? laude. qui cū copias duceret
 eus nomen apud hostes adeo terrificū fuit vt plorābus p̄catis matrefamilias t̄tūritatē nō aliter impa
 ret q̄ iohānis p̄catis munitas. E d̄ gregori? in nō parat numero turbi q̄ xp̄ianis p̄sugere nō debuerat
 sed nō t̄ seut eus pugna q̄ forens anim? fuit. Eugeni? virtute hungarica multis ecclis terga cedere. Idigari
 qui bello interficere cupiditate gile res suas ampliātes ac de magnis maiora tradentes impatori friderico
 sup̄atos bello turco? scripsere. xxx. milia hostiū ceta captaq̄ multiplara. Cardinalis sancti angeli ser me
 lia d̄tatis hostiū in eo p̄lo cecidisse suis lris affirmat. Signa militaria nouē capta iohāne humade
 nūc tñ de milis q̄ singulari virtute vsūm eus fides habita turbi ea xp̄ianis victoria plus pauoris
 q̄ d̄mni attulit. nō bugaricas tñ vires sed germanicas q̄ in se p̄motas arbitrio. Cōfirmati ergo ac p
 culti metu p̄de ac tot? occidēs cōiurasset. pace penere hungari? d̄ suas vires nō ignoraret. nec t̄ potētē sue
 q̄ casu victoriā imputaret piculorum entium antea scpi? tentare fortunā oblatos vtro p̄dūdēs pacis
 nō recusat iudice belli in decē annos usurādū p̄ sua sacra ambe dare p̄seque? p̄sugere. Despo? Struē d̄ bello
 amiserat reddita. Nolita ea res Iuliano cardinali fuit cui p̄sequendā victoriā videbat. Eugenio q̄ roma
 nō potētia nihil molestius nūcānt potuit. cui? menti nulla maior cura infēdit q̄ xp̄iane fidei p̄pagandē.
 Scripsit igit? cardinalis nullum valere sed? quod se inconsulto cum hostib? religiois passum esset. Iulian
 lae regi polonie. qui eo tempore hungariam occupabat vñ p̄neta dissolueret imperatū. iuramenta remissa
 noua instaurat bellū cum p̄bus n̄ minus extorēt. Et xp̄ianis principib? auxilia p̄sent prētē? philippus
 tñ burgundie dūcē neminem xp̄iane religiois selus cōmouit. hic lras classē instruit qui vsq̄ in belle
 spōrum p̄fecta turbi et asia transiitū. p̄biderē in europam conata est. Franciscus cardinalis venetum
 Eugeni? npos cū plenissimis mremib? eo missus classē p̄sūt. Iulianus qui alienum regnū tuasisset e re lras
 vsūm est sollicitudinem belli p̄uocant lib? nō deesse. Accersit igit? ex polonia t̄ bohemia ceterisq̄
 viciis genb? auxilio coactos et bugaria copijs turco? agros inuadere statuit Jobāni humadi ceterisq̄
 cōmissa q̄d agita exerat eq̄m milia fuisse tradidit. plenq̄ dimisso minotē numerū prodidit. Resili bugar
 ne pōtētiā cōplurimū interficere. Iulian? sat angeli cardinalis milites cruce signatos nō paucos feci d̄

ut iter per valachiam receperit. Deinde transito Danubio in myria ventu et per plana et caespitosa loca in roma
 nia transierunt. Amurates hostium cognito aduentu eis grecos et turchos in europa manentibus non satis con
 sideret exercitum ex asiana milibus compaui sed angebat animu transgredi fren non mediocri cura. q
 clauso aplicam obtinere pelagum non ignoscat anisio sed angere animu transgredi fren non mediocri cura. q
 curas adducere qui suis nauibus accepta pecunia transportare copias pmiserunt. Locos eis ubi non ampl
 us q studia quinq latitudo freti conuenit inter pponendam et cursum pelagus. tñ est spaciū quod europas
 exercitus transiit. eis aureo nummo vectoibus p capata tradito. que si vera est fama centu milia fuisse
 scimus. Vos ipsam locum amigerant cui varua est nome. quoru aduenire numerabiles hostium copias
 nuntiati est. Ecce diuinitas cardinalis videbat. et ne circumuerti ab hoste possent manuu mentanumq
 locu petendi. at humados aduerant ac resistere turbos se nosse vires dicere samam semp vero maiorem
 esse. Quod si turbi omnes adfuit hungaris in impares fore illos aurea et discolori veste. hungaros semo
 utq ere fulgere. ipiani agmen et stare paratum et legui. nec turba nec facinus pgrau intentu quo dux no
 modo signet sed et immuat. Contra si turbos mores inspicant feminas magis cristumare debere q viros
 Si fugiat exercitus ipiani quem rex hungarie duxit in quo legatus apellauit adest. in quotor nobiliss
 mi pcecos militat nung deinceps hungaris contra turbos futuri animu vici. Humados sententia cel
 poctat hostes postera die visi maiores exercitus speciem pducere q fama ipsa vulgauerat siue q memora
 bus omnia vero maiora vident. siue q amurates in cogendo milite vulgare opinione baud quads defect
 nunt. ille feru consiliis arguens pnciposim magis fugam q pugnam dixit. Commisso glo sperant victoria
 posse. sepe monens exercitus cessisse maiores. nec tam multitudinem bellatorum q audacia et ordines
 pstat victoriam. tñ quoq respicere meliore causam pstantioreq se pauos si modo audient erubere
 fugientes victori ubi traheret ferend agerq et militum suor ced. Adsignifica quoq verba iohannes p
 die dicta plenus iram exprobrauit. Iussitq omnibus arma capessere pui precepit. Amurates in prio
 colle confederat. equos suos panter atq hostes expectare potuit. dato belli signo. xv. milia equum qui pu
 vnto agitate instar alarum se se crebant. totidem viridibus indan sagulis. sequabant aurea equos fre
 nes onabant. non deincepsere ipiani certamen. itum est verocib. q quos gladios vagans pigranda vno
 turbos in fugam vocat. apellamus primo impetu pstratu. pular et res magno metu amurates nudit
 le ferentem fugissit. pmas puto exercita nui circumspecto latrape compbenso eius equi freno ignaues
 eius inopessent fugientes comunant sunt necem. pñtus ergo iniunus iussitq fortissimis arma sumere pre
 luum instaurauit. pugnantia est summa contentione plunibus nūc ipiani nunt turbos pponuente
 lue sepe pbentem. cadebant hinc atq inde apellunt. plures ex turchis quor corpora pte recta facile fa
 rent non tam virtute q numero fugati hungari paulatim referre pedem cepere tum vltimulus cum globo
 suorum quoq erga sonon minus fortes q fides habuit ex polonia et bohes ex acie victores diuicere. Cri
 stansq animu redderet in tumultu quem tenere ab amurata diuin. q crastinoq vendas curus impetu se
 cit. ibi noua pugna conmissa nouus inter amurati pauor trepidat. tons castri nec u consistendi animus
 aderat. quod si humadi par animu ac regi fuisset et ardentem fortune cedisset manus baud dubium quan ea
 duces et amurati veram et postera eius imperium grece abstulisset. vnti ipse vi primu cedere ipiana signa ad
 sperit quoru decem milibus hungans ac valachis ex acie se subtraxit atq insalutato rege nuntate adue
 victoria fugam ampuat. fortasse rei militaris pento nulla impugna salus visa et salutare aliquos q penre
 omnes maluit. Poloni accepti co plio cladem humadis recordat atq ignauis tradiderunt. ipse sua cōsilia
 spreta conuocatis est. Cladissus fac som dimissis dū fortiter circa munimenta hostium pugnat equo dece
 sua oberrantibus est. caput eius hasta infixum p grecam atq asiam in signum victorie populus ostentauit.
 Poloni ad vnum est omnes ducepta castra et qui munitiones curruq habebant necati. Epi et pcecos hunga
 rie qui aderant eadem calamitate oppressi. Iulianus cardinalis dū fugat amisso pedio quoniam iam hostes
 euasisset hungaros pfidam euadere non potuit potu equo dūm flagnu forte peremptu. latrunculi quidq
 nouare et arbitratu pecuniam apud cū esse cecero equo necauerant et abians vestimentis nudū cadaver se
 ris et volucibus dimisere. Nec tñ eius veni fuit magni et admirabilis quo nescias doctrina maior an
 eloquentia fuerit grata hominu psona. blandi mores. vntam omni erate munda. religiosus scius. qui om
 nia p ipso et motum ipam fere iussent. Humadem vt ante diximus fugientem dispersus ferre cepit. Polo
 ni regem suū hoc pacto bello plumbis annis venire reddiderunt captum non interfectu arbitrat cardinal
 li vntiam. eius culpa cladis magna in parte imputata est. dū neq fretu en par fuerat custodire neq tras
 uento hostes ipiani duces quod secundū fuerat eius officium nuntauit. de numero celos minime co
 stit illud explorari est longe plures et turchos acie cecidisse. q tñ p numero copiar longe mai. dūm
 christiani illatum. Chetor amurates neq fugientes hostes insecutus est. neq gloriabund. inter suos ma
 gnisq verba iactauit. neq vt ante affluerat bilarem vulum ostendit. Interrogatus quid nam misit eo
 let et cur non viros hostibus exstiteret. Tollent inquit hoc modo sepius vntere. cubitq vnt colligi. col
 pias que suspensū ar domi. remisit. ipse ad napolim receptus. ito suo q p victoria fecerat vota gloriu. Et

tunc voluens animo regni curas vere felicitatis cupies esse. incōstantia q̄ fortune veniens que nulli ppe-
tuo bona est. Accersinus promittat: maiorem huiusmodi et liberis suis nati maiorem pro se rege cōt-
stare. q̄ priuati omnes vitam in asium profectus cu paucis oq̄ sui communibus religioni eundam soli-
tane seclē addat. Calibassa inter satrapas turchorū opib⁹ et auctoritate maior: maometib⁹ qui nodū p etate
apertus esset impetio. gubernator datus. reliqui regis filij ne quis regno turbas exaceraret morte gemma ne-
cam sunt. felicius apud turchos priuatis q̄ regibus liberi nascunt. Effluit deinde nō parui tempus in q̄
bungari turchos nec turbi hungaros armis lacessere psumpserunt. Sui quoq̄ calamitas domi attoniti
tenent. Cuiusmodi varuensis pugna viros utriusq̄ partis discorat. nec turdis neq̄ hungaris rex bello
idoneus erat. Dō huiusmodi ad eas calibassa alieno noie gebentur fecerit curas rege militari p̄ci-
or ignominiam varue accepta obliuisc nō poterat et abolere infamiam. resurrex dāmina quonā pacto valer-
ret dies nocteq̄ meditari. spem bene gerende rei turchorū quies p̄buit qui tā p̄sident nullū belli appara-
tum ostenderant veres illis atq̄ animos defuisse ratus tempus idoneū existimauit. in quo p̄sidentem recu-
pare gloria posset turchosq̄ pessumderet. quibus si adfuit exercitus impetorem tñ p̄ ista p̄suis defusi-
rū arbitrabat. nec magis existimandū exercitum sine duce q̄ ducent exercitus carentem. Coactis itaq̄ repē-
te copiis et hungaria accersinus bobemq̄ auxiliis mercenariorū q̄ nullū nō parua in manu coacta ducente
turchos statim quos prius aggredi ac cōficere credidit q̄ mouisse et hungaria nūciaret. Eam rebus gē-
dus sollicitam ac celeritatem adhibuit. Cōsiliū eius Georgius desponsus seruit ut ante diximus turchorū
dubius p̄ceperat. Adgñū generi periculū imminens maior ostendit. p̄culi eo minaco turbi quid agerent
non sans intelligebat. Amuratus iam senior religioni additus regi curas abiecit. Admaometes etate
minor tantam belli molem ferre posse nō credebāt. Calibassa defensurā obediensq̄m p̄cabant quia nihil ē
in bello magis necessariū. Trepidare igit ac cōfutare modo huc modo illuc mētem p̄uerrere nullū consiliū
amurati. neq̄ em veterani militum sub alio credebāt nec fortunā belli sub alio rēptāā arbitrabāt. q̄ lib-
er eo qui vincere conficeret. Calibassa cuius sententia auctor fuit. in qua re maometib⁹ animū vehementer of-
fendat cupiens in ea expeditioe seclē virū ostendere. verensq̄ ne imperiū amitteret si pater iterū regnū
assumeret et sunt domini mutabiles voluntates. Abitu ergo legati amuratum reuocauere. qui p̄pato mor-
tē exercitu in hostem. p̄fectus nō aliter q̄ si ad p̄dam p̄gerent alacres milites duxit. Jam humilico cu copiis
sopliam transierat p̄stratisq̄ qui occurrerant locos p̄fectis hostiles agros late populatus loco qui basilica
vocalur castra posuerat. quom aduentare amuratus copie nūciant. nō expectant huiusmodi puocari prius
ip̄e pugnam inq̄. commisso p̄elio anceps diu certamen mansit. qua parte pugnauit humilico fuit. bo-
stiles terga cedere nec parua strages edita. pari modo et amuratus in cornu suo victor hungaros fudit. Po-
stremo quonā victor victorem incurreret nō tulerunt xp̄iani turchos imperium qui q̄q̄ virtute prestarent
numero tñ sup̄ari nō tam vici q̄ seclē compulsi sunt cedere. humilico hungarie proceres et nonnulli ecclesiā ep̄i in eo p̄lio cecide-
re. Gregorius miles ad interuentionē celsus. nec tñ pauciores ex turbis interire. Emurati multo san sanguine
victoriam amuratus domum rediit nec diu postea relicto maometib⁹ regno quonā admodum prius destina-
uerat mortem obiit. Corpus eius morte maior in Orusa sepulchrum. Et est bithynie curas et asiana regni
caput. Paulo anteq̄ obisset amuratus duxerat uxorem filiam Scanderbeck nobilis in penderachia sarrā
pis ex qua natum filium nomine Chiralpinū sexum agentem mensem calibasse moriens cōm endauit. ille
maometib⁹ gratiam inuitus et matrem et puerū et p̄didit. Maometib⁹ accersinus. xxx. vt agunt matronis
que pueri recognoscerent postq̄ certam amuratus sobolem esse constuit stranguilium mari filius reddidit
sumusq̄ regio morte fratrum duxit. Auspicia regni p̄paratio consecrans. Sunt qui calibassam alienū pue-
rum chiralpinū noie supposituisse ferunt illumq̄ p filio amuratus necatum. chiralpinūq̄ ad constantinopo-
lim dām educatum. post capturam dō vitiis inde subtracum ac venicias ductum. et hunc esse quem Ca-
litanus p̄fiter maximus pro fratre maometib⁹ in palatio custodire iubet nos verū periculum ad grecos re-
mittimus quia multa in hisce rebus figmenta interuenire non ignoramus et sepe t̄mofus filios regio te-
fungs donore viderimus. Maometib⁹ igit defuncto amurate gubernacula regni ex voto adeptus infinita
maiorū pro ingenio correxit. leges ip̄e suas domi forisq̄ tulit et arum locupletauit. noua venetalia exco-
tauit. copias auxit. in proceres et aulicos seuit p̄melianue cepit. hoc est ille maometib⁹ qui constanti-
nopolitanae vt supra inuimus bellum intulit. te quo nunc referte que accepimus baud alienum fuit.

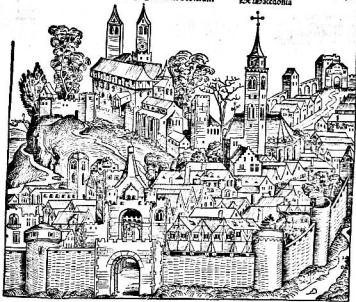

Uoluerat tūpndem animo maometes quo nā modo Cōstantinopolim sibi subigere posset neq; ad sui
tam gloriā pūnere ardet ab eis urbem in medio turcorū sitam esse quē suo impēro nō parceret. tantoq;
maius inde nomini suo decus accedere si eam urbem expugnaret quō p; gentiores sui idem conati turpib;
accepti testificēt. Cū paucis igit; participato cōsilio castrum intra latus ad bossum bospori paulo ab
urbe remotius aliud dissimulatis incredibilis celeritate exterriti ac manuit. bellum deinde vbi nō modo in-
dignū sed contra iura federa contra usurandū unū simul et gerere cepit. Venērunt eius armū greci bel-
sidentisq; suis viribus ad lanoz opes confugerant lacrimis ac fleibus auxilia petētes. Surde prope
pudor nēstor; principū aures fuisse. acē oculi. qui cadente grecā rauram xpiane religionis partem non
viderunt q̄uis prius quēq; aut odys aut comodis turbus occupatum saltem publicam neglegētiē magis
crediderim. Maometes interea coactis vndiq; copijs mirabili apparatu formidādo impetū terra marisq;
regiam urbem aggesserat cuniculis ac latentibus fossis altissimis ams aggere late edito ponte qua peram
oppidum versus mare muros alluit vrbis longitudinis ad duo milia passū raptim extructo. turibus li-
gatis coulis erecti vt muros (q̄uis altissimos) crederent. machinamentoz tormētisq; multiplici adbe-
bito genere. oppugnata est vrbis celsasq; summis vrbisq; viribus. non paucis diebus ad extrēmum vol-
ce pconis rous castis inclamari est. Quinto kalend. maij milites omnes ieiunij sanctificenti sequenti die l
armis affuit urbem extrēmē viribus oppugnari. triid so ciuitatem nullū direptioni fuerit. Cōstantia die
ieiunij ad noctem vq; seruatum. erande lucenibus stellis inuitationes p̄uina passim habita et quicq; am
cū p̄pinqū notisq; habuit cū eo bilans copulat est. atq; vbi fatis ē bebū tāq; leuēcepo nūq; vltim cēt
amplexu crosulans simul planū vale dixerit. In vrbe aut; sacerdotes sacras stantes ymagines seque

te populo velle iustitiam: aut illi de celo petere. affligere corpora setunijis atq; oribus vniuersis ciues intendere
Subleuata nocte ad sua quisque loca defendenda rediere. erat muri vrbis et altitudine et crassitudine toto or-
be celebres sed ob venustate et grecoz incuria plius ac ppugnaculis nudis. antemuralia vero optime co-
munta. in his grece salute poluere. arman milites inter muros et antimuralia pugna sustinere decreuerunt.
Zingulari pene vrbis forma tradit. duas ptes alluit mare. nec muri celsus ad pulsandos nauales
impetus idoneus. qd reliquu e ad terra verges post alta menta et animu alia q; annotauim. ingenti claudis
fossa. Lepus e plus autuliu an luce q; miles turcb. gualu q; more patientior efficit ac vulneta et sanguinem
pdat dulcedie pmerit pugnat et in tenore. maiore turchoz pmerit in q; tela supna librabant. Et postq;
dies illius datus signo vendit no solum cost innotuit s; etia ipa q; pta nec qd auxili grecoz pstant. oppu-
gnant cepa est sua cuiusq; legioni muros p; ac portaz attributa vt different labor fortis atq; ignominia di-
stingeret et ipa cōtentione decore militu vti magis ac magis accederet. Idan mo et nauales socij armu
butas partes inuadere iussit. Edmouent vrbis lignee turres. connectit milites dolabares falces scalasq;. Et
li claus sup capita fenne densa testudine succedit. Grece saxoz pōdera. pnuoluit disiecta fluitatq; testudul
ne lancas cōmissis pferunt. donec soluta corp age scutoz exangues lacerosq; pstant. fit strages et tā tur-
chi def. cōmib; animis laquidi pugnat. s; ad est maomib; somnium quēq; notiam vocatū vrbis in pūa
roze vt adportat. hos pūas alluit. illos minus detinet. instaurat et integro certamen. turchi rursus sō
nuere muri portaz quater innit. humeros et sup ieratā testudine scidentē pbenare hostiu tela brachy
ocg nitunt. itez innit q; fassio. semu animos q; expirantib; euoluūt. cernit vana percūti forma et ple-
rima motus in agro. Robānes iustitiam apud Genud lignu metropoli nobili loco natus qui: supioribus
vrbis q; vrbē defendere videbat in hoc certamine vulneratus vbi fluitare sanguine suū adiacente nec cene
ros deterreret querēs medici clā sefe pugne suberat. s; impator vt abesse pūstianū cognouit quo ient p
cōtat inueniūq; rogat nec pugna delectat. ille nūilo magis flexus agite portā iubet qua curatur vuln. u:
vrbem redeat. Erat aut obferat vrbis ianue quib; ad antemuralia patebat iter ne qua fugendū facultas
nullū esset ac pūtea hosti fortius resisteret. fit interea remissior defensio. qd turchi aduerteret acn. incom-
bunt. Et qm p; muri tā tomentis enas dulcitate sossam magna expte oppulerat p riuas ipa scēdēt
antemuralia cōfendit grecoz loco tēnēbāt. porta que iobān pūat et quibus agra fugā pūstioz reddit
Tūc impator nō vt regē decur pugnādo s; fugiē in ipis porte angustijs quibus cecidisset opprēssus calce
eulq; obit. in tāca multitudine pugnatōz duo mī rēpti sunt que se viros ostēdēt aut grecoz aut saluta-
ta Theopoli. Paleologoz et iobānes sciaus. qui fugere turpe putaret quom diu turchoz impetū susti-
nuissent multosq; obtraxissent. tēgus nō rēpti vti q; vincendo sangani inter cadauera hostiu occubuerat. Nu-
stianus in pēa quom diuersitū inde chiū nauigauit itaq; se uolūne seu molestia morib; inādes inglor
nō vti finit. scilicet in ipis Bysantijs membris alim exalasset in ingressu porte. d. cc. ceteros milites et
lanus grecoz perire. parti vulneribus et tergo cōfossi parti cōmatione oppsi. et tā hostis supetorez mu-
ri tēnēbāt. Itaq; in eius decolūne ingrediēdus suis auxilio erat. Tū subito capta vrbē celsis oibus qui
resistere ausi sunt in rapina iur. Erat victorum infinitus numerus in libidine ac feniciū corruptioz
nō dignitas nō etas nō serus quēq; ptegebat. Stupra cedibus cedes stupris miscēbāt. senes exacta eta-
te feminas viles ad pām in ludibrio et abieci vbi adulta virgo aut quis formā cōspicius incidisset i ma-
nus rapiennū diuulsiu ipos postremo duceptoz in munū pūcie agebāt. dū pecuniā vel grauiā tēplūz
bona sibi quisq; traheret maiore altoz vi trācabāt. Cūq; in exercitu murio et dissono et quibus socioz atq;
eteri. pūstia diuersē lingue arq; mores atq; cupidines essent et aliud cuiusq; fas nūilū illicitū toto mūdo. In
cōstantinopoli sup iēptā Sophie iustitiam cēsarū opus toto orbe famosum et cui cōpari alterū nequeat
modū sacri supplicem ad oēs spurcias paruit. Ossa marit; que fuerant illa in vrbē pūstissima can-
bus obiecta et subbus. Sanctoz imāgines aut luto sedate aut ferro delere. aliana diruta. in tēplis ipis aut
lupanaria meretriz facta aut equoz stabula. coacti sunt serui verbēbus ac tomentis dñoz abditā serua-
re ac erigere. inueni nō pūci thesauri quos in ipso bellu principio infēdēs suffodierat quēs. quibus si p
defensione vrbis vti fuissent lūi fortasse vitā et patrie libertate seruassent. s; auaro in aurū nulla pūa. captiui
oēs in castra deduci. pūder dicere xpianoz dedecus. dicā tñ et possentat tradere nō verebōr qm pūstium
mūbi est fūne aliqñ et fortasse anteq; mori qui tāta saluatori nō illatā ignominia violant. Simulacrū
crucis qui columus et vez tē effe fatemur rubio ac tympanis pēntibus raptim et vrbē hostes ad tēro-
na deferit spūto lotoz sedat et ad vrbē religionis unione itez cruci affigit. Erat pūco que sarculū vol-
cant capin eius impolito coronandq; facta. hic est inquit xpianoz deus. Tū lapides lunoq; iactates m-
ris debonēdū nudos. s; nūilū obfuit dec deo nostro celā tenē. nec maiestātē q; quod mō immineere possi-
sunt cuius ea gloria et sublimitas ē. ea beatitudinis pūcio vt nec laudibus hūanis extollit nec dumilari vt
superis vllis possit. nos ista ledit ac cōfundit p ignauā atq; desidā. dñ veni dei culti perni sumi. et hoc
seculo bonū nomē et in altero spē salutis amittim. post hec cōmuit. maomēbz quom forte plius solito
adhibisset vt sanguine mero adderet pūstioz optimatēz. cuiatū captos crudel et sanguinari carnifer fete
miseriq; iugulari iussit. kurdz q; apd igatorē plurimū poterat celo an oculo maior filio. altero ad illucos
vlus recluso securi percussit et. Duo alij eius hīc occiderāt in bello. yfidozus cardinalis in eo tumultu
captus quom veste mutata nō fuisset cognitus. ecc. aspersis sese redemit. pū genus pecunie ē admodum leti-
tus. obula et venet et ianuenes et lanuoz. alij gladio celi sunt. quidā multo pūdēt auro. Insignis hic an-
mus fuit expugnatione cōstantinopolitana et xpiano populo sedus ac ingubius q; turchoz genti iustis le-
tēz. qui ab oīu saluatoris xpī scōdis et qnq; agelimus supra millemū qdri gentes inuq; cūcurrēt an-
nū. Perfēss venis colonia genetiū qui et galatbe nūcipalē cognita bysāniū clade pūstioz rogantē mao

omnibus traditione fecere. nuntio verbis dicitur. multorum bona peria sed? direpta. semie pueris ludibrio habuit
 Calabasse qui ad eis dicit non sine maometibus displicencia vixerat. tunc constantino imperator turchos consilia
 polidit per multos cruciat? vita crepta. ingentes qd cum aliter opes etiam ei fuisse traduntur. et quod
 amurates dimisso impensio et parua vita remouit ad regnum. Aliter? ei? pecunia maometibus tanto res sue
 cessu nimis in bugaros et peditum parare cepit. qd per inuenit aratit inuicta accersit. et ei regno
 pcedit? pcedit? et tunc non? cu maximis ars inuictissimis copis ad saui? r? flumen puenit. et. l. milia
 dolm in ei? exercitu fuisse tradunt plerq? turchi pte huc numero subtrahere. et alit? turchi qd p id? tpo ro-
 manis? cedebat? fons? erat iohane cardiale sancti angeli cui? supra meminum? pte huc vix? qd germanos
 in arma pcedit? turchos? pcedit? imperio ad eas pte legati misit. In? pmissa pte? indulgentia cunctis
 qd turchos militare vellent adiuuante iohane capistrano qd p id? tpo bugarus euagelias abbat. cruce signatoru
 band? pte? pcedit? exercitu. no diuini ac nobilit? in opus ars inuictissimis velis. Turdet opuletum aureo
 euagelio nec diuini? sermo pcedit? audiat? e. ceterum pte? res statu potentes futuri tpi regnu no nisi mo-
 rientes inuictis. credula paupertas facile pcedit? obedi. supra. et. milia signi crucis accipere tota magi
 fide qd ferro atres. adiuuantes qd no quas copias in armis habuit. appropinquabat spe plen? et incredibili
 supbia nimis maometibus nec i? sibi vel motes vel flumina obitare putabat glan inter suos bugarus i? pe
 ne victis asserere. l. tunc? impatore i? pte? ce dicere. Delecto greco impio lanno? istare sine turchis oia
 paritura. spolia ingens? pcedit? germanis ars ital. i? milia direptioni offerre. pte? cuncta turchos oia
 iactare. si qd gloriis ei? aduict? i? turpis ars infamia recessus fuit. aliam ad pte? banub? fauq? sua p-
 uia vbe oppugnare aduersus obnere nequa? potuit. pte? machinis paucos muros. arripe in vbe ei?
 acies. pugna? ei? inter diu noctuq. nunc vici nunc victores vici sunt hostes. ad extremi vulnerat? sub pupi-
 la maometibus relicto impedimento p nocte tepid? aufugit. hui? pugne serm? in bethonia bobemica pte?
 dim? no? e? car hoc loco lan? insulam? turchos victores res? iohanes habuit legat? cardinalis cui? auspi-
 cio res gesta? e. adiuuantes et capistran? qd pte? interficere. verum neq? capistran? bunadiis neq? capistran?
 bunadiis monent? fecere in eis sps. qd te obicenta victoria siue ad romani pontificis siue ad amicos scrip-
 sere p sum? d?q? militari tui te dicit? xpianis victori? affirmant. Quamvis bona bonoria buna mea? facilius re-
 gni? et opes qd glan pnt? pte? capistran? piamoni ceterent. elapsas calcare. libidine subigere glan
 vo sperare no ponit. Dicit forsan aliquis non sui illi bonore cure fuisse si dei qui p pauper? et inermes
 re xpiani saluare voluerit. credim? huc asserenti quos bunadiis munificenti se victorie no auctore dixerit
 ferit maometibus ab eo tpe naq? postea eius cladio meminit? quin memit? barbais manu demulces qual-
 fans? caput ei? dicit? maledicti qua pugna? ad alba coferunt.

De Macedonia

Proxima thrace ad occidentem et meridie iungit macedonia terrarum angulo quodam posita quod inter duo maria prendit eam et aduincit. Latet et meridionale thessaliae mare magnefiae terga pregitur. per septem milia onale pconia et pazaonia exoritur. et ipse regiones in macedoni posita iura coeclerunt macedonice addite. Epymus quoque macedonia amittit et illirica terra. Altera meridie. altera septentrione exoritur. in adriatico litore diraditur nec autem iacet ab cheroneso ubi sita est nacta vocabulū epidi in antea dicta. et a coteretis olim pbita. nec post infra terrā appelloniam fuit optis infinita legibus. et angustia. ceteris qui grecas ibi linte ras ducunt studio memorabilibus. In altero litore thessalonica est potes quodam ciuitas. Quā tū eple pauli apū tū magni theodosij sepeo ars implacabilis ira famosum reddidere indignat. cū ob cecos in ea iudicatos aliqui demerisum impator. vniuersum verbum populi trucidari mādauit. et multa viros cesa tradunt. tū tū Ambrosius modiolandici pōfiter tūm. et tūm. incoerpi. impatorē ab ingressu eccie pbita subire penitus apulit. nec miam pūcepa pthona subire iudiciū recusant. Hinc lex pūmgarat tū p mone boni semina in āi dicit triginta nō equeq. Hinc vbi libere pconia fuisse plurimū tradit. Et abo cōdutorē et pbiuppi alerādn parē affirmat. ambo cū ambuuit macedonie. Andromē emanue les impatoris cōstātinopolitani fūit hāc in pte hereditatis accepit. Demū iohānis frater sui odio qui pā m facessit in impio venena tradidit. Clementis amurates turchos ut an dictam impatorē exipuit. Hic reliquā m macedoniā vīq ad mōtes pconie et quā modo albanā vocant impio suo subiecit. Altera res mutatio et flura diuini impio gila. hec ē macedonia q̄ duob' induta rebus ut pbiuppi et alerādn. greca traciag subacta ipū pcedit in āsiā. armenia. bibetia. albania. capadocia. syria. egypti. abauri. cūcāsim subu gunt. hec in bacris. medias. pūis dñata. nōo oriente possessio. indies quoqz vicarie et vestigio liberi pāsi ang herculis signa circūmilit. Hec eadem nostra etate spūratissime turchos genti subiecta tributis pendere et iugum ferre miserrimum cogitur.

De magnesia et thessalia

Magnesia quoque et thessalia nōo tpe turchos armā muerunt. nobilissimū mōtes olimpi. pteris. ossa. pyni dūis insup et orbis. lapidibz dñi sedes turchos impio parē. penes q̄ q̄qz et lxx. vbes fuisse olim pūm' affirmat. Zorū pconū tūdi possidet. Inter flumina thessalia clarissimū mēlagonphos. hic flumina onā inter ossam et olimpiū nemorosa pūale desines. l. semē stadia pcurrit diuidio cū spaciū nūqz. i. eo cursu tempe vocant. q̄qz milia passū longitudine vltra vīsus boīs se terra leuag leuiter pñcis atol lemibus iugis intras sua luce vīndit. hāc labit pconus vīndi calmo. circa ripas gramie amem' cano' aūi cōcūti. arripit amē ordon nec recipit. sola mō supāramē ut dicitur ē ab homero beuū spacio pot tūi abbat. penales aquas durasqz gūtas genitas argenteis suis misere recūsant. hec plūm' de pconio. Zor pūmā bona turchos arma epuere. quis nō as magis tēdū inuēuam. In thessalia rege fuisse tradit noie greci a q̄ greca dicta sit. Helenū q̄ in eodē loco regnasse a quo helena nūcipata ē. Homerus mibus nobis thessalio appellatur. mūmudonas. helenas. et adbeos. Hic flum pbiur angulic. perflum eade insignies. q̄ licet olim pūmū tenuere turchos tū amus claudere transiit munime pōnere.

De Boecia

Quod thessalia Boecia succedit ab ortu in occidentis potrecta cubitoi mare ensisqz sinu pūmū thebbaz claritate apud oēs ferme ditiones notata. Hic musis natale in elcomis nemore. hic salus cythra et bysmenus amnis et fontes birce arcibals et agippe. q̄ pama quodā liberi pūis a herculis fuit q̄ fontes pōbuit epaminūdam nō cedens arbenis claritate. ciuitas et nra etate trigū castelli thebbaz et a turchis pōmūm amnis cum reliqua Boecia occupant.

De bellis greca

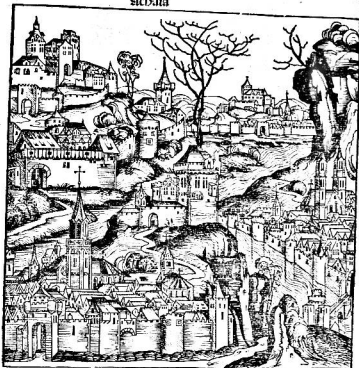
Sequit bellis q̄ a nris appellata greca. Athen. i. litus pūmū vocauit. mutato deinde noie actici dīre re. Homerus ciuitas acie i insolentes appellat arbenenses cū nōdū edificata foret magna. Proteus dicit aut acie et boecia vīq in būsini cōmūia cū pte sui q̄ appellat megara. Circa bīsmū nō colūna su it in qua bīc mētāt titulus in pte peloponēsum spāntat. Hec peloponēsum et non ionia. in ptebo megara mūente. hec nō peloponēsum fionia. Idē cūm acia et ionis fuit. Qui cū de simbus cū peloponēsiatūa sepissime desceperant hāc tādē cōmūi cōsensu colūnā engi obtinuerit. Acia q̄ quis stolas et stēnē. ple rug in mūmīs lāndibus exularet. cōmūm dūmaliū cūc dīre. et loca pūa possidentū et parētū berou. In hac ciuitas arbenensis quodā nobilissimū fuit nullius indignū pūmū tūa quo supfluit claritas. Eadem nostro tpe qui oppidi spēcē gent. In eo tū fero quo veniū mōmētū templū fuit. ars est p omne re etiam mōmētū. nō opus magnitudine. tū difficultate oppugnationis. hanc florentiam quidam mōmētho tradidit. Eūm implozans lānoz auris nō nullus opem mueniet rura et ob eam rem tradita inquis etiam ignobile dicit.

De peloponēso

Eloponeis acie suntqz totius grece art quodā dicta. nā pter inhabitatū in ea gēnū nobilitatem ars potētā ipse lozoz sinu pūpamū telignat ars impū. multi sinus insunt et pōmōtōria multa. mīa gūc enat pūmū cheronēsi. ipa lozoz varietate iocūdi. form i cuius platani folio similitū dūere. longi tudine ferme parē. Ab occasu in omī stadiū mille. cccc. perimētroz fuit ambibus omīssio fuit bus ut potibz placeat stadia quatuor milia continet. Arthemidoz ait sup addit. cccc. cū tū plurimū consensit vīdē yfidoz auctore lānoz. Idē duo maria terrā ambire dicit iōmū et egens. Angulic vī pōcet dū ulmos appellat. q̄qz milia passū lāndūz continētes. lxx angustias pōcetē tēmetūz nec. dicta tal tū. ceteri gūm pūcepa. domūm nro inuēuū. ut olim cūm pūmū mēcepō rēuamūt. Hic cōmūbus nō bī colūna fuit. Greca pūpaz pōstqz turchos potētā in europā pēntz nū et armā ad mare pūducto q̄ angustia mūro peloponēsum a reliqua greca dīstīnt. mūro exāmlū appellauit. Hic pūmūmā bodie mōzē lāni vocat. in ea abacta continetur. mēssania. iaconia. argos et archadia. q̄ mōdū pūmūmā obūnt. Amurates expūgnata thessalonica. subacta boecia et acia pter arbenas ad exāmlū vīqz pūo

secus pietatis grecis diruit mura. tributis annuū cedebus se peloponēsis sperant. At cū būgarī
infilare iustano cardinali. S. angeli aduers^o truchos arma simpliciter. confectisq; nonnullis feliciter p̄s
amplius instarentigeretq; bosco. Constatūta qui postea ap̄d constantinopolim imperant ibiq; necant
est ut ad dicimus. Huius prouincie dispositio animo auctas et negare turcibus mibari et cramilis instaura
re non dū. taut. ob quā rē magna cecide pecunia mulierans ē et cramilū xenuo destruat cū viciat amu
races ap̄d variū būgaros delinset teneta cōstantinopoli albanī q̄ cū plures peloponēsiū incolebāt sum
p̄is amio teneterrā et ibom. i. cōstantini frēs regio tenetere annuū sunt. nobile quēdā greulū ad regni fasti
grū assumentes virag p̄s auxiliū maometibus implorant. Jū nobilitat p̄s viciat auxilia aduersus al
nos teneterrā fratriq; tradita. alia sub acti p̄nōy^o dūis paruerē maometib. ty. milia aureoz mibutū pen
sunt. Abomas quos bereditano iure impatore se dicere possit cū^o maiores iōga serie grecor nemini un
parauere. metu in maometib co nulo abstinuit. Cū calix^o pon. max. xp̄ianos p̄ncipes in sui p̄nificat in
ino aduers^o turcibz inuitaret cathm aut ibomas turcibz impū p̄culdubio ruituz maometibz mibutū
negant. Cū vero nō tā magnifica sacra q̄ verba esse aladnemi p̄oluto mibutū et adicēis bonis maome
tbi recōcliatū ē. Hic vero si vera ē fama q̄ p̄ bon dies illata ē violatē fida maiore subire penā cōpulsū
maometib. prius subiet^o ē. peloponēsiū tota turcibz impio adiecta.

schiaia

Egredienti Peloponēsiū per angustias istius ad reliquam Grēcā Strabo et Plinius occurrē acta
tradunt. Ptolomeus Schiaias eius finēs hoc modo describit. ab occasu Ep̄yrum. a septentrione ma
cedoniam et partem egiū pelagi collocat. ad orientem eūdem maris terminos ponit vsq; ad summum p̄o
mopontium. ad meridiam adnantiū pelagus iuxta litus q̄ ab eo^o annis irrupit in oceanico sinu. Ad

In balneis reguleon magnus affectus cladis. **Seffan** inter bofines & balneat ducatus possidens & tunc romā & antilia sedulo aplice petere nō erudit. et belli sumptus ex xpianis petens qđ gesserat xpianos nec defuere qđ tā impio verberet aures accommodaret.

In croacia gualt. al. mulier que nuptias cominus cū cēt infensore sanguine. mox pñtia & forme elegancia aliquid cetera. impatiētia tandem mariti nō puo aut. rēcepta ē. Quarta fortassis aliqd vbi nā liburni dū miserim? quā genisse ambonēre ytalā petente viliqno poeta commemorat. Cōfusi sunt ad modū pūnat ex fines nec expedire noua facile ē ne dū qđ venustissima possit absolueret. **Plani** liburnie sine initio cē dē matre dicit & magnū marmore nām. in ea ē salona qđ colonia que ab iadeta. c. t. rā. milib? passim abfufit. **I**adeta vō cēt. l. a. gēla distare. ex quo fit vt inter croatias & balneat liburni sedes habuerit. fortiterat pascens euoluat autates. **Perbolome** liburni balneat aly illudē sil cōfudit. & illudē qđ ē a sepētrionali plaza pannonia occurrere dicit. ab oza superiorem myliam. ab occasu bistrum. a mendie macedoniam & adnancum latus.

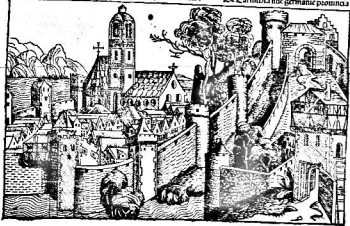
De bistru

Istius veteris ytalie pte modidit in qđ parentū & pola ē & iustānnopol qđ caput bistrū vocat incoī tuerment. italie in iugis adnancu sinu disticta & in peninsule modū circodata mari qđ conueniunt appliat & a tergo. lapidea est & mōtana regio quā prisca albania vocauere. **Plani** bistrū adberere liburnie dicitur. **Ex** qđ pola fit croatiam liburnoq; loco succedere. **Bistrū** ab bistro amne dicitur feruī que a damubio in adriam fluere falso tradidit. cui error & pōpōm? mella & nepos padiaola aures addidit. null? em ex dama bio amnis in adnancū effudit mare. **Argonautae** eos fabula decipit qđ p bistrū ex mari pōno in bistrū veteros memorie pōtū ē. **Ex** pñtat eos ex bistro in suū aduerso flumē nauigasse. unde nauportū que bodie labrū appellat putauerim. cui? paludē lucis strabo appellat. **Ex** nauporto vō p mōtes baneris ad uicta nauis in adnancū puenit. **Bistrū** bodie sciam sunt qñs manime vides italie fmōe vñt vñsq; lingue penis habētes. pñs pūntie melior ē qđ manima vnetoz impio subiecta ē. **Obeditanea** domus autie possidet. **Oppidū** f. vñt qđ ad flumē nūā sū ē saliceto habet. **Ex** qđ loco ad adlegrā mille stadia cē **Zudidā** qđ domuit bistrū tradidit sine italie musie flumini tradidere. **In** hac terra nihil erat nī a memoria dignū gessū ē acceptū. qñs australes & vnetos magna ex finib? cōtento aguerunt. & vñsq; par tū subdit armis pñderit. ad qđ hies pponēdas nos aliqñ ab impatore missi qñs iudicias belli fecim? et no uos terminos pñtrū? conuerfas in lūc amputare nequim?

De carnia

Carni inter hōs lapides enuncrant? bistrū lequū. **Sciam** tñ qđ sermo regienē obtinet carnos bistrū am diuidit duplicē carniola esse dicētes. **Altera** sicca & aqua indigū in qđ bistrū ponit & carnos qui medio inter labaci & tergesti incolit mōtes & ad cymāuēsq; pñerit. **Altera** irriguā in qđ flumē sauius est tū bz & nauport? qđ labac? bodie appellat & aliqđ plures fluij. **In** hac pñuicia dū frideric? impator ceto nā regit ibentonia apō aquēq; autare peteret vñt? alie conies & albert? ipatoris frater cōuictus vñt? labaci infigne oppidū ex flumē cui aduacē dicit obfidiōe angere. dū machinis ois gener? oppugnauere sed a friderico milib? non sine clade repulsi & castris exui dūmē suppellectis pñderit. hoc oppidū sciam & itali iudiana vocat ex lucia palude sumpto vocabulo.

De carantia nūc germanie pñuicia

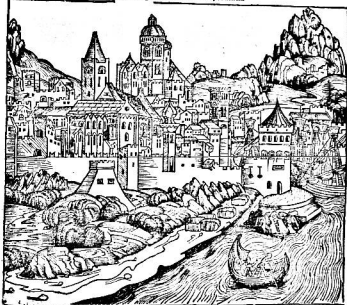
Contributa montana et ipsa regio carnis applicat ad ortu ac septentrione sita. Ista ad occasum et meridie
 Alpes, italas et foru iulij coningit. multae in ea vallis collectae, feraces minae, multa lac^{us}, nulli amnes quo
 ru papu^{us} druu^{us} q^{ui} p^{ro}fluit ac pannonia in danubiu ferti hanc inferiori iuso. Imperiu^{us} p^{ro}vincie austriales obti
 nent et archiduce appellat cui ea regio parer. Quoniam nou^{us} princeps republice gubernatione iur^{is} solennita
 tem nulle alibi audita obseruat. non longe ab oppido sancti vini in valle spaxola venisse claturus relucet vi
 sum^{us} cui^{us} nome^{us} ipis aboluit antiquitas. Iutta in prano laie parentib^{us} marmore^{us} lapis erectus est. hic rutili
 cas ascendit cui p^{ro} fucatione istius ad officiu benditauri iure debet. a tertiaa bos maer nigr coloris affat
 ad sinistram p^{ro} m^ore deformis q^{ui} freques arca cu^{us} populi^{us} et ois rustica turba. n^{on} princeps et aduersa p^{ro}at
 totum p^{ro}te p^{ro}dit purpurati et^{er} p^{ro}ceres ambiunt ventali an ipm^{us} in insignia principat^{us} comes gorteye q^{ui} palla
 cu^{us} curia gort. inter. r^u. minora ventali p^{ro}curit. reliq^{ui} magistrat^{us} sequit^{ur}. nemo in eo comitatu non dign^{us} honore
 re videt nisi princeps p^{ro} se ipse rustica specie feret. agrest^{is} cycthis. agrest^{is} pile^{us}. calceat^{us} et baculi^{us} in manu ge
 status p^{ro}stode ondit. que postea rustice^{us} et lapide veniente conspiciunt et sermone solum^{us} sunt cu^{us} ipi coram
 tare. n^{on} illi iustis ne uidet et salute p^{ro}curit queret. libere p^{ro}donus. dign^{us} honore. est ne ipiane cultor fides et
 defensor. respondet ois est et erit. rursus ille. quo me iure ab hac sede dimoueat. Et gortice comes. Ir. tertia
 r^uso a^uo te die loc^{us} emi^{us}. iumeta her ma erit boue atq^{ue} equi offendet. vestimenta quoq^{ue} principis q^{ui} paulo an
 erat accipies entis dom^{us} tua libera et absq^{ue} m^ore. Quib^{us} dictis rustice^{us} leui alapa principis data bonu^{us} in
 duce esse iubet et surgit iumentisq^{ue} seci adduce loco cedit. Princeps vo^{us} consilio lapide nuda gladiu manu
 bras ad omne le parte conuertit equi iudiciu populo p^{ro}nuet. ferit et aqua frigida rustico allat pulco bibe
 re tamq^{ue} vini vsum dicit. Deinde ad ecciam solensem p^{ro}at q^{ui} in p^{ro}pinq^{ue} montu sita est sancti petri vocat^{us}
 in habena et olim p^{ro}ncipalis fuisse. vbi p^{ro}ncis sacrificij p^{ro}ncis rustica indumenta deponit paludamentis
 induit. co^{us}u^{us} rursus spicidie cu^{us} p^{ro}curit in p^{ro}ata reuertit ibiq^{ue} p^{ro} m^ore sedens ius petentibus dicit et
 feda co^{us}u^{us}. fama et anno. d. cc. nonagesimo post r^upi saluatoris ortu impante Carolo magno buce g^ou^{us}
 g^ou^{us} noie ingens co^{us}u^{us} p^{ro}uicia^{us} p^{ro}parasse. et agrestib^{us} quide ad conspectu suu inromissis inuasit
 roras atq^{ue} ang^uis. nobilib^{us} vo^{us} et magnanib^{us} p^{ro}cul ab oculis collocans fimb^{us} munificat iussit. Inter
 rogatus cur ita faceret respondisse. no^{us} ta mudos esse que vrbos et alta palana q^{ui} qui agros et builes casus co
let. Rustias qui r^upi angelis accepissent. baptisimas vnd^{us} purificatis cadidas et m^odas esse a^uo. nobi
 les ac potentes qui spurtas ydoloz sequent^{ur} sordidas ac nugentiss. se vo^{us} p^{ro} a^uo q^{ui}ant^{ur} instruisse
 co^{us}u^{us}. Eligatos ea re nobiles caritati facere baptisimas vndam querentes breui tempore sub virgilio
 et amore iuuantissib^{us} ep^{us} vnueros r^upi fide accepisse. Hinc bonos inuicem p^{ro}ncis rusticiat buce^{us}
 et amore iuuantissib^{us} ep^{us} vnueros r^upi fide accepisse. Hinc bonos inuicem p^{ro}ncis rusticiat buce^{us}
 fuit aut dicit Contributa venator imperij ad que lates venator^{us} oim^{us} deferret an^{us}. vocat^{us} in iudicio cora^{us} impa
 toris querelab^{us} no^{us} nisi s^uauonica lingua respondere tenebat. Multa bui^{us} p^{ro}uiciae fuisse ornamenta come
 morat. multa p^{ro}uiciae. facile id credita est q^{ui} impatoris lodouici et^{er} terre ducati filio suo amolo p^{ro}uiciae
 n^{on} co^{us}u^{us} fuisse no^{us} ambigui est. Et et alta huius p^{ro}uiciae co^{us}u^{us} in oppido quod Elagertanus appellat
 cora^{us} fures dum filia. Si quis in fura suspitione inuadit mor^{us} caput laqueo suspensus vita^{us} fuit. Sum
 pto supplano p^{ro} m^ore in suspitione iudicat. si r^upi fuisse necatu^{us} inuenit pedere cadu^{us} infame finit donec
 fia sponte co^{us}u^{us} deat. Sin no^{us} depositu in ameno co^{us}u^{us}. iustis finis et publico facit et aie gra
 tas exequias. In hac p^{ro}uicia comes gortice vlt^{us} vir muliere corruptor impuberes filias media nocte ad
 p^{ro}ta surgere co^{us}u^{us} ite p^{ro}ta si sine fin somni agerent. cu^{us} p^{ro}ta^{us} et bubulib^{us} sepi^{us} q^{ui} cu^{us} nobilibus con
 uersus est. Senes sup glacie cu^{us} p^{ro}uicia luit. Inter vulgata flor^{us} frequenissime luit. raro in aula p^{ro}uicia
 est. solus co^{us}u^{us} adiens ofulas in ipsa coquina vocat^{us}. vestes induit viles ac punctas. pedes nudu^{us} et apertus
 offendit. oculi semper lacrimantes fuere. Quem cu^{us} aliqui ad se venientem fridericus imperator ex fenestra
 intutus esset me vocat^{us}. age inquit o Enea principem qui ad nos properat contemplare. Si que^{us} mundo
 rez pulchroremq^{ue} videris aliqui esse. mibi cu^{us} satis p^{ro}ncipem comiteq^{ue} considerassem fide rusticas vifa
 est que dominatu affecit egregium seruu^{us} p^{ro}meret. Huc vroz nanone vngara. forma p^{ro}stami et audacia
 pliq^{ue} vniu^{us} vincula induit. mor^{us} vlt^{us} comitis alie iunio liberatus vrozcu domo populi. nec diu post vi
 ta fatus filios bone indolis adolefcentes et matri q^{ui} sibi similes reliquit beredes.

De hinc germanie p^{ro}uincia

Sitna qua quoddam valentia inueniunt^{ur} nupat^{us} ad oriente pannonie t^ug^{us}. la^{us} eius septentrionale austr^{us}
 respicit. ad occidentem ac meridie carnis et contribus occurrunt. eode^{us} q^{ui} p^{ro}uincia m^ora^{us} est quis in o^{us}
 te potera planities no^{us} quas habeat. Drauus ac mura insignis fluij terra irrigat. mura in drauum exone
 rat. ille in danubiu. T^ug^{us} populi pleriq^{ue} teutobones s^uau^{us} qui citra drauu^{us} rura colit. Imperium austriale
 famile est in eo oppidovetus q^{ui} clia vocat nonnulli Willareu appellati quondam existimat et opus fuisse luc^{us}
 felle. de q^{ue} nobis nihil exploratu est. Multe ibi verustatis reliquie vident^{ur} et romanor^{us} noia p^{ro}ncipij sepulch^{us}
 la marmota referit. In eo s^uit erate nostro frideric^{us} comes. q^{ui} cu^{us} est in libidine p^{ro}nuet^{us} et ois veronice co
 cubine incesus amore legitimu^{us} co^{us}u^{us} et contribus troace n^{on} sua manu interemisset. co^{us}u^{us} in vo^{us} pater
 eius bernardus vt est potentia iustitia et in p^{ro}nuet^{us} diuersis vrozoz passim m^ora^{us} abstitit. puellari gre
 ges in pallaci rapuit. quales p^{ro} m^ore h^uu^{us}. co^{us}u^{us} in bona dirupit. monetarum falsatores. vene
 ficos. anoles. nigromantes vndiq^{ue} ad se conuenit. Et quus anno iubili in nonagenarius indulgentia
 rum causa Romam pensit reuertus tamen nibilo melior visus est. Interrogatus quid sibi Roma p^{ro}nuet
 set in p^{ro}nuet^{us} mores relapso. Et calator meus inquit ad consue^{us} o^{us} o^{us} post v^uam Romam rediit.
 Huc vira fatus Edidit filius successit. per cetera similis ingenio. animum et eloquentia maior. Quo
 licet dicam et intersecto quantu^{us} et v^uam compentores hereditas fuere. vt qui v^uam v^uam dicit co^{us}

uerat motione & seditiones excitaret. Sed optimates terre possessione iungatori friderico tradenda censu-
erunt & lege ut copionibus scdm provincie cōsuetudine in iudicio responderet. Relicta vltimo armis vel
fendere que possidebat deceruit. fridericus manu potenti cu plura castra obtinuerit in alia rade receptus
est. Breuo loco tradere iohanne vintonio natone bodemo. qui cu fuisset magister milicie comunis accepta ce-
nsus pecunia a iunge eius defecit. sed mox penultima ducentis grande ausus & in expulabile facinus rāgite-
lus fecit redempturum impatorē iā sibi scire & cu paucis eius morantem nocte cōcubia interage aggressi-
us est. Corrupto namq opidanorū pterisq qui sibi adueniunt partem oppidi traderent. Noctā cōstituta
cōsuetudine in arte fugiote & humana ope munissima ea nocte dormiendū fuisset. proceres q re-
manferat in oppido capti omnes in quos & Robanico vngaradus cōmā furencibus opulencior cu Be-
orgio fratre abductus est. licet nō Ulrico austria cancellario. Quis esset epūs & ad ecelam confugisset parvus
est vñq adeo apud boles nostri seculi diuila & diuana iura peruenit. Traditorū bodemo diuin spolio loca
pletato nō defuerunt ex illo tpe adiutores. fama est ea qcclebris inter familes nobiles quompā fuisse cas-
sepe in animū ceciderat & seipsam laqueo suspendere. id egre ferentem ex docto quodā viro remedium peti-
uisse aduersus eā temeritatem. Consiliū datū pxiū vn sacerdotē coduceret. qui sibi manente in arte quādā
solitaria singulis dieb⁹ rem diuinā faceret. paruisse nobilē atq in animum ferme cōstantē nulla suspēde-
dis cogitatione interueniente. Postremo rogatū a sacerdote vt pōbitero vicino in animo paulopōt sequi et facti
mo monie habebaturus esset auxilio esse posset. licentiā cecidisse pponentem in animo paulopōt sequi et facti
mercede. Ille huius postea nunc vna nunc altera causa reuertit. tenus circa meridiē profectū agresti cuidas
in nemore occurrille qui rē diuinā in monte peractam esse populūq omne abesse dicebat. cōmstatum
eo nuncio nobilē inelēte esse dicentē qui eo dū sacra corpus xpi non vidisset. agrestem consolari cepit
se veditur. si vellet nobilis emere pmiū quod interfessendo diuinis meruisset. sagūq nobilis penultimē pte
cū nocte venditione facta nobilē nubilumina monie ascendisse atq orasse in templo. reuertens autem in
proxima arborē suspensam agrestem inuenisse. sed postea diuis cogitationibus baud quāq verari fuisse
In hac provincia trecentum sal ad vicinas regiones importatur. Ea & ferri numerus locupletas habet. Et
argenti fodinas non ignobiles. Quis in cura principis argentum baud multum effundatur.

De austria germanorum celebri provincia

Austriam defendere hoc loco baud necessarium existimus. de qua apriam historiam edidimus. Bre-
uibus in sumis eius absoluit. hoc est tpe diuisus esse terre limitibus. Austria olim pñoma superior
dicta. ab oriente habet hungarij. ab occidente bavarij. septentrione eius bohemia et moravia terminant
ad austrum vñ montes thire qui longo tractu ab alpebus detraunt. Lannado eius triu aut paulum¹ die
tat. Longitudo vñ duplo maior. terra nobilis. aquas irrigat. vinibus cõfita. ligni copiosa. agro feraci. pñ
fabus pñta. vino adeo tribuat vt vt bohemus morauis scilicet bavaris in bundo vino sinificat. erit
qñ amittas opes colligit. Dñmib¹ ei medijs fecit flumines omnijs europe magnis¹. Inter papuos eius
curantes est Clennia pñmonio: maritimu imponit olim flauu appellat ambu murio: duus multi passus
angst fossatis pugnatulic torribusq; et maritmis suburbis decorata. principij austrie pñpus et dignissi-
ma sedes. In ea pñma. ales post obtutu alberti cesaris friderico se cõmiserunt ea lege. vt si masculum pre-
gnans regina pñret: natus eius esset. sin femini terre dñs. Natus vt pñciti ei ladiislo tutei eius frideric¹
accepit. albertus qui sub Alberto moreretur ei stipendio se fraudatos diceret pñuicia litoanqñs ac mien-
dis vastauit. Eor¹ veruio. et multis iuris a friderico redempta est. cu bohemis et burgans excursio
nubus in austriam facientib¹. Et fororib¹ ladiisla senior vultimo dua saronie nupit. Jobanes huiusmodi
ei regni hungarie coronã a friderico frustra repensit ei. et. multis equis ingressus austriam omne agnus
inter Clenniam et thire mōtes dispersit. is incendit. pñciti et alia cesari rogauerit austriam laniatã
ei pñe modo addidit in patris hereditate apud se dimittit. reuera pñciti dñs auctoribus duob¹ vñ
altero alie comite alio eryngero sumptis armis rebellauit. Rediit ei ytalici friderici apud noui ciui-
tate obsidione cinere. quib¹ et beniamin rosenheim bohem¹ cu ducentis eqñb¹ et mille pedibus se
adiunxit. Et quis a Nicolao pon. marie iussi essent ne tutei cesaris impedirent. Cõtempnis aplice sedis
mandatis et tñc masculinis auctoritate terra seclerati. pñciti tenuerit. Docta eo tñc Clenniam sola into-
ei sententiã potuit. que p aplos ad sumu cõlatis interponendi suspensio posse romani pñlus mādara res-
scripsit. Curas vicennies et ois austria et eo tpe in armis fuit se tenentate religionis pñas pendēs. Cel-
si furoris populo friderici pñlissas adhibe tene¹ ea lege in manus comitis alie tradidit vt vocat¹ adve-
bē vicennij cõsanguineos vñusq; pñs et amic¹ de tutela. de oppidis. deq; ceteri pñcitiom¹ principij. q voca-
ti pñcitiis arbitrij diffiniret. Ladiislaus summa populor¹ alacritate apud vicennies excepit¹ ciuita ex volu-
tate comitis administrari. Ad cõsuetudine pñis die Lodouic¹ bavarie et wilhelm¹ saronie duces. Albert¹
qñ bairdeburgensis Carol¹ badensis marchionis pñuicere. Cū multi ex bohemia multi et burgans barones
impator legatos misit. quib¹ et nos adhibi sumus. du de iure pñi discepti. si cū oia ex arbitrio victoris
agerent nec leges defenderet q arma nō protulerent infensa reb¹ dñcessus ē. Disceptata sunt oia q pñse-
rant austriales impator. dñci de iudiciu fuit. neq; lñs neq; sigillis auctoritate habita barbara fide aucti
In eo iussu ladiislaus iohāne huiusmodi q sibi regnũ a turchob inuasionē seruasset ad principat¹ honorē
euerit. qui suggestio in magno foro apud carnietas erecta sede sedens aucta regali pñdamento ex byadeli
mate oñatus comitatu ei sustulit omis. qd eo in loco minime licuit. neq; em regi burgans sub impe-
rio romani mactaretur genere eius est. si tñc reuerentia regi qñta eis p arma sine dñf siue relinquit. Co-
mes alie du regē quolibet impellit et ad se ciuita rapiens eryngem vicenniesq; pñcipit. Conscibit
quã viro interfecit sustulit regni alie pñe honore dignat¹. Ex fauore tñc regio cadit et annuere eryn-
gero et curia pellit. quē in cñliu phiscenē quor¹ m equites comitatu sunt. Alberto marchione branden-
burgensi ne p pñcipi a populo lapidaret ad portã vñs vñs secum tñc pñciti. Sed qñceda et misera-
bilis eius fuga. tñ sup¹ et fauorabilis ei¹ reddit¹ fuit. Nā p¹ annu ei tñ ex bohemia rex redisset su adēb¹
pñmonibus austrie baronib¹ reuocatus. cū mille equib¹ argento et auro fulgentib¹ vicennij repetit. cu ex-
tra portã vñs et rex ad mille ferme passus erit obui. et ois ferme nobilitas redeit gratulata ē. Plebs
qñ paulo alie luti ac lapides in fugiente iactare tentauit stemere via floribus q redeit trāst¹ fuit minie du
bitauit. vt ē in vñsq; parte in modica siue annuere siue odere. Mira rex mutatio et lindē fontine ioc¹. eryn-
gero extra grānã regio factus in castella sua recedēs impatori quē grauitat offenderat reconciliatus est
Nec diu postea adeo supbiat q ladiisla regis pñs sequebant¹ vt noue ciuitatis suburbia in qua cesare ab-
sente iacob et pñcipi impator inter eos pñsumptur et vñs eryngere cõtenderit. qd vbi nō successit cñstij
que obtinuerit locis abierit. Fuit sepe inter eos impatorisq; et regē mactum tractata pñcordia. neq; em co-
mes alie du vñt et re sua cñstij aut vnanimis ei austrie pñcipes. Et eo motus cu eryngere q ab obe-
mia missus ad cesare leges pñas vñs gratas dñcisset et in qñtura pñe die austria videret incertus regio
subito nunciat¹ nō sōi pñcordia pñuere aut sed magnaz rex et republice xpiane salutari exoneret pñe
fuit abruptis. Austriales et a cesare et alberto frē de tradēda gubernandē resqñ pñcitiu pñuere habuere
in quo legat cesaris senon austrie pñcipi si erat impator debere pñuicia pñceda. Albertus suo et Sigis-
mūdi pñuicetio nolit regē pñe hereditatis expolens suasq; calamitates et inopias cito sanguini alienam
referēs pñmiserationē inducere conat¹ ē. Cōuenit¹ mīso fuit sacuros pñuicia alie qd vñs cñstijue dñcietur.
pñ frēs inter se cõuenissent. Amica larones trāsdanubiũ in austriam ad morauis flumini ripã munu lo-
cū occupauere oēs circa regione rapinis atq; incēdis vñre cepit. aduersus qñ pñciti albert¹ larones
vt cepit. interfecitq; pñuicia cōpñlūb¹ qñcitos et qñquaginta ea pñuice adiut. qñ gbus. lxxx. furca sua
spedit que res magni ei apud austriales et nomē pepit et fauore. Alie¹ vñ eryngere ei visitato apud no-
uã ciuitate friderico impatore cui¹ pñi studebat vicennā repensit vocat¹ ab alberto nihil mali suspiciu fidē
ter ei adit a qñmo et capē in vñuicula cõciet¹ est et in pñuicio carcere clausus. Indigna reuēsa ciuib¹ mur-
murare o. linare oēs facti nemo in ciuitate misero fere voluit. Impator sepe rogat¹ vicennā petere aliquid
dñstulit. vñt¹ ne qua fraus inest. interum Sigismūdi¹ et albei vicennā cõcedit. tenq; ad nouã ciuitatē

profecit principatus insignia ab imperatore accipiens p veteri consuetudine in eius verba ituram. qui so
lemnitate albertus affuit. qui paulo post ad sigismundum vicinam repetiit et ambo aduersus imperatorem con
fatas auctoritate sibi subigere conati sunt. quos studia sententia imperator vicinam petere statuit et aceruo luco
tuo dante dnce magno moia principis eo se consulit imp amice sequente. appropinquante tunc populus
obuiam prent. Sigibertus v. et sigismundus nobili comitatu extra vrbem impatore salutatore. habebat albert
etiam crederet equum multa in armis expedita q non longe a vicinis in quodam humulo impatore se ostendit ma
gnusq meum versum inuoluit. suspensionem iurati albertus qui sepe ad eos pfectus et locum locutus infideli
as apparat cefari videbat. ferit ei maline dnce alberto dnce. facile si liber bodie vicine te som aris au
stris i faao. nam qd phibet quo minus fridenq impatore cufq; comites intercipi. immo n. fofita deui
cepso hereditas quicquo crit. viciore leges ang boicos fauit. Subdubitate alberti aliquis pfer. temoniu
respondit potest ignorare si qd au me ignorate scilicet ac mada are turpia non possit. postq introgressi ve
be fur alberti et sigismundi in domo q pragelin appellat simul habitauere. impator prius itas eorum edes
incoluit. are prouiculu nolle custodire al. Colpauere sigismundus et alberti. tam nocte aggredi et intrare
in atq multa manu ingressi inter rursurando se obstruere no redituros domum nisi are intrarent. Sente
re cines motus arma fometes pfidu in are man collocare. instabat autem bellum et amor pugna p are
nec dubio videbat qd magno suo malo principis commissari pliu essent. Sicut dui res in anapin. cuius
nec are stabile proposui erat. duobus q are intrare ur affe turpidebat. infesta re domo reuerti avem
infente plenu gacu erat. pofremo puenit et ve ingressi pncipes are p iulu immozati potato vno carere
are telu magis qd ipso religio est. pofmda are plenu prouiculu in tres partes diuisa duo are
pere albertus et sigismundus reliqui impator. Delectus prouiculus sunt q lres fratres diuine et sum
ma illi pps dnt. q graue audiat q potentes e. nobilitas et ecclesie pncipes impator fauere non sunt. plecti
alberti pferit magno se iudice qd qd tuel. Abuta sunt in hoc cefare q ludare possit. corp egregiu et spes
impatoris pugna. anm sedat ac tranquilli. ingeniu pferit. memora tenaore. religio are are sci. ingre
ssu capidat pda et occp. Singulare virtute in qm boie pulgati bognas pmo dnce. aduifit splicide. areos
in et genus plus equo admirat et amat. et in reb gerenda caridior ac remissior. et tunc plerqz acualuerit
et ad remu. attenti. idferece ptozi arecciosos sigismundus et alberti. cefares. qz prodigaliter amittit ppa
ta libertatis videri auaritia p. Cetero fridenc nec sua pofundit nec alia dunt. vbi famule repetis
alberti frater ei longe distulit. ceter in aggrediedis reb belli et glie appetes. piculu cōtempere audat.
labona panes. manu atq ingenio pempt. pecunias inter amicos parit ac pofundit. inter opes paup.
in paupate dnce. nulla rei magis qd fame auaro.

De Borussia germanie provincia

Procedere p austru in adlonē morauis occurrunt gēs ferot et rapinaz iuda inter bāgaros bobemofq
transdanubiu fua. Bae provincia eius noftra. Sigismundus impator alberti genero fuo. qui postea
impator dono dedit. Rebelle et impata facere reuoluit alberti magni. affecit dadius. nā fupra qngen
tas villas vni xccxxviii pofuit. mortales multos nec redit. pec de pene abegit. uigilante fcho gēne
cegit. In hac pūm ea ciuitates et opida romane eccie nū tenet et catholice fidei cōmittit. Avones oēs
femie bullitari lace infen sunt. huc qd verbiu p dūcetur iohannes capiftranus et in crocos bullitari vebe
menter vebere baronia no parui nois que Egeraboz vocat fcau puerio. qui reliata ptoze pfidia ay
b uob multo fubditio vortemur romane fedis amplex. qd ptoz abis fili a docuina et motibus dā
nus no dū poftea Chomacē eccie pōficatu obtinuit. Ea cēnica ciuitas morauoz cōfue. Regnu aliq
inter morauos fuit lanfuna ac potetiffimu. qd vlt ad filiū Sencropti dūz aut. ciuit fortuū in bobem
ca cōfepfimu biffonia. Et cū fili fua occupi cēcis tū fperare cepit regnū gēn adēpti e. qd poftea roma
ni cefares in bobemū tūbularit. In hac pūm ea cōplura fūnt oppida plena populo et opibz abūdmia.
inter q Bonna principatū obinet. suorma fignifimū obitu mēmoz abut. hac nulli tūfue pater nūi ar
mazo potētioris. latēmb oēs addit obfidemib. Sermo gēn mūi est thetonie et bobemū. fupate
nū bobemū quoz et regionis impetū. q gēns oīm morauū incolunt nō facile dūtem. qūto e et lēone
ptolomei atqz licet martonūm et fudm cadm morauū et iufia q it ad danubiu iacet incoluisse vident.

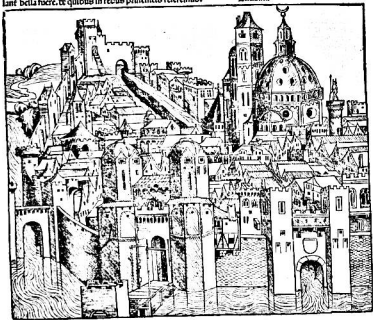
De Blesia germanie provincia

Slesia post morauū sequit baid ignobilis provincia qui flum odra glabif inter oēs germanie na
tionē late cognitis. fontes eius bāgarie mōnt que Slesie ad orientē iungit mare baltici curfus
terminat. Xogndu regionis circiter. lxx. itadia. Caput gēns wraflaua e ampliffima ciuitas ad rpon
odere fit p. ano ze publica edificij magnifice ornata. cur qūto maioris nū aucti vocauit. Pūllia
pū bella lūce reddidere. In hac vbe regnate apud bobemos venedici oia fedinoz cōfules quoz fūna
pū e p fenestras et ptozo in fozā pūpūat gladijs ac lanceis irate plectis crepit dū fpeculanti pbe
re. ciuitas rei auctores fignifimundus impator pūm pof amicus fecit pūpū. Ducez Slesie multo mōio in
ter quoz patena hereditas et capita diuifit bunt fcaia multas in ptes pūllia fiedmē calamitates in
currut. crocos expofita i laroauis. Inter hos duces vni effe ferit nolle bulcone que apollonem apelle.
Qui glorioze relidmē dēgēs ac volupatibz cēditus vlt. adco infamit vī neqz inferos neqz fūpē effe
dicere. alafcy cū corpū fil pūllas intente putaret. Ecce vlt nūqz vel raro ingrellus e. Sacramētū pū
pū pūllas ad fūmū nūi q abufus mīmonio vgoz q fūbi ingratū effe relata dūpū fūpūat. q ne pel
let appellari pofit nō nūi q folennia mīmonij cōmū voluit. Slesie fūb impo bobemū cōfūm fūnt.
q nūc in impata facere tēdēt. Ptoz nūū regē admittere reuolunt. vūbūm fāremē dūce fecit. q
regnū bobemū ad fe pūncire affirmat pper pūgē q lanfū bungarie atq bobemū reges fecit fūnt. q
dūciū ei lūis arbitet crit. Sermo gēns mazoni cūpē thetonie. qūm rāfodeti polonica lingua pūlet
ob qū rem nō immortuo qudā in hoc in loco germanie terminū effe oedam putauit. quū idem flum
in fepentem vengēs germanica pates nūp amobus aluit.

De Polonia saruatica

Liber in hac parte germanie lindre fines et ad orientem ac septentrionem sarmaticas intrare gressus. Polonia vasta regio est quae ad occidentem partem, hungaria, lituania ac prutenica contemina. hinc cracovia est perpa regni ciuitas. in qua liberalium artium scola floret. ubique hunc vrbis psumt epus lraz doctrina et morum suauitate insignis. a quo plurimas accepimus epulas multo late et romana eleganta potitas. cuius singulares virtutes romana ecclesia insignit cardialar bononis rubente plicu misit. Lituanica polonie pter cracoua parit nuda et mactata ligna feruere oes domi coponunt pter alia lura lunt. plana regio et neuurola est. potius genit cereuisa est ex mico atq humulo facta. vni rarusum vsus. nec vince cultura cognita. ager ceteris ferat. multa genit ameta. multa ferat venatio. equi siluestre pter comu ceruo simile edunt. feras qz boues venat qz gnila vros vocare. pscos ac volucris abudat. angelo ars auro in opes terra. vengalia regi pna Regni in quor ptes diuisere maiores. has p circulo anni rex ambat. qlibet p mris mensib regit et curiam palat. qd cracou ad altera pte suo trasit. Statuta sunt q pstatu promitiales opet. si marent vltra psumus ipsi rex suo viuere sumptu cogit. Cu rex genit patrii nostros repstat obisset relicta filia wilhelmus dux austrie i mrimoni cu accepit. aliaq reg pter est. no placuit polonis rex tbeuione. Elanila ex lituanica vocare ceno qz wilhelmo conage et regni nouo regi tradidit. Gentilis fuerat elanila et ydola coluerat. sed baptisma cu regno suscepit no recusauit. conuersus ad xpm religiosus se principis gessit. multos et lituanos ad euangelium traxit. pontificales ecclesias nonnullas erexit. qpos magno honore profecit. inter eqta du qnecunqz turres ecciaz i nspert detracto pulco caput inditunt. deu qz coleret in eccia venerat. Cu tartaria regni limites infestant scelerat diuicauit. prutenos a mrimo bello vici. de q inter res prutenicas me morabim. Ex priore conage polie no sustulit cu q mrimoni hanc legitimum fuit. sed ita ferme notagenaria duo nati sunt filij Elanila et casimir. eo morio elanila regni polonie accepit. casimir ut nunc ducatu colocat. e. prius qz ad hungarie regni accessit in bello mrdore vt an narratu est cecidit. quare cognata sollicit poloni pces d successore fridencu marchione br. id ebur gese d puenia i reg trasieget it gdaq ptes et mores tenebat vt regni accepit rogant. respsum dnu et casimir lituanie dux et frater est tbeuion regis herede extare sustulit eius animum optere cu frateru pincip regni cupiet impudmum afferre et dignitate sua fridencu d duceret pari ex moderande et albertus basarie dux erga lanila albertu filiu vsus est q bohemi regni sibi oblari recusauit. fridencu quoqz impator et ab hungaris et a bohemiis ad hereditate lanila vocat. naq audire sustulit qz pamael puidici faceret. Anglos laus nre etatis et magis reccis germania noia. quis no ambigo esse aliquos q no ita iustice q igniue tradit alienis regnis quepa abstineret. ego qd reati pecti by no laudare no possum. casimir aut et si difficile a lituanis dimitteret q sui apud se principis retinere cupiebat. in polonia veniens pacifica regni gubernatione accepit. nec diu postea foverit lanila regis dunt vior. multa et aduersus fratres tbeuonico qui sancte marie appellant bella fuere. de quibus in rebus prutenicis referemus.

Lituanica

[illegible]

se plebe voluit reuocansq; suis q̄s p̄sidijs p̄uincias dederat. subēs parere Theronimo hoies et p̄uincia dederat. inuit hie nob̄s Theronim⁹. q̄st in vultu nihil beatus ac p̄uinciam affirmat. dignum fide t̄ p̄uincias Theronim⁹ t̄ doctrina ondit t̄ vni religio. nos que accepimus immutata regulum? vni p̄uincias nō affuimus. p̄sidijs t̄ t̄ nos t̄ comites ab eo recitamus.

De Russia

Rutheni quos appellat croianos et Strabo videt lituanus cōtēni sunt. gēs barbara incēpta. apud quā opulētē eccl̄as obtinuit yfido? cardinalis sabinensis. an? sup̄a mētiōē fecim⁹. In hac gente cū tūc p̄uinciam tradidit negardij appellatā. ad quā rheuonica mercatores magno labore pueniūt. magnas ibi opes fama est. t̄ multi argenti p̄celliq; p̄uincias vendētes ars ementes. p̄dōrato argento nō signato vōtur lapis in medio fozī q̄dratus est quē d̄ ascendere potuerit neq; ceteris fuerit p̄cipatū vrbis assequitur p̄ eare q̄ armis dimicauit sepeq; vna die plures ascendisse ferunt t̄ p̄sepe seditiones in populo emētere.

De luonia nunc germanie p̄uincia

Luonia deinde xp̄ianorū vltis p̄uinciarū ad septentrionē ruthenis iūgitur. Tartari cū sepe incurrunt. in q̄ nostra etate magnas accepit strages. frēs teuthonici qui b̄ mane vocātur b̄c armis p̄sistere t̄ xp̄i sacra suscipe coegerūt. cū esset antea gentilis t̄ ydola coleret. Et illius ab occidentē mare balibeum q̄ pleriq; veteris oceanus esse putauerunt. nōdum se p̄uincio et hodie cōgnit⁹. greci ar̄ italici sunt. xp̄iana religio h̄ic orbis p̄te nō genti aperuit q̄ ferocissimis gēib⁹ deterfa barbaria minoris uite cultu ondit. balibeus sinus adeo late patet et incēpte magnitudinis ap̄d alijs videat. Ergo et ex b̄reanico mari ducitur. q̄d germanici appellat p̄t. nā t̄ germanie magna p̄te illius. Ostiū et in occidentē est nōlōge a Theronimo ambica quā d̄a h̄ic hodie vocat. Excurrēt aut in orientē in septentrionē pandit insulasq; magnas ambit. Occidentale lit⁹ nō. ueq; occupat. ad septentrionē semiferos hoies esse tradit. cū q̄b⁹ nullū lingue p̄mercū nauigātes habet signis t̄ nūm̄b⁹ p̄mutare merces ferunt. meridionale lit⁹ sapomibus t̄ p̄uincis traditur. orientale et dicitur luones tenet.

De massagete

Enter luonia t̄ russiā parua t̄rā se ferūt vni? forme dici latā inire si lōgissimā a p̄uincis ad luones ad mare p̄ndit t̄ balibei quē dicitur? sinū redcū et luonia in germaniā p̄ litus balibei maris.

Russia nunc germanie p̄uincia

Post massagias prouten se obicitur q rupos vtriusq volute amnis accolit. Jo e samaritanie q germanie
 termin. Qui excedit in montib q polonia bugariis dirimunt. pte polonie irrigat. prussis vero q
 loba e pcurrit. ab oppido tota vltis danielis q in loco b alberti infuit. hoc fluvius alia vltis e dirimunt q
 bus etania nre termino pcurrit. Alii vltis. qd in insula vocatur. qd vltis fluvius e germania iuris fuit. qd a
 ma germanici. ad oriente ac meridie maiorem poloniam rura coluit. occidentē saxonos occupat. adlonem bal
 tica inanis eripit lectus. frumentis terat regio e. adeo irrigua t plena colonis. multa ambrosia e oppida. multi
 inanis famuli roris amnis efficit. pteq inges via. multa venatio. piscina duces. Timentio olii danc
 wimerogor terrae inuenerit. q tpe gorbis ab insula scandia inconnemey ceciderit. q in insula (vltis) fuit
 um babitare affirmat. Borussia hoc geo t ydolor cultus vltis ad fridenz impatorum q nois scdm fuit.
 Sub ci qd impo cu amississim xpiani ibolomauit sine curante frēs theutonici qd fuit dñe dñm ap
 pellari inde fugerit in germania redire. vni nobiles t res militaris penia q ne p oia mactarent fridenz
 accedentes pntiss germanie gōtēminā xpi cultu spernere dixerūt. Expe illi gēna hoies in saxonos cec
 tū impator. pntiss qd fribus gpmo iure possidendū iradar si ei amnis acqrat. lā em maiorem duces qui
 de eius tenē t dños affirmat. ita sua fuit frīb cesserit. Grata oblatio fridenz fuit q collaudat. pntiss qd
 voluit frēs sub aurea bulla lras pccit. Illi sumpis armis bovis tpe qd collaudat. pntiss qd
 te occuparent. Enn etania fluvio venustat t late paritiam querus in castelli modū cretus pugnaculis
 iura rpi munitur. vbi collato pñdio vltimores pntemox vezare ceperūt. pugnati e sepe p quatu t in
 dēns oēm cas pntiss subicit. vnde barbare nātones iugo subire. Et alio tpe lingua theutonica inmodu
 et e t culti xpi gēna impat. Ecce qd pntissales erēt iugo subire. Et alio tpe lingua theutonica inmodu
 narmenit. ad quā defuncto frāscio epō putaret nā pntissalere canonica e. lant (pon. mar. annu)
 te sentit aptho comedant. Que vna e illas in pntiss suo vltis iure. nec subiecta frīb. religio epōs religio
 nobis habere gēna oger. Quo in loco muniti quatu fuisse dñm. nobile oppidū edificatū e qd maret
 burgū vocat. t arx nobilis in amplectima. Dñs sedes magni nigh q cetero frīb pntiss inuolētib.
 Sūt t alij duo in eadē religioe mñi. alter litonā regit. alter coctus almanis gubernat. Theutonici bu
 ius religionis inuictores fuit ac pntemox nemo ad ei recipit nisi theutonici nobilibus ori parētib t cui
 nis alius vñm iura cruce infusa. h arbi oēs muniti excepit q in sacris altariis fuit. pntemox t in
 res dñm oēs vltis pntiss nōc hāc dñm. magne dñm oēs nec minor potētia q regib. Expe ei polonia
 de regni militib recepta est illas gladiis cōcedere nec tota vltis belli foratū expectari restant. Cū
 vltis casimiri q mō regnat. parte cōtraxit ambe pntemox vltimores arx ingētas copias poloniam lina
 tū t tartari iura erat qd dñm inuolētib. Theutonici frēs ex tota germania vltis confuerūt. postq tpe
 ad. xx. ferme ita dñm vltis cōcedit. exerat spe plen t impanēto more pntemox caduatore qd bellis
 regi tenia arx t duos mños in qd flaret vltis mñi facta pntemox qd vltis vltis eligeret. aliter illi
 remittit iussit. Accepto vltis alacrit nūmū bonitōe qd caduatore t vno recto gladio remittit alacrit
 mor iussit vltis arma induere bellis signū dñm. il. maria eptū in ambob casibus fuisse pntemox iuu
 mo. Alacrit tartari t litonā pntemox iure certamē iussit t poloniam subditiā arx accit. Contra
 pntemox auctū in pntemox habuit florentem ordie sui militū in exerat frōte collocat. commisso pntemox
 inermes dñm tartari t litonā magna strage cū fuit vltis arx t mltitudo nec terga dare poloniam mētēs
 audēat. arx pntemox supra caduata occidit edebat. nec tū vltis t pntemox alacrit qd eripit vltis tartari
 vltis vltis. pntemox t dñm certamē. pacta ingēs occidit litonā tartari vltis pntemox mactabāt. ac cū
 nou sp hostis emerget celsi tūta cede pacta theutonici versare ferrū vltis pntemox t cū remittit pntemox
 bāt. qd vltis vltis alacrit tū pntemox poloniam acē vltis ac ferro ngtē iununt. fuit subita irrupit in
 flaurat qd pntemox. nō tolere theutonici rectas agnō impent. impat pntemox rectas ac vltis militis fuit. oēs
 tur mor fuga ex pntemox. fent terga poloniam. Ad qd vltis vltis vltis vltis. nec tū vltis vltis pntemox
 esse alacrit collecta militū manu hosti fite obiecta. occidit. fuit sedior fuga. nec pntemox fugere
 qd poloniam pntemox celsit. pntemox in eo bello ex pntemox nulla boim milita. inter qd vltis pntemox pntemox
 pntemox qd pntemox dignitate insignitū in quo mgtō oratō fct cōtō. nec poloniam inuicta vltis cessit
 amct ac litonā magna ex pntemox. bellū hoc anno cōtō. t. cccc. supra mille gēti e pntemox saluatio oēs
 m. pntemox foratū regia secuta oēs excepto burgomane ad vltis celsit. tū interuenit tū gōmūdo
 cessare pntemox frēs t poloniam pntemox. pntemox sed pntemox pntemox pntemox pntemox pntemox
 inde vltis ad fridenz tpe qd mlt impat in pntemox agri sui turbata religio e. Sub ci qd impo di popula
 res graue sibi iuga frām cāstilitate sed inter se iure in hūc forme modū vt. res. vni singulis annis cōtū
 in locis conueniret q. pntemox qd fuit ad vltis frām audēat nec fūerēt quēpi indigne veran. Et hūc qd
 pntemox ex religioe viros alium voluere. quoz ex pntemox celsit. parq nūmū qd nobilit ac quibz dñm
 qd pntemox ex voluere. pntemox idū pntemox inter se religio fuit. alij magna magistri scōp an. alij dñm cōmē
 dātores q mgti regimē impobit. Ad qd vltis pntemox alacrit sed pntemox uolūdo frām pntemox pntemox
 probatur. fridenz qd impator cū seden robur adient cāstilitate m infera nec pntemox fuit ius religioe lēte
 ref. mōtūo tēndē magistro q sed accepta t altero in ei locū suffecit nicola pntemox. legatū mlti q
 pntemox pntemox impntemox. cōgntoz res itat qd legat. resutit populū mlti qd dñm. vltis ab eo discedit
 anāthema intermiz. impntemox. qd pntemox in sententia pntemox qd pntemox pntemox pntemox pntemox
 redcedit e. ad quē nūmū cū cognita dñm seden iussit pntemox fuit ad obediētiā frām redire qd pntemox
 cū e mlti in insiditū fuit armis vltis cāstilitate mlti qd sanguine cōmiffit. qd e quibz pntemox mlti arm
 in frām pntemox accepta fuit. ex qd pntemox capu pntemox. castella cōt cūcta. arces a fundamēto
 elēte qd t pntemox oppida in ei rebellioē cōspit. pntemox. pntemox nō fuit cōtā religioe sine eterna
 ope cū pntemox. Alacrit regē poloniam sibi dñm alacrit cōtū frīb sanguine qui foratū am pntemox cūa

crepti fuissent. ille cū cretorei pumela ingressus reddētes sese ciuitatem in petre accepit. cū q̄ frēs dñi varia vi
 etoria dimicant. plures fuerit ingressus. inter q̄s memorabilior q̄ apud caniciū oppidū habu^o ē. xvij. mi-
 lia polonoꝝ obfidione in eo loco tendebat. i. q̄s etiā rex ipse casimirus^o fuit. oppugnabat oppidū dies noctesq̄
 machina admontis. Rudolph^o policeps sagaciter vi^o et p̄fice duab^o tūc religiosis ducebat exercitū. q̄ lara-
 rus obsecris opē cū sepe multis militib^o multū aggerat regē nō debuit aut. cōmissum ē plū in p̄spectu oppidanorū
 summa vtriq̄ p̄tentio ē. ardeat. cessat hinc atq̄ inde cōplurib^o. cū suos retere pedē rudolph^o adiuuente in
 creptis ignia fugientū intermistasq̄ necē acie susti. t. p̄gressus in mediū cū reeti pugnatoꝝ manu are
 certame instaurat. hos thornit. illos p̄fodit. sit subita rex mutatio. virgē rudolph^o cecidit polon^o. rursusq̄
 casimirus^o retinet suos pugne sēpm miset t. tanq̄ et inuicē p̄tentio ē. occidit in pugna rudol-
 phus. rex vō cū creptis. nichilomin^o et vtrūq̄ p̄te occidit. postremo cessat et cēdēt poloni suū regē desperat
 ra victoria fugā arripit. rex ab amicis adiut^o vtrūq̄ et clade crept^o ē. Rudolph^o morte sua victoria religioni
 peperit. Et polonus supra sc̄t milia cecidisse scriunt. et tantib^o q̄ nō pauci p̄ire. Post eā clade res polo-
 nica mutare apud prutenos cepit eo inclinatib^o pplis q̄ belli fortuna cōuertit. s̄t in adhuc aenep^o et
 alteri mart^o iudiciū morat^o. Fecit inter hos frēs. oīi moxmo m̄gro cū de successore ageret. emū fuisse q̄ rogat^o
 eligere quē putaret religioni vtiliore sēpm elegisse dicēt nolle dēterare. s̄are se cogitationē suā. alioꝝ cor-
 da ignorare. si magistrat^o sibi cōmūat^o nō dubitaret qn republice bene consulit^o car. motos eius verbis se
 liquos ad ministracionem illi credidisse que saluberrima tēde fuit.

Saxonia magna germanie provincia

Post prutenos saxonici nōmē sapit gēvālidā t. lantissima cui ab occidēte wēsera ap̄d inēgō vistergo^o flu-
 uis^o emūm facit p̄teritū ad rhenū. p̄dēti saxonici arbutati s̄t. adlonāzē plagā dani obdūit t. mare bal-
 tēū. ad mēdiē fracones. banoari^o t. bobani s̄t. oriētālē plagam s̄stite s̄t t. pruteni obdūit. In dia tez
 m̄io iclusi s̄t thuringi. lufaci. pomeraniq̄. q̄ oēs saxonici iuris ēē voluit. priores in thuringos in ea t. ra p̄dēti
 se q̄ saxonici aut. hos cū greci sobole ēē affirmāt. de macedonie classib^o aduēctā q̄ thuringos multos belli
 lio defangatos paternis agna dēuocit qd̄ mibi nō sit verisimile. Est cū vtriusq̄m in germanica terra sa-
 xonica nōmē cui^o oēs veteres meminere. thuringos nōmē antiq̄ noīat q̄ germanicas greces enūmerāt. In

aduenu pñimo francoz q tpe valentiniani cesaris germania intrauere thuringos nolari cepio. qd quas re
male qdar bistoria venit in q thuringos priores saxoni in germania fuisse pñdit. factore in saxonie lu
mice aliqñ minores fuisse aliqñ maiores nā sicut imperia ita et prouincie luntio ex tpe uanant. Carolus
vo relictis apd francoz caroli magni genealogia romanū impri ad teutibones ouerales redde. Saxones
autē dignitatē ē. inter quos plures impatores fuerit. singulan pñdētia t rex gēstus magnitudē dant. Saxones
pñe vo res onones q sibi uenit fuisse esse de romana ecclia optime merui quos uirtus prolatos saxonie
Saxoniū Gristofidū Suenm t Roskoldū. in quo scola liberaliū armū dūq pñdētia. t bec qdē mari pñ
fio lafissima est. nec minor magnūa credif. Epūs loci romano dūtaxat pñli subest. Brēdeburgētes in bu
Saxoniā ē oppidū t gadelenū t solmedelū t ostroburgū. Nōnā marchū interfecti flumini odera bāde
multo inferior albi. In cui nppa frāfordia ē diues emporiū t lucensia ciuitas. Spredo quoq flumē cāde
pñdētia imitat equā. nberi. berlmū in ei lūore iacer. Est t aliū flumē borellū nūcipant qd Brēdebur
gū ex quo marchia nōmē by in duas peca diuidit ueterē ac nouā efficiēt. ibi epūs sedes ē t marchionis
tribunal ad cuius flumini npp. Brēdeburgū quoq sūū ē pontificatus ciuitas. t circū nobile territorium.
cui pñgenia ē nōmē multū rēferti oppidū t maraliū pplo plēm. Caput nūcūsiū flumē mūra ē uice
nōmē regionis bān ē. bāc quoq albiū aliū flum. hic ualida arx t in ea cathedra ecclia. In hac quoq p
uicinia multa sunt oppida maraliū pplo plēm. t martincopolis in bonore marie auctū pñdētia meretur
oppidū t caput gētes Berlerdia magnūno pñfici subiecta studij liberaliū armū insignis. In thuringia nobile
quoq ciuitas quā saxonie pñe. bec oia iure saxonū uis t lingua idē moib. In thuringia nobile
madeburgētes nullo dubitare habent. Xēnēfices quoq. albertāfices. bidenfices. uerdefices. bidenfices
bamburgētes. lūneburgētes t lubecfices. In madeburgē archiepūs sedes habet. t in bonore sūū marie
ex qdar lapide diues tēplū Etionū nobile op t in eo sūū flarētū corp. Rediit quoq uiam t ex ydris
ibic ē in qd uenit ex qd factū a bñō saluatore euāgēlistā tradit bistoria. hic pñdētia ostendit materiam mar
mota ē ac plūda uini capax qm equa ferre possit. Alterā ac minorē apud bidenfices ē affinitas. Xēn
lū quoq facti marie bñe quousq ostendit. magistratū uerbi ius ciuile romanū abbatuā t saxonū
cūp arci uicine gētes reuārit. magna t uenerabilis car legi auctoritas habet. Xēnēfices glia sūū dūc
deniq gēnē ad xpi ē pñctum. Nō ē omnēdū quod de balderfadio tradit. hic uicūz olemia pla
bū flum. In medio uero riuulū afflūgit. in cui caxmie planities t ouonū seme fladitū cōtēna pñ
tudine. in cui extremis angulū duo tēpla sūū. alterū pontificatē. alterūq bñe uerūgū appellat. In me
dio late paret sēdū magnificū canonicoz edib. vndiq auctū. uerū bec vocat quod sub ramulo iacet sub
urbū appellat. in mōte nullā lucēū habet. Carolū magnū bñi ecclie fundator habet. cuius sēdūm
quorū ius celebrat. tū. hic bignatates. rñi. sibiēde. Archidiacon ar supra. rr. effe sēdūm. In hac ecclia
singulis annis vñ ex pplo religior quē peccatis grauiorib. inqñatū pñdētia uerū uelle lūgubri indūit t ob
uolūto capite prima iuueni die ad eccliam dūat indeq pñcis diuini officij cūctū. Is linguis qdar gēst
me dieb. nudis pedibus pambulat uebes t eccliaz arcuat neq ingreditur neq quemq alloquuntur inuēnt
a canonicoz p uices qd apponit comedat. formis ei post mediū noctis in platos genit. Die uous scā
post consecratione oia rursus ad eccliam introduat t orōne facta a peccatis absoluit. peccatisq populus
ei offert in ei ecclie dūmunt. hunc adā uocant t omni crūic liberi putant. Circa albertāfice ager optmū
ferat inuici. marefēcēb. frugib. cūmque altitudine equo infidēte hōiem ferunt excedere. Brūnfica
oppidū tota germānia memorabile magnū t populolūm. mūmū memō ac fossatis. iurēs qz t pñgna
cula excellit. magnifice dom. pñolite place. ampla t omniūssima tēpla. qnq bñe forā. qnq pñora t to
nidem cōsolat. ita ciuibz dicit. hūc appellat dūces brūnficētes t tota germānia nobilissimā. onomū
nobilitas. quoz ciuitas ei potētia libente tpe restit. Lubecfice ciuitas potētiūssimā ē sine cui auriū
uix vñq dūc reges cōtinere suos subditos ualuerit. nq. uenit republice sūm quos cōsolos appellat. quo
rū pñcia pñdētia ē. t i ecclia dignitate pñuūit fl. popularib. nūl uocē nulla te regimē uerbis cōsolūit factū
tan. nec in hūc pñdētia uidet. fū cūqz subfistina iura ē t libertas salus legib. et uelut uirtus. equū iudiciū
cōsolos agit. ab his cēsar si excefserit appellat. Saxonie nā etate dūces habet. infendē t uolubilis
frēs quoz alter eleuātē ipm gerit. alter regnū bobemū tēbū sibi afferent supra reulm. fuit cū bōuū
cēb. t electoratus dissonio. significatū impmor lūe dūmūt. semēta et sepe fū potētiū alitū. Alter bo
nū frātri nūm semit robulūssimū uenatū fuit. iūmor alter bellū pñdētia t in armis exereat. t nūdūa in
ter eos diu bella exereuerit beredūans pñe cā. t quoz de pace sepe mēto fieret ipdēbū. in appolloniū
quē uice dñm appellat t aliq plēnsq potētiū qd ēa discordia qñt et ar. frustra oēo ar. saxonis adiit. Es
cū uastat tā agnis tota pñcia pñellum inret appolloniū. bo frāternū uicēf. bidenfice arū p annū subfistū ro
mam pñctit rogant fridencis germanum sūū ut ad se lipy ueniret scā. ac pace acturus. annuit uolub
mus ter ingrefo dūte cōsiliari paratū sibi t qui cū eo uenit iudicā esse caueret ne pēdant inret nece
suos ad necem traheret. Quibus locū ei ego inquit libens morat si uos prius necatos uidero. qui frāter
nas contentiones alius atqz alio locū sequi iussio qui se amarent uicēf calcanibus equum sēdū curi
sū frātern adiit. Quo cum semotis arbēna cūctioq pacem compoluit sēdūq pñctit. Quibus uer quē
se tam liberaliter in potestatem dēdēt dōmū. Magnū t aliter qui bōiem ex frāte lacum rursus frātern
atqz amici reddidit. Appolloniū inueni Roma reuerfius t qui cū eo semētibz ex Thuringia plūma
oppida possidebat. extēmiū sunt appolloni t in Lēburga qd est frācone oppidū aliqñ bñe tēfendit. Es

cū salutem in eo loco desperaret nullū auxilio frēt cū rebellibus suis cū fugā ad bobemiam migravit. Et illo tpe qdē h abuerat satones quos bobem castellā qdā ab eis repetentes sepe bellū minari fuerant. inducit in hac rē qdē arma pūi tenere. nūc maior lis occurrit videt qm meliōrē regē lozoris marī ad bobem regē alpirare lēt qm tenere. peores alio regē sibi assumpserat. Albet hoc loco audax pūan hominū interfecti fuerūt. Lōrad' de kaus nobili loco apud satones nāc bellū rei pūi. manu pūpi' t' alo int perierūt cū se pama pulsum t' pma breveditate pūanū p' inuasi friderici ducis exultant fecit t' ineredi bili nra erat ppetuū. Arē ē in alio mōre t' in abruptis vndiqz rupib' sita alenburghū pūicae vocit. ad radices montis oppidū egrēgiū munitū t' ppo plēnū. tacet in arec duo friderici adolefcentes Ernētus t' Albet' educab'nt. hac cōrad' intēpcta nocte magnis inuērb' cū paucis cōmūb' p'ntendit. et admontis scalis p'dente pedagogo arē ingressus domitres adolefcentulos in cubili p'p'dente intermisi tūqz mortē s' voce emitteret fūib' colligatos extraxit. haud dubi' qn p'ductos in bobemā magno p'cio venderet. fūsqz cōmūctus eo pacto magnifice vlt' videret. iā silūsi burmā qd bobemiam a saxonia dūi dūc ingressus erat. iā piculū oē t' rāsmūm putabat. cū inuio captuoz labore ac fame deficiēs t' qdā s'ibi adū poposet. cū' p'ab' cōmor' p'do ad carbonariū qdā diuerit affertis panē t' cernisi iussit. Interea apud alteburgū cōgnita t'āc rei nouit. atē clamorē erofit. attenti oppidani raptim arma capessūt t' p'cio' sam veditant p'di p'pū cursu p'dones veltigā' infestant. silūsi ingressus fortūa blandū. q' inter multos tramites cū tenet fūsit q' recta dūit ad carbonariū ubi cōrad' dū pūero alio munitur et improuiso cap't t' oblat' p'cipui audacissimū fecit. capite penas soluit. frideric' eodē p'ne nūcio q' captos ays abductos filios auduerat recipit. t' ad domū reductos didicit. Saxonic duab' parua de saxonie portio paret. Sūt em in ea pūica multi alqz principes. multe ciuitates q' vocant impiales. multi qm' p'pūi territoria bntes. Quia vero t' iburgie maior p' t' lausac t' francome pleriqz oppida hys duab' paret. Hys aut eligendi nōstant impatores saxonie duabus ex quo qdā p'cipui cōpetere affertit inter mūsa s'clūgū iactet. cū' caput oppidū cūmtebergeulganter. id ē mōs alb'. In saxonia argētū mineras apud Goslanā otio pūm' impatores inuenit q' magni fuerūt reddat. ibi t' palatū nobilis opes edificat. hys t' forte amat ros saxonica ex qd' sal coque' albi qd' ad vicinas gētes defert. Saline vberime ays diuissime apud luncenburgū habent. ex qd' multi monasteriorū abbates t' multi eccl'as p'lati vult ducere cōsueuerūt. fuit enim quel' salis vberim' bas salinas luncburgēse violēter usurpare. Qd' quā rē t' a nicolao pō. mar. t' a friderico impatore augusto dānan sunt. L' solat' qui c' rei auctoz habebat auctoritate aplica decetoz ē. S' fauore Bernhadi ducis bunsuēctus paulo postea in pūsanū stān rediit. t' q' nouiter cōsulantū adierant in carcere cōstānt. ciuitas rebelli t' eccl'as hōz bonoz rapacis facris interdictū ē. nō tamē defuncti qui rem diuinā apud eos faciūt. Zantus est cūo nō t' in populo t' in clero auctoritas eccl'asie contemptus. Est in marchia brandenburgi nō magni nois ciuitas aques crōdātā qd' h' auelburg vocant. in cūo dyo cedis loco aspero t' deserto parūū oppidū ē noie veltisat. hic t'ce hostie habent. ex quo cruozē sua sponte t' manāse tradunt. Qd' cū' cū magnus populoz concursus est t' nautaz vota b'ce solunt. Qūlo locus ad finem cruozē vocant. Et ceterisqz scribendi modū saxonie ciuitates notānt cōmōrantes. id scām' quia veteres scriptozes parassime de germania locutū sunt t' tanqz extra orbem ea natio (saceret. formant) tes quodāmodo res germanicas adiungunt. ob cā rem dabit mibi venia fortasse t' aliquis grāciā habebit si germanicas diffinitioes pronūciat res oculus subiiciam' p'aleo. plūtores fuerim' p'pōsiti nostri metus egrēsi.

De dania vel dacia

Hoc loco qm saxonie dānia tūgū. Pūmūqz germanie reliqz p'tes abfoluē t' ipō dānie regno viciatqz regionib' in adlonē viciat alqz referre mīstū nō indigū cognitu. mā sunt in s'p'ctōnē vergētia regnū sibiunūcē coherentia. dānoy qd' bodie dacia appellit. sūcioz t' noruēgioz. Dānia sine dacia bi cere volum' p'ficiūdiū seruientes germanie portio ē chironēsi habet fortūā. bāc quodā cūmb' habuerit vñ illa inundatio barbaroz emiserit qd' mūm' arpmas italiā petente ac res romanaz euertere minitantes ad internonē delect. P'osidōm' (et Strabo refert) p'icturā facit. qd' cymbis latrocinio in cernis erabundū sedibus ad palude vltqz meothym milinā agaturit. ab eis em cymēriū vocatū bosphoz' artib' abatur quāsi cymbicū cū grecē lingua cymereos cymbros nominent.

De Bucia

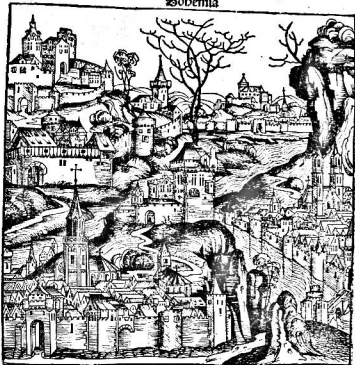
Suecia antea vndiqz mari plures cōtinet insulas. in qd' est scāndiā apud veteres late memorabilis hūc quoqz populoz innumerabilis multitudo egressa omne olīm europam annoz turbine ac p'cella inuoluit. nā gothas qui buno bello vincere pannoniā. milia. macedoniā t' omne illūdem occupauer. germaniam ytaliam t' galliam vassauere t' omū in hispania confedere hūc fuit origo.

De Noruegia

Noruegia q' t' ipō septentrione fortis est nomen cōtinentis q' rubensqz iungit t' in arcton portētia incognite terre fūit strito glacie oceano vt pleriqz fabulānt cōtēmina est. ad omniū partem ac meridiem baltheo mari alluit. ad occidentē britannica sunt oceanus. Dacia theutonice bodie dānoy appellat marchia. cuius lingua germanis incognita ē. Et noruegia venisse putant qui cūmbroz occupauerit loca. In hac terra patm nōstroz memoria volderam' regnauit in succa. magnus adnū i noruegia quē fecit diuinū fuisse hominē miro p'rouincialiū amore ays obsequio cultum. hūc cōiūne margaretha fuit. Volderam' filia ex qua natus olafus patri succedens breui tpe vita fūit. cū regnū mari reliquit. cā t' pater nū adp'ra ē cōmōto volderam'. Et magno in fucha hoies exuētē albet' dux naupolensis vocatū p'pli dyadoma suscepit. Qui dñatū viciē fēmine cōtēminē bello dacā noruegiāqz lacessere cepit. occurrit ei margaretha. iācis copis i campis late p'atēb' pugnat' ē tanqz ipa vñ fēmie amūū induisset. vict' ad bēnos capisqz t' in mūpū bēnos regnū amittit. dimissus tandē infame fēmiū in p'ima domo finitū. mar garethā clarissimā mulier mib' impauit annus ad senectutē vltqz magnifice t' religiosē subditioz gubernauit. Dēniū senio cōfecta cū mī p' se fētre neqret impū bēnifici pōmet. iūc dūcē gnoy t' rēcē annos natūm sibi filiū adp'rauit regnāqz illi cōmīsit. t' philippū regis anglie filiū dedit vxorē. Is cū cōiūge sine p'ole

definita subrevelationis nolle. Jamque datus et de qua magna regnasset annos, ad extremum sub impio friderico
populi tumultu et regio folo deturbat' est. Et populus bavarie dux sibi ex foote nepos in e' locis sufficiens
et auctoris fuit, et annis quibus ipse regnavit in insula gothica regnare gessit. Xpoforus aut' et bavarum abem'
re. Dicit et mortuus gerens criferus accepit. Quia po in electione regie bavarumque alia carolum equel
firi dignitate infigne. Alii caroli et fratre natu monacho regno pofuere. Perinde ad huc electionis nego-
cio carolus emmilia milibus folonius q' bodie foockhalm oppidū clam occupat. in q' regna fedes habet
Canopus p amicos ante inuadit. huc bellu inter fratres cont' et pugna huc occupat. in q' regna fedes habet
ea tenui lege inducit pace ut potestas diuidi regie excludi nobilitate plebi fieret. in qua di carolus gratio
folens amant' nauibus bavarum dicit confecti. nulla monacho fuit viciu et gothia populiuit. qui etiam
bodie in humanis agens apud pomeranos (vnde d' origo fuit) fup' contentus viciu agit fuit. q' firi incerta
mortalia et quidam fup' exemplo docent. qui tribus potentiffimis regnis cruas nec parum infulum in q'
beem amon' delatatur p'fos ad moctem remere potuit. erat pleniffimus. Sed neq' carolo felicia fua im-
punita fuit. qui dum ip' ecclefia p'lequit. religione committit. facerdotes dilpolar. felloso dies obferua-
re prohibet. iura diuina et humana a gobanne benedicti filio valenfium p'fulem vtro cordis no et impigro.
vilele p'pe p'fiffum etiam agit. Criferus in locum eius adunus populus in parua infula non longe ab offio
m'ia regna n'ftra rge in vnum redegit. cur et gothia paret. gothos quonda fedes et patria.

Bohemia

Bobemioz mo res gestas attingere ac fini referre locor ratio erigeret. Bobemia em̄ intra limites ger-
manie inclusa tota aquilonibz exposta ē habēs ad orientē morauos et silesia pte. ad aquilonē saxo-
nia et misnienē. ad occidentē agrī notici. ad meridie austriā et bavarā vniūq germanie populi cūta. Lanius
do lōquens dicit q̄ pene par tui fortasse dicarū. filia boricū venaueram angit. albisvero pclarior eius an-
nus cū mediū imgit. alioq̄ nō qui nōis flauos eripueret multatū que pene pragam mediam scidit. tā
de p̄ ualles et abrupta montū nemorosofosq̄ saltē beranie silue p̄cep̄s labit p̄ misnienē. p̄uicā flūes prope
haburg vrbē saronie in germania mare aboribet. Oppida regni memorabilia sunt. Petaga regū bohe-
mie dignissima sedes. cadaniū. bruna. sublackwerdū. cui anū cupi argētiq̄ mēna celebratissimū. regio
p̄sua frigida. armēns nō fens. t̄ p̄sibz habidias. ager et optim. frumēt et odes feracissim. multa apud
eos etate n̄a memoratu digna emerit. multa p̄ia gesta sunt. multī sanguis effusus. telere fidatūs ciuita-
tes. ip̄sca et p̄uicata religio. crota et hussitaz heresis. ad amittaz pullulauit infamia. reb adant sunt thabo-
narium et oip̄ amor exortat. duo fulmia belli syfika. et p̄cep̄s p̄uicā et arbūno suo dimpuit. iobes et libe-
ronum. qui p̄p̄m decipere in ostiāci m̄az sinodo demū obusti. Jacobellī cōrad. rokayana et petr. angli-
cis cūgētia corruptores tāq̄ m̄gī veritatis hīn. quoz reges extirpare p̄chisēri vū nō potuer. vēcclia
sigafriū. Albert. et lausa. qui apō eos veneno extit. credit. ē. Postremo georgi. rex creat. ē qui hussita
nō labe infect. p̄uic. mag. vir. Alioquin et in reb bellius clar. s̄ oia hoc in historia que de bobemiā dōis
reb edidit. p̄scripta sunt. ibiq̄ de sinū regibz et gēis moribz. p̄ caput nō mētiōne fecim. unde q̄m assu-
medi erit quicquid huc op̄i de reb bobemiā dēce viderit. nos cepit sequētes ite inferos germanie pio-
uincias. deinde ad supiores reuertemur p̄tes.

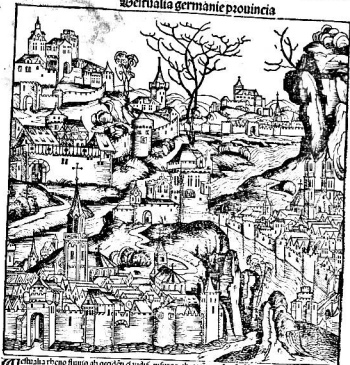
De p̄bisia p̄uincia germanie
busiones ad occidentē sibi ab orientē saronia cōiūgit. ad meridie westphalia. ad occidentē traictenēsi terre
iūgit. q̄q̄ et ip̄os traictēses plenas p̄biones cō voluit. Inter q̄s orōne inuenio p̄bisingēsis ecclie
psule q̄ res germanias hūid impie scripsit. Albert. c̄ps maginū. qui fuldēne mōstēriū erexit. cū religi-
onē t̄p̄ p̄nādecē p̄bisia nueret. ab eis interfect. et martino coronat. ē. Q̄es cades feror. armis exercitata.
robust. et p̄cti corpor. secum et intrepid. animi. liberā se esse glia. q̄us philipp. burgūdie p̄iceps et se
terre dñm vocat. Reuera p̄bisia liberā ē suis vitens moribz. exteri nec parere siliūne nec dñari cupit. baud
tūz. p̄biso p̄o libertate morte appetit. dignitas i bac gēte militari inuēa. Sublime virū q̄ se ceteri effert
nō ferit. m̄gar. dñnos eligi qui republiā cō iure disponat. femiatz impudiciā seueri. p̄uicū. Sacerto-
tes ne alia cubilia polluat sine ciuige nō facile adueniūt. vir cū cōnēre boies posse et sup naturā arbitratz
In p̄cedibz ois cōs sub ē. ager plan. ac palustis est multo gramine fecidū. ligone caret. bituminofo cespite
et sicco sterore boni ignis fount. Et bac gente tradit cornet. tacit. ingente neque duos legatos romā ve-
nisse vērū et malozogū qui p̄p̄e theatru intrātes cū vidisset q̄sā cultu externo inter senatores sedere et i
resistenti id bonorū cū genti legat dari q̄ vīte et amicia romana p̄sclerent nullis moratū aut armis
aut hīc an germanos esse exclamauerunt ac discedentes inter p̄ces p̄cedere ob quā rem ambo auro ant-
ant bonauit.

De belandia p̄uincia inferioris germanie
solida quoq̄ p̄uicia germanie ad septentrionē oceanū illius mari. cō reliquū ē rbeni fluminis tra-
iectu intercipit insulas cōiūgit. palustis palustosa. planibz stagnis ac mar. interfusa subit. nec cess
qui et rbeni nobis vrbē in belandia sit dicit. nobis baud alienum esse videt. Aliq̄i fr̄et traictēsi. aliq̄i
belandia traditū esse vrbē sepe regionū terminos dñannū impia munit. n̄a quidē etate neq̄ fr̄ie nōq̄ bolan-
das dūit. p̄ncipat. et de traictēsis impatorū m̄ subq̄ latēq̄ possidet terrā diuersis manibz. rbeni itez
claus. cū ab orientē p̄bisiq̄ ad meridie westphaliā iūgitur. belandia septentrionē extipit. ad occidentē ducant
gelne. de quo suo loco dicim. rbeno flumie dissiguntur. Imprimis vō ne dicas falsissime nōmūte etate n̄a
traiectū gallice n̄atōis ciuitatē esse dicit. Cū de p̄ntiq̄ ageretur electio. nā quo p̄acto traiectū gallic dabi-
mus m̄as duo rbeni brachia sūt. Qui et qui cū rbeni habitāt colonienē. diuēsefz cōstat esse germanos
Traictēsiū quippe sūto. mos sermoq̄ germanic. est. Traiectū dines et p̄p̄osa ciuitas est. c̄ps vidis. et
m̄ba p̄gnatorū si q̄i necessitas inuēit educit ad bellū. forma vīf ac multibz. egregia. ab exteroz incursū
et atq̄ inundandē et p̄p̄a vīte defendit. p̄or. genti ceruicia. vīdū m̄catoroz afferunt. In hac ciuitate
memoria n̄a multē sedmōis fuit. cū ep̄m vīf genū altera recusaret. Belidētus aliquid ep̄atū quie
tem tenuit. cū a quibz. c̄ctus romani p̄ntifz et vicior p̄ncipū aduersus rebēles subdūos aūntia ip̄ot
rauit. illi discolū quendā s̄ ius p̄bas sibi psule assumptē. dūm. p̄o. max. anathema i eo p̄tomulga
uit. p̄p̄ere ecclia obstin. boies. capis ogit. arma. ingētes burgūdoz. baud viciniorū p̄ncipū copie ad
versus traictēses dūte infeliciter pugnauere. victor cōtumax p̄p̄s. vij. annis ecclie m̄data p̄p̄it. testē
n̄ in cūlo obijt. Etonia qui p̄p̄ter cū p̄ama pulsi fuerat walter an morienē archiep̄i colonienē ger-
manū succēssore eligit. Agitata est in cōlo Basiliē. cā. cōfirmata electio. itē d̄nata in cōlo traictē
sū rebellio. itez frustra pugnati. Postremo missus ab eugēnio legatus iobes c̄sarēnsis c̄ps qui postea ad
cardinaliū et bonoz vocatus motienē appellatus et retulisset vīdū pacandū p̄uinciam ecclie discolū
ignosa etq̄ gentis p̄salatū cōmū excolū walter an rebellū populo sanificatus est pulchre sane nullēvīf
legēs fauent sacrosq̄ canones potētia vīnt. Coluerunt calisi quoq̄ impū cludere traictē. qui moxmo
discolū ep̄m ab eo d̄nē recte recusant. s̄ ap̄antibus philippi burgūdie et potētia tērit. t̄ p̄uicū cō
nandus infeliciter nūi furore depositi p̄arunt.

De belandia p̄uincia inferioris germanie
Ultimi germanoz ad septentrionē et occidentē vērū belandiam sunt insularea p̄p̄i rbeni ostijs obiecti. In
uit quos papue mitelburgēs habemur. Ea ciuitas est egregie munita. diues op̄i. negotiorūq̄
maxime accommoda. cuius baud parum patenti anno supiorē incendium assumpsisse relatum est. Inuicū
cūi id euicisse constat. q̄q̄ p̄ter q̄q̄ miracula referuntur que p̄terito quā nō satis digno testimonio cō
p̄obantur. Est et Beluam oppidum nō ignobile aquis circūdanū. in quo etiam multo mercatorū nau-
bus applicant. nō transibit nunc rbenum germanias que ibi habitant gentes cōmemorandus. Habitur
suo loco de his quodq̄ dicendi facultas. p̄sequi vītenis ac cete germanie populos. et qui iunguntur vel
traictēsiū vel p̄bisiq̄ ad meridiam expedit.

De westphalia p̄uincia germanie

Westualia germanie prouincia

Westualia rheno flumio ab occidenti claudit. vsurgit ab oriente qui vesteri hodie vocant. a septentrione
 pbristis hys et trasseris terris. meridie hanc morem exoptat q̄s anobos pholome^s appellat. et
 quib⁹ amatus flum⁹ erit q̄ padeburna et monasteria nō ignobiles quiritas illius media ferme pincia
 intersecat et p pbristis refluens fert in mare. Salas q̄s flum⁹ westualia iungit. inter que et rhenu diuision
 germanie belligeret domus hostib⁹ viciis apparet. Quis aut cultores hui⁹ terre vocant annq̄as diffi
 le dictu ē discordantib⁹ auctorib⁹. Strabo vnanis rhenu acrolas hoc loco fugambros appellare videt. q̄
 duce melone cu romanis bella gessere. victis dano obfidib⁹ pace obtinere. quia calata hie et p̄at ob
 fidib⁹ rebellare. pholome^s q̄s a p̄t septentrionali germanie circa rhenu flumio hūstatores habitare tra
 dat puos appellat. siccibros. equimores lōgobardos. inuenio apud Strabonē circa amasum flumio druce
 ros habitare q̄s dantis nauale bello supant. Bruteris aut bello victos ab austro in equalonē et oceanum
 dilapso. Quid quā rē cōiecturā cape possim? hos cē q̄ hodie prutem appellant. adlon nres p̄p̄i ac q̄b⁹ su
 pra dixim. facile nūq̄ bruteris in p̄uenos sermo puenit. Errot⁹ ma gnus multa cu westualia gessit. p̄ia
 eosq̄ magnus affuit eladib⁹ et egiatū rpi religione implecti relicto ydoloz cultu. quā ai sepi⁹ abnegasset
 nec insurādū aduertēret mēti pene rebelligēne cōpesceret occultos p̄stunt indices q̄b⁹ p̄tne rediret q̄
 p̄tini dēterasse aliq̄e cōpessent aut fragisse fide aut aliqd aliud flagitiū commississe mor illi supplicio affi
 cerent vbi p̄tini cōpcedi posset nulla citanone p̄ia aut defensione p̄missa. eligit em viros graues et rei
 et amantes quos placere innocentes haud veniētie sunt. Terris ea res westualios ac tēni in fide contu
 nit. cum sepe in nemoribus et p̄toret et mediocres vin liquo suspensū inuenerit nulla accusatiō pri
 us audet. Querebunt tamen causam collabat fragisse fidem. aut magnū aliq̄d scelus commississe qui ne
 can reprobentur. Id iudicium ad nostram vlt⁹ durat etatem vocaturū ventum. qui cō p̄stunt scabim ap
 pellantur. quorū ea p̄sumptio est ut per totam Germaniā iurisdictionē extendere velint. Sectos habent

ritus et archana quedam quibus malefactores indicant et nodum quicquid reprimi debet vel paco vel metu resoluuntur. Propter quod scabinoz magis occulta est quam proviaz discurreret criminosis notitiam referretis iudicio accusat probantem et cum mos est d. ammittit deservit in libro et minoribus scabinoz omittit cecidit. reus ignarus sine damnois vbiq. reprimi fuerit supposito afficit. Degenerant autem hoc iudicium. nam et viles aliqui plene admittunt et quilibet negotia tractare videt. quod erat solus et criminalis promissa paco. In hac provincia nro tpe suscitantes ad ecciam coloniensem redire. nec diutino viciat bello multisq. cladibus affecti et obsequione penitissimam oppugnant ad obediendum redire. cui rei causa et theodoricus coloniensis antistes. q. westhala: princeps habet. Et ob hoc dicit deus non parum inter se odium contendere. Cui suscitatio ad dei testium opes consurgunt colonienses saronie duces et non parum bobemoz in armis in auxilium accipiunt. Apud monasterium q. cuiusdam promine civitate propter ecciam qua westhala theodoricus frater sibi rebus confirmabat acrius dimicant. in quo bello multus hostium cecis vni ex principibus brunsvicibus q. dux copiarum fuit inter ceptus et in partes colonienses antistes facit. Est autem westhala regio admodum frigida neq. frumenti habundans. p. inc. vniat nigro. acrisia potius. vni q. rheni vbius magno enim paco. opulenti in convivio idq. raro populus in aralis est et ingeniosus. de q. puerbum esse dicit victorios et fallaces westhala facit. q. stultos agnere. Die q. theodoricus memio incidit non est absque paco de eo referre. cui inter viros illustres nostri seculi nemo locum negauerit. Ergo et ex familia moysi apud germanos principes honorantissimi sunt. Tres fratres habuit qui ocs supra feta gessim annis vitere. Henricus nam maior paterni principatu gubernavit. Jobannes monasterium ecciam multis annis vsq. ad eam viti fuit summa cu laude administrauit. Ulricus et ad traactionem ecciaz et ad monasterium defuncto fratre nequaquam asperavit. Quis ad traactionem ecciaz basilicis fauore et ad monasterium incolai pontificis institutione vitere. Theodoricus ipse cu domo iun pontificis operi d. aret a Job. inc. temp. summo pont. coloniensem ecciam obtinuit. cui id sex et l. annos non sine plebis ac nobilitatis magno fauore pfuit. q. et si plurima p. defensione eccie sine vario euentu bella gessit in quos mo strenui milites. mo fortissimi duces officii impleuit. nam in domi aut sacerdotia nuna aut civile administratione neglexit. corpe pulchro et supra comune statum emicant. iio magno et gloriati. cui pallati illustres sp. parat hospiti b.

Westhala germanie p. uina

Inter westhalos ac francoz bassia iacet morana regio q. a rheno in septentrione porrecta thuringie iungit. princeps gens litigantia erat nra ad impium vocat. impare se esse dunt q. tante rei mole sustinere possent. maluit p. primo impio parentis sibi relicto vultu pesse. q. magna accepit dissipare. id quos sibi obitare ad re ipsam gerenda dunt. q. lras ignoraret. fuit in legi cultor. q. sibi p. sermone expo ni iussit. Quoties co. i co. i. ventura est nec vniq. compitis est iniqua iusticie sententia. Hic cu reformatur monasterium q. d. i. fac. dimonit ingredit et inuitatus cu monacho edit venient pro cibo inter edendum suu plussim creditus est. nam et ipse abbas qui reformationem penerat paulo post emicant fuerunt.

Franconia germanie superioris provincia

Franconia et hinc succedit nobilis sane provincia admodum portus ab incolis francorum sic appellata. Franci quidem moxiam ab origine fuerunt. quod cetero hinc duce priamum magni patri ex sorore nepote per pontem curiam et mox ibi ad palatium in sacris quicquid ibique curiam edificavit quod vocatur Sincambria. ex quo dicitur Sincambria. Collat cum prius curiam incensam mox quod superfluit et radio in turmas tres divisos in casum praeparavit. et alios quod Enea duce Italia peruenisse a quibus aliam peruenit. et transierunt qui orbis imperio pontem fuit. Alii sub Antenoribus et mediis aditus clausi illiccos penetrare sinit et regna liburnorum ad internum adnunt cum pelagus accessit videretur condidit parantibus ubi sepulchrum Antenoribus tradidit. qui enecum fugas fecit duxit a quibus postea dicitur veniit quod est hodie ingens pars terra maris. Terey et diuina in sacris peruenit. quo in loco in magna gente coalescit. Cuius scilicet multi romano imperio subiecti essent et ipsi quosvis tributa pendunt. in sacris fecerunt gallos usque ad epa valentiam am casarum. quo impante alani perire impu cepit. impator de proposito cetero libertate in decem annis promissit qui alanois ferocitate coepescerit. alanois primo Sydoni armis suscepit alanois bello victos deducit. Ob qua re libertas in decem annis ab impatore boni sunt et mutato nomine franci appellant. quod aetna lingua sine ferocia sine nobilibus sonat. Itali francos nobiles liberos vocat. Et ratio tenemio cum romani solita tributa repeteret fraci ob ipsas libertate effrenes facti parere recusant. Percepit eo tunc francos facere priam et antenoribus antiquis nois ac finit. quibus copiam duxit. In his illi cum romani coferunt est. in quo priam ipse cum fortissimus. sine gentis cecidit. qui dadi superfluit ruit et sacris digressi sunt et germani profecti in pubis thuringie coalescent cum pelagibus suis priam et antenoribus filijs marcomede sibi sumone. Symo sine liberos cecidit. Marcomede filius fuit foramud quod sibi fraci regere creauerunt. et hic prius inter fracos regnavit. hic fuit filius dodo me. cuius a quo fracos reges erant sunt appellant. et idcirco tempus gothi. qui la verem romani irruerunt vltra ligora fluminis in galia scilicet inuaserunt. Burgundiones quoque iuxta rhodanus habitabant. qui et ipsi paulo post reges hinc cepunt. fran

[illegible]

in religione otonem secutus est. vir artem egressi erant cum otto veros inquit ne bii apud impatorem morari oportet velius foras consilium erat prius sumpsisse cibum. Laudauit albertus verba pilatus et in ca stellan rediens otonem prandium dedit. quo sumpto ad impatorem cum eo prent vbi mor capius est et capiali sententia damnatus. cui archiepiscopi fidem implorantes. respondit parum religiosus ponsifer se fidei sancte fuisse qui semel reduci in columen cui ad prandium introiit. bis reducere non pmsit. scilicet alberti gladio obtruncatus est. Obsecus romani qui pari fraude vsi vnu ex capitis ab bambale romani missus vin cui remisit. fraud em vt inquit manibus ot aeo alfringit gnum non soluit. Preedia quo albertus habuit ecclesie bambergensi postea cessauerunt. Est autem francogua partim plana partim montosa. montes ipsi baud diffucilio sunt. ager vero admodum pinguis. nam plerique arenosus est. multus in locis consiti colles vineas granum. pducunt vinum. maxime vo apud Herbipolim. multe silue et multa venatio inest. Terra in mltos parua est dominos. quia Herbipolimense ducit franconie dicant vt ante relatum est. Magistra eccia et bā bergensis plura obtinent loca. Palentinus qis comes baud parū occupat partem. Marchiones brandenburgenses tanq burggraui numbergenses potentes in ea sunt. multe pccra ciuitates impales apud franc cones florent. De Numberga dubiū est franconie an bauarie cedat ipsi nomen ducit. ad bauarios vt bdm pertinere. numberga em noticiū montem significat. Vb quā rem pater nouissimū ciuitate fuisse. noticiū aut bauarij successisse. et nunc ea potius terre bauarie que inter danubiū et numbergam iacet noticiū appellat. Ciuitas tamen in prochia bambergensi est que ad francones punit. Ipsi numbergenses nec bauarios nec francones vident voluit et teras quoddā lep atum genus. Cirsio ea nobilis magnificus ogibus publicis ac paupans ornata. Amne pegnisio interlabit. in agro sterili et arenosa condita atq ob cam rem indistincto poplo. omnes em aut opifices sunt aut negociatores. hinc multe illis diuine et magnam in germania nomen. Exprimia impator sedes. libera vrbis et in medio ferme germanie sita. Inter bambergam et norm bergam forchem iacet famosum niuco pane oppidiū. Incole parū fuisse pilati falso putant. In hac pio nuncia fridencius in archio brandeburgen. potentissimus fuit impatori sigismundo inter caros amicos habitus. Et quior filij fuerunt. Iohannes fridencius Albertus et aliter fridencius. Iohanni qui pio mogentis esset electoratus imperij rebus. si iudiciū parū fridencium gualis qui scio genus erat et apertior ad obeū diutius consilio male. puiat pacate sunt. Iusti quoq atq honesti tenax habet. Qui cum possit regniū polonie psequi electionem baronum recusauit vt ante diximus. ne vero heredi iniurias faceret. Albertus vo germanus eius cū numbergensibus bellum intulisset omnes ferme teutonici principes ad se traxit. Comites vero numbergensibus supplicas misere. Graue id et diuturnū bellum fuit. in quo tot potencie concurrerunt insensibilissimis odijis biennio certauere. nouē pila cōmissa feruntur. Et quibus octo victor Albertus confect. in vno tamen victus succubuit. neq te pace pcutit nisi postq exultis agris. annis villas. abacti pecoribus. rureculis interfectis. cōmatus et pecunie contendebus defuere. tū quoq par et alberti semet na magis diuina. Vbi albertus ab ipsa pueritia ac tenetia (vt aiunt) vngulus educatus. in armis pluribus interfuit pilsis qz aliq sui temporis duces aut videntur aut legent. Abiit aut in polonia. pugnaui in slesia. ca stra posuit in prussia. hostes in bodemia fudit. stipendia in austria fecit. pccas ex hungaria tulit. nullus in germanie terre angulus quem non calcant. armatus dunt exortas innumerabiles. pstrauit ferocissimos hostes. expugnavit munitionissimas vrbes. in congressibus pugna prius inijt. victor et plio excessit. vltimus in expugnatione oppidoy. sepe muq prius ascendit. ad singularem certamen crebris vicibus inuictus nunq tenebatur. neq vniq non frauit hostem. In militanibus ludis quibus balla contenditur vnus omnium re pennis est. qui nunq equo decucio sit. et in omnes insequentes cecitat. Et totneamnis nunq nō victor exiit. Deprens ac decos solo tenus clipeo ac galea cetera nudus vt est apud theutonicos duelli quedaz spe cies in puocatores piter armatos lices acuta cucerent. nullo vniq dāno affectus. cum aduersarios ipse nū q non equo temebatur. Quibus et rebus non iniuria reuibomus adules appellatus est. In quo nō solum equos decucio et impatore virtutes singulan quidam gracia reducere. s nobilitas quoqz generis. pio certisqz corporis. ac penultas et vnu robur. ac facidia lingue admirabilem ac pene diuinum reddidit.

De Bauaria superioris germanie provincia

Bavaria ad omni estuū ac meridie p̄ fr̄conie p̄mar, ea quoq; plata ⁊ duces terra est. cut ad meridiē
 alpes itale iūgū. suū ad occidentē e⁹ solē recipiūt. Australes ac bobemi oriētē. Danub⁹ mediam
 semē pluriē. Inter austrā ⁊ bavariā aliq; ysarū aliq; enū terminū posuere. Suevos a bauarq; lye⁹ distēmi-
 nat amnis. Hic oli regione nōta tenuere. cut⁹ adhuc portio media inter ranspōnā ⁊ numbergā trās dāni-
 bui fuit. ut aī dīcūt. nōtici appellat. Bauarij aut vñ dīci sūt ⁊ vñ originē trāceni nō facie dīxi vñ
 cū repen. ut vetustissimos codices bauariā appellare quā moderni bavariā dīcūt nō difficile trābor ut boio
 amos a boio dīcos. ⁊ gallicū oli fuisse gentē. Huic opīnioni strabo qmō p̄mētatio vites adhibet ita inq;
 ens. p̄ntas igit vñ dīcī t̄pib⁹ plurimē gallox gētes fluvū incolēbāt de pado loqu⁹. ⁊ quib⁹ amplissimū sū
 erant boi infibres. ⁊ q oli cū gētiū senones romana p̄ impetū ponti sūt vrbē. hos romani postenonibus
 annis fundit. telcos p̄diderūt. boios vñ ⁊ finib⁹ ceciderūt. inde migrātes arcīadiacenes bistro locos cum
 rhaunib⁹ habitārit. bellū assidue p̄ra dācos agētes. Cōstat igit boios in paunoniā p̄sedisse. quo ex loco
 facile succēssu t̄pō in novā cōterminā regione migrare potuerūt. Idē q; Strabo locū q mō p̄stānnēsis vo-
 cāt designat paululū ab eo dīctar r̄betos aut. ampl⁹ helnecos vindelicos. p̄ vindelicos aut dēstā boio
 rī regione esse affirmat vsq; paunonios. Ob quā rē sans iudicat boio anoz; terrā a boiis cultā fuisse. Idē
 Strabo germaniā defēbes boios p̄n⁹ buraniā habitasse siluā asserit. ⁊ cymbros agmine facto cor inuasit
 se locū at; a boiis receptos fuisse. Itaq; sans plūsum esse p̄ boio arcū nomē ex boiis dēscēdere. Ager est cor
 trāno dānubiū buraniā siluā nō parū ⁊ ex parte occupat. Ea nūc germanica gens ē sermone viciis theutonī
 co. neq; dēstā regio ut Strabo tradit quo suo fortasse t̄pē fuit. nunc cultissima est. magnas at; ambiciofas
 ciuitates habens ⁊ oppida nobilissima. quoz; splendore nescimus. oīa europa que vincere possunt. p̄nti-
 ciales vrbes in ea dīcunt. q; vna metropoli ē. Salzbūrgā vocāt ex flumē salza cui adiacet. veteres
 suuaniā vocauerūt. In bauariā lodouic⁹ lodouici fili⁹ gibbo ⁊ struma deformis. Impia cōtra patrē bella sū
 cepit. venerandū q; senē ⁊ auctoritatē insignē. q quodā regnū francie gubernasset in arce munissima obse-
 dit. sūp̄ugio vltione t̄m sedens p̄cub⁹ p̄n⁹ sebre p̄cussus occubuit. q; p̄is animū in suā traheret sequeptā

Folium cclxxxvii
 Jule in pene hennia eiusde familie dux potius fact' bene tpevna finitur. nec hennia' dux fupponit. Qui o
 phabulit' f'bidus in anno tubulo romi potere vons' ne puma pecunia abuniret eode anno ad p'ces fu
 os addit'. Et succellit ei lodeux' filie et forae hennia cefana nra' magni ammi adolefcere. gile cupid' z pe
 nept' f'videntia cefano. i. uultas germinale nuntius auctoritate fua copofuit. Etore' e' fatonia henn
 iada fua regis nequie. Albert' eulide terre ac familie p'cepta potius p' et' amefus puella balnei cu
 fode a b co potius amata z in ipe marmoreo fufcepit ad fua ftrauburg daniug' hennia' temerit'. et dux vial
 in eroze p'effit. tandem lucu gao vore et domo brafucit. duxit. et q' fobole pulcherrima fufcepit. et dux vial
 impio f'ntem podaga laborat. f'pofitus ceteris cura fect' mulica affidus cibus ac forme ammi obde
 chig' f'ure quoe vltim' f'ignificand' noie da falmanu. potius defuit. et adbus effit f'pofit' romana eccl'as
 magnifice iuit. b archiep' a nicolao pon. crea. z f'us aplice f'poe cefura in aultrales impatoz rebelles
 fubminabat in eccl'as fua publicari no fuit f'ue metu potius illoz f'ue q' anathemate fufpenfo paces meli
 unenit' pueant. ad qua coponend' z ipe defcedens in aultra no parum operam impendit.

De Rhenenfibz germanie fupioribz

De Rhenensibus germanie superioris populis

Quia Rheni qui fluv germanie nro tpe vult in tere theodonicis magnūm. ecce pūle & lodovicū comitē palatinū rheni crebte diffinitiones fuisse & fepi ad arma vēni ē. totaq; arduoq; rapinis atq; incēdis variata. Cui magnū marchionē badēfē ac bradeburgēfē opē ferret. p alano carob' tuerent. amū fies & nonūle civitates afflueret. mortuo lodovico palatino. q; rēlūdo lodovicū regis filio vrozē duxerat. fū tūce tanq; dñs accept. Eleccōe impērii fē dux. celabāt. i. fine vrozē effe impēriū pōmū. ne arrogā- tūm impatū fēdū mūltū redūfū. In fūcia albertū mētra fratē impatū cū plēmbus ciuitatib; variatēfē abellū gefit. ad. Amēnib; cōtānū rotēburgē. lūgandū p fūfū obmūt. Cui marchio nātū badēi pūcep Jacob' iūfūc ac prudēfīama intē germaniōs clāmūfū. cū fūb; ad hūmānū fūfūcū nē fōlū fū pēriodū tēfūcē augerē. quoz ēr cōūge legatūm liberos fūfūcū cūfūfē fū p. Imtū quoz dūfūo pātūmōnū cū carolo primogenito fūgūfūm indūfūcū iūuēti impatūfū fūfūcū fōzē mūrtūmōnū collocāfē plēnū annū dāū imūfūm vūfū tēfūcē.

De thirolensibus populis germanie

De utilitatibus populis germanie
 A molitosa q valles emi humis et arboris incolat, et si singulis principis suis in tutela fructibus ceteris ex-
 stantem in grana dactulata ad se remittit fructus penicillat fumpi annis piceas proculat q de ceteris infanti-
 mas ceteris. et si tridentis iussu qsi mus erant subditi in hie ceteris qseu arcti ceteris ex quomere di-
 uitateq meto gaulam prodromite ceperunt et arce oblatione fangatam ad traditione copulere. et impactat
 bus cum ce fare conuocatis minus qsi erodit arce felicitate suis diem obnuere.

De Buisenibus

De. Buitensibus populis germanie

De Suetonibus populis germanie
Suetones montes et feroces populi cum rubeis et ceteris quibusdam popigeris coniungunt. copiose excedunt in corpore et grauius uastitate ceteris quibus cum rubeis quoque congressi sumptuosi uisus ad internum ore celi sunt. rursus Suetones in uictos hostes quosdam ab rubeis huius et eo ipso loco parte uictorie exultant conuoluitur necque corporibus et mensalis et sedilia et illis apparuerunt et apertis hostium cadavera et oreu biberent. corda tremulo laetarent.

De Alsacia alias beluetia populis germanie

In alsacia cui quoddam beluena nomen fuit nati galli nati germania usque procula. Et lodouici delphini
veniens in agru beluicem omne ferme milia galli edo et sic ingetur mox beluicem incussit.
Sicut et federe locum castra quos milia beluicem incussit mox mure. Et delphini appropi
quare alia delphini mediu inter beluicem et Sicut. ad totum exercitu se opposuit. nec crederetur illi certamen
sicut pedibus pugnant. et milia edo ille contra se ante crederet. pugnant et summus viris viribus. Ad
extremu non ita vici et plicendo illi Sicut. nimis adices plumpi facinorosis penae cedere. his piazio
fuga beluicem obtrahit oco in capio iacere. Rati et Sicut milia incussit. Et quibus plures gal
loru reperti sunt qui lanceas Sicutum perforat ad obtrahendū hostem per medias hastas beluicem
dictam accepit vulnere capere.

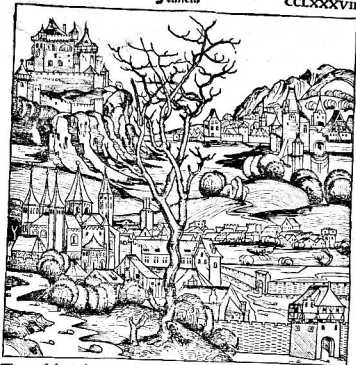
De Babandja

[illegible]

num (qui tñ hostis Eugenij ppe fuit) cū philippo duce mediolani cū plurib⁹ alijs de recipienda auctoritate tractat⁹, qui oēs in cassum abiit. fuit t⁹ fridenc⁹ impator apd eū in basilica sed clā nocte interfecta ab hie. reue remia cū tamq⁹ vicario ihesu xpi subdit⁹ et⁹ tamen t⁹ fuerit⁹ populi t⁹ basilicenses t⁹ argentinenses t⁹ qui albert⁹ to parabant auaritie diuicijs structum. fuit em magna spes obtinēde germanie cū ser pnceps electores in eas sententiā sedus intuler⁹ et nisi eugenius postulans cor⁹ annueret. postulatib⁹ aut⁹ proflus res negandas in ameda que felac⁹ virū appellabant obediētiā trānsirent. Et cū illor⁹ consilia fridenc⁹ puerit⁹ t⁹ qui sū noie sinodi basilice debebat abire iussisset desperato meliori successu interuenire p legatos suos carolo frācie rege ecclie pacē dedit. Et nicolao pon. mar. reconciliat⁹ relicto noie pape cardinalat⁹ honore remittit. i q paulo postica si sine boni viri opinioe exisset. felix pnceps t⁹ nimis felix si semā suā ecclia hūc iuuat⁹ si sedasset. Job lomen⁹ qui aus quōdā t⁹ pium⁹ t⁹ dilectissim⁹ cōsilioz pnceps fuerat. ingredit⁹ opes apd eū cumulat⁹ erat. cū nobilitatis odū incidisset proditoris reus factus mortis sententiā tul⁹: t⁹ in locū lemanū circa gebennā papistras magno furo ad collū suspensio demersus ē. Nobilitas exinde noui ducis indignationem subitis ad regē francie cōfugit. cur⁹ opibus aduata in patriā rediit. Jobānes segobienfis homo hispan⁹ morib⁹ t⁹ doct⁹ a illustris. q cū summis theologie pceptoz doctrina equaret ab amadeo dū se papa dicit cardinalatus emunctiā accepit t⁹ boni dēvotiōi consensens a nicolao pon. mar. cardinalatus demisso nullo cōsueq⁹ ecclie pfectus fuerat. in aliusim⁹ reconditus montibus quo non iustitolo premitus. Locatus ex hispania leges arabice magis libris quē vocant alchorani t⁹ in quo maiestas pseudo prophete. nō tū misteria q⁹ delirantia continent in nostrā linguā de nouo conuertit. t⁹ mendacia eius veris ac viuis rōnibus t⁹ argumentis expoluit. In Arelato ad sepulchru lodouici cardinalis scē ecclie eius verbi epō quē basilice in consensu patru psideat⁹ videmus magna miraculor⁹ opinio orta ē t⁹ in aliudoz frequēs cōcursum spe famitans sacul Jobānes comes armenia inaccessi fororis amore pculsus nuptias eius temptare conatus baud indignus cruciatus est quē paternā hereditate carolus rex francie armis cūceret.

Aditio

Promisit pios emias multar⁹ rerum doctrinā illustissim⁹ in exordio hui⁹ opus se in lucē ponere res europaeas. Cūq⁹ diuenditas suis limib⁹ germanie terras absolueret int⁹ ipsius germanie superioris t⁹ inferioris floz onusit. Nihil em de suoz antiquissimis germanic populis scriptis quos strabo iuliusq⁹ cesar in suis pmet⁹ atq⁹ in re bellica multis extollit laudib⁹. quoz terra bodie multis eccliejs pōnticalib⁹ celebratissimisq⁹ urbibus ē referta. multā in ea amnes clarissimi. lucis. nectaris. argos. fonteq⁹ danubij. Terra serax mēta. venetus diuissima. ingeniosissimo marcialiq⁹ pplo eruberans. Omisit itē verasq⁹ nppas rheni a fontib⁹ suis vsq⁹ ad colonā agrippinā versus nppas inq⁹ ol et parte venm⁹ habitatas. mannis pōnticalū urbium imperialiūq⁹ t⁹ principū oppidis habitatas. vbi terra vberi gleba referta. frumentū. triticū t⁹ multorū fructū fecundissima. vino adeo eruberat vt cūcta pene interanea. germania etiā inferior t⁹ totus pene occidentalis septentrio rheni vno se reficiat. Pōnticalis vites sunt Constantia celebratissimo martini dū in concolio illustrata. basilica. argemana. spira. wurmana. quos olim vangones magūna. cōfluentia omnes ciuitates celebratissime antemuralibus. pinnis. fossatis. propugnaculis supbe. ppilus būanissim⁹ pium sua vberi terra. pium negociationibus. Nobilitas vō venationib⁹ intentā. in delictis t⁹ voluptate maiorē vne parte agit. Pictet⁹ vō cā alemānie ptem quā limagus flumens vulgo linmag dictus. a quo alemānie pro parte dicit⁹. cuius fontes in montibus alpū glarescū lacus turicensē influunt. in rhenūq⁹ exonerant. Terra hoc non solum limago ymmo aliq⁹ celebratissimus fluuijs vt ruffa. aro vrriga. Oppidio castilliq⁹ fortissimis eruberans. quaz berna. lucerna. durcūm. solutor papas credimus. bellicossim⁹ popul⁹ quem bodie ligam sūtensum vocant. que terrori est vniuersis circumiacentibus regnis. Breuig suū impū mirum immodū dilatauit. Omisit item flandriā. bannoniā. brabantā terras diuicaz negociationūq⁹ celebrate p spaciās. In quib⁹ brugijs. gaudauū. meblina. antiwerpia. que licet olim gallic belgie adnumeratē sint. tamen germanoz impo dilatato. omnes germanica lingua loquuntur. ppter vicinū ceteris linguis etiam pte. quod si cuncta superioris inferiorisq⁹ germanie famosiora loca defendere nūct⁹ magnitudine opes legemibus tedio efficeret. quaproppter breuitat⁹ insulens studioso cuiq⁹ que animum suū oblectant legē da cōmitto.

In regno ipso francie qđ erat nra Boāna vgo lorborigien. diuina⁹ et credis admonitionib⁹ idemē⁹ t⁹ armis idua gallicoa duces acies ex anglieoz manib⁹ magna ex pte mirabile dictu. prima inter primos pugna eripuit. Cū iā philipp⁹ burgūdie dux pine neq⁹ iniuria remissa relicto anglis ad francos peruenisset ingreſſus inter carolū regē t⁹ filiū e⁹ lodouicū delphinū p⁹ueniensē cōtēndēs atq⁹ iuueniēte succēderet. Ca- rolus andagouenſis co tpe delphini auctū⁹ apud regē plurimum poterat. cuius potentiam cum iohannes aluerne dux ferre non posset. Borbonū quoq⁹ princeps t⁹ frater eius spūnus andagouenſem gubernans nō cōſus aīa intuerent. delphino et a pte pūcederet ſuſcitari. ſic em fieri poſſe ut rex cōſideno filiū carolū a ſe reſtiteret regnūq⁹ qđ in e⁹ manib⁹ paſſim ire videbat meliori cōſilio regeret. Quib⁹ p⁹mo⁹ delphin⁹ inſa- lutato pte ad matremēſes recēſit. quā re cōpta rex cōpato raptim exercitū in alancōnū duxit. t⁹ expugnato nō magno negotio pleriq⁹ munitionib⁹ ducē in deditionē accepit. Exiitē contra filiū proſectus. verum et uirtuteſe numerū delphini aduerſus p⁹u imperiū tuū nō auderet eūre a ſe abire rogauerunt. ille in bor- boniū ſe recepit. n. e. dū poſt nictūſe borbonū regis u⁹ filiū patri cōſiliauit. Que res fratri ſuo ſpū⁹ band bene ceſſit. n. iā paruo poſt tpe cape⁹ in pſente demerſus. violat patem iurū in ſuū penas dedit. In- teriecta dēdē nō lōga ipſi mora remans et regno ſuile p⁹uſatus filiū ſuū beinnū regē anglie in matri- moniū collocat. Quid abſente frāce regē qđ ex eo p⁹uigio iduſas bella ſibi ac reg⁹ ſuo ſalutares cū anglis pluū annoz obrinuit. Quib⁹ cōſiliis ſecut⁹ iā domi rex et franciā militanib⁹ ſpōſe atq⁹ uincēdū dū agi- tatū tānſp⁹ ſineret deſcere. Delphinū cū mag⁹ pte copiat in belucos. i. ſuſcitē t⁹ baſiliēſes qđ ſup⁹ et relati- dimiſit. ipe cū reliq⁹ exercitū in lorborigios pſec⁹ mēſes nullūſe agnū verat. oppidūq⁹ nō p⁹u mōmē et quod ſpōſale vocant dēdēn⁹ oppidanū ab eccl⁹ia mēſis abſtulit. E tūde ſi anticiſus aragonenſis capto ſurtim oppido toſorū quod in nom⁹ iūna ſuum in poteſtate ducto britannie ſui. dūoz potentiffimoz frā- cie atq⁹ anglie interrumpiſſe pacē viſus eſt. De qua re miſſis vltro amroq⁹ legationib⁹ contenditur. florbe- rūs non paruis equib⁹ a rege francie proſectus quadrag⁹ ſeno oner⁹ itas in quo milites armati ſacerent per pontem arcis quo Sequana fluuius iungitur. Qui Normannos a franciā diuinit. edocōs ruſi.

[illegible]

In anglia quā nō albiō nō britāniā veteres vocare. Rex britān^o solitudis ac oī capidus alieno magis q̄ suo iudicio regnū gubernauit. potēs apd cū in primis audir^e dur fossili fuit. q̄ leges p suo arb^o trāns et pph^o et pphib^o dunt. s̄ cū rex anglia apud fr̄icos manu cepisset et iā impū gallicū in p̄stina est em emergeret. dur eboracēsis coact^o nō pūis cop^o s̄ nec pauid supar^o baronib^o lundoniā uenit regi p̄lūis mutatu^o any ut ipse ducbat regi t regnū salū cōsulat^o. nō expectauit cū aduētū fossili s̄ nauigio rapid^o eor^o repio p eboracēsi flūiū salū huc fuga cōsulere aduersus ē. s̄ destinata q̄ morte fugiat. missi q̄ cū cōpēdē res p cōpēdā inuēy cursu cū puenire. ipm^o mor interemptū in proa nauis q̄ uetebat^o obrūcauerūt. dur q̄ somerleti q̄ p̄dita normānia in anglia remeauerat potēs apd regē credebat^o. in carcerē cōiecit^o. ē nobiles uiri cōp̄lures necati. nec sacerdotiū p̄diti parsi^o ē. Inter q̄s t amic^o nē adā molyne secet regi signaculi cu^o flos t lūz cultor amissio capite trācit^o iacuit. nec diu postea cū dur eboracēsis domū redisset somerleti pen^o cepit et carcere missus p̄mūnere rege gubernare regnū cepit. q̄ rex sup̄ie sibi dūdis cū fuit. Interat^o em ob cū cas p̄ncipio eboracēsis cū maiorib^o cop̄is q̄ p̄r^o lūdoman p̄xerunt. cui cū rex obitū vna cū duce somerleti emiseret purā sū aut ebor^o lenoānio placare aut rege m̄actatū auctoritate deterrere. nūllū p̄fecit. Eboracēsis egi cū esset lōge potēs iussu rege ut in parre se reciperet in somerleti dūce ac cū equitū irrupit eumq^o nec capiti nūcāto capite interfecit.

De Scocia

Scocia cū insule in quo ē anglia sup̄ia portio ē in adlōne d̄sa. flūmib^o buad magnis t mōte quodā ab anglia d̄scerata. Dux nos britāni tpe fuim^o cū sol paulo ampl^o q̄ tris bonis terrā illinaret. Jacob^o eo tpe regnab^o t q̄drat^o t multo abdomine grauis. q̄ cū oīl in anglia cape^o. m. annis in custodiā fuit. ac buim^o fuis tādē suscepit cr̄agile cōiuge domū reuerfius plures regulos gladio p̄cussit. t ipse tādē a suis domib^o eis interfecit^o. Inter q̄s vīnoe p̄acta fili^o cū regnū suscepit. Audiat^o nos oīl aborē cē in scocia q̄ supra ripā flūmīs enata fruct^o. p̄diceret anetaz formā britā t eos q̄d cū maturitā p̄uim^o esset sponte sua tendere. alios in terrā. aliā in aquā. t in terra dectos p̄uere. in aquā dō d̄micos mor alios enare sub agō t in aera plūmīs p̄mūnere quēstigio euolare. De q̄re cū audir^o lūctagare^o d̄ditiū miracūla sp̄ remon^o fugere famolamq^o aborē nō in scocia s̄ apd oīb^o ados insulas inueniri. Jūb^o t nobis in scocia miracūla p̄sentat^o. ē. nā p̄mces p̄mē nudos ad ecclesiā mendicantes accepi. lapidibus elemosine ḡa d̄ans lenos obijce confectum. Jd genus lapidib^o siue solib^o siue alia pinguis materia p̄ditiū pro ligno quo regis nuda cū combuntur.

De Hibernia

Hibernia nunc nobis abiolūda ē que quo a britāniā d̄iuncta fuit. partis libera. scotorum amicitia societateq^o gaudet. paratū anglicano paratū imperio. S̄ qm̄ nūllū dignū memoria per hoc tempus tē quo sempit^o est gestum accepimus ad res d̄sp̄micas sc̄tāmus.

Hispania regio latissima terra optis p[ro]panda viris. armis potēs. bec quo n[on] in d[omi]nos reges diuisa ē. p[ri]mū ac maximū castelle regē appellāt. p[ri]mū ei aragonū. Tercio loco portugallicis. Quarto nauerre. Quinto regnū granate q[uo]d ab euāgelio xpi alienū ē de ritu machoniet. Vltimū ponit in castella p[ro]nobili ac la te d[omi]ni regno. cur reges gothorū sanguine ereti nūq[ue] gen[er]i variāt. Aliarū de luna nanone aragonen. nobili genere quous extra mirumoniū nat[us] cū oli ioh[ann]i regi adeo insinuasset vt vn[us] o[mn]i regni regisq[ue] potēs vt daret. ioh[ann]esq[ue] nauerre regē t[er] hennici m[er]iti muliere feli Jacobi portea sua opprimere ac regnū gubernare conat[us] armis turbasset. Postea tū aduersante sibi regina redcūb[us] illis t[er] regē in p[re]tē suā recipiēb[us] e curia pulsus. in possessionib[us] suis aliq[ui]d p[ro]nuat[us] vint. felix si p[ro]ficio frui o[mn]i nouisset. si nulla ē regno de tectis deos. Dū ergo sublimē locū de h[ic] n[on] fuit m[er]iti maiori cū rina p[ro]p[ri]etate redicare conat[us] regi clā suadet vt p[ro]p[ri]etate venationis in sal[ut]e sibi p[ro]p[ri]etate egrediat[ur] se cū potēti manu futurū obuiat. nec dubitū q[uo]d regni opt[us] timates libertatē regi afferant. nō fuit difficilis p[ro]p[ri]etate. rex cū paucis egressus p[ro]p[ri]etate custodit[ur]. nō aliarū iam p[ro]p[ri]etate nōmē critici erit vbi ad insidias puenit locū mox damore eduto aliarū inter dilectos exultans milites libet regē saluare dicit cūq[ue] fecit abduxit. Quare vulgata p[ro]f[er]m mira inuouatio regni facta ē t[er] iter ad al uar regni gubernatio deuoluta. Tunc dū p[ro]p[ri]etate cū eisdē ioh[ann]e ar[agon]is hennico amor p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate ē in quo plures vtriq[ue] occidere. victoria p[ro]p[ri]etate aliarū fuit. Hennic[us] nō multis p[ro]p[ri]etate dieb[us] ei vulnere man[us] q[uo]d in ea pugna ad cepit morte obijt. M[er]iti ei[us] aliarū obuiat[ur]. t[er] aliq[ui]d postea regi p[ro]p[ri]etate regni moderatores habet. ad extremū m[er]iti potēti inuadi succubuit. nā cū nobilit[us] quēpiā iussu regis ingrata sibi q[uo]dā remun[er]atē e fenestra sue dom[us] p[ro]p[ri]etate iussisset mor cap[er]e t[er] in medio foro capitali inia d[omi]nat[us] nō t[er] ignis occubuit. si numerans suis in regē regnūq[ue] meritis. nō lacrimis aut euilīs h[ic] alac[us] vultu t[er] q[ui] ad epulas inuitat[ur] cernit gladio p[ro]p[ri]etate bunt. vir al[us] sp[er]o nō min[us] domi q[uo]d belli clar[us] t[er] cui sp[er] mag[is] in m[er]iti sedentat. Ioh[ann]es t[er] aliq[ui]d annos p[ro]p[ri]etate se regnū admittit. quo vita funco fili[us] ei[us] hennic[us] regnū accepit. adolefens alo plen[us] t[er] reu[er] cupid[us]. q[ui] re lita p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate aliar[us] ex portugalū dunt imp[er]at[us] lotat[us] t[er] in regnū granate cū ceteris p[ro]p[ri]etate magnā hostilis terre p[ro]p[ri]etate d[omi]nat[us] ar[agon]is p[ro]p[ri]etate. Ioh[ann]es cardinalis hostilis summa vir integritate t[er] scia iuris om[n]es cū iuuenis in dict[us] ep[iscop]o seruau[us] lenio p[ro]p[ri]etate in eo regno. v[er]o illi ougo ar[agon]is aliam reo reddidit. In regno nauerre t[er] fili[us] in p[ro]p[ri]etate t[er] p[ro]p[ri]etate filiu[us] arma suscepit. filiusq[ue] t[er] dē regno pulsus ad alfonso patru[us] aragonū si- cūq[ue] regni recedūti p[ro]p[ri]etate fili[us] standet. Iohanna regis alfonso t[er] lotat[us] t[er] cōiur[us] absente viro mulier d[omi]nat[us] ar[agon]is t[er] v[er]o regis tot potēti cūi[us] t[er] nobilissimis p[ro]p[ri]etate iura d[omi]nat[us] casta t[er] scia mulier t[er] digna quo. p[ro]p[ri]etate alfonso. Anno aut[em] ab incarnatōe d[omi]ni 1491. totū regnū beneq[ue] q[uo]d hodie granata vocat[ur] vici[us] barbaris regib[us] co[n] capto. ciuitateq[ue] granata populossima annis fameq[ue] durissimāq[ue] obsidit[ur] ob t[er]a. a xp[ist]o crucem d[omi]ni adorandū pacifice hodie possidet.

In portugalia penus agnominis infans. sic ceteri filij regis antea regnantes appellantur. magni nominis pre-
 ceptis qui totam ferme europam peragraverat sue virtutis documenta demonstrans. Cum regnum tuto-
 rio nomine aliquando summa cum laude administrasset nec minore fide alphonso ex fratre nepoti simul et gene-
 ro suo relictisset. tandem subitaneis verimque dissensionibus cum odio crescente ad plium ventum esset sagitta in
 incertis missa transisset interitus. vir magnos operis. Et qui olim sub ceteris signis undos stipendia faciens non
 parum sibi gloriam in turbos pugnando parauerat. Alphonso tandem mansuetissimus princeps alii cordis
 et prudentia singulari peditis neque cum vixit regis portugalia sanguis tenuissimus est. post hoc regnum quiete
 re tenuit. cui cum obisset dulcissima pueri. eademque soror patruelis et aliam superduerit suaderi non potuit.
 sed omnes eius cura eo conuersa est ut aliquid agat quod sibi laudem et ipiane religioni fructum pariat. Quo-
 propter inuitans regni precoribus suscepto publice crucis signo classem in turbos et expeditiorem pmissit
 Alphonso de sequi in turbos humilis infans videns regni portugalie fines paruis liminibus contineri cupiens re-
 gnum aptare oceanum superantem summa vixit ingreditur suale et doctrina ceterosq; arboris sue terre et maris nosce-
 rit. inuitatq; multas et varias insulas ab hominibus nunquam habitas. Inter ceteras petra usula non sine suorum lenia
 adnauigat. non tamen hominibus habitata sed fontibus irriguam pingui gleba referant memorosam. incolen-
 dis hominibus apta. ad qua diuersa hominum genera colenda immitit. Inter in ceteros fructus aptissima est ad pere-
 andum succum. quod tanto seniore ibi nunc colitur ut vniuersa europa succaro pluri solito habundet. nomen usule ma-

dera est. inde succurrit de maderia. Inuenit et alias insulas q̄ plures q̄a habitari baptizantibz nobis fecit vt
 insula sc̄i georgij fuyal de p̄cio q̄uendi boibus alimans ex flandria habitandā concessit. terrae t̄nenci. An-
 nus vo postea nobis vt anno dñi. 1483. ioh̄. linc̄a sc̄os portugaliteret aliusm̄. vt cordia. certas galeas oī
 bus ad viciū necess̄. arḡs intrinsec̄. casq̄. vltra collinas herculis ad meridiē versus ethiopiā inuestigandos
 misit. p̄fectus aut̄ bus paruos duos Jacobū canū portugalensem et martinū bohēmū bonūm̄. germā-
 nū et nūmbergā fugiōis germān̄. de bona bohēmōū familia nati. boiēm inq̄m cognoscendo situ. ter-
 re p̄p̄tissimū marisq̄ pacatissimū. Quicq̄ pholomei lōgritudine et latitudine in occidentē ad vngū. et
 pennit̄. lōgrūq̄ nauigatione nouit. It̄q̄ duo boni teozū auspicio in mare meridionale it̄tantes a litore
 nō longe euagantes sup̄ato circulo eq̄ notali in alterū orbem excepti sunt. vbi ip̄s flumibus orientē versus
 vmbra ad meridiē et terrā p̄tacebat. Ap̄eruer̄ itaq̄ sua industria aliū orbem baten⁹ nobis incognitū et
 multis annis a nullis q̄. inueniendis licet frustra t̄mptati. Peracta aut̄ h̄mōi nauigatione vicissim sexto
 mense reuersi sunt portugalā plumbus ob calidissimū aeris patenti mortuis. Insignū aut̄ portuere p̄p̄
 grana padisi. multaq̄ alia q̄ longū esset recensere. Ap̄erto illo orbe magnā pip̄tis quantū flandriā versus
 vebit. et licet nō sit adeo rugosum vt orietale in acumen formā et oīa vtrūq̄ pip̄ p̄fert. Multa ea de re feri
 benda forent q̄ ne redq̄ agrarū bono respectu omisi.

Italia

Unim⁹ europē simbus pagatis et q̄m̄. p̄positi nostri sunt septentrione uocurro in patriā tandē reuerſus
 nouitates italie cū tā referende occurrat. ab ea t̄mūū vbe incipendū esse arbitror cuius creberrimas
 mutationes et otens̄ simul et occidens admirat. Ea est genua ligurū dñā aeterna q̄ quilibz agitata bis
 foedus memoria n̄ra impūū maris amittit. In ea cū exclusio philippo maris mediolanensū ducens p̄ose
 opioo elisaco necato auctore francisco spinula. viii. libertatis capitanei creati essent. casq̄ p̄sloposi subla-
 ta libertate et acno Suardus Smard⁹ ducanū accepisset annos supra. lxx. natus auctore thoma frigolo q̄
 et ip̄e olim an philippi communū ducali honore fuit. fuerat. Cū bo grādu⁹ ad gubernatōq̄ mun⁹ videret

vix septem diebus permittitur et homo ei bonorem supplicem quem cum quatuor gubernasset annis germa-
 nus eius baptista ad. xvi. aratet bonas regno cepulit. Tia thomas refumpit vinctus pfectum fratrem pa-
 lano denubiat. tres annos postea. et nonnullis mēibus urbem regens. donec auctor iohāne antonio fili-
 o neque ciuitas libertas afferret. Deleto deinde. viii. capitaneis piron et mox republica administrant
 quos quidam frigē sum in carcere puerit. cum iam ter pñe sue duce gestisset. Eox pñepos fuere iohānes
 anthonius quē pñonominaui miles equitibus ordinis. et raphaēl aduocatus iuris interprete. hōc quo-
 que pñepos mentis libertas fuit cū raphaēl. nō tam capitaneis quā ducis nōmē placeret. Is em gēntibus ac
 spūaliū primorib⁹ in sui senectū mactis. collegas suos negatū abdicauit. ducaleq; salē interpret. q-
 dum mēte toto principatu potuit. Janus frigosus iohāne anthonio filio et auriāni iuuenibus regno pel-
 pulit. Qui paulo post anthonio p. suscepio dñico necem pñit intercepto iohāne philippo ei⁹ gēnti
 cū pñeretur qui cū castella defuncti codocauit. Jano vō cum tñssit annis paulo amplius duob⁹ in magi-
 stratu sans functo frater eius ludouicus successit. qui a petro patrie suo et dignitatis culmine decessu est.
 Is et petrus frigosus qui mō regnat multa vi animi et corpis. Sed et opumantibus ciuitas et omni ferme
 nobilitate odio habet. qui et gēntem et patrie suū nicolai frigosum. bonethi morib⁹ pñit. et philo-
 sophie studiū insignē ob suspitionē affectat communiuocari a se et palliū pñi pñssit⁹ interit. Eūne
 cū regnasset annis quatuor. tam sue q; aliorū nobiliū familiarū pñepos. vrbe decessit ludouico patrie suo
 quē ipse amica deposuerat in ei⁹ loci suffecit. qui cū se pñ gratum magnatibus et intellexisset. eadem pe-
 nit. et omnes aduersarios vrbe populit. Quorū pñepos ab florentes alphonso aragoni et filie regis opes
 mō quē regno decesserant in auxilio accersit. ille tercia post enliū die reuersit. et patrie ducem amot
 cōuersi magni et formidabiles dñem ab eo imperauerūt. cum q; iam ferme duob⁹ annis terra marisq; opes
 nam opprēsserat. venientē ei⁹ sepe ad mēta ciuitatis et alioq; intra ipsa suburbana pugnatū. hoc aut anno cū
 signo dato. et in ipso portu pño mēibus vrbe vendit pugnat⁹. Angēsi. sunt aragonenses ducesq; multi
 cum delecta iuuentute petrus qui fugientes suos sūtere cepulit. et in aragonensē delapsus. ingēte edita fra-
 ge vrbe iam pñe rapta recipiunt. actum tñ de eo fuerat si potu qdā cepit aut hostes ita commisit. ne
 reduli supē potuissent. et aduē sequentib⁹ nauatibus socijs pñem tenuissent. Nō ambe partes qñ ce-
 integro ad bellū se parant. Cuius fama est. petri animo fractum. galloz opes implorare eorū regē sui
 pñepos qñ que retinere nō pot pecunia vendidit. Apud insubres vrbeq; tota famosa eide mediolanū
 philippus natus dñi gēntis qui gēniū dñom fregit dñdā flegit. amēdi subdite duos filii misimono
 filii pñuerat alphonsum potentissimū regē cū duob⁹ fratrib⁹. altero regē nauarie. altero muline compe-
 stiano migro. multinq; regulatissimū pñe capiti pñm a ianensibus et sibi a iacobo spūla ianensi
 pñerit. Sigismundu cēsar romi potēti. cū mediolūm ageret visitare pñepit et bononiū sociū pñolū
 et manib⁹ pñānoz armis cepit sacro sancto rō. eccle restituit ardenem suū gēntem bello domuerat.
 De florentinis ac venenis per suos duces sepūs mīphauerat totiusq; quidā ytiā tñmēssit et iam re-
 cedente fortūa perditā gēntis nicolai pñmo in quo mīzme fidebat defuncto ceterum suo ad casale ma-
 tium pedunq; capta. eo deduc⁹ erat. vt nō mō venetas. s; oib⁹ per circuitū pñis ac pñcipib⁹ cōtēpū
 et de relinquendo impēno cogitauerit. qñiut vltia et citra mōles auriā regni. Sed quē fortūa nūq; bo-
 stibus insulsiem offēs donec ac fauor dignū cōstiterat. Idem in calumitate cōstiterat ab omib⁹
 tanq; odio dignus relictus ē. vnu tñ oīm alphonsum accepit dñicū memoz ad opem ferendū se se acceant
 Sed dum pñis iur agi interm philippus pñm aduersam valitudinē oculis capus inuadit. Deinde ex
 ipa arce dñm armoz fragore audito pñmēter cōmōtus vix tedio simul et linguaore morit⁹ obijt. ipso
 formi faice ac terribili. instabib⁹ ac pñadib⁹ oculis. ingenio pñi et calbio. in lenio pñcipissimū del-
 cendo facili. in adqñdo diffusib⁹. ac vbi in colloquū venisset mitis ac placidus. cultus corp⁹ ac mō-
 dū oīq; loq; oīq; neglegentia. venādī cupidus equoz studiosus. ceterū quēno impatēs. atq; impo-
 tēti audis. in pace bellum. in bello pñem qñiut. simulādū atq; dissimulādū cōpēs ariser et impo-
 pñ fidissimos a se amicos lenissimos de causis alienarū. facile credidit in suspitionē adeo pñm v se
 Scimonē de morte audiat mutas tenuit. pulis indutos vestib⁹. vgre de secrete permittit.
 bibus migrare in agros iussit cōpēs domos incendio tolli. q; ara timore abile illi mediolūm populum
 multus annis iurātū quodāmodū ea pñe pñm. Pñe cū vira decessisset. sumus nec tanto pñmē dignū
 nec suis in moribus ductam ē. nec spulit decessit. Propulus cognita duca morte i libertate se se p-
 clamauit. qñ. vris elens. qui republica administraret. et astitū potē totius iurē excellētissimē regē. ca-
 colorans viceret itulit quoz nū fūre. frater eius impator duob⁹ ad cōmū mediolanensē multū aspirauit. Sed q-
 nis legitimis vira subratat cōcedebat. Alphonso testimēto bēdicitatem pñebat. Carolus vix libere
 nēst et sim. vne viceret natus ab intestato id sibi debet iebat. frater eius pñm viceret comites
 iugem sui q; philippi filia fuerat bēdicitatē pñs suscipiendā affirmabat. Audiat iam legationes oīm in se-
 natū mediolanensē. quoz alq; sermone ducto domū pñere. alq; per simulatōne oblat pñmēz auriā.

ultimare se populo. arguēde paulinū vendicare dñum satagebat. Si civitati q̄ iam libertate gaudebat. et iperidi capidit ac. temeris p̄cipius malitiā p̄dūssis. nulla p̄dūno placuit. q̄ iugū quis pacto i capiti et uim videret inferre. Obvultit tū impatori censū. q̄tannis aurū potius. si libera suis legibus dimittere tur. Delinabat in terra vendiq̄ philippi hereditas. venit placennā etiam iam laudā occupare. et milia p̄tecta milia oppida. dū subaudi ludovico⁹ valentiā et cōsuetudinē inuallit. assentes ad duce aurelianensē ca rolus defecere. qui suscepit a rege frācie nō parvis auxiliis alexandrinorū agros vixare ceperunt. p̄apient ses intencibus agitati discordis. diu angustos fuere. quib⁹ potissimus se iugiter. Nonarīenses comini. ale xandrinū. et Terdonenses mediolanensē impius fuere parmenses i societate quodāmodo recepti sunt. Fran ciscus Eborac⁹ p̄ idē tps in piceno agebat. q̄nus maiorē p̄uincie eius p̄tem iam amissis cū philippus nō multo anteq̄ moterē sibi p̄ cōes amicos reconciliata vix ad se rediret in p̄tens pugnant⁹ accessuerat ro gatus alfonso rege vt. lxx. milia auri numū suo noie mīdaret. quo facto iā pacis atq̄ iustitias copias in neri se acceperat. cū mors philippi enūciata. cū qui longo tpe. ad mediolanensē opes inuysset. magis ac magis p̄petrare cōpūlit. Quē vt longobardū p̄mū i gressus cū mediolanensē incertū. quo mens et in dūaret. ne vlt p̄mū vlt p̄uincias venet. suis cepit obuiā iret. afflicti oratoribus oblatis non p̄uis sp̄en dīs cōducere motq̄ duce sui ceteris factus et placennā oibus copijs obditeret imp̄iuerit ip̄e dicto pa rens dū ad placennā i obfidiōne sedet parmenses qui iam mediolanensē impū tanq̄ falsidicū ius i uolens detractant. sese sibi cedentes acceptit q̄ res mediolanensē iōs baud mediocriter perturbant. qui p̄uinc tiones libitibus frisco dūebat. it nullas et verbibus q̄ olim philippus tenuisset occupare. frācie quo nō se occupat. si dedit. et vltro se offerentē civitatē accepisse aieb at. i mediolanensē cū eius potentia vere renē dissimulandū potius statueret. illē p̄tinuata apud placennā obfidiōne. Tandē summa vt oppugnare aduersus urbem. q̄nus magna et fecit milia manu munita armis in cūpugnant et dūpuit. Mediolanensē regem p̄ id tps p̄ones nobiles sunt. et apud eos qui philippi quondā iā p̄sū dixerat. ita res prospere fa pientū ducta cedebat. et iam nō parua gallos manus nā creter tria milia equis delecti roboris q̄ alpes transierat apud alexandrinū p̄fugata delectaq̄ fuerat. Et veneti apud caragium magno p̄io iupan. oēs pe ne ac copias amularet i ludā ab eo imp̄no crepta in p̄tens mediolanensē redierat. Et franciscus Ebor ac ad iustandus barenenses missus. siue qd̄ p̄ncipatū mediolanensē. cuius episcopū iā p̄uide fūgerat. alio mō p̄sequi nō posse sperabat. siue qd̄ mediolanensē cū venetū amicitia societateq̄ dam se q̄retes. Tū solus venetū p̄p̄i p̄da relinq̄uit. p̄ueniensq̄ occurrit. prior cū venet. sedus i r̄it. i quo cū mīta bīc ars inde p̄o missa essent. illud inter cetera cōcūnt vt ad vrbē mediolanē dinonēq̄ cōs obtinendā franciscus cū copijs p̄hensit sentatus venetis in pecuniā et armis auxilio esset q̄ re firmata. mox i mediolanensē dūxit. Meditabant eo tpe apud mediolanensē barenant. qui cum ludouico de verme. ac nonnullas alias franciscus copias vix modice iūdisset. tandē relicti. mediolanensibus ad eū defecere. franciscus filius suus iaco bo picenino vtrūq̄ de p̄p̄o carolis vō gantaga baud ignot⁹. copias dūxit. qui paulo atq̄ a mediolan ensibus defecisse ad frāciā venerat. postq̄ defetos cōfides mediolanensē et sine vltō duce relictos aladūer it. itez ad mediolanensē relictū frāciō mīssum. Erat bīc vltō corp̄. forma pene gigantum. vrbis vno q̄ magnitudinē rīdēntē dicendi copia clarus lūis greci ac latinū libruis si alio inconstanti. et ingēnio ad omē sciens siue bonestū siue neptūm p̄ato. et nō parua sp̄es sunt oppressa. mediolanā libertate dñus vrbis arripit. si fortūa iū mediolanensibus nouerāt placennā terdonenses nouarīensesq̄ ab eis defecis tes frāciā p̄cedat recepērit alexandrinū cū nullā i eis sp̄em sitā esse p̄uincem. wilhelmū mōnisteran p̄nci p̄s frācia impio se p̄miserūt. Res publica medio tpe et nobilitate in p̄bes defluerat. lxxvj. vni. m. qui vrbē et more p̄essent. ex fece p̄p̄i i iūles ars ignauū mīgātū gerebat. bīj cū nobilitate q̄ multū modis offēderant iūsp̄ecta bēnt ne cū frāciō sentirent. Quādēte gantaga. q̄ cam vias ad p̄ncipatū vrbis ar ripiendū cōmodissimū cūstūm iant. p̄m̄anos quos genere nobiles et opibus habūdantes. rapini inter ceptos p̄ noctes obtinuerat ac deide in foro plebi spectatū obcecerūt. iter quos iacobinus basiliū et gre gorius adolefens placida moribus et līs eruditus. et nobi amicitia p̄uincis. p̄fius innoceus sup̄ius iū catusq̄ iacuit. Ne diu post iohannes caynū venerandū senex et filiū e⁹ frāciō cū gēgia forma inuenient nō alio crūie innoceus. nisi qd̄ blance nūme frāciō cōiūga sanguis iūcti erit. crudelibus affectos enūciat⁹ neccaret. Eū gregori⁹ lampinaris iū iūp̄es. sū ipe legatū tanq̄ ad iūp̄atē mitteret i modicea caputū ar iūctū et iū magnū dūbū affertor. Et qui testū olī philippi p̄p̄i sciens regnū iū iūctū. Nec obediōe dūlo admodū i citate francofō potēti peceēt. quā cū diu i vinctū tenuissent. tandē itere mēit. Et alcoris quoq̄ tuscannū et ipe natū nobil⁹ ars opulentiū cūis iūctū occubuit. Quibus cre tes cū iam nulla libat. forma relicta esset. et. m. vni. aū iū iūctū vrbē cedebat ac rapina sedērent. siue ceterosq̄ comica p̄bices. iūto p̄p̄o sibiūp̄i ip̄mū. progarent. Et omota deniq̄ ar iūctū citas corre p̄as armis. nouo mīgātū et nobilitate creato. tyrānos et republica cecitos i carcerem p̄icet. at cum itaq̄ b mō respirare p̄p̄o p̄sset. lxxvj. p̄s. oibus. excepta citate comēsi ac parmēsi. qui officio ad vltim p̄sset bant. franciscus dura obfidiōne ciuitatē p̄mebat. Itē plebs incensā nobilitatē et palatū populū. Et tyrānos dampnū venetū rāq̄ libat. amatores. et op̄ic et republica meritos in p̄tens locum rehatit. Illi ad p̄notes artes reuerit. cū satellitū magno rācro assumpsissent mīlāq̄ fradente carolo spolia p̄petraret. nobilitatem. p̄fius opprimentē nō tū i vias ad iūduendū p̄cipius p̄miserat. Qd̄ cū ipe ad b̄m̄m. et iam sibi periculosa. apud mediolanensē motus iūctū. p̄. i. i terminatus franciscus reconciliat⁹. ac ma gnis allecti p̄m̄is laudam illi p̄dit. Et ceterosq̄ iam fides fallens. nō sine magno mediolanensē damno ac pleb obfatiōne ad eū trāsiit. nō tū defuit tyrānis aim⁹ q̄n postulat vrbisq̄ obfidiō franciscus iūctū iā p̄e ceruicibus imminens cecutere conaret. Et cū alios frustra rogasset. venetos iūctū ne se b̄m̄m res p̄uinciant. Nam itaq̄ illi ex vlti videbat franciscus etate iūctū rem bellice p̄fissimū. cuius ias vrbis ar arma non sine graui luctuā sensissent. eo potius ip̄o quo suo portandū videret. p̄uincit iūctū venetū sedus cū mediolanensibus. legesq̄ q̄s tū cetero i gallia sedēderet p̄p̄m̄is. mandantes Eborac

Wicentio cōcent' urbi' ac terminis mediolanēses in pace dimitteret. Ille band ignarus se bene pētū vbi
 veniens parauisset, impendū eorū prēpēt. Et quia terras oibus videret, nā solū florenti, et bī quide' parē
 opam ferebat. In oblatione in persequere docerunt, iam moruo frācio pycinus frater ei' iacob' cū bīa
 obiano ad veneto mīlīter at. Jam leonardus venetus a senatu veneto pycinus mediolanū in gressus au
 pūta t comear', magnā copīa, qbus ciuitas indigebat, ppe dū affore pollicebat. Erat et in exercitu et in ci
 uitate summa oīs res indigencia. Ita vt dubiū videret possēt, an obsequiū frāciois, an obsequiū dū tebe
 ret. Hic q' bīs mīlīe eq' suggerit q' ferre infestore possent, qmūlto spēdū fraudant, p abis fere arma ex
 erūt. Neq' q' frācio argenti erat, quo stipē dare nūlū possēt. Et inter ipm metūq' dubi', obsequiū de
 bie in dūc tūa pio factū obsequiū, p dūcō at. In ciuitate vere cū iam frumentū absumptū esset, nec aliud
 edulū genus restaret, t iam canes, equi ceteraq' id gener' alia mīderēt, nec fere amplius famē mīlīter
 do possēt, collecti in vno apud portā vercelina, correpti armis in foz pēmpit, obuiūq' leonardus ven
 etorū legatū gladiū cōdōit, ac discepit. Enn palamū fūsiū tyrannos faciliū' aggreduēt, quo sine re
 sistētia occupato, quos inuenire tyrānos in vincula pccōrūt. Enn mīlīa ad frāciois legatū pnapatū
 et ciuitat' obrulerūt, q' mor ingressus dūm urbiū accepti. Et deinde nō mīlīa interueniē dieb', cū libet
 t cōtinge reuerfū, ducalibus insignib' exornat', in triūphand' modū urbe intrauit, q' cū 125 comū pami
 q' in dēdūcōm accepisset willibrodū mōte ferratēsi alexandrā emisset, non parū deinde bellū ciuē
 nō t offensio rege dūmū gessit. In quo q' actus pmetere neq' enī tante potēte par esse poterat. Rēna
 tū regē foculūmū eqūū colorib' cūcū et vltiorū gallia, magnis spēdūq' ac pmissis allectus, i aut
 lū accersit, q' cū supas mōb' in ytalā delēdūfēt, ac willibrodū a monte ferrato arma ponere p amica
 tiam ac necessitudine cōpuleret, t iam castra sua frāciois castris pūgens, i hostiē agrū telendūfēt expu
 gnauit, t apm nōmūlū castella more gallico, morales omes i eis cōpēdēfōs mīdūfēt. Zennas mor
 teros venetos inuait vt i castra castris pferre ampl' nullo pacto psumeret, nec iam reuere possē dūmū
 t pgamū agmū amūlū pferet. Cūq' thurcoz bellū res coz manūq' uelaret repēte pter omē opm
 one par q' dū in senatu apud fuerat agitata, tēnūq' apud laud' i interuēu cūmūfēt itōgnū, s' pbat t in
 regre vte monachi, inter venetos t ipm frāciois clam rege facta ē. Que res vt regi molesta, ita frāciois vel
 lūte fortune sine ciuita regēno dei, pūdētia nōbīlū infāctus ppli fūore dūmū frāciois bēni restituerat
 nūra fortune sine ciuita regēno dei, pūdētia nōbīlū infāctus ppli fūore dūmū frāciois bēni restituerat
 rāz paulatim reuēti, frāciois pūlētib' nobis laty ar: scriptor p idē ipse ad berouū carmen puerus res
 s'oloz scribere cepit. Zennas' rebēl' soluta oīone ac metro clat' bī cepit. Apd venetos terra mari
 q' potēfissimū, q' domē ytalici apud barbarā nādes lōge latēz dūz fūerat, filius solūm buos, velut
 dūpū i rempublīa mīdūm' cet in enūlū ag', deinde reuocat' t iterū i supāfēm ciuitatē adduc' t en
 celūfēne dom' cū mīlī maly pferet' relegat' i peloponēfū mīlū i bī vītā finuit. Bener quēdē dūz an
 drecas donat' dom' cētū mīlū, p veneto ipso gabuabat dūz ille appellat', reuocat' domū bonore pūa
 tur, t magnā mīlū' pecunia i enūlū mīfēt. Amulauz iter venetos dūgnat' t ante portē dūz et cō
 silio ad mediā noctē domū reuertit, baculo trāfōfū occidit, nec q' tamē fectus parantū inuēfēt ē, q
 uis filio dūcū id crimīnē dēderūt, frāciois' barbarus fūdos humanitatē exēlēt, cūf nō pūf negū
 landūno opusculū, fēmo pēcat' nō sine celebr' noie vīta dēcessit. Impatorē fridēz' cū romā rediens eo
 se cū pūgāt' t regē hūgare ladiūfāt, totozq' comitatu recepisset, libet t amice vīfū, incredūlūb' bonoz
 bus rūmūl' est, frāciois dūz gēns, q' ānos, v. t. rrr, summa cū laude ciuitatē reuerat pūpūlo medi
 lanēfūm dūz bēnā bergamūq' abemerat, copias ei' plūbus lōz fūderat, frāciois carmōlā dūc dūcū
 copiaz te, pūdōne suspectus fecim pculerat, dūfāfūlū carranū cū' mīdōz dūz pūatū p tyrāndem tel
 mīfēt, dūz pīnam bēdūatē vendicare conat' interceptus necauerat, pacē q' thurcū nō tam bonūfā
 necessitat' fecerat. Impatorē venetus terra marq' lōge amplianerat, gubernatōm tandē cedere cōpūfūf
 tantq' p senio republice videret inuēf. Ille bmo pūmūlū affectus ingratū pīe aspectū nō fēcū, camoz
 vītā reuēfāns, q' careret ipio et publico palatio in pūatū domū se recepit vbi cūz pnapatūfūfūf cūmūb
 reddidūfēt, eq' q' pūfūmū aliam naturē restituit. Cū' casum tantq' pūdūfēt baptūfū pūfūf cōmōfēf
 affromū' plūmbūfānta mōfūb' pūderat. Erat autē frācio' cum moreret nō lōge ad anno fū vīte nona
 gēfimo, venetūfūf fēner pūpū corpus mīclatē decozus, mōmō oīm q' pūfūfāntam aut vīdūfēt aut
 audīfēt, facundia copiofā t ingenio pūpū, ac ope impiger ac pēteritūm, q' moderatē frōna fēnat' opīe
 mōfēt. Et pī in egipio negozat', cūz pūfūmū regīdūfū illūz quāpū de fūmūfūf oīz: rogaret. Rūfūm ab il
 lo acceptū, filius fūf ē, q' alqū fūe ciuitat' pnapatūfūf affēfēt, frācio' fūfūf' pūfāf vt fūgūlūf pūdē
 tūa t morib' humanūfūf, cū' dūcūz nūllū putat bellū fūfceptū, nūf vīlūf necēfāf vīl ad modū glōfā.

Zennadūmū marbū manūat' iter pīnēpēs nū fēculū, fame nō mediocritas illū cūdūf, t reb' mīlītar
 bus ceterat'. In eo bello q' veneti cūz frāciois dūfctoz pūf dūmū mediolanū ab eo capus gēfēt, par
 te illū' regē', magnus mōmūfūf reb' ei' accēfīt. Carol' frater ei' q' fidē frācio fēfclerat i venēcula cōmē
 enūf, fū cū' fidūfūfōne mōfūb' pūderat. Cūz neq' fūc pūfūfūmū fūc fūfūfaceret oīb' q' i mīdūno agro tēdēt ar
 pūdū pūat' ē. Et cūz fūpēdū venētū faceret, nō pūz cozū copias i mīdūnū dūnt, vbi vīfūmū lūc
 acq' incēfūfū agmū cūz fūfūmū pnapat' ei' bellū fēcūndū fēfclēt, t i mīdūnū mēu pūfūf, reb' fūfūf cūf
 fidē vīdēfēt. Zennadū' accēfīt, et mediolanū cūmūfūf, mīdūfūf fūos i adē pūdūfōf, frām cozū pūgne
 fēat, nec ille certamē dēfēctauit. L' omīfūfū ē atoz pūū i q' dūo frēs ab etate fēfctēs, abo reb' mīlītar
 pūf, abo cozūf arf al vmb' pīfāntē, de gila, de lūgo, de vīta, fūmūfūf cōmūbūf cōfēdēt. Dēmoz mīoz
 ludūfūf' fūfūf fūgūfūfūf carolo, dēs cūz copiaz dūcēf, ac pūmōz eqūū cēt, plūb' interceptū ille dēfide pūā
 ex totūf arf egēfūf morbo fūfclēt itēfū. Apud ferratū mortuo mīolao cōfclēt pūpūe, oīm mī fēculū

fortunatissimo. nisi coniugis adolescentis et ea et filio dilectissimo. vendicare olim coactus fuisset leonellus
dñam suscepit. princeps pacificus. illam prius. et musice cultor. q̄ decessente bovis frater car. et ipsi nicolaus si-
lus et cōcubina pholomea senex ad p̄cipatū vocat egrigia forma iuuenis et i armis cū laudē p̄sumo.
dicendi et agendi prius. q̄ cōfari fridencii romā p̄tente et inde reuersus magnificēssime accepit. sup
munita regū ducatus bonorē accepit. p̄misiq̄ oim i cūctis familia dū appellat e. Eugeni pontifex
dū ferrarie cū grecis cōcubū ageret bugo senex q̄ idē tps medicorū p̄iceps bit est. oēs q̄ et greci stu-
diosi p̄bie cō puenit credū sunt apud se mutauit. quos cū opparet magnificēssimē passit. finis p̄an-
dioli. cupis mōisq̄ reuocōis o a i d̄sp̄atione p̄cedētum placidē q̄ p̄ellent. cūq̄ iam marchio adesset p̄an-
colaus. et nūti i synodo cōcēlētis p̄bi aduēssent. cūctos i mediū p̄bie locos adduxit. et q̄b inter se p̄la-
to et aretho. i suis opibus p̄cedere ac magnopere d̄sistere vident. educens cū se p̄re defeniam quā greci op̄i
pugnandū duccēt. siue platonē illi siue aretho. seq̄ndū arbutarant. Cū greci certamē minime recusant
getacta ē ad multas horas d̄sp̄atio postremo cū et ex p̄uigū sūa bugo grecorū p̄bos. alit̄ post alit̄
argumēt. et dicēdi copia victos tacere cōpulsit. p̄ali factū ē. Latino boies q̄ iam p̄ide bellū arbi et ar-
moz. p̄lii greci supauerāt. erat n̄a enī sūa et oim doctrinay genere antere. traxit aut dom̄ cūctis vñ s̄
doci. amica. n̄a et n̄e nō solū bugonē de quo p̄fati sum⁹ magnis ad se p̄misi fuerat. sed multos i iure ciuili.
plures i ceteri facultatib⁹ douauerat. In thadō cōiōnē iohāne iuristi p̄liū sūū grecis ac latino edocuit. q̄
versu p̄laq̄ clarat inter familiaris bitum dūcti b̄mōq̄ fecit. Quam⁹ aut veronensē olim ferme p̄f ac nig
q̄ n̄a erat grecas l̄as d̄dicere. admirabilis et oim bonorē dign⁹ senex. q̄ oim erat ab i legēdo. p̄cedō
f̄bēdōq̄. p̄cessit. vñci f̄cēuēt sue refugiu et illd q̄d bonēdū dignū suis exēctis actib⁹ fue-
rit. In agro bononēdū p̄rū q̄ndā amīd ex mionē formica p̄st q̄ cōplures accēdēt sup̄erere maio-
res nō p̄mo nūro q̄ illas p̄m occiderūt p̄m d̄cēcūt. Post d̄pas ferme horas tanta mior formicarū
ves exorta ē. et tot⁹ ager nigro tenes agmē vidēt accēdere. Stupre oēs. et arboris vñdūq̄ sp̄itē carū
cūctantes. p̄ulnam accēdere cēpūt. maiores formice vbi hostes adesse aliduerūt. cōglobare se sup̄e
pugnā expectauerūt. postq̄ sil aces puenere cōmissū p̄liū. maiores moriū rabido. mō illas mō illas cū
moribus interire totūq̄ breui spacio cōfēcūt. et cadentū morientūq̄ tumuli. ad p̄m radices nō parua
in terra succērent. S̄s cū p̄nati infaret miores sp̄q̄ aces acē p̄meret viginq̄ aut p̄les vñas ex hostib⁹
circūdaret et a tergo et a fronte pugnātes nuda q̄s intera p̄foderēt. vñe tūde m̄ausit et ad vñū oēs neca-
te. Illū pus tenere p̄p̄ p̄nas d̄dere. Hec acta sunt spectāb⁹ rōne cūctis eccie. cū. p̄m cubetib⁹ ari-
geni q̄mas teneret. cū nob q̄ de vidiē sit. vñ fide dign⁹ et auct̄ reuit. Nicolaus p̄fector vñdūq̄ iure cō-
sultus. q̄ iō in castis aplicis nery senex cpi vices agebat. Sūle p̄ illi est q̄ in galia belgica nō longe ab
vrbē lodū p̄fati fama gēstū fuit nūdi siue i arborē siue i rupe falso sibi p̄auerat. ouaq̄ fōuēs pullos aut
das expectabat. hūc corū sup̄erentē loco d̄turbare. oim cū effract ac vocat spectare iō ē p̄mo
bulbuli fugētis t̄pidū falconē annotare possidie mirabile d̄ctū falcones cōiōnē. q̄s septemiales
illi meridiūalē p̄tē tenētes. ordinatū acēb⁹ et tanq̄ rōis capaces essent. aliq̄ q̄ goma obfuerūt. aliq̄ q̄
media d̄uceret agmē d̄sp̄oset. atrox et feroctissimū p̄m i aere cōmiserūt. in q̄ cū mō corat. mō falcones ce-
derent et itez resump̄t vñdūq̄ certamē insaurarēt. tot⁹ vñdūq̄ libecus ager. et p̄nis et cadauēb⁹ obte-
cens ē. ad cēctimū victoria p̄ces falcones fuit q̄ nō solū restitit. s̄ enā vñgūb⁹ acerrime decertantes. cor-
vñs oēs ad internitiū d̄leuerūt. Enī p̄mo tpe interfecto cū duo de lodūnēsi eccia contendentes. alter a
gregorio. n̄q̄. alter a b̄ndico. r̄. in cpm elect⁹. Erat enī inter illos de rōno p̄fissio d̄sp̄atio. ambo cū
copiis i cūde locū pugnātū venerūt. Bohānes dū burgūdie alit̄ armis m̄uit. alit̄ leodiē p̄p̄s seq̄
bap̄. pugnātū ē collatis signis. summa vtrūq̄ cōtēdē. horrendū cruentūq̄ p̄m factū. In quo tūde victor
bohānes. r̄r. multa hostiū cadit mirabile et rei fami p̄diti ē. q̄b nos illat postea trāscitētes cōfō. offibus
pleni vñdūq̄. S̄s de bello falconū ac coruorū sūa cuiq̄ op̄em relinq̄m⁹ vñ p̄sulo p̄ces famas dimisso.
Bononia q̄ nō tā thadō m̄ q̄ sedatūo alit̄ appellat p̄e foror et ip̄a genitrix. ac soli i cōstātie p̄liis
cū facitē p̄mbecanā. nō sine cōte m̄itos cūes domo pepulisset. cōi cānelotum ac bennuoliū p̄calio. re-
gi op̄i. p̄iceps facionū baptista cauenat⁹ et bambal bennuoli⁹ fūere. abo sanguinari. abo parati cedib⁹
m̄ cūctis q̄ is sil p̄parato facto uicē essent. nūbi tū inter se meliores fūere nā bambal dū leuato de sacro fon-
te baptiste filio elarus puerperā cōp̄m seq̄. ei⁹ manu p̄fēa. p̄ nouo natu cōgratulat. ab imēbibus ex
improvisō baptiste facillim⁹ obtinuit. et m̄asitē apparuerūt baptisti factū nō tā sedulo rennēdi q̄ se
dus parate cū a baptista q̄sini fuisse. S̄s nō m̄ta mora bambal fuit nā q̄ p̄tes et seq̄bas. sumpt̄ paulo
amius fugat. aduersarq̄s placitē obtinuit. Baptista indano tandē puerili i specu quodā s̄berranco cū p̄le
rūq̄ cōplūb⁹ suis lantā rep̄. et fumo cōpulsus erat. mor p̄lib⁹ vñbūb⁹ p̄fossus ē. cabauer et i for-
tracū et dū ludibrio b̄m cū pleriq̄ morte ferant. cor et dēb⁹ lantāssent. curorēq̄ habere nō b̄m̄sissent.
tandē cūctū ē. Apud florentiā p̄ idē tps canib⁹ lantat b̄rculis b̄nnuoli quodā eugeni⁹ pont. max.
m̄ctia siue iussit siue p̄miserat fili⁹ extra m̄mōniū nar⁹. paup̄em vñ lantū d̄cēs. nec lant genarū
quo p̄e genit⁹ cēt. hūc bononēses cūctio vocat recusante quodā mō iurū i p̄m d̄cūt. Et cū tal
musice facit. aurore bambal filio rep̄blice p̄ncipē trādāt. cur⁹ ea i reb⁹ aduers⁹ fortitudo. ea i scēdis mō
derano hacem⁹ onis ē. vñ b̄rculis sūū oēs noxat. Qui cū enles p̄ p̄dēm noctē q̄dā vrbē iussit. et
ac exatato rumore q̄s victores iussit. h̄and q̄s d̄stine. alio. exatati amio. cōtēp̄i amio. in eos p̄si-
lit. nec mota vñdūq̄ cōp̄ capisq̄ ex ciuitate p̄lib⁹ d̄turbat. Desanon cō tpe cardinalis nūc⁹ aride gre-
cus. p̄dēdē i singlari. et n̄a fūaq̄ lingua p̄fissim⁹ Nicolai. v. pont. max. in ea vrbē vices gerebat. q̄ vñs
ad ip̄i p̄fissio obitū legatō fūat. nobilitat p̄lebi⁹ iuxta car⁹ fuit. q̄us eo deducta ciuitas ē et legati

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

copie mor auxiliu pberre. Sed cum arx eiusmodi esset. et sola fame vinci posset. premunitio vrbis par-
tibus. ne defensionis et arce fides vntimulus en pstrueret. in biberna recessit. Sequi dno alfonso remia-
du banilum et cu eo mille equites. tandem pedites ad pbaria. i. in pyrenus misit. q vbi ius iacobus caymano
ecce castra puerit. mor ytalianus hostiam mandie philippo maria pbenfuit. et post miduo iussu pat-
ris ardebe apud boccaciatu i secun passus. monte fabius deinde cepere. et alibi castris friderico vrbina
cu pnapu impuerunt. s. cui i. duo mila equis a florentinis ac venenis misit. fr. ansera exercitum auxilient.
philippus vo exercitu suo ad casale mar. iuxta flumē padu a venenis pugna fuso ac castris cauto. copias
suas et pyreno recessit. Et amplius eugenius ac regis iunla postulaifer. ad quem duo mila et quingentis
eques et castris eccie inbete ponnice fr. alitum. et amicus iam bello supior mote aureus et aliter et pmt
castris sigillimul in alitete qui i. ab eo defecerat. ecciam fortune secutus. expugnauit. et eiusde oppidi
gradarius obsider. Itet rct alia pbarbe auxilia misit. quibus p. pyrenus reuerfus iacobus caymano p-
dicionis suspecum apud roccoonat. vbi et ytalianus hostiam interfici iusserat caput. al. supplicio affec-
t. Et in milui memoria dignus ab eo gessus. donec fr. alitum philippo roccoonat caput. al. supplicio affec-
t. i. du b. venenis designat et pyreno recessit. nā postea nō solus arx firmi nā a sole ferme. quia i. et p-
testate facta ē. In alitelo iofas nobilib or. paribus admodus adolefcentis iohanne fr. ansera s. florae fra-
trem magno aio iuuenē. et qui cū vrbē p omē belli pīs egregie defendisset. pspiratione cum patus mta in-
cautus obtruncat. S. et ipe ar. iunus i pna gereret i celius aetue et cūtaa quondā sō eccia quicuit. Et
ius anno ab hinc supior idē iofas arce quā i. alitelo naturale sibi munus et vrbis pūdo. s. eccia quicuit. Et
occupat i pūas curas illi ppo igesserat. et rct et p. p. p. p. cessit. nā rodrice. s. a. nicolai cardialis. pūte
legat. obsequio loco admodus. postq arce p. et. caput ipm vinctus romā misit. In vrbino b. ge-
tus addo msc columenū nobilissimū natu ai per libidinem in marionis nobiles debachare. nec mo-
dum licente faceret pplam multum interfecit. et. Timentis nequiae et adolefcentie sue corruptor. ptoho
notari carpenis nobili genere or. s. in genio pessum. qui nuptia ac vīgibus glupimus vin inuoluerat
qui per oia scelerā ad summi viciō peruenierat. eadem nocte cū discipulo suo necatus inebriatū libidinis
penas dedit caduere eius in fove delatum delecta vntia in ore mordicus tenuit. Quid pater odinosus pa-
pū pūge et columenū familia duceret cū proles et nulla vntis effit. annus quonā pacto in pte sua in-
duas filiu tūc forte natum supponi. p suo nemine iussit friderico noie indito. s. conuugio deinde contraxit
cum filio legitimis fustulisset couersa in cum cura friderici adue pūte. mltim tradidit. in quo ille erat vltro
ad vntē pūeratur. Deinde addone mortuo vocatus a ppo vrbinaū principis factus est. Et lorus vir et
castrisibus discipulus apptim institutus. cui nec in admittendis rebus bellis pūit. nec in opescon-
dis periculis animi nūq effit. nec vere factus quī fide dūno. et quidē vlt maxime paruit cū bello pūenti
francisci s. florae. i. qd cū se receperat fortune afflatu i pene defertus pūitissimū iunū et fouit. In dignus
profecto q militum ludo deterrū pūident oculū. Apud arminū emile vrbē sigismūdes maleficia sceler-
bus insignis impetu tenuit. quī cū s. florae filium in arminio sibi adiūxisset partes eius in pūenti bello
aliquūdo secutus est. deinde sub celsa s. pendia fecit militauit in gallia contra venenos et in tūcia contra re-
tur rex bus. inuinc memor. cū q sibi fide nō seruasset extra cōmune pace effervoluit. Deinde cōmū iacobū
pyrenū et fridericu vrbinaū principem cū copio in cum misit qui aliquot et nō parui nomis oppida
absulerunt eiusq agrum ferro et igne vastatū ipse cum auxilia vndique frustra imploiaffer. ad extremū quod
vnt salutus et rct roccūdi alfonso misso ad cum reconciliari pstruit. cur non dū pūce exaudirent. quibus
bus bellitas dara facinora referuntur principatum frater eius hostor amput. et ipe in armis late cognatus.
qui florentinus contra regem militans baid alia rōne q fr. sigismūdes ab alfonso declarat. hostes extra vnt
uersalem pace factus ē. s. fabrian. q. dūdu pyrammē oppellit. necano tandem qndam et familia q pūenti
patum inuoluerat fugendibus reliquis ad eccie impus redierit. Absulitq post annis in pace quicuit. hoc
nō q questionibus prodito expulso crimine. vltimo supplicio affecit. In aquila marie vrbē apud
nūssit martini quini ponnice martini ac scellafimū armis vntis iunū. Et vntis boccaciatu (sancu
res postq ytaliam omē. tpi nomē pūdicando pagraffer. mortalis vite cursum pēgit. cog. in loco sepultus da-
re mir auxilios affirm. s. fuit arx bembardino generoso inter seneficos ogego. nec vera ē affecit eoz. q. p. i
na erat pater ac maiores sui longa serie inter nobiles seneficos habiti sunt vbi et ipe natus. et maior et p
te educatus. Cum adoleuisset tum ponnice edificando opē dedit. s. cum sepulchris parentibus fallacia hu-
dus fr. ansera religione ingessit. tradidit sibi regulā et crastiane obfuit. declinansq maiores conuen-
tus. eo ductor ac mgt effectus ē. qui fraterco obferuantes appellat. maxims iurē et iudum in cōden-
quasi aliter pūitū cēt pias electionis in admiratione ac reuerentia habuit ē. Tūc cum ppi sibi ponnice
elegit. vrbis ius ferranese seneficos. s. nō fuit et cōsiliū. lingua q. tati possi ytalie pūtere vnt i. vrbem cō
duere. Regnū i. neopolitani iugressi ad felices alfonso mirabilesq. cursus filiu pūerunt. post bellū
nauale qō ipe cū genuensibus infeliter gessit. tanq cognouit fortuna filiu errore. q. tano pūncipū mōlita

[illegible]

oppidanis et arcem fame laborantem in potestate recepit. Ameriam quoque a rhenato deficientes alfonsum intro
miserunt. qui arcem appropinquanti muniam et forti subsidio defensam cum expugnare facile non posset fossatis ingenti
bus creclatit et oppugnari quotidie iussit. Rhenatus ad antonium candole filium in apulia profectus. cum nu
bil poterea ab oppugnatione arcis iussu cessant animaduertit et per candidam vallem et quando ab alfonso
qui occurrat impeditur per transuersos montes sequente antonio in notum descendit. nec tamen
cessit apud arcem operi fere psumpsit. cum alfonso in castris illic potentior videret. Sed reuersus nea
polim antonium candolam de prodatione suspectum apprehendi et in carcerem retrudi iussit. que res mag
is detrimentum fuit. nam cum castra illius sub vrbem tumultuarent ducentes furi repositent antonio dimis
sus est. qui promittam sibi adrogant in quo ferens animo mor ad alfonsum transiit. et ante auriacum
septimo iam mense obsecram et tradidit. persuaso per eptam tanto qui cum patre suo militauerat. presentibus
ibi presidiis erat: desauit tamen paulo post antonium ab amono. alfonso tandem apud beneuentum et recon
ciliatus est cum arce prodatione tradita. Cuius quoque confectum in alfonso potestatem venissent. quo tpe et
calatibus adactis machinis ab alfonso expugnant sunt. et castelli padula et ante versiam castra posita. fra
casus: fortuna rhenato amicus amani noli manfredum iacere. et alia plerique oppida per id tempus i apu
lia obtinebant. quos custodiam cesam marmingio cum non paruo equitatu pmisserat ipse in piceno agens. Le
sar cum esset alfonso infestus bis contra mema treue pugare ausus. bis ab alfonso et acie fusus. turpi fuga
in vrbem se recepit. nec multo post vicarij oppidum resistentibus oppidanis vel capiti fida milia permissa
feminat: totius regio more feruauit. Alexander autem franciscus sessor frater sub vrbem ibidem remanens can
dole ac notum et iussam cum copis ad alfonsum cunctas repente aggressus fuit certamine fudit. ricomum
ac iussam precepit fuga saluauit. Ricomundus interceptus est. qui cum esset antonio candole patruus illi sedo
ab alfonso alienauit. Glement et iohannes cardinalis ibi atheniens in regnum aduersus franciscum aquinatem
eigeni copias ducens. Sed occurrentes alfonso retro cum repulsi. Tandem rupem vulbelinam in alto monte
sitam castellum arce occupans fame totam obtinuit. et paulo post capreas oppida in insula ciuitates nomi
nia sitam tyborij quondam cesas sue delicias sue latebris. nec moratus castra ad neapolim posuit. simul
et puteolos obsedit. qui aliquando fortiter resistentes. tandem rei frumentarie defectione regi portus aperu
erunt. Turris quoque qua vocant oceanij recepta est. vrbemque interea rei frumentarie inopia neapolitani.
nec spem aliam habebant quam vel gentem man vel franciscum sessoriam cum arborum candola auxilio ter
restri intrare altissimos esse. Quibus interea faber quidam cementarius que famas neapolim citare cepit
ad alfonsum pteuans. si premium addit vrbem paruo militum periculo capi posse demonstrat. deligat
viri fortes ducenti qui cum auello eiusdem fratre per ostium aequeductum nocte vrbem ingre esset mema oc
cuparet. ret cum ceteris paratus signis expectat. illi in domum quandam puenient in qua vincta erat anus et a
dulta cum ea virgo. mater qui exclamare cepisset celeriter oppressa vocem emittit inhibita est. filia sua spo
te conuincit et iam soli exortus erat. nec amplius quam viri quadraginta ex omni numero putem euaserant. q
nunciar ingressum regi debuerant. siue negligens siue aliam ob causam nihil regi significauerant. castri
mauit alfonso aut celos esse qui missi fuerant aut metu citare non ausos. presentibus paxo vrbem ab ea p
te que occupanda erat misit. Rhenatus cum ea manu qua ad subditos casus parauerat citato equo ad mu
ros contendit hostesque picul amouit. ingens vero pauci et pfermatio eos cepit qui et puteo euaserant. nec re
gredi in puteum ne amos strepitum pderent. nec erumpere ppter paucitatem audebant. Alfonso ut vidit
bil a suis intus misert desperans rebus in castra rediit. Rhenatus tamque periculi repulisset relictis custo
diibus et tpe in regiam concessit. nec mora nuncius ad alfonsum currens multos a puteo prodisse atque in to
mo tactos ob metu latere nuntiavit. Iterum igitur ad mema succurrunt instauratque pteuul ut erumpendi animo
latentibus accusat. Inter ea filius eius que nominamus amiole a stanone sua domo veniens pulsans so
ribus apertis filii expetit. mater et qui intus erant examinant quid agant nesciunt. vinat tandem ea sententia
ut referant per paulula foribus manus et inuicant cum apprehensum raptore iubant. filie repente ut armatos
vidit reuertit et refugit. hostesque intra vrbem effecerat. at rhenatus subito peruolat. queque videt refert
at qui intus erat vno agmine raptum et domo psumit pteuul impetu mentia. ppingua vno tantum vigile
sibi repetito numquam occupant. Rhenatus eo nuncio ac tumultu exortatus ad mema celeriter reuersus im
petum in hostes facit. alfonso quoque suis amos addit scalas adiuuare impet. sed oppidanis qui muri pte
facile nuchant. et qui per scalas in capram turrim euadente graui fatore dictu repulsi debant. cum pugna
acriter obcurant mema alfonso loci quendam neglectum esse aladuerit. eoq celeriter scalas adiuuare
in iubem murum obtinuit. iam qui et turrim occupant partem grauer sauciam pugna remiserant. partem
precipites e muro se dederant. Et atq rhenatus eas turrim recepturus nisi a tergo subito cum ingenti clamo
re hostes intus terrorem instillissent. auxit et trepidationem oppidanorum vno et alfonso milibus qui per
memia vrbem ingressus confensio equo que vacuū forte inuenit in hostes inuictus oppugnationem pteuul
pime porte capite atq infracta. No tamen rhenato refert animus et cohortatus qui aderant in hostes fortiter
ter impetu eo impetum paululum repressit. mox vero crescente hostium numero suos ceteros adiuuare
sensim referre pedem capit atq per diui lauau postam hostium complumbus in arcem subito cum ingenti clamo
re cepit. tum et a fori boarj porta et ab alio diuersis muri partibus impetu facta atq ad pda obscurus est. a
cedibus tamen regnum. Apert per ingressu regis et pteu quoque finis factus. Insignis huic anni memoria
expugnatione tante vrbis que eo modo capta est quo annis antea mille per belisarium et gobboris manibus
ceptra fuerat. et. cccc. supra millesimum ab ortu saluatoris xpi. Per annus erat ab initio cepi belis vno et
vigesimalis. postmodum due ingenies onerarie naues a gentibus misse cum munento applicuerunt. que
cognata vrbis capta sub arcem concesserunt. rhenatusque omni spe recuperande vrbis abiecta inde ad-

dixerunt. Tunc adhuc arces in fide rhebanet pleserabant. capuana, montana, regia, sed capuana pacis pa-
 cor: dierum undecim a re rhebanet abutim sefe dedit. Regia aliquo postea et montana tardius recepte sunt.
 Rhebanet ad eugenium florentem montanem sefe conuulit. Exinde in gallia vltimorem abiit. Alfonso muni-
 ta neapoli aduersus anthonium candolam ducenti ad carpentum castra posuit, nec quicquam abiit ab an-
 thonio capere intendam certamen reguli dicerent nisi princeps adesset. Ergo inquit alfonfus qui militum an-
 timum addere confuevit, tam plesana mica terrore adhibebat. Abist a nostro sanguine ea videretur, motus gale
 am induit signumque pugne dedit, certamen est aliquotum nutante victoria. Postremo fuso hostili exercitu an-
 thonium ipse capius est, cui erroris venia postulanti non modo ignouit alfonfus verum etiam oppida quae par-
 te accepta hereditarie possidebat reliquit ceteris capuano pbenanter habet, nec quicquam abiit anthonium sup-
 pellectile quemgens erat praeter crystallinum calicem cepit. Post hec pelignos Marsilios subiegit. Man-
 fredoniam et subinde arcem in potestatem recepit, omnemque bella reliquas in apulia erexit, ac pacato vbi-
 que regno neapolim rediens in triumphantis motem exultante populo magnificentissimus apparantibus in-
 gressus est urbem. Post hec de pace in alfonsum et eugenium actum ludouicus cardinalis aequilagensis et sua
 virtute et potestate auctoritate potens, ad eum ad regem missus tam confect. Lege pacis in bene modum
 dante. Eugenius pmissit alfonsum regem neapolitanum decernat appellat, Ferdinando regis filio cui rex
 post mortem regni celsitudinem potestatem succedendum faciat. Terrarumque regno addeat. Alfonso con-
 tra eugenium auctoritate se subiegit atque optulit ad agrum picentium que Boscas occupauerat vendicandum.
 Si qui pmissit aduersus turbos aut afros bellum suscipiat nec cum classe adiuvet. Sacerdotum regnoque
 suorum sub consilio pietati basilicam plesan reuocat, nec parat mes et suis qui cardinales fusi amedeo subi-
 acientem erant fuerant reuertentes p cardinalibus suscipi habent, matrem quantem ducentem atque aliam
 mulierum in maris oppida romane ecclesie tradat. Et tunc deinde in picentium alfonfus et que supra relata fusi
 felici cursu pergit. Exinde domum rediens cum genuensibus duce raphaele adorno ea lege pacem fecit ut vel
 lo ablato nemini petendi ius esset nec regis hostes genuensium populus nec rex genuensium recepti illos, nec
 comitatus adiuvaret. Genuensium regi quatuordecim annis gratia pacem aut cum bono darent,
 ac neapolim nitterent. Post hec anthonium pacem super cunctis p matrem vniuersis, qui multa in a-
 pulis egregia saguota alfonfi gratia affectis ad fontem populi non paula rheano quo iussu erant regni pben
 apca coeuenit et equibus munitis psecutus tamque enses et purpuratis auctoritate maiorem interire co-
 stituerunt, ad regem aquilanus clau fugiens catagami diuini fusi oppidum repetit, et tunc atque regni lites
 citare conatus non soluitur omnes p vinctos et alios itale potentatibus in regem arma suscipere lit-
 terna et nuntio inuauit, si frustra illi cuncta succedere, nam cum copios rerum aduersus ei profectus et crotas
 vebem et omne ei reliquum agri adempti ipse in cardano redactum ad tedium non nulla condicione interire
 uicente compulit. Roholent quoque natus qui pmanet anthonium fusi: fuerat oppidum omnibus turis regno
 excedere iussit. Secuta est paulopost plesano regis in rufianu, de qua suo loco relatu est, vnde reuerfus non
 multo tempore interfecto friderico impatore et leonardi impatrem et sorore sua nepem ad se venientes
 tanto bono excepit quos referre vix oratorum maximo facundia suppetat, bonorumque magnifice ambo a se
 remisit. Exinde quos pacem et fidem est florentinus petentibus tradidit, cum qui capta mediolanensi urbe a
 francois Sforza leonelli marchionis esset, interuentu cum venens possint inuicem sedes iussit alteram
 tam in rufia belli gessit missio in eam expeditio ferdinando filio, de quo satis inter res etibiles come-
 morandi est. Solata est et par cum genuensibus capta nate que de dyo in alia genuam petebat et postea refe-
 renus, quod quod comota republica genui. Bohannes philippus fusa genti, pgnatus qui quatuordecim
 cum aliffimis nantibus in potem usque neapolitanum aduauit, ibi ut regia tarentis onerataque nauis in-
 cenderet, p repulsiu totius gentis in glonius abiit, nec multum post diebus clausis regia ad montem cyreni
 fere genuensium nauis insecuta cum homines effugissent demerit buin preda in eis recepta. Quibus et rebas
 quae de pace tota ferme ytalica conueniunt inter genuenses tam et regem concordia fieri non potuit. Sed cum
 genuenses cunctis ad regis opes confugissent clausis ei concessa est quae liquit verane lites, erat vrbem
 ipsam ut reclam et oppugnare non dubitauit et nunc maiorem vrbem idem bellum repens, fuit iurem
 alfonfus cum friderico imperatore ad eum venit annis circiter octo et quinquaginta natus, corpore gracilissimus
 pallido, si aspectu leuato, naso aquilino et aliffimo oculis, crine nigro et tam albicans ad aureas vix pot
 testis, statura mediocri, vbi posuit temperans, nec vino vltis nisi aques multa potumto, litem p omnem
 eta, non operam dedit. Etiam tunc appume peritus quos lamine grato loqueretur, bellosus omnes coluit,
 nec poetarum auctoribus ignorauit, dyalencos nodos facile soluit, nihil ei abduci in philosophia, archana
 rheologie psecutus, omnia te plesana dei, de libero boio arbuno, de incarnatione verbi, de sacramento al-
 taris, de trinitate, de difficultatibus questionibus pbenit p pso et sapienter occurrat in responsionibus dan-
 dis quibus breuiter et circumsus, nunc tam dimutuo, Sermones blandius tenuit, Summa ei cura ne q-
 priam ab se abiret, ingratis penitones differte maluit dnegare, fuit religiosus, rem diuinam diligenter cu-
 raui, Sacerdotalia indumenta et aliam ornamenta ea parauit quibus opari alia nulla queant, Sacram
 ac domesticum superpellicem auream et argentea admirabile et incredibile composuit, margaritas vno-
 nes, idam ameo ceterosque lapides preciosos toto orbe quistos coem, sacella in quo sacris interire et aula
 turn quas incoluit parietes diuinibus atque aureis pannis ornauit, Citharus scipm nunc magis quae plesae,
 scuto raro vltis aut offro, paladamento, venationi magni vix fuit parte conseruat, In bello securus et
 aspectu in pace decemio ac mansuetus, pepit facile bus qui contra se arma nulerant, humanum sanguinem in-
 iurina fudit, sedula in odium, nec impio subditos delinquere passus est, Regni quod multis ante seculis
 spelandu latronum fuerat adeo pacatum securumque reddidit ut quacuque vix babas nullus potumt met

adlit. Legatis omnibus ad se venientibus sumptus opprobare prebuit. Apostolicis qui cardinales essent obuiam extra urbem profectus quasi patres honorauit. naves insolite magnitudinis fecit. et quas qui p-
cul inspicit sublimis esse arces. p mare vadentes arbitref. Edificauit plurib* in locis. Sim neapoli supra
q3 dicta possit splendide ac magnifice arce regiam cui nouo castro fuit nomen a fundamētis ecclā iterū ere
re. cum opere mirabile. interceptu abilemque cum sumptu magnificentissimū. turribus oblectari formā ex
lapide quadrato. murica structura atq3 artificio mirisq3 crassitudine inaudita et ingenti arce triumphali ex
marmore candidissimo creatat. Reformauit et arcem sancti saluatoris in mari eterno nuncupatā. cuius in-
terpugnabilis situs ad vsum magnificentissime regie deductus est. Ampliauit et vrbis portum obiecta i p-
fundo maris similis mole. crassissimo muro. turribus munita. salubritate vrbis excecans paludib* cedit.
Magnus pfecto princeps et in vrbis fortune partem pbatus. qui inter cetera sibi adueri anxia etiam ter
remotum anno ab hinc scdo passus est. tero ferme regno quale nec nostra nec patris nostrorū memoria visus
audimus ferant. nā et multa regni oppida funditus corruere. inter que arriantū ita absorptū est tanq3 cassi
mate perisset. Lara ciuitas iobis insigni ruina supsiuit. crater. xxx. milia hominis inter cidentia tecta pe
nisse ferat. neapolitanorū nobiliores edes disicisse disiecteq3 se. nec templū ea vrbis lesione nō sensit. si hodie
tam ciuitas ferme resecta est et omni diligētia et regis liberalitate. Ceterū clarissimi regis qui seculum nō
strū voluit i dūa qddā pfulgidum illustrauit. baud ab re fuerit q3 breuissime velut in epologo pēlara facino
ra percurrere quous temporis a nobis recepti plerq3 modū excedant. ex quibus illustriora breuifermōdi sūt.
Adolescens mortuo fernando patre aragoniā et que ab illo in hispania regna suscepit cū aliquēdiu sapiē
ter adiuuissit adoptatus in filium a iohanna neapolitanorū regina diffusa dentibus amicos expeditio
nem in italiam suscepit regine opem tulit. Ludouicū duces andegauensem. qui regnū sibi hereditario iure
debitū affirmabat. pluribus pēclis afflicto expulsi. reginā que malo vso consilio ab se deiecerat nō tam pu
nuat q3 cohercet. Rhenanū alterū regni emulū armis victū cedere compulsi. Iohannem velleisicū alexan
dric patriarcham magnis copiis insulāntem regno fugauit. Cuius bus cepit. semel acri pugna deuictam
et interū ciuitatis parte vocante cum defecisset neapolim quous rhenanus et magnus inesset populū expugnā
uit. Iohannē fratrem nauarre regē in hispania laborante armis adiuuit. q3 filia insignem pulice ciuita
tem noctu aditus obtinuit ac diripuit. ad insulam gerbum quā veteres lethoplagien appellauerunt a cō
tinenti affrice quatuor milia passuum distantem obsidione amouit. Bosoniū prouincie regem cū copiis ad
uentantem in primo litore victum et minoribus castis ad maiora fugere compulsi. Nec diu p3 ex eisde
barbaris imbuta suscepit. Ab eugenio pontifice maximo. qui sibi de regno coneratus esset. quas tandem
voluit leges pacis accepit. franciscum fornam ex agro piceno armis deturbauit. et in albania et in orien
te p suos duces turcibus infestis non parua eis damna intulit. Bis florentinos ob res gallicas armis affli
xit. Bis eis pacem petentibus dedit. Sed maius omnibus est et admiratione stuporeq3 dignū quod pre
lio nauali a genensisbus vt ante diximus superatus et in philippi mediolanensium ducis capnuitatem ad
ductus mor liberatus potentissimo regno potius est et a victoribus victor tributum accepit. et adeo erga
philippum gratus inuentus vt ab illo iūpma voluntate heres sit nuncupatus. Cetera gorbos soboles ex
quibus tenuatum esse regnū hispanie sanguinem vnde alfonso origo est baud quaq3 ambiguit. Illorū pae
lio vincere et regna sibi subicere propriū fuit. quorū vestigia fernandus imitatus baud dissimilem filius
genuit. qndo et ipe aragonas cathaloniam talemnam siciliam. alfonso vero eam ytalie partem. que
olum magna greca dicta est pugnando. inslando. vicendo sibi subiecit. et magister ytalice pacis factū hispa
nicarum quoq3 rerum moderatō et arbiter esse videtur.

Ad est nunc studiose lector hinc libri Cronicarum per
viam epistolarum et breuiarii compilati opus quod
preclarum. et a doctissimo quoque comparandum. Conuenit
enim gesta. quicquid digniora sunt notari ab immo mundi ad
hanc usque reperiis nostri calamitatem. Castigantque a viuis
doctissimis et magno laboratum in lucem prodiret. Ad in
uentum autem et preceps prouidentium cuius Sebaldi Schreyer
et Sebastiani Kamenmaister hunc librum dominus Ambo
nius Koberger Nuremberge impressit. Adhibitis tamen vi
ris mathematicis pagendi que arte peritissimis. Michael
wolgemut et wilhelmo Pleydenwurff. quarum solerti acu
ratissimam animaduersione cum cunctatum cum illustratum
virozum figure inserte sunt. Consummatum autem duodeci
ma mensis Julij. Anno salutis nre. 1493.

De Sarmacia regione Europe

De regno polonie et eius initio

Notandum de Boleslao (qui tertius Sarmacie rex eruit) paulo post mentio fiet. quare et de terra sarmacia
 dic. et quo pacto illa regnum septrum meruerit breuiter absolueret propositum. Et igitur Sarmatia
 nimis amplas vastasque regiones in solitudine posita. et sub rigidissimo ceteris taceret. nec ex eorum molestos
 et ibi animum suum haberet. Et mendicantes et pannonas. Et occidentales hodie. moscos schelitasque ibi
 tones. Et septentrione mare germanicum et suum codant. Id vero quod regni nomen tam parum poloni
 am vocant. hoc duo nomina sunt. Nam ea pars terre ubi Cracovia sita est cum minorum Poloniam vocant.
 Et ubi Polonia et Cuiusdam furga maiorem nuncupant. Et Craco aut primo duce usque ad etate primi boles
 lai non nisi duces illic imperant. Temporibus autem primi octauis cesaris boleslao clarissimus dux fuerat
 Non is te quo in vita dux Sarmacia ducem. sed ille nepos eius fuit. qui ex monacho dux Boleslao filio
 natus fuerat. Ille igitur Boleslao rex francie et germanie gentes viam manu infestabat. Tandem Otto
 nis cesaris pater tali bello sine dedit ac sedis cum germanis et galis piratis. Otto autem cesar videns tam parum
 eipio animi magnitudinem. qui toti germanie et sarmacie nos fecerat se cum Boleslao dux in sarmacia posuit

ut impetum et potestate eius plunius perciperet. Quæ illustis dux summis honoribus in postea fuisse
tibus ante ybem milibus passus aut longius sereno lano munitasq; vestis miro argenteis deco
tas p vti quæ ceteris fuerat preterit iussit. Et post ingressione cesaris ibi velum cuiusq; huius
fuerat illa deferret deponere. Illuc magnificus splendidiq; vestisq; psumpsit ac theatra ceterisq; cymoniis
rem venerat aut ver nulla quæ iure illas forent suppellectilis. que post quoslibet abos in puteos quosq;
rabat. que satis ample vestita armataq; histore in arat. Jamq; videns cesar tam principis liberalitate
menus regularet. ducaq;q; abundanti non abre animo duxit tam clarissimi duce eorumq; regia digni
fore. cui itaq; regali sceptro ac oyadem eteyant. ac ceteris dignitatib; sedē regū requirentib; cele
antissa. que pueni in celsa morte trepidant. p munere cesari obtulit. Jamq; aucto regi imperio
ad amos saluto nothe dñi. cec. aut paulo antea rex polonie dū ab eis prole discessisset. Tandē dux qui lita
nis ac officio predestat in regē dectus fuit. si ydola ante coluit. Sed eo tempore quo illi regni succe
serat ad t xpianam religionē cum omni terra cui preerat suscepit. Itaq; limanos ac russias ad regnū sum
e sic adiunxit. ut non nisi ab eis terra potione dissolui possint. Is ergo illustrissim; princeps prutenos
namq; germanie gentes scissilem bello subiugavit ac imperio amplius credidit. Ubi insignes ybeas
tane Duxissim; et duronia. Et t clarissima ait dāneburgum. cui similis nemo mortalium vidisse ferat
multa varij structura. mēbris. turrib; ac fossis munita ut noli inimico intus sit ad arcē accessus. Et
plius imperio ante aliquot annos fuerat. insensite tamen tartarorum et turcorū pfidissima gentē magnū i
n sarmacie damni illati ē. Nam terra que post quissimū adit quā gens podolia vocat tota creuit et in soli
tudine posita ē. ut t necessitate peregrinanti; terre non possit quā feruillima sit itaq; gramina in alie
dine vnius celsi viri crescant. et apibus t melis tota redolens ut non satis illis locus sit ubi mellā deferant
sub arboribus nancq; aut virgulis t silus fauos sic educunt. Itaque aut celebratissimū nemus quo in
n sarmacie nihil prestantius sarmaci totū percunt et circa Eraxoni silus suos extendit. p quos iurao po
test vniūsq;q; vti in laniam t subitū. sans brachij regione illam totam diuagat ferat maximas educit
greges. In ea vero silis parte quæ septentrion abos est bellicosē fert que feror ac immans belluū est humi
num gentes maxime odia. ad vscendum quidē manne conueniens. formā aut genti cinni coloris. frō
tem lani t cornua fert. ut nec venantur sans apri si nisi maximo varijq; labonib; abestalli vero nullus
q; plumbū sarmacia fert non alio q; sarmaci causa. que terrā rigido infestat frigore. Solus aut maxima copia
qua cetera longaque gentes vniunt. quod maximū pstat toti regioni emolumentū. quā nulla regi ipi maior t
toto regno gasa erat. Itā sub terra ceydunt ingēna silis sara. Et terra terrā aut aliud sal et aqua dectoq;
Et et sarmacia ferat t vbertum tellus omni genere fructuū t quicquid ad pascēdū humanū corpus expe
nit. Tunc addidit et clarissimū polē illustrissimū principis Vladissimū. que natiū dicitur. Is reser vti
dani ferat vrbos habuit. et quibus duos suscepit filios. quos vnius natiū Vladissimū vocabat
alter cassimirus. Vladissimū aut post mortem patris regio insignitus fuerat imperio. itaq; hungarie t boh
mie t polonie regni predestat. ubi clarissima gesta militū manu faciebāt ac imperio t xpianis religioni
amplabat. Nam regis turcorū tani terrā depopulatus fuerat et ante constantinopolim castrametaret
ubi dū scissimū bella erga turcos gereret ac vniq; pars crudelissimū conficiū deccaret pñones versu
turbis fugā dabat ac regē q; pūcio sarmacie copis in tanta hostiū multitudinē reliquerunt. Cassimirus
vero durissimū t ruffic preerat. Inde dum cassus regius genti notus fuerat Cassimirus per sarmacias in
vō dect araf d silā ductus iustre locosē lade lāi d regno bohemiæ bāque pñesit ad vrbosē bunt. Et ea se
suscepit filios et dnos filios. Primogenitus vero Vladissimū vocat. Illic adhuc iuuenis existens in imperi
um regni bohemiæ dectus fuit mura quādā animi magnitudine ac optimis consilijs pñens. Ob quod du
dibus rex hungarie discessisset t regni pñione adeptus est. Illic erat. primus frater. cui Cassimirus
nomen paternū dāni fuerat. qui summo impetio ac prudentia claruit. tandem morbo malefcente perit. Et
bus successit illustrissimū principis Bobinē albertus i lūmum totū obī spēcualis. Is plunius illustri
gesta militat bello apit Tartaros ac ceteras gentes edidit. post patris autem obī regno successit. vbi
uente illi spēra fortuna regnū virante sua t optimo; doctissimioriq; vrbos consilijs gubernat. Inclut vō
ro dur Alexander quartus natus regius est. cui fortitudine t mentis sublimitate parem totā sarmacia vi
tub. Hunc ob cuius constantiam Zimam post mortem patris in bucem suscepunt. qui t mazum totā Sa
macie dectus esse existimant. Post buem sequit Quissimū celebrit princeps. qui paternū sequit velli
mū natorū locū obtinuit. qui immani ingenio virtute reliquens vnos principum tumultus t iniqui
tatem vti ad sedem tranquilliorē se contulit. vnde episcopus Eraxoniensis elemos ad arcepiscopatu
Eraxoniensis potestā deuenit. Ibi omnes quinq; clarissimi principes hanc vti in eadem magnifice ac cele
bermicitam ducunt. Inter filios vero quinq; patris nupit Giorgio dū baurie. Secūda friderico ma
dyoni brāneburgensi. Tercia dū pomericie. Et bue regit iunior. and marmoricum hunc

Sanctus Stanislaus
episcopus

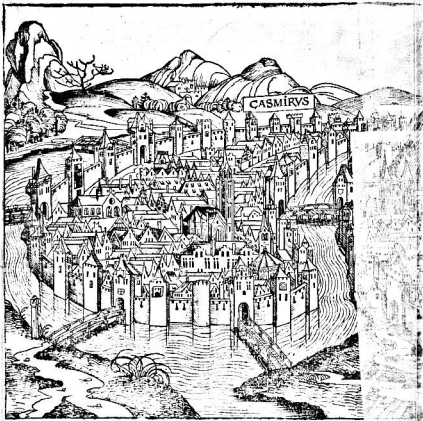
De sancto Stanislaw episcopo Cracouiensi patrono Sarmacie

Divus Stanislaus vir magne apud dei auctoritas totius sarmacie patro-
nus et signifer. Natus anno salutis nostre m. lxx. in tunc quod excep-
tissimo vocant nobilibus ac dantis parentibus, quos cura fuit in templis diuino
seruicio incumbere. et tunc pios placare precibus. In diu in iuuentutem decemisset
patris monita in celebre gymnasium parisijs decemisset optime literarum stu-
dia summa opera dabat. unde multo et tuncbus floruit. sacro aut diuinoque tunc
precipue insisteret. non ea qua tuncbus et tunc iurisperitis floruit. sed ea que diuinoque
tunc dignitatem bonorum adipsere. sed et si quando locum statum aut codicum
sua ferre posset et tantum muneris quam potentibus. opibus pupillone insti-
tuta admittit. et tuncbus equo pondere quod sui esset iubente. id lege red-
deret. Tandem paternis sedes rediens Cracouiam inclat Sarmacie urbem del-
ucent. Illic ob venerationem et tunc sui canonici dignitate fungitur. aduersus
annos ecclesie munus providentia in presule sedem declaratur fuit. Hoc di-
semper optimo ordine statum referret curabat sacra religionem ac diuinum cultum
ampliare. Impro tandem tunc a quodam milite. eodis mortuo amicus illius velle candere tunc beroditio a
diuo presule reperire conabant. At ille testimonium diuino stipulationis emptionis posset non potuit.
nam hi qui tuncbus. et tunc sedes fuerant. propter illos impotentia lacerant. tunc ergo sanctus orationibus ac
retionis incubuit. confususque summi dei potentia. qua se iam diu muneris conuenerat accedens ad tumultus
defensa militis a quo rursus illud emerat. et euoluto lapide et arena pia et deuota oratione tunc obestatur.
et mortui illi per quantos annos in vita rediit. Eius cotam tyranno Boleslaw apud que tale nunc ager-
tur continuit. Illam tuncbus ille sua aduersus ceteris regni operantibus. quo se emisse velle aperte de-
monstrant. Namque seuus Boleslaw? sedo in ipsius lura insisteret. ac omne in sua gentes plerumque et tyranni-
dem exercebat. ac illius viros egregiosque cunctos nefandis inuisis supplicis exercebat. Stanislaus ve-
ro christi vates hanc longius ad ferendum existimabat. itaque regem interpellans aduenit et talibus cepit
fineret illum oburgabat. At ille magis indico facinus exercebat. Tandem a presule in sententiam excom-
municatus posuit. quare tyrannus Boleslaw ignarus pie furoris quid ageret tuncbus fatellibus suos et p-
sule quicquid esset loco trucidant. Et tempore diuino Stanislaus in sacellum dum obducitur quod super
rupellam in Casimiro vixit conditum est decemisset Stanislaus ille deo offerent sacrificia. bene in locum di-
minuta regis deuenisset. itaque ter ingredi templi conarentur. ter iterum passi diuina potentia in tergum
cadebant. Ad postea ad regis auro deuentum fuisse magno fructu rex Boleslaw in sacellum propter.
ubi sanctum pacellum iam sacrificia offerentem inuenerunt. verbere ac sensibus sensibus trucidat. Tandem
per ministrum in frusta paruas extra verbe deiciit. et voluerit illud vixit nostris deuellere. sed diuina
agente providentia aequale ille aderant que preciosum corpus in vnum collegere summas diligens diligens
seruabant quousque cuncti ipsi maximo venerandos rito in rupellam bono rite sepelirent. Tandem in nume-
ru sancto reclusus et premissum est in arce regis ad templi diuini ventis illi dedecus in auro tumba multo
miraculis confusit. quem populus multo tunc ac precibus indico venerant

De Cracouia vixit regia Sarmacie

Cracouiam vixit regiam insigni tunc et pen inferendam hanc absurdum esse dixit. Nam celebris est
omne civitas et tunc Ptolomeo optimo lucidioris cosmographo. q. d. Corodunum appellat. Stra-
bo aut germana diffinit agere Rhenus et Albis in se clauferant. Tunc ea cuncta fano non indigna vixit sar-
mace foro censuimus. Hanc a prima eius origine repetendas fano digni esse putauit. Sed ne prolationi
bigaue oratione narrando fabulari videat breuiter de eius situ quippiam narrare constituit. Cracouia igitur
illius vixit vixit sarmacie qua poloniam vocant ad rippam Vixit no longe ab eius fontibus sita. Hec a
Craco primo tunc sarmacie condita fuisse et eam suo nomine celebrasse multo retulere. Hec alio prima me-
ribus cingit. pugnaculis et celis montibus. post paruo muro et ob verustatem ruitur similis. Tandem val-
les ac fossi et iumentibus hostibus sanior aditus prohibeatur. Hec quedam piscinarum aquis replere
quodam virgultis frutice ac grammbus vixit. Post aggregem vero qui valli inuenit amnis non late sit
ens Rudas dictus totam ciuitatem circumluit. Hic rotarum orbis agitur qui Ceterum fano conuenit et
enolunt. Dedecus tandem per subterraneos cuniculos et cannae totu vixit fano vixit amant prebet. Post
te vixit septem. In ea vero plurime pulcherrime ac egregie cunctum domus. Ac plurima ingenia templa
precipui diue virginis aduenit in medio vixit erat cum duobus arduis celisq. turribus. Sic et illic mul-
ta monasteria. ubi multos decemisset religiosos inuicem patri cetis fulget. Ad eadem nuncq. gloriosissime re-
nuntans sic vocant est celebris ordo predicatorum. In ea vero sacra ode multo sanctians ver beatus Jaco-
bus non diu in numeru sanctorum reclusus magnus miraculis redoler. diu Domini comen. Qui aduoc-
bens tres martires in vitam redeat. Ad templi vero sancti fransia est ordo fano mino non redoma
tus. Ac cetera multa monasteria. Est et templi non longe a porta Vixit quod ad sanctas Annam vocant.
ubi beatus Camens celebris diuino vixit guntasi docet multo miraculorum prodigia fulget. fano no diu
in catholagum sanctorum ascriptus sit. Hanc iuxta sacra eadem fano est ingenia celebris gymnasia multo et
ristissimae doctissimisque vixit pollens. ubi plurime ingenue artes recitant. Vixit chorique poetice pbi-
losophie ac phisice. Astronomic tamen studiū maxime vixit. Tunc in tota germania et ex nullo recluso
ne fano multo cogniti est illo clauis reperitur. Illic iam maxime pbebus colatur. qui et totu cruda clima

ingenta ac polita reddit. Hic edeo diuus Blasius illius famacierec dū ex prutenorū littoralē
 de gente scissimō conflictu victoriā diuifit. Cuius quidem belli plūma clarissima monumenta hā
 cū dūm in arce regia de qua paulo post dicemus supstant magnis opulentis extructi. libertatibus
 quo summis celebrant. Nec incolae vrbis famanco more viuunt. quos cūdos et ignauos. armata
 dūerant. Sunt namq; ille clarissimi ciues. vtriusq; prudentia et comitate insignes. humanitā
 salutatem liberaliter et familia inter erga quosq; peregrinos offerentes. Cuius illis splendoris q̄cete
 mans. Et omni delicato genere cibi potus illis frequentior est. Aqua osdeo et humilo recopeta. Is q̄
 cessitas ferre potest si sumis profecto nihil nature humanae ad corpus idē alendū comētentiū q̄
 perni potest. Sub arce vero intra ciuitatem extat et aliud insignē collegiū. vbi ad adēnu iuris ac leg
 ler. Ad vrbis vero septemmonale latius aduēt paruum oppidū nullis quidem incibus cūctū quos
 pardus vocant. nihil dignū scriptis in ea q̄ egregia sacra sedes diui floriani strenui christi me fider
 Quā diuus Blasius de quo ante meminimus canonici ceterisq; dignitatibus ac muneribus rel
 doctōib⁹ gymnasiū armū regētib⁹ colēdū reddidit. Rupe aut ac crepidines nimia altitudine erecte
 tam celū fūscitare vident. Tandē arenis congelatq; terra obducit ingētem collem efficiunt. qui ea
 in boreā tendit vbi eminet. et ex alio latere nuosum carpātū albe tumētem respicit. quā collis
 insignis europae flūuius Bēula quondā germanie terminus alluit. qui ex carpātū radice paruo quidē
 profūcti. a longius magis magnisq; tumet. ita vt iam vndarū auctus mole que ex pannonicis montib⁹
 in eum precipitant. trabes et ingenta robora vanaq; lingnos structuras desert. Tandem vbi imbrū
 us flūminibus magnis tumētis rates ac boneranas naues fecit ad germanici oceanū in sinu codanū
 et vbi mino vasso ore spumofus scēe euoluens nomina deperdit. In eo aut collē priuū est ingēs templus in

que apud culm. pulvis te hollieim ppe mare mosi facit. His tēpōibz lubeci ingulst ac
 filia. q̄māto effecta ab impatore friderico libertatibus donata vt caput oim vrbū dēgnatū dēcepō
 fē. q̄māto pēuilegiis etiā apud exteros pōpū in lōden ciuitate anglie. In nouēgia i ducata ma
 g. pōu. in mōstebane in amplia vrbē nogardia. In russia (vbi basilica t̄ ciuit̄ xp̄iano mōte habent). Et i
 pōpū. In ac regnōibz magnis extēpōnōibz decorata sunt an dōrata. In flandria h̄t regno dacie t̄
 iustatibus gaudet. Idē cesar fridericus pēuilegia a duce bearnico p̄habita cō confirmatio p
 iustatibus. In vltio donata vt vltio viginti quatuor habere possent (quoniam numerus iste p̄raro complet
 1000). p̄pū vobiles effecti vt auri mōte equū dēauratōrū (exceptis calcaribz) delecte possint. Dec mōtia
 t̄ mōtia ac mōtia ciuit̄ inuēntē ab vniūqz parte tēdū posita vt aque t̄ immundities libere tēfēd
 dū t̄ vbi frequētes umbros vte purgantur. Ecclesia cathedralis quā si mōtia vocat in meridie ac sine c
 tūmōtū admodū longa t̄ decora ciuit̄. Ornatur hoc vrbis p̄ter n̄li quatuor p̄bōianis basilicis que
 septē sunt in cellas sacras ac pulcherrimas habent cupas ac plūdo tēctas ac in summitate auro tēcora
 tū. In vniūqz eade sancti petri corona dēaurata cū armis cesaris t̄ vrbis insignia ē. Oim quoz tēcorē
 h̄buit quoz duo monasteria vniū ordinis p̄dicatorū. alterū sancti francisci. ac hospitale ad sanctū sp̄i
 tū. Et in vno aqua t̄ turribus mūro ac fossis admodū munita ē. Placet dūc longe t̄ ample p vrbē
 p̄fite tūmōtū. In eade regio ordine sūt sint tēctate de laticubis ornassime ac varie tēcorate ciuit̄. Ce
 tere vbi l̄o ciuitatū fecant. Forū iudicū ornatum pulch. t̄ carnis videntur ac aliis necessariis. Dila
 turus vbi no flumina Magno a sepulture in meridie inde in occidentē. Ante ciuitatē flumen t̄auf
 conuēntē in meridie in septentrione fluit impetu mare petens. In eo flumine nauiga minora a mari ad
 vrbē. In vno vltio vltio ad mūm cū mōtore naves. onera plautōrū. cc. l. duobz in litore maris p̄stant t̄
 ob p̄fūmātem ad duo miliaria ciuitatē appropinquare nō possunt. Thonissimē anno dñ. mccc. xxi. ep̄
 copus Th. odricus natus de hamburgēū romē confirmatōnem accepisset Lubecam ingressus vigili
 mōtū. auro lubecensium ep̄o diuina grātia nunc gloriose p̄sident. Cetera ornamenta vrbis ob longuē
 tem tēpōrū arum t̄ varietatem silentio p̄tercūda fore dēgnū duxi.

• LUBECA •

Nissa Siclie insignis urbs episcopalis sedes ad Tassam fluvium sua quoque denominatione
 varij edificij ornata ē. Siclia aut a principio velle filie baronie apud grecos et latinos
 celebrare oportet. et tota plura ita et memorata sunt. sed temporis processu ipsam velle habundant
 aut fide quam am incolae amplecti sunt continuato oppidum ad minorem ē cultum redacta. Quia
 celebrantissimum per medium totam perlabit. et Quia Tassam Quia Tassam Tassam Tassam
 fluminibus auctus. in regibz brandeburgensem permeans in mare germanici apud Sicliam
 morat. Latentius eius tū quide. sed longinquo novem diez in mare a limatibus hungarie vici
 brandeburgensem extendit. Primus eius episcopatus sedes Sinogrovie wartenbergi. et
 inde Kasimirus territorij dregesi. epalus cathedra ē delecta. Kasimirus aut illius nominis p
 lome vbi regia stirpis masculina defecit a monasterio gallic domaceti. vbi monachus fuit papi
 ad regnum polonie assumptus denarium sancti petri virum suū per capita in regno suo idcirco erigendum
 et totam intendunt militibus. Et sedem epalem Transilvaniam transferri curavit. que nunc dregi pmissimus
 omnium Siclie civitatum non minus ampla et opulenta q̄ populosa et edibus et templis ornata. Eius
 omnes nunc ē doctor Johannes roti de wending cilen. diocesis etiam imperialis protobonarius et in eius
 statibus licet multa industria reduisse ferunt et centum annis p̄teritis non fuerit mens episcopalis fructus
 fior et structio om̄i auct. p̄romissa ip̄a framenti ferax et piscosa. carnibus ferax et volucribus habundat
 p̄ter Transilvaniam insignia loca sunt. Ille vbi Tassam episcopalis sedes. Slogonia maior Legatus Op
 pel Suedens Testum Siclia Frankensham absterberg Regum Brege. Monasteria complura in
 signis flumene. Promissa ip̄a regi bobemice subiecta quā ab impio fœditi recognoscit. multi amica p̄uoc
 et p̄ncipis hereditarij ip̄s no t̄i possident q̄ vassallic et imp̄acat reddiderit q̄ p̄ter ceterū exiguitatē buca
 lemi statim ducere nequiverit. rapacitati scarco cedunt. Nunc vero ē ad paucos redacta alijs stirpibus mor
 re sublati. Qui non parum opibus et munitis oppidis florent. Cultus divinus per Sicliā longe plurim⁹.

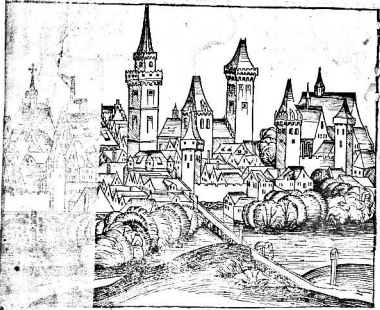

decano huius universitatis duos bobine condidit. vbi omnium illustriſſimorum virorum monumenta ac ſepulchra ex
 ſunt. multum opibus variisq; artibus emittit marmoreo alioq; ſtrabo lapide circūſcripta. quos in aſſeno rina
 ac pompa ceteros conſuevit eſſe. In medio autē templi erant celeberrima monumenta in quo clariffimus clauſi
 miles domus ſuam inſignem requieſcit. Summi & in eodem colle due ſacre edes. vni inſubactio & ſancti Georgii
 poſt egregie nobilitate ac edem ſacerdotum. qui noctu duos templaverant. Poſt poſiti ingens regia
 ſedes in armis ac variis ſtrictis condita. que totius regni capitolium eſt vbi nota regni gaſa conſervantur.
 ſepnauitibus reglarum imperium. nam regalis coronæ hic marmoreo cultuſubſunt obſervat. Extra colle
 que monaſterium ſancti monorum religioſius ordinem ſervans. Nec longe ab eo monaſterio erat cenobi
 um ſancti virginis. Poſt ex oppoſito ad ponte ipſum eſt inſigne hoſpitale & ſacra edes ſancti ſpedevigis.
 Ad aliam vero ſubſe ripam erat clara ciuitas quæm Caſimirus vocant a rege ſicovano condita. qui ſiſu
 la vbi ſub arce regia ſe diſſerit totum circumſuit ac pene inſulam reddit. Eſt in ea inſigne pſam due vir
 gans karherine vbi ſede Auguſtiniſſimū floret. Summi & templum quod ad ſacroſanctum corpus chriſti vo
 catur. vbi canonici regularis inhabitant. Et ceteræ alie ſacre edes. Erant & clariffima monumenta veneti
 bus a vetuſtiſſimis temporibus geſta ſunt per illuſtriſſimos reges ac principes. Et breuiter innotat ſunt
 his impoſuiſſe dignum ſtatuum

[illegible]

... Status ecclesiarum
 ... acundus & humanus. &
 ... amia aspidis & martis ama
 ... polonica ydeomatio agrich
 ... agri cori parit culti sed nei
 ... domos pro suo capitu
 ... venditioni annui censum in bonis suis in
 ... quod grauamen ipsi rustici ferre nequeu
 ... relictis relinquuntur. Et hoc possitum
 ... per oden in prussiam & aliosum deportantur. Preter
 ... in mosau is delatos nihil extra Silesia fari
 ... mulieru omnis auri & gemmaru & vestiu cultus proum
 ... adire ac prouincie quaru noticia tardius ad nos reuenit. Im
 ... adire libuit. profecto habere vrbes precepit lubzenso. si de
 ... manu porci. fari & edificia perficere velimus. Et
 ... vrbes plures qd adiungere veli daf eis equa potestas.

Ad deum optumū maximū de his que nū-
mo et ceteris ab arimiliano rege romanorum

Auctor et princeps optose mundi
Quisq; receptus opiter fuisse
Sensibus iudex reddatur idem
Omnibus equus
Quam potens rerum fueras creator
Quam dator largus redimis salutē
Quam reddis iustus trunator orbis
Quam sapiensq;
Cū rebus iustus homines tacet
Iustus es causā melioris actor
Iustus iuste domitor querde
Iustus iniquis
Suetas humanis animis preesse
Mingas senos placidos acerbos
Sensibus fontes agras et hostes
Hostibus vrges
Fornis addens osium patore
Fortum iustus animos leonū
Vblent multas acies reuudis
Signum paruo
Tu subes ventis silcant silentq;
Precipis ponto nuncat tametq;
Imperas lune lateat. Interq;
Sanguine tincta.
Ecce canentes hye nes virent
Turbidas celo plus usq; eno
Sepe permittas. facies. vltus
Dentis et annu.
Tanta cū regi tendens romano
Audias voces. iuuenū senūq;
Audias grates hominū. precesq;
Vultu petentum.
Inde non cesses melior patromus
Cū suis rege populus nati
Pinnape scrua. ioholē domūq;
Eade triumphos.

Ostendit sen
Ceteri nati. mul. nepotē
Andolis m. videri regentes
Tempore longo.
Quisq; sic parte foveam a iunior
Cuius exemplo pagant iunior
Et sua gētia fuerit seneca
Grandi illi.
Sue regant orbē dominando recte
Quo fidem nobis pms vt reduli
Protegan semper ciuitas vincant
Glaus hostes.
Et teros turebos rabidafq; gentes
Teclere. et castis spoliato victos
Et queant regna et reparare quondā
Christicolanum.
Prosperos gressus animiq; motus
Iustrie stirpis. fauolice felix
Cepta quo a pulcis patribus per omne
Proterget eum.
Ince mari ac terra vigeat parando
Gloriam semper. ferat et subonuo
Solis et casus crucis alma signa
Nominē christi.
Inde celestium meritis triumphum
Consequit tandē mereantur omnes
Cū bone legi dederint subacu
Robore mundi.
Hec regat noster eborus vt perennem
Gloria eternus pater atq; natus
Spiritus sanctus deus et sequatur
Zinnus et vnus.

Ius deo